Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Liber sermonu[m] sancti leonis primi pape doctoris floridissimi ac elequentissimi

https://hdl.handle.net/1874/461636

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

quo tu ꝓperas· Quia ergo et
venture mortis tẽpus ignora'
mus· et pꝰ mortẽ opari nõ po
ſſumꝰ ſupeſt vt ante mortẽ tẽ
poꝛa indulta rapiamꝰ· ſic eñ
ſic mors ipã cũ venerit vincit
ſi priuſq̃ veniat ſemp timeatur
Hoc q̃z agentes cũ timoꝛe dño
auxiliante et miſerante· ante t
bunal xp̃i nõ dampnandi ſed
coꝛonandi veniemꝰ Preſtante
dño noſtro ih̃u xp̃o· cui ẽ hõr

¶ Scdm iohãnem

In illo tpe dixit ihũs diſcipul'
ſuis Ego ſũ paſtoꝛ bonus Bo
nus paſtoꝛ aĩam ſuã ponit ꝓ
ouibꝯ ſuis Mercenarius aũt
et qui non eſt paſtoꝛ cuiꝰ non
ſũt oues ꝓprie videt lupũ veni
entẽ: et dimittit oues et fugit·
Et reliqua. Omelia beati gre
goꝛij pape de eadẽ lcõe habita
ad populũ in baſilica btĩ petri
apoſtoli

Audiſtis fratres cariſſi
mi ex lcõe euãgelica e
rudicionẽ vr̃am: audi
ſtis piculũ noſtrũ Ecce eñ is q̃
nõ ex accedẽti dono ſꝫ eſſentiali
ter bonꝰ eſt: dꝫ Ego ſũ paſtoꝛ
bonꝰ Atq̃z eiuſdẽ bonitatis foꝛ
mã quã nos imitemur ſubiũ
git dicẽs Bonꝰ paſtoꝛ aĩam
ſuam ponit ꝓ ouibꝯ ſuis Fecit
qd monuit oſtendit qd iuſſit·
Bonꝰ paſtoꝛ aĩam ꝓ ouibꝯ
poſuit vt in ſacramẽto noſtro
coꝛpus ſuũ ⁊ ſanguinem verte

ret: ⁊ oues quas redemerat car
nis ſue alimento ſaciaret Oſtẽ
ſa nob̃ eſt de ↄtẽptu moꝛtis vi
a quã ſeq̃mur: appoſita foꝛma
cui ĩpꝛimam̄ Primũ nob̃ ẽ ex
terioꝛa noſtra miſericoꝛditer o
uibꝯ eiꝰ impendẽ: poſtremũ ve
ro ſi neceſſe ſit etiã moꝛtẽ nr̃az
ꝓ eiſdẽ ouibꝯ miniſtrare. A pri
mo autẽ hoc minimo: puenit ad
poſtremũ hoc maiꝰ: ſed cũ in
cõpabiliter lõge melioꝛ ſit aĩa
qua viuimꝰ a terrena ſubſtan
cia quã exterius poſſidemus:
q̃ nõ dat ꝓ ouibꝯ ſubſtãciã ſu
am: quõ ꝓ hijs daturus eſt a
nimã ſuã? Et ſũt nõnulli q̃ dũ
plꝰ terrenã ſubſtanciã q̃ꝫ oues
diligũt: hij merito nom̃ paſtoꝛis
pdũt· De q̃bꝯ ꝓtinꝰ ſubditur
Mercẽnariꝰ aũt ⁊ q̃ ñ eſt pa
ſtoꝛ: cuiꝰ ñ ſũt oues ꝓp̃e videt
lupũ venientẽ: et dimittit oues
et fugit: nõ paſtoꝛ ſꝫ mercẽna
riꝰ voc̃: q̃ nõ ꝓ amoꝛe ĩtimo o
ues dñicas ſꝫ ad tp̃ales merce
des paſcit Mercẽnariꝰ q̃ppe ꝑ
ꝑe ẽ q̃ locũ q̃dẽ paſtoꝛis tenet
ſꝫ luc̃ aĩaꝝ nõ q̃rit: Terreis cõ
modis inhiat· honoꝛe ꝑlacõis
gaudet· tp̃alibꝯ lucris paſcit:
ĩpenſa ſibi ab hoibꝯ reuerencia
letat: Iſte ſũt etẽi mercedes m̃
cẽnarij: cũ ꝓ eo ipſo q̃ꝫ in regim
ne laboꝛat hic qd q̃rit ĩueniat:
et ab hereditate gregis in po
ſterũ alienus exiſtat Utꝝ vero
paſtoꝛ ſit ã mercẽnaiꝰ ↄgnoſci

veracit non p̃t: ſi occaſio ncc̃ita
tis deẽ Tranq̃llitatis ei tpe: ple
rũq̃z ad gregis cuſtodiã ſicut ve
rꝰ paſtoꝛ ſic etiam mercenaius
ſtat: ſꝫ lupꝰ veĩens ĩdicat q̃ q̃ſq̃z
aĩo ſup gregis cuſtodiã ſtabat
Lupꝰ etẽi ſup oues veĩt: cũ q̃li
bet ĩiuſtꝰ et raptoꝛ fideles quoſ
q̃z atq̃z hũiles opprimit: ſꝫ is q̃
paſtoꝛ eſſe videbat et non erat·
relinquit oues ⁊ fugit Quia dũ
ſibi ab eo piculum metuit: reſi
ſtere eius ĩiuſtitie nõ preſumit
Fugit autem non mutando lo
cum: ſed ſubtrahendo ſolatium
Fugit· q2 iniuſtitiã vidit: et ta
cuit· Fugit· quia ſe ſub ſilencio
abſcondit: Quibus bene ꝑ pro
phetam dicit Non aſcendiſtis
ex adũſo nec oppoſuiſtis murũ
ꝓ domo iſrl' vt ſtaretis ĩ p̄lio in
die dñi Ex aduerſo quippe aſcẽ
dere ẽ q̃buſlibet ptãtibꝯ praue
agentibus: rationis libera voce
cõtraire Et ĩ die dñi pro domo
iſrahel in p̄lio ſtamus ac muꝝ
opponimus: ſi fideles innocen
tes contra pũerſoꝛum ĩiuſtitiã
ex iuſtitie auctoꝛitate vindica
mꝰ Quod quia mercenariꝰ nõ
facit: cũ veniẽtem lupũ viderit
fugit· Sed eſt alius lupus qui
ſine ceſſatione cotidie nõ coꝛpo
ra ſed mentes dilaniat· malig
nus videlicet ſpũs qui caulas
fidelium ĩſidians circuit: ⁊ moꝛ
tes aĩmarũ querit· De quo lu
po mox ſubdit Et lupus rapit

⁊ diſpgit oues· Lupus venit et
mercenarius fugit: quia malig
nus ſpũs mentes fidelium ĩ tẽp
tatione dilaniat: et is qui locũ
paſtoꝛis tenet curam ſollicitudi
nis non habet Anime peunt:
et ipſe de terrenis cõmodis le
tatur Lupus rapit ⁊ diſpergit
oues: cũ alium ad luxuriam ꝓ
trahit: alium in auariciam ac
cendit alium in ſupbiã erigit·
aliũ ꝑ iracundiam diuidit hũc
inuidia ſtimulat: illũ fallatia
ſupplantat Quaſi ergo gregem
lupꝰ diſſipat· cũ fidelem pplm̃
diabolus per temptationes ne
cat Sꝫ contra h̃ mercenariꝰ nul
lo zelo accendit ⁊ nullo feruoꝛe
dilcõis excitat: q2 dũ ſola ex
terioꝛa ↄmoda req̃rit· inteioꝛa
gregis dãna negligenter patit
Uñ mox adiũgitur Mercẽnari
us autẽ fugit q2 mercẽnariꝰ ẽ:
et non ptinet ad eũ de ouibus·
Sola ergo cauſa eſt vt mercen
narius fugiat: q2 mercẽnariꝰ ẽ
Ac ſi apte dicẽtur Stare in pi
culũ ouiũ non poteſt· qui in eo
q̃ꝫ ouibus preeſt: non oues di
ligit ſꝫ lucrum terrenum querit
Dũ enim honoꝛem amplectit·
dũ tempoꝛalibꝰ ↄmodis letat:
opponẽ ſe contra piculũ trepi
dat ne hoc qd diligit amittat·
Sꝫ q2 redemptoꝛ nr̃ culpas fi
cti paſtoꝛis innotuit· iterꝝ foꝛmã
cui debeamus impꝛimi oſtendit
dicens Ego ſum paſtoꝛ bonus

E. fo.
157

RARIORA

Cm

42.
f.

Cm

Theologia

Folio n°. 157.

482. **Leo I,** Sermones. [Keulen, Barth. von Unckel c. 1475]. 2°.
E. 2°. 1571

Type 1. — HC 7947 (2). — BMC I p. 241. — C II 3543. — Holtrop II 235. — MMW II 518. — Pr. 1138. — VK 739.

Samengeb. met nr. 259.

259. **Gregorius I,** Homiliae in evangelia. [Acc.] O r i g e n e s, Homiliae. [Keulen, Bartholomäus von Unckel] 9 Dec. 1475. 2°.

259 —— Tweede exemplaar. E. 2°. 1572

Samengeb. met nr. 482.

2
N. 42. B
Nº 65
U.

¶Johannis andree epiſcopi
alerienſis ad ſummū pontificē
paulum ſecundū Venetum epi
ſtola in laudem ipſius ſancti le
onis pape incipit feliciter.

SI tua michi o pater be
atiſſime paule ſecunde
venete roānorū pontifex
maxime ſanctitas antehac ve-
niam tribuit. ex impitia forſi-
tan audenti tenuitatis mee ma
iuſculas lucubrationes tue po
tiſſimum dedicare pietati vt p
ſeſe obſcuē mirifico tuo illuſtra
rentur fulgore: et fierent te ſu
ſcipiente precioſe. merito hijs
quadrageſime auguſtis vene
rabilibuſq; diebus inclitum il
lum pōtificem Leonem primū
natione thuſcū vt puto. in cal
cedonenſi ſynodo ſumma pa-
trum admiracōne ter ſanctum
acclamatum. tibi maxīo pon-
tifici tante cathedre thronū or
natiſſime implenti debui offer
re. non magna difficultate re
cognitum ſed ſumma vtilitate
perlectum. Cuius in breuibus
ſed diuino artificō conſumma
tis ſermonibus latiſſima rerū
diuinarum miſteria et ſecundū
canonicas ſcripturas quidā ſa
cri oloquij pricipatus includi
tur. oracōne enim parcus. ſen
ſibus vero ſublimis in primis
celeſtis et qđ eſt añ omnia ad
mirabile pfundiſſimus piter
atq; planiſſimus pōtificia diſ
ſerens maieſtate et apoſtolico
facundus eloquio modeſtia il
la vere criſtiana virtuteq; diui
na viua nimirum euāgelij tu
ba et prope electionis vas al-
terum. caſte fidei ſacramentis
aures implet criſtianas. vt ſi
plura illi ſcribere vel pontifica-
lium negociorū ingens labor
vel inuidie cratis anguſta ſpa
cia pmiſiſſent. omnes diuini-
tatis theſauros facile fuerit ſu
pra expoſitoris etiam qualita
tem apertur?. Hic ē pater ſan
cte leo ille magnus cognomīto
primus dignitate. eloquentia
nemini cedens. multos excedēſ
ſapientia. breuitatis magiſter
et pene vnicus artifex. qui tan
te appellacōnis nomen ſancti-
tatis tamen merito ſuperauit.
a ſacroſanctis apoſtolorū me
morijs nunq̄ diſcedens cuius
tu quoq; exemplo ſacratiſſima
apoſtolorū pignora ſemp am
plexus nullo tempore deſeren
da cenſuiſti. Quo adhuc diaco
no et pro rebus pontificijs ab
vrbe abſente eccleſie romāe re-
gius clerus et ſanctus ſummi
pontificis prope duos menſes
diſtulit electiōis ſuffragia ſan
ctiora. Qui etſi vita oīm max
imus fuit. ſeſe tamen copia mi
ſerationis excellit. et diuini in
genij claritate. quē ſucceſſorū
multi adeo ſūt admirati vt diu
cōtinuata vocabuli ſucceſſione

leones per ordinem voluerint
appellari · a quibꝰ ciuitatis qꝫ
leonine facta eſt celebris appel
lacio Hic eſt ille leo qui max-
imis eccleſie ſideribus ābroſio
ieronimo auguſtino ne grecaꝝ
pontificum maieſtates pcenſe
am pares maximis omnibus
excellencia · occidentibus orbi
criſtiano · et celo orientibus an
gelorumqꝫ conſorcō · ut ſol qui
dam ꝓ omnibus vnus mūdo
ſatis fuit illuſtrando · quem vt
fulgur ꝑhorruit hereticoꝝ im-
pietas · coluit vt numē impa-
torum maieſtas · pluſquā dici
poteſt veluti parentem venera
ta eſt fidelis cuncta criſtianitas
Hic eſt leo certe eccleſiaſtice di
ctioīs tullius · theologie home
rus · rationum fidei ariſtotiles
et vt omnia vnico abſoluā ver
bo petrus in pontificō throno
paulus ī pulpito criſtiano · ita
demulcens vt vinctos audito-
res teneat · ita docens vt ſenſi-
bꝰ diuinis impleat ita exhor-
tans vt ardoribus virtutis in
cendat · legendus · ediſcendus
imitādus · Huius propria pō
tificis iure dici poteſt oracō · de
quo a me magis illum ſtupen
te q̄m laudante id ſolum acci
pi dictum velim · amari facile
leonem poſſe . ꝓ merito nunq̄
ꝑdicari licere Is igit̄ ſit noſter
in terris īſtructor · ī celis apud
oīpotentē deum īterceſſor · qui
eſt in ſecula benedictus Amen

¶ Sequuntur rubrice tocius
operis per ordinem · : ·
Beati leōis pape de aſſūp
tione ſua ad pontificatū
gratiarum actionis · ſermo pri
mus ¶ Laudem domī
In anniu̇ſarío die aſſumpcōis
ſue eiuſdē ẜ° ſecūdꝰ de pōtifi
catus q̄litate ſcd̾m ordinē mel
chiſedech · ¶ Quociens :
Eiuſdem de anniuerſario pon
tificij ſue aſſumptionis die ſer
mo tercius : ¶ Gaudeo
De collectiſ eiuſdem ſermo pri
mus ¶ Multis
De collectis eiuſdem ẜmo ſecū
dus ¶ Notum vobis
De collectis eiuſdem ẜmo ter-
cius ¶ Criſtiane
De collectis et elēoſina eiuſdē
ẜmo quartus ¶ Miſericordia
De collectis et elēoſinis eiuſdē
ẜmo qn̄tus ¶ Apoſtolice
De collectis eiuſdem ſermo ſex
tus ¶ Et de ieiunio decī menſ
ẜmo p̄mus ¶ Fideliter
De ieiunio decimi mēſis ⁊ col-
lectis eiuſdem ſermo ſecundus
¶ Quod temporis
De ieiunio decimi mēſ ⁊ de ele
moſinis eiuſdem ſermo tercíꝰ
¶ In dominico agro
De ieiunio decī menſ ⁊ de ele-
eiuſdē ẜ° quartꝰ ¶ Conſidēter
De ieiunio decī menſ ⁊ de ele-
eiuſdē ẜ° qn̄tus ¶ Sublimitas

De ieiunio decimi menſis et de
miſeicordie operibus eiuſdem
ſermo ſextus · ¶ Euangelicis ·
De ieiunio decimi menſis ⁊ de
miſeicordie operibus eiuſdem
ẜmo ſeptimꝰ ¶ Perfidia ·
De ieiunio decimi menſis ⁊ de
elemoſinis eiuſdem ſermo octa
uus · ¶ Cum de ·
De natali domini eiuſdem ſer
mo primus · ¶ Saluator nr̄
De natali domini eiuſdem ſer
mo ſecundus ¶ Exultemus
De natiuitate domini eiuſdem
ẜmo tercius ¶ Nota
De natiuitate dn̄i eiuſdem ſer
mo quartus ¶ Semper
De natiuitate domini eiuſdem
ẜmo quītus ¶ Quamuis ·
De natiuitate domini eiuſdem
ẜmo ſextus ¶ Omnibus
De natiuitate dn̄i eiuſdem ſer
mo ſeptimꝰ ¶ Feſtiuitatis
De natiuitate domini eiuſdem
ẜmo octauꝰ ¶ Cum ſemp
De natiuitate domī eiuſdē ſer
mo nonus ¶ Excedit
De natiuitate domini eiuſdem
ẜmo decimꝰ ¶ Sepe vt
De epiphania domini eiuſdē
ẜmo primus ¶ Celebrato :
De epiphania dn̄i eiuſdem ſer
mo ſecundus ¶ Gaudete ·
De epiphania dn̄i eiuſdem ſer
mo tercius ¶ Quamuis ·
De epiphania dn̄i eiuſdem ſer
mo quartus ¶ Juſtum
De epiphania dn̄i eiuſdem ſer
mo quintus ¶ Hodiernam
De epiphania dn̄i eiuſdem ſer
mo ſextus ¶ Dies dileċſſi ·
De epiphania dn̄i eiuſdem ſer
mo ſeptimus ¶ Kerū meōria
De epiphania dn̄i eiuſdem ſer
mo octauus ¶ Cauſam ·
De quadrageſima eiuſdem ſer
mo primus ¶ Hebreorū :
De quadrageſima eiuſdem ſer
mo ſecūdus · ¶ Licet nobis
De quadrageſima eiuſdem ſer
mo tercius ¶ Semp quidē
De quadrageſima eiuſdem ſer
mo quartus ¶ Predicaturꝰ
De ieiunio q̈drageſimali eiuſ
dē ẜmo qn̄tus ¶ Apoſtolica
De poſſione et reſurrectiōe do
mini noſtri ihesu xp̄i eiuſdē ſer
mo primus ¶ Semper :
De paſſiōe et reſur · dn̄i eiuſdē
ẜmo ſecūdus ¶ Virtus
De paſſiōe et reſur · dn̄i eiuſdē
ẜmo tercius ¶ Deuotionis
De feſto paſchali eiuſdem ſer
mo primus ¶ In omnibꝰ
De feſto paſchali eiuſdem ſer
mo ſecūdus · ¶ Inter omēs
De feſto paſchali eiuſdem ſer
mo tercius ¶ In omnibꝰ
De paſſione domini eiuſdē ſer
mo quartus ¶ Appropinq̄te
Lectio ſancti euangelij ſecūdū
iohannem ¶ In illo tp̄e :
Omelia ſcī leōis pape de trāſ
figuracōe do · ¶ Euāgelica
In paſceuē dn̄i eiuſdē d' paſſi ·
ẜmo primus ¶ Sacratiſſimū

De paſſiōe dñi eiuſdem ſermo
ſecundus ¶ Exigit fides.
De paſſione domini eiuſdem ſer
mo tercius ¶ Inter omnia
De paſſiōe dñi eiuſdem ſermo
quartus ¶ Expectacōm:
De paſſiōe dñi eiuſdem ſermo
quintus ¶ Creator et
De paſſiōe dñi eiuſdem ſermo
ſextus ¶ Sponſionis
De paſſiōe dñi eiuſdem ſermo
ſeptimus ¶ Scio quidem.
De paſſiōe dñi eiuſdem ſermo
octauus ¶ Decurſis
De paſſiōe dñi eiuſdem ſermo
nonus ¶ Sacramentū
De paſſiōe dñi eiuſdem ſermo
decimus ¶ Cum multis.
De paſſiōe dñi eiuſdem ſermo
vndecimus ¶ Deſiderata
De paſſiōe et reſurrectione dñi
eiuſdē ẜmo xij ¶ Omnia quidē
D paſſiōe et reſur. dñi eiuſdē
ẜmo xiij ¶ Euangelica
De paſſione ⁊ r̄ſur. dñi eiuſdē
ẜmo xiiij ¶ Gloria
De paſſione et r̄ſur. dñi eiuſdē
ẜmo xv. ¶ Sermonem.
De paſſione ⁊ r̄ſur. dñi eiuſdē
ẜmo xvi ¶ Semper
De paſſione ⁊ r̄ſur. dñi eiuſdē
ẜmo xvij ¶ Sermo
De paſſione ⁊ r̄ſur. dñi eiuſdē
ẜmo xviij ¶ Magnitudo.
De paſſione ⁊ r̄ſur. dñi eiuſdē
ẜmo xix ¶ Sacram
De paſſione ⁊ r̄ſur. dñi eiuſdē
ẜmo xx ¶ Sermonem.
De reſurrectione dñi eiuſdem
ẜmo xxi ¶ Notū quidē
De aſcenſione dñi eiuſdē ẜmo
primus ¶ Poſt beatam
De aſcenſiōe dñi eiuſdem ẜmo
ſecundus ¶ Sacramentū.
De penthecoſte dñi eiuſdē ſer-
mo primus ¶ Hodiernam.
De pēthecoſte dñi eiuſdē ẜmo
ſecundus ¶ Pleniſſime
De pēthecoſte dñi eiuſdē ẜmo
tercius ¶ Hodiernam
De ieiunio pēthe. eiuſdē ẜmo
p̄mus ¶ Hodiernam
De ieiunio pēthecoſtes eiuſdē
ẜmo ſecūdus ¶ Dubitandum
De ieiunio pēthecoſtes eiuſdē
ẜmo tercius ¶ Sanctarum
De ieiunio pēthecoſtes eiuſdē
ẜmo quartus ¶ Inter omnia.
In natiuitate apoſtolorum pe
tri et pauli eiuſdem ſermo pri-
mus ¶ Omniū quidē
In natiuitate apoſtolorum pe
tri ⁊ pauli eiuſdem ſermo ſecū
dus ¶ Exultemus.
In octaua apoſtolorum petri
et pauli eiuſdem ſermo terciꝰ.
¶ Religioſam quidem
In natiuitate ſcōꝝ ſeptem fra
trū martirū machabeoꝝ eiuſ-
dem ſermo ¶ Gratias
In natiuitate ſancti laurencij
martiris eiuſdem ſermo
¶ Cum omnium
De ieiunio ſeptimi menſis. id
eſt ſeptembris eiuſdem ſermo
primus ¶ Obſeruantiā.

De ieiunio ſeptimi menſ eiuſ
dē ſmo ſcduſ ¶ Deus hūani
De ieiunio ſep· mēſis eiuſdem
ſmo tercius ¶ Ad exorandā
De ieiunio ſep· mēſis eiuſdem
ſmo quartus ¶ Predicationē
De ieiunio ſep· mēſis eiuſdem
ſmo quintus ¶ Sacramētū·
De ieiunio ſep· mēſis eiuſdem
ſmo ſextus ¶ Deuocōnem·
De ieiunio ſep· mēſis eiuſdem
ſmo ſeptimꝰ ¶ Apoſtolica
De ieiunio ſep· mēſis eiuſdem
ſmo octauꝰ ¶ Omnis
De ieiunio ſep· mēſis eiuſdem
ſmo nonus ¶ Scio quidem·
In feſto omnium ſanctorū le-
ctio ſancti euangelij ſecundum
matheum ¶ In illo tempe
Omelia btī leonis pape eiuſ-
dem lectioniſ ¶ Predicāte·
Tractatus btī leōis pape cō-
tra hereſim euticetis· habitus
rome: in baſilica ſancte ana-
ſtaſie· ¶ Sicut pictorū·
¶ Explicit tabula ſmonū·

Liber ſermonū ſancti leonis
primi pape doctoris floridiſſi
mi ac eloquentiſſimi incipit fe
liciter : Sermo primus de
ordinatione ſua ī pontificē : ·

Audem domi
loquat̄ os me
um : et nomen
ſcm̄ eius ani-
ma mea et ſpi
ritꝰ caro ac li
gua bn̄dicat Quia nō verear
de h̄ ingrate mentis indicium
eſt bn̄ficia tacere diuina· et ſa
tis dignum eſt a ſacrificijs do
minice laudis· obſequiū conſe
crationis pōtificis īchoare· qꝛ
in huīlitate nrā mēor fuit no-
ſtri dn̄s et bn̄dixit nobis · q̄a
fecit mirabilia magna ſolꝰ vt
preſentē me concerneret veſtre
ſanctitatis affectio quē fecerat
neceſſitas lōge pegrinacionis
abſentē· Ago igit̄ deo noſtro
grās ſempqꝫ acturus ꝓ omni
bus que retribuit mihi : veſtri
quoqꝫ fauoris arbitrium debi
ta graꝝ actione cōcelebro · eui
denter intelligens· quantū mi
chi reuerencie amoris et fidei
poſſint ſtudia vrē dilcōis īpē-
dere aīaꝝ veſtrarū ſalutem pa
ſtorali ſollicitudine cupiēti : q̄
tam ſanctum de me nullis ad
modū p̄cedentibꝰ meritis iudi
ciū ꝓtuliſtis· Obſecro igitur
per miſericordias dn̄i· iuuate
votis quē deſiderijs expetiſtis

vt ſpiritus gratie maneat ī me
et iudicia veſtra non fluctuēt ·
Preſtet in cōmune omībꝰ no
bis pacis bonū· qui nobis ſtu
dia vnanimitatis infudit : vt
omībꝰ diebꝰ vite mee in omī
potentis dei ſeruiciū et veſtra
patus obſeq̄a cū fiducia poſ-
ſim dn̄m dep̄cari· pater ſancte
cōſerua eos ī nomīe tuo quos
dediſti michi : ſempqꝫ vob̄ ꝓfi
cientibꝰ ad ſalutē magnificet
anima mea dn̄m · et in futuri
retribucione iudicij ita michi
apud iuſtū iudicem ſacerdocij
mei ratio ſubſiſtat vt vos mi-
chi per bona opera veſtra ſitis
gaudium : vos corona· q̄ bona
volūtate ſinceꝝ preſentis vite
teſtimoniū preſtitiſtis Hono-
rabilē igit̄ michi dilc̄iſſimi ho
diernū diem fecit diuina dig-
natio· que dū huīlitatē meam
in ſummū gradum ꝓuehit oꝑ
neminē ſuorū ſperneret demon-
ſtrauit Vnde et ſi neceſſariū eſt
trepidare de merito : r̄ligioſum
tamē eſt gaudere de dono : qm̄
qui michi oneris ē auctor ipſe
eſt adminiſtracionis adiutor :
et ne ſub magnitudinis gratia
ſuccumbat īfirmꝰ : dabit vir-
tutē qui cōtulit dignitatē· Re
currente igit̄ per ſuū ordinem
die quo me dominꝰ epiſcopa
lis officij voluit habē principi
um· vera michi in gloriam dei
eſt cauſa letādi· Qui michi vt

multū a me diligeretur multa
dimiſit Et vt mirabilē faceret
gratiā ſuā: in eū munera ſua
cōtulit· in quo meritoꝝ ſuffra-
gia nō inueīt Quo ope ſuo do
minus quid cordibus noſtris
īſinuat quidue cōmendat· niſi
vt de ſua iuſtitia neō p̄ſumat
et de ipſi? miſericordia nemo
diffidat: Que tūc euidēti? p̄mi
net: qn̄ peccator ſanctificat̄ et
abiect? erigitur · Neqꝫ em̄ de
qualitate nr̄orū opū pendet ce
leſtiū menſura donorū: aut in
iſto ſeculo ī quo tota vita tēp-
tatio eſt · hoc vnicuiqꝫ tribuit̄
quod meretur· Vbi ſi iniq̄tates
dn̄s obſeruaret· nullus iudici
um ſuū ſuſtineret Magnifica
te igit̄ dilc̄iſſimi dn̄m mecū: et
exaltemus nomē eius in īuicē
vt tota ratio celebritatis hodi
erne · ad laudē ſui referat̄ auc
toris Nā qd̄ proprie ad effec-
tū aīmi mei ptīet· cōfiteor me
plurimū de omniū veſtrum de
uocōe gaudere Cūqꝫ hāc vene
rabiliū ꝯſacerdotū meorū ſplē
didiſſimā frequentatiōem vi-
deo: āgelicā nobis in tot ſanc
tis ſentio intereſſe cōuentum ·
nec dubito abundantiori nos
hodie diuine preſentie gracia
viſitari· quando ſimul aſſunt
et vno lumine micant· tot ſpe
cioſiſſima tabernacula dei tot
mēbra excellētiſſima corporis
xp̄i· Nec abeſt vt cōfido ab h̄

cetu etiā beatiſſimi petri apl̄i ·
pia dignatio et fida dilectio ·
Neqꝫ veſtram deuotionem il-
le deſeruit· cuius vos reuerentia
congregauit De veſtro itaqꝫ et
ipſe gaudet affectu: et ī conſor
tibus honoris ſui obſeruantiā
dominice inſtitutionis ample
ctitur· probans ordinatiſſimā
tocius eccleſie caritatem : que
in petri ſede petrū ſuſcepit· Et
a tanti amore paſtoris: nec in
perſona tam imparis tepeſcit
heredis Vt ergo hec pietas di
lectiſſimi quam erga humilita
tem meam · vnanimiter exhi-
betis · fructum ſui ſtudij conſe-
quatur· miſericordiſſimam dei
noſtri clemētiam ſupplices ob-
ſecrate · vt diebus noſtris ex-
pugnet expugnantes nos ·
muniat fidem noſtram : mul-
tiplicet dilectionem · augeat et
pacem · meqꝫ ſeruulum ſuum
quem ad oſtendendas diuiti-
as gr̄e ſue· gubernaculis eccle
ſie voluit preſidere : Sufficien
tem tanto operi et vtilem veſ-
tre edificationi dignetur effice
re · et ad hoc tempora noſtre
ſeruitutis extendere : vt profi
ciat deuotioī· quod fuerat lar-
gitus etati Per ihesum xp̄iſ-
tum dominum noſtrū cui eſt
honor cum patre et ſpiritu ſan
cto eadem poteſtas vna diuini
tas· per īfinita ſecula ſeculoꝝ·
De eodem ſermo ſecundus·

Quociēs nobis mīa dei
donorū ſuorū dies re-
nouare dignaꝫ · iuſta
dilectiſſimi et racōnalis cauſa
letādi ē : ſi officij origo ſuſcep-
ti · ad laudē ſui referaꝫ aucto-
ris · Hanc em̄ obſeruanciam ·
omnibꝰ quidē ſacerdotibꝰ con
gruā · ſed michi maxime neceſ
ſariam eſſe cognoſco · Quomā
reſpiciens ad exiguitatis mee
tenuitatem · et ad ſuſcepti mu
neris magnitudinē · etiā ego
propheticū illud debeo ꝓcla-
mare · Domine audiui auditū
tuū et timui : conſideraui opa
tua et expaui Quid enim tam
inſolitum tam pauendum · ꝙ
labor fragili · ſublimitas hu-
mili · dignitas nō merenti · Et
tamen nō deſperamꝰ neqꝫ de-
ficimus · quia nō de nobis ſed
de illo preſumimus qui opaꝫ
in nobis · Vnde et dauiticum
pſalmum dilectiſſimi non ad
noſtrā elacionem ſed ad criſti
domini gloriam conſona voce
cantauimꝰ · Ipē em̄ eſt de quo
prophetice dictū eſt Tu es ſa-
cerdos ī eternū ſcd'm ordinem
melchiſedech Hoc ē · nō ſecun-
dū aaron cuiꝰ ſacerdotiū per
propaginem ſui ſeminis cur-
rēs · temporalis miniſterij fuit ·
et cum veteris teſtamenti lege
ceſſauit Scd'm ordinē melchi
ſedech in quo eterni pontificis
forma preceſſit · et dum quibꝰ
parentibus ſit editus nō refer
tur · ille ī eo intelligiꝫ oſtendi ·
cuius generacō nō poteſt enar
rari Deniqꝫ cum huius diuini
ſacerdocij ſacramentū etiā ad
hūanas puenit functioēs · nō
per generacionū tramitē cur-
ritur · nec quod caro ⁊ ſanguis
creauit eligiꝫ · ꝫ ceſſante ꝑuile
gio patrū et familiarū ordine
pretermiſſo · eos rectores eccle
ſia accipit · quos ſpūs ſanctus
ꝑparauit · vt in populo adop-
cōnis dei cuius vniuerſitas ſa
cerdotalis atqꝫ rēgalis eſt · non
prerogatiua terrene originis
obtineat vnctionē · ſed digna-
cio celeſtis gratie gignat anti
ſtitē Quāuis ergo dilectiſſimi
ad explendā noſtri officij ſer-
uitutem ⁊ infirmi inueniamur
et ſegnes · dum ſi quid deuote
ac ſtrennue agere cupimus ip
ſius condicōnis noſtre fragili
tate tardamur · habētes tamē
inceſſabilē propiciationē om-
nipotentis ⁊ perpetui ſacerdo
tis · qui ſimilis noſtri · equalis
pr̄i · diuinitatē vſqꝫ ad huma
na ſubmiſit · humanitatē vſqꝫ
ad diuina prouexit · digne et
pie d' ipſius conſtitucōne gau
demꝰ · Quoniam et ſi multis
paſtoribꝰ curam ſuaꝝ ouium
delegauit ipſe tamē dilecti gre
gis cuſtodiā non reliquit · De
cuiꝰ pn̄cipali eternoqꝫ p̄ſidio
etiā apoſtolice opis munimē

accepim⁹ · qđ vtiqȝ ab opere ſuo nō vacat : et firmitas fundamēti cui toci⁹ ecclie ſupſtruitur altitudo nulla īcūbentis ſibi tēpli mole laſſeſcit · Soliditas em̄ illius fidei que ī apoſtolorū principe eſt laudata · ppetua eſt · Et ſicut pmanet quod ī xp̄o petrus credidit · ita permanet qđ in petro xp̄us īſtituit Cū em̄ ſicut euāgelica lectione reſeratum ē · īterrogaſſet dominꝰ diſcipulos quē ipſū multis diuerſa opinātibus crederent · reſpōdiſſetqȝ btūs apoſtolus petrus dicēs · tu es xp̄s filius dei viui · dn̄s ait · Beat⁹ es ſymō bariona · quia caro et ſanguis ñ reuelauit tibi · ꝫ pater meus qui in celis ē · Et ego dico tibi · qꝛ tu es petrus · et ſuper hāc petram edificabo eccleſiam meā : et porte īferi nō preualebūt aduerſus eam Et tibi dabo claues regni celorum Et qđcūqȝ ligaueis ſup terrā : eit ligatū et in celis Et quodcūqȝ ſolueris ſup terrā erit ſolutū ⁊ ī celis · Manet ergo diſpoſicō veritatis · et beatus petr⁹ ī acцepta fortitudine pſeuerās ſuſcepta eccleſie gubernacula non reliquit Sic em̄ pre ceteris ordinatus · vt dū petra dicit̃ dū fundamentū noīat̃ · dū regni celorū ianitor cōſtituit̃ · dū ligādorum ſoluēdorūqȝ arbiter māſura etiam in cel̃ iudiciorū

definitione preficit̃ · qualis ipſi cum xp̄o eſſet ſocietas · per ipſa appellationum eius miſteria noſceremus · Qui nūc plenius et potenti⁹ ea que ſibi commiſſa ſūt pagit · et omnes partes offitiorum atqȝ curarū ī ipſo et cum ipſo · p quem eſt glorificatus exequitur · Si quid itaqȝ a nobis recte agitur · recteqȝ diſcernitur : ſi quid a miſericordia dei cotidianis ſupplicationibus obtinetur · illius eſt operum atqȝ meritorum · cuius in ſede ſua viuit poteſtas · excellit auctoritas Hoc enim obtinuit dilectiſſimi illa confeſſio : que a deo pr̄e aplico inſpirata cordi · omnia humanarum opinionum incerta tranſcendit · et firmitatem petre q̄ nullꝭ impulſionibus quateretur accepit · In vniuerſa namqȝ eccleſia tu es xpriſtus filius dei viui cotidie petrus dicit : et omnis lingua que dominum confitetur magiſterio hui⁹ vocis imbuitur · Hec fides diabolum vincit · et captiuorum eius vincula diſſoluit · Hec eruitos mundo : inſerit celo : et porte inferi preualere aduerſus eam non poſſunt Tanta enim diuinitus ſoliditate munita ē vt eam nec heretica numquā corrumpere prauitas nec pagana potuerit ſuperare perfidia · Hijs igitur modis vos

dilectiſſimi racõnabili obſeq̃o
celebraꝰ hodierna feſtiuitas:
vt ĩ pſona humilitatis mee il-
le ĩtelligatur· ille honoretur·
in quo ⁊ omniũ paſtoꝝ ſollici
tudo· cui commẽdataꝝ ſibi oui
um cuſtodia pſeuerat· et cuiꝰ
etiam dignitas in indigno he
rede nõ deficit· Vñ venerabiliũ
quoqꝫ fratrũ et cõſacerdotum
meorũ deſiderata michi ⁊ ho-
norãda preſentia· hinc ſacra-
tior eſt atqꝫ deuotior· ſi pietatẽ
huius officij in quo adeſſe di-
gnati ſunt· ei principaliter re
ferunt· quem non ſolum huiꝰ
ſedis preſulẽ· ſed ⁊ omniũ epi
ſcoporũ nouerũt eſſe primatẽ
Cũ ergo cohortaciones nr̃as
auribꝰ veſtre ſanctitatis adhi-
bemꝰ· ipſum vobis cuius vice
fũgimur· loqui credite· quia
⁊ illiꝰ affectu monemus· et nõ
aliud vob̃ q̃ꝫ quod docuit pre
dicamꝰ· obſecrãtes vt ſuccin-
cti lũbos mẽtis veſtre· caſtam
⁊ ſobriam vitam in dei timore
ducatis: nec cõcupiſcẽcijs car-
nis mens pricipatus ſui obli
ta cõſentiat Breuia et caduca
ſũt terrenaꝝ gaudia volupta-
tum: q̃ ad eternitatẽ vocatos·
a ſemitis vite conãtur auerte-
re· Fidelis ergo et religioſus
animꝰ ea que ſũt celeſtia cõcu
piſcat· ⁊ diuinarũ ꝓmiſſionũ
auidus· in amorẽ ſe incorrup
tibilꝰ boni· et ĩ ſpem vere lucis
attollat Certi autẽ eſtote dile
ctiſſimi q̃ꝫ labor veſter quo vi-
cijs r̃ſiſtitis· ⁊ carnalibꝰ deſide
rijs repugnatis· placẽs in cõ
ſpectu dei eſt atqꝫ p̃cioſus· nec
ſolũ vobis ſed etiã michi apud
dei miſericordiã ꝓfuturꝰ quia
de profectu gregis gloriatur
cura paſtoris Corona ei mea
ſicut apoſtolus ait· ⁊ gaudiũ
vos eſtis· ſi fides veſtra que ab
inicio euãgelij in vniuſo mun
do p̃dicata eſt· in dilectione ⁊
ſanctitate pmanſerit Nam li-
cet omnẽ ecclẽſiã que ĩ toto or
be eſt terrarũ· cunctis oꝑteat
florere virtutibus· vos tñ pre
cipue int̃ ceteros populos de
cet meritis pietatis excellẽ· q̃s
in ipſa aplice petre arce fũda-
tos· ⁊ dominus noſter iheſus
criſtus cum omnibꝰ quos r̃de
mit ⁊ beatus apoſtolꝰ petrus
pre omnibꝰ erudiuit· p criſtũ
dominũ noſtrum :

De eodẽ ſermo tercius·

Gaudeo dilc̃iſſimi de re
ligioſo veſtre deuotio-
nis affectu· et deo gra
tias ago q̃ꝫ in vobis pietatem
criſtiane vnitatis agnoſco Si
cut eñ ipſa frequẽtia veſtra te
ſtatur intelligitis diei huiꝰ re
curſum ad leticiã ptinẽ cõmu-
nem· et honorem celebrari to
cius gregis p annua feſta pa
ſtoris Nam licet vniuerſa ec-
cleſia dei· diſtĩctis ordinata ſit

gradibꝰ: vt ex diuerſis mem-
bris ſacrati corpis ſubſiſtat in
tegritas: nos tamen omnes ſi
cut ait aplūs in xpriſto ihesu
vnum ſumus: Nec quiſq̄ ab
alterius ita eſt diuiſus offitio
vt nō ad cōnexionem pertine-
at capitis. cuiuſlibet humili-
tas portionis In vnitate igit
fidei atq; baptiſmatis. īdiſcre-
ta nobis ſocietas dilectiſſimi et
generalis ē dignitas. ſcd'm illd
beatiſſimi petri apli ſacratiſſi-
ma voce dicentis: et ipſi tanq̄
lapides viui ſuperedificamini
ī domos ſpiritales. ſacerdotiū
ſanctum. offerentes ſpiritales
hoſtias acceptabiles dō p ihe
ſum xpriſtum. et infra. vos āt
genus electum. regale ſacerdo
tium. gens ſancta. populꝰ ac-
quiſitionis Omnes em̄ ī xpri-
ſto regeneratos crucis ſignum
efficit reges: ſancti ſpiritus ve-
ra vnctio conſecrat ſacerdotes
vt preter iſtam ſpetialem noſ
tri miniſterij ſeruitutem. vniū
ſi ſpeciales et rationales xpriſ
ti agnoſcant ſe regij generis.
et ſacerdotalis officij eſſe con-
ſortes Quid enim tam regiū.
q̄ ſubditum deo animum ſui
corporis eſſe rectorem: Et q̄d
tam ſacerdotale. q̄ vouere doi
no conſcientiam puram: et im
maculatas pietatis hoſtias de
altari cordis offerre: Quod cū
omnibus per dei gratiam cō-
mune ſit factum. religioſum
vobis atq; laudabile eſt et de
die prouectionis noſtre. quaſi
de propo honore gaudere. vt
vnum celebretur in toto eccle
ſie corpore pontificij ſacramē-
tum. quod effuſo benedictioīs
vngento. copioſius quidem in
ſuperiori profluxit ſʒ nō par-
ce etiam in inferiora deſcēdit.
Cum itaq; dilc̄iſſimi de cōſor-
tio iſtius muneris magna no
bis materia ſit communium
gaudiorum: verior tamen nob
et excellentior erit cauſa letādi
ſi non in noſtre humilitatis
conſideratione remoremur. cū
multo vtilius: multoq; ſit dig
nius. ad beatiſſimi petri apo
ſtoli gloriam cōtemplandam
aciē mētis attollere et hūc diē
ī illiꝰ potiſſim' veneācōe celebra
re: q̄ ab ipō oīm cariſmatū fō
te tā copioſis ē rigacōibꝰ īūda
tus. vt cū multa ſolꝰ accepit.
nichꝉ ī queq̄ ſine ipſiꝰ pticipa
tiōe trāſierit Verbū ei caro fac
tū fueāt. ⁊ hītabat iā ī nob: ⁊
repādo hūano gn̄i totū ſe xpc
īpēderat. Nichil īdiſpoſitū ſa
piē: nichꝉ eāt arduū ptāti. Fa
mulabāt elementa. miſtrabāt
ſpūs. āgeli ſeruiebāt: nec vllo
modo poterat inefficax eſſe ſa
cramentum. quod ſimul ipſi-
us deitatis vnitas operabatur
et trinitas. Et tamen de toto
mundo vnus petrus eligitur.

qui et vniuſarū gentiū vocaci-
oni et omnibus apl'is cūctiſq
eccleſie patribus preponatur:
vt quāuis in populo dei multi
ſacdotes ſint· multiq paſtoēs
omnes tñ ꝓprie regat petr⁹
quos pricipaliter regit ⁊ xp̄s
Magnū ⁊ mirabile dilciſſimi
huic viro cōſorcium potencie
ſue tribuit diuīa dignacō· Et
ſi quid cū eo cōīe ceteris voluit
eſſe patribus: nūquam niſi p
ipſum dedit· q̄tquid alijs nō
negauit· Omnes deiq aplōs
doīn⁹ q̄d de ſe hoīes opineƭ
interrogat: et tam diu ſermo
reſpondēciū cōīs ē· q̄diu hūa
ne itelligēcie ābiguitas expli-
caƭ At vbi· quid habeat diſci-
puloꝝ ſenſus exigitur· prim⁹
eſt in dōīi cōfeſſiōe· qui p̄m⁹
eſt in aplica dignitate Qui cū
dixiſſet· tu es xp̄s fili⁹ dei vi-
ui· Reſpōdit ei iheſus· Btūs
es ſimon bariona quia caro et
ſanguis nō reuelauit tibi· ſed
pater meus qui ī celis eſt· Id
eſt· ideo beatus es· quia pater
me⁹ te docuit: nec terreā opīo
te fefellit· ſed īſpiracio celeſtis
inſtruxit· Et nō caro ⁊ ſāguis
ſed ille me tibi cuius ſum vnige
nitus filius indicauit· Et ego
dico tibi· hoc eſt· ſicut tibi pr̄
meus manifeſtauit diuinitatem
meā· ita et ego notā tibi facio
excellenciam tuam· quia tu es
petrus· ideſt· cū ego ſim inui-
olabilis petra· ego lapis āgu
laris· qui facio vtrq vnū: ego
fundamentum· p̄ter q̄d nemo
p̄t aliud ponere: tamē tu quoq
petra es quia mea virtute ſoli-
daris: vt que michi ptāte ſūt
propria· ſint tibi meāi parti-
cipacione cōīa· Et ſuper hanc
petrā edificabo eccleſiam meā
et porte inferi non p̄ualebunt
aduerſus eā· Sup hanc inq̄t
fortitudinem eternum extruā
tēplum· et eccleſie mee celo in-
ſerenda ſublimitas in hui⁹ fi-
dei firmitate conſurget Hanc
cōfeſſionem porte inferi nō te
nebunt: mortis vincula nō li-
gabunt· Vox enim iſta· vox
vite eſt Et ſicut ꝯfeſſores ſuos
in celeſtia ꝓuehit: ita negato
res ad īferna demergit Prop
ter q̄d dicitur beatiſſiō petro·
Tibi dabo claues regni celo-
rū· et quecūq ligaueris ſup
terram: erunt ligata et ī celis
⁊ quecūq ſolueris ſuper terrā
erunt ſoluta et in celis· Tran
ſiuit quidem etiā in aplōs vis
poteſtatis iſtius: et ad omnes
eccleſie principes· decreti hui⁹
conſtitucō cōmeauit· Sed nō
forte ſine cauſa vni ꝯmēdauit
quod omnibus itimeƭ· Petro
ei hoc ideo ſingulariƭ crediƭ·
quia cunctis eccleſie rectoribꝫ·
petri forma prepōiƭ· Manet
ergo petri priuilegium vbicūq
ex ipſi⁹ ferƭ equitate iudiciū:

nec nimia ē vł ſeueritas vł re-
miſſio vbi nichil erit ligatum
nichil ſolutū niſi q̄d btūs pe-
trus aut ſoluerit aut ligaueit
Inſtante aūt paſſione ſua dn̄i
nus que diſcipulorum eāt tur
batura cōſtātiam. ſimō inquit
ſimō. ecce ſathanas expoſtula
uit vos vt cribraret ſicut triti-
cum. ego aūt rogaui pro te vt
nō deficiat fides tua. Et tu ali-
qn̄ conuerſus. cōfirma fratres
tuos: vt nō itretis in temptati
onem. Cōe erat omnibus apo
ſtolis piculum de temptatione
formidinis: et diuine ꝓtectio
nis auxilio pariter indigebant.
qm̄ diabolus omēs exagitare
oīs cupiebat elidere. et tamē
ſpetial a domino petri cura ſu
ſcipitur. et pro fide petri ꝓprie
ſupplicatur tāqͣ aliorum ſtat9
certior ſit futurus. ſi mens pri
cipis victa nō fuerit In petro
ergo omniū fortitudo munit.
et dīne gratie ita ordinat aux
iliū. vt firmitas q̄ per xp̄m pe
tro tribuit: per petrum apoſ
tolis cōferatur Cū itaqȝ dileſ
ſimi tātum nobis videam9 pſi
diū diuinitus iſtitutum. ratio
nabiliter et iuſte in ducis noſ
tri meritis et dignitate letam²
gratias agētes ſempiterno re
gi redemptori noſtro dn̄o ihe
ſu xp̄o: qui tātam potentiā de
dit ei. quem tocius eccīe prin
cipem fecit: vt ſi quid etiā nr̄is
tpibus rite p nos agit recteqȝ
diſponit. illi9 opibus. illi9 ſit
gubernaculis deputādum. cui
dictum ē: et tu cōuerſus confir
ma fratres tuos: et cui pt9 re
ſurrectionem ſuam dn̄s ad tri
nam eterni amoris ꝓfeſſionē
miſtica inſinuatione ter dixit.
paſce oues meas. quod nunc
procul dubio facit. et mādatum
domini pius paſtor exequitur
cōfirmans cohortationib9 ſuis
et pro nobis orare nō ceſſans
vt nulla temptatione ſupem².
Si aūt hāc pietatis ſue curam
oī populo dei ſicut credendum
ē vbiqȝ p̄tendit. q̄to mag no
bis alūpnis ſuis opē ſuā dig
natur īpēdere. apd̄ q̄s i ſacro
beate dormitiōis thoro. eadē
q̄ p̄ſedit carne requieſcit Illi g°
hūc ſeruitutis noſtre natalicū
diem. illi aſcribam9 hoc feſtū:
cuius patrocinio ſedis ipſius
meruimus eſſe cōſortes. auxi
liante nobis per omnia gra-
tia domini noſtri ihū criſti qui
viuit et regnat ec. ¶

De collectis ſermo pm9.

Multis diuinarum ſcrip
turaꝝ teſtimonijs edo
cemur. quātum elemo
ſinarum meritum. et quāta ſit
virtus Certū eſt enim vnūquē
qȝ noſtrū aīe ſue benefacere. q̄
ciēs miſericordia ſua iopie ſuc
currit aliene. Propta g° dilā
et facit apd̄ nos eē largitas dȝ

Si credimus id ſibi vnūquēqȝ
preſtare quod īdigentibus tri
buit. Theſaurū eñ condit in
celo. qui xp̄m paſcit in paupe
Benignitatem itaqȝ in hoc et
diſpenſationē diuine pietatis
agnoſce Jdcirco eñ te habun
dare voluit. vt per te alius nō
egeret. et per miniſteriū opis
tui. pauperem ab egeſtatis la
bore. te a peccatoꝝ multitudīe
liberaret O mira prouidentia
et boītas creatoris vt vno fcō
duobus vellet eſſe ſuccurſum.
Ventura igitur doīca dies col-
lectarū futurus eſt Hortor et
moneo ſanctitatē veſtram. vt
ſinguli quiqȝ et pauperū mei-
neritis et veſtri. et pro poſſibili
tate viriū veſtrarū intelligatis
in egentibꝫ xp̄m qui tm̄ nobis
pauperes cōmendauit vt ſe in
ipſis veſtiri ſuſcipi teſtaretꝛ et
paſci. xp̄us dn̄s noſter.

¶ De eodem ſermo ſecūdus.

Notum vobis dilectiſſi
mi et familiare mādā
tum paſtorali p̄dicaꝰ
hortatu. in opere miſericordie
ſtudeatis eſſe deuoti Qđ etiā ſi
nūq̄ꝫ a veſtra ſanctitate negli-
gitur. nūc tamē ꝓmpcius eſt
et impenſius exequendū quia
p̄mꝰ collectaꝝ dies ſaluberri-
me a ſanctis patribꝫ inſtitutꝰ
hoc exigit vt vnuſquiſqȝ ꝓut
votiuum atqȝ poſſibile eſt. ī vſꝰ
atqȝ alimoniam pauperū de
veſtris facultatibus conferatis
Scientes p̄ter illud regenera
tionis lauacrū. in quo vniū-
ſorū ablute ſunt macule pctō
rum. hoc remedium īfirmitati
humane diuinitus eſſe donatū.
vt ſi quid culparū in hac ter-
rena habitacōne ꝯtrahitur. et
elemoſinis deleatur Elemoſine
eñ opa caritatis ſunt: ꝛ ſcimꝰ
quia caritas opit multitudinē
pctōrum Proinde dilectiſſimi
in ſecundam feriā ſpontaneas
collectiones veſtras ſollicite p̄
parate vt q̄tquid vobis de tē-
poralibꝫ ſubſtancijs dēpſeitis
id multiplicatum in etna retri
bucione ſumatis.

¶ Sermo tercius de eodē.

Criſtiane pietatis ē di
lectiſſimi vt q̄ apoſto
licis ſunt traditionī-
bus inſtituta. perſeueranti de-
uocione ſeruetur Nam illi be-
atiſſimi diſcipuli veritatis hoc
diuinitus īſpirata cōmendaue
re doctrina. vt quociens cecī-
tas paganorum ſup inſtitucō-
nibus ſuis eſſet intencior. tunc
precipue populꝰ dei oracionī-
bus et opibus pietatis īſtaret
Quoniam īmundi ſpūs quā-
tum gentilium errore letantur
tamē vere rligiōis obſeruācia
vruntꝛ. ꝛ augmēta iuſticie vrūt
īpietatis auctorem Cuiꝰ īpia
et prophana cōmenta. ne ſa-
cratis dō vero cordibꝫ aliquid

pollucõis inferrent · beat⁹ magiſter gentium p̄cauebat · cū voce apoſtolica diceret Nolite iugum cū infidelibus ducere · que eñ pticipatio iuſtitie cum iniquitate · aut q̄ ſocietas luci ad tenebras? et deinde vocem prophetici ſpūs adderet dicēs · Exite exite · et īmundū ne tetigeritis · Vñ qm̄ ad deſtruēdas āti qui hoſtis inſidias in die q̄ impij ſub ydolorum ſuorum noīe diabolo ſeruiebāt prouidentiſſime in ſancta ecc̄ia prima eſt inſtituta collectio · Volum⁹ dilectionem veſtram tertia feria per omnes regionum vrarum eccleſias cū volūtarijs elemoſinarum oblationib⁹ conuenire In quo ope etiam ſi nō eſt omnium equalis facultas · debet eſſe par pietas · qm̄ fideliū largitas nō de muneris penſatur pondere ꝫ de beniuolētie quantitate Habeant g° in hoc mīe commertio etiam pauperes lucrum · et ad ſuſtentationē egentium de quātacunqꝫ ſubſtātia aliquid quod eos nō cōtriſtet excerpant · Sit diues munere copioſior · dum par aīo non ſit inferior Quāuis eñ maior ſperetur redditus de maiore ſemēte · p̄t tamē etiam de exigua ſaciatione multus fructus ꝓueire iuſtitie · Iuſtus ē eī iudex nr̄ et verax · qui neminē fraudat mercede meritorum · et iō nos

curam pauperum vult habere : vt in future retributionis examine · miſericordibus quā pmiſit miſericordiam largiat xp̄us dñs noſter

De eodem ſermo quart⁹

Miſericordia dilciſſimi et iuſtitia dei formā retribucõnum ſuarum a mundi conſtitutione diſpoſitā per doctrinam dm̄ noſtri iheſu xp̄i benigniſſima nobis expoſitione reſerauit · vt acceptis rerum ſignificationibus que futura credim⁹ iam quaſi geſta noſſem⁹ · Sciebat enim redēptor noſter atqꝫ ſaluator · quantos fallacia diaboli per totum mundum ſparſiſſet errores · et q̄ multis ſuperſtitionib⁹ maximam ſibi partem humani generis ſubdidiſſet Sed ne vltr̄ per ignorantiam veritatis creatura ad ymaginem dei condita · in p̄cipitia ꝑpetue mortis ageretur · euangelicis paginis iudicij ſui inſeruit qualitatem que omnem hominem a calliđiſſimi hoſtis reuocaret inſidiis cū iā nlli eēt icognitū q̄ boīs ſperāda p̄mia · ⁊ q̄ mal' eēnt iferēda ſupplicia · Incētor nāqꝫ ille · auctorqꝫ peccati · primum ſuperbus vt caderet · deinde inuidus vt noceret · quia in veritate non ſtetit · totam vim ſuā i mēdacō collocauit Vñqꝫ de cepcõnū gña de ꝫ venenatiſſiō

artis ſue fōte produxit· vt ab
illo bono q̄d ipſe propria ela
cione pdiderat· ſpem humane
deuocōnis excluderet· eoſq; in
conſortium dampnacioīs ſue
traheret· ad quoꝝ ip̄e recōſili
acionē ptinere nō poſſet Quic
quid igit̄ hominum quibꝫlibꝫ
īpietatibꝫ deū leſit· hui⁹ frau-
de traductū· hui⁹ eſt nequicia
depravatum· facile em̄ ī ōmia
vicia impulit q̄s in religiōe de
cepit Sciens aūt deum nō ſo-
lum v̄bis ſed eciam factis ne-
gari· multis quibus auferre n̄
potuit fidem· ſuſtulit caritatē:
et agro cordis ipſoꝝ auaricie
radicibus occupato· ſpoliauit
fructu opꝝ· quos nō p̄uauit
cōfeſſione labiorum· Propter
has ergo dilectiſſimi v̄ſucias
hoſtis antiqui ſcire nos voluit
ineffabilis benignitas xp̄i q̄
ī die retribucioīs de vniuerſi-
tate eſſet hoīm decernendum·
vt dum in hoc tp̄e legittimo-
rum remediorum medicīa p̄-
betur· dum eliſis repacio non
negatur· et qui diu fuerūt ſte-
riles pn̄t tandem eſſe fecundi·
preueniatur diſpoſita cenſura
iuſticie· ⁊ nūq̄ꝫ a cordis oculis
diuine diſcretioīs ymago diſ-
cedat Veniet em̄ in maieſtatis
ſue gloria dominus· ſicut ip̄e
predixit· aderitq; cū eo radiās
in ſplendoribus ſuis īnumera
bilis angelicarum multitudo
legionum· congregabūt āte
thronum potencie ei⁹ ōmium
gencium populi· ⁊ q̄cquid hoī
num vniuerſis ſeculis toto tra
rum orbe pgenitum eſt· in cō
ſpectu iudicantis aſtabit: ſepa
bunt ab iniuſtis iuſti· a nocē-
tibus innocētes Et cū prepa-
ratū ſibi regnum receſſitis mīe
operibus filij pietatis accepe
rint· exprobrabit duricia ſte-
rilitatis iniuſtis· et nichil hn̄-
tes ſiniſtri cōē cū dextris· in ig
nem ad diaboli et angelorum
eius tormenta diſpoſitū· oīpo
tentis iudicis dāpnacioē mit-
tent· cū illo habituri pene cō-
munionē· cuius elegerūt face
re voluntatē Quis igit̄ iſtam
ſortem eternorū cruciatuū nō
paueſcat· Quis mala nūq̄ꝫ fi-
nīēda nō timebit· Sed cū ideo
denūciata ſit ſeueritas vt mīa
quereret̄ in diebus pn̄tibꝫ· cū
mīe eſt largitate viuendum·
vt hoīm poſt periculoſā negli
gentiā ad pietatis opa reūtē-
di· poſſibile ſit ab hac ſentēcia
liberari Hoc em̄ ait potencia
iudicis· hoc gr̄a ſaluatoris vt
relinquat impius vias ſuas·
et ab iniquitatis ſue cōſuetudi
ne peccator abſcedat Miſereā
tur paupm· qui ſibi volūt pcē
xp̄m· faciles ſint in alimenta
miſerorū· qui cupiūt ad ſocie-
tatē ptinē feliciū· Non ſit vil
hoī homo: nec ī q̄ꝫ deſpiciat̄

illa natura : quam rerum con
ditor ſuam fecit· Cui laboran
tium licet negare quod xp̄c ſi
bi profitetur impendi. Iuuat
conſeruus: et gratiā refert doī
nus · Cibus egeni regni celeſ
tis eſt pretium: et largitor tē
poralium heres efficitur eter
norum· Vnde autem exigua iſ
ta impendia tāta eſtimari taxa
tione meruerunt· niſi quia pō
dera operum caritatis lance pē
ſantur: et cum amatur ab hoī
ne quod deus diligit· merito ī
eius aſcenditur regnum in cu
ius tranſitur affectum. Ad ho
rum ergo operum dilectiſſimi
piam curam dies nos apoſtoli
ce inſtitutionis inuitat· in quo
ſanctarum collectionū prima
collectio eſt prudenter a patri
bus et vtiliter ordinata· vt qꝛ
in hoc tempore gentilis quon
dam populus ſuperſtitioſius
demonibus ſeruiebat· contra ꝓ
phanas hoſtias impiorum ſa
cratiſſima a nobis elemoſina
rum celebraretur oblatio Quod
quia incrementis eccleſie fruc
tuoſiſſimum fuit· placuit eſſe
perpetuum Vnde hortamur ſā
ctitatem veſtram vt per eccleſi
as regionum veſtrarum quar
ta feria de facultatibus veſtris
quantum ſuadet poſſibilitas et
voluntas· expenſas miſericor
die conferatis vt poſſitis illam
beatitudinem promereri· in q̄

ſine fine gaudebit· q̄ intelligit
ſup egenū et paupē· Ad quē ī
telligēdū dilc̄iſſimi ſollicita be
nignitate vigilandum eſt· vt
quem modeſtia tegit et verecū
dia prepedit īuenire poſſim⁹
Sunt enim qui palā poſcere ea
quibus indigent erubeſcūt· et
malūt miſeria tacite egeſtatis
affligi q̄ꝫ publica petic̄oe confun
di Intelligēdi g⁹ iſti ſūt· et ab
occulta nec̄citate releuādi· vt h̄
ipō āpli⁹ gaudeāt· cū et paup
tati eorꝫ conſultū fuerit et pudori
Recte g⁹ ī egeno et paupe ipſi
us ihū xp̄i dn̄i nr̄i pſonā ſentit
q̄ cū eēt diues· ſicut ait btūs a
plūs· paup factus ē· vt nos ſua
pauptate ditaret Et ne deeſſe
nob̄ ſui pn̄tia videret ita humi
litatis et glē miſteriū tēpauit vt
quē regē et dn̄z ī maieſtate pa
tris adora⁹· eūdē ī ſuis paupi
bus paſcēm⁹· liberādi ob h̄ in
die mala a dāpnacōe ꝑpetua·
et ꝓ ītellcū paupis cura· regni
celeſtis cōſortijs īſerēdi Vt āt ī
oīb⁹ dilectiſſimi placeat vr̄a de
uocō dn̄o· etiā ad hāc vos hor
tam⁹ īduſtriā· vt maīcheos v
biāqꝫ latētes vr̄is pbr̄is pub
licetis Magna ē pietas prode
re latebras impiorum· et ipſū
in eis cui ſeruiunt diabolū de
bellare Contra iſtos eīn dilec
tiſſimi oēm q̄dē orbē trarū et to
tā vbiqꝫ ecc̄am decꝫ fidei arma
arripē· h̄ vr̄a ī hoc ope deuocō

debet excellere qui in ꝓgenito
rib⁹ veſtris euāgelium crucis
xp̄i ab ipſo beatiſſimoꝝ apl'o
rum petri et pauli ore didiciſ
tis. Nō ſinantur latere hoīes
qui legē per moyſen datam in
qua de⁹ cōditor vniuerſitatis
oſtenditur. recipiendā eſſe nō
credunt: ꝓphetis ⁊ ſancto ſpi
ritui ꝯtradicant: pſalmos da
uiticos qui p vniuerſam eccāz
cum omni pietate cātant. dāp
nabili īpietate auſi ſunt refu
tare. xp̄i dnī natiuitatē ſꝫm car
nem negant. paſſionē et reſur
rectionem eius ſimulatā dicūt
fuiſſe nō veram. baptiſmū re
generationis tocius gracie vir
tute diſpoliant Nichil ē apd'
eos ſanctum. nichil ītegrum.
nichil verum. Cauēdi ſunt ne
cuiq̄ noceant: ꝓdendi ſunt ne
in aliqua ciuitatis noſtre pte
cōſiſtant. vobis dilectiſſimi an
tribunal dnī proderit. qd' īdici
mus. quod rogamus Dignū
eſt eīn vt elemoſinarum ſacri
ficio huius opis palma iūga
tur. auxiliante nobis per oīa
domino noſtro ihū xp̄o.

De eodē ſermo quintus.

Apoſtolice tradicioīs di
lectiſſimi inſtituta ſer
uantes. paſtorali ſolli
citudine cohortamur vt diem
quē illi ab impiorū ſupſticōne
purgatum mie opib⁹ cōſecra
runt. deuocione religioſe con
ſuetudinis celebrem⁹. oſtēden
tes apud nos auctoritatē pa
trum viuere. eorūq; doctrinā i
noſtra obīa pmanere Quā ſctā
tante cōſtitucionis vtilitas nō
preterito tantū tempori. ſꝫ etiā
noſtre ꝓſpexit etati. vt qd' ill'
ad deſtructionem ꝓfuit vani
tatum. hoc nobis ꝓficeret ad
incrementa v̄tutum Quid aūt
tā aptum fidei. quid tā cōueni
ens pietati. q̄ egenciū iuuare
pauptatē. īfirmoꝝ curam reci
pere. fraternis neceſſitatibus
ſubuenire. ⁊ cōdicionis proprie
in aliorum labore meminiſſe.
In quo ope quātū quis poſſit
ſolus veraciter ille diſcernit. q̄
nouit quid q̄buſq; cōtulerit.
Nō ſolum eīn ſpiritales opes
et dona celeſtia deo donāte ac
cipiūtur ſed ⁊ terrene ⁊ corporee
facultates ex ipſius largitate
ꝓueniūt vt merito racionē ea
rum queſitur⁹ ſit. que nō ma
gis poſſidēda tradidit q̄ diſpē
ſanda commiſit. Muneribus
igitur dei iuſte et ſapiēter vtē
dum eſt ne mateia opis boni
fiat cauſa pcti Nā diuicie qd'
ad ipſas ſpēs eaꝝ atq; ſubſtā
cias pertinet bone ſunt: et hu
māe ſocietati pluimū proſunt
cū a beniuolis habentur ⁊ lar
gis. nec illas aut luxurioſ⁹ ꝑ
dit. aut auar⁹ abſcondit. vt
tā pereant male cōdite q̄ īſipi
enter expēſe Quamuis enim

laudabile ſit intemperantiam
fugere · et turpiū voluptatum
dāpna vitare · multiqꝫ magni
ficꝫ voluptates ſuas dedignen
tur occulere et in copia afflue̅
tes vilem atqꝫ ſordente̅ horre-
ant parcitate̅ non eſt tame̅ ta-
liū aut felix habūdantia · aut
blāda frugalitas · ſi ipſis tātū
ꝓpe opes ſeruiunt · ſi eorum
bōis nulli iuuāt paupes nul-
li fouētur infirmi ſi de magnaꝝ
habūdātia facultatum nō cap
tiuus redēptionem non pegri
nus ſolaciū nō exul ſentit auxi
liū · Huiuſmodi diuites egen-
tiores omnibus ſunt egenis ·
pdunt enim illos redditus q̊s
poſſūt habere perpetuos ·
et dum breui nec ſemp libero
incubant vſui · nullo iuſticie ci
bo nulla miſericordie ſuauita-
te paſcuntur · foris ſplendidi ī
tus obſcuri · habūdātes tem-
poralium: inopes eternorum ·
quia ipſi aīmas ſuas fame af
ficiūt · et nuditate dehoneſtāt ·
qui de hijs que terrenis horre-
is cōmendarūt · nichil theſau-
ris celeſtibus intulerūt ¶ Sed
forte ſūt aliqui diuitum · qui li
cet nullis largitionibus pau-
peres eccl̅ie ſoleāt adiuuare ·
alia tamen dei mādata cuſto-
diāt · et inter diuerſa fidei ⁊ ꝓ
bitatis merita veniabiliter ſibi
eſtimāt vnam deeſſe virtutem
Verum · hec tāta ē · vt ſine illa
cetere etiam ſi ſint prodeſſe nō
poſſunt · Quāuis em̅ quis fidel'
ſit ⁊ caſtꝰ ⁊ ſobriꝰ · ⁊ alijs ma
ioribus ōrtꝰ īſignibꝰ ſi mīcors
tn̄ n̄ ē: miaꝫ n̄ mer̄ Ait ei dn̄s
b ti mīcordes qm̄ ipoꝝ miſe̅bit
deꝰ ¶ Cū āt venerit filiꝰ hōis in
maieſtate ſua ⁊ ſedeit ī throno
glē ſue ⁊ ꝯgregatis oībꝰ gētibꝰ
bonorum et malorū fuerit fa-
cta diſcretio: in quo laudabūt
qui ad dexteram ſtabūt · niſi ī
operibus beniuolentie et cari-
tatis officijs · que ihesus xp̄us
ſibi impenſa reputabit: quoni
am qui naturam hominis ſuā
fecit ī nullo ſe ab hūana hūili
tate d'ſcernit Siniſtris vero q̄d
obicietur niſi neglectus dilec-
tiōis · duritia ihūaītatis · ⁊ pau
pibꝰ mīa denegata · q̄ſi nec ali
as v̉tutes dex̄ nec alias offēſi
ōes habeāt ſiniſtri · ſꝫ illo mag
no ſūmoqꝫ iudicō · tāti exiſtia-
bit' l' largitatis beīgnitas l' teā
citatis īpietas · vt ꝓ pleītudīe
oīm v̉tutū · ⁊ ꝓ ſūma oīm cō-
miſſoꝝ · et p vnū bonū iſti ītro
ducāt ī regnū · ⁊ p vnū malū
illi ī ignē mittāt etnū Neō iꝰ
dilcīſſimi de vll' ſibi bone vite
meitis blādiat · ſi illi defuerint
opa caitatis · nec de ſui corpis
q̄litate ſecurꝰ ſit q̄ nlla puifica
cōe mūdat · eleōſine ei pccā de
lēt · mortem perimunt · et pe-
nā ꝑpetui ignis extinguunt ·
Sed qui ab earū fructu fuerit

vacuus·erit ab indulgētia re-
tribuentis alien⁹·dicente ſalo
mone q̄ obturat aures ne au-
diat imbecilles et ipē īuocabit
dn̄m et non erit qui exaudiat
eum·vnde et thobias filiū ſu-
um p̄ceptis pietatis inſtituēs·
ex ſubſtancia īquit tua fac ele-
moſinam·et noli auertere fa-
ciem tuam ab vllo paupe·Ita
fiet·vt nec a te auertat facies
dei Hec v̄tus omnes facit vti-
les eſſe virtutes·que ipſā quo
q3 fidē ex qua iuſtus viuit ⁊ q̄
ſine opibus mortua noīat ſui
cōmixtione viuificat Quia ſi
aut in fide eſt opm racio·ita in
opibus fidei fortitudo· Dū er-
go tēpus habe⁹ ſicut ait apo-
ſtolus opemur quod bonū eſt
ad omnes·maxīe ad domeſti-
cos fidei·bonum aūt faciētes
nō deficiamus·tpe eīn ſuo me
temus·pn̄s itaq3 vita tp⁹ eſt
ſationis·et retribucionis tēp⁹
eſt meſſis· qn̄ vnuſquiſq3 ſemi
num fructū ſ̄m ſationis ſue p-
cipiet quantitatē De prouētu
aūt iſtius ſegetis nemo fallet
quia aīorum ibi magis q̄ ipē
diorum menſura trahit·et tā
tum rēdent exigua de exiguis
q̄tū magna de magnis· et iō
dilectiſſimi ſatiſfiat apoſtoli in
ſtitutis Et quia die illo eſt pri-
ma futura collectio · ōnes vos
deuocōni volūtarie preparate
et vnuſquiſq3 ſ̄m ſuffitiēciam
ſuā habeat in ſacratiſſima ob
lacione cōſortiū·exorabūt pro
vobis et ipē elemoſine· et qui
veſtris muneribꝰ iuuabunt vt
ad omne op⁹ bonū ydonei ſp
eſſe poſſitis In xp̄o ihū domi-
no noſtro qui viuit et regnat
per infinita ſecula ſeculorꝫ·

Sermo prim⁹ de ieiunio·x
[mēſ]

FIdeliter dilec-
tiſſimi atq3 ſapienter
creatoris noſtri ītelli-
gamus exordium· inueniem⁹
hominē ideo ad ymaginē dei
conditum vt imitator ſui eſſet
auctoris·⁊ hanc eſſe naturalē
nr̄i generis dignitatē·ſi in no-
bis quaſi in q̄dam ſpeculo be-
nignitatis ſoē rēſplēdeat·ad quā
cotidie nos vtiq3 rēpat gratia
ſaluatoris·dum quod cecidit
in adā p̄mo·erigitur in ſecūdo
Cauſa aūt repacionis nr̄e nō
eſt niſi mīa dei quē non dilige
remus niſi nos prior ipē dili-
geret· et tenebras ignorancie
noſtre veritatis ſue luce diſcu-
teret· quod per ſanctū yſaiam
dn̄s prenuncians ait Adducā
cecos in viam quā ignorabāt
et ſemitas quas neſciebāt faci
am illos calcare·faciā illis te-
nebras in lucē·et praua in di
recta Hec v̄ba faciam illis et
nō relinquā eos·⁊ iterꝫ inuen
tus ſum inquit nō querentibꝰ
me·⁊ palā apparui hijs q̄ me
nō interrogabant Quod qūo

impletum ſit· iohēs apoſtolus
docet dicens Scimus qm̄ fili⁹
dei venit et dedit nobis ſenſum
vt cognoſcamus verū· et ſim⁹
in vero filio eius Et iterū: nos
ergo diligamus deū: quomā
ipſe prior dilexit nos Diligē
do itaqȝ nos deus ad imaginē
ſuā reparat: et vt in nob̄ for
mā ſue bonitatis inueniat: dat
vnde ipſi quoqȝ qđ opaꝛ ope
remur· accēdēs ſcȝ mētiū nr̄aꝝ
lucernas et igne nos caritatis
ſue īflammās vt nō ſolum ip
ſum ſed etiā quicq̄d diligit di
ligam⁹ Nam ſi īter homines
ea demū firma amicitia ē· quā
morum ſimilitudo ſociarit· cū
tamen parilitas volūtatum ſe
pe in reprobos tendat affect⁹
quātum nobis optādum atqȝ
nitendum eſt· vt nullo ab hijſ
que deo ſunt placita diſcrepe-
mus· De q̊ dicit ꝓpheta Qm̄
ira in indignatione eius et vi
ta in volūtate eius· qꝛ nō alit̄
in nobis erit dignitas diuine
maieſtatis· niſi imitatio fuerit
volūtatis· Dicente itaqȝ domi
no· diliges dominum deū tuū
ex toto corde tuo et ex tota ani
ma tua· et diliges ꝓximū tuū
ſicut teipſum· ſuſcipiat fidelis
anima auctoris ſui atqȝ recto
ris īmarceſſibilem caritatē to
tamqȝ ſe eius ſubiciat volūtati
in cui⁹ operibus atqȝ iudicijs
nichil vacat a veritate iuſtitie

nichil a miſeratione clementie
quoniam etſi magnis quis la
boribus· et multis fatigetur ī-
commodis· bona eſt illi cauſa
tolerandi· qui ſe aduerſis vel
corrigi intelligit vel probari·
Caritatis vero iſtius pietas ꝑ
fecta eſſe nō poterit· niſi diliga
tur eius proximus· quo nomi
ne nō hij tantum intelligendi
ſunt qui nob̄ amicitia aut pro
pinquitate iunguntur· ſed om
nes prorſus homines cum qui
bus nobis natura communis
eſt· ſiue illi hoſtes ſint ſiue ſo
cij· ſiue liberi ſiue ſerui· Prius
enim nos conditor finxit vn⁹
creator animauit· eodem cunc
ti celo et aere· hijſdem vtimur
diebus ac noctibus Cumqȝ a
lij ſint boni alij mali· alij iuſti
alij iniuſti· deus tamen omni-
bus largitor· omnibus eſt be
nignus· ſicut licaonijs a pau-
lo et barnaba apoſtolꝭ dicitur
de prouidentia dei· qui in pre-
teritis generationibus dimiſit
omnes gentes ingredi vias
ſuas· et quidem non ſine teſti-
monio ſemetipſum reliquit·
bn̄faciēs eis de celo dās pluui
ā et tpa fructifera· implēs cibo
et leticia corda noſtra· Dedit
autem nob̄ maiores diligendi
proximi cauſas grē xp̄iane la
titudo q̄ ſe ꝑ oēs ꝑtes toci⁹ orb̄
extēdēs neminem hominem deſ-
ꝑeát· dū docȝ nemīē negligēdū

Et merito etiã inimicos diligi
et pro pſecutoribus ſibi preci
pit ſupplicari· qui ex omnibꝰ
cotidie gentibus fractis oliue
ſue ramis germen īſerens ole-
aſtri· de inimicis reconſiliatos
de alienis adoptiōs· d' impijs
facit iuſtos· vt ōne genu flec-
tatur celeſtiū terreſtrium ꝛ in-
fernorum· et ōnis ligua confi-
teatur· quia dñs ihesus xp̄us
in gloria eſt dei patris Cū er-
go deus bonos nos eſſe velit·
quia bonꝰ eſt· nichil nobis de
bet de eius iudicijs diſplicere·
Nam nō per ōnia illi gratias
agere· quid ē aliud· ꝙ̄ ex q̄dã
parte eum reprehendere· Au-
det eñ plerūqꝫ humana inſipi
entia aduerſus creatorem ſuū
non ſolum de inopia· ſed etiã
de copia murmurare· vt et cū
aliquid nō ſuppetit querula·
et cum quedam exuberent ſit
īgrata Multe meſſis dñs hor
reorum ſuorū plenitudīe faſti
diuit et ad copiã vindemie flu
entis ingemuit· nec de magni
tudine fructuum gratulatꝰ· ſꝫ
de vtilitate cōqueſtus ē Si aūt
ꝑtior fuerit in ſuſceptis t̃re ſeī-
nibꝰ et caſtigacōre ꝓuentu vi
tes oleeqꝫ defluxerint· accuſatᷣ
annus· arguuntᷣ elementa· et
nec aeri ꝑcitur neqꝫ celo· cū fi-
deles et pios diſcipulos verita
tis nichil magis cōmendet et
muniat ꝙ̄ ꝑſeuerans in deum

et indefeſſa laudatio· dicente
apl'o Semp gaudete ſñ intmiſ
ſione orate· in orationibꝰ gra
tias agite Hec eñ volūtas dei
eſt ī xp̄o ihū in omnibꝰ vobis
Huius aūt deuotionis quēad
modū poterimus eſſe ꝑticipes
niſi rerum varietas conſtantiã
mentis exerceat· vt amor dire
ctus in deū nec inter fecūda ſu
perbiat· nec inter aduerſa defi
tiat· Quod placet deo placeat
ꝛ nobꝫ De omni menſura mu
nerum ipſius gaudeamꝰ Qui
bene vſus magnis ē· bene vta
tur et modicis· Tã nobis co-
pia ꝙ̄ ꝑcitate conſulitur· nec ī
ſpiritalibꝰ lucris ãguſtia gra-
uabimur fructuū· ſi fecūditas
nō areſcat aīorum Oriatur de
cordis agro· quod t̃ra nō de-
dit: ſemper illi quod largiatur
occurrit cui bene velle nō defi-
cit Ad omnia igitur dilectiſſi-
mi opa pietatis oīm nobs q̃li
tas ꝑſit annorū· nec beniuolē
tiam criſtianã difficultas tꝑa
lis īpediat Nouit dñs vaſa
hoſpitalis vidue vacuata cō-
plere: nouit aquas in vina cō
uertere· Nouit de pauciſſimis
panibꝰ milia eſurientiū ſatura-
re populorū· et ille qui in ſuis
paſcitur· q̄ potuit augē dando
poteſt multiplicare ſumendo·
Tria vero ſunt q̄ maxīe ad re
ligioſas ꝑtinent actiones· orō
ſcꝫ ieiuniū et elemoſina· quibꝰ

exercendis · om̄e quidē tēpus
acceptum · ſed illud ē ſtudioſi
us obſeruandū · quod apoſto
licis accepim⁹ traditionibꝫ cō
ſecratum · ſicut etiā dicim⁹ hic
menſis morem refert veteris ī
ſtituti · vt tria illa de q̄bꝫ locu
tus ſū diligentius exequamur
Oratione em̄ ꝓpiciatio dei q̄
ritur Ieiunio cōcupiſcētia car
nis extiguif · elemoſinis pec
cata redimuntur ſimulqʒ per
omnia dei in nobis ymago re
nouatur · ſi et in laudem eius
ſemper pati et ad purificatio
nem noſtrā ſine ceſſatione ſol
liciti et ad ſuſtentationem ꝓxi
mi indeſinenter ſimus intenti·
Hec triplex obſeruātia dilectiſ
ſimi omnium virtutum cōpre
hendit effectus Hec ad imagi
nem et ſimilitudinem dei pue
nit · qꝛ in oracōnibꝫ pmanet fi
des recta · in ieiunio īnocēs vi
ta · in elemoſinis mens benig=
na Quarta igitur et ſexta feria
ieiunemus ſabbato aūt apud
beatiſſimum petrum apoſtolū
vigilias celebremus q̄ ꝛ orati
ones et ieiunia et elemoſinas
noſtras precibus ſuis digna=
bitur adiuuare Per dn̄m noſ
trum qui cum patre et ſpiritu
viuit et regnat p oīa · ¶
De eodem ſermo ſecundus·
QVod temporis ratio et
deuotionis noſtre am
monet cōſuetudo : paſ
torali vobis dilectiſſimi ſollici=
tudīe p̄dicamus · decimi menſ
celebrandū eſſe ieiuniū Quo
pro conſūmata pceptione om
nium fructuū · digniſſimo lar
gitori eorum deo cōtinentie li=
bamen offerf · Quid ei poteſt
efficatius eſſe ieiunio · cui⁹ ob
ſeruantia appropīquam⁹ deo
ꝛ reſiſtentes diabolo vicia bl̄ā
da ſupamus: Semp em̄ virtu
ti cibus ieiunium fuit · De ab
ſtinentia deniqʒ ꝓdeunt caſte
cogitationes : rationabiles vo
lūtates · ſalubriora cōſilia : ꝛ p
volūtarias affectiōes caro con
cupiſcentijs morif · virtutibus
ſpūs innouatur Sed qꝛ nō ſo
lo ieiunio aīarum noſtrarum
ſalus acquiritur · ieiuniū noſ
trū miſericordijs paupm ſup=
pleamus Impendam⁹ virtuti
qđ ſubtrahimus voluptati · fi
at refectio paupis abſtinentia
ieiunātis · Studeam⁹ viduaꝝ
defēſiōi · pupilloꝝ vtilitati : lu
gētiū cōſolatiōi diſſidētiū paci
Suſcipiaf pegrin⁹ · adiuuef
oppſſus · veſtiaf nud⁹ · foueaf
egrot⁹ · Vt q̄ıqʒ nr̄m de iuſtiſ
laboribꝫ auctoi bonoꝝ oīm d
ſacrificiū h⁹ pietatis obtulerit
ab eodē rgni celeſtis p̄miū pci
pe mereaf Qr̄ta i² ꝛ ſex feria
ieiunem⁹ : ſabbato āt apđ be=
atū petꝝ aplm̄ piē vigile⁹ : c⁹
ſuffrgātibꝫ meitis q̄ poſcim⁹ ī
petrare poſſim⁹ · p xp̄m d · n ·

Sermo tertius de eodē.

IN dominico agro di-
lectiſſimi cuius operarij
ſumus oportet nos pru
denter atq; vigilanter ſpiritualē
exercere curā: vt pſeuerāti īdu
ſtria que legitimis tēporibus
ſunt exequēda curātes. de ſan
ctorum opum fruge letemur.
Que ſi pigro otio et inerti deſi
dia negligant terra nr̄a mich
il generoſi germinis pariet: et
ſpinis ac tribulis ſubdita non
pducet que cōdenda ſint hor-
reis. ſꝫ que vrenda ſunt flāmis
Ager āt iſte dilectiſſimi torā
te deſup grā dei fide munit. ie
iunijs exercet. elemoſinis ſe-
titur. orōibꝫ fecūdat vt īt plā
tationes rigationeſqz noſtras
nullꝰ amaritudinis radix pk-
lulet. nec ſe incremēta cuiuſqꝫ
noxie ſtirpis attollāt. ſꝫ eneca
to omni ſemīe vitiorum. cōua
leſcat ſeges leta virtutum Ad
quam diligentiam oī quidem
nos tempe pietatis adhortatur
ſed ī hijs diebus qui huic opi
ſunt ſpetialius preſtituti ma-
ior animoſitas et cura eſt exci
tanda feruentior. ne quod piū
eſt agere non indictum impiū
ſit negligē predicatū Decimi
itaqz menſis ieiuniū ad qđ ca-
ritatem veſtram religioſo pro
ſito nouimus preparatā vna-
nimiter auxiliāte xp̄o celebrā
tes hortamur monentes. vt
vnuſquiſqz ſcđm menſurā poſ
ſibilitatis quā accepit a deo. ī
bonis opibus eniteſcat. Quia
et inimici noſtri qui noſtra ſāc
tificatione torquentur. in hijs
diebus quos ad maiorem ob-
ſeruātiā nobis diſpoſitos eſſe
nouerunt. vehemētius ſeuiūt
et ſubtiliore inſidiātur aſtutia
vt alijs īmittendo metum ino
pie de largitatis expēſis. alijs
iniciendo triſtitiā de labore ie-
iunij. qꝫ plurimos a conſortio
huius deuotionis abducant.
Contra quas dilectiſſimi tēp-
tationes vigilet in nobis pij
cordis ītētio. et a xp̄ianis mē-
tibus cogitatioēs diffidētie re-
pellantur. Modicū eſt enī qđ
pauperi ſatis eſt: nec victus il
lius nec veſtitus oneroſus eſt:
vile eſt quod eſurit. vile quod
ſitit. et nuditas que īdiget opi
ri nō poſcit ornari. Et tn̄ dn̄s
noſter tam pius opum nr̄orum
arbiter. tā benignꝰ eſt eſtima
tor: vt etiam pro calice aq̄ fri
gide ſit premium redditurus.
Et quia iuſtꝰ īſpector eſt aīoꝝ
nō īpendium ſolum opis. ſed
etiam affectum eſt remunera-
turus operantis.

De eodē ſermo quartus.

COnſiderēter vos dilc̄iſſi
mi ad opera pietatis
hortamur. quia expe-
rimentis didicimus libent̄ vos
ſuſcipere qđ monemꝰ. Scitis

nāq; et de deo docente agnoſci
tis ad eternū vobis gaudiū ꝓ
futuram · diuinoꝝ obſeruātiā
mādatorum: in quibꝰ exequē
dis · q; hūana fragilitas ple-
rūq; laſſeſcit · et in multis ꝑ lu
bricum ſue īfirmitatis offēdit ·
miſericors et pius dominus re
media nobꝭ et adiutoria dedit
per q̄ veniam obtīere poſſumꝰ
Quis eñ tot illecebras mūdi ·
tot īſidias diaboli · tot deniq;
pericula ſue mutabilitatis eua-
deret · niſi clemētia regis eterni
mallet nos repare q̄ ꝑdere ·
Nā et qui iam redempti · iam
regenerati · iam filij lucis effec
ti ſūt · q̄diu tamen in hoc mū-
do qui totus in maligno ē poſi
tus detinentur · q̄diu infirmita-
ti carnis corruptibilia blādiū-
tur et tēpalia · nō poſſunt iſtos
dies ſine temptatione tranſire
Nec facile cuiquam prouenit
tam incruenta victoria: vt in
ter multos hoſtes frequen-
teſque conflictus · etiam ſi ſit
liber a morte · ſit quoq; immu
nis a vulnere · Curandis igi
tur leſionibus quas ſepe in-
cidūt · qui cū īuiſibili hoſte con
fligūt · triū maxime remedioꝝ
adhibenda eſt medicina · In o
rationis inſtantia · in caſtiga
tione ieiunij · in elemoſine lar
gitate · Que cum pariter exer
centur · deus propiciatur · de
letur culpa · temptator elidi-
tur · Et hijs q̄dem preſidijs
ſemper fidelis anima debet ac-
cingi · ſed tunc ſtudioſius pre
parari: cum hij aſſint dies
qui proprie ſunt ad hec bene
ficia pietatis preſtituti ¶ De
quorum ordine eſt decimi hu-
ius menſis ſolempne ieiuniū
qđ ñ idō negligendum ē · quia
de obſeruātia veteris legis aſ-
ſūptum eſt tāq̄ hoc de illis ſit
q̄ inter diſcretiōes ciboꝝ · inter
baptiſmatum differētias · et a
uium pecudumq; hoſtias eſſe
deſtiterūt Illa eñ que rerū fi-
guras gerebāt · īpletiſq; ſigni
ficauere finita ſūt: ieiunioꝝ vero
vtilitatem noui teſtamēti grā
nō remouit: et cōtinentiā ſem-
per corpi atq; anime ꝓfuturā
pia obſeruatione ſuſcepit Qm̄
ſicut ꝑmanet apud ītelligētiā
xp̄ianam · dominum deum tu
um adorabis · et illi ſoli ſerui-
es: et diliges dn̄m tuum ex to-
to corde tuo et ꝓximum tuum
ſicut teipſum · et cetera talium
mandatorum: ita q̄ in eiſdem
libris de ieiuniorum ſanctifica
tione et curatione preceptum ē
nulla interpretatione vacuat ·
In omni enim tempore · omni
q; vita iſtiꝰ ſeculi · ieiunia nos
contra peccata faciunt fortio
res · ieiunia cōcupiſcentias vi-
cunt · temptationes repellunt ·
ſupbiā inclināt · et irā mitigāt
et oēs bone volūtatis affectus

ad maturitatem toci⁹ virtutis
enutriunt· ſi tñ in ſocietatē ſi-
bi beniuolentiā caritatis aſſu-
mant: et in opibus mīe ſe pru
denter exerceant Jeiuniū eī ſi
ne elemoſina non tā purgatio
aīe· ꝙ carnis afflictio ē· Iſta a-
giſqꝫ ad auaritiā ꝙ ad cōtinē
tiam referendū eſt· quādo ali-
quis ſic a cibo abſtinet vt etiā
a pietate abſtineat Noſtra er
go ieiunia dilectiſſimi habun
dēt fructibus largitatis: et in
paupes xp̄i benignis ſint fecū-
da muneribus Nec tardētur ī
hoc ope mediocres quia parꝝ
ſit qd̄ poſſūt de ſua facultate
decipe· nouit doi⁹ ōmū vires
et ſcit iuſt⁹ īſpector de qua mē
ſura quiſqꝫ quid tribuat· Diſ-
ſimiles quidē ſubſtātie ſimiles
erogationes habere nō poſſūt
ſ; equal pleruqꝫ merito· quod
diſtat impendio· quia pōt eſſe
par aīm⁹· etiam vbi īpar eſt
cenſus· Hec itaqꝫ vt adiuuan
te domino· pia deuotiōe curēt
quarta et ſexta feria ieiunem⁹
ſabbato vero apd̄ beatū apo-
ſtolū petrū vigilias celebre⁹
cuius orōnibus adiuuati· ī oī
bus dei mīam ꝯſequamur ·

De eodē ſermo quintus ·

Sublimitas quidē dile-
ctiſſimi gratie dei· hoc
cotidie opatur ī cordi
bus xp̄ianis vt omne deſideri
um noſtꝝ a terreis ad celeſtia
transferatur Sed etiā pn̄s vi
ta per creatoris opem ducitur
vt per ipſi⁹ ꝓuidentiā ſuſtīeꝛ
Quia idē largitor eſt tpaliū q̄
ꝓmiſſor ē eternorū Sicut er-
go pro ſpe future felicitatis ad
quam p fidē currim⁹ gratias
deo agere debemus· ꝗ ad per-
ceptionē tāte ꝑparatiōis eue-
himur· ita ꝓ hijs quoqꝫ cōmo
dis que ſingulorū annorū re-
uolutione cōſequimur· deus a
nobis honorandus atqꝫ lau-
dandus eſt Qui ſic terre fecun
ditatem ab initio dedit· ſic pa
riendorum fructuū leges ī q̄-
buſqꝫ germinibus ac ſeminib⁹
ordinauit vt nūꝗ̄ ſua īſtituta
deſerēt· ſed in rebus cōditis be
nigna conditoris amminiſtra
tio pmanerꝫ Quicq̄d ergo ad
vſ⁹ hoīm ſegetes vinee oleeqꝫ
peperint· totū hoc diuīe boni
tatis largitate ꝓfluxit· q̄ ele-
mētorū qualitate variata· du
bios agricolarum labores cle
mēt adiuuit vt vtilitatib⁹ noſ
tris vēti ⁊ ībres· frigora ⁊ eſt⁹
dies noctesqꝫ ſeruirent Nō em̄
ſibi ad effectus opm ſuorū ra
tio humana ſufficerꝫ· niſi plā
tationibus et rigationib⁹ ſoli
tis dn̄s incremēta pberet· vn-
de plenū pietatis atqꝫ iuſtitie ē
vt de hijs q̄ nobis celeſtis pr̄
miſericorditer cōtulit· nos q̄qꝫ
alios adiuuemus Sicut enim
plurimi qui nullam in agris·

nullam in vineis nullam hn̄t
in oleis portionem· quorum i-
opie de ea quam dominus de-
dit copia conſulendum eſt· vt
et ipſi nobiſcum deo pro terre
fecunditate bn̄dicāt et gaudeāt
poſſidētibꝰ fuiſſe donata· q̄ eti
am pauperibus ac peregrinis
fuerint facta communia· Fe-
lix illud eſt horreum· et omni
um fructuum multiplicatione
digniſſimum· de quo egentiū
et debilium ſaturatur eſuries·
de quo releuatur neceſſitas pe-
regrini· de quo deſiderium fo-
uetur infirmi· Quos ideo ſub
diuerſis moleſtijs iuſtitia dei
laborare pmiſit· vt et miſeros
pro pacientia· et miſericordes
pro beniuolētia coronāret Huic
autem operi dilectiſſimi cū om
nia oportuna ſint tempora· h
nunc precipue aptum eſt atq̢
conueniens In quo ſancti pa-
tres noſtri diuinitus inſpirati
decimi menſis ſanxere ieiuniū
vt omnium fructuum collecti-
one concluſa rationabilis deo
abſtinentia dicaretur· et memi
niſſet quiſq̢ ita vti habundā
tia· vt circa ſe abſtinentior et
circa pauperes eſſet effuſior :
Efficaciſſima enī pro peccatis
eſt deprecatio in elemoſinis at
q̢ ieiunijs atq̢ velociter ad di
uinas cōſcendit aures talibus
oratio eleuata ſuffragijs Qm̄
ſicut ſcriptum eſt anime ſue be
nefacit vir miſericors· et nich
il vniuſcuiuſq̢ tam proprium
q̄ꝫ quod īpendat in proximū·
Pars enim corporaliū faculta
tum que indigentibꝰ miniſtra
tur in diuitias tranſit eternas
Et ille opes de hac largitate
pariuntur· que nullo vſu mi-
nui nulla corruptione poterūt
violari Beati namq̢ miſericor-
des qm̄ ipſorum miſerebit deꝰ
et illis ipſe erit ſūma premij q̄
ē forma precepti Inter hec au
tem dilectiſſimi opera pietatis
q̄ nos deo magꝰ magiſq̢ cōmē
dant· dubium nō eſt ꝙ hoſtis
noſter nocendi cupidus et pe-
ritus acrioribus inuidie ſtimu
lis incitetur· vt quos apertis
et cruentis perſecutionibus im
pugnare non ſinitur· ſub falſa
xpiani nominis profeſſiōe cor
rumpat· habens hereticos hu
ic nomini ſeruiētes· quos a ca-
tholica fide deuios· ſibiq̢ ſub-
iectos militarē ī caſtris ſuis ſub
diuꝰ erroibꝰ fecit Et ſic decipi
endis pmis hoībꝰ miſteriū ſibi
ſpētis aſſūpſit· ita hoꝝ ligua
ad ſe ducēdos rctōꝝ aīos vene
no ſue falſitatis armauit· Sz
hijs īſidijs dilc̄iſſimi paſtorali
ſollicitudīe īq̄tū dn̄s auxiliat
occurrimꝰ et ne q̄d de ſacto gre
ge peat p̄cauētes· p̄mis voſ d
nūtiacōibꝰ āmoneꝰ· vt labia ī
iq̄ et liguā doloſā a q̄bꝰ pphā
aīaꝫ ſuā libeāri poſcit declīetis

Qm̄ ſermo eorum ſicut ait bea
tus aplūs ſerpit vt cancer hu
militer irrepunt· blāde capiūt
molliter ligant latenter occi-
dunt Veniunt em̄ ſicut ſalua-
tor p̄dixit ſub veſtitu ouiū· in
tus aūt ſunt lupi rapaces· q̄a
non poſſent veras et ſimplices
oues fallere niſi xp̄i noīe tege
rēt rabiem beſtialem In hijs
aūt oībus opatur· qui cum ſit
vere illuminationis inimic⁹ in
lucis ſe angelum tranſfigurat
Hui⁹ arte baſilides· hui⁹ mar
cion callꝫ īgenio· hoc duce a-
gitur ſabellius· hoc precipitat
rectore fotinus· hui⁹ ptāte fa
mulatur arri⁹· huius ſpiritui
ſeruit eunomi⁹ Tota denicꝫ
beſtiarum taliū cohors hoc p̄
fide ab eccleſie vitate diſceſſit
hoc mgr̄o a veritate diſcreuit
ſed cū in cunctis puerſitatibus
multiformem teneat principa
tum· arcem tn̄ ſibi ī maniche-
orum ſtruxit inſania et latiſ-
ſimam ī eis aulam in qua ex-
ultāti⁹ ſe iactaret īueit· vbi nō
vnius prauitatis ſpetiem· ſed
omniū ſimꝉ errorum īpietatū
cꝫ mixturam gn̄aliter poſſide
ret Quod em̄ ī pagaīs pꝓba
num· qd̄ in iudeis carnalibus
cecū· quod in ſecretis magice
artis illicitū· quod denicꝫ in oī
bus hereſibus ſacrilegū atcꝫ
blaſphemū eſt· hoc in ipos q̄
ſi ī ſentinam quādam cū ōmiū
ſordiū cōcretione cōfluxit· vn̄
vniuerſas eorum īpietates ac
turpitudines enarrare plon-
gum eſt· Supat em̄ verborū
copiam· criminum multitudo
Ex q̄bꝰ ad iudicādum pauca
ſufficiunt· vt de hijs q̄ audieri
tis etiam illa que verecunde p̄
termittim⁹ eſtimetis De ſacris
tamē eorum q̄ apud illos tam
obſcena ſunt q̄ nephāda· qd̄
inquiſitioni noſtre dn̄s maiſe-
ſtare voluit n̄ tacem⁹· ne q̄ſq̄
putet nos de hac re dubie fa-
me et īcertis opinioībus credi
diſſe Reſidentibus itacꝫ mecū
epiſcopis atcꝫ p̄ſbiteris· et in
eundē cōſeſſum xp̄ianis viris
et nobilibꝰ cōgregatis electos
ꝛ electas eoꝝ iuſſim⁹ p̄ſentari
Qui cum de puerſitate dogma
tis ſui· et de feſtiuitatū ſuarum
conſuetudine multa reſerarent
illud quocꝫ ſcelus qd̄ eloq̄ vere
cundum eſt pdiderunt· qd̄ tā-
ta diligētia inueſtigatū eſt· vt
nichil minus credūt· nichil ob
trectatoribus relinqueret āhi
guū Adherebāt em̄ omnes p
ſone per quas inphandū fa-
cinus fuerat ppetratum· puel
la ſcꝫ vt multū decennis et due
mulieres que ipſam nutrierāt
Preſto erat etiā adoleſcentul⁹
viciator puelle· et epiſcop⁹ ip
ſorum deteſtādi criminis ordi
nator Q̄micꝫ par fuit horū ꝛ
vna cōfeſſio· ꝛ patefactum eſt

execratũ qđ vix aućs nr̃e ferre
potuerunt De quo ne aptius
loquentes caſtos offendamuſ
auditus · geſtorum documẽta
ſufficiũt· quibꝫ pleiſſime doce
tur nullã in hac ſecta pudiciti=
am·nullã honeſtatem · nullã
repiri penitus caſtitatẽ· ĩ qua
lex eſt mẽdatium·diabolus re
ligio: ſacrifitiũ ꝉpitudo· Hos
itaqꝫ homines dilcĩſſimi ꝑ om
nia execrabiles atqꝫ peſtiferoſ
quos aliarum regionum per
turbatio nobis intulit crebrio
res·ab amicitia veſtra penituſ
abdicate· Voſqꝫ precipue mu
lieres a talium noticia et collo
quijs abſtinete·ne dũ fabulo=
ſis enarrationibus incaut⁹ de
lectatur auditus· in diaboli la
queos incidatis·Quis ſciẽs ꝙ
primum virum mulieris ore
ſeduxerit·perqꝫ femineam cre
dulitatem omnes hoĩes a pa
diſi felicitate deiecerit· veſtro q̃
qꝫ nunc ſexui ſecuriore inſidia
tur aſtutia·vt eas q̃s ſibi potu
erit per miniſtros ſue falſita=
tis allicere·et fide ſpoliet ⁊ pu
dore· Illud quoqꝫ vos dilcĩſſi
mi obſecrans moneo· vt ſi cui
veſtrum ĩnotuerit vbi habitẽt
vbi doceant quos frequentẽt
et in quorum ſocietate requieſ
cant·noſtre ſollicitudini fideliť
indicetis Quia parꝝ vnicuiꝫ ꝓ
deſt ꝙ ꝓtegẽte ſpũ ſancto ab
iſtis ipe ñ capiť· ſi cũ alios ca
pi ĩtelligit nõ mouetur · Con
tra communes hoſtes pro ſa
lute cõmuni vna omniũ debet
eſſe vigilãtia·ne de alicui⁹ mẽ
bri vulnere etiam alia poſſint
mẽbra corrumpi Et qui tales
nõ ꝓdendos putant·in iudicõ
xp̃i inueniantur rei de ſilentio
etiã ſi nõ cõtaminentur aſſenſu
Aſſuĩte itaqꝫ religioſe ſollicitu
dinis piũ zelum et cõtra ſeuiſſi
mos aĩarum hoſtes omnium
fidelium cura cõſurgat Nõ eñ
miſericors deus quãdam nob̃
partẽ ꝓdidit hominum noxi=
orum vt maĩfeſtato piculo ex
citaretur diligẽtia cautionis ·
Nõ ſufficiat quod actum ẽ · ſꝫ
eadem inquiſitio pſeueret·que
hoc auxiliante domino cõſeq̄ť
vt ñ ſolũ qui recti ſũt ĩcolumeſ
pſeuerent ſed etiam multi q̃ di
abolica ſeductione decepti ſũt ·
ab errore reuocentur Veſtre ãt
orationes atqꝫ elemoſine et ie
iunia miſericordi deo ꝑ hãcip
ſam deuotionem ſacrati⁹ offe
rẽť · cũ etiã hꝫ op⁹ fidi ad õnia
officia pietatis acceſſeit· Qr̃ta
⁊ ſex̃ feria ieiunemus·ſabbato
ãt apđ beatiſſi[m] aplm̃ petꝝ vi
gilias celebre⁹ Qui ſicut expi
m[2] ⁊ credi⁹ ꝑ ꝯmẽdatis ſibi a
dño ouibꝫ ĩdeſinẽť paſtorales
p̃tẽdit excubias·exoãtur⁹ dep̃
cacõibꝫ ſuis vt eccã dĩ q̃ ipſius
ẽ p̃dicacõibꝫ ĩſtituta ab oĩ erro
re ſit libera Per xp̃ꝫ dñꝫ nr̃ꝫ·

Sermo ſextus de eodē·

EVāgelicis ſanxionibꝫ
dilectiſſimi multū vtili
tatis p̄bet doctrina le-
galis· cū quedā de mādato ve
teri ad nouā obſeruātiā trāſ-
feruntur· et ex ip̄a eccleſiaſti-
ca deuotione mōſtratur· ꝙ do
minus ihesus nō venit legem
ſoluere ꝫ adimplere Ceſſātibꝫ
eīn ſignificationibꝫ q̄bꝫ ſalua
toris noſtri nunciabat aduen
tus· et pactis figuris quas ab
ſtulit ipſa p̄ntia veritatis· ea q̄
ad regulam morū· vel ad ſim-
plicem dei cultū ratio pietatis
inſtituit· ī eadē apud nos for
ma qua ſunt cōdita pſeuerant
Et q̄ vtriqꝫ teſtamēto erāt cō
grua· nulla ſunt cōmutatione
vaiata Ex hijs aūt etiā decimi
mēſis ſolēpne ieiuniū· qđ a no
bis nūc eſt ānua ↄſuetudīe ce
lebrandum· q̄a plenū ē iuſti-
tie atqꝫ pietatis: grās diuīe a-
gere largitati· pro fructibꝫ q̄s
in vſus hoīm ſcđm ſumme ꝓ
uidētie tēperamētum terra ꝓ-
duxit Quod vt ꝓmpto aīmo
nos facere monſtremꝰ· nō ſo
lum continentiam ieiunij· ſed
etiam elemoſinaꝝ curā optet
aſſumi· vt de terra quoqꝫ cor-
dis nr̄i· germen iuſtitie et fru-
ctus caritatis oriatur· et miaꝫ
dei paupum ipſius miſerendo
mereamur Efficaciſſima eſt ei
ad exorandum deū poſtulatio
cui pietatis opa ſuffragantur
Qm̄ qui ſuum ab īope nō au-
tit animum· cito ad ſe domini
cōuertit auditum· dicente dn̄o
Eſtote miſericordes ſicut pater
veſter miſericors ē Dimittite ⁊
dimittetur vobis Quid hac iu
ſtitia benignius· quid hac re-
tributione clementius· vbi ſen
tentia iudicaturi ī poteſtate po
nitur iudicandi· date inquit et
dabitur vobis· ꝙ cito diffiden
tie ſollicitudo· et auaritie ē am
putata cunctacō: vt quod r̄ddi-
turam ſe ꝓmittit veritas: ſecu-
ra expandit humanitas· con
ſtans eſto xp̄iane largitor· da
quod accipias ſere qđ metas·
ſparge quod colligis Noli me
tuere diſpendiū· noli de dubio
ſuſpirare ꝓuentu Subſtantia
tua cū bene erogatur augetur
et concupiſcere iuſtum mīe lu
crum: eterni queſtus eſt ſectari
commertium· Munerator tu
us vult te eſſe munificū Et q̄
dat vt habeas: mādat vt tri-
buas dicens· date: et dabitur
vobis· Amplectenda eſt tibi
ꝓmiſſionis iſtius gratulanda
conditio Quāuis eīn nō habe
as niſi qđ accepis· n̄ potes ta
men non habere quod dederis
Qui ergo pecuīas amat ⁊ mł
tiplicare opes ſuas immodicis
optat augmētis· hoc potiꝰ ſā-
ctū fenus exerceat ⁊ hac vſu
rarū arte diteſcat vt nō hoīm

laborantiū captet neceſſitates
ne per doloſa beneficia laque
os incidat īſolubilium debito
rum · ſed illius ſit creditor · il⸗
lius fenerator · qui dicit date ⁊
dabitur vobis · ⁊ qua menſura
menſi fueritis · eadem remetiet̄
vobis · Infidelis aūt ⁊ iniquus
eſt etiā ſibi · qui quod eſtiat di
ligendum · nō vult habere ꝑpe
tuum Quātalibet adiciat · ꝗ̄ta
libet condat et congerat · iops
de hoc mūdo et egenus abſce⸗
det · dicēte ꝓpha dauid · Qm̄
cū interierit nō accipiet oīa ne
qꝫ deſcendet cum eo gloria do⸗
mꝰ eius · qui ſi benignus eſſet
aīe ſue · illi bona ſua crederet ·
qui et ydoneꝰ fideiuſſor ē pau
perum · et largiſſimꝰ redditor
vſurarum · Sꝫ īiuſta et īpudēs
auaricia · que bn̄fitium ſe dicit
preſtare cū decipit · n̄ credit d̄o
veraciter ꝓmittēti et credit ho
mini trepide paciſcenti · dum
qꝫ certiora eſtimat p̄ntia ꝗ̄ fu
tura · merito frequenter in hoc
incurrit · vt ei cupiditas iniuſti
lucri · nō iniuſti cauſa ſit dāp⸗
ni · Unde quilibet ſequatur euē
tus · mala ſemper eſt ratio fe⸗
nerantis · cui pecuniam minu⸗
iſſe et auxiſſe peccatum eſt · vt
á miſer ſit amittendo q̊d dedit
aut miſerior accipiendo q̊d nō
dedit Fugienda prorſus ē ini
q̄tas fenoris ⁊ lucrum quod
et omni caret humanitate vi⸗

tandum eſt Multiplicat̄ qui⸗
dē facultas · iniuſtis et triſtibꝰ
incrementis · ſed mentis ſubſtā
tia contabeſcit · quoniam fenꝰ
pecunie: funus ē anime · quid
enim de huiuſmodi hominibꝰ
ſentiat dominus · ſacratiſſimꝰ
dauid ꝓpha manifeſtat · qui
cum diceret Domine quis ha⸗
bitabit in tabrnaculo tuo aut
quis requieſcet in monte ſanc⸗
to tuo · reſponſo diuine vocis ī
ſtruitur · et eum ad eternam re
quiem pertinere cognoſcit · qui
inter alias pie conuerſationis
regulas pecuniam ſuā non de
dit ad vſuram · et tabernaculo
dei oſtenditur alienus · et a ſā
cto monte eius extraneus · qui
doloſū queſtum de pecunie ſue
captat vſuris Et dum per alie
na cupit dampna ditari · eter⸗
na dignꝰ ē egeſtate puniri Uos
itaqꝫ dilc̄iſſimi qui ex toto cor⸗
de promiſſionibus domini cre
didiſtis fugientes īmundiſſi⸗
mam auaricie lepram · donis
dei pie et ſapienter vtimini · et
quoniam de ipſius largitate
gaudetis · date operam vt poſ
ſitis gaudiorum veſtroꝝ habe
re cōſortes Multis enim que
vob̄ ſuppetūt deſūt · et ī q̊rūdā
īdigētia materia vob̄ data ē di
uine boītatis imitāde vt p vos
etiam in alios benefitia diuīa
tranſirent: et bene diſpenſan⸗
tes tempalia: acquirētes etna

Quarta igiť et ſexta feria ieiu
nemus· ſabbato aūt ad beatiſſi
mū petrum aplm̄ vigile⁹· cu⁄
ius orōnibus nobis ꝑ omnia
obtineatur diuina ꝓtectio· ꝑ
xpm dominū noſtrū·

Sermo ſeptim⁹ de eodē·

PReſidia dilc̄iſſimi ſan
ctificandis mētib⁹ no
ſtris· atꝫ corpib⁹ diui
nitus inſtituta ideo cū dierum
corpūqꝫ circulis ſine ceſſati
one reparantur · vt infirmita
tum noſtrarum ipſa nos me
dicina cōmoueat Natura q̄p
pe mutabilis ⁊ de peccati labe
mortalis· licet etiam iā redēp
ta et ſacro baptiſmate ſit r̄na
ta· īquātū eſt paſſibilis· ītātū
eſt ad deteriora procliuis· cor
rumpereturqꝫ carnali deſide⁄
rio niſi ſpiritali muniret auxi
lio· q̄a ſicut nulli nūq̄ deē vn̄
corruat: ita ſemper preſto eſt
vnde ſubſiſtat· dicente apoſto
lo· Fidelis eñ deus· qui vos n̄
pacietur temptari ſuper id qđ
poteſtis· ſꝫ faciet ꝓuentum vt
poſſitis ſuſtinere Quamuis er
go doīnus ꝓtegat bellaturos
⁊ milites ſuos ille q̄ potēs ī p̄⁄
lio cohortetur et dicat· nolite
timere quia vici mundū· ſcien
dum tamē eſt dilectiſſimi h⁹
incitamēto formidinem ſubla
tam eſſe non pugnā· ⁊ r̄tunſo
aculeo timoris cauſā manere
cētaminis· quod ab hoſte v̄ſu
to terribiliter quidē furore pſe
cutionis mouetur ſed innocen
tib⁹ ſpetie pacis infertur· vbi
eñ in apto ſunt pugne· in ma
nifeſto ſunt et corone · Et hoc
ipſum alit atqꝫ accendit paci⁄
entie fortitudinē· q̄ ſicut ꝓx⁄
ima eſt tribulatio· ita eſt ⁊ vi⁄
cina promiſſio Ceſſantib⁹ ve⁄
ro publicis īpugnationib⁹ im
piorum ⁊ a cedibus ac ſuppli
cijs fideliū diabolo continente
ne ꝑtinatia crudelitatum mul⁄
tiplicatio nr̄orum fieret trium
phorum· fremit aduerſari⁹ et
cruentas inimicitias ad quie⁄
tas cōuertit inſidias vt quos
vincere fame ⁊ gelu flāmis fer⁄
roqꝫ nō poterat otio tabefacerꝫ·
cupiditatibus irretiret· ābicio⁄
ne inflaret· voluptate corrum⁄
peret Sꝫ hijs atqꝫ alijs omni
bus deſtruēdis hꝫ acies xpi⁄
ana potentes munitiōes ⁊ ar⁄
ma victritia deo ſcꝫ inſtruente
milites ſuos vt ſpiritu veritatis
manſuetudo irā· largitas aua
riciam· benignitas extinguat
inuidiam Commutātē eī dex⁄
tra excelſi corda multorum re
dijt in nouitatem vetuſtas· et
de famuľ iniquitatis miniſtri
ꝓdiere iuſtitie· ſubiecit luxuri
am cōtinentia· humilitas arro
gantiam propulſauit Et qui ī
pudicitia ſorduerant caſtita⁄
te nituerunt Hijs aūt cōuerſi
onibus dilectiſſimi prouidēte

gr̄a dei addita ſūt ſancta ieiu=
nia que in q̄buſdam diebꝰ ab
vniuerſa eccleſia deuotionē ob
ſeruantie generalis exigerent·
Quāuis em̄ pulchrum ſit atq̃
laudabile ut ſingula queq̃ mē
bra corpis xp̄i ꝓprijs ornen'
tur officijs· excellentioris tamē
eſt actiōis ſacratiorisq̃ v̄tutis
cū in vnum ꝓpoſitum pie ple
bis corda cōcurrunt vt ille cui
ſanctificatio noſtra ſuppliciū ē
nō ſolum a pte ſed etiā a ſoli'
ditate ſupetur· Cui nunc opi
dilc̄iſſimi decimus mēſis offer
tur· āmonens quodāmodo ꝓ
qualitate tpis ſui ne quiſq̄ fri
gore inſoliditatis obtorpeat·
ſed potius caritatis ſpiritu con
caleſcat· quoniā ⁊ p ipſa elem̄
ta mundi tq̄ p publicas pagi
nas ſignificationē diuine volū
tatis accipimus· nec vnq̄ ceſ=
ſat ſupna erudicō· qñ etiam de
hijs que nobis famulantur im=
buimur· Preter illam nāq̃ a=
poſtolicam ſentētiam qua hoī
nes fructu pietatis carētes· va
cuis arboribus comparantur
etiam illa ficus nobis cauēda
eſt de ſue īfecūditatis exemplo
quā dn̄s iheſus ſicut euangeli
um refert michil habentem qđ
eſuriens ſumeret· ꝑpetua ſterili
tate dāpnauit vt ītelligeremꝰ
quoniā qui eſurientem nō refo
uet egenum· ipſi denegat cibū
qui quod pauperi eſt ſibi dixit
impenſum Et huius maledic
tionis arbores erunt quibus a
iudicante dicetur· Diſcedite a
me maledicti in ignem eternū
quem ꝑparauit pater meus dia=
bolo et angelis eius· Eſuriui e
nim et non dediſtis michi mā=
ducare ſitiui et non dediſtis mi
chi bibere· ⁊c̄· Que ideo ſin=
gula recoluntur vt auertamꝰ
nō futurum extra miſericordi
am qui vel partem operum fu
erit executus Anima autē nei
nem iuuans· erit arbor nō ha
bens poma· cum tocius fructu
pietatis inuenietur aliena· De
cimi ergo menſis ieiunium qđ
hiemalis temporis eſt ad agri
culturam nos miſticam vocat·
qua ſegetum et palmitum atq̃
arborum vites· quibꝰ huma
na ſuſtentatur infirmitas· ſpi
ritalibus ſtudijs excolantur·
vt dominicus ager ſuis ditet'
impendijs· et quem numq̄ ex
pedit eſſe ſine fructu de propri
a fiat vbertate fecūdior Quod
vtiq̃ intelligit ſanctitas veſtra
ad tocius eccleſie profectum eſ
ſe referendum· quorum in fide
germen eſt· in ſpe incrementū·
in caritate maturitas· Quia ca
ſtigatio corporis: et inſtantia
orationis tunc veram obtinent
puritatem· cū elemoſinarum
ſanctificacōne niteſcunt· dicēte
dn̄o· date elemoſinā ⁊ ecce oīa
mūda ſunt vob̄ Quarta igitur

et ſexta feria ieiunem⁹ · ſabba
to autem apꝺ beatiſſimū petꝝ
apoſtolū vigilias celebremus
ipſo p̄ſtante et adiuuante qui
cū patre et ſpiritu ſancto viuit
et regnat per oīa ſecula ·

De eodē ſermo octauus

CUm de aduentu regni
et de mundi fine ac tē-
porum ſaluator ſuos
diſcipulos īſtrueret · totāq; ec-
cleſiam ſuā in apoſtolis erudi
ret · cauete inquit ne forte gra
uentur corda vr̄a in crapula
et ebrietate et cogitationib⁹ ſe
cularibus Quod vtiq; precep
tum dilectiſſimi ad nos ſpetia
lius ꝑtinere cognoſcimus · q̄b⁹
denunciatus dies etiam ſi ē oc
cultus · nō dubitatur eſſe vici-
nus Ad cuius aduentum ōnē
hominem cōuenit ꝓparari · ne
quē aut ventri deditū : aut cu-
ris inueniat implicatum Coti
diano enī dilectiſſimi experimē-
to probatur · potus ſacietate a
ciem mentis obtundi · et ciboꝝ
nimietate vigorem cordis he
betari · ita vt delectatio edendi
etiam corpū contraria ſit ſalu
ti · niſi racō tꝑantie obſiſtat il
lecebre ⁊ q̄ꝺ futuꝝ ē oneri ſub
trahat voluntati · Q̄uīs eī ſn̄
anima caro nichil deſiderꝫ · et
inde accipiat ſenſus · vnde ſuīt
et motus · eiuſdē tamen eſt aīe
queda ̄ſubdite ſibi negare ſub
ſtantie : et interiori iudicio ab
icōuemētibus exteriora frena
re · vt a corporeis cupiditatib⁹
ſepius libera · ī aula mētis poſ
ſit diuine vacare ſapīe vbi oī
ſtrepitu terrenarū ſilente cura
rum · in meditationibus ſāctis
et in delicijs letetꝰ eternis · Qꝺ
ſi in hac vita difficile eſt con-
tinuari · poteſt tn̄ frequentꝰ aſ-
ſumi · vt ſepi⁹ ac diutius ſpiri
talibus potius q̄ꝫ carnalibus
occupemur · et cum meliorib⁹
curis maiores īpendimus mo
ras · ad incorruptibiles diuiti-
as etiam tꝑales tranſeunt acti
ones · Huius obſeruantie vtili
tas dilectiſſimi in eccleſiaſticis
precipue eſt cōſtituta ieiunijs
que ex doctrina ſancti ſpiritus
ita per totius āni circulum diſ
tributa ſunt vt lex abſtinentie
omnibus ſit aſcripta tempori-
bus · ſiq̄dem ieiunium verū in
quadrageſima · eſtiuum in pē
tecoſte · autūpnale in mēſe ſep
timo · hiemale aūt in hoc q̄ eſt
decim⁹ celebram⁹ · intelligen-
tes diuinis nichil vacuum eſ-
ſe preceptis et verbo dei ad eru
ditionem vr̄am omnia elemē
ta ſeruire · dum p ipſius mūdi
cardīes quaſi per quatuor eu-
angelia inceſſabiliter didici-
mus qꝺ et predicemus et aga
m⁹ Dicēte eī ꝓphā · celi enar
rant gloriam dei ⁊ opa manu
um eius ānuntiat firmamen
tum · dies diei eructat verbum

et nox nocti indicat ſcientiam.
Non ſunt loquele neqȝ ſermo=
nes: quorum non audiant᷑ vo
ces eorum. In omnem terram
exiuit ſon⁹ eorum: et in fines
orbis terre verba eorum. In ſo
le poſuit tabernaculū ſuum. ⁊c̄
Quid ē p qd᷑ vob᷑ veritas nō lo
quitur? Ipſius voces in die. ip
ſius audiunt᷑ in nocte. Et pul
chritudo rerum vnius diei opi
ficio conditaꝝ nō deſinit cordiſ
auribus magiſtram inſinuare
rationem. vt inuiſibilia dī per
ea q̄ fcā ſūt: intellecta ɔſpiciā
tur et nō creaturis ſed creatori
oīm ſeruiatur Cum ergo vni=
uerſa vicia per cōtinentiam deſ
truant᷑. et quicq̄d auaritia ſi'
tit q̄cquid ſupbia ambit. quid
q̄d luxuria cōcupiſcit. hui⁹ vir
tutis ſoliditate ſuperet᷑. quis
nō intelligit q̄ntum nobis p ie
iunia conferatur. in quibus in
dicitur vt non ſolum a cibis.
ſed etiam a carnalibus deſide'
rijs temperetur Alioquin ſuper
fluum eſt ſuſcipe eſuriem. et in
iquam nō deponere volūtatē.
reciſo affligi cibo. et a concep=
to nō ſilere peccato. Carnale ē
nō ſpiritale ieiunium. vbi ſoli
corpori nō parcitur. et ī hijs q̄
omnibus delicijs nocenciora
ſunt pmanetur Quid pdeſt aī
me foris agere quaſi dominā
et intus ſeruire captiuam. mē=
bris proprijs imperare. ⁊ ius
proprium amittere? Et merito
plerumqȝ patitur famulam re
bellantem que nō reddit domi
no debitā ſeruitutem. Ieiunās
ergo corpe ab eſcis. mens ieiu
net a vicijs. et curas cupidita
teſqȝ terrenas regis ſui lege di
iudicet. meminerit primam di
lectionē deo. ſecūdā debere pxi
mo. omneſqȝ affect⁹ ſuos hac
regula dirigendos. vt nec a cl'
tu recedat domini. nec ab vti'
litate conſerui. Quomodo au=
tem deus colitur niſi quod ipſi
placet placeat et nobis. nec
ab eius etiam imperio noſter
vnquam reſultet affectus?.
Quomiā ſi hic quod ille vult
volumus ab illa ſumet infir'
mitas noſtra virtutē. a quo ip
ſam accepimus voluntatem.
Deus ē eīn ſicut ait apoſtol⁹
qui operatur in nobis et velle
et perficere. per bonam volun=
tatem. Nec ſuperbia itaqȝ ho
mo inflammabitur. nec deſpe
ratione frangetur ſi bonis di
uinitus datis in gloriam dā=
tis vtat᷑ et ab hijs deſideria ſu
a reuocet que ſibi nocitura cog
noſcit Abſtinens eīn ab inui=
die malignitate. a luxurie diſ=
ſolutione. a perturbatione ira
cundie. a cupiditate vindicte.
purificabitur veri ſanctificacōe
ieiunij et īcorruptibiliū delicia
rū voluptate paſcet᷑. vt p vſū
ſpitalē etiā terrenas copias in

celeſtē nouerit transferre ſub-
ſtantiam· nō ſibi cōdendo que
accepit· ſꝫ magis magiſqꝫ mul
tiplicando quod dederit· vnde
paterne caritatis affectu dilec
tionem veſtram monemꝰ vt
ieiunium decimi menſis fruc-
tuoſum vobis elemoſinaꝝ lar
gitate faciatis· gaudētes ꝙ p
vos dominus pauperes ſuos
paſcit et veſtit· quibꝫ vtiqꝫ poſ
ſet eas quas vobis cōtulit tri-
buere facultates· niſi pro inef
fabili miſericordia ſua et illos
iuſtificaret de paciētia laboris
et vos de ope caritatis Quarta
igiꝰ et ſexta feria ieiunemus·
ſabbato aūt apud beatiſſimū
petrum vigilias celebremus
qui et orationes et ieiunia et
elemoſinas noſtras p̄cibus ſu
is dignabitur adiuuare preſ-
tante dn̄o noſtro ihesu xp̄o
q̄ cū patre et ſpiritu ſancto vi-
uit et regnat per· De natiuita
te domini ſermo p̄mus

Saluator noſter dilec-
tiſſimi hodie natus eſt
gaudeamꝰ· neqꝫ enim
locum fas ē ibi eſſe triſtitie vbi
natalis eſt vite· que conſump
to timore mortalitatis· ingerit
nobis de p̄miſſa eternitate le-
ticiam Nemo ab huius alacri
tatis p̄ticipatiōe ſeceṁiꝰ· vna
cunctis leticie cōmunis ē ratio
q2 dn̄s noſter peccati mortiſqꝫ
deſtructor· ſicut nullum a rea

tu liberum repperit· ita liberā
dis omnibꝫ venit Exultet ſanc
tus· quia propinquat ad pal
mam· gaudeat peccator q̄2 in
uitatur ad veniā· animeꝰ gen
tilis q2 vocaꝰ ad vitā· dei nāqꝫ
filius ſcd̄m plenitudinem tem
poris quā diuini conſilij īſcru
tabilis altitudo diſpoſuit· re-
conſiliandā auctori ſuo natu
ram generis aſſūpſit humani
vt inuentor mortis diabolus
per ipſam quā vicerat· vince
retur· in quo cōflictu pro nobꝫ
inito magno et mirabili equi-
tatis iure certatum eſt· dū om
nipotens dominus cum ſeuiſ
ſimo hoſte· n̄ ī ſua maieſtate·
ſed in noſtra cōgreditur hūili
tate· obiciens ei eandē formā
eandemqꝫ naturam mortalita
tis quidē noſtre p̄ticipem· ſed
peccati tocius expertem Alienū
quippe ab hac natiuitate eſt·
quod de omnibus legitur· ne
mo mūdus a ſorde nec infās
cuius vnius diei vita ē ſuper
terram· nichil ergo ī iſtam ſin
gularē natiuitatem de carnis
concupiſcentia tranſiuit· nich
il de peccati lege manauit· vir
go regia dauitice ſtirpis eligi
tur: que ſacro grauidanda fe
tu· diuinā humanamqꝫ pro
lem prius conciperet mēte ꝙ̄
corpe Et ne ſupni ignara cōſi
lij ad īuſitatos pauerꝫ affatꝰ
quod in eo operandum erat

a ſpiritu ſancto : colloq̄o diſcit
āgelico Nec dampnum credit
pudoris · dei genitrix mox futu
ra Cur eñ de cōceptionis noui
tate deſperet cui efficiētia de al
tiſſimi virtute promittitur · con
firmatur credentis fides · etiam
preeūtis atteſtatione miracu=
li · donatur elizabeth inopina
ta fecunditas · vt qui conceptū
dederat ſterili · daturus non du
bitaretur et virgini · Verbum
igitur dei deus filius eſt · qui ī
prīcipio erat apd' deū per quē
facta ſunt omnia · et ſine quo
factum eſt nichil · quod factū
eſt in ipſo vita erat : ⁊ vita erāt
lux hominum ⁊ lux ī tenebris
lucet · et tenebre eam non com
prehenderunt : Fuit homo miſ
ſus a deo · cui nomē ⁊c̄ · Propt
liberādum ab eterna morte ho
minem factus eſt homo · ita ſe
ad ſuſceptionē humilitatis no
ſtre ſine diminutione ſue maie
ſtatis inclinans · vt manens
quod erat · aſſumens quod nō
erat · veram ſerui formā ei for
me ī qua deo patri eſt equalis
vniret et tanto federe naturam
vtramq; conſereret · vt nec in=
feriorem conſumeret glorifica
tio · nec ſuperiorem minueret
aſſumptio Salua igitur prop
etate vtriuſq; ſubſtantie et in
vnam coeunte perſonam ſuſ=
cipitur a maieſtate humilitas
a virtute infirmitas ab eterni

tate mortalitas et ad rependē
dum condicōnis noſtre debitū
natura inuiolabilis nature eſt
vnita paſſibili Deuſq; verus ⁊
homo verus in vnitatem domi
ni tempatur · vt quod noſtris
remedijs congruebat vnus at
q; idem dei hominumq; media
tor et mori poſſet ex vno · et re
ſurgere poſſet ex alto Merito
igitur virginee ītegritati nich
il corruptionis intulit partus
ſalutis · quia cuſtodia fuit pu
doris editio veritatis · Talis er
go dilectiſſimi natiuitas decuit
dei virtutem · et dei ſapientiam
xpiſtum · qua nobis et huāni
tate congrueret et diuinitate p̄
celleret Niſi enim eſſet deus ve
rus nō afferret remedium · niſi
eſſet homo verus non preberet
exemplum · Ab exultantibus
ergo angelis naſcente domino
gloria in excelſis deo canitur ·
et pax in terra bonis homini=
bus nunciatur · Vident enī cele
ſtem iheruſalem · ex omnibus
mundi gentibus fabricari De
quo inenarrabili diuine pieta
tis opere quantum letari debe
at humilitas hominum · cum
tantum gaudeat ſublimitas ā=
gelorum : Agamus ergo dile
ctiſſimi gratias deo patri per fi
lium eius ī ſpiritu ſancto · qui
propter multam caritatem ſu
am qua dilexit nos miſertꝰ eſt
noſtri · et cum eſſemus etiam

mortui peccatis conuiuificauit nos
xpo vt essem⁹ i ipo noua cre
atura nouumqz figmentum De
ponamus ergo veterē hominē
cum actibus suis. et adepti p
ticipationem generationis xpi
carnis renuntiemus operibus
Agnosce o xpiane dignitatē
tuam et diuine consors fact⁹
nature . noli in veterem vili
tatem degeneri conuersatione
recidere. memēto cuius capitis
et cuius sis corporis mēbrum
reminiscere qz erutus de potes
tate tenebrarum . translatus
es i dei lumen et regnum . per
baptismatis sacramentum spi
ritus sancti factus es templū.
Noli tantū habitatorē prauis
de te actibus effugare. et dia
boli te iterum subicere seruitu
ti. quia pretium tuum sanguis
est xpi qz in veritate te iudica
bit qui misericorditer te redeīt
Qui cum patre et spiritu sanc
to viuit. ¶ De eodē sermo se
cundus.

Exultemus i domino di
lectissimi et spiritali io
cunditate letemur qz
illuxit dies redēptionis noue
reparationis antique. felicita
tis eterne. repat ei nob salutis
nostre ānua ruolucōe sacram
tum ab initio pmissum in fine
redditum sine fine mansurum
in quo dignum est nos sursū
erectis cordibus diuinum ado
rare misteriū. vt quod magno
dei munere agitur magnis ec
clesie gaudijs celebretur. deus
enim omnipotens et clemens
cuius natura bonitas. cui⁹ vo
luntas potētia. cuius opus mi
sericordia est. statim vt nos di
abolica malignitas veneno sue
mortificauit inuidie. pdestina
ta renouandis mortalibus pi
etatis sue remedia. inter ipsa
mundi primordia psignauit.
denuntians serpenti futurū se
men mulieris qd noxij capitis
elationem sua virtute contere
ret. xpm scz in carne venturū.
deum hominemqz significans
qui natus ex vgine violatorē
hūane pgeniis incorrupta
natiuitate dampnaret. Nam
quia gloriabat diabolus ho
minē sua fraude deceptū diuīs
caruisse muneribus. et imorta
litatis dote nudatū durā mor
tis subisse sentēciā. seqz i mal
suis quoddā de puaricatoris
consorcio inuenisse solaciū. de
um quoqz iuste seueritatis ex
igente ratione erga hominem
quē in tāto honore condideāt
antiquā mutasse sentēciā. op⁹
fuit secreti dispensacōne consi
lij. vt incōmutabilis de⁹ cui⁹
volūtas nō potest sua benigni
tate puari. primā pietatis sue
disposicōnē sacramēto occulti
ore compleret vt homo diabo
lice iniquitatis versutia act⁹ in

in culpa cõtra dei propoſitum
nõ periret Aduenientib9 ergo
tpibus dilectiſſimi que redẽp-
tioni hominũ fuerant preſtitu
ta ingreditur hec infima domi
nus noſter ihesus xp̃c de celeſ-
ti ſede tranſcendẽs· et a pater-
na gloria nõ recedens nouo or
dine noua natiuitate geneãt9
Nouo ordine qꝛ inuiſibilis in
ſuis· viſibilis factus eſt in no
ſtris· incõprehenſibilis voluit
comprehẽdi· ante tpa manẽs
eſſe cepit ex tempore vniuerſi-
tatis dominus· ſeruilem formã
obũbrata maieſtatis ſue dig-
nitate ſuſcepit· impaſſibil' de9
nõ dedignatus mortis legibuſ
ſubiacere· Noua autem nati-
uitate genitus ẽ· q̃a cõceptus
a virgine nat9 ex virgine ſine
paterne carnis cõcupiſcentia·
ſine materne ĩtegritatis ĩiuria
qꝛ futurum omniũ ſaluatorẽ
talis ortus decebat· qui et in ſe
haberet humane ſubſtãtie na
turam et hũane carnis inqui-
namẽta neſciret Auctor enĩ in
carne naſcenti deus eſt· teſtan-
te archangelo ad btãm mariã
qꝛ ſpiritus ſanct9 ſuperueniet
in te et virtus altiſſimi obum-
brabit tibi Ideoq3 quod naſce-
tur ex te ſanctum: filius dei vo
cabit'· Origo diſſimilis ꝫ na-
tura cõſimilis hũano vſu et cõ
ſuetudine quod credimus ca-
ret· ꝫ diuina poteſtate ſubnix

um eſt· qđ virgo concepit vir
go pepit: virgo pmanſit Nõ
hic cogitetur parientis condi-
tio· ſed naſcentis arbitrium q̃
ſic homo natus eſt· vt volebat
et poterat· Si veritatem queriſ
humane nature cognoſce ma-
teriam· ſi rationẽ ſcrutaris ori
ginis· virtutem confitere diui-
nam· venit enim dominus ihe
ſus xp̃c contagia noſtra aufer
re nõ ꝑpeti nec ſuccumbere vici
is ſed mederi· venit vt omnem
languorẽ corruptionis et vni
uerſa vulnera ſordentium cura
ret animarum ꝑꝑ quod oportu
it vt nouo naſceretur ordĩe q̃
nouam impollute ſinceritatis
gratiam humanis corporibuſ
inferebat Oportuit enim vt ꝑ
mam genitricis integritatem
naſcẽtis incorruptio cuſtodiẽt
vt complacitum ſibi clauſtrũ
pudoris et ſanctitatis hoſpici
um· diuini ſpiritus virtus in-
fuſa ſeruaret· que ſtatuerat de
iecta erigere· confracta ſolida
re· et ſuperandis carnis illece
bris multiplicatam pudicitie
donare virtutem vt virginitaſ
que in alijs non poterat ſalua
eſſe generando fiẽt in alijs imi
tabilis renaſcendo Hocipſum
autem dilectiſſimi quod xpiſ
tus naſci elegit ex virgine· nõ
ne apparet altiſſime fuiſſe rati
onis· vt ſciz hũano generi na
tã ſalutem diabol9 ignoraret·

et ſpiritali latēte cōceptu· quē
nō aliū videret ꝙ alios·nō ali
liter crederet natum eſſe ꝙ ce-
teros Cuius etiam ſimilē cum
vniūſis aduertit naturā parē
habere arbitratus eſt cum om
nibus cauſam· Nec ītellexit a
trāſgreſſionis vinculis liberū
quem ab infirmitate mortali-
tatis nō inuenit alienum·De-
rat nāqꝫ dei cū ad reparandū
humanum genus īeffabilit ei
multa ſuppeterent·hanc potiſ
ſimum conſulēdi viam elegit
qua ad deſtruendum op⁹ dia
boli nō virtute vteret potentie
ꝫ ratione iuſtitie·nā ſuperbia
hoſtis antiqui nō īmerito ſibi
in omnes homines ius tiran-
nicum vendicabat nec īdebito
dn̄atu ꝑmebat quos a man
dato dei ſpontaneos in obſeq-
um ſue volūtatis allexeāt· Nō
itaqꝫ iuſte admitteret origina
lem dediticij ſeruitutem·niſi de
eo quod ſubegerat vinceretur·
qđ vt fieret ſine virili ſemīe edi
tus eſt xp̄s ex virgine· quam
nō humanus coitus ſed ſpūs
ſanctus fecundauit Et cū ī oī-
bus matribus conceptio non
fiat ſine peccati ſorde·hec inde
purgationem traxit·vnde cō-
cepit·quo enī paterni ſeminis
tranſfuſio nō peruēit· peccati ſe
illic origo nō miſcuit Inuiola
ta virginitas concupiſcentiam
neſciuit ſubſtātiam miniſtrauit·

Aſſūpta ē de mr̄e hoīs natura
nō culpa· creata ē forma ſerui
ſn̄ ɔdicōne ſeruili· qꝛ nouus ſic
cōtēperat⁹ ē veteri vt ꝛ veritatē
ſuſciperet generis· et vitiū ex-
cluderet vetuſtatis Cū igitur
miſericors omnipotenſqꝫ ſalua
tor ita ſuſceptionis huāne mo
deraretur exordia vt virtutē īſe
pabilis a ſuo homine deitatis
per velamen noſtre infirmita-
tis abſconderet·illuſa eſt ſecuri
hoſtis aſtutia qui natiuitatem
pueri in ſalutē humani gene-
ris ꝑcreati nō aliter ſibi ꝙ ōni
um naſcentiū putauit obnoxi
am·vidit enī vagientem atqꝫ
lacrimantem·vidit pānis in-
uolutum·circumciſioni ſubdi-
tum·et legalis ſacrificij oblati
one perfūctum·agnouit dein-
ceps ſolita pueritie īcrementa
et vſqꝫ in viriles annos de na
turalibꝫ nō dubitauit augmē
tis Inter hec intulit contume
lias·multiplicauit iniurias·
adhibuit maledcā obprobria
blaſphēias·cōuitia·omnē poſ
trēo ī ipm̄ vi ſui furoris effu-
dit·ōnia tēptamentorū gene-
ra ꝑcurrit·et ſciēs quo huma
nam naturam infeciſſet vene-
no nequaꝙ credidit prime trāſ
greſſionis exortē quem tot do
cumentis didicit eſſe mortalē·
Perſtitit ergo improbus pre
do ꝛ auarus exactor in eū qui
nichil ipſi⁹ habebat īſurgere

Et dum viciate originis p̄iudi
cium generale perſequitur cy
rographum quo tenebat̄ exci
dit· ab illo ĩiquitatis exigẽs pe
nam ĩ quo nullam reperit cul
pam Soluitur itaq3 letifere pa
ctionis male ſuaſa conſcriptio·
et per iniuſtitiam pl9 petendi
tocius debiti ſumma vacuat̄·
Fortis ille nectitur vinculis ſu
is· et omne commentum ma=
ligni ĩ caput ipſius retorquet̄
ligato mundi principe capti=
uitatis vaſa rapiũtur· redit in
humorem ſuum ab ãtiquis cõ
tagijs purgata natura· mors
morte deſtruitur· natiuitas na
tiuitate repatur· quoniã ſimul
et redemptio aufert ſeruitutẽ q
regeneratio mutat originem·
et fides iuſtificat peccatorem·
Quiſq̄s xp̄iano nomine pie et
fideliter gloriaris· reconſilitia
tionis huius gratiam iuſto p
pende iuditio Tibi em̄ quon=
dam abiecto· tibi extruſo a pa
radiſi ſedib9· tibi per exilia lõ
ga morienti· tibi in cinerem et
puluerẽ diſſoluto· cui iã ſpes
nulla viuendi· per ĩcarnatiõez
v̄bi poteſtas data eſt vt de lõ
giquo ad tuum reuertaris auc
torem· recognoſcas parentem
liber efficiaris ex ſeruo· de ex=
traneo p̄uebaris in filium vt
qui ex corruptibili carne nat9
es ex dei ſpũ renaſcaris· et ob
tineas per gratiã· qd̄ nõ habe
bas p natura m· ac ſi te dei filiũ
p ſpm̄ adoptiõis agnoueris de
um patrem audeas nuncupa=
re· male conſcientie abſolutus
reatu ad celeſtia regna ſuſpi=
res· volũtatẽ di̇ faciat̄ diuĩo ful
tus auxilio· imiteris ãgelos ſu
per terram ĩmortalis ſubſtãtie
virtute paſcaris· ſecurus adũ=
ſus ĩimicas tẽptationes p̄pria
libertate cõfligas· et ſi celeſtis
milicie ſacramenta ſeruaueris
nõ dubites te in caſtris trium
phalibus regis eterni pro vic
toria coronãdum cũ te reſurre
ctio pijs parata ſuſcepit ĩ reg=
ni celeſtis cõſortium prouehẽ
dum Habentes ergo tãte ſpei
fidutiam dilc̄iſſimi in fide qua
fũdati eſtis ſtabiles p̄manete·
ne idem ille tẽptator cuius iã
a vobis dominationem xp̄c ex
cluſit aliquibus vos iterũ ſe=
ducat inſidijs et hec ipſa pre
ſentis diei gaudia fallatie ſue
arte corrumpat illudẽs ſimpli
tioribus animis de quorundã
perſuaſione peſtifera quibus
hic dies ſolempnitatis noſtre
nõ tã de natiuitate xp̄i q̄ꝫ de no
ui vt dicũt ſol' ortu honorabil'
videatur Quorum corda vaſ=
tis tenebris obuoluta et ab oĩ
ĩcremento vere lucis aliena ſũt
trahũt̄ em̄ adhuc ſtultiſſimis
gẽtilitatis erroribꝰ Et qꝛ ſuper
id qd̄ carnali ĩtuet̄ aſpectu ne
queunt aciem mentis erigere·:

et miſtra mundi luminaria di
uino honore venerantur Ab-
ſit ab animis xp̄ianis īpia ſu
pſtitio· ꝓdigioſūqꝫ mendaciū
Ultra omnem modū diſtant a
ſempiterno temporalia ab in
corporeo corporea a dominato
re ſubiecta· qꝛ et ſi mirandam
habeāt pulchritudinē adoran
dam tamen nō habent deitatē
Illa ergo virtus· illa ſapiētia
illa eſt colenda maieſtas que
vniuerſitatē mūdi creauit ex
nichilo et in q̄s voluit formas
atq̄ꝫ menſuras terrenā celeſtē
qꝫ ſubſtātiā omnipotenti ratio
ne produxit· ſol luna et ſidera
ſint cōmoda vtētibus ſint ſpe
tioſa cernentibus· ſꝫ ita vt de il
lis gratie referantur auctori ⁊
adoretur deus q̄ cōdidit nō cre
atura que ſeruit Laudate igiť
dominum dilectiſſimi in omni
bus operibus eius atqꝫ iudi-
cijs· Sit ī vobis īdubitata cre
dulitas virginee ītegritatis et
partus reformationis huma-
ne ſacrū diuinumqꝫ miſteriū·
ſancto atqꝫ ſincero honorate
ſeruitio· āplectimī xp̄m in veſ
tra carne naſcentem vt eundē
deum glorie videre mereamini
in ſua maieſtate regnātē· qui
cum patre et ſpiritu ſancto ma
net in vnitate deitatis in ſecula
ſeculorum·

De eodē ſermo tertius·

Nota quidē vobis ſunt
dilectiſſimi et frequēť
audita· q̄ ad ſacramē-
tum pertinent ſolēpnitatis ho
dierne· ſꝫ ſicut illeſis oculis vo
luptatem affert lux iſta viſi-
bilis· ita cordibus ſanis eter-
num dat gaudiū natiuitas ſal
uatoris que a nobis nūq̄ eſt
reticenda Nō em̄ ad illud tan
tummodo ſacramentū quo fili
us dei conſempiternꝰ eſt patri
ſed etiam ad hunc ortum quo
verbum caro factum eſt· credi
mus pertinere qđ dictū ē· ge-
nerationem eius quis enarra-
bit ? Deus itaqꝫ dei filius par
atqꝫ eadem de patre ⁊ cum pa
tre natura· vniuerſitatis crea-
tor et dominus totus vbiqꝫ p̄
ſens et vniuerſa excedens ī or-
dine tp̄m que ipſius diſpoſiti
one decurrunt· hunc ſibi diem
quo in ſalutem mundi ex bea
ta maria naſceretur elegit īte
gro per ōnia pudore generan
tis· cuius virginitas ſic nō eſt
violata partu vt nō fuerat te
merata conceptu vt impleretť
ſicut ait euāgeliſta qđ dictum
eſt a domino per yſaiam pro-
phetam· ecce virgo concipiet
in vtero et pariet filiū et voca-
biť nomen eius emanuel qđ i
terpretatur nobiſcū deus Hic
em̄ mirabilis ſacre virginis p
tus· vere diuinam· vere huma
nā· vna edidit ꝓle naturā· qꝛ

ita ꝓprietates ſuas tenuit vtrū
qz ſubſtãtia vt pſonarum ĩ eis
poſſet eſſe diſcretio· nec ſic cre
atura in ſocietatem ſui creato
ris aſſumpta eſt vt illa habi⸗
tator et illa eſſet habitaculum
ſed ita vt nature alteri altera
miſceretur · Et quãuis alia ſit
que ſuſcipitur· alia vero que
ſuſcipit· in tantam tamen vni
tatem conuenit vtriuſque di⸗
uſitas vt vn⁹ idēqz ſit fili⁹ q̄ ſe
⁊ ſm̄ qd̄ ē ver⁹ hō p̄re dicit mi
norem et ſecundū qd̄ ē ver⁹ de
us patri ꝯfitet̄ equalē· Hanc
ei vnitatem dilectiſſimi qua cre
atura creatori conſeritur· intel
ligentie oculis cernere cecitas
arriana nō potuit· que vnige
nitum dei eiuſdem cū patre glē
atqz ſubſtantie eſſe nō credens
minorem dixit filij deitatem de
hijs que ad formam ſunt refe
renda ſeruilem quam idem fili
us dī vt oſtendat in ſe nō diſ
crete neqz alterius eſſe perſone
ſic cum eadem dicit· Ego ⁊ pa
ter vnum ſumus In forma em̄
ſerui quam noſtre reparatiōis
cauſa ĩ ſeculorum fine ſuſcepit
minor eſt patre· in forma aūt
dei ĩ qua erat ãte ſecula equal̄
eſt patri· in humilitate huma
na fact⁹ ex muliere· fact⁹ ſub
lege· in maieſtate diuina ma⸗
nēs dei verbum· per quod fac⸗
ta ſūt oīa Proinde qui in for⸗
ma dī fecit hominē· in fōr ſerui
fact⁹ ē homo· ſʒ vtrūqz de⁹ de
potētia ſuſcipiētis· vtrūqz ho
mo de hūilitate ſuſcepti Tenz
em̄ ſine defectu proprietatē ſuã
vtraqz natura· et ſicut fōrʒ ſer
ui forma dei nō adimit· ita for
mã dei ſerui forma nō minuit·
Sacramētū itaqz vnite cū īfir
mitate v̉tutis ꝑ eād̄ hoīs natu
rã miorē p̄re dici filiū ſinit De
itas ãt q̄ vna ē ĩ trinitate p̄ris
et fi et ſp· ſ· ōnē opīoꝫ ĩeq̄lita⸗
tis excludt̄· nichł ibi hʒ eťnitas
tpale· nichil natura diſſimile·
vna illic volūtas· ead̄ ſubſtãti
a par ptãs· ⁊ ñ tres dij ſʒ vn⁹
eſt deus quia vera et inſepabił
ē vnitas· vbi nulla p̄t eſſe diu
ſitas In integra igit̄ veri hoīs
pfectaqz na² verus nat⁹ ē de⁹·
totus in ſuis totus in noſtris·
Noſtra autem dicimus · que
nobis ab initio creator condi⸗
dit · et que reparanda ſuſce⸗
pit Nam illa que deceptor in
uexit· et homo deceptus admi
ſit nullum habuerunt in ſal⸗
uatore veſtigium· nec quia cō
munionem humanarum ſub
ijt infirmitatum ideo noſtrorū
fuit particeps delictoꝝ Aſſūp
ſit formam ſerui ſine ſorde pec
cati· humana prouehens diui
na non minuens · Exinanitio
enim illa qua ſe inuiſibilis vi
ſibilem prebuit· inclinatio fuit
miſeracōis· ñ defectio fuit ptã⸗
tis· Vt g° ad etnã btitudinem

originalibus vinculis et a mū-
danis reuocemur erroribus ·
ipſe ad nos deſcēdit ad quem
nos nō poterimus aſcendere ·
quia et ſi multis inerat amor
veri: incertarum tamen opini-
onum varietas fallētiū demo
num decipiebatur aſtutia · et
falſi noīs ſcientia in diuerſas
compugnātesq3 ſentētias hūa
na ignorantia trahebat · Ad
auferēdum aūt hoc ludibriū
quo captiue mentes ſuperbiē
ti diabolo ſeruiebant · nō ſuffi
ciebat doctrina legalis · nec p
ſolas cohortatiōes pphetìcas
poterat nat a nr̄a r̄pari ſed ad
ijcienda erat veritas redēptio
nis moralibus inſtitutis · et cor
ruptam ab initio originem no
uis renaſci optebat exordijs ·
offerēda erat p recōſiliandis
hoſtia q̄ et nrī gnis ſocia et no
ſtre ɔtaminacōis eſſ3 aliena ut
p hoc ppoſitū dei quo peccatū
mundi ī ihesu xp̄i placuit na-
tiuitate ac paſſione delere ad
omnium generationum ſecula
pertineret ne turbarent nos ·
ſed potius confirmarent miſte
ria pro tpm racōne variata cū
fides qua viuim⁹ nulla fuerit
etate diuerſa Ceſſent igit illo
rum querele · qui impio mur-
mure diuinis diſpenſationibꝫ
obloquentes de dominice nati
uitatis tarditate cauſant · tāq̄
p̄teritis tēporibus nō ſit īpen

ſum · quod in vltima mūdi eta
te ſit geſtū · Verbi īcarnatio h̄
contulit facienda · qd̄ facta · et
ſacramentum ſalutis humane
in nulla vnq̄ antiquitate ceſſa
uit · qd̄ predicauerūt apoſtoli
hoc annuntiauerunt pphete
nec ſero eſt īpletum qd̄ ſemp ē
creditum · ſapīa vero et benig-
nitas dei hac ſalutifera operis
mora captiores nos ſue voca-
tionis effecit · vt qd̄ multis ſig
nis multis vocibus multiſq3
miſterijs per tot fuerat ſecula
nunciatum in hijs diebꝫ euā
gelij nō eſſet ambiguū · et nati
uitas que omnia miracula om
nemq3 intelligentie erat exceſ-
ſura menſuram · tāto conſtanti
orem gigneret in nobis fidem
quāto p̄dicatio eius et antiq̄or
preceſſiſſet et crebrior · Nō ita
q3 nouo conſilio deus rebꝫ hu
manis nec ſera miſeratione cō
ſuluit · ſed a conſtitutione mū-
di vnam eandemq3 omnibus
cauſam ſalutis īſtituit Gratia
enī dei qua ſemper eſt vniuerſi
tas iuſtificata ſanctorꝝ · aucta
eſt naſcente xp̄o nō cepta · Et
hoc magnū pietatis ſacramē
tum q̄ iā totus mundus īple-
tus eſt · tam potens etiā ī ſuis
ſignificationibus fuit vt non
minus adepti ſunt qui in illud
credidere pmiſſum · q̄ qui ſuſ
cepere donatum Vnde cum ma
nifeſta pietate dilectiſſimi tāte

in nos diuicie bonitatis effuſe
ſint quibꝰ ad eternitatē vocan
dis nō ſolum exemplū prece-
dētium vtilitas miniſtrauit ſʒ
etiam ipſa veritas viſibilꝛ et cor
palis apparuit et iō non ſegni
neqʒ carnali leticia diem dn̄ice
natiuitatis celebrare debemus
quod digne et ītelligentꝛ fiet a
ſingulis · ſi meīnerit quiſqʒ cu'
ius corpis membrum ſit et cui
capiti coaptatum · ne ſacre edi
ficationi diſcors cōpago nō he
reat Cōſiderate dilectiſſimi et
ſm̄ illuminationem ſpiritꝰ ſan
cti prudenter aduertite · quis
nos in ſe ſuſcepit et quem ſuſ-
ceperimus in nobis · Qm̄ ſicut
factus eſt dominus caro noſtr̄
naſcendo · ita ꝛ nos facti ſumꝰ
ipſius renaſcendo · ideo et mē-
bra xp̄i et templum ſumꝰ ſpi
ritus dei · et ob hoc beatus apo
ſtolus dicit Glorificate et deū
portate in corpe veſtro · qui for
mā nobꝭ ſue manſuetudinis et
humilitatis īſinuans · ea nos
virtute imbuit : qua redemit ·
xp̄o domino pollicēte : Venite
ad me omnes qui laboratis et
onerati eſtis et ego reficiā vos
Tollite iugum meum ſup voſ
et diſcite a me quia mitis ſum
et humilis corde Suſcipiamꝰ
ergo regentis nos veritatis nō
graue nō aſperum iugum · et
ſimus eius humilitatis ſimileſ
cuius glorie volumus eſſe con
formes · ip̄o auxiliāte ꝛ pducē
te nos ad promiſſiones ſuas
qui ſm̄ magnam miſericordiā
ſuam potens eſt noſtra pecca-
ta delere et ſua in nobis dona
perficere iheſus xp̄us dn̄s nr̄ ·
Qui viuit et regnat p ſecu · ſe ·
De eodē ſmo q̄rtus
Semp quidē dil̄ciſſimi
diuerſis modis multiſ
qʒ menſuris hūano ge
neri bonitas diuina cōſuluit et
plurima prouidentie ſue mūe
ra omnibus retro ſeculis clem̄
ter impti[j]t Sʒ ī nouiſſimis tē
poribus omnem habundanti
am ſolite benignitatis exceſſit
quando in xp̄o ipſa ad pecca-
tores miſericordia · ipſa ad er-
rantes veritas · ipſa ad mortu-
os vita deſcendit · vt v̄bum il-
lud coeternum et equale geni
tori in vnitate deitatis ſue na
turam noſtre humilitatis aſſu
meret · ꝛ deus de deo natus · idē
etiam homo de homine naſcēt
promiſſum quidem hoc a cōſti
tutione mundi et multis ſigni
ficationibus rerum atqʒ v̄boꝝ
ſp fueāt ꝓphātū · Sʒ q̄ptā hoīꝫ
portioēʒ figuē ille ꝛ miſteia ob
ūbr̄ta ſaluarēt niſi lōga ꝛ occl̄
ta ꝓmiſſa aduētu ſuo xp̄c iplēt
vt qd̄ tūc paucis credētibꝰ ꝓfu
it faciēdū innumeris iā fidelibꝰ
ꝓdeſſʒ effcm̄ · Iā gͦ nō ſignis
neqʒ ymagībꝰ ad fidē ducim² ·
ſʒ euāgelica hiſtoria ꝯfirmati ·

quod factum credimus adora
mus accedētibꝫ ad erudicionē
noſtram ꝓpheticis inſtrumen
tis vt nullo modo habeamus
ambiguum quod oraculis ſci
mus eſſe predictum · Hinc
eñ eſt ꝙ abrahe dominus ait
In ſemine tuo benedicent om
nes gentes · Hīc dauid ꝓmiſſi
onem dei ꝓphetice canit dicēs
Jurauit dominus dauid veri-
tatem et nō fruſtrabitur eum ·
De fructu ventris tui ponam
ſuper ſedem tuā · Hīc idē domi
nus per yſaiā Ecce īquit vir-
go cōcipiet et pariet filiū ⁊ vo-
cabitur nomen eius emanuel
quod īterpretatur deus Et ite
rum Exiet virga de radice yeſ
ſe et flos de radice eius aſcen-
det In qua virga nō dubie ꝙ
beata maria virgo p̄dicta ē · q̄
de yeſſe ac dauid ſtirpe ꝓgeni
ta et ſpiritu ſancto fecundata ·
nouum florem carnis huma-
ne vtero quidē materno ſ; ptu
eſt enixa virgineo Exultent er
go in laudem dei corda credēti
um et mirabilia eius confiteā
tur filij hominum quoniam ī
hoc precipue dei ope humili-
tas noſtra cognoſcit · quāti eā
ſuus conditor eſtimarit · Qui
cum origini humane multum
dederit · ꝙ nos ad ymaginem
ſuam fecit · reꝑationi noſtre lō
ge āplius tribuit cū ſeruili for
me ipſe ſe dominus coaptauit

Quāuis eñ ex vna eadēqꝫ pie
tate ſit quicquid creature crea
tor impendit · minꝰ tamen mi
rum eſt hominē ad diuina ꝓfi
cere ꝙ̄ deū ad hūana deſcēdere
Hoc aūt niſi facere dignaret
omp̄c · nulla quēq̄ ſpeties iuſ-
titie · nulla forma ſapientie a
captiuitate diaboli et a profū
do eterne mortis erueret · con-
dempnatio eñ ex vno in ōnes
cum peccato tranſiens ꝑmane
ret et letali vulnere tabefacta
natura nullum remediū repe
riret quia conditionem ſuā ſu
is viribus mutare nō poſſet ·
Primꝰ nāqꝫ homo carnis ſub
ſtantiam accepit e terra · et ra
tionali ſpiritu per inflationem
creantis animatus eſt · vt ad
ymaginē ac ſimilitudinē auc-
toris ſui viuens formā dei boī
tatis atqꝫ iuſtitie in ſplendore
imitationis tanꝙ̄ in ſpeculi nito
re ſeruaret · quā nature ſue ſpe
cioſiſſimā dignitatē ſi per ob-
ſeruantiam legis date ꝑſeue-
ranter excoleret ipſam illā ter
reni corporis qualitatem ad ce
leſtem gloriam mēs incorrup
ta perduceret · ſed qꝛ inuido et
deceptori temere atqꝫ infelicit
credidit et ſuperbie cōſilijs ac
quieſcens repoſitum honoris
augmentum occupare maluit
ꝙ̄ mereri · Nō ſolū ille hō · ſ;
eciā vniūſa ī illo poſteitas au
diuit · tra es ⁊ ī trā ibis Qual

ergo terrenus· tales et terreni·
et nemo immortalis ·qꝛ nemo
celeſtis Ad hoc itaqꝫ peccati et
mortis vinculum reſoluendū
omnipotens filius dei omnia ĩ
plens omnia continens· equa
lis per omnia patri ⁊ ĩ vna ex
ipſo et cum ipſo conſempiter'
nus eſſentia· naturam in ſe ſu
ſcepit humanã ⁊ creator ac do
minus omnium rerum digna
tus eſt vnus eſſe mortaliū ele-
cta ſibi matre quã fecerat· que
ſalua integritate virginea cor
poree tamen eſſet miniſtra ſub
ſtantie· vt humani ſeminis ceſ
ſante contagio · nouo homini
⁊ puritas ĩeſſet et veritas· Nō
ergo in xpriſto ex vtero virgi
nis genito quia natiuitas ē mi
rabilis· ideo eſt natura diſſimi
lis· Qui enim verus deus idem
verus eſt homo · et nullum eſt
in ſubſtantia vtraqꝫ mendati-
um· Verbum caro factū eſt ꝓ
uectione carnis · nō defectione
deitatis Que ſic potentiam ſuã
bonitate moderata eſt· vt ⁊ no
ſtra ſuſcipiendo proueheret et
ſua communicando nō perde-
ret · In hac natiuitate xp̄i ſm
prophetiam dauid · veritas de
terra orta eſt· et iuſticia de celo
ꝓſpexit In hac natiuitate criſ
ti etiam yſaie ſermo complet⁹
eſt dicentis· Producat terra ⁊
germinet ſaluatorē · et iuſticia'
oriatur ſimul Terra enim car
nis humane que in primo fue
rat preuaricatore maledicta·'
in hoc ſolo beate v̾ginis par-
tu germen edidit benedictum·'
et a vicio ſue ſtirpis alienum·
Cuius ſpiritalem originem in
regeneratione quiſqꝫ conſequi'
tur et omni homini renaſcenti
aqua baptiſmatis inſtar ē vte
ri virginalis eodem ſpiritu ſan
cto replente fontem qui re'
pleuit et virginem vt peccatū
quod vbi vacuauit ſacra con'
ceptio· hic miſtica tollat ablu-
tio Ab hoc ſacramēto dilectiſ-
ſimi inſanus manicheorum er
ror alienus eſt nec vllum ha'
bent in xpriſti regeneratione
conſortium qui eum de maria
virgine negant corporalit̃ na
tum vt cuius non credunt ve-
ram natiuitatem nec veram re
cipiant paſſionem · et quem
non confitentur vere ſepultum
et abnegent veraciter ſuſcita-
tum · Ingreſſi enim ꝑruptam
execrandi dogmatis viam in
qua michil non tenebroſum ·
michilqꝫ non lubricum eſt· ru-
unt in profundum mortis per
precipicia falſitatis nec aliq̃d
ſolidum cui innitantur inueni'
unt qui propter omnia diabo
lici ꝓbra cōmẽti ĩ ip̄o ꝑcipuo
obſ̾uãtie ſue feſto· ſicut ꝓxĩa
eoꝝ ꝯfeſſiōe patefactū ē vt aĩ
ita ⁊ corpis pollucōe letēt nec
ĩ fide ĩtegritatē nec in pudore

ſeruantes vt et in dogmatibꝯ
ſuis impij et in ſacris īuenian
tur obſceni Alie hereſes dilec=
tiſſimi licet merito ōnes in ſua
diuerſitate dampnande ſint·
habent tamē ſingule ī aliqua
ſui parte quod verū ſit· Arri
us dei filiū minorem patre et
creaturam eſſe definiens et ab
eodem īter ōnia creatū putās
ſpiritum ſanctū· magna impi=
etate ſe perdidit ſꝫ ſempiternā
atqꝫ īcōmutabilē deitatē quā ī
vnitate trinitatis non vidit in
patris eſſētia nō negauit Ma
cedonius a lumine veritatis a=
lienus· diuinitatem ſancti ſpi=
ritus nō recepit· ſed in patre ⁊
filio vnam potentiam et eandē
confeſſus eſt eſſe naturam·
Sabellius īexplanabili errore
confuſus vnitatē ſubſtātie in
patre ⁊ filio ⁊ ſpiritu ſancto ī=
ſepabilem ſentiens· quod eq̄li
tati tribuere debuit ſingularita
ti dedit· et cum veram trinitatē
intelligere nō valuit vnā ean
demqꝫ credidit ſub triplici ap
pellatione perſonā Photinꝰ
cecitate mentis deceptus ī xp̄o
verū et ſubſtātie nr̄e confeſſus
eſt hominem· ſed eundē deum
de deo ante ſecula genitū eſſe
non credidit Appollinaris fi=
dei ſoliditate priuatꝰ filiū dei
ita veram humane carnis cre=
didit ſuſcepiſſe naturā vt ī il=
la carne diceret animā nō fu=

iſſe qꝛ vicē eius expleuerit ip=
ſa diuinitas· Hoc mō ſi ōnes
quos catholica fides dāpnat
retractentur errores ī alijs atqꝫ
alijs quidē inuenit qđ a dāp=
nabilibus poſſet abiungi In
maicheoꝝ autem ſceleſtiſſimo
dogmate prorſus michil ē qđ
ex vlla parte poſſit tolerabi=
le iudicari· Sed vos dilc̄iſſimi
quos nullis dignius q̄m bea=
ti petri apli alloquor vbis· ge
nus electum regale ſacerdotiū
gens ſancta populus acquiſi=
tionis edificati ſuper inuiola
bilem petram xp̄m· ipſiqꝫ doī
no ſaluatori noſtro p verā ſu
ſceptionem noſtre carnis īſerti
pmanete ſtabiles ī ea fide quā
confeſſi eſtis coram multis teſ
tibus et in qua renati p aquā
et ſpiritum ſanctum accepiſtis
criſma ſalutis ⁊ ſignaculū eter
ne vite Si quis aūt aliud vob
annuntiauerit preter id quod
didiciſtis· anathema ſit· No
lite impias fabulas prepone
re luciđiſſime veritati· et q̄cq̄d
contra regulam catholici et a=
poſtolici ſimboli aut legere á
audire contigerit· id oīno mor
tiferum ac diabolicum iudica
te Nō vos seducāt deceptorijs
artibus ficta atqꝫ ſimulata ie=
iunia que nō ad purificationē
ſed ad perditionē pficiūt aīaꝝ
Speciē q̄dē ſibi pietatis ⁊ caſ=
titatis aſſumūt· Sed hoc dolo

actuū ſuorum obſcena circūte
gūt et de ꝓphani cordis pene
trabilib⁹ iacula quibus ſimpli
ces vulnerētur emittūt vt ſicut
ait propħa ſagittent in obſcu
ro rectos corde. Magnū preſi
dium eſt fides integra fides ve
ra. in qua nec augeri ab vllo
quicquā nec minui pōt. qꝛ nō
ē niſi vna fides dicēte apoſto
lo. Vnus dn̄s. vna fides. vnū
baptiſma. vnus deus et pater
omniū qui ſup omnes ⁊ p oīa
et in omnib⁹ nobis. Huic vni
tati dilectiſſimi incōcuſſis men
tibus inherete. et in hac ſecta
mini omnem veritatē. In hac
preceptis domini deſeruite. qꝛ
ſine fide impoſſibile eſt placere
deo. et nichil ſine illa ſanctum
nichil caſtū eſt. nichil viuum.
Iuſt⁹ enim ex fide viuit. quā
qui diabolo decipiente pdiderit
viuens mortuus ē. Quia ſicut
per fidem iuſtitia ita etiam p fi
dem veram vita obtinetur eter
na dicente domino ſaluatore.
Hec eſt aūt vita eterna vt cog
noſcant te ſolum verum deū. ⁊
quem miſiſti ihesum xp̄m qui
vos pficere et perſeuerare faci
at vſqꝫ in finem. Qui viuit et
regnat cum patre ⁊ ſpiritu ſan
cto in ſecula ſeculoꝝ Amen.

¶ Sequitur ſermo quintus
de eodem

Quāuis dilectiſſimi inef
fabilis ſit natiuitas do
mini noſtri ihesu xpriſti qua
ſe nature nr̄e carne veſtiuit. au
deo tamen nō de facultate mea
ſed de ipſius inſpiratione pre
ſumere. vt de die q̄ in ſacramē
tum humane reſtitutionis ele
ctus eſt. aliquid a nobis quod
audientes poſſet edificare pro
matur. Non enim quia maior
pars eccleſie dei quod credit in
telligit. ideo neceſſarium non
eſt etiam que dicta ſunt dicere
cū vtiqꝫ nūc primū multis ad
fidem venientibus oris nr̄i offi
cium debeam⁹ meliuſqꝫ ſit doc
tos onerare iam notis q̄ rudos
fraudare diſcendis. Qꝛ igitur
filius dei qui cum ſpiritu ſanc
to et patre non vnius perſone
ſed vnius eſſentie eſt. humili
tatis nr̄e particeps fieri et vn⁹
paſſibiliū vn⁹ voluit eſſe mor
talium. tam ſacratum tāqꝫ mi
rabile eſt vt ratio diuini conſi
lij ſapientibus mundi patere
non poſſit niſi humane igno
rantie tenebras lux verā diſcuſ
ſerit. Non enim in ſolo ope vir
tutum aut in ſola obſeruantia
mandatorum. ſed etiam ī tra
mite fidei āguſta et ardua via
eſt q̄ ducit ad vitam et magni
laboris ē magniqꝫ diſcriminis in
ter dubias imperitorū opini
ones et veriſimiles falſitates
per vnam ſane doctrine ſemi
tam inoffenſis greſſibus am
bulare. ⁊ cum vndiqꝫ ſe laquei

erroris' opponant omne pical
lum deceptiōis euadere Quis
autem ad hec ydoneus niſi q̄
ſpiritu dei et docetur et regitur
dicente aplō Nos aūt nō ſpm̄
mundi accepimus. ſʒ ſpiritum
qui ex deo eſt vt ſciamus que
ex deo donata ſunt nobis Ca
nente etiā dauid Beatus ho-
mo quem tu erudieris domine
et de lege tua docueris eū Ha
bētes itaqʒ dilāſſimi int̄ pical-
la erroris. p̄ſi dia veritatis. et
nō humane ſapīe verbis. ſed
doctrina ſancti ſpiritus erudi-
ti. quod didicimus credimus.
quod credimus predicaꝰ dei fi
liū ante ſecula a patre genitū
et patri ſempiterna et conſub'
ſtantiali equalitate coeternū.
veniſſe in hunc mundū p vtex
v̄ginis in hoc ſacramentū pie
tatis electe In qua et ex qua e-
dificauit ſibi ſapientia domū
et formam ſibi ſerui in ſimili'
tudinem carnis pctī incōmuta
bilis verbi deitas coaptauit. ī
nullo apud ſe et patrem ⁊ ſpi
ritum ſanctū minor gloria ſua
qʒ diminutionem et varietatē
ſumme et eterne eſſentie natu-
ra nō recepit Propter noſtrā
aūt īfirmitatem extenuauit ſe
incapacibꝰ ſui et velamīe cor'
poris ſplendorem maieſtatis
ſue quem viſus hominū nō fe
rebat obtexit Unde etiam exi-
naniſſe ſe dicitur tꝙ̄ ſe ꝓpria

v̄tute vacuauerit. dū ī ea humi
litate qua nobis conſuluit nō
ſolum patre ſed etiam ſeipō ē
factus inferior Nec aliqđ illi
hac inclinatione deceſſit cui cū
patre et cū ſancto ſpiritu hoc
quod eſt eſſe commune eſt. vt
hoc ipm̄ intelligamus ad om
nipotentiam pertinere. ꝙ qui
ſecundum noſtram minor eſt.
ſꝫm ꝓpriā minor nō eſt. Quia
eū lux ad obcecatos. v̄tus ad
imbecilles. mīa reſpexit ad mi
ſeros. de magna factum eſt po
teſtate vt filius dei ſubſtantiā
humanamqʒ cauſam ſuſcipe-
ret qui et naturam quam con
didit reformaret et mortē quā
nō fecit aboleret Repudiatis
igitur longeqʒ reiectis ōmbus
quibus opinionibꝰ impiorum
aut ſtulticia eſt crux criſti aut
ſcandalum Exultet rectarum
mentium fides. et verū vnūqʒ
dei filiū nō ſolum ſcdm deitatē
qua a patre genitus. ſed etiā
ſꝫm humanitatem qua de v̄gīe
mr̄e ē natꝰ ītelligat Ipſe ē eī ī
humilitate noſtra qui eſt ī ma
ieſtate diuina verus deus et ve
rus homo. ſempiternus ī ſuis
temporalis in noſtris. vnū cū
patre in ſubſtantia. qui nūꝙ̄
fuit minor patre. vnū cū ma-
tre in corpe quod creauit. In
aſſumptione eū nature noſtre
nobis factus eſt gradus. quo
ad ipſū p ipʒ poſſumꝰ aſcēdē

Nam illa eſſentia que ſemper
vbiqȝ tota eſt locali deſcenſiōe
nō eguit · et tam ei proprium
fuit totam homini inſeri q̄ꝫ ei
proprium eſt totam a patre ñ
diuidi · Manet ergo quod in
principio erat verbum · et non
eſt ei accidens vt quod eſt ali
quando nō fuerit Sempiterne
enim filius · filius eſt · et ſempi
terne pater · pater eſt Vnde cū
ipſe filius dicat · qui me videt
vidȝ et patrē meū · excecauit te
o bētice impietas tua · vt qui
maieſtatem filij nō vidiſti pa
tris gloriam nō videres · Dicē
do eṁ genitum eſſe qui ñ erat
filiū aſſeris tpalē · ꝯ dū filiū aſ
ſeis tpalē crēdidiſti pr̄eȝ eē mu
tabilē · Mutabile ei ē nō ſolū
qꝺ minuit̃ ſed etiā quicquid au
getur Et ſi ideo patri impar ē
genitꝰ · quia vt tibi videtur ge
neratio eum qui nō erat genu
it · imperfecta erat etiam gene-
rātis eſſentia que ad habendū
quod nō habuit generando ꝑ
fecit Sed hanc igitur impiam
peruerſitatem tuam fides cato
lica execrat̃ et dampnat · que
in deitate vera nichil tempora
litatis agnoſcit · ſed vnius ſem
piternitatis et patrem confite
tur et filium Quia ſplendor ex
luce ortus nō eſt luce poſterior
et lux vera numq̄ꝫ eſt ſui ſplen
doris indigens · Sic ſubſtan-
tiale habens ſemper fulgere · ſi
cut ſubſtantiale habet ſemper
exiſtere Huius autem ſplendo
ris manifeſtatio miſſio dicitur
quia mundo xpriſtus apparu-
it · et cum omnia inuiſibili ma
ieſtate ſua ſemper impleret ta
men quaſi de remotiſſimo al-
tiſſimoqȝ ſecreto · hijs quibus
erat ignotus aduenit cum ceci
tatem ignorantie abſtulit · Et
ſicut ſcriptum eſt · Sedentibus
in tenebris et ī vmbra mortis
lux orta ē eis · Quamuis enim
etiam prioribus ſeculis ad il-
luminationem ſanctorum pa-
trum et prophetarum lumen
veritatis emiſſum eſt · dicente
dauid · Emitte lucem tuam et
veritatem tuam · et diūſis mo
dis multiſqȝ ſignis opera pre-
ſentie ſue deitas filij declarauit:
omnes tamen ille ſignificati-
ones cunctaqȝ miracula teſti-
monia fuerunt iſtius miſſio-
nis de qua dicit apoſto · paulꝰ
Cum ergo venit plenitudo tē-
poris · miſit deus filium ſuum
factum ex muliere factum ſub
lege · Quid vero hoc eſt niſi ver
bum carnem fieri · conditorem
mundi per vterum virginis
naſci · dominum maieſtatis hu
manis ſe coaptare primordijs
et licet conceptui ſpiritali nul-
la ſint terreni ſeminis mixta con
tagia ad ſuſcipiendam tamen
vere carnis ſubſtantiam · ſolā
ſumere de matre naturam̃ ·

Hac miſſione qua deꝰ vnitus
eſt hoīni filius impar ē patri·
nō in eo quod ex patre· ſꝫ ī eo
quod factum eſt ex hoīe Equa
litatem em̄ quam īuiolabilem
habet deitas nō corrūpit hūa
nitas et creatoris ad creaturā̃
deſcenſio credētium eſt ad eter
na ſubuectio Nam quia ſicut
ait apoſtolus· in ſapientia dei
nō cognouit mundus per ſa⸗
pientiam deum· placuit deo ꝑ
ſtultitiam predicatioīs ſaluos
facē̕ credētes· Mūdo ergo id
eſt prudētibus mundi· ſapien
tia ſua cecitas facta ē nec potu
erunt per illam cognoſcere de⸗
um· ad cuius noticiam n̄ niſi ī
ſapīa eius acceditur Et ideo qꝛ
mundꝰ de vanitate ſuoꝝ dog
matum ſupbiebat in eo cōſti⸗
tuit dominꝰ ſaluandoꝝ fidem
qđ et indignum videret̃ ⁊ ſtul
tum vt deficiētibꝫ omnibꝫ opi
nionum p̄ſūptionibus ſola dei
gracia reuelaret· quod comp̄⸗
hendere humana intelligentia
nō valerꝫ Agnoſcat igitur ca
tholica fides in humilitate do
mini gloriam ſuam· et de ſalu
tis ſue ſacramentis gaudeat
eccleſia que corpus eſt xp̄i· q̄a
niſi verbū dei caro fieret ⁊ ha⸗
bitaret in nobis niſi in cōmui
onem creature creator ipſe deſ
cenderet· et vetuſtatem huma
nam ad nouum principiū ſua
natiuitate reuocaret· regnaret
mors ab adam vſqꝫ ad finem
et ſuper omnes hoīes cōdemp
natio inſolubilis ꝑmaneret cū
de ſola cōdicione naſcēdi vna
cunctis eſſet cauſa pereūdi So
lus itaqꝫ inter filios hoīm doī
nus ihesus īnocens natus eſt
quia ſolꝰ ſine carnalis cōcupiſ
centie pollucione conceptus ·
factus eſt homo noſtri gene⸗
ris vt nos diuine nature poſſi
mus eſſe cōſortes Originem
quam ſūpſit in vtero v̓ginis·
poſuit ī fōte baptiſmatis · De
dit aque· qđ dedit matri· v̓tus
em̄ altiſſimi ⁊ obumbracio ſpi
ritus ſancti· que fecit vt maria
pareret ſaluatorem· eadem fa⸗
cit vt regeneret vnda credentē
Quid aūt ſanandis egris· il⸗
luminandis cecis· viuificādis
mortuis aptius fuit q̄ꝫ vt ſup
bie vulnera humilitatis reme
dijs curarentur Adam p̄cepta
dei negligens· peccati induxit
dominationem· ihesus factus
ſub lege reddidit iuſtitie liber
tatem· Ille diabolo obtempe
rans vſqꝫ ad preuaricacōnem
meruit vt in ipſo omnes more
rentur· hic patri obediēs vſqꝫ
ad crucem· fecit vt in ipſo oēs
viuificarētur Ille cupidus ho
noris angelici· nature ſue ꝑdi
dit dignitatem: hic infirmita⸗
tis noſtre ſuſcipiēs condicionē
propē quos ad inferna deſcen
dit· eoſdē ī celeſtibꝫ collocauit

Poſtremo illi per elationē lap
ſo dictū eſt· terra es ⁊ in terrā
ibis · Huic p ſubiectionem ex
alto dictum eſt Sede a dextris
meis: donec ponam īimicos tu
os ſcabellum pedum tuorum·
Hec domini nr̄i opa dilectiſſi-
mi nō ſolum ſacramento nob
vtilia ſunt · ſ3 etiam imitatiōis
exemplo. ſi ī. diſciplinā ipſa re
media transferantur: quodq3
īpenſum eſt miſterijs · pſit et
moribꝰ vt meminerimꝰ nobis
in humilitate et manſuetudine
redēptoris noſtri eſſe viuēdū·
Quoniam ſicut ait aplūs: Si
cōpatimur et cōregnabimus:
Fruſtra aūt appellamur xpiā
ni: ſi imitatores nō ſumus xpi
Qui ideo ſe viā eſſe dixit vt cō
uerſatio mgr̄i eſſet forma diſci
puli et illā humilitatem elige-
ret ſeruus· quam ſectatꝰ ē dn̄s
Qui viuit et regnat cū deo pa
tre ī vni· ſ· ſ· deꝰ p · ⁊c̄

De eodē ſermo ſextus·

Omnibus quidem die
bus dilectiſſimi atq3 tē
poribꝰ: animis fideliū
diuina meditantium domini ⁊
ſaluatoris noſtri ex matre vir
gine ortus occurrit · et mens
ad cōfeſſionem ſui auctoīs ere
cta ſiue in gemitu ſupplicatio-
nis· ſiue in exultatione laudis
ſiue in ſacrificij oblatione ver-
ſetur· nichil crebrius· nichilq3
magis fideliter ſpiritali attin-
git intuitu· q̄ ꝙ deus dei filius
genitꝰ de patre coeterno· idem
etiam partu eſt natus humāo
Sed hanc adorandam in celo
et in terra natiuitatem nullus
nobis dies magis · q̄ hodier-
nus inſinuat · et noua etiam ī
elementis luce radiāte· totam
ſenſibus noſtris mirabilis ſa-
cramenti ingerit claritatē· nō
ſolum enim in memoriam· ſed
in conſpectum quodammodo
redit angeli gabrielis cum ma
ria ſtupente colloquium con-
ceptio de ſpiritu ſancto· tam mi
re promiſſa q̄ credita · auctor
mūdi editus vtero virginali·
et qui omnes naturas condi-
dit · eius eſt factus filius quā
creauit Hodie verbum dei ap-
paruit carne veſtitum· et quod
nūq̄ fuit humanis oculis viſi
bile· cepit etiam manibus eſſe
tractabile Hodie in noſtre car
nis animeq3 ſubſtantia ſalua-
torem angelicis vocibus didi-
cere paſtores et apud domini-
corum preſules gregum· hodi
e euangeliſandi forma precon
dita eſt vt nos quoq3 cum cele
ſtis milicie dicamus exercitu·
Gloria in excelſis deo· et in ter
ra pax hominibus bone volun
tatis· Quamuis ergo illa īfan
tia quā filij dei nō eſt denegata
maieſtas: in virum pfectum
etatis adiectione prouecta ſit·
et conſummato paſſionis ac

reſurrectionis triumpho · oēs
ſuſcepte pro nobis humilita·
tis trāſierint actiones renouat
tamen nobis hodierna feſtiui
tas nati iheſu ex maria virgi
ne ſacra pmordia Et dum ſal
uatoris noſtri adoram⁹ ortū·
inuenimur nos noſtrum cele-
brare principiū· Generatio eī
xpi origo eſt populi xpiani·na
natalis capitis natalis ē corpo
ris·habeāt licet ſinguli quiqꝫ
vocatorum ordinē ſuū · et oēs
eccē filij tpm ſucceſſiōe ſint diſ
tincti · vniuerſa tamē ſūma fi-
delium fonte orta baptiſma-
tis ſicut cum xpo in paſſione
crucifixi· in reſurrectione ſuſci
tati·ī aſcenſione ad patris dex-
teram collocati·ita cū xpo ip-
ſo ſumus in hac natiuitate cō-
geniti Quicquid em̄ hoīm ī q̄-
cūqꝫ mūdi pte credētiū īgenera
tur in xpo interciſo origina
lis tramite vetuſtatis·tranſit ī
nouum hominem renaſcendo
nec iam ī ppagine habet car
nalis patris·ſed ī germine ſal
uatoris· q̄ ideo filius hoīs eſt
factus vt nos filij dei eſſe poſ-
ſimus Niſi eī ille ad nos hac
humilitate deſcenderet · nemo
ad illum vllis ſuis meritis per
ueniret Nichil hic vocatoꝝ cor
dib⁹ caliginis inferat terrena
ſapientia·nec ſe contra altitu-
dinem gratie dei mox in yma
rediturus terrenarum cogita-
tionum puluis attollat · Im-
pletum eſt in fine ſeculorum ·
quod erat ante tēpora eterna
diſpoſitum et ſub preſentia re-
rum ſignis ceſſantibus figura
rum·lex et pphecia veritas fa
cta eſt· vt abraham fieret om
nium gentium pater · et in ſeīe
ne eius daretur mundo pmiſ-
ſa benedictio Nec hij tantū eſ
ſent iſrahel quos caro et ſang
uis genuiſſet · ſed in poſſeſſio
nem hereditatis fidei filijs pre
parate vniuerſitas adoptioīs
intraret· nō obſtrepant inepta
rum calumpnie queſtionū nec
effectus diuini opis ratiocina
tio humana diſcutiat Nos cū
abraham credimus deo · nec
heſitamus diffidentia· ſed ple
niſſime ſcimus· qm̄ quod pmi
ſit dominus potens ē et face-
re Naſcitur ergo nō de carnis
ſemine dilectiſſimi· ſed de ſpiri
tu ſancto ſaluator · quē prime
tranſgreſſionis condempnacō
nō teneret· vn̄ ipſa collati mu
neris magnitudo· dignā a no
bis exigit ſuo ſplendore reue-
rētiā Nō eī ſicut beatus apoſ-
tolus docet nō ſpiritum hui⁹
mundi accepimus· ſed ſpiritū
qui ex deo eſt· vt ſciam⁹ que a
deo donata ſunt nobis· qui nō
aliter pie colitur : niſi id ei qd
ipſe tribuit offeratur Quid āt
in theſauro dominice largita-
tis ad honorē pn̄tis feſti tam

poſſimus inuenire q̄ꝫ pacem ·
que ī natiuitate domini prima
eſt angelico predicata concen
tu Ipſa enim eſt que parit fili⸗
os dei nutrix dilectionis: et ge
nitrix vnitatis requies beato⸗
rum et eternitatis habitaculū
cuius hoc opus proprium et
ſpeciale benefitium eſt · vt iun
gat deo quos ſecernit e mundo
Vnde apoſtolꝰ ad hoc bonum
nos incitat dicens · Iuſtificati
ergo ex fide · pacem habeamꝰ
ad deum · Cuiꝰ ſentencie bre⸗
uitate omnium fere mandato
rum continetur effectus · quia
vbi fuerit veritas pacis · nichil
pōt ibi deeſſe v̓tutis · Quid eſt
autem dilectiſſimi pacem habe
re ad deum: niſi velle quod iu⸗
bet · et nolle quod prohibetꝰ ·
Si enim humane amicitie pa⸗
res animos et ſimiles expetūt
voluntates · nec vnq̄ꝫ diuerſi⸗
tas morum ad firmam poteſt
peruenire concordiam · quo⸗
modo diuine erit particeps pa
cis cui ea placent que d̓o diſpli
cent · et hijs appetit delectari
quibus deum nouit offendiꝰ ·
Non eſt iſte animus filiorum
dei · nec talem ſapiētiam r̄cipit
adoptiua nobilitas Genus ele
ctum et regium regeneratio⸗
nis ſue reſpondeat dignitati ·
diligat quod diligit pater · et
in nullo a ſuo auctore diſſenti
at · ne iterum dicat dominꝰ Fi
lios genui et exaltaui · ip̄i aūt
ſpreuerunt me · Agnouit bos
poſſeſſorē ſuū ⁊ aſiꝰ p̄ſepe dn̄i
ſui · iſrł v̓o me nō cognouit: et
pplꝰs mꝰs me n̄ ītellexit Magn̄
ē dilc̄ſſi hꝰ mūeris ſacramētū
et oīa dona excedit hoc donū ·
vt deꝰ hoīez vocz filiū ⁊ hō d̓m
noīnet p̄rem · p has ei appella
tioēs ſentit ⁊ diſcutit q̄s ad tā
tā altitudīem aſcēdat affectus
Nā ſi ī ꝓgeīe carnali et ſtirpe
t̄rena claris pntibꝫ genitos vi
tia male cōu̓ſatioīs obſcurāt ·
et ip̄o maiorū ſuorū luīe ſobo
les īdigna ꝯfūdit · ī quē exitū
veīent q̄ ꝑ amorē m̄di a gr̄a
cōe xp̄i n̄ metuūt abdicari · Si
aūt ad hūanā ptinet laudē vt
patꝝ decꝰ in ꝓle reſplēdeat · q̄ꝫ
to magis glōſū ē ex deo natos
ī auctoīs ſui imaginē refulgere
et illum ī ſe qui eos generauit
oſtendere · dicēte domino · Sic
luceat lumen veſtrum corā ho
minibus vt videant opa v̄ra
bona · ⁊c̄ · Sciꝰ q̄dē q̄ ſicut io ·
ap · dic̄ · totus mūdus ī malig
no poſitus eſt · et inſidiante di
abolo atꝫ āgeł eiꝰ h̄ īu̓is tēp
tacōibꝫ laborat vt hoīez ad ſu
pna nitētē · á adu̓ſa t̄reāt: á ſe
cūda corrūpāt Sꝫ maior ē q̄ ī
nob̄ ē · q̄ꝫ q̄ aduerſū nos eſt: et
pacē cū d̓o habentibus ac ſem
per p̄ri toto corde dicentibꝫ · fi
at volūtas tua: nllā p̄ualē cer
tamīa: nulli p̄nt nocere ꝯflictꝰ

Accuſantes eī noſmetipſos cō
feſſionibus noſtris · et cōſenſū
animi · carnis concupiſcencijs
denegantes inimicitias quidē
aduerſum nos eius qui pecca
ti auctor eſt cōmouemus · ſed ī
expugnabilem cū deo pacem
gratie ipſius ſeruiendo firma
mus · vt regi noſtro nō ſolum
obedientia ſubiciamur ſ; etiam
iudicio copulemur · Qm̄ ſi ī ea
dem ſentētia ſumus · ſi qđ vult
volumus · et quod īprobat im
probamus · ipſe iam ꝓ nobis
omnia bella conficiet · ipſe q̄
dedit velle : donabit et poſſe ·
vt ſimus cooperatores operum
eius · et ꝓpheticum illud cum
fidei exultatione dicamꝰ · Doī
nus illuminatio mea et ſalus
mea : quē timebo? Dominꝰ de-
fenſor vite mee : a quo trepida
bo · Qui ergo nō ex ſanguini-
bus neqꝫ ex volūtate carnis ne
qꝫ ex volūtate viri ſ; ex deo na
ti ſunt · offerant patri pacifico
rum concordiam filiorū : et in
primogenitum noue creature
qui venit nō ſuam : ſ; mittentis
facere volūtatem · vniuerſa ad
optioīs mēbra concurrant · qm̄
gracia patris nō diſcordes ne
qꝫ diſſimiles ſed vnū ſentiētes :
vnumqꝫ amantes adoptauit ·
heredes ad vnam reformatos
ymaginem · oportet animum
habere cōformem · Natalꝭ doī
ni · natalis eſt pacis · Sicut eī
ait aplūs · ipſe ē pax nr̄a · qui
fecit vtraqꝫ vnū · Qm̄ ſiue iu-
deꝰ ſiue gētilꝭ per ipſū habeꝰ
acceſſum in vno ſpiritu ad pa
trem · qui āte paſſionis diē vo
luntaria diſpoſitione ꝑelectū ·
diſcipulos ſuos precipue doc-
trina informauit vt diceret ·
Pacem meam do vobis : pacē
relinquo vobis Et ne ſub noīe
generali · qualitas ſue pacis
lateret : adiecit · Nō quēadmo
dum mundus dat · ego do vo
bis · Nō habet inquit mūdus
amicitias veras · et multos fa
cit peruerſo amore concordes ·
Sunt etiam in vicijs pares a
nimi · et ſimilitudo deſideriorū
equalitatē gignit affectuū Et
ſi quidam forſitan reperiant
quibus praua et īhoneſta nō
placent · quiqꝫ illicitas conſen
ſiones a federe ſue caritatis ex
cludāt · tn̄ etiam tales ſi vel et
iudei ſint vel heretici vel paga-
ni nō de amicitia dei : ſ; de pace
ſunt mundi Pax aūt ſpiritali
um et catholicorum a ſupnis
veniens ad ſupna perducens ·
cum amatoribus mūdi nulla
nos vult cōmunione miſceri ·
ſed omnibus obſtaculis reſiſ-
tere et ad vera gaudia a p̄ci
oſis delectationibus euolare ·
dicente domino · vbi fuerit the
ſaurus tuus : ibi erit et cor tuū
hoc ē ſi deorſum ſunt q̄ amas
ad yma deſcendes · ſi ſurſum q̄

que diligis ad ſumma perue-
nies Quo vos et vnum volen-
tes et vnum ſentiētes et in fide
et in ſpe ac caritate concordes
ſpiritus pacis agat atque per-
ducat· quoniam quicunqȝ ſpi-
ritu dei aguntur hij filij dei ſūt
qui viuit et regnat cum filio et
ſpiritu ſancto per infinita ſecu-
la ſeculorum Amen ·

De eodē ſermo ſeptimꝰ

Feſtiuitatis hodierne di
lcīſſimi verꝰ venerator
ē ⁊ piꝰ cultor q̄ nec de
īcarnatiōe dn̄i aliq̄d flm̄ nec de
d'itate aliq̄d ſentit īdignum ·
Paris eī piculi malū ē· ſi illi ā
nature nr̄e veritas · ā pr̄ne glē
negaꝭ eq̄litas· Cū ergo ad in
telligēdū ſacramētū natīuitatis
xp̄i· qua de mr̄e v̄gine ē ortus
accedimꝰ abigaꝭ ꝓcul trenaꝝ
caligo rōnū· ⁊ ab illūiate fidi
oculis· mūdane ſapiētie fumꝰ
abſcedat· dīna ē eīn auctoritas
cui credimꝰ· dīna eſt doctrina
quā ſeq̄mur· quoniā ſiue legis
teſtificacōi· ſiue oraculꝭ ꝓpha
rū· ſiue euāgelice tube īterciorē
admoueamꝰ auditū· verū ē q̄d
iohānes plenꝰ ſpū ſcō ītonuit
In pricipio eāt v̄bū· et v̄bū e'
rat apd' d'm et d's eāt v̄bū· hoc
erat in principio apud deum·
Omnia per ipſum facta ſunt
et ſine ipſo factum eſt nichil :
quod factum eſt ī ipſo vita eāt
Et ſilꝭ verꝝ ē q̄d idem p̄dicator
adiecit· Verbū caro fcm̄ eſt· et
habitauit ī nobis et vidimus
gloriam eius· gloriā quaſi vni
geniti a patre In vtraqȝ ergo
natura idē eſt dei filius noſtra
ſuſcipiens· et ꝓpria nō amit'
tens· in homine hominem re-
nouans· ī ſe īcōmutabilꝭ perſe-
uerans Deitas eī que illi cum
patre communis eſt nullū de'
trimentum omnipotentie ſub
ijt· nec dei formam ſerui forma
violauit : quia ſūma et ſempi-
terna eſſentia : que ſe ad hūani
generis inclinauit ſalutē· nos
quidem in ſuā gloriam tranſ-
tulit ſed q̄d erat eſſe nō deſtitit
Vnde cum vnigenitus dei mio-
rem ſe patre confiteꝭ· cui ſe di-
cit equalem veritatem in ſe for
me vtriuſqȝ demonſtrat vt et
humanam ꝓbet imparilitas :
et diuinam declaret equalitas
Maieſtati igiꝭ filij dei corpea
natiuitas nichil abſtulit : nich
il cōtulit : qꝛ ſubſtantia īcōmu
tabilis nec minui p̄t nec auge
ri Qꝛ enim v̄bum caro factum
eſt nō hoc ſignificat ꝙ ī carnē
ſit dei natura mutata : ſed ꝙ a
v̄bo in vnitatē pſoē ſit caro ſu
ſcepta In cꝰ vtiȝ noīe bō totꝰ
accipiꝭ · cū q̄ ītra v̄gīs viſcera
ſcō ſpū fecūdata et nūq̄ꝫ virgi
nitate caritura tā īſepabilit
d'i filiꝰ ē vnitꝰ : vt q̄ erat intē
palit de eēntia pr̄is geitꝰ : ipē
ſit tpalit de vtero v̄gīs natus

Aliter eñi a mortis vinculis nō
possemus absolui nisi in nr̄is
fieret humilis· qui permane=
bat omnipotēs ī suis· Nascēs
itaqꝫ dn̄s n̄r ihesus xp̄s hō
verus qui nūq̄ esse destitit ve=
rus deus·noue creature ī se fe=
cit exordiū·et in ortus sui for'
ma dedit humano generi spi=
ritale principiū vt ad carnal'
generationis abolenda conta=
gia esset regenerandis origo
sine seīne criminis de quibus
dicitur Qui nō ex sanguinibꝯ
neqꝫ ex voluntate carnis neqꝫ
ex voluntate viri sed ex deo na
ti sunt Que hoc sacramentum
mens comprehēdere· que hāc
gratiā valeat ligua enarrare·
Redit in īnocētiam īiquitas·
et in nouitatē vetustas In ad'
optionem veniunt alieni· et in
hereditatem īgrediūtur extra
nei De impijs iusti: de auaris
benigni· de incōtinentibus cas=
ti· de terrenis īcipiūt esse celes
tes· Que aūt est ista mutatio·
nisi dextere excelsi qm̄ filiꝰ dei
venit dissoluere opera diaboli
et ita se nobis: nosqꝫ inseruit si
bi·vt dei ad humana descēsio·
fieret hominis ad diuina pro=
uectio· In hac aūt dilectissimi
mia dei cuius erga nos magni
tudinem explicare nō valemꝰ
iusta sollicitudine precauen=
dum ē xp̄ianis· ne diabolicis
iterum capiantur insidijs· et
eisdem rursꝰ cui renūtiauerūt
erroribus implicent· Nō ei de
sinit hostis antiquus trāsfigu
rans se in angelum lucis· de=
ceptionum laqueos vbiqꝫ pre
tendere et vt q̄q̄ modo fidē cre
dentiū corrūpat instare· No=
uit cui adhibeat estus cupidi
tatis· cui illecebras gule inge=
rat· cui apponat incitamenta
luxurie· cui īfundat virus in=
uidie· Nouit quē merore con
turbet· quem gaudio fallat·
quē metu opprimat: quē ādmi
ratione seducat· Omnium dis
cutit consuetudinē· ventilat cu
ras· scrutatur affectꝰ· et ibi q̄
rit causas nocendi· vbi queqꝫ
viderit studiosius occupari·
habet etiā multos ex eis quos
tenatius obligauit aptos arti
bus suis· quorum ad alios de
cipiendos· et ingenijs vtatur
et liguis· ꝑ istos remedia egri
tudinum· iudicia futuroꝝ· pla
cationes demonū ⁊ depulsiōes
promittuntur vmbrarū· Ad
duntur et illi qui totam hūa
ne vite conditionē de stellarū
pendere effectibus mētiuntur
et quod est aut diuine volūta
tis aut nostre· īdeclinabiliū di
cunt esse fatorum Que tn̄ vt
cumulacius noceant spondēt
posse mutare si illis q̄ adūsan=
tur sideribꝰ supplicet· Qđ cō=
mentum ipiū sua ratōe destrui
tur· qꝛ si predicta nō ꝑmanēt

nō ſūt fata metuenda· ſi pma
nent·non ſunt aſtra veneran-
da · De talibus inſtitutis etiā
illa gn̄atur impietas vt ſol in-
choatione diurne lucis exur-
gens a quibuſdam inſipientio
ribus de locis eminentioribus
adoretur ·quod nonnulli etiā
xpriſtiani adeo religioſe ſe face
re putant · vt priuſq̄ ad beati
petri apoſtoli baſilicam · que
vni deo viuo et vero eſt dedica
ta perueniant· ſuperatis gra-
dibus quibus ad ſuggeſtum
are ſuperioris aſcenditur: con
uerſo corpore ad naſcentem ſe
ſolem reflectāt vt curuatis cer
uicibꝰ in honorem ſe ſplendidi
orbis inclinent :quod fieri par
tim ignorantie vicio · ptim pa
ganitatis ſpiritu · multum ta-
beſcimus et dolemus· ¶ Quia
⁊ ſi forte qui dā creatorem po
tius pulchri luminis q̄ ipſum
lumen quod eſt creatura vene
rantur · Abſtinendum tamen
eſt ab ipſa ſpecie huius officij
quam cum in noſtris inuenit:
qui deorum cultum reliquit :
nōne hanc ſecum partem opi
nionis vetuſte· tāq̄ probabilē
retentabit· quā xpriſtianis ⁊ i
pijs viderit eſſe communem ·
Abiciatur ergo a conſuetudi-
ne fidelium dampnanda per-
uerſitas· nec honor vni deo de
bitus· eorum ritibus qui crea-
turis ſeruiunt miſceatur· Dicit
ei ſcriptura dīna Dn̄m deū tu
um adorabis et illi ſoli ſeruies
Et btūs iob hō ſine querela vt
ait dn̄s et cōtinens ſe ab ōni re
mala · nūquid vidi īqt ſolē cū
fulgeret· et lunā īcedentē clare
et letatū eſt cor meū in abſcon-
dito· et oſculatꝰ ſū manū meā
q̄ eſt īiquitas maxima et nega
tio contra deū altiſſimū · Quid
āt ē ſol· vel q̄d eſt luna· niſi vi
ſibilis creature et corpee lucis
elemēta · quoꝝ vnū maioris ē
claritatis· aliud mīoris ē luīs·
Sicut ei alia diurna: alia noc
turna ſūt tp̄a· ita diuſam ī lūi
naribus qualitatē creator īſti-
tuit cū tn̄ priuſq̄ hec fierēt· ⁊
dies ſine ſolis officio· et noctes
ſine lune miniſterio preceſſiſ-
ſent· Sed condebantur iſta ad
faciendū hominis vtilitatem ·
vt rationale animal nec in di
ſtinctione menſium· nec in re-
curſu annorum· nec ī dinume
ratione temporum falleretur ·
cum per inequalium horarum
impares moras · et diſſimiliū
ortuum ſigna manifeſta· ⁊ an
nos ſol cōcluderet· et mēſes lu
na renouaret· Qr̄to nāq̧ vt le
gimꝰ die dixit deꝰ · Fiāt lūiari
a in firmamēto celi: et luceant
ſup t̄rā: et diuidāt īt diē ⁊ noc
tē· ⁊ ſint ī ſigna ⁊ tp̄a ⁊ ī dies
⁊ ī ānos· ⁊ ſint ī firmamēto ce
li vt luceāt ſup t̄rā Expgiſcere
hō: ⁊ dignitatē tue ꝯgnoſce ne-

Recordare te factum ad ymaginem dei. que et ſi in adã corrupta. in xp̄o tamẽ ẽ reformata Vtere q̄uo vtendum eſt viſibilib9 creaturis. ſicut vteris terra mari celo aere. fontibus atq3 fluminibus. et quicq̄d in eis pulchrum atq3 mirabile ẽ refer ad laudem et gloriam cõditoris Noli eſſe dedit9 illi lumini. quo volucres ⁊ ſerpẽtes. quo beſtie et pecudes. q̄ muſce delectantur et v̄mes. lucẽ corpoream ſenſu tange corꝑeo. et toto mẽtis affectu illud lumen veꝝ ā̄plectere q̄d illuĩnat õnem hoĩnem venientẽ ĩ hũc mũdũ. de q̄ dicit ꝓpheta Accedite ad eũ et illumĩamini ⁊ vultus veſtri nõ erubeſcent Si eñ tẽplũ dei ſumus: et ſpiritus dei habitat in nobis. plus ẽ quod fidelis quiſq3 in ſua habet anima q̄̄ quod miratur ĩ celo Nõ ita q3 vobis dilectiſſimi hoc aut indicimus aut ſuademus: vt deſpiciatis opera dei. aut cõtrarium aliquid fidei veſtre in hijs que bonis bona cõdidit eſtimetis. ſ3 vt omĩ creature ſpecie et vniuerſo mundi huius ornatu rationabilit̃ et tꝑalit̃ vtamini Que eñ videntur ſicut ait apoſtol9 tꝑalia ſunt. que nõ videntur eterna Vñ q2 ad p̄ſentia nati ſumus: ad futura autẽ renati. nõ temporalibus boĩs dediti ſ3 eternis ſum9 ĩtenti Et vt ſpem nr̃am poſſim9 ꝓpius intueri: in ipſo ſacramento natalis domini cogitemus. quid nature noſtre gracia diuina cõtulerit audiamus aplm̃ dicẽtẽ Mortui eñ eſtis. et vita vr̃a abſcondita eſt cũ xp̄o in deo. Cũ xp̄s apparuerit vita veſtra tunc et vos apparebitis cũ ipſo in gloria Qui viuit et regnat cum patre et ſpũ ſancto p ĩfinita ſecula ſeculorum amen.

De eodẽ ſermo octauus

Cum ſemꝑ nos dilc̃ſſimi gaudere ĩ dño õnia diuina eloquia cohortẽtur. hodie ꝑaldubio ad ſpiritalem leticiam copioſius incitamur natiuitatis nobis domince ſacramẽto clarius choruſcante et recurrentes ad illã diuine mĩe ineffabilem ĩclinationem. qua creator hominũ homo fieri dignatus ẽ. in ipſius nos inueniamur natura. quẽ adoramus in nr̃ã. Deus eñ dei filius de ſempiterno et ĩgeito patre vnigenitus ſempiternus manens in forma dei et ĩcommutabilit̃ atq3 ĩtẽpaliter hñs nõ aliud eſſe q̄̄ pat. formam ſerui ſine ſue detrimento maieſtatis accepit. vt in ſua nos ꝓueheret. nõ in noſtra deficeret. vnde vtriq3 nature ĩ ſuis ꝓprietatibus ꝑmanenti. tanta eſt vnitatis facta cõmunio. vt quicquid ibi eſt dei nõ

ſit ab humanitate diſiūctum·
quicquid autem eſt hominis·
non ſit a diuinitate diuiſum·
Celebrantes igitur dilectiſſi-
mi natalem diem ſaluatoris do
mini partum beate virginis in
tegre cogitemus·vt carni ani
meq3 concepte virtutē vbi nul
lo temporis pūcto defuiſſe cre
damus· nec prius formatum
atq3 animatum templum cor-
poris xpriſti quod ſibi ſuper-
ueniens vendicaret habitator·
ſ3 p ipſum et in ipſo nouo ho
mini datum eſſe principium·
vt in vno dei atq3 hominis fili
o·et ſine matre deitas : et ſine
patre eſſet humanitas Simul
enim per ſpiritum fecundata
virginitas ſine corruptionis
veſtigio edidit et ſui generis ſo
bolem·et ſue ſtirpis auctorem·
Vnde idem dominus ſicut euā-
geliſta commemorat·queſiuit
a iudeis·cuius filium xpriſtū
ſcripturarum auctoritate didi
ciſſent·et eiſdem reſpondenti-
bus·q̄ ex dauid venturus ſe-
mine traderetur·quomodo in-
quit dominum illum ſuum da
uid in ſpiritu vocat dicens Dix
it dominus domino meo : ſede
a dextris meis Donec ponam
inimicos tuos ſcabellum pedū
tuorum·Nec potuerunt iudei
propoſitam ſoluere queſtionē
quia non intelligebant in vno
xpriſto et progeniem dauiticā

et naturā ꝓpbatā eſſe diuinā
Maieſtas aūt filij equalis pa
tri·veſtiens ſe hūilitate ſeruili
nec metuebat minui nec īdige-
bat augeri Ipſūq3 affectū mīe
ſue quem reſtitutioni īpēdebat
hūane ſola exequi poterat vtu
te deitatis vt creaturā ad yma
ginem dei conditā· a iugo dire
dominationis erueret· Sed q2
nō ita in primum hominē dia
bolus violent9 extiterat vt eū
in partes ſuas ſine arbitrij cō
ſenſione tranſferret· ſic deſtru
endū fuit peccatū volūtarium
et hoſtile cōſilium·ut dono grē
n̄ obeſſet norma iuſtitie In to
cius ergo hūani generis ſtra-
ge communi·vnum ſolū fuit
remedium ſub diuine rationis
occulto·quod poſſet ſubueni
re proſtratis·ſi aliquis filio
rum adam originalis preuari
cationis alienus atq3 innocēs
naſceretur qui ceteris exemplo
prodeſſet et merito· Sed quia
naturalis hec generatio non ſi
nebat nec poterat viciate ra
dicis ſine ſemine propago eſ-
ſe· de quo ſcriptura dicit·quis
poteſt facere mundum de im
mūdo cō ceptū ſēie 7c̄· dn̄s da
uid fcūs ē fili9 dauid· et ꝓmi
ſſi gn̄is fcāu ꝓles ē orta ſiē vi
cō i vnā pſonā geīna ꝯueniēte
na2·vt eodē pactu gignēt dn̄s
eodēq3 cōceptu·cui et vera īeſſ3
deitas ad miracula operum·et

vera humanitas ad toleran-
tiam paſſionū Fides ergo ca-
tholica dilectiſſimi oblatrāciū
hereticorum ſpernat errores.
qui mundane ſapientie vani-
tate d'cepti a veritatis euāgelio
receſſerunt et incarnationē ver
bi nō intelligentes. de cauſa il
luminationis fecerunt ſibi ma
teriam cecitatis Nam omniū
fere falſa credentium opinioni
bus. q̄ etiam in ſpiritus ſancti
negationem ꝓruūt retractatiſ
neminē pene deuiaſſe cognoſci
mus. niſi qui duarū ī xp̄o na
turarum veritatem ſub vnius
pſone cōfeſſione nō credidit.
Alij etenim dñō ſolā huma
nitatem. alij ſolam aſcripſere
deitatem. alij veram quidem ī
ipſo diuinitatē. ſʒ carnem dixe
runt fuiſſe ſimultā. alij ꝓfeſſi
ſunt veram eum ſuſcepiſſe car
nem. ſʒ dei patris nō habuiſſe
naturam. et deitati eius q̄ erāt
humane ſubſtātie deputātes.
maiorem ſibi deū. minoremqʒ
finxerunt. cū gradus in vera
diuinitate eſſe nō pn̄t. qm̄ q̄c-
quid deo minus eſt: deus non
eſt. Alij cognoſcētes patris et
filij nullam eſſe diſtātiā. quia
nō poterant vnitatem deitatis
intelligere niſi in vnitate pſo-
ne eundē aſſeruerūt eſſe patrē
quem filiū. et naſci et nutriri.
pati et mori: ſepeliri ⁊ ſurgere
ad eūdē ptineret qui p omnia
et hominis pſonam ipleret et
verbi Quidā putauerunt dn̄-
num nr̄m ihesum xp̄m n̄ noſ-
tre ſubſtantie corp⁹ habuiſſe.
ſed ab elemētis ſuperioribꝰ et
ſubtilioribus ſumptū Quidā
aūt eſtimauerunt ī carne xp̄i
humanam aīam nō fuiſſe. ſʒ
ptes anime ipſam v̄bi impleſ
ſe deitatem. quorū ıprudēcia ī
hoc tranſiit. vt animā quidē ī
domino fuiſſe fateātur. ſʒ ean
dem dicerent mēte caruiſſe. qꝛ
ſufficeret homini fuiſſe ſua dei
tas ad omnia rationis officia
Poſtremo idē aſſerere preſūp
ſerunt ptem quādam v̄bi ī car
nem fuiſſe cōuerſam vt ī vni⁹
dignitatis varietate multipli
ci nō carnis tm̄. animeqʒ natu
ra: ſʒ etiam ipſius verbi ſolue-
retur eſſēcia Multa ſūt et alia
prodigia falſitatum. q̄bꝰ enu
merandis caritatis vr̄e nō eſt
fatigandus auditus. ſʒ p diu̇
ſas impietates que ſibi ıuicem
ſunt multiformiū blaſphemia
rum cognatiōe cōnexe de hijs
potiſſimum erroribus declinā-
dis obſeruantiam vr̄e deuotio
nis admoneo. quoꝝ vnus du
dum neſtorio auctore cōſurge-
re nō īpune tēptauit. ali⁹ nu-
per pari execratione dāpnan
dus. eutice aſſertore prorupit
Nam ille beatam mariam vir
ginem tātummō auſus ē p̄di-
care genitricem vt in conceptu

eius et partu nulla verbi et car
nis facta vnitio crederetur· qꝛ
dei filius nō ipſe factus eſt ho
minis filius· ſed creato homi=
ni ſola ſe dignatione ſociauit·
Quod catholice aures nequa
q̄ꝫ tolerare potuerunt· que ſic
euāgelio veritatis imbute ſūt
vt firmiſſime nouerunt nullā
eſſe humano generi ſpem ſalu
tis· niſi eſſet filius virginis·
qui creatoꝛ eſt matris Hic au
tem recentioris ſacrilegij pro
phanus aſſertoꝛ· vnitionem ī
xp̄ſto quidem duarum confeſ'
ſus eſt naturarum· Sed ipſa
vnitione id dixit effectum vt
ex duabus vna remaneret nul
latenus alterius exiſtente ſub
ſtantia que vtiqꝫ finiri niſi aut
conſumptione aut ſeparatione
non poſſet Hec vero tam inimi
ca ſunt ſane fidei vt nequeant
recipi ſine excidio nominis cri
ſtiani Si enim verbi incarnati
o non vnitio eſt diuine huma
neqꝫ nature· ſed hoc ipſo cōcur
ſu quod erat geminum factū ē
ſingulare ſola diuinitas vtero
virginis nata eſt· et per ludifi
catoriam ſpetiē ſola ſubijt nu=
trimenta et incrementa coꝛpo=
rea· vtqꝫ omēs mutabilitates
humane condicionis omittā·
ſola diuinitas moꝛtua· ſola di
uinitas ſepulta· vt iam ſecun=
dum talia ſentientes· ſperande
reſurrectionis nullā ſit ratio·

nec ſit primogenitus ex moꝛtu
is xp̄iſtus· quia non fuit qui
deberet reſuſcitari ſi non fuerit
qui poſſet occidi· Abſit a coꝛ'
dibus veſtris dilectiſſimi dia=
bolicarum inſpirationum viru
lenta mendacia· Et ſcientes q̄ꝛ
ſempiterna filij diuinitas nul'
lo apud patrem creuit aug=
mento· prudenter aduertite·
quod cui nature in adam dic'
tum eſt· terra es· et in ter=
ram ibis· eidem in xp̄iſto dici
tur Sede a dextris meis· Do=
nec ponam inimicos tuos ſca'
bellum pedum tuorum ſecun=
dum illam naturam qua xp̄i
ſtus equalis eſt patri· numq̄ꝫ
inferioꝛ fuit vnigenitus ſubli=
mitate genitoris Nec tempo'
ralis ei eſt cum patre gloꝛia·
que ē ipſa patris dextera· De
qua in exodi dicitur· Dextera
tua domine gloꝛificata eſt in
virtute· et in yſaia d̄ꝛ Domine
quis credidit auditui noſtro et
brachium domini cui reuela=
tum eſt· Aſſumptus igitur ho
mo in filium dei· ſic in vnita'
tem perſone xp̄iſti ab ipſis
coꝛpoꝛalibus eſt exceptus exoꝛ
dijs vt nec ſine deitate concep
tus ſit nec ſine deit[ate] editus·
nec ſine deitate nutritus· I[dem]
erat in miraculis Idem in con
tumelijs· per humanam infir=
mitatem ſub pontio pilato cru
cifixus moꝛtuus et ſepultus·

Per diuinā virtutem die ter-
tia ſuſcitatus aſcendit ad celoſ
ſedet ad dextram patris Et in
natura hominis accepit a pa
tre· quod in natura deitatis eti
am ipſe donauit Hec dilectiſſi
mi pio corde meditantes apoſ
tolici ſemp memores eſtote p̄-
cepti· qui vniuerſos admonet
dicens Videte ne quis vos deci
piat per philoſophiā et inanē
fallaciam ſꝫm traditionem ho
minum et nō ſꝫm xp̄m Quia ī
xp̄o habitat oīs pleītudo diuī
tatis corpaliter et eſtis repleti
in illo Nō dixit ſpiritualiť ſꝫ
corpaliter vt veram intelliga
mus ſubſtantiā carnis vbi eſt
plenitudinis diuinitatis inha
bitatio corpal· qua vtiqꝫ etiā
tota repletur eccleſia· que īhe-
rens capiti corpus eſt xp̄i· qui
viuit et reg· cū pa· ꝛ ſpi· ſ· ī ſe
cula ſeculoꝝ ¶ De eodē ſermo ix

Excedit quidē dilcīſſi-
mi multūqꝫ ſupeminet
hūani eloquij facultа
tem diuini opis magnitudo· ꝛ
inde oritur difficultas fandi·
vnde ratio adeſt non tacendi·
Quia in ihū xp̄o filio dei non
ſolum ad diuinam eſſentiam
ſed etiam ad humanam ſpec-
tat naturam quod dictū eſt ꝑ
ꝓphetam Generationem eiꝰ
quis enarrabit Vtrāqꝫ eī ſub-
ſtātiam in vnam conueniſſe ꝑ
ſonam niſi fides credat· ſermo
n̄ explicat Et ideo materia nū
q̄ꝫ deficit laudis qꝛ nūq̄ꝫ ſuffi-
cit copia laudatorum Gaude
amus igiť qꝫ ad eloquēdū tā
te miſericordie ſacramentum ī
pares ſumus Et cū ſalutis noſ
tre altitudinem ꝓmere nō va
lemus· ſentiamus nobis bonū
eſſe qđ vincimur Nemo enī ad
cognicionē veritatis magis ꝓ
pinquat· q̄ꝫ qui ītelligit in re-
bus diuinis eciam ſi multum
proficiat ſemp ſibi ſupeſſe qđ
querat Nam qui ſe ad id quo
tendit perueniſſe preſumit· n̄ q̄'
ſita reperit· ſed in acquiſiciōe
deficit· ne aūt infirmitatis noſ
tre perturbemur anguſtijs·
euangelice nos ꝛ ꝓphetice ad
iuuāt voces· quibus ita accē-
dimur· et docemur vt nobꝫ na
tiuitatem domini· qua verbum
caro factum eſt nō tā preteritā
recolere· q̄ꝫ preſentē videamꝰ
inſpicere Quod enī paſtoribꝫ
pro gregum ſuorum cuſtodia
vigilantibus nunciauit āgelꝰ
etiā noſtrū impleuit auditum
et ideo dominicis ouibus p̄ſu
mus quia verba diuinitus edi
ta cordis aure ſeruamus tāq̄ꝫ
et in hodierna feſtiuitate dica
tur Ecce euāgeliſo vobꝫ gaudi
um magnū· q̄đ erit ōni popu-
lo· qꝛ natꝰ ē vobꝫ hodie ſalua-
tor qui ē xp̄s dn̄s ī ciuitate
dauid Cuius p̄dicationis ſū-
mitati exultacō innumerabiliū

iungitur angelorum vt excellē
tius fieret teſtimonium cui mi
licie celeſtis multitudo concine
ret in honorem dei vna benedic
tione dicentium · Gloria in ex
celſis deo et in terra pax homi
nibus bone voluntatis · Dei er
go gloria eſt · ex matre virgīe
xpriſti naſcentis infantia : Et
reparatio humani generis me
rito in laudem ſui refertur auc
toris · quia et ipſe beate marie
miſſus a deo gabriel angelus
dixerat · ſp · ſa · ſupueīet ī te et
vt? altiſſimi obūbrabit tibi ·
Ideoq3 qd' ex te naſcet ſcm̄ vocabit
filius dei · In tra āt illa pax cō
dit q̄ hoīes efficit bone volū=
tatis : Quo eī ſpitu de ītemera=
te vgīs viſceribus naſcit xpc ·
hoc eſt : de ſancte eccleſie vtero
naſcitur xpriſtianus · cui vera
pax eſt a dei voluntate nō diui
di · et ī hijs ſolis que deus dili=
git delectari Natalem igit di=
lectiſſimi diem domini celebrā
tes · qui ex omnibus preterito
rum temporum diebus elect?
eſt · licet diſpenſacio actionum
corporalium · ſicut eterno con'
ſilio fuerat preordinata tranſi
erit · totaq3 redemptoris hu=
militas in paterne maieſtatis
gloriam euecta ſit · et ī nomine
iheſu omne genu flectatur cele
ſtium terreſtrium et infernorum
et omnis lingua confiteatur :
quia dominus iheſus xpriſt?

in glā ē dei patris indeſinenter
tamē ipſīū partum ſalutifere v
ginis adoram? · et illam vbi a
carnis indiſſolubilem copulā
nō minus ſuſcepimus in preſe
pi iacentem q̄ in throno pr̄ne
altitudinis cōſedentē Immuta
bilis eīm deitas · q̄uis intra ſe
metipſam et claritatem ſuā et
potētiam contineret · nō tamē
ideo nō erat conſerta naſcenti ·
q3 humano aſpectui nō pate'
bat · vt per veri hominis īuſita
ta primordia ille agnoſcētur
genitus · q̄ regis dauid et dn̄s
eſſet et filius · Ipſe eīm pphet'
co ſpū cantat Dixit domin? do
mino meo ſede a dextris meis ·
Quo teſtiōnio ſicut euangeliū
refert · cōfutata ē īpietas iudeo
rū Nā cū ihū ītrogāte iudeos
c? filiū dicent̄ xpz · reſpōdiſſēt
dauid · cōfeſti dn̄s cecitatē illo
rū arguēs ait · Quō g° dauid
ī ſpū vocat eū dn̄m dicēs Dixit
dn̄s dn̄o meo ſede a dextris me
is Intercluſiſtis vob iudei ītel
ligentie viā · et dum ſolā natu
ram carnis aſpicitis · tota vos
veritatis luce priuaſtis · Expec
tantes enim ſecundum veſtre
perſuaſionis fabuloſa figmen
ta dauid filium de ſola ſtirpe
corporea dum ſpem veſtram ī
hoīe tātū cōſtituiſtis deū dei fi=
liū repuliſtis vt quod vob cō=
fiteri gloioſū eſt · vobis pdeſſe
nō poſſit Nā et nos īterrogati

cuius ſit filius xp̄s · voce apl̄i
confitemur ꝙ factus eſt ex ſe=
mine dauid ſcd̄m carnem et de
ipſo inicio euāgelice p̄dicatio
nis inſtruimur legentes Liber
generatiōis ihesu xp̄i filij da
uid Sed ideo a vr̄a īpietate di
ſcernimur · qꝫ quem ex ꝓgenie
dauid hominem nouimꝰ na=
tum · eūdem ſcd̄m ꝙ verbū ca=
ro factum eſt: deum deo patri
credimus coeternum · vn̄ ſi te'
neres o iſrahel tui noīs digni=
tatē · et ꝓpheticas denūciatio=
nes nō obcecato corde pattre=
tes · yſaias tibi euāgelicā pan
deret veritatē · et nō ſurdus au
dires diuina inſpiratione di=
centem Ecce virgo in vtero cō
cipiet et pariet filium et voca
bit nomen eius emanuel quod
eſt interpretatum nobiſcū deꝰ
Quem ſi in tanta ꝓprietate ſa
cri nominis nō videbas · in da
uitica ſaltim voce didiciſſes ne
contra teſtificationem noui et
veteris teſtamēti ihesum xp̄m
dauid filiū denegares: quem
dauid dominum nō fateris ·
quapꝓpter dilectiſſimi qm̄ per ieffa
bilem grām dei ecc̄ia fidliū gē
cium cōſecuta eſt · quod carna=
lium iudeorum ſynagoga nō
meruit dicente dauid · Notū
fecit dominus ſalutare ſuū · in
conſpectu gentium reuelauit
iuſticiam ſuam · et yſaia ſimili
ter predicante · Populus qui
ſedebat in tenebris vidit lucē
magnam · qui habitabant in
regione vmbre mortis · lux or
ta eſt eis · et iterum Gētes que
te nō nouerunt inuocabūt te ·
et populi qui te neſciunt: ad te
confugient · Exultemus in die
ſalutis noſtre ⁊ per nouū teſta
mentum in cōſortium eius aſ=
ſumpti · cui dicitur a patre · fi li
us meꝰ es tu ego hodie genui
te · poſtula a me: et dabo tibi
gētes hēditatē tuā ⁊ poſſeſſio=
nē tuam terminos terre · in ad
optantis nos miſericordia glo
riemur · quia ſicut apoſtolꝰ ait
Nō accepiſtis ſpiritum ſerui
tutis iterum in timore: ſed acce
piſtis ſpiritum adoptionis fili
orum · ī quo clamamus abba
pater Dignum ē enī atqꝫ con
ueniens vt teſtantis patris vo
luntas ab adoptiuis filijs adī
pleatur · et dicente apoſtolo ſi
cōpatimꝰ: ⁊ cōglorificabimꝰ ·
ſint humilitatis xp̄i cōpartici
pes · q̄ ſūt futuri: future glorie
coheredes Honoretur in īfan
cia ſua dominus · nec ad deita
tis referantur īiuriam: exordia
et īcrementa corporea · qm̄ natu
re īcōmutabili: nec addit ali=
q̄d n̄tura noſtr̄ nec minuit Sꝫ
qui in ſimilitudinē carnis pec
cati dignatus eſt hominibꝰ eē
cōformis ī vnitate deitatis pa
tri ꝑmanet equalis · cū quo et
cū ſpi · ſa · vi · et re · ī ſe · ſeculorū

De eodē ſermo decim⁹

Epe vt noſtis dilectiſ-
ſimi de excellentia feſti
uitatis hodierne offici
um vobis ſermonis ſalutaris ī
pendimus · nec ambigim⁹ ita
cordibus veſtris diuine pieta-
tis reſplenduiſſe virtutē vt qđ
vobis fide eſt inſitum · id ſit eti
am intelligentia comprehenſū
Sed qꝛ dn̄i ſaluatoriſq꜃ noſ
tri natiuitas nō ſolum ſecūdū
deitatem de patre · ſꝫ etiam ſecū
dum carnem de matre ita facul
tatem humani excedit colloq̄i
vt merito ad vtrumq꜃ referat
quod dictum eſt · Generationē
eius quis enarrabit? In eoip̄o
quod digne nō poteſt explica
ri ſemper exuberat ratio diſſe
rēdi · non quia liberum ſit di'
uerſa ſentire · ſed quia dignita-
ti materie nulla p̄t ligua ſuffi
cere Magnitudo igit ſacramē
ti in ſalutem humani generis ·
ante ſecula eterna diſpoſiti · in
ſeculorum fine reſerati: integri
tati ſue nec auferri aliquid pa
tiatur nec augeri · et ſicut ꝓpria
nō amittit ita aliena nō r̄cipit
Sed multi opinionum ſuarū
ſequaces · et quod nōdum ītel
lexerant: paratiores docere q̄꜃
diſcere · ſicut ait aplūs circa fi-
dem naufragarunt · Quorum
prauas compugnātesq꜃ ſentē
tias breui ſignificatione pſtrin
gā vt errorꝫ tenebris a verita-
tis luce diſcretis et religioſe ho
norēt beneficia diuīa et ſciētes
caueant mundana mēdatia ·
Quidā em̄ ex docu̇mētis dn̄i
nr̄i ihū xp̄i natiuitatis: que
eum verū filiū hominis demon
ſtrabant · nichil ipſum āplius
q̄꜃ hominis filium crediderunt
nō putantes illi aſcribendam
eē d̄itatē · quē et pmordia īfan
tie et īcrementa corporea ⁊ paſ
ſionū vſq꜃ ad crucē mortemq꜃
cōditio n̄ diſſimilē ceteris mor
talibus approbaſſet · Alij vero
v̄tutum āmiracōe pmoti ⁊ ori
gīs nouitatē et dc̄oꝝ factorūq꜃
potētiā ad dīnam ītelligētes p
tinere naturā · nichil illi puta-
uerūt nr̄e eſſe ſubſtātie · totūq꜃
illđ qđ corpee fuit actōis ⁊ for
me · ā de ſublimioris gn̄is pdi
iſſe materia · ā ſilatā carnis ſpe
ciē habuiſſe · vt videtiū et tāgē
tium ſenſus ludificatoria ima
gīe fallēt Fuit āt ī q̄buſdā er-
rantibꝰ etiā illa pſuaſio: q̄ co'
narētur aſſerē ex ip̄a verbi ſub
ſtātia q̄ddā in carnē fuiſſe cō-
uſū · natūq꜃ ibī de maia v̄gīe
nichilq꜃ mīne fuiſſe neᶻ · ſꝫ ⁊ qđ
eāt deus · ⁊ qđ erat hō · vtrūq꜃
ad id ptinuiſſe qđ v̄bū ē · vt · ſ ·
ī xp̄o p diu̇ſitatē ſbn̄e flā fueit
hūanitas ⁊ p d̄ſcēſū mutabilita
tis n̄ verā dīnitas Has gᵒ d̄lcīſ
ſimi aliaſq꜃ īpietates diaboli-
ca īſpiācōe cōceptas · ⁊ ī mltoꝝ
noxā p vaſa pdicōis effuſas ·

olim catholica fides cui deus ⁊
magiſter ē ⁊ auxiliator obtri-
uit exhortāte ⁊ inſtruēte nos
ſpiritu ſācto ꝑ legis teſtificatio
nē · ꝑ vaticinia ꝓphetarum · ⁊
ꝑ euangelicā tubā · apoſtolicā
qꝫ doctrinam vt cōſtāter intel
ligēterqꝫ credamus · quia ſicut
ait beatus iohānes Verbū ca
ro factum eſt : et habitauit in
nobis In nobis vtiqꝫ quos ſi
bi verbi diuinitas coaptauit :
cuius caro de vtero v̾ginis ſūp
ta nos ſumus · q̄ ſi de noſtra ·
ideſt vere hūana nō eſſet v̾bū
caro factum · nō habitaſſet in
nobis In nob̄ autem habita-
uit q̃a naturam noſtri corpis
ſuam fecit · edificante ſibi ſapi
entia domū nō de quacūqꝫ ma
teria : ſed de ſubſtantia prop̾e
noſtra Cui⁹ aſſumptio ē maī
feſtata · cū dictum eſt Verbum
caro factum ē et habitauit in
nobis Huic aūt ſacratiſſime
predicationi · etiam beati pau
li apl̄i doctrina cōcordat dicē-
tis Videte ne quis vos d̾cipiat
per philoſophiam et inanem
fallaciam · ſcd̾m traditionem
hominum · ſcd̾m elementa mū
di · et nō ſcd̾m xp̄m · qꝛ in ipſo
habitat omnis plenitudo diuī
tatis corpaliter et eſtis repleti
ī illo Totū igiꝶ corpus īplet
tota diuinitas · et ſicut nichꝉ de
ē illius maieſtatis · cuius habi
tatione repletur habitaculū ·

ſic nichil deeſt corpis qd̾ non
ſuo habitatori ſit plenum Qd̾
autem dictum eſt · et eſtis r̄ple
ti in illo nr̄a vtiqꝫ ſignificata ē
natura : ad quos illa replecio
nō ptineret · niſi dei verbū nr̄i
ſibi generis et animam et cor-
pus vniſſet Agnoſcendū ſa-
ne dilectiſſimi et toto corde eſt
confitendum · ꝙ hec generatio
qua et verbum et caro ideſt d̾s
et homo vnus dei filius vnuſ-
qꝫ xp̄s efficiꝶ · ſup̾ ōnem origi
nem humane creationis excel
lit Nec eī á ade de limo tre for
matio · á eue de viri carne plaſ
matio : aut ceterorūqꝫ hominū
de vtriuſqꝫ ſexus pmixtione cō
ditio · ihesu xp̄i poteſt ortui cō
pari · genuit abrahā ſenex di-
uine ꝓmiſſionis heredem · et
tranſgreſſa fecunditatis ānos
ſterilis ſara concepit · Iacob
dilectus eſt a deo anq̄ꝫ natus ·
et preueniente gratia volunta-
rias actiones ab hiſpida cōge
miti fratris aſperitate diſcretus
Ieremie diciꝶ Priuſq̄ꝫ te for-
marem in vtero noui te · et an
teq̄ꝫ exires de vulua ſanctifica
ui te Anna diu fecūditatis ali
ena ſamuelem ꝓphetā quē d̾o
offerret enixa eſt · vt et partu
clara eſſet et voto Zacharias
ſacerdos de eliſabeth ſteili ſan
ctam ſuſcepit prolem · et p̄cur-
ſor xp̄i futurus iohannes ſpi
ritum ꝓpheticum ītra viſcera

matris acceperat· et nondum
editus puer genitricem domi-
ni ſigno clauſe exultationis oſ
tenderat Magna hec omnia·
et diuinorum operum ſunt ple
na miraculis· ſed hocipſo mo-
deratius ſtupenda quo plura·
Natiuitas autem domini noſ-
tri ihesu criſti omnem ītelligē-
tiam ſuperat: et cuncta exēpla
tranſcendit· nec poteſt vllis eſ
ſe comparabilis: que eſt inter
omnia ſingularis Electe nāqꝫ
virgini de ſemine abraham ac
de radice yeſſe per ꝓpheticas
voces et per miſtica ſigna pro
miſſe· denunciatur ab archan
gelo ſine dampno pudoris be
ata fecunditas· ſacram v̓gini-
tatem nec conceptu violatura:
nec partu Superueniente q̄p-
pe in eam ſpiritu ſancto· et al-
tiſſimi obumbrante virtute in
commutabile dei verbum de in
contaminato corpore: habitū
ſibi humane carnis aſſumpſit
que cum nullum contagium de cō
cupiſcentia carnis traheret · et
nichil eorū que ad anime cor-
poriſqꝫ naturam pertinent nō
haberet: Recedāt procul atqꝫ
in tenebras ſuas eant heretica
rum monſtra opinionum et ī-
ſanarum ſacrilegia falſitatum
nos exultans in laudem dei ce-
leſtium multitudo· et inſtructi
ab angelis docuere paſtores ·
vt cognitis neꝛ vtriuſqꝫ docu-

mētis · et v̓bū in criſto hoīe· et
criſtū adorem⁹ ī v̓bo · nā ſi vt
ait aplūs q̄ adheret dn̄o vn⁹
ſpūs ē · q̄ꝑto mag⁹ v̓bū caro fa
ctum vnus eſt xp̄c · vbi nichil
ē alteri⁹ neꝛ qd̓ nō ſit vtriuſqꝫ
Nō ergo īfirmemꝛ ī cōſilio mi
ſericordie dī q̄ nos et innocētie
reformat et vite· nec qꝛ ī ſalua
tore nr̄o maīfeſta cognoſcim⁹
geīne ſigna nature· aut ī glori
a dei de veritate carnis· ā ī hūi-
litate hoīs de deitatis maieſta-
te dubitem⁹ Idē ē ī forma dei
q̄ formā ēcepit ſerui· idē ē īcor-
poreus manēs· et corpus aſſu
mēs· idē ī ſua v̓tute īuiolabil·
et ī nr̄a īfirmitate paſſibil· idē
a p̄rno n̄ diuiſus trono · et ab
īpijs crucifix⁹ ī ligno · idē ē ſu
per celorum altitudines victor
mortis aſcendens et vſqꝫ ad cō
ſummationem ſeculi vniuerſā
eccleſiam nō relinquens· idem
poſtremo eſt qui in eadem qua
aſcendit carne venturus · ſicut
iudiciū ſuſtinuit īpiorū· ita iu-
dicatur⁹ ē de oīm actione mor
talium· Unde ne plurimis teſti
monijs īmoremꝛ · vnū ſufficit
ex euāgelio beati iohānis ad-
hiberi· q̄ ip̄e dn̄s nr̄ dicit Amē
amē dico vobis quia veīt hora
et nunc eſt quando mortui au
dient vocē filij dei· et qui audie
rint viuēt Sicut eī pater hꝫ vi
tā ī ſemetipſo · ſic dedit et filio
hr̄e vitam in ſemetip̄o et dedit

ptāte dedit ei iudiciū facere q̄
filius hoīs ē. Ergo sub vna
sentētia oñdit q̄a fili⁹ dei et fi
li⁹ hominis est. vnde apparet
queadmodum xp̄m dominū i
vnitate persone credere debea-
mus. qui cum sit dei filius per
quem facti sumus etiam filius
hominis per assumptionē car
nis est factus. vt moreretur si
cut ait apostolus propter deli
cta nostra: ꝛ resurgeret propt̄
iustificationem nostrā Hec cō-
fessio dilectissimi. nullas metu
it contradictiones. nullis ce-
dit erroribus Agnoscim⁹ enī
misericordiā dei ab initio pro-
missam ꝛ an̄ secula preparatā
per quam resolui captiuitatis
humane vincula potuerunt.
quibus primum hominē om-
nemqꝫ eius posteritatem male
fic⁹ peccati auctor obstrinxerat
et ꝓpaginem dediticiam origi
nali sibi preiudicio vēdicabat
Quia igitur iustificandis hoī-
nibus hoc principaliter opitu
latur q̄ vnigenitus dei etiā fi
lius hominis esse dignatus ē.
vt omousion prī deus. i. vni⁹
substātie. i. homo verus et se-
cūdū carnem matri consubstā
cialis existēt. vtroqꝫ gaudea⁹
q̄ nō nisi vtroqꝫ saluamur. in
nullo diuidentes visibilem ab
inuisibili. corporeum ab incor
poreo. palpabilem ab impal
pabili. formam serui a forma
dei. quia et si vnum manet ab
eternitate. aliud cepit a tēpo-
re. que tn̄ in vnitatem conue-
uerunt nec sepationē pn̄t ha-
bere nec finem. dum exaltans
et exaltatus. glorificans et glo
rificatus. ita sibimet inheserūt
vt siue in omnipotentia siue i
contumelia nec diuina in xp̄o
careant humanis nec hūana
diuinis. Hec credētes de diuīs
dilectissimi xp̄iani sumus vere
israhelite. et in consortium fili
orum dei veraciter adoptati.
quia ꝛ omnes sancti qui salua
toris nostri tempora precesse
runt. per hanc fidem iustifica
ti et per hoc sacramentum xp̄i
sunt corpus effecti. expectan
tes vniuersalem credentiū re-
demptionem i semine abrahā
de q̄ dicit aplūs Abrahe dic
te sunt promissiones et semini
eius. nō dicit ꝛ seminibꝰ quasi
in multis: sed quasi in vno. et
semini tuo qd̄ est xp̄us. propt̄
quod matheus euāgelista vt
ꝓmissionem ad abraham fac
tam ostenderet in xp̄o esse cō-
pletam. generationum ordinē
percurrit et in quo omnibus
gentibus disposita fuisset bene
dictio d̄mōstrauit lucas ab ip
so q̄qꝫ dn̄i ortu seriē geneis sur
sum versus retexuit vt etiā illa
secula que diluuium preuene-
runt huic sacramento doceret
esse cōnexa. omnesqꝫ ab inicō

ſucceſſionum gradus : ad eũ ĩ
quo vna erat ſal⁹ omniũ tetẽ
diſſe Nõ ergo dubitandum ẽ
quia preter criſtum nõ eſt ali
ud nomen ſub celo datum hoĩ
nibꝰ : in quo oporteat nos ſal
uos fieri q̃ cũ patre ⁊ ſpũ ſanc
to equalis in trinitate viuit et
regnat in ſecula ſeculorum :

¶ De epiphania domini ſermo
primus.

Celebrato ꝓxime die q̃
intemerata virginitas
humanĩ generis edidit
ſaluatorem : epiphanie nob di
lectiſſimi veneranda feſtiuitas
dat perſeuerantiam gaudiorũ
vt inter cognatarum ſolempni
tatum vicina ſacramẽta : exul
tationis vigor ⁊ feruor fidei nõ
tepeſcat . ad omnium enĩ homi
num ſpectat ſalutem qꝫ infan
tia mediatoris dei et hominũ :
iam ĩ vniuerſo declarabat᷑ mũ
do : cũ adhuc exiguo detineret᷑
opidulo Quãuis enim iſrahe
liticam gentem : et ipſius gen
tis vnam familiam elegiſſet :
de qua naturam vniuerſitatis
aſſumeret : noluit tamen intra
materne habitationis anguſti
as ortus ſui latere ꝑmordia .
ſed mox ab omnibus voluit
agnoſci . qui dignatus eſt omĩ
bus naſci Tribus igitur ma-
gis ĩ r̃gione orientis ſtella no
ue claritatis apparuit . que illu
ſtrior ceteris pulchriorqꝫ ſideri
bus facile in ſe ĩtuentiũ oculos
animoſqꝫ conuerteret et vt cõfeſ
tim aduerteretur nõ eẽ otioſũ
quod tam inſolitum videbat᷑ .
Dedit ergo aſpicientibus ĩtel
lectum . qui preſtitit ſignum . et
quod fecit intelligi fecit inqui
ri . et ſe inueniẽdum obtulit re
quiſitus . Sequuntur tres viri
ſuperni luminis ductum . et ꝑ
uij fulgoris indicium intenta
contemplatione comitãtes ad
agnicõnem veritatis gratie ſplẽ
dore ducuntur . qui humano
ſenſu ſignificatũ ſibi regis or-
tum eſtimauerunt ĩ ciuitate re
gia eſſe querendum . Sed qui
ſerui ſuſceperit formam et nõ
iudicare venerat . ſed iudicari .
bethlehem preelegit natiuitati
iheroſolimam paſſioni Hero-
des vero audiens iudeorũ prin
cipem natum . ſucceſſorem ſuſ
picatus expauit . et molit⁹ ne
cem ſalutis auctori falſum ſpõ
det obſequium . Qui felix fo-
ret ſi magorum imitaretur fi-
dem . et conuerteret ad religio
nem . quod diſpõebat ad frau
dem . O ceca ſtulte emulatiõis
impietas . Quid perturbandũ
putas diuinum tuo furore cõ
ſilium . dominus mundi tpale
nõ querit regnum . qui preſtat
eternum . Quid ĩcommutabilẽ
diſpoſitaꝝ reꝝ ordiem vtere . ⁊
alioꝝ facin⁹ ꝑoccupare cona
ris . Mors criſti nõ ẽ tpis tui .

Ante condendum eſt euange-
lium. āte predicādum dei reg
num. āte ſanitates donāde. añ
ſunt facienda miracula. ¶ Cur
quod alieni futurum eſt opis.
tui eſſe vis criminis. et nō ha
bitur? effectum ſceleris ī ſolū
te reatum precipitas volūtatis
Nichil hac molitione ꝓficis.
nichil pagis Qui volūtate na'
t? ē. arbitrij ſui poteſtate mo-
rietur ¶ Cōſūmāt ergo magi de
ſiderium ſuum. et ad puerum
dominum ihm̄ xp̄m. eadē ſtel
la preeūte perueniūt. adorāt ī
carne verbum. in īfantia ſapiē
tiam. in infirmitate virtutem.
et in hominis veritate dominū
maieſtatis. vtq; ſacramētum
fidei ſue intelligentieq; mani-
feſtent. quod cordibus credūt
mūeribus proteſtātur Thus
deo. mirram homini. aurū of-
ferunt regi. ſcilicet diuinam
humanamq; naturam in vni
tate venerātes q2 quod erat in
ſubſtācijs proprium. nō erat
in perſona diuerſum. Reuer-
ſis aūt magis ī rgionem ſuā.
et trāſlato ihesu ī egiptum ex
admonitiōe diuina exardeſcit
fruſtrata meditatioībus ſuis
herodis īſania. necari oēs par
uulos iubet. et qm̄ quem metu
at neſcit infātem generalē ſeui
tiam in ſuſpectā ſibi tēdit eta-
tem. ſ3 q̄s rex īpius eximit mū
do. xp̄s inſerit celo. et quibus
nōdum ſanguinis ſui impēdit
redemptionem. iā martirij tri-
buit dignitatem ¶ Erigite ergo
dilectiſſimi fideles animos ad
coruſcatioēm luminis ſempit-
ni et impenſa hūane ſaluti ſa-
cramenta venerantes ſtudium
veſtrum hijs que pro vob geſ-
ta ſunt ſubdite. diligite caſtio
nie puritatem. quia xp̄s virgi
nitatis ē filius Abſtinete vos
a carnalibus deſiderijs que mi
litant aduerſus animā. quem
admodum nos beatus apoſto
lus ſuus vt legimus v̄bis hor
tatur. malicia puuli eſtote. q2
dominus glorie mortalium ſe
conformauit infancie. ſectami
ni humilitatem quam dei fili?
diſcipulos ſuos docere digna
tus eſt. induite vos virtutem
pacientie. ī qua animas v̄ras
poſſitis acquirere. qm̄ qui cūc'
torum eſt redemptio: ipſe in ſe
omnium eſt fortitudo. que ſur
ſum ſūt ſapite: nō que ſup ter
ram per viam veritatis et vite
conſtāter incedite: nec vos īpe
diant terrena: q̄bꝫ ſūt pata ce
leſtia : Per dominum noſtrū
ihm̄ xp̄m qui viuit et regnat ī
ſecula ſeculorum: ¶ De eodem
Sermo ſecundus :

Gaudete ī domino dile
ctiſſimi iterū dico gau
dete. quia breui inter-
uallo temporis: poſt ſolempni
tatē natiuitatis xp̄i: feſtiuitas

declarationis eꝰ illuxit· et quē
in illo die virgo peperit·neqȝ
hoc mundus ipſe agnouit· ver
bum enim caro factum·ſic ſuſ
ceptionis noſtre temꝑauit ex-
ordia·vt ihesus natus a credē
tibus manifeſtus et perſequen
tibus eſſet occultus· Iam ergo
illis temporibꝰ celi enarraue-
runt gloriam dei· et in omnem
terram ſonus veritatis exiuit:
quando et paſtoribus exercitꝰ
angelorum ſaluatoris editi ā-
nunciator apparuit·et magos
ad eum adorandū preuia ſtel
la perduxit·vt a ſolis ortu vſ
qȝ ad occaſum veri regis gene-
ratio coruſcaret · cum rerum fi
dem et regna orientis per ma-
gos diſcerent · et romanū im-
perium nō lateret · nam et ſe-
uicia herodis volens primor-
dia ſuſpecti ſibi r̄gis extingue
re·huic diſpenſationi neſciens
ſeruiebat · vt dum atroci intē
tus facinori ignotum ſibi pue
rum indiſcreta infantium cede
perſequitur·annuntiatum celi
tus dominatoris ortum inſig-
nior vbiqȝ fama loqueretur ·
quā promptiorem ad narran
dum diligētioremqȝ faciebat·
et ſuperne ſignificationis no-
uitas et cruentiſſimi ꝑſecutoris
impietas· Tunc autem etiam
egipto ſaluator illatus eſt·vt
gens antiquis erroribus dedi-
ta iam ad vicinam ſalutem ꝑ

occultam gratiam ſignaretur ·
et que nōdum ab animo eiece
rat ſuperſtitionem· iam hoſpi
tio reciperet veritatem Merito
igitur dilectiſſimi dies iſte ma
nifeſtatione domini cōſecratꝰ·
ſpetialem in toto mūdo obtinu
it dignitatē que ī cordibꝰ noſ-
tris digno debet ſplendore cla
reſcere·vt rerum geſtarum or-
dinem·non ſolum credendo:ȝ
etiam intelligēdo veneremur ·
Quantā etiam gratiarum acti
onem debeamus domino· pro
illuminatione gentium · ꝓbat
obcecatio iudeorum· Quid enī
tam cecum·quid tam lucis ali-
enum· q̄ illi ſacerdotes et ſcri
be iſrahelitarum fuerunt · qui
percunctantibus magis et he
rode querente vbi ihesus ſecū-
dum ſcripturarum teſtimoni-
um naſceretur . hoc responde
runt de prophetico eloquio ·
quod indicabat ſtella de celo ·
que vtiqȝ poterat magos ihe
roſolimis pretermiſſis vſqȝ ad
cunabula pueri ſicut poſtmo
dum fecit ſua ſignificatione ꝑ
ducere:niſi ad confundendam
iudeorum duriciam pertinuiſ
ſet · vt non ſolum ductu ſyde-
ris ȝ etiā eoꝝ profeſſione inno
teſceret natiuitas ſaluatoris:·
Iam ergo ad eruditionem gē
tium propheticus ſermo tran
ſibat· et prenunciatum antiq̄s
oracul' criſtū· alienigenaꝝ corda

diſcebant: cum iudeorum infi
delitas veritatem ore ꝓferret ⁊
mendatium corde retineret No
luerunt enī agnoſcere oculis
quem de ſacris indicauerūt li-
bris vt quem n̄ adorabant in
īfantie infirmitate humilem
poſtea crucifigerent in virtutū
ſublimitate fulgentem Que iſ
ta iudei tam īperita in vob ſci-
entia eſt et īdocta doctrina In
terrogati vbi xp̄s naſceret. ve
raciter et memoriter dicitis q
legiſtis in betlehem iude. ſic eī
ſcriptum eſt p ꝓphetā. et tu
betlehem terra iuda nō es mi-
nima inter principes iuda. ex
te enī exiet dux et princeps q̄
regat populum meum iſrahel
Hunc principem natum a pa
ſtoribus āgeli et nobis ānun
ciauere paſtores. hūc pricipē
natum lōginque orientalium
gentium natiōes. inſolito no-
ui ſideris ſplendore didicerūt
et ne de loco editi regis ambi-
geret veſtra eruditio prodidit
quod ſtella nō docuit. Cur vo
bis viam quam alijs aperitis
obſtruitis. cur in veſtra infide-
litate reſidet dubium. quod ex
veſtra reſpōſiōe fit manifeſtū.
locum natiuitatis de ſcriptura
rum teſtimonio demōſtratis.
preſentiam temporis de celi et
terre atteſtatiōe cognoſcitis. ⁊
tamen vbi ad perſequendum
animꝰ herodis exarſit ibi ad

nō credēdum ſenſus veſter ob-
duruit Felicior ergo ignorātia
infantium. quos pſecutor oc-
cidit. q̄ȝ veſtra ſcientia quos in
ſua perturbatione cōſuluit vos
noluiſtis eius regnum recipe-
re: cuius opidum potuiſtis oſ
tēdere: illi potuerūt pro eo mo
ri: quem nōdum poterant cō-
fiteri. ita xp̄s vt nullum eius
tempus eſſet abſq̄ miraculo
an̄ vſum lingue poteſtatē vbi
tacitus exerebat. et quaſi iam
diceret: ſinite puulos venire ad
me. talium enim eſt regnū ce-
lorum Noua gloia corōabat
infantes et de inicijs ſuis par
uulorū pmordia conſecrabat.
vt diſceretur neminem homi-
nū diuini icapacem eſſe ſacra
menti. quādo etiā illa etas glo
rie eſſȝ apta martirij Agnoſca
mus ergo dilectiſſimi ī magis
adoratoribus xp̄i: vocationis
noſtre fideiq̄ pmitias. et exul
tantibus animis beate ſpei ini
cia celebremus. exīde enī ī eter
nam hereditatem cepimus in
troire. exīn nobis xp̄m loquē
tium ſcripturarū archana pa
tuerunt. ⁊ veritas quā iudeorū
obcecatio nō recepit: omnibꝰ
nationibus ſuum lumen īuex
it Honoretur itaq̄ a nob ſanc
tiſſimus dies ī quo ſalutis noſ
tre auctor apparuit et quē ma
gi īfantē venerati ſūt ī cunabu
lis. nos ōipotentē adoremꝰ

ĩ celis · et ſicut ille de theſauris
ſuis miſticas domino mune-
rum ſpẽs obtulerũt · ita nos de
cordibus nr̃is que deo ſĩt dig
na promam? Quãuis eñ om
nium bonorum ſit ipſe largi-
tor · etiam noſtre tamen fructũ
querit induſtrie Nõ enim dor
mientibus prouenit regnũ ce-
lorum · ſed in mandatis dei la'
borantibus atq; vigilantibus
et ſi dona ipſius nõ irrita fece'
rimus · per ea que dedit · mere
am² accipe quod promiſit vn
de cohortamur dilectionem veſ
tram · vt abſtinentes ab oĩ ope
malo · que ſũt caſta et iuſta ſec
temini · filij enim lucis abicere
debent opa tenebrarũ · Itaq;
odia declinate mendatia abici
te ſupbiam humilitate deſtruite
auaritiam largitate delete · De
cet enim vt capiti ſuo membra
conueniant vt promiſſarũ bti
tudinũ meam² eẽ cõſortes · p
criſtum dominum noſtrũ : qui
viuit et regnat cũ deo patre in
ſecula ſeculorum:

De eodem ſermo tertius ·

QVãuis ſciam dilectiſſi-
mi ꝙ ſcitatem veſtram
hodierne feſtiuitatis ñ
lateat cauſa · eamq; ſcd̃m con-
ſuetudinẽ euãgelic? nob ſermo
reſerauerit · tamẽ vt nr̃i michil
deſit officij loqui de eodẽ quod
domin? donauerit audebo · vt
in cõi gaudio tanto rligioſior
ſit omnium pietas · ꝙto mag'
omnibus fuerit intellecta ſolẽp
nitas · Prouidẽtia nãq; miſeri-
cordie dei diſpoſitũ hñs pereũ
ti mundo in nouiſſimis tpibus
ſubuenire ſaluationem oĩm gẽ
tium prefiniuit in criſto · vt q̃a
et cũctas nacões · a vi dĩ cultu
ipi? dudũ error auerterat et ipẽ
peculiaris dei populus iſrł ab
inſtitutis legalibus pene tot?
exciderat : cõcluſis omnibꝯ ſub
peccato · omnium miſereretur ·
Deficiẽte eĩ vbiq; iuſtitia et to
to mundo in vana et maligna
prolapſo niſi iuditium ſuũ po
teſtas dĩna differret vniũſitas
hominum ſententiã dãpnatio
nis exciperet · ʒ in ĩdulgẽtiã ira
tranſlata eſt · et vt clarior ſiẽt
exerende gratie magnitudo tũc
placuit abolendis peccatis ho
minum · ſacramentum remiſſi
onis afferri · quando nemo po
terat de ſuis meritis gloriari ·
Huius autem ineffabilis miſe
ricordie manifeſtatio facta eſt
herode autem apđ iudeos ius
regium tenente · vbi legitima
regum ſucceſſione ceſſante · et
pontificum poteſtate deſtruc-
ta alienigena obtinuit princi-
patum : vt veri regis ortus illi
us prophecie probaret voce q̃
dixerat · Nõ deficiet princeps
ex iuda : neq; dux de femoribꝯ
eius : donec veniat cui rpoſitũ ẽ
et ipſe eſt expectatio gentium:

De quibus quondam beatiſſi
mo patriarche abrahe innũe
rabilis fueãt ꝓmiſſa ſucceſſio
nõ carnis ſemine ſed fidei fecũ-
ditate generanda. et ideo ſtel-
larum multitudini cõparata.
vt ab omniũ gentium pr̃e nõ
terrena ſ; celeſtis ꝓgenies ſpe
raretur Ad creãdam ergo pro
miſſam poſteritatem heredes ĩ
ſideribus deſignati. ortu noui
ſideris excitãtur. vt in quo celi
fuerat adhibitũ teſtimonium
celi famularetur obſequium.
Cõmouet magos remotiores
orientis habitatores ſtellis ce
teris ſtella fulgentior. et de mi
rãdi luminis claritate viri ad
hec ſpectãda nõ inſcij magni-
tudinem ſignificationis intelli
gunt. agente hoc ſine dubio ĩ
eorum cordibus inſpiratione
diuina vt eos tãte viſionis mi
ſterium nõ lateret. et quod ocu
lis oñdebatur inſolitũ. animis
nõ eſſet obſcurum Deniq; offi
ciũ ſuum cum religione diſpo-
nũt. et hijs ſe inſtruũt donis.
vt adoraturi vnũ tria ſe ſimul
credidiſſe demõſtrarent. hono
rantes auro perſonam regiã.
mirra humanam: thure diui
nam. Ingrediũtur itaq; iudai
ci regni precipuam ciuitatẽ. et
in vrbe regia oſtendi ſibi poſ-
tulãt puerum quem ad regnã
dum didicerãt ꝑcreatum Cõ
turbatur herodes: timet ſaluti
ſue. metuit poteſtati Requirit
a ſacerdotibus et doctoribꝰ le-
gis. quid de ortu xp̃i ſcriptura
predixerit. in noticiã venit qđ
fuerat prophetiſatum. veritas
illumĩat magos. ĩfidelitas ob
cecat magiſtros Carnalis iſrl̃
nõ intelligit qđ legit. nõ videt
qđ oſtendit. vtitur paginis q̃
rum nõ credit eloquijs Vbi eſt
iudee gloriatio tua. vbi de abr̃
ham patre ducta nobilitas?
Nõne circũciſio tua prepuci
um facta eſt? Ecce maior ſer-
uis minori. et alienigenis in
ſortem tue hereditatis intran
tibus. eius teſtamenti quod in
ſola litera tenes recitatione fa
mularis Intret in patriarcha
rum familiam gentium pleni
tudo. et benedictionem in ſe-
mĩe abrahe qua ſe filij carnis
abdicant filij ꝓmiſſionis acci
piant Adorent in tribus ma-
gis omnes populi vniuerſita
tis auctorem. et nõ in iudea tm̃
deus: ſed in toto orbe ſit notus
vt vbiq; in iſrl̃ ſit magnũ no
men eius Qm̃ hanc electi gene
ris dignitatem ſicut infidelitas
in ſuis poſteris conuincit eſſe
degenerem ita fides omnibus
facit eſſe cõmunem Adorato
autem domino magi et omni
deuotione cõpleta. ſ᷑m admoni
tionem ſompnij: nõ eodẽ q̃ ve-
nerãt itinere reuertunt̃. opor-
tebat eĩ vt iã in xp̃m credẽtes

nō per antique conuerſationis
ſemitas ambularent ꝫ nouā i
greſſi viam a derelictis errori-
bus abſtinerent : tū vt etiā he
rodis vacuarentur inſidie : q̄ i
puerum iheſum īpietatem do
li per ſimulationem diſpōebat
officij · Vnde quia ſpes iſti⁹ eāt
ſoluta commenti : in maiorem
furorem iracundia regis arde
ſcit Nam recolens tempus qđ
indicauerant magi : in omnes
bethlehem pueros rabiem cru
delitatis effudit : et cede gene-
rali vniuerſe ciuitatis illius in
eternam gloriam tranſituram
trucidat infantiam : eſtimans
fore vt nullo illic paruulo nō
occiſo occideretur criſtus At il
le qui ſanguinem ſuū pro mū-
di redemptione fundendum in
aliam differret etatem · egipto
ſe pntum miniſterio ſubuectus
intulerat · repetēs · ſ · hebree gē
tis antiqua cunabula et princi
patum veri ioſeph maioris ꝓ
uidentie poteſtate dſponēs · vt
illam diriorem omni īedia fa
mem qua egiptiorum mentes
veritatis inopia laborabāt · ve
niens de celo panis vite · et ci-
bus rationis auferret · nec ſine
illa regiōe pareꝛ ſingulꝰ hoſtie
ſacramentū · in qua primū oc-
ciſione agni ſalutiferum crucis
ſignum · et paſcha domini fue-
rat preformatum Hijs igitur
dilectiſſimi diuīe grē miſterijs

eruditi diē ꝑmitiaꝝ nr̄aꝝ et in-
choationem vocacōnis gētiū ·
rationabili gaudio celebrem⁹
gratias agētes miſericordi deo
q̄ dignos nos fecit · ſicut ait a-
poſtol⁹ · in partē ſortis ſcōꝝ ī
lumine qui eripuit nos de ptā
te tenebrarum et tranſtulit in
regnū filij dilectionis ſue · qm̄
ſicut prophetauit yſaias · Po
pulus gentium qui ſedebat in
tenebris vidit lucem magnā ·
et qui habitabāt in regiōe vm
bre mortis : lux orta ē eis · de q̄
bꝰ idem dicit ad dn̄m · gētes q̄
te nō nouerunt inuocabunt te
et populi qui te neſciebant ad
te cōfugient · Hunc diem abra
ham vidit et gauiſus eſt · cum
benedicendos fidei ſue filios in
ſeīne ſuo quod ē xp̄c agnouit ·
et oīm ſe futurū gētiū patrem
credendo proſpexit · dās gloriā
deo et pleiſſime ſciēs qm̄ qđ ꝓ
miſit potens eſt et facere Hūc
diem dauid canebat ī pſalmo
Omnes gētes quaſcunqꝫ feciſ
ti · venient et adorabunt coram
te dn̄e et glificabūt nomē tuū ·
Et illud · notum fecit dn̄s ſalu
tare ſuū · an̄ cōſpectum gētium
reuelauit iuſtitiā ſuā · Qđ vti-
qꝫ exim̄ fieri noui⁹ ex q̄ tres ma
gos de lōgīquo ſue regioīs ex-
citatos ad cognoſcendū et ado
randum regem celi et terre ſtel
la perduxit · et recte intuentibꝰ
cotidie non deſinit apparere ·

Et ſi potuit notum facere in i
fantia xp̄m latentem· quanto
magis poteſt eūdem manifeſ-
tare in maieſtate regnātem·
cuius vtiq; famulatus ad for
mā nos ſui hortatur obſequij·
vt huic gratie que omēs inui
tat ad xp̄m quātum poſſum⁹
ſeruiamus· quicūq; eñ in eccle
ſia pie viuit et caſte· et qui ea
que ſurſum ſūt ſapit· nō que
ſuper terram· celeſtis q̄dāmō
inſtar eſt luminis Et dū ipſe
ſancte vite nitorem ſeruat· mł
tis viam ad dominū quaſi ſtel
la demōſtrat· in quo ſtudio di
lectiſſimi omnes vobis īuicem
pdeſſe debetis· vt in regno dei
ad qđ recta fide et bonis ope-
ribus puenitur ſicut lucis filij
ſplendeatis p xp̄m dominum
noſtrum ¶ De eodem ſermo
quartus :

Iuſtum et rationabile
dilectiſſimi vere pieta-
tis obſequiū ē· in die-
bus qui miſericordie opa pteſ
tantur toto corde gaudere· et
honorifice ea que ad ſalutem
noſtram geſta ſūt celebrare·
vocāte nos ad hāc deuotionē
ipſa recurrentium temporum
lege· que nobis poſt diem ī q̄
coeternus patri filius dei nat⁹
ex virgine eſt breui interuallo
epiphanie ītulit feſtum· ex ap
paritione domini conſecratū·
in quo fidei noſtre magnū pre
ſidium puidentia diuina con-
ſtituit: vt dum ſolempni vene
ratione recolitur adorata ī ex-
ordijs ſuis ſaluatoris īfantia p
ipſa originalia documēta pro
baretur veri ī ipſo hoīs orta na
tura· hoc eſt eñ q̄ iuſtificat ī-
pios hoc eſt q̄ ex peccatorib⁹
facit ſanctos· ſi in vno eodēq;
domino noſtro iheſu xp̄o et ve
ra deitas et vera credat̄ huma
nitas· deitas qua āte ōīa ſecu
la in forma dei equalis eſt pr̄i
hūanitas q̄ nouiſſimis dieb⁹
in forma ſerui vnitus ē homi-
ni Ad roborandam ergo hāc
fidem q̄ cōtra ōnes pnūciaba
tur errores· ex magna factum
eſt diuini pietate cōſilij· vt gēs
que ī lōgīq̄ orīētalis plage re-
giōe ſiderū arte pollebat· ſig-
num nati pueri qui ſuper om-
nem iſrahel eſſet regnaturus
acciperet· Noua etenī claritas
apud magos ſtelle illuſtrioris
apparuit· et intuētium aīos ita
admiratiōe ſui ſplendoris im-
pleuit· vt nequaquā ſibi crede
rent negligendum· qđ tāto nū
ciabatur iudicio· p̄erat aūt ſi-
cut res docuit huic miraculo
gracia dei· et cum xp̄i natiuita
tem nec ipſa adhuc bethlehem
tota didiciſſet· iam illam credi
turis gentibus īferebat Et qđ
nōdum poterat humano elo-
quio diſſeri· celo faciebat euan
geliſante cognoſci Quāuis āt

diuine dignationis eſſet h͡ mu
nus vt cognoſcibilis gētibus
fieret natiuitas ſaluatoris · ad
intelligendum tamen miracu-
lum ſigni potuerunt magi eti
am de antiquis balaam prenū
tiationibus commoueri: ſcien-
tes olim eſſe predictum et cele
bri memoria diffamatum Ori
etur ſtella ex iacob et exurget
homo ex iſrahel et dominabi-
tur gentium · Tres itaqȝ viri
fulgore inſoliti ſydeis diuinit?
incitati preuium micantis lui-
nis curſum ſequuntur · eſtimā
tes ſe ſignificatum ſibi puerū
iheroſolimis in ciuitate regia
reperturos · Sed cum eos hec
opinio fefelliſſet · per iudeorum
ſcribas atqȝ doctores q̄d ſacra
de ortu criſti p̄nūtiauerat ſcp̄
tura didicerunt · vt gemino teſ
timonio confirmati · ardentiori
fide expeterent que͂ et ſtelle cla
ritas et prophetie manifeſta
bat auctoritas · prolato autē
diuino oraculo per reſpōſa pō
tificum et declarata ſpiritus vo
ce qua dicit · et tu bethlehem
terra iuda: non es minima in
principibꝫ iuda · ex te ei͂ exiet
dux qui regat populum meū
iſrahel · q̄m facile et q̄m conſe
quens fuit · vt hebreorum pro
ceres crederent quod docebant
Sed apparet illos carnalit̄ cū
herode ſapuiſſe et regnum cri
ſti commune cum huius mūdi

poteſtatibus eſtiaſſe · vt et iſti
tpalem ſperarent ducem · a ter
renum metueret ille conſortem
Supfluo herodes tiore turba
ris · a fruſtra in ſuſpectum tibi
puerum ſeruire moliris · Non
capit xp̄m regio tua nec mūdi
dominus poteſtatis tue ceptri
eſt contentus anguſtijs · quem
in iudea regnare nō vis vbiqȝ
regnat · et felici? ipſe regnares
ſi eius impeio ſubdereris Cur
ſincero officio non facis quod
ſub dolo falſitatis promittis ·
Perge cum magis · et verū re
gem ſimpliciter adorādo vene
rare · Sȝ tu iudaice ſectator ce-
citatis · nō imitaris gentium fi
dem · corqȝ peruerſum ad cru
deles conuertis inſidias · nec il
lum occiſurus que͂ metuis · nec
illis nocitur? quos pimis · De
ducti igitur dilectiſſimi in beth
lehem magi ſtelle p̄cedētis ob
ſequio gaudio gauiſi ſūt mag
no valde · ſicut euāgeliſta nar
rauit · et intrantes domum in
uenerunt puerum cum maria
matre eius et procidentes ado
rauerunt eum: Et apertis the
ſauris ſuis obtulerunt ei mūe
ra aurum thus et mirram: O
pfcē ſcie miābilē fidē quā n̄ tre
na ſapia erudiuit ſȝ ſp̄s ſcūs i
ſtituit Vn̄ ei͂ hij viri cū pficiſce
rēt e pr̄ia q̄ nōdū viderāt ibi͂
nec aliq̄ ɔtuitu eius q̄ eū tā or
dinate venerarent aduerterāt

banc deferēdorum munerum
ſeruauere rationē· niſi qꝛ pret
illam ſtelle ſpetiem que corpo
reū incitauit obtuitum fulgē=
tior veritatis radius eorū cor=
da perdocuit vt priuſq̄ labores
itineris inchoarent eū ſibi ſig
nificari intelligerent cui ī auro
regius honor· in thure diuina
veneratio· in mirra mortalita
tis cōfeſſio deberetur Et hoc q̄
dem quātū ad illuminationem
fidei ptinebat· potuerunt illis
credita et intellecta ſufficere·
vt corpali intuitu nō inquire=
rent qđ pleniſſimo viſu mētis
inſpexerāt· ſed diligentia ſaga
cis officij vſqꝫ ad vidēdum de
um puerum pſeuerans· futuri
tempis populis et noſtri ſecu
li hominibꝰ ſeruiebat· vt ſicut
omnibus nobꝭ ꝓfuit: ꝙ poſt
reſurrectionē dn̄i veſtigia vul
nerꝝ ī carne eiꝰ thome apl̄i ex
plorauit manus· ita ad noſtrā
quoqꝫ vtilitatem proficeret·
ꝙ infantiā ipſius magorum
probauit aſpectus Viderūt ita
qꝫ magi et adorauerunt puerꝝ
de tribu iuda de ſemine dauid
ſcđm carnem· factum ex mu=
liere: factum ſub lege· quā nō
ſoluere venerat ſed implere·
viderunt et adorauerūt puerꝝ·
quātitate paruulū· aliene opiſ
īdignum· fandi impotentem·
et in nullo ab humane infan=
tie generalitate diſſimilē· quia

ſicut fidelia erāt teſtimonia q̄ ī
eoꝰ maieſtatem inuiſibilis diui
nitatis aſſererēt· ita probatiſ=
ſimum eſſe decebat verbū car=
nem eſſe factū· et ſempiternā il
lam eſſentiam filij dei hominiſ
veram ſuſcepiſſe naturam· ne
vel īeffabiliū operum ſecutura
miracula vel excipiendarū ſup
plicia paſſionum· ſacramētū
fidei ex rerū diuerſitate turba
rent cum iuſtificari omnino n̄
poſſent· niſi qui dominū ihesū
et verꝝ deū et verꝝ hoīeꝫ credidiſ
ſent Huic ſingulari fidei dilec
tiſſimi et predicate per oīa ſecu
la veritati diabolica manicheo
rum reſiſtit impietas qui ſibi
ad interficiendas deceptorum
animas nephandi dogmatis
ferale commentū de ſacrilegis
et fabuloſis mendacijs texue=
rūt· et p has inſanarum opi=
nionum ruinas· eouſqꝫ preci=
pites ꝓruerūt· vt ſibi falſi cor
poris fingerēt xp̄m· qui nich
il in ſe ſolidum: nichil verum
oculis hominum actibuſqꝫ pre
buerit· ſed ſimulate carnis va
cuam ymaginem demōſtrarit
Indignum enim videri volunt
vt credat ds dei filius feīneis
ſe inſeruiſſe viſceribus· et maie
ſtatem ſuam huic contumelie
ſubdidiſſe: vt nature carnis ī=
mixtus ī vero hūane ſubſtācie
corpe naſceretur cum totū hoc
opus non īiuria ſit ipſius· ſed

ſed potentia· nec credenda pol=
lutio ſed glorioſa eſt dignatio·
Si enim lux iſta viſibilis· nul
lis ĩmundicijs quibus ſupfu=
ſa fuerit violatur· nec radiorũ
ſolis nitorem: quem corporeã
creaturam eſſe nõ dubium eſt·
loca vlla ſordentia ꝉ ſcenoſa cõ
taminant· quid illius ſempit=
ne et incorporee lucis eſſentiã
potuit qualibet ſui qualitate
polluere· que ſe ei quã ad ima
ginem ſuam condidit· ſotian=
do creature purificacõnem pre
ſtitit· maculam non recepit· et
ſic ſanauit vulnera iniquitatis
vt nulla pateretur dãpna vir
tutis· Qd̕ diuine pietatis mag
num et ineffabile ſacramentũ
quia omnibus ſanctarum ſcṕ
turarum eſt teſtificationibꝰ nũ
ciatum· iſti de quibꝰ loquimur
aduerſarij veritatis legem per
moyſen datam· et inſpirata di
uinitus prophetarum oracula
reſpuerunt· ipſaſqꝫ euãgelicas
et apoſtolicas paginas quedã
auferendo· et quedam inſeren
do violauerunt· confingentes
ſibi ſub apoſtolorum nomini
bus et verbis ipſiꝰ ſaluatoris
multa velamina falſitatis qui=
bus erroris ſui commenta mu
nirent et decipiendorum men=
tibus mortiferum virus infun
derent· videbant enim ſibi vni
uerſa obſiſtere· omnia r̃clama
re· et nõ ſolum nouo: ſed etiã
veteri teſtamento ſacrilege im=
pietatis ſue dementiam confu=
tari Et tamen in furioſis men=
dacijs pſiſtentes· eccĩam dei de
ceptiõibus ſuis pturbare ñ de=
ſinũt· hoc miſeris q̊s illaquea
re potuerũt ſuadẽtes vt negẽt
a dño ihũ criſto hũanã nam̃
vere eſſe ſuſceptam· negent ve
re eum pro mundi ſalute cruci
fixũ· negẽt de eius latere lãcea
vulnerato ſanguinẽ r̃dẽpcõis
et aquam fluxiſſe baptiſmatis
negẽt eũ ſepultũ· ac die tertio
ſuſcitatũ· negẽt eũ ĩ conſpectu
diſcipulorũ ad conſedẽdũ ĩ dex
tra patris ſuper oẽs celorũ alti
tudĩes eleuatũ et vt tota apl̃ici
ſymboli veritate ſublata nulꝰ
metꝰ t̃reat ĩpios· nllã ſpes ĩci
tet ſcõs· negẽt ĩ criſto viuos et
mortuos iudicãdos vt q̊s tãto
rũ ſacramẽtoꝝ v̕tute p̃uarint·
doceãt ĩ ſole ⁊ lũa colẽ xp̃m et
ſub noĩe ſp̃s ſcĩ· ip̃m taliũ ĩpi
etatũ mgr̃m adorare maĩcheũ
Ad cõfirmãda iꝰ dilcĩſſimi cor
da vr̃a ĩ fide et caritate· ꝓſit oĩ
bus hodierna feſtiuitas vt ex
teſtĩonio maĩfeſtate ſaluatoꝛis
ĩfantie cõfeſſio catholica mũia
tur· et neꝰ nr̃e carnẽ ĩ criſto ne
gãtiũ anathematiſet ĩpietas·
De q̃ nos ihẽs aplũs ñ dubio
ſermõe p̃mouĩt dicẽs Oĩs ſp̃s
qui confitetur criſtum iheſum
in carne veniſſe ex deo eſt· Et
omnis ſpiritus qui ſoluit ihm̃

ex deo nō eſt. et hic eſt ātixp̄s
Nichil ergo cum huiuſmodi
hominibus commune ſit cuiq̄
xp̄iano. nulla cū talibꝰ habe'
at ſocietas nullūqȝ conſortiū.
proſit vniuſe eccie qꝫ multi ip
ſoꝝ domino miſerante detecti
ſūt: et in quibus ſacrilegijs vi
uerent. eorūdem cōfeſſione pa
tefactum eſt Neminem fallāt
diſcretionibus ciborum. ſordi
bus veſtium. vultuūqȝ pallori
bus. nō ſūt caſta ieiunia que
nō de ratione veniūt cōtinentie
ſed de arte fallacie. hattenus
nocuerunt īcautis. hattenus il
luſerunt īpitis poſt hoc nulliꝰ
excuſabilis erit lapſus Nō iā
ſimplex habendus ē. ſꝫ valde
nequam atqȝ pūerſus. qui dei
ceps reptus fuerit nefando ob
ſtrictus errore Eccleſiaſticū ſa-
ne et diuinitus inſtitutū nō ſo-
lum nō ībibemus: ſed etiam ī-
citamus affectum. vt etiam ꝓ
talibus nobiſcum dn̄o ſuppli-
cetis. quoniam et nos decepta
rum animarum ruinas cū fle
tu et merore miſeramꝰ exequē
tes apoſtolice pietatis exēplū
vt cū infirmantibus īfirmemꝰ
et cum flentibꝰ defleamꝰ. ſpe
ramus enī exorādā miām dei
multis lacrimis et legittima ſa
tiſfactiōe lapſorū. quia dū in
hoc corpe viuitur: nullius deſ
perāda repatio. et omniū eſt
optāda correctio. auxiliāte do

mino q̄ erigit eliſos. ſoluit cō-
peditos. illuminat cecos. cui ē
honor et gloria ī ſecu. ſecu. am̄
De eodē ſermo quintꝰ

Hodiernam feſtiuitatē
dilcīſſimi apparicio do
mini et ſaluatoris noſ
tri ſicut noſtis illuſtrat et hic
ille eſt dies quo ad cognoſcen
dū adorādūqȝ dī filiū tres ma
gos p̄uia ſtella perduxit. cuiꝰ
facti memoriam merito placu
it honore ānuo celebrai. vt dū
euāgelica hiſtoria īceſſabiliter
recenſetur. ſemp ſe intelligenti
um ſenſibus inferat ſalutiferū
miſterium p īſigne miraculū.
precefferāt q̇dē multa documē
ta que corpoream natiuitatem
dn̄i manifeſtis indicijs declara
rent. ſiue cū beata maria v̄go
fecūdādā ſe de ſpū ſancto pari
turamqȝ filium dei audiuit et
credidit. ſiue cū ad ſalutacōnē
ipſius in vtero eliſabeth n̄dū
natus iohēs ꝓphetica exul-
tatione cōmotus eſt. quaſi etiā
intra matris viſcera iam cla-
maret Ecce agnus dei ecce qui
tollit peccata mūdi. vel cū ortū
domini angelo nūciāte paſto-
res celeſtis exercitus ſūt clari-
tate circūdati vt nō ābigerent
de maieſtate pueri quem erāt
in preſepe viſuri. nec putarēt
qꝫ in ſola natura hominis eſſꝫ
editus. cui ſuperne milicie fau
laretur occurſus. Sꝫ hec atqȝ

alia huiuſmodi·paucis tūc vi
dētur īnotuiſſe ꝑſonis· que vel
ad cognationem marie virgīs
vel ad ſancti ioſeph familiam
ꝑtinebant· Hoc autem ſignū
quod magos in lōginquo po
ſitos et efficaciter mouit· ⁊ ad
dominum iheſum ꝑſeueranter
attraxit· illius ſine dubio gra
tie ſacramentum· et illius fuit
vocationis exordiū· qua ñ ī iu
dea tātum·ſed etiam ī toto mū
do criſti eāt euangelium predi
candum·vt per iſtam ſtellam
que magorum viſui ſplenduit
iſrahelitarum vero oculis ñ re
fulſit· et illuminatio ſignificata
ſit gentium et cecitas iudeorū·
Permanet igit̃ dilectiſſimi ſi-
cut euidenter apparet miſticoꝝ
forma geſtorum· ⁊ quod ymagine
inchoabatur· veritate cō-
pletur Radiat nāqꝫ e celo ſtel
la per gratiā· et tres reges co-
ruſcatione euangelici fulgoris
acciti· in omnibus cotidie na-
tionibus· ad adorandam in-
fantiam ſummi regis accurrūt
Herodes quoqꝫ in diabolo fre
mit ⁊ auferri ſibi iniq̃tatis ſue
regnum· in hijs qui ad criſtū
tranſeunt īgemiſcit·vnde ſi ꝑ
uulos interficiat· iheſū ſibi vi
detur occidere Quod vtiqꝫ face
re ſine ceſſatione molitur dum
primordijs renatorum ſpiritū
ſanctū eripere· et quandam te
nere fidei velut infantiam tēp-
tat extinguere· Judei vero qui
extra regnum criſti eſſe volue-
runt·adhuc quodāmodo ſub
herodis ſunt principatu·⁊ do
mināte ſibi ſaluatoris inimico
aliemgene ſeruiunt poteſtati·
quaſi neſciāt prophetatum di
cēte iacob Nō deficiet prīceps
ex iuda et dux de femoribꝫ eiꝰ
donec veniat cui repoſita ſūt·⁊
ipſe eſt expectatio gētium· Sꝫ
nōdum intelligunt quod ne-
gare nō poſſunt· et mēte ñ ca
piūt quod ſcripturarū narra-
tione nouerunt·quoniam īſa-
nis magiſtris veritas ſcādalū ē
et cecis doctoribꝫ fit caligo qđ
lumen eſt Reſpondent itaqꝫ ī-
terrogati ꝙ in bethlehem naſ-
citur criſtus·et ſcientiam ſuam
qua alios inſtruunt nō ſequū-
tur.· Perdiderunt igitur ſucceſ
ſionem regum·placationē hoſ
tiarum:locum ſupplicationum
ordinem ſacerdotum Et cū om
nia ſibi clauſa·omnia experiā
tur eſſe finita nō vident ea ī cri
ſtum eſſe trāſlata: Vnde quod
illi tres viri vniuerſarum gen
tium perſonam gerentes: ado
rato dño ſunt adepti:hoc ī po
pulis ſuis per fidem:que iuſti-
ficat impios totus mūdus aſ
ſequitur:Et hereditatem domi
ni āte ſecula preparatam acci-
piūt adoptiui·et ꝑdūt qui vi-
debāt̃ eē legitimi:Reſipiſce tā
dē iudee ꝛ̄ſipiſce:⁊ ad ꝛ̄dēptorē

etiam tuum depoſita īfidelitate
cōūtere Noli ſceleris tui īmaī-
tate terreri · nō iuſtos xp̄s ẜ
peccatores vocat · nec impieta-
tē tuā repellit: q̄ ꝓ te cū cruci-
fixꝰ eſſꝫ orauit Immitē crude
lium patrum tuorū ſolue ſen'
tentiam · neqꝫ te eorum male-
dicto paciaris obſtringi · qui
clamātes de xp̄o ſanguis eius
ſuper nos et ſup filios nr̄os ·
facinus in te ſui criminis trāſ
fuderūt · Redite ad miſericordē
vtimini clementia remittentis ·
Seuicia eni vestre īiquitatis ·
cōuerſa eſt in cauſam ſalutis ·
viuit quē perire voluiſtis · cōfi
temini negatum: adorate ven
ditum · vt vobis benignitas il
lius ꝓſit · cui veſtra maligni'
tas nocere n̄ potuit · Quod er-
go ad veram dilc̄iſſimi ꝑtinet
caritatē · quā etiā īimicis nr̄is
ex dominica eruditione debe-
mꝰ et optādū nob ē ⁊ ſtudēdū
vt h̄ populꝰ q̄ ab illa ſpiritali
patꝝ nobilitate dfecit: rāis ſu
e arboris inſeraꝫ Multū eni
nos do beīuolētia iſta ꝯmēdat
qꝛ iō delictum illorū nobis mi
ſericordie locū fecit · vt eos ad
emulationem ſalutis recipien-
de fides noſtra reuocaret · nam
vitā piorum nō ſibi ſolum · ſed
etiam alijs eſſe vtilem decet vt
quod apud eos agi nō poteſt
v̄bis obtineatur exēplis Con
ſiderantes itaqꝫ dilectiſſimi i'
effabilem erga nos diuinorū
munerum largitatem · coopa
tores ſimus gratie dei operā-
tis in nob · nō eni dormientibꝰ
ꝓuenit regnum celorum · nec
otio deſidiaqꝫ torpentibus be-
atitudo eterna ingeritur · ẜ q̄a
ſicut apoſtolꝰ ait · ſi ꝯpatimꝛ
et cōglorificabimur illa nobis
currenda eſt via · quā ipſe do-
minus ſe eſſe teſtatus eſt · q̄ no
bis nullis opum meritis ſuf-
fragantibus · et ſacramento cō
ſuluit et exēplo · vt in adopti
onem vocatos ꝑ illud ꝓuehe-
ret ad ſalutē ꝑ hoc ībueret ad
laborem · hic labor aūt dilectiſ
ſimi pijs filijs et bonis ſeruis
nō ſolum nec aſper nec onero-
ſus · ẜ etiam ſuauis et leuis ē
dicente dn̄o Venite ad me oēs
qui laboratis et onerati eſtis:
et ego reficiā vos · tollite iugū
meum ſup vos et diſcite a me
quia mitis ſū ⁊ humilis corde ·
et inuenietis requiē animabuſ
veſtris · iugum eni meum ſua-
ue eſt et onus meū leue Nich
il eni dilectiſſimi arduum ē hu
milibꝰ · nichil aſperum mitibꝰ ·
et facile ōnia precepta veniūt
in effectum: quādo gratia pre
tendit auxilium · et obediētia
mollit impiū · Intonante eni
cotidie auribus noſtris eloq̄o
dei · omnis homo quid diuine
iuſtitie placeat ſcire cōuincitur
ẜ quia iudiciū illd q̊ vnuſq̄ſqꝫ

recipiet ꝓut geſſit ſiue bonū ſi
ue malū iudicaturi pacia ⁊ be
nigitate differt̄ īpuītatē ſibi ī
ꝗtatis corda īfideliū ꝓmittūt·
et putāt hūanoꝝ actuū q̄lita
tes· ad dīne ꝓuidētie nō ptinē
ceſurā· q̄ſi nō euidētiſſimis ple
rūqꝫ ſupplicijs male geſta plec
tāt̄ aut nō ſepe ſe celeſtiū cōmi
nationū terror oñdat· q̄bꝫ vtiꝫ
et fides monetur· et īfidelitas ī
crepat̄ Int̄ hec āt pmanet ſup
oēs beignitas dei et nulli miaꝫ
ſuā denegat cū īdiſcrete vniuſ
bona mlta largit̄· eoſqꝫ q̄s me
rito ſubderet peīs mauult īui
tare beneficijs Dilatio eī vīdet̄
dat locū pnīe· nō tñ dici p̄t nl
la ibi eſt vltio· vbi nulla cōuer
ſio ē· qꝛ mēs dura et īgrata iā
ſibiipī ſuppliciū ē· ⁊ ī ꝯſcīa ſua
patit̄· q̄cquid dī boītate differ
tur· Non ita igitur delīquētes
pccā delectēt vt illos ī ſuis acti
bus vite huiꝰ finis īueīat· qm̄
nllā correctio ē ī īferno· nec da
tur remediū ſatiſfactioīs : vbi
iā nō ſupeſt actio volūtatis· di
cēte ꝓpħa dauid· Qm̄ nō eſt ī
morte q̄ memor ſit tui· in īferno
aūt quis cōfitebit̄ tibi· fugiāt̄
noxie volūtates: īimica gaudi
a· et deſideria iā iāqꝫ peritura·
Quis fructꝰ ē q̄ve vtilitas· ea ī
deſinēter cupē· q̄ etiā ſi nō deſe
rāt deſerēda ſūt· Amor rerū de
ficiētiū ad īcorruptibilia tranſ
feratur· ⁊ ad ſublimia vocatus

aīmus celeſtibꝫ delectet̄ Cōfir
mate amicitias cū ſanctis āgel
ītrate ī ciuitatē dī cꝰ nob̄ ſpon
det̄ habitacō et priarchis pro
phetis aplīs martiribus ſocia
mini· vñ et illi gaudēt· īde gau
dete· borū diuitias cōcupiſcite
et p bonā emulationē ad ipſo
rū ambite ſuffragia Cū q̄bus
eī vobis fuerit cōſortiū deuotio
nis· erit et cōmunio dignitatis
Dū itaqꝫ tps vob̄ ad mādata
dnī exequēda cōcedit̄· glorifi
cate dm̄ ī corpe veſtro· ⁊ lucete
dīlcīſſimi ſicut lūiaria ī hoc mū
do· ſint lucerne mētiū vraꝝ ſp
ardētes· ⁊ nichil reſideat ī vrīſ
corpibus tenebroſū· qm̄ ſicut
ait aplūs· Fuiſtis aliqñ tene
bre: nūc aūt lux ī dño· Imple
āturqꝫ in vobis que in triū ma
gorum ymagine preceſſerunt
Et ſic luceat lumen veſtrum co
ram hominibus· vt videntes
opera veſtra bona· magnificēt
patrem veſtrum qui in celis ē·
Sicut enim magnum peccatū
eſt : cum inter gentes propter
malos xp̄ianos nomen domi
ni blaſphemat̄· ita magnū pi
etatis ē meritum cū eidem ī ſcā
ſeruorū ſuorū cōuerſatione be
nedicit̄· cui ē glā ī ſclā ſcloꝝ·

De eodē ſermo ſextꝰ·

Dies dilectiſſimi quo p̄
mū gentibus ſaluator
mūdi xp̄s apparuit
ſacro nob̄ hōre venerādꝰ ē· et

illa hodie cordibus veſtris cō-
cipienda ſunt gaudia: que in
trium magorum fuere pectori
bus: quādo regem celi et terre
ſigno ꝛ ductu noui ſideris īcita
ti: quem crediderant ꝓmiſſum
adorauere cōſpicuū: nec enim
ita ille emenſus eſt dies vt vir
tus opis que tunc eſt reuelata
tranſierit: nichilqꝫ ad nos niſi
rei geſte fama ꝑuenerit: quā fi
des ſuſciperet: et memoria cele
braret. cū multiplicato mune
re dei etiam noſtra cotidie ex
periantur tempora. quicquid
illa habuere primordia Quā
uis ergo narratio euangelice
lectionis illos proprie recenſe
at dies: in quibus tres viri ꝗs
nec prophetica ꝑdicatio docu
erat nec teſtificacō legis īſtrux
erat. ad cognoſcendū deum a
remotiſſima orientis ꝑte vene
runt: hoc idē tamē ꝛ manifeſti
us nūc et copioſius fieri n ō oī
um vocatorum illuminatione
ꝑſpicimus qñ īplet ꝓphecia
yſaie dicentis Reuelauit dñs
brachiū ſanctum ſuum ī cōſpe
ctu gentium et viderūt omnes
gentes ſalutē que a dn̄o deo
noſtro eſt. et iterū: quib' nō ē
ānūciatum de eo videbūt: ꝛ q̄
nō audierunt intelligent. vñ
cū hoīes mūdane ſapientie de
ditos. et a iheſu xp̄i cōfeſſiōe
lōginquos. de profundo ſui er
roris educi. et ad cognitionem
veri luminis cernim' aduocari.
diuine ꝓculdubio gratie ſplē
dor opatur et q̄cquid in cordi
bus tenebroſis noue lucis ap
paret. de eiuſdem ſtelle radijs
micat. vt mentes quas ſuo ful
gore cōtigerit et miraculo mo-
neat et ad deū adorandū ꝑeū
do ꝑducat Si etiam ſollicito ī
tellectu velimus aſpicere quo-
modo etiam triplex illa ſpecies
munerum ab oīb' qui ad xp̄m
greſſu fidei veniūt offeratur.
nōne in cordib' recte credētiū
eadē celebratur oblatio. Aurū
ei de theſauro animi ſui ꝓmit
qui iheſū xp̄m regem vniuer
ſitatis agnoſcit. mirram offert
qui vnigenitū dei credit verā ſi
bi hominis vniſſe naturā. et
quodā eū thure veneraſ qui ī
nullo ipſum paterne maieſta
tis imparem cōfitetur Hijs cō
parationibus dilectiſſimi diligē
ter inſpectis. inuenim' etiā he
rodis nō deeſſe ꝑſonā. cui' ip
ſe diabolus ſicut tunc fuit oc-
cultus incētor. ita nūc quoqꝫ
indefeſſus ē imitator. Crucia
tur enī vocatione gentiū. ꝛ coti
diana poteſtatis ſue deſtructi
one torquetur. Dolens vbiqꝫ
ſe deſeri. et verum regem in oī-
bus locis adorari. parat frau
des. fingit diſſenſiones. erum
pit in cedes. et vt reliquijs eo
rum quos adhuc fallit vtatur
īuidia vritur. ī iudeis ſilacōne

inſidiatur in hereticis · ſeuicia
accenditur in paganis · Videt
enim inſupabilem eſſe potẽti
am regis eterni cuius mors ip
ſius vim mortis extinxerit · et
ideo totam nocendi artem in e
os qui vero regi famulant ar
mauit · alios per inflammatio
nem ſcientie legalis obdurans
alios per falſe fidei commenta
deprauans · alios vero in furo
rem perſecutionis inſtigans ·
Sed hanc herodis iſtius rabi
em ille vincit · qui etiam puu=
los martirij gloria coronauit ·
et fidelibus ſuis tam inuictam
indidit caritatẽ vt apoſtoli v̾=
bis audeant dicere · Quis nos
ſeparabit a caritate criſti · tri=
bulatio an anguſtia: an perſe
cutio an fames an nuditas an
periculum an gladius ſicut eſt
ſcriptum: Quia propt̃ te mor=
tificamur tota die eſtimati ſu=
mus ſicut oues occiſionis · ſed
in hijs omnibus ſuperamus:
propter eum qui dilexit nos ·
Hanc fortitudinem dil̃cĩſſimi:
nõ illis tantum temporib⁹ ne=
ceſſariã credimus fuiſſe: quib⁹
r̃ges mundi et omẽs ſeculi po
teſtates cruẽta impietate in dei
populum ſeuiebant: cum ad
maximam ptinere gloriam ſu
am ducerent: ſi de terris nomẽ
criſtianum auferrent: neſcien=
tes eccleſiam dei per furorem
ſue crudelitatis augeri · quoniã
in ſupplicijs et mortibus beato
rum martirum qui putabant
minimi numero · multiplicabã
tur exemplo · Denique fidei nr̃e
tantum contulit impugnatio p
ſequenti[illegible] vt michil mag⁹ co
net regi[illegible]rincipatum · q̃ꝑ q̃
domini m[illegible]di membra ſũt cri
ſti · nec ta[illegible]gloriantur qꝑ ĩperi
o geniti q̃ꝑ gaudẽt qꝑ in baptiſ
mate ſunt renati Sed quia tẽ=
peſtas priorum turbinum cõ=
quieuit · et dudum ceſſantibus
prelijs quedam videtur arride
re tranquillitas · vigilanter ca
uenda ſunt illa diſcrimina que
de otio ipſius pacis oriuntur:
Aduerſarius enim qui in aper
tis inefficax perſecutionib⁹ fuit
tecta nocẽdi arte deſeuit vt q̊s
nõ pculit ictu afflictiõis lapſu
v̾itiat voluptatis Videñs itaque re
ſiſtere ſibi pricipũ fidẽ · et vni⁹
d̾itatis ĩſepabilẽ tritatẽ nõ ſeg
ni⁹ ĩ palacijs q̃ꝑ ĩ eccleſijs ado
rari · ĩterdictã dolꝫ xp̃iaĩ ſang
uinis fuſionẽ · et q̊ꝝ obtinẽ nõ
p̃t mortẽ · ĩpetit mores Terro
rẽ p̃ſcp̃tionũ ĩ auaricie mutat
incendium · et quos dampnis
non fregit cupiditate corrum=
pit Maligĩtas ei lõgĩq̊ vſu p
p̃a imbuta neq̃tia nõ depoſuit
odiũ · ſꝫ v̾tit ĩgeiũ q̊ ſibi mẽtes
fideliũ blãdi⁹ ſubdat · ĩflãmat
enim cõcupiſcẽtijs · q̊s nõ p̃ot
vexaẽ tormẽtis Serit diſcordi
as · accendit irãs · ĩcitat lĩguas

Et ne ab illicitis dolis cautio-
ra corda ſe reuocent· cōſūman
dorum ſcelerum īgerit faculta
tes· quia illi tocius fraudis h
fructus eſt· vt qui īmolatione
pecudum et thuris incenſione
nō colitur· quibuſlibet ei crimi
nibus ſeruiatur Habet igitur
dilectiſſimi pax noſtra pericu
la ſua· et fruſtra de fidei liber-
tate ſecuri ſūt· qui viciorum de
ſiderijs nō reſiſtunt· cor hoīnū
de operum oſtenditur qualita
te· et formas mētium ſpeties
detegit actionum· Nā ſūt qui
dam ſicut ait apoſtolus q̄ de
um profitentur ſe ſcire· factis
autem negant: vere eīn reatus
negatione incurritur: quando
bonum quod in ſono vocis au
ditur in conſcīa nō habetur:
fragilitas eīn conditionis hūa
ne facile in delicta ꝓlabit· et
quia nullū ſine delectacōne pec
catum eſt· cito acquieſcitur de-
ceptorie voluptati Sz a carna
libus deſiderijs recurratur ad
ſpiritale preſidiū· et mens ha-
bens noticiam dei ſui a cōſilijs
ſe male ſuaſi hoſtis auertat· pro
ſit illi paciencia dei nec ideo de
linquendi ꝑtinatia nutriatur·
qꝛ vindicta differtur Non ſit
peccator de impunitate ſecur⁹
qꝛ ſi tempus penitētie amiſerit
locum īdulgentie nō habebit·
dicente ꝓpheta Quia nō ē in
morte qui memor ſit tui: ī īfer-
no aūt quis cōfitebit tibi Qui
autem ſibi correctionis reparati
onem expitur eſſe difficilē· con
fugiet ad auxiliātis dei clemē-
tiam· et vincula male conſue-
tudinis ab illo poſcat abrūpi
qui alleuat om̄es q̄ corruūt· et
erigit ōnes eliſos Nō erit va-
cua confitentis oratio· quoniā
miſericors deus voluntatem ti
mentium ſe faciet et dabit qd
petitur· qui dedit vnde peteret
Per dominum noſtrum iheſū
xp̄m viuentem et regnantem
cum patre et ſpiritu ſancto ī ſe
cula ſeculorum Amē:

De eodē ſermo ſeptim⁹

NErū memoria ab hūa
ni generis ſaluatore ge
ſtarum· magnam no-
bis dilectiſſimi confert vtilita-
tem· ſi que veneram⁹ credita·
ſuſcipiamus imitanda In diſ
penſacionibus eīn ſacramento
rum xp̄i et virtutes ſūt gracie
et incitamēta doctrine· vt quē
confitemur fidei ſpū· opū quo
qz ſequamur exēplo Nā etiā
ipſa primordia que dei fili⁹ ꝑ
matrem virginē naſcendo ſuſ-
cepit· ad prouectū nos pieta
tis inſtituunt· ſimul eīn appa
ret cordibus rectis in vna ea-
demqz pſona et hūana humi-
litas· et diuina maieſtas Quē
cune teſtantur infantem· celū
et celeſtia ſuum loquūtur auc
torem· puer corpis pui· dn̄s

et rector eſt mundi : et genitri
cis gremio continetur· qui nul
lo fine concluditur Sed in hiſ
noſtrorum vulnerum eſt cura
tio et noſtre deiectionis erectio
Quia niſi in vnum tanta di/
uerſitas conueniret· reconſilia
ri deo natura humana nō poſ
ſet· legem ergo viuendi reme/
dia nobis noſtra ſanxerunt·
Et inde data eſt moribus for/
ma· vnde mortuis eſt impenſa
medicina· nec immerito · cum
tres magos ad adorandū ihe
ſum noui ſyderis claritas de/
duxiſſet· non eum imperantē
demonibꝰ: nō mortuos ſuſcitā
tem· nec cecis viſum· aut clau
dis greſſum· aut mutis eloqui
um reformantem vel in aliqua
diuinarum virtutum actiōe vi
derunt: ſed puerum ſilentem·
quietum: et ſub matris ſollici/
tudine conſtitutum· In quo nul
lum quidem apparet de poteſ/
tate ſignum· ſed magnum pre
betur de humilitate miraculū·
Ipſa itaqꝫ ſpēs ſacre infantie
cui ſe deus dei filius aptarat p̄
dicationem auribus intimādā
oculis ingerebat· et qđ adhuc
vocis nō proferebat ſonus : vi
ſionis iam docebat effectꝰ· to/
ta enim vita ſaluatoris· que et
diabolum ſuperauit et mun/
dum: humilitate eſt concepta:
humilitate eſt confecta· Diſpo
ſitos dies ſub perſecutione fi/
niuit · nec puero tolerātia paſ
ſionis· nec paſſuro defuit mā/
ſuetudo puerilis quia vnigeni/
tus dei ſub vna maieſtatis ſue
inclinatione ſuſcepit vt homo
vellꝫ naſci et ab hominibus poſ
ſet occidi· Si igitur omnipo/
tens deus cauſam noſtram ni
mis malam humilitatis priui
legio bonam fecit· et ideo deſ/
truxit mortem et mortis aucto
rem· quia omnia que pſecuto/
res intulere non renuit· ſed o
bediens patri crudelitates ſe/
uientium mitiſſima lenitate to
lerauit · quantum nos humi/
les· quantum oportet nos eſſe
pacientes: qui ſi quid laboris
incidimus: numquam niſi noſ
tro merito ſuſtinemus. Quis
eī vt ſapiētiſſimus teſtatꝰ ſalo
mō gloriabitꝰ caſtū ſe habē cor
aut mūdum ſe eſſe a peccato.
et dicente beatiſſimo iohanne
Si dixerimus quia peccatum
non habemus: noſmetipſos ſe
ducimus et veritas nulla eſt in
nobis : Quis enī inuenitur in
tantum immunis a peccato ſi/
ue a culpa vt in eo non habe/
at vel iuſtitia quod arguat vel
ipa miſericordia quod remit/
tat. Vnde tota dilectiſſimi criſ
ſtiane ſapientie diſciplina: nō
in habundantia verbi : non in
aſtutia diſputādi: neqꝫ etiam
in appetitu laudis ⁊ glorie: ſed
in vera domini humilitate et

voluntaria conſiſtit· quã domi
nus iheſus xp̄s ab vtero mr̄is
vſq̨ ad ſuppliciũ crucis p oĩ
fortitudine et elegit et docuit·
nam cum diſcipuli inter ſe vt
ait euangeliſta diſquirerent·
quis eorum eſſet maior ĩ reg-
no celorum· vocauit paruulũ
et ſtatuit eum in medio eoꝝ et
dixit eis Amen dico vobis· ni
ſi conuerſi fueritis· ⁊ efficiamini ſi-
cut paruuli· nõ ĩtrabitis ĩ reg-
num celorũ Quicũq̨ ergo hu
miliauerit ſe ſicut puer iſte· hic
maior erit ĩ rḡno celoꝝ Amat
xp̄s ĩfãtiã· huĩilitatis mḡram·
ĩnocẽtie regulam· manſuetudi
nis formam: Amat xp̄s ĩfan
tiam que maiorum dirigit mo
res· ad quam ſenũ reducit eta
tes et eos ad ſuũ ĩclĩat exẽplũ
q̄s ad rḡnũ ſublimat eternũ·
Vt autem plene valeam⁹ ag-
noſcere quõ apprehendi poſſit
tã mira cõfeſſio· ⁊ in puerilem
gradum qua nobis ĩmutatio-
ne redeundum ſit· doceat nos
beatus paul⁹ et dicat Nolite
pueri effici ſenſibus· ſꝫ malicia
puuli eſtote Nõ ergo ad lu-
brica ĩfantie et ad ĩpfecta no
bis primordia reuertendum ē
ſed aliquid qđ etiã graues an-
nos deceat· inde ſumendum ē
velox cõmotionum trãſitus· ci
tus ad pacem recurſus· nulla
memoria offẽſionis· nulla cu
piditas dignitatis· amor ſocie

dilectionis: equalitas natura
lis· Magnum enim bonum
eſt nocere nõ poſſe ⁊ ad malig
na nõ ſapere· quia ĩferre ac re-
ferre iniuriam mũdi hui⁹ pru
dentia eſt· Nemini aũt malũ
pro malo reddere xp̄iane eſt
equanimitas ĩfantie Ad hanc
vos dilectiſſimi ſimilitudinem
puulorum miſterium hodier-
ne feſtiuitatis inuitat· et hanc
vobis humilitatis formã ado-
ratus a magis puer ſaluator
ĩſinuat Qui vt imitatoribꝰ ſu-
is quid glorie pararet oſtende
ret· ortus ſui tẽpe editos mar-
tirio conſecrauit· vt in betlehẽ
vbi xp̄s natus eſt geniti pueri
p cõmunionẽ etatis· cõſortes
fierent paſſionis Ametur ergo
humilitas et omnibus a fide-
libus vitetur elatio Alter alte
rum ſibi preferat· et nemo qđ
ſuum eſt querat· ſꝫ quod alteri
us vt cũ oĩbꝰ habũdauit affe
ctus beniuolentie· in nullo vi-
rus ĩueniatur inuidie Qm̄ q̄ ſe
exaltat humiliabitur: et qui ſe
humiliat exaltabitur· eodẽ ip-
ſo teſtante domino Qui cũ pa
tre et ſpiritu ſancto viuit deus
p omnia ſecula ſeculorũ Amẽ·

De eodẽ ſermo octauus·

Cauſam dilectiſſimi et
rationem ſolempnita-
tis hodierne ſepe vob
et euangelica narratio ⁊ obſer
uantie conſuetudo patefecit· ⁊

neceſſe eſt ita nūc q̄ intra ſalua
tois noſtri humana ꝑmordia
geſta ſunt replicari : vt de ſplē
dore noui ſideris de magis ma
gorumq3 muneribus · de ſeuici
a herodis · et de interfectione ī
fantium diſſeram? · cum ſicut
noſtis et in ſtelle fulgore dei
gratia · et in tribus viris voca⸗
tio gentium · et in rege impio
crudelitas paganorum · et ī oc
ciſione īfantium martirꝝ cūcto
rū forma ꝓceſſerit · Sz qꝛ ī ſa⸗
cratiſſimo die reddendum ex⸗
pectationi veſtre eſt ſacerdotal'
ſermonis offitium nitamur vt
poſſum? adiuuante ſpiritu dei
eo per intelligentie ſemitas ꝑ
uenire · vt cognoſcamus ſacra
mentum preſentis feſti ad om
nium fidelium tempora pertiē
re vt nullo modo habeatur in⸗
ſolitum · quod in diſpenſatio⸗
num ordine adoratur ātiquū ·
Quamuis ergo omnis anima
criſtiana nichil indignum ha⸗
beat de dei filij maieſtate ſenti
re · et tranſcenſis incipientis fi
di rudimentis oporteat vnum
quemq3 ad ſubliniora q̄q3 pro
ficere neceſſe eſt tamen infirmi
tatem mentis humane dum ve
rum hominem accepit criſtum
de ipſa nature noſtre commuīo
ne trepidare · et per inicia vel ī
crementa corporea ad agnitio
nem vnius cum patre deitatis
difficulter accedere · Sed vbi ī
ter caligantes cogitationes ra
dius ſupne lucis refulſerit cūc
tantes fidei mores ſplendor vi
tatis abrūpat vt cor liberū ⁊ a
viſionibus abſolutū · lumē in
telligētie tꝑ duce ſtella ſequaꝛ
qꝛ ſicut aplūs ait Dñs iheſus
xp̄c in glā eſt dei pr̄is · vt quē
venerabaꝛ ī cunis hūiliter iacē
tem · ip̄m ſine diffidētia adoret
cū patre regnātē Hec aūt maī
feſtatio dil'cſſimi que heſitātiū
nebulas diſſoluit aīarū et ita
facit īnoteſcere dei filiū vt de h'
quod idē eſt etiā hominis fili
us nichil paciaꝛ obſtaculi · ad
pn̄tis feſti ꝑtinet dignitatē · et
vera ē īfantia ſaluatoris · declā
tio d'itatis · qn̄ carnis ſenſus ab
humanis ad dīna transfertur
vt quos deprimūt expimenta
infirmitatum · erigāt ſigna vir
tutum · quia tali auxilio et na
ſa nr̄a īdigebat et cā vt r̄pare
hūanū genus nec ſn̄ maieſtate
poſſz hūilitas : nec ſine hūilita
te maieſtas · Iā gº cū in ſinglō
rū fideliū ꝑfectibꝫ dīnorꝝ eluc3
mādatorꝝ cuſtodia ipleꝛ q3 qd'
dictum eſt · ſic luceat lux veſtra
coram hominibus vt videant
opera veſtra bona · et mag⸗
nificent patrē veſtrum qui ī ce
lis eſt · quis illic non preſentē
intelligat maieſtatem · vbi ve⸗
ram videt apparere virtutem :
que vtiq3 ſine deo nulla eſt · nec
proprietatem obtinet deitatis

niſi ſpū ſui vegetetur auctoris
Dicente ei diſcipliſ ſuis dño ·
ſine me nichil poteſtis facere ·
dubium nō eſt hominem bo=
na agentem ex deo habere et
effectum opis et iniciū voluta
tis Unde et apoſtolus copioſiſ
ſimus fideliū cohortator · cū ti
more inquit et tremore veſtrā
ſalutem opamini Deus eſt ei
qui opatur in vobis et velle et
opari pro bona voluntate Et
hec ſanctis cauſa eſt tremendi
atqꝫ metuendi · ne ipſis operi=
bus pietatis elati: deſerantur
ope gratie · et remaneāt in īfir
mitate nature · Qui aūt expi=
ri cupit an in ipſo de⁹ habitet
de quo dicitur · mirabilis deus
in ſanctis ſuis · ſincero examīe
cordis ſui interiora diſcutiat ·
et ſagaciter querat: qua huili
tate reſiſtat ſupbie · qua beniuo
lentia obluctatur īuidie · qmqꝫ
bonis delectetur alienis · an p
malo nō cupiat malum redde
re · malitqꝫ multas obliuiſci in
iurias q̄ p ymaginem et ſimili=
tudinem ſui cōditoris amitte'
re · qui omēs ad cognitionem
ſui generalibus incitat donis ·
pluit ſuper iuſtos et iniuſtos ꝯ
ſolem ſuum ſup bonos et ma
los oriri facit · ac ne in multis
labor et ſollicite diſcretionis in
ſpectio ipſam matrem v̄tutum
omnium caritatem in ſecretis
ſue mentis inquirat · et ſi in ea

dilectionem dei et ꝓximi toto
corde intente repperit · ita vt eti
am īimicis ſuis eadem velit tri
bui que ſibi optat impēdi · q̄ſ'
quis huiuſmodi eſt · deū et rec
torem et habitatorem ſui eſſe
nō dubitet · Quē tāto magnifice
tius recipit quāto magis nō in
ſe ꝫ in domino gloriatur · quo=
niam quibus dicitur regnum
dei intra vos eſt · hij certe illi⁹
agūt ſpiritu cuius regūtur im
perio Scientes igitur dilectiſ=
ſimi qm̄ caritas de⁹ ē qui opa=
tur omnia in oībus · ſectamini
caritatem · ita vt in vnū caſte
dilectionis affectum vniuerſo
rum fidelium corda cōcurrant
Tranſeuntia nos et vana nō
occupent · cōſtāti deſiderio ad
ea que ſunt ſemp mãſura ten=
damus Sacramentum ei pre
ſentis feſti oportet in nobis eſ
ſe perpetuū qd vtiqꝫ ſine fine
celebrabitur ſi in omnibus ac
tibus noſtris dominus iheſus
xpiſtus appareat · Qui cum
patre et ſpiritu ſancto viuit et
regnat in ſecula ſeculorū Am

De q̄drageſima ſermo pm⁹ ¶

Hebreorum quōdā po
pulus et ōnes iſrahe
litice tribus · cū prop
ter peccatorum ſuorum offen
ſiones graui philiſtiorum doi
natione p̄merentur · vt ſupare
hoſtes ſuos poſſent · ſicut ſacra
manifeſtat hiſtoia vires aīmi

et corporis indicto ſibi prepara
uere ieiunio Intellexerāt enim
duram illam et miſerā ſubiecti
onem neglectu ſe mādatorum
dei et morum corruptione me-
ruiſſe Fruſtraqꝫ ſe armis certa
re· niſi prius vicijs repugnaſ-
ſent Abſtinentes ergo a cibo et
potu ſeuere ſibi caſtigatiōis ad
hibuere cenſuram: et vt hoſtes
ſuos vincerent gule illecebram
in ſeipſis ante vicerunt Factū
qꝫ eſt hoc modo vt ſeui aduer-
ſarij et graues domini eſurien-
tibus cederent· quos ſibi ſatu-
ros ſubiugarant· Et nos ita-
que dilectiſſimi inter multas
aduerſitates et prelia conſtitu
ti· ſi ſimilibus remedijs vti cu-
pimus ſimili obſeruatione cu-
remur· Eadem eñ prope mo-
dum cauſa noſtra eſt que illo-
rum fuit· quoniā ſicut illi a car
nalibꝰ aduerſarijs· ita et nos a
ſpiritalibꝰ īpugnamur inimi-
cis· qui ſi donata nobis per dei
gratiam morū correctione vi-
cantur· corporeorum nobꝭ hoſ
tium fortitudo ſucūbet· et emē
datione noſtra infirmabuntur
quos graues nobis nō ipſoꝝ
merita ſed noſtra delicta fecerīt
quapropter dilectiſſimi vt hoſ
tes noſtros ſupare valeamus
per obſeruantiam celeſtiū mā
datorum· diuinum queramus
auxilium· · Scientes nō aliter
nos preualere poſſe aduerſari
is noſtris· niſi preualuerimus
et nobis· Sūt eī intra noſmet
ipſos multa certamina· et aliud
caro aduerſus ſpiritum· aliud
aduerſus carnem ſpiritus cōcu
piſcit· ī qua diſſenſione ſi cupi
ditates corporis fuerint fortio
res· turpiter animꝰ amittit ꝓ
priam dignitatem· et perniti o
ſum erit eum ſeruire quem de
cuerat impare· ſi aūt mens rec
tori ſuo ſubdita· et ſupnis mu
neribus delectata· terrene vo-
luptatis incitamenta calcaueit
et in ſuo mortali corpore pecca
tum regnare nō ſiuerit· ordia
tiſſimū tenebit ratio principa
tum et munitiones eius nulla
ſpiritalium nequitiarum labe
factabit illuſio· quia tunc ē ve
ra pax hominis· et vera liber-
tas· quando et caro animo iu
dice regitur: et animus deo ꝑ
ſide gubernatꝰ· Hec āt ꝑpatio
dilcīſſimi licet omni tēpore ſa
lubriter aſſumatur vt peruigi
les hoſtes inceſſabili ſuperent
induſtria· nunc tamen ſollici
tius expectanda eſt et ſtudioſi
us inſtruenda: quando et ipſi
ſubtiliſſimi aduerſarij artiore ī
ſidiantur aſtucia Scientes eñ
agere nos ſacratiſſiōs q̄drage
ſime dies: in q̄ꝝ obſeruātia oēſ
p̄terite deſidie caſtigantꝰ: ōnes
negligētie diluūtur: ad hoc to
tam vim ſue malignitatis ītēn
dunt: vt celebraturi ſanctum

paſcha dñi in aliquo inuenia
mur indigni. et vnde nob ob
tinenda erat propiciatio. inde
cõtrahatur offenſio Accedētes
ergo dilectiſſimi ad quadrage
ſime inicium ideſt ad diligenti
orem dñi ſeruitutem qꝛ quaſi
ad quedā agonem ſancti ope'
ris ītroimus: ad pugnas tēp
tationum animos preparamꝰ:
et intelligamꝰ: quāto ſtudio
ſiores pro noſtra ſalute fueri
mus. tanto nos vehementius
ab aduerſarijs impetendos.
Sꝫ fortior eſt qui in nobis eſt
ꝙ qui aduerſum nos eſt. et ꝑ
ipſum validi ſumus in cuius
virtute confidimus. quia ob
hoc ſe dominus temptari a tēp
tatore ꝑmiſit. vt cuius muni
mur auxilio. eiuſdem erudire
mur exemplo Vicit enim adū
ſariū vt audiſtis teſtimonijs
legis: nō poteſtate ꝟtutis vt
hoc ipſo et hominem plus ho
noraret. et aduerſarium plus
puniret dum hoſtis generis
humani nō ſolum quaſi a deo
ſed etiā quaſi ab homine pug
naretur et vinceretur Pugna
uit ergo ille tunc vt et nos po
ſtea pugnaremus: vicit ille.
vt ⁊ nos ſimiliter vinceremus
Nulla ſunt ei dilectiſſimi ſine
temptationum experimētis opa
virtutis. nulla ſine ꝑturbatiōi
bus fides. nullū ſine hoſte cer
tamen. nulla ſine congreſſione

victoria. vita hec noſtra ī me
dio inſidiatorum. in medio ꝑ
liorum eſt. ſi volumus nō deci
pi pugnādum eſt. et ideo ſapi
entiſſimus ſalomō. fili inq̄t ac
cedens ad ſeruitutem dei pre
para animam tuam ad temp
tationem Vir enim ſapiētia dei
plenus ſciens ſtudiū religioīs
laborem habere certaminis.
cum preuideret pugne piculū
āte ammonuit pugnaturum.
ne forſitan ſi ad ignorantem
temptator accederet. imparatum
citiꝰ vulneraret Nos itaqꝫ di
lectiſſimi qui diuinis inſtitutio
nibus eruditi. ad agonem pñ
tis certaminis ſcienter accedi'
mus. audiamus dicētem apo
ſtolum Nō eſt nobis collucta
tio aduerſus carnem et ſang
uinem. ſed aduerſus principeſ
et poteſtates. aduerſus recto
res mūdi huius tenebrarꝫ. cō
tra ſpiritalia nequicie in celeſ'
tibus. et nō ignoremus ꝙ hij
hoſtes noſtri contra ſe geri om
nia ſentiunt. quecūqꝫ nos pro
nr̄a ſalute agere tēptamꝰ. ⁊ h̄
ipſo ꝙ aliquid boni appetimꝰ
aduerſarios ꝓuocamus. hec
enim inter nos atqꝫ illos ꝑ di
abolice inuidie fomitem inue'
terata diſſenſio eſt. vt q̄ a nob
exciderunt: ad que nos deo
auxiliante ꝓuehimur noſtris
iuſtificationibus torqueantur
Si g° nos erigimꝰ illi corruūt

ſi nos conualeſcimus illi infir-
mantur. remedia noſtra plage
ipſorum ſunt quia curatione noſ-
trorum vulnerum vulnerantur. Sta-
te ergo dilectiſſimi vt apl'us ait
ſuccincti lumbos mentis veſtre
in veritate. et calciati pedes in pre-
paratione euangelij pacis. in
omnibus ſumentes ſcutum fi-
dei. in quo poſſitis tela malig-
ni ignea extinguere. et galeam
ſalutis aſſumite. et gladium ſpi-
ritus quod eſt verbum dei. Vi-
dete dilectiſſimi quam potentibus
nos telis. quam inſuperabilibus
munimentis dux multis inſig-
nis triumphis. et inuictus criſ-
tiane militie magiſter armaue-
rit. ſuccinxit lumbos baltheo
caſtitatis. calciauit pedes vin-
culis pacis. quia et diſcinctus
miles cito ab impudicitie incen-
tore vincitur. et non calciatus fa-
cile a ſerpente mordetur. Scutum
fidei ad protectionem totius cor-
poris dedit. capiti galeam ſa-
lutis impoſuit. dexteram gla-
dio .i. verbo veritatis inſtrux-
it. vt ſpiritalis preliator non ſo-
lum ſit tutus a vulnere. ſed et
repugnantem valeat vulnera-
re. Hijs igitur dilectiſſimi fre-
ti armis impigre atque intrepi-
de propoſitum nobis certamen in-
eamus. vt in iſto ieiuniorum ſtu-
dio non eo tantum ſimus fine con-
tenti. vt ſolam ciborum abſti-
nentiam putemus eſſe ſectan-
dam. paruum eſt enim ſi carnis
ſubſtantia tenuatur et anime forti-
tudo non alitur. Afflicto paulu-
lum exteriore homine. reficiatur inte-
rior. et ſubtracta carnis ſaturita-
te corporea. ſpiritalibus mens de-
licijs roboretur. Circumſpiciat
ſe omnis anima criſtiana. et ſeue-
ro examine cordis ſui interna
diſcuciat. videat ne quid ſibi diſ-
cordie inheſerit. ne quid cupidi-
tatis inſederit. Incontinentiam caſ-
titas procul pellat. mendacij te-
nebras lux abigat veritatis. quia
os quod mentitur animam menti-
entis interficit. Detumeſcat ſu-
perbia. humilitas reaſſumatur. re-
ſipiſcat iracundia. comminuantur
iacula noxarum. et obtrectatio
lingue refrenetur. ceſſent vindic-
te. et obliuioni dentur iniurie.
Omnis poſtremo plantatio quam
non plantauit pater celeſtis.
radicitus auferatur. Tunc enim bona
in nobis virtutum ſemina nu-
triuntur. quando de agro cor-
dis noſtri omne germen exter-
num euellitur. Siquis ergo in
quempiam ita cupiditate vlti-
onis exarſit. vt eum aut carce-
ri traderet. aut vinculis alliga-
ret. abſolutionem non ſolum in-
ſontis. ſed etiam eius qui pena
dignus videtur acceleret. vt il-
la dominice orationis regula fi-
denter vtatur dicens. Dimitte
nobis debita noſtra ſicut et nos
dimittimus debitoribus noſtris.

Quã p̄tẽ peticõnũ ita dñs ſpã
li iſinuacõne cõmẽdat· vt toci
us orõis effect⁹ ĩ hac cõditio
ne cõſiſtat: Si ei ĩquit· dimiſe
ritis hoĩbꝫ peccata eoꝝ· dimit
tet et vob̄ pr̄ vr̄ qui ĩ celis ẽ: ſi
aũt nõ dimiſeritis hoĩbꝫ pecca
ta eoꝝ: nec pr̄ vr̄ dimittet vob̄
peccã vr̄a Proiñ dilc̄iſſimi me
mores infirmitatis nr̄e· qꝛ faci
le in quelibet delicta ꝓlabim²
hoc potiſſimum remedium· et
iſtam efficaciſſimam vulnerũ
noſtrorum curatiõem nullate
nus negligam⁹· Remittam⁹
vt remittatur nobis: dem⁹ ve-
niam quam rogamus: et non
ſtudeamus vindicari· qui no-
bis precamur ignoſci· paupũ
gemitus ſurdo nõ trãſeamus
auditu· et miſericordiam indi-
gentibꝫ prompta deuotiõe pre
ſtemus· vt miſericordiam ĩ iu-
ditio inuenire mereamur Ad
quam p̄fectionem qui ſtudiũ
ſuum gratia dei adiutus intẽ-
derit hic ſanctum ieiunium fi-
deliter paget· hic a fermento
malicie veteris alienus· in azi-
mis ſinceritatis et veritatis ad
beatũ paſcha p̄ueniet· et per
nouitatem vite digne letabit̄
in ſacramento reformationis
humane Per xp̄m dñm nr̄m
q̄ cũ p̄re ꝛc̄· De eodẽ ſmo· ij·

Hoc nobis dilectiſſimi
appropinquãte feſtiui
tate paſcali: ieiunium
quadrageſime ipſe legitimi tẽ
poris recurſus indicat· cohor'
tatio tamen noſtri ſermoĩs etiã
adhibenda ẽ· q̄ auxiliãte dño
nec inutilis ſit pigris· nec one
roſa deuotis· Nã cum omnem
obſeruantiam noſtram ratio
iſtorum dierum poſcat augeri
nemo eſt vt cõfido de vobis q̇
ſe ad op⁹ bonũ nõ gaudeat in
citari Natura ei noſtra manẽ
te adhuc mortalitate mutabil̄
etiam ſi ad ſumma queq̄ virtu
tum ſtudia ꝓuehat̄· ſemper
tamẽ ſicut poteſt habere quo
recidat· ita poteſt habere quo
creſcat: et hec eſt perfectorũ ve
ra iuſtitia · vt nũq̄ p̄ſumãt ſe
eſſe perfectos· ne ab itineris n̄
dũ finiti intentione ceſſantes·
ibi incidant deficiẽdi periculũ
vbi ꝓficiendi depoſuerũt ap-
petitum· Quia ergo nemo noſ
trum dilectiſſimi tam perfect⁹
ẽ et ſanctus· vt p̄fectior ꝛ ſanc
tior eſſe nõ poſſit· oẽs ſimul ſi
ne differentia graduum· ſine
diſcretione meritorum ab hijs
in que peruenimus· in ea que
nõdũ apprehendimus pia cu
piditate curramus et ad menſu-
ram cõſuetudinis noſtre neceſ'
ſarij aliquid addam⁹ augmẽ
ti Parum enim r̄ligioſus alio
tempore demonſtratur· qui in
hijs diebus nõ religioſior ĩueĩ
tur vnde oportune auribꝫ noſ
tris lectio apoſtolice p̄dicacõis

inſonuit dicens. Ecce nūc tem
pus acceptabile: ecce nūc dies
ſalutis. Quid em̄ accepti? hoc
tempore. quid ſalubri? hijs di
ebus. in quibus bellum vicijs
indicitur. et omnium virtutum
profectus augetur. Semꝑ qui
dem tibi o anima criſtiana vi-
gilandum cōtra ſalutis tue ad
uerſarium fuit. ne vllus pate-
ret locus temptatoris inſidijs
Sed modo tibi maior cautio et
ſollicitior eſt aſſumenda pru-
dentia. quando idem hoſtis tu
us acriore ſeuit inuidia. Nūc
enim in toto mundo poteſtas
ei antique dominationis aufer
tur et innumera illi captiuita-
tis vaſa rapiuntur. Renuntia
tur atrociſſimo predoni a po-
pulis omnium nationum om
niumqꝫ liguarum. et nullum
iam genus hominum reperit
quod nō tirannicis legibus re
luctetur. dum per ōnes fines
terre regeneranda in criſto mil
lorum milium milia preparā
tur. et appropiquante noue cre
ature ortu. ſpiritalis nequicia
ab hijs quos poſſidebat extru
ditur Fremit ergo d'ſpoliati ho
ſtis impius furor. et nouum q̄
rit lucrum quia ius perdit an-
tiquum Captat indefeſſus et ꝑ
uigil. ſi quas repiat oues a ſa
cris gregibus negligenti⁹ eua
gantes. quas per prodiua vo
luptatum et ꝑ deuexa luxurie
ī diuerſoria mortis īducat. In
flāmat itaqꝫ iras. nutrit odia
acuit cupiditates. irridet cōti
nētiā. incitat gulā. Quē eī tēp
tare nō audeat. q̄ nec ab ipſo
dn̄o nr̄o ih'ū xp̄o conatum ſue
fraudis abſtinuit Nā ſicut pa
tefacit euāgelica hiſtoria cum
ſaluator noſter poſt q̄dragīta
dierū noctiūqꝫ ieiuniū. infirmi
tatis nr̄e in ſe recepiſſet eſuriē.
gauiſus diabol⁹ ſignū ī eo paſ
ſibil' atqꝫ mortal' ſe inueīſſe na
ture. vt exploraret potentiam
quā timebat Si filius īquit di
es: dic vt lapides iſti panes fi
ant Poterat vtiqꝫ iſtud oīpſ
et facile erat vt ad creatoris ī-
periū: ī quā iuberet ſpēm cuiuſ
libet generis creatura tranſiret
ſicut cum voluit ī cōuiuio nup
tiali aquam mutauit in vinū:
Sed hoc magis ſalutiferis diſ
penſationibus congruebat: vt
nequiſſimi hoſtis aſtutia: non
potentia deitatis: ſed humilita
tis miſterio vinceretur: Deniqꝫ
fugato diabolo: et omnibus
artibus callidi temptatoris eli
ſis: acceſſerunt ad dominum ā
geli et miniſtrabant ei: Con-
fundantur igitur filij diaboli
atqꝫ diſcipuli: qui repleti inſpi
ratiōe viperea ſimplices quoſ
qꝫ decipiunt negantes in criſto
vtramqꝫ veram eſſe naturam
dum aut dītatem homine: aut
hominem deitate diſpoliant:

cum vnius tempis gemino do
cumento · vtraqꝫ falſitas ſit p=
empta: qꝛ et per famē corpis
perfecta humanitas · et per fa
mulantes angelos demonſtra
ta eſt pfecta diuinitas · Quia
ergo dilectiſſimi ſicut redēpto′
ris noſtri magiſterio edocti ſu
mus Nō ī ſolo pane viuit ho
mo · ſed ī ōni vbo dī dignūqꝫ
ē vt popul⁹ xpian⁹ ī q̄tacūqꝫ
abſtīa ɔſtitut⁹ mag⁹ d̄ſideret
dei vbo q̄ cibo ſaciai corporeo
ꝓmpta deuotiōe et alacri fide
ſuſcipiam⁹ ſolēpne ieiuniū ·
nō ī ſterili inedia · quā plerūqꝫ
et imbecillitas corpis et auari
tie morbus indicit · ſed in lar=
ga beniuolentia celebrandum
vt ſimus de illis de quibus ve
ritas ipſa dicit Beati qui eſu=
riunt et ſitiūt iuſtitiam · quoi=
am ipſi ſaturabūt Delitie igit
noſtre ſint opa pietatis · et illꝭ
cibis qui nos ad eternitatē nu
triūt impleamur Letemur ī re′
fectionibus paupū · quos im=
pēdia noſtra ſatiauerūt Iocū
demur in veſtitu eorum · quoꝝ
nuditatem īdumentis neceſſa
rijs texerimus · ſentiāt humaī
tatem noſtram egritudīes diſ
cubentium · imbecillitates debi
lium et labores exiliū · deſtitu=
tio pupillorum · et deſolatarū
lamenta viduarum In quibꝰ
iuuādis · nemo eſt qui nō poſ′
ſit aliquam exequi beniuolētie
portionem Nulli enim puus
eſt cenſus · cui magnus eſt ani
mus · nec de rei familiaris mō
menſura pēdet pietatis · Nūq̄
merito caret etiā ī tenui facilta
te bone volūtatis opulētia ma
iora q̄dē ſūt impendia diuitū ·
et minora mediocrum · ſed non
diſcrepat fructus opū · vbi n̄
deeſt affectus opātium In iſta
autem dilc̄iſſimi exercendaꝝ
oportunitate virtutum ſunt et
aliarum inſignia coronarum
q̄ nullo horreorum diſpendio
nulla pecunie diminutione ca
piātur · ſi pellatur luxuria · ſi
abdicetur ebrietas · ꝛ carnalis
cōcupiſcentia caſtitatis legibꝰ
edometur · Si odia trāſeāt in
dilectionem: ſi inimicitie cōuer
tātur ī pacē: ſi trāquillitas ex
tiguat iram · ſi māſuetudo re
mittat iniuriam · ſi deniqꝫ dñō
rum atqꝫ ſeruorum tam ordīa
ti mores ſint vt illorum poteſ
tas mitior ꝛ iſtorū ſit diſciplīa
deuotior Hac igit obſeruātia
dilectiſſimi obtinebitur miſeri
cordia dei · et abolito peccatoꝝ
reatu religioſe venerandū paſ
cha celebrabitur Quod et vrb
roāni piſſimi īpatorēs ſācta ā
tiq̄tus obſeruatione cuſtodiūt
qui in honorem dñice paſſiōis
altitudinem ſue poteſtatis īcli=
nāt et cōſtitutionum ſuarū ſe
ueritate mollita · multarū cul
parū reos precipiūt relaxari

vt ī diebus quibꝰ mūdus ſal-
uatur miſeratione dīna· etiam
ipſorum ſupne bōitatis imita-
trix ſit emulāda clementia Imi
tētur ergo criſtiani populi pn
cipes ſuos· et ad domeſticā in
dulgentiam regijs incitent ex
emplis Nō eī fas eſt priuatas
leges auſteriores eſſe ꝙ publi
cas· remittantur culpe: vincu-
la ſoluātur· deleantur offenſe:
peant vltiones· vt ſacra feſtiui
tas p diuinā atqz humanā be
nignitatē omnes letantes· om
nes habeat innocentes· p criſ-
tum dominum noſtrū Amen·

De eodē ſermo tertius

Semper quidē nos dile
ctiſſimi· ſapient et ſan
cte viuē decet· et in id
voluntates noſtras actioneſqz
dirigere qd nouimꝰ dīne pla-
cere iuſtitie· Sed cū hij appro
pinquant dies quos illuſtrio-
res nobis ſalutis noſtre ſacra-
menta fecerunt· diligētiore ſol
licitudīe corda mūdāda ſūt· et
ſtudioſius exercēda ē diſciplīa
virtutum vt ſicut ipſa miſteria
quadam ſui parte maiora ſūt
ita et noſtra obſeruantia ſupe
ret in aliquo conſuetudinē ſuā
et cui feſtiuitas eſt celebranda
ſublimior· ipſe quoqz in ea re-
periatur ornatior Si enim ra-
tionabile eſt et quodammodo
religioſum videtur per diē feſ
tum ī veſtitu nitidiore prodire
et hītu corpali hilaritatē mētis
oñdere· ſi ipam ꝗqz orōnis do
mū ꝓpēſiore tūc cuā et āpliori
cultu ꝙ tū poſſumꝰ adornamꝰ
nōne dignū eſt vt aīa xpiana
q̄ vere viuūqz dī tēplū ē· ſpēm
ſuā prudēt exornet ⁊ redēpcōiſ
ſue celebratuā ſacramētū oī cir
cūſpectiōe pcaueat· vt nlla eā
macula īiqtatis offuſcet· ā du-
plicis cordis ruga dēcoet· nā
qd ꝓdeſt hoēſtatis formā pfe-
rēs cultꝰ exterior· ſi īteioā hoīſ
aliq̄ꝝ ſordeāt cōtaīacōe vicioꝝ
Oīa i q̄ aī puritatē et ſpeculū
mētis obnubilāt abſtergenda
ſedulo et q̄dā eliacōe ſūt raden
da Scrutet q̄ſqz cōſciam ſuā·
ſeqz aū ſe ſtatuat ꝓprij cēſuā
iudicij· vidat ſi ī ſecreto cordis
ſui illā quā xpc dat īueīt pacē
Si deſideriū ſpūs vlla cōcupia
carnis īpugnat· ſi hūilia ñ ſp
nit· ſi alta appetit· ſi iniq nō dele
ctat lucro· ſi īmodeāto reꝝ ſua
rū ñ gaudet augmēto· ſi deiqz
aliena felicitate nō vrit: ā īimi
ci miſeria nō letat Et cū hacꝝ p
turbacōnū nichil ī ſe forte rep
perit ſincero diſq̄rat examīe· q̄
liū cogitacōnū ſpē frequētet et
vtꝝ null vanitatū pagibꝰ acq̄
eſcat· vl ꝙcito aīm ab hijs q̄
noxie blādiūt abducat Nā nl
lis illecebris moueri· nullis cu
piditatibꝰ titillari· nō ē iſtiꝰ vi
te q̄ tota tēptacō eſt et q̄ nimiꝝ
vicit q̄ vici ab eadē nō veretur

Superbum ē enim de nō pec-
cādi facilitate preſumere. cū h
ipſum preſūpſiſſe peccatū ſit
dicente beato iohāne apoſtolo
Si dixerim⁹ quia peccatū nō
habemus. noſipſos ſeducim⁹
et veritas in nobis nō eſt. Neō
igitur ſe fallat dilectiſſimi neō
decipiat. neqȝ ita quiſq̄ de cor
dis ſui puritate cōfidet vt pu'
tet ſe nullis tēptationum pical
lis ſubiacere. cū pugil ille tēp
tator eos acrioribus pulſet iſti
dijs quos maxime viderit ab'
ſtiere a peccatis. Nā a quo do
los ſuos cōtineat qui ipſiū doī
num maieſtatis auſus eſt cal'
liditatis ſue fraude tēptare. Vi
derat ſuperbiam ſuam bapti'
ſati ihū domini humilitate cal
catam. intellexerat quadragin
ta dierum ieiunio omnem con
cupiſcentiam carnis excluſam
et tamen nō deſperauit de arti
bus ſue malicie ſpetialis ī pro
bitas. tātūqȝ ſibi de nature no
ſtre mutabilitate promiſit vt
quem verum experiebatur hoī
nem. p̄ſumeret poſſe fieri pec'
catorem. Si ergo ab ipſo doī-
no et ſaluatore noſtro decepti-
onum ſuarum diabolus nō re
uocauit iſidias. q̄tomag⁹ fra
gilitatem noſtram impugnare
preſumit. quos exinde vehemē
tiore odio et inuidia ſeuiore p
ſequitur. Ex quo ei ī baptiſmo
renūtiauim⁹. et ab illa cui do
minabatur origine. in nouam
creaturam diuina regeneratio
ne tranſiuim⁹. Vnde quia dū
mortali carne circumdamur.
nō deſinit nobis hoſtis ātiqu⁹
laqueos peccati vbiqȝ preten-
dere et tunc maxime aduerſus
xpiſti mēbra ſeuire. qn̄ ab eis
ſacratiora ſunt celebranda mi
ſteria. merito doctrina ſpiritus
ſancti hac eruditione ībuit po
pulum xpianum. vt ad paſca
le feſtum quadraginta dierū
continentia ſe preparet. cuius
purificationis racō nos ad ob
ſeruantiam ſue ſalubritatis in
uitat. et diligentiam nos ꝓpo
ſite caſtigationis indicit. Quā
to enim ſanctius quiſqȝ hos di
es inuenitur egiſſe. tanto pro
habitur paſcha dn̄i religioſi⁹
honoraſſe. In dieb⁹ igit̄ ſanc
torum ieiuniorū pietatis opa
quibus ſemper ſtudendum eſt
habundantius exequamur.
miſericordes ſimus ad omnes.
maxime aūt ad domeſticos fi
dei. vt ī ipſis quoqȝ elemoſina
rum diſtributionibus bonita-
tē pr̄is celeſtis imitem². q̄ ſolē
ſuum oriri facit ſuper bonos
et malos et pluit ſuper iuſtos
et iniuſtos. Quāuis ergo fide
lium precipue ſit adiuuanda
paupertas. illi etiam tamen q̄
nōdum etiam euāgelium rece
perunt in ſuo labore miſerādi
ſunt. qꝛ ī oīb⁹ hoīb⁹ nature eſt

diligēda cōio . q̄ nos etiā hijs
benignos debet efficere : qui no
bis ſunt q̄cūq3 conditione ſub
iecti maxime ſi eadem grā iam
renati et eodē ſanguis xp̄i pre
tio ſūt redempti : Simul em̄ et
cū iſtis habem⁹ q̄ ad ymaginē
dī cōditi ſum⁹ . nec carnali ori-
gīe a nob . nec ſpūali natiūtate
diuiſi ſūt . Eodē ſpū ſcīficamur
eadē fide viui⁹ : ad eadē ſacr'mē
ta concurrim⁹ . Nō ſpnat hec
vnitas . nec vilis ſit nobis tan
ta cōio . ſʒ hoc ipſū nos p omīa
faciat mitiores q̄ eorū vtimur
ſubiectiōe cū quib⁹ vni dn̄o
eadem ſubicimur ſeruitute . Si
qui ergo horum grauiorib⁹ do
minos ſuos offēdere delictis in
dulgentiā nunc in diebus recō
ciliatiōis accipiāt . auferat mi-
ſeratio ſeueritatē . et venia dele-
at vlcōnem Nullum cuſtodia
teneat . nullum carcer īcludat .
quoniam deus noſter miſc̄diā
ſuam hac cōditione promiſit .
vt ille remittenda ſibi noſſet
peccata prop'a qui remiſit alie
na . Diſſenſionū materie dilc̄iſ
ſimi et īimicitiaꝝ aculei cōterā
tur . ceſſent odia . deficiāt ſimul
tates . ī vnitate dilcōnis oīa cri
ſti mēbra cōueniant Beati enim
pacifici . quoniam filij dei voca
buntur . nec ſolū filij ſed etiam
heredes : coheredes aūt criſti .
Qui viuit et regnat in vnita
te ſpiritus ſancti deus . per in

finita ſecula ſeculorum Amen .

¶ Sequitur de eodem . ſermo
quartus .

Predicaturus vob dī-
lc̄iſſimi ſacratiſſimum
maximūq3 ieiuniū quo
aptius vtar exordio . q̄ vt ver
bis apl̄i in quo xp̄c loquebat
incipiam . dicamq3 quod lectū
eſt Ecce nunc tempus accepta
bile : ecce nūc dies ſalutis Qm̄
uis enim nulla ſint tempora q̄
diuinis non ſint plena muneri
bus . et ſemper nobis ad miſe-
ricordiam dei per ipſius gra-
tiā preſtetur acceſſus . nunc ta-
men omnium mentes maiori
ſtudio ad ſpiritales profectus
moueri et ampliori fiducia o3
animari . quando ad vniuerſa
pietatis officia illi⁹ nos diei ī q̄
redēpti ſum⁹ . rurſus īuitat . vt
excellens ſup omnia paſſiōis
dominice ſacramentum . purifi
catis . et corporibus et animis
celebrem⁹ : Debebatur quidem
tantis miſterijs ita inceſſabilis
deuotio et continuata reueren-
tia . vt tales permaneremus in
conſpectu dei . quales nos in ip
ſo paſcali feſto dignū ē inueni-
ri . Sed quia hec fortitudo pau
corum eſt . et dū fragilitate car
nis auſterior obſeruātia relax-
atur . dūq3 per varias actiōēs
vite huius ſollicitudo oſtendi
tur . necē eſt de mūdano pulue-
etiā religioſa corda ſordeſcere

magna diuine instituc͠onis ſa
lubritate ꝓuiſum eſt· vt ad re
parãdam mentiũ puritatem·
quadraginta nobis dierũ ex-
ercitatio mederetur· ĩ q̃bus ali-
orum tẽporum culpas· et pia
opa redimerent· et ieiunia caſ-
ta decoquerẽt Ingreſſuri igi
dilectiſſimi dies miſticos· ꝛ pu
rificandis animis atq; corpo-
ribus ſacratius ĩſtitutos· pre-
ceptis apoſtolicis obedire cu-
rem⁹· emũdãtes nos ab oĩ iq̃
namento carnis et ſpũs: vt ca
ſtigatis colluctatioĩb⁹ que ſũt
inter vtrãq; ſubſtãtiam: ani-
m⁹ quem ſub dei gubernacul
cõſtitutum corpis ſui decet eſſe
rectorem· domĩationis ſue ob-
tieat dignitatẽ· vt neĩ dãtes vl
lã offẽſionẽ vitupationib⁹ ob
loquẽtiũ ſim⁹ obnoxij Digna
eñ ab ĩfidelib⁹ rep̃henſioẽ car
pemur· ꝛ nr̃o vic͠o lingue ĩpie ĩ
iuriã ſe rligioĩs armabũt· ſi ie
iunãtiũ mores· a puritate per
fecte cõtinẽtie diſcreparit Nõ
eñ ĩ ſola abſtĩnẽa cibi ſtat nr̃a
ſumma ieiunij· aut fructuoſe
corpi eſca ſubtrahit: niſi mẽs
ab iniquitate reuocet· et ab ob
trectationib⁹ ligua cohibeat·
Hic ergo nobis edendi eſt mo
derãda libertas· vt etiam alie
cupiditates eadem lege frenẽ
tur Mãſuetudĩnis et pacĩẽtie·
pacis et trãquillitatis hoc tp⁹
eſt: ĩ quo excluſa omnium cõ-
taminac͠oe vitiorũ: ꝑpetuitas eſt
nobis obtinenda virtutum·
Nũc piarum mẽtiũ fortitudo
donare culpas negligere cõtu
melias et obliuiſci aſſueſcat in
iurias Nũc fidelis animus ꝑ
arma iuſticie a dextris ſe exer
ceat et ſiniſtris· vt per gloriã
et ignobilitatem: per infamiã
et bonam famã: ſecuram cõſci
entiam nec laudes inflent· nec
obprobria defatigẽt Religio-
ſorũ modeſtia nõ ſit meſta ſed
ſãcta· nec iuciãt ĩ eis vllaꝝ m⁹
mura q̃relaꝝ· q̃b⁹ nũq̃ dͤſũt ſã
ctoꝝ ſolatia gaudioꝝ Nõ tie
atur inter opa miſericordie di
minuc͠o facultatum· ſemper di
ues ẽ xp̃iana paupertas· qz ẽ
plus qd̾ habet q̃ qd̾ nõ hz· nec
pauet in iſto mũdo indigẽtia
laborare· cui donatum eſt ĩ oĩ
um rerum domino omnia poſ
ſidere Operãtibus ergo q̃ bo
na ſũt nõ eſt omnino metuen-
dum· ne eis deſit facultas ope
rãdi· cũ ꝛ in duobus nummis
euãgelice illius vidue fit lau-
data deuocio: et pro calice aq̃
frigide premium habeat gra-
tuita largicio Ex affectibus eñ
piorum benignitatis menſura
taxatur· et nũq̃ eũ miſerendi
efficacia deſerit ĩ quo miſericor
dia ipſa nõ deficit Experta eſt
hoc vidua illa de ſarepta: que
btõ helie in tpe famis vni⁹ di
ei cibum quem ſolũ habebat

appoſuit: et propt̃e eſuriẽ ne-
ceſſitati ſue preferens · exiguũ
farine ac puſillum olei iuncctã
ter expendit· ſed non ei defuit
quod fideliter erogauit. ⁊ ĩ va
ſis pia effuſione vacuatis· fõſ
noue vbertatis exortus eſt : vt
ſanctis vſibus nõ minueretur
eius ſubſtantie plenitudo. cui⁹
nõ fuerat formidata defectio ·
Hijs aũt ſtudijs dilc̃iſſimi ad
que vos volũtarie confidimus
preparatos· nõ ambigitis di
abolum: qui omnium v̾tutum
eſt aduerſarius ĩuidere· ⁊ ad h̃
vim ſue malignitatis armare·
vt pietati laqueos de ipſa pie-
tate pretendat· et quos nõ po
tuerit deicere per diffidentiam·
conetur ſupare per gloriã · qꝛ
difficile eſt vt laudabiliter vi
uentem· laus humana nõ ca-
piat· niſi vt ſcriptum eſt · Qui
gloriatur in domino glorietur
Cuius vero ille hoſtis nequiſ-
ſimus non audeat impugnare
propoſitũ· cui⁹ nõ appetat vi-
olare ieiunium: quando verſu-
tias ſuas ſicut euangelica lecti
one patefactũ eſt· nec ab ipſo
mundi ſaluatore cõtinuit. Ex
paueſcẽs eñ in eo quadragin
ta dierum noctiumqꝫ ieiunium·
explorare callide voluit vtrum
hanc continentiam donatã ha
beret an propriam vt non me
tueret dampnationum ſuarũ
opa reſoluẽda. ſi xp̃c eius eſſet

conditionis cuius et corporis
Primo itaqꝫ dolo ſcrutat⁹ eſt
an ipſe eſſet ſubſtantiarum cre
ator· q̃ rerũ corporeaꝝ poſſet
in quas vellet mutare naturas
Sc̃do ã ſub hũane carnis ſpẽ
diuĩitas obumbrata tegeretur
cui facile eſt paruum ſibi aerẽ
facere· et terrena per vacuum
mẽbra librare· Sꝫ cũ illi domi
n⁹ iuſtitiã maluiſſet opponere
veri hoĩs· q̃ꝫ potẽtiam manifeſ
tare d̾itatis: ad hoc cõuertit ter
tie fraudis ingenium· vt eũ ĩ q̃
diuĩe poteſtatis ſignũ ceſſauerãt
dñandi cupiditate tẽptaret· et
ad venerationẽ ſui mũdi r̃gna
pollicendo traduceret· Sꝫ pru
dẽtiã diaboli ſtultã fecit ſapiã
dei vt ſupbus hoſtis hoĩem vi
dẽs quẽ ãqñ ſupauãt nõ metu
eret eũ pſequi : quem pro oĩbꝯ
oportebat occidi· Hui⁹ igitur
aduerſarij dolos· nõ ſolũ in il
lecebris gule ſꝫ etiã in ꝓpoſito
abſtinentie caueam⁹ : Qui eñ
ſciuit hũano generi mortẽ ĩfer
re p cibum: nouit per ipſũ no
cere ieiunũ et ad ꝯtrarie frau
dis effectum ſicut per ſerpen-
tem intulit interdicta preſumi·
ita per famem ſuadet conceſſa
vitari · Vtilis quidem ẽ continẽ
tia que parco aſſueta victu de
litiarũ cohibet appetitum · Sꝫ
ve illorum dogmati apd̾ q̃s eti
am ieiunando peccatur : Dãp
nant enim creaturaꝝ naturam

in creatoris iniuriam· et cōtaī
nari edentes aſſerūt hijs· quo
rum nō deum ſed diabolū con
ditorem eſſe d'finiūt reſultātes
dicēte aplō Oīa mūda mūdis
cōinq̄natis et infidelib⁹ nichil
eſt mūdū· ſed inquinata ſūt et
mens eoꝝ et cōſcientia Vos āt
dilectiſſimi catholice mr̄is ſcā
gn̄a cō̄· q̄s ī ſcola veritatis ſp· ſa·
erudiuit· libertatem vr̄am cō-
grua ratione moderamini· ſci
entes quoniā bonum eſt etiā a
licitis abſtinere· ⁊ cum caſtiga
tius viuēdū eſt· ita diſcernere
cibos· vt vſus eorum ſemouea
tur nō natura dāmnet'· Nul
la vtiq3 nos cōtagionis hui⁹
aſpergat īpietas· qui ſua maxi
me obſeruātia polluūtur· ſer-
uientes creature pocius q̄ cre
atori· et luminaribus celi ſtul
tam abſtinentiam deuouentes
quos nēo ābigat eſſe maīche-
os· qui in honorem ſolis et lu
ne ī dominico die ac ſecūda fe
ria deprehenſi ſūt ieiuāre Pro
eī puerſitatis ſuo ope· bis ī-
pijs bis pbati ſūt· qui ieiu-
nium ſuum ad ſiderum cultū·
et ad reſurrectionis xp̄i inſtitu
ere cōceptum Abdicāt enim ſe
ſacramento ſalutis humāe et
xp̄m dn̄m noſtrum ſicut in ve
ritate carnis nr̄e denegāt natū
ita vere mortuum et reſurrexiſ
ſe nō credūt· et ob hoc diem le
ticie noſtre ieiunii ſuo merore
cōdempnāt Cūq3 ad tegendū
infidelitatem ſuā· noſtris aude
ant intereſſe miſterijs ita in ſa
cramentorum cōmunioē ſe tē
pant interdum vt tucius late
āt· ore indigno xp̄i corpus ac
cipiūt· ſanguinem aūt redēpti
onis noſtre haurire ōmino de-
clināt· Qd' iō vr̄am ſcire volu-
mus ſāctitatē vt vobis huiuſ-
modi homines etiam hijs ma
nifeſtentur indicijs· ⁊ quoꝝ de
prehenſa fuerit ſacrilega ſimu
lacio· notati et proditi a ſācto
rum ſocietate pellātur· de tali-
bus eī beatus aplūs paulus
eccleſiam dei prouide mōet di-
cens Rogamus autē vos fra-
tres vt obſeruetis eos qui diſ-
ſenſioēs et offendicula preter
doctrīam quā didiciſtis faci-
ūt· et declinate ab hijs Hmōi
enim xp̄o dn̄o noſtro nō ſerui
ūt· ſed per dulces ſermōes et
benedictioēs ſeducūt corda in
nocentiū Hijs ergo dilectiſſi-
mi āmonitionibus noſtris q̄s
auribus veſtris cōtra execrabi
lem ſectam frequenter ingeſſi
mus· ſufficienter inſtructi· ſāc
tos quadrageſime dies pia de
uotioē ſuſcipite· et ad prome
rendam miſericordiam dei per
opa vos mie pparate· Irā ex
tinguite· odia deponite· vnani
mitatem diligite· et ſinceris of
ficijs inuicē preuenite Seruis
cū equitate dominamini· null⁹

nullus eorum aut clauſtris cru
cietur aut vinculis · Ceſſent vi
dicte · remittantur offenſe · ſeue
ritas lenitate · indignatio man
ſuetudine · diſcordia pace mu⸗
tetur · Oēs vos modeſtos · om
nes placidos omnes expiant
benignos vt ieiunia nr̄a accep
ta ſint deo Cui ita demū ſacrifi
tiū vere abſtīne et vere pietatis
offerim⁹ ſi nos ab ōni malitia
cōtine⁹ · Cū īimicis autem cru
cis criſti nulla conſenſione iun
gamur · ne impiorum cōſortio
ſanctitas fideliū polluat · lux
ſepetur a tenebris : et fugiant
filios diaboli filij lucis In tem
plū eni dōini quod eſt eccleſia
criſti nichil contaminatū infer
ri · nichil prophanum oportet
admitti · vt omni īmunditia a
penetrabilibus cordis exclu⸗
ſa · ſanctificetur ieiunium nr̄m
et ſimus eternum habitaculū
ſancti ſpūs · qui nos a peccato
rum ſordibꝰ emūdatos · ⁊ poſ
ſidere ſp dignet² et regē · Secū
da igitur et quarta feria et ſex
ta ieiunemus Sabbato aūt a
pud beatum petrū apoſtolum
vigilias celebremus Qui com
mēdati ſibi gregis curam hr̄e
nō deſinens · cuſtodiam nob de
ſuis precibus obtinebit ·

De eodē ſermo quint⁹ ·

Apoſtolica dilc̄iſſimi doc
trina nos ammōet · vt
deponentes veterē hoī
nem cū actibus ſuis de die ī di
em ſancta conuerſatione reno⸗
uemur · Si enim templum dei
ſumus et mentium noſtrarum
ſpiritus ſanctus habitator eſt
dicente apoſtolo vos eni eſtis
templum dei viui · multum vo
bis vigilantia laborandum ē ·
vt cordis veſtri receptaculum :
tanto hoſpite non ſit indignū
Et ſicut in domibus manufac⸗
tis in laudabili diligentia pro
uidetur vt ſi quid aut infuſiōe
ymbrium aut turbine ꝓcella⸗
rum · vel ipſa fuerit antiquitate
corruptum · in ītegrū cura reſ⸗
tituat · ita iugi oportet ſollicitu
dine precaueri · ne quid in nr̄is
animis īcōpoſitum · ne quid in
ueniatur īmundum · Quāuis
enim edifitium noſtꝝ ſine ope
ſui nō ſubſiſtat artificis · nec fa
brica noſtra eſſe poſſit incolu⸗
mis niſi ei ꝓtectio preſuerit cō
ditoris · tamē qꝛ rōnabiles la⸗
pides ſumus et viua materies
ſic nos auctoris noſtri extrux⸗
it manus · vt cum opifice ſuo
etiam is qui reparatur operet
Gratie igiť dī obediētia ſe hu
mana ñ ſubtrahat · nec ab illo
bono ſine quo nō poteſt bona
eſſe deficiat At ſi quid ſibi poſ
ſibile aut arduum in mādato
rum effectibus experitur · nō ī
ſe maceat · ſed ad iubentē recur
rat · qui ideo dat p̄ceptū vt ex
citet deſideriū ⁊ preſtet auxiliū

dicente propħa. Jacta in deū
cogitatum tuum: ⁊ ipſe te enu
triet An forte quiſq̄ʒ ita inſolē
ter ſuperbit: ita ſe illeſum: ita ī
maculatum eſſe p̄ſumit. vt nul
lius iam renouationis indige
at Fallitur prorſus iſta pſuaſi
o et nimia vanitate veteraſcit.
quicūqʒ inter temptationes iſ
tius vite ab ōni ſe vulnere cre
dit immunem. plena ōnia pi-
culis plena ſunt laqueis Inci-
tant cupiditates. īſidiantur il-
lecebre. blādiuntur lucra. dāp
na deterrent Amare ſūt oblo-
quentium ligue. nec ſemp vera
cia ſunt ora laudantium Inde
ſeuit odium: hinc decipit men
dax officium: ut facilius ſit vi
tare diſcordem. q̄ʒ declinare fal
lacem In ipſis autem virtuti-
bus obtinēdis tam dubi9 mo
dus. et tam incerta diſcretio ē:
vt ſi quiſq̄ʒ inter bonoꝝ malo-
rumqʒ cōfinia: ſubtiliſſimi diſ
criminis potuerit ſeruare men
ſuras. difficile ſit vt bene ſibi
conſciam probitatem obtrectā
tium lingua nō mordeat: et in
iquorū euadat opprobria. cui
eſt amica iuſticia Jam cum ad
ipſas rerum temporalium va
rietates cogitatio humana cō-
uertitur. quante ſe opponūt ca
ligines. quanti prauarū opini
onū oboriūtur errores: vt de
obiecto contrariorum ſumat
materia querelarum Nam li-

cet omnium fidelium corda nō
dubitent. nullis mundi hui9
partibus. nulliſqʒ temporibꝫ
prouidentiam abeſſe diuinam
nec de ſtellarū poteſtate q̄ nul
la eſt ſecularium negotiorū pē
dere prouentus ſed equiſſimo
et clemētiſſimo ſummi regis ar
bitrio cuncta diſponi. quoniā
ſicut ſcriptum eſt. vniuerſe vie
domini miſericordia et veritas
tamen cum quedam non ſecun
dum deſideria noſtra procedūt
et ſub humani errore iudicij ſu
perior eſt. plerumqʒ iniq̄ tāq̄ʒ
iuſti: vicium nimis atqʒ conta
gium eſt. vt etiam magnani-
mos iſta concuciant et in ali-
quos illicite cauſationis mur-
mur impellāt. Siquidem iſtis
varietatibus etiam excellentiſ
ſim9 propheta dauid vſqʒ ad
periculum ſe turbatum profite
tur et dicit Mei autē pene mo
ti ſūt pedes. pene effuſi ſūt grē
ſus mei. quia zelaui in peccato
ribus pacem peccatorū vidēs
Unde quia paucorum eſt tam
ſolida fortitudo. vt nulla ineq̄
litatum perturbatione quatiā-
tur et multos fidelium nō adū
ſa tantum. ſed etiā ſecūda cor
rumpant. ſanandis vulneribꝫ
quibus humana īfirmitas ſau
ciatur diligens eſt adhibenda
curatio Ideo enim de periculis
quibus mundus plenus hic ē
quedam breuiter percucurri.

vt dicẽte ſcriptura quis glãbit
caſtum ſe habere cor aut mun
dũ ſe eſſe a peccato · omnes ſibi
intelligãt delictorũ indulgẽtiã
et reparationis neccãm eſſe me
dicinã. Quãdo aũt dilcĩſſimi o-
portunı̃ꝰ ad remedia dĩna de-
currimꝰ . q̃ꝰ cũ ipſa nobꝭ ſacra-
menta redemptioĩs noſtre tem
pis lege referũtur · que vt dig-
niꝰ celebremus ſaluberrime ie
iunio nos q̃dragĩta dieꝝ pre-
paremꝰ · Nõ eĩ hij q̃ p mortis
criſti reſurrectioniſqꝫ miſteriũ ·
in nouã vitam baptiſmo rege
nerante ſũt venturi · ſed etiã õ-
nes populi renatoꝝ vtilit ſibi
et neceſſarie preſidiũ huiꝰ ſan
ctificationis aſſumũt : illi vt q̃
nondũ habent accipiãt · iſti vt
accepta cuſtodiãt · Dicẽte nã
qꝫ apoſtolo · qui ſtat videat ne
cadat · nemo eſt tanta firmitate
ſuffultus · vt de ſtabilitate ſua
debeat eſſe ſecurꝰ · Vtamur igit
dilectiſſimi huiꝰ tẽporis vene-
rabilibꝫ ĩſtitutis · et ſollicitiore
cura cordis nrĩ piacula terga-
mus Quãtũlibet eñi caſte et ſo
brie mortalis hec vita ducat ·
quodã tñ puluere terrene con-
uerſationis aſpgitur · et nitor
mentiũ ad dei imaginem cõdi-
tarum nõ ita a fumo tocius va
nitatis aliena eſt · vt nulla poſ
ſit ſorde fuſcari · et nõ ſp ĩdige
at expoliri · Quod ſi etiã cautiſ
ſimis aĩs neceſſarium ẽ q̃to ilt

ãpliꝰ ẽ expetẽdũ qui tota fere
te ãni ſpatia aut ſecuriꝰ aut ne
gligentiꝰ tranſierũt · quos ca-
ritate debita cõmonemꝰ vt nõ
ideo ſibimet blandiãtur qꝛ no
bis cõſcie ſingulorũ patere nõ
pñt · cũ oculos dei ſcimꝰ vniu-
ſa cernentes · nõ abdita locorũ
nõ parietũ ſepta ſecludãt · nec
ſolũ ei acta et cogitata : verũ et
agenda et cogitãda ſint cogni
ta Iſta gº ſciã ſũmi iudicis iſte
ẽ tremẽdus aſpcũs · cui puiũ ẽ
omẽ ſolidũ et aptum omẽ ſecre
tũ · cui obſcura clarẽt · muta reſ
põdẽt · ſilentiũ cõfitet · et ſñ vo
ce mens loq̃t · Nemo paciam
boĩtatis dei de peccõꝝ ſuoꝝ ĩpuni
tate cõtẽpnat · nec iõ illũ eſtĩet
nõ offenſũ · qꝛ nõdũ ẽ expertꝰ
iratum · Non ſunt longe vite
mortalis ĩdutie · nec diuturna
eſt licentia inſipientium volup
tatum in eternarũ dolorẽ tran-
ſitura penarum . ſi dum iuſtiti
e ſententia ſuſpenditur penitẽ
tie medicina nõ queritur Con
fugiamus ergo ad preſentem
vbiqꝫ miſericordiam dei · et vt
ſanctum paſcha domini digna
obſeruantia celebretur cuncto-
rum ſe fidelium corda ſanctifi-
cent · miteſcat ſeuitia · manſueſ
cat iracũdia · rmittant ſibi oẽs
culpas inuicẽ ſuas : nec exactor
ſit vĩdicẽ q̃ petitor ẽ venie · dicẽ-
tes ei : dĩtte nobꝭ debita nr̃a ſi-
cut et nos dĩttĩꝰ dbitoribꝫ nr̃is

duriſſimis vinculis nos illiga-
mus niſi quod profitemur im
pleam? · vnde ſi orationis hu-
ius ſacratiſſimum pactum nō
tota ſui conditione ſeruatum ē
nunc ſaltē cōſcientiā ſuā vnuſ-
quiſqꝫ cognoſcat et alienis ig
noſcendo delictis · abſolutioēm
ſuorum obtineat peccatorum
Dicente namqꝫ dn̄o ſi dimiſeri
tis hominibus peccata eorum·
dimittet et vobis pater veſter
q̄ui in celis ē delicta veſtra non
longe eſt ab vnoquoqꝫ quod
poſcit cum de benignitate ſup-
plicis ſententia pēdeat iudicā
tis · qui humanarum precum
miſericors et iuſtus auditor · e
quitati ſue de noſtra lenitate p̄
ſcipſit · vt nō haberet ī eo ius
ſeueritatis quos nō inueniſſet
cupidos vltionis · Clementes
autem atque mites animos
etiam largitas decet · nichil ei
eſt dignius q̄ꝫ vt homo ſui ſit
imitator auctoris · et ſecundū
modum proprie facultatis di-
uini ſit operis executor Nam
cū aluntur eſurientes · veſtiun
tur nudi · fouentur infirmi · nō
ne auxilium dei manus explet
miniſtri · et beignitas ſerui mu
nus eſt domini · qui cum ad ef
fectus miſericordie ſue adiuto-
re nō egeat · ita ſuam omnipo
tentiam temperauit · vt et labo
ribus hominū per homines ſub
ueniret · et merito deo gratie re
ferrentur de pietatis officijs cu
ius opera viderent ī famlꝭ · ppt
quod ipſe dominus diſcipulis
ait · Sic luceāt opera veſtra co
ram hominibus · vt videntes
opera veſtra bona magnificēt
patrem veſtrum qui in celis ē·

Sermo ſextus de eodē

Semper quidem dilc̄iſſi
mi miſericordia domi
ni plena ē terra et vni
cuiqꝫ fidelium ad colendum de
um ipſa rerum natura doctri-
na eſt · dum celum et terra · ma
re et omnia que in eis ſunt bo
nitatem et omnipotentiam ſui
proteſtantur auctoris · et fam
lantium elementorum mirabi
lis pulchritudo iuſtam ab in
tellectuali creatura gratiarum
exigit actionem · ſed cum ad i
ſtos recurritur dies quos ſpe-
tialius repationis humane ſa
cramenta ſignarunt · et qui vi
cino ordine atqꝫ contiguo feſ
tum paſchale precedunt · dili
gentius nobis preparatio reli
gioſe purificationis indicitur ·
Quamuis enim in quolibet tē
pe innocens ſit vita multorū·
et plurimos deo bonorum ac-
tuum conſuetudo commendet ·
non adeo tamē de cōſcientie in
tegritate fidendum eſt vt hūa
na fragilitate int̄ ſcādala tēp
tatioēſqꝫ degente nichil potuiſ
ſe arbitremur quod lederet eā
īcidere · cū ꝓpha excellētiſſim?

dicat: Quis gloriabitur caſtū
ſe habere coꝛ: aut mundum ſe
eſſe a peccato: et iterū Ab occł
tis meis munda me domine. et
ab alienis parce ſeruo tuo Si
autem quod experimētis pro
batur talis conditio eſt eorum
qui concupiſcentijs renitūtur
qui iracundie motibus reluctā
tur: et ipſarum cogitationum
archana caſtigāt: vt nūꝗ͂ poſ
ſint in cordibus ſuis nō inuenī
re quod reprobent: et ſepe aut
fallantur occultis: aut grauen
tur alienis: que in alijs vitia:
que egritudines · quātaqꝫ ſint
vulnera · quibus auſterioꝛ ſit
adhibenda medicina · vt illiꝰ
ſacramenti per quod ſoluunꝰ
opera diaboli nō inueniātur a
lieni · Paſchalis q̄ppe feſtiuita
tis hoc proprium eſt vt tota ec
cleſia gaudeat remiſſione pec
catorum · que non in eis tantū
fiat qui ſacro baptiſmate rena
ſcuntur. ſed etiam in eis qui du
dū in adoptiuorum ſorte dinu
merabāꝰ · ꝗ͂uis em̄ principali
ter nouos homines faciat r̄ge
nerationis ablutio: quia tamē
ſupereſt omnibus contra rubi
ginē mortalitatis cotidiana re
nouatio · et īter profectuū gra
dus nullus eſt qui non ſemper
melioꝛ eſſe debeat. generaliter
annitendum eſt vt in die r̄dēp
tionis nemo inueniatur in viciis
is vetuſtatis · Quod ergo ī om

ni tempore dilectiſſimi vnum-
quēqꝫ cōuenit facere criſtianū ·
id nūc ſollicicius ac deuotiꝰ ex
equatur vt apoſtolica inſtituti
o quadraginta dierum ieiuni-
is impleatur · nō ciborum tan-
tummodo parcitate · ſed priua
tione maxime vitiorum Nam
cū ad hoc caſtigatio iſta ſuma
tur vt carnalium deſideriorum
fomites ſubtrahantur · nullū
magis ſectandum eſt continē-
tie genꝰ ꝗ͂ vt ſemper ſimꝰ ab
iniuſta voluntate ſobrij. et ab i
honeſta ieiunii actione · Que de
uotio nō omittit egros · nō ſe-
cernit inualidos quia etiam in
languido atqꝫ inutili corpore
poteſt anime integritas reperi
ri · ſi vbi fuit ſedes prauitatis i
bi confirmētur fundamēta v̄tu
tis Et ideo infirme carnis iſta
ſufficit egritudo que ſepe men-
ſurā voluntarie afflictiōis exce
dit. tm̄ vt mens offitij ſui im-
pleat pteſta que corporea epu
latione nō vtitur · nulla iniq̄ta
te paſcatur · Nonalibus autē
ſcīſqꝫ ieiunijs nulla vtiliꝰ ꝗ͂ e
lemoſinarum opa copulāꝰ · q̄
vno mīe noīe multas laudabi
les pietatis cōtinēt actioēs · vt
oīm fideliū pes aī eē poſſint. e
tiā it̄ īpes facultates · dilcāo ei
q̄ ſimꝉ deo hoīqꝫ debeꝰ · nullis
vnꝗ͂ ita īpediaꝰ obſtaculis vt
non ei ſemper bene velle ſit libe
rū · Dicentibus quippe angelis

gloria in excelſis deo · et in ter
ra pax hominibus bone volun
tatis : non ſolum virtute beni
uolentie · ſed etiam pacis bono
beatus efficitur: quicunqȝ alijs
quacūqȝ miſeria laborantibus
caritate cōpatitur Latiſſima er
go ſunt opera pietatis : que ip
ſa ſui varietate id veris confe
runt criſtianis : vt in distributi
one elemoſinarum nō ſolū di
uites et habundantes · ſed eti
am mediocres et pauperes ſu
as habeant portiones · et qui
largitatis ſunt viribus inequa
les · mentis tamen affectiōe ſi
miles ſint · nam cum ſub ocul
domini multi in gazophilatio
ex opulentia ſua multa confer
rent : vidua quedam duos ītu
lit nummos · et tali ihesu criſti
teſtimonio meruit corōari · vt
in tam paruo muneris modo ·
omniū collationi fuerit cōdig
na preferri · quia inter magna
eorum dona quibus multa re
ſidebant · illi? quod fuit exigu
um fuit totum · Si vero aliquiſ
tante paupertatis coartat an
guſtijs vt nec ad duo era ino
pi impartiēda ſufficiat · habet
in preceptis domini vnde īple
at bone voluntatis offitiū · Si
quidem ſi ſitienti pauperi cali
cem aque frigide miniſtrarit ·
mercedem ſit ſui operis adeptu
rus · tota ſeruis ſuis domino
ad obtinendum regnum ſuū
preparante compendia · vt eti
ā prebitio aque cui? vſus gra
tuitus atqȝ communis eſt pre
mio nō careret · quod ne vlla īt
cluderet difficultas de aqua fri
gida forma eſt propoſita pie
tatis ne putaret ſe mercede cari
turum · cui de calefactione po
tus lignorum impendium de
fuiſſet · de quo tamen calice nō
fruſtra ammonet dominus vt
in nomine ipſius prebeatur :
quia hec que per ſe ſunt vilia :
fides efficit precioſa · et que ab
infidelibus miniſtrantur · etiā
ſi fuerint ſumptu magna om
ni tamen iuſtificatione ſunt va
cua · Celebraturi igitur dilectiſ
ſimi paſcha dōmi ita vos ſanc
tis exercete ieiunijs vt ab omi
bus perturbationibus liberi ·
ad feſta ſacratiſſima veniatis ·
ſuperbie ſpiritus · de quo ſunt
ōnia orta peccata humilitatis
amore pellatur et qui elatione
tumuerant manſuetudine miti
gentur Quorum vero animos
aliqua exaſperauit offenſio rē
conſiliatione ſibimet in vnita
tem ſtudeant redire concordie
nemini malum pro malo red
dentes et donantes inuicē vob
ſicut criſt? donauit nobis · hu
manas inimicitias pace delete
Si quis de ſubditis veſtris ā
clauſtra cuſtodie · aut vincula
meruerūt miſericorditer relax
entur · vt qui cotidie īdulgētie

remedijs indigemus nō diffi-
cilter peccatis ignoſcamus ali
enis: dicentes em̄ ad dn̄m pa-
trem noſtrum · dimitte nob̄ de
bita noſtra ſicut et nos dimitti
mus debitoribus noſtris cer-
tiſſimū eſt ꝙ cum aliorum deli
ctis veniam tribuimus: nob̄ di
uinā clemētiam ꝑpareꝰ · Per

De eodem ſmo ſeptimus

Virtus dilectiſſimi et ſa
pientia fidei criſtiane ·
amor dei ē ⁊ amor px
imi · neqꝫ vllo caret pietatis of
ficio · cui ſtudium eſt colere deū
et iuuare cōſeruum · Harū aūt
affectionum duplex vnitas oī
quidem tempore eſt exercenda
et proficienter augēda: ſed nūc
incrementis amplioribus dila
tanda: vt quadraginta dierū
ieiunium quod feſti paſchalis
eſt preuiū · interiorē cordis au
ditum illius vocis īſtar mone-
at: qua verbis yſaie prophete
iohēs baptiſta docebat Parate
viam domini rectas facite ſemi-
tas eius · Siue em̄ illam ꝑtem
populi cogitemus q̄ dudū cer
tamina euāgelici agonis īgreſ
ſa per ſpiritalis ſtadij curſum
indeſinenter tendit ad palmā ·
ſiue illam que letalium conſcia
peccatorum per rconſiliatiōis
auxilium feſtinat ad veniam:
ſiue illā que ſancti ſpiritus rge
nerāda baptiſmate · vetuſtate
adam exui: et criſti cupit noui

tate veſtiri apte et vtiliter omī
bus dicitur Preparate viā do
mini rectas facite ſemitas eius
Que autē vie domini · queve
ſint ſemite eiuſdem predicato
ris cohortatione diſcamꝰ · qui
diuīe gratie opera et dona pro
mittens: futurarum commuta
tionum reſerabit effectus · ad
dens ſententiam prophetici ſer
monis et dicens · Omnis val
lis implebitur · et omnis mōs
et collis humiliabitur: et erūt
praua in directa: et aſpera in
vias planas: vallis itaqꝫ man
ſuetudinem humilium · mons
et collis elationem indicat ſuꝑ
borū · ſed quia ſicut veritas di
cit: qui ſe humiliat exaltabit̄:
et qui ſe exaltat humiliabitur:
merito et vallibus adimpletio
et montibus eſt annuntiata de
preſſio: vt plana nichil offen
ſionis · et directa nichil habeāt
prauitatis Quamuis enim an
guſta et arta ſit via que ducit
ad vitam · nō tamē difficulter in
cedit · quē vitas cōfirmat et pie
tas · nec caret delectatione gra
diendi cuius iter efficit virtutū
petra ſolidum · nō vitiorū are
na ſuccibuum Verū vt plenius
nouerimus per cuiuſmodi vi
as nobis ſit ad dī promiſſa tē
dendū audiaꝰ dauid ꝓphām
q̄d doceat Vniuerſe inquit vie
dn̄i mīa et veritas Forma igit̄
conuerſationis fideliū · ab exēplo

venit operum diuinorū: et me
rito deus imitationem ſui ab e
is exigit: quos ad imaginem
et ſimilitudīem ſuam fecit Cu
ius itaqꝫ glorie dignitate non
aliter potiemur ꝙ in nobis et
miſericordia inueniatur et veri
tas. per que enim ad ſaluādos
ſaluator venit. per hec ad ſal-
uantem debent properare ſal-
uati. vt nos et miſericordia dei
miſericordes et veritas faciat eſ
ſe veraces. Sicut itaqꝫ per viā
veritatis mens iuſta. ita per vi
am miſericordie ambulat mēs
benigna. nec tamen vnꝙ iti-
nera iſta diuiſa ſunt. quaſi ho
rū bonoꝝ ſingula diuꝰ tramiti
bus expetantur et aliud ſit mi
ſericordia creſcere. aliud verita
tate ꝓficere. nō eſt miſericors
veritatis alienus. nec iuſticie ca
pax eſt pietatis extraneꝰ. nec
vtraqꝫ virtute vtiꝭ q̄ nō vtra-
qꝫ ditatur Caritas robur fidei
fides fortitudo caritatis. et tūc
verum nomen et verus eſt fruc
tus ambarum. cum īſolubilis
manet vtriſqꝫ connexio. vbi eī
ſimul fuerint ſimul deſunt. qꝛ
inuicem ſibi et iuuamen et lu-
men ſunt. donec deſideriū cre-
dulitatis impleat remūeratio
viſionis. et incommutabiliter
videatur et ametur. quod nūc
et ſine fide nō diligiꝭ et ſine di
lectiōe nō creditur. Quia ergo
ſicut aplūs ait ī xp̄o ihū neqꝫ
circumciſio aliquid valet. neqꝫ
preputium. ſed fides que ꝑ di-
lectionē opatur ſimul atqꝫ con
iunctim et caritati ſtudeamus
et fidei. hic enim eſt quidam ef
ficaciſſimus geminarum alaꝝ
volatus: quo ad promerendū
et videndum deum puritas mē
tis attollitur: ne onere curarū
carnalium deprimatur: Nā q̄
ait ſine fide impoſſibile eſt pla
cere deo: idē dicit: Si habuero
omnē fidē ita vt mōtes trāſfe-
ram caritatem autem nō habe
am nichil ſum Unde ſacramen
torum paſchalium diuina miſ
teria digno ſuſcipiantur offi-
tio Duo hec in q̄bꝫ omniū pre
ceptorum doctrina concurrit:
ſtudioſius appetantur quibus
ſinguli quiqꝫ fidelium: et ſacri-
fitium deo efficiantur et tēplū
Inſtet fides ſperare quod cre-
dit: inſtet caritas ꝓpitiare qđ
diligit: vtrūqꝫ amātis ē vtrūqꝫ
credentis: a cui intelligentie cō
ceſſione ſubicimur: eidem pie-
tatis imitatione iūgamur Vox
dei eſt: eſtote ſancti: qꝛ ego ſan
ctus ſum: et vox domini ē Eſto
te miſericordes ſicut et paṫ vr̄
miſericors ē: At ne dubitemꝰ
deo tribui: quod impenditur ī-
digenti: diſpenſatores elemoſi
narum que commertia ieāt au
diamus dicente domino. que
futura ſit iudicij ſui forma: cū
dicit ad dexteram collocatis:

Venite benedicti pr̄is mei poſſi-
dete paratū vobis regnū a con
ſtitutione mūdi · Eſuriui eñ et
dediſtis michi māducare · ſitiui
et dediſtis michi bibere · Pere-
grinus eram et collegiſtis me ·
nudus erā ⁊ operuiſtis me · in
firmus et viſitaſtis me · in car-
cere erā et veniſtis ad me Que
rētibus aūt iuſtis quando aut
qualiter poterint iſta deprehē
dere Reſpondet rex et dicet ill'
Amen dico vobis · ꝙ diu feciſ-
tis vni ex fratribus meis mini
mis michi feciſtis Quid h̄ ope
fructuoſius · quid hac hūanita
te felitius : que vtiq3 laude ſuā
nō fraudanda eſſet · ſi propter
ipſam nature communionem
iuuando homini ab homine p̄
beretur · Sed quia quod non
ex fidei fonte procedit · ad pre
mia eterna non peruenit : alia
eſt conditio celeſtiū opeꝝ · alia
terrenorum Mundana beni-
uolentia in hijs q̄s adiuuat fi
nem habet · criſtiana pietas in
ſuum trāſit auctorem · dum in
ipſū dicamur benigni : quē in
nobis fatem᷑ opari dicēte doī
no Sic luceat lumē veſtrū co
ram hoīibus vt videāt opeā
veſtra bona et magnificēt pa-
trem vr̄m qui in celis ē Gaude
igitur mens fidelis et gloriam
tuā in eius glā qui in te opat̄
agnoſcens · de ipa paſchali feſ
tiuitate ferueſce · Debiti eñ tui

eſt vt ei qui pro omnibus paſ
ſus eſt paratus ſis compati ·
quoniam pia vita ſanctorum
nunquam aliena eſt crucis cri
ſti Dum continentie clauis deſi
deria carnis configit · et corpo
reas cupiditates virtute ſpiri-
tus in ſe habitantis interficit ·
difficile eſt quemq3 in ſe nō ha
bere quod perimat Extinguen
da eſt iracundia · mortificanda
ſuperbia · deſtruenda luxuria :
radix quoq3 auaritie alti⁹ per
ſequenda eſt vt omnium ma
lorum germen valeat excidi ·
ſi eorum potuerit fomes euelli ·
Cum hac autem diligentia in
deſinenter ſit animus excolen
dus · et vtendum ita ſit corpo
re vt rectori ſuo neceſſarium
prebeat natura inferior famu
latum · nunc maxime frenis
continentie caro moderanda
eſt : et quicquid ſublimibus de
ſiderijs obuiat amputandum :
Dum enim congruis purifica
tionibus ad celebrandum paſ
cha domini vtraq3 ſubſtan-
tia preparatur profutura om-
ni tempore conſuetudo nutrit̄
ſeuera in ſubditos imperia de
tumeſcant : ceſſent vindicte pec
cati : et rei criminum ad hos di
es perueniſſe ſe gaudeant : in
quibꝰ a ſanctis pijſq3 principi
bus · etiā publicarū auſteritas
remittitur vltionū · Aboleant̄
odia · deſitiāt ſimultates · pacis

et beniuolentie multiplicer af
fect? · et qui potuit maliciapol
lui: ſtudeat benignitate purga
ri: quoniam iudicium dei ſicut
in mitibus vehemens · ita erit
ī miſericordib9 clemēs et detru
ſis in ignem iehenne propter
inhumanitatem ſiniſtris: dex
tros elemoſinaꝝ pietate lauda
tos: eterna celeſtis regni beati
tudo ſuſcipiet Per dominū no
ſtrum ihesum criſtum qui cum
patre et ſpiritu ſancto viuit et
regnat per omnia ſecula ſeculo
rum amen

De eodem ſermo octauus:

Deuotionis quidem vr̄e
dilectiſſimi noui? hūc
eſſe feruorem · vt ieiu
nijs que domini paſcha precur
runt · multi noſtros preuenia
tis hortatus Sed quia vtilitas
continentie · nō ſolū carnis caſ
tigationi verum etiam mentis
eſt neceſſaria puritati · obſeruā
tiam veſtram ſic cupimus eſſe
perfectā vt ſicut deſiderijs car
nis īſādītis voluptates ita ab
animi ſenſibus excludatis er
rores: nam paſchali feſto ī qd̄
omnia religionis noſtre ſacra
menta concurrūt. is vera et ra
tionabili purificatione ſe pre=
parat cuius cor nulla infideli=
tate polluitur Dicente eñ aplō
omne quod nō eſt ex fide · pec
tatum eſt · inutilia erunt eorū
et vana ieiunia · quos illuſioī

bus ſuis mendacij decepit pa=
ter · et vera criſti caro nō paſcit
Sicut ergo diuinis mandatis
ſacreqꝫ doctrine toto corde fauē
landum · ita omni prudētia ab
impijs eſt ſenſibus abſtinēdū
tunc enim mens ſanctum agit
ac ſpiritale ieiunium · cum er=
roris cibos ⁊ venena abicit fal
ſitatis · que doloſus ac verſut?
inimicus nūc īſidioſius ingerit
quando ipſo venerande feſtiui
tatis curſu · omnis eccleſia ad
intelligenda ſalutis ſue miſ
teria generaliter commouetur
Is enim reſurrectiōis criſti ve
rus et confeſſor ⁊ cultor eſt qui
et paſſione eius nō confundit
⁊ de corporea natiuitate nō fal
litur · nā qdā erubeſcentes euā
gelium crucis criſti · vt auden
tius euacuarēt ſuſceptum pro
mundi redemptione ſupplitiū ·
ipſam vere carnis in deo nega
uere naturam · nō intelligētes
impaſſibilem dei verbi atqꝫ in
commutabilem d'itatē ita incli
natam ad humanam ſalutem
vt et potenter ꝓpria nō amit
teret · et miſericorditer noſtra
ſuſciperet Duplicis itaqꝫ in cri
ſto forme vna perſona eſt et fi
lius dei · idemqꝫ filius hominis
vnus eſt dominus conditionē
ſeruilem cōſilio pietatis accipi
ēs nec legē neceſſitatis incurrēs
quia poteſtate factus eſt huīl
ptāte paſſibil · ptāte mortalis ·

vt ad deſtruendū peccati mor-
tiſqꝫ dominatum · et pene ca-
pax eſſet ſubſtantia infirmita-
tis et michil glorie ſue perderet
natura virtutis. ¶Cum itaqꝫ di
lectiſſimi legentes vel audiētes
euangelium: quedam in domi
no noſtro ihesu criſto cognoſci
tis ſubiecta iniurijs · quedam
illuſtrata miraculis · ita vt in
eodem nunc humana appare-
ant · nunc diuina reſplendeant
nolite quicq̄m horum aſcribe-
re falſitati tanq̄m in criſto aut
ſola ſit humanitas aut ſola di
uinitas: ſed vtrumqꝫ fideliter
credite · vtrumqꝫ humiliter ad
orate · vt in vnitate verbi et car
nis nō ſit vlla diuiſio. Nec q̄a
manifeſta fuerunt in ihesu ſig
na diuina falſa videantur do-
cumenta corporea: vera et co-
pioſa ſunt in criſto teſtimonia
vtriuſqꝫ nature · ad hoc ex di-
uini conſilij altitudine concur-
rentia vt verbo inuiolabili nō
ſeperato a carne paſſibili parti
ceps per omnia intelligatur et
deitas carnis et caro deitatis:
Mēs igit̄ criſtiana fugax mē
datij · diſciplina veritatis · vte-
re diligenter euangelica hiſto
ria: et que fideliter et viſibiliter
ſunt geſta per dominum. tāq̄
ipſa cum apoſtolis aggrega-
ta: nunc ſpirituali ītellectu: nūc
corporeo diſcerne conſpectu:
Da homini ꝙ de muliere puer
naſcitur · da deo ꝙ nec concep
tu leditur virginitas materna
nec partu · Serui formā obuo
lutam pānis vilibus in preſe-
pi iacentem cognoſce/ſed ānun
tiatam ab āgelis: declaratā ab
elementis: adoratam a magis
formā dei confitere · huānum
intellige ꝙ nō declinauit nup
tiale conuiuium · diuinum ap
proba ꝙ aquā conuertit in vi-
num · noſtra tibi innoteſcat af
fectio · cū mortuo amico fletus
impenditur: diuina potētia ſen
titur cum idem poſt quatridua
nā iā fetidus ſepulturā ſolo vo
cis imperio viuificatus erigit̄ ·
Lutum de ſputo et t̄ra fieri cor
porei fuit operis: ſed illinc ſup
litos ceci oculos illuminari nō
dubium eſt illius fuiſſe virtu
tis · que quod principijs natu-
re non dederat · ad manifeſtati
onem glorie ſue reſeruaret: ve
ri enim hominis eſt fatigatio-
nem corporeā ſompni quiete
releuare · ſed veri dei eſt vim ſe
uientium procellarum precep
ti increpatione compeſcere: Ci
bos eſurientibus apponere hu
mane benignitatis et ſotialis
eſt animi · Sed quinque pani
bus ordeaceis et duobus piſci
bus quinqꝫ milia virorum ex
ceptis mulieribus paruuliſqꝫ
ſatiare: q̄s negare audeat op⁹
eſſe deitatis: · Que cooperanti
bus ſecum vere carnis offitijs ·

et ſe homini et hominem ſibi in
eſſe monſtrabat Quia nō ali-
ter in natura humana ſanari
poterāt originalis vulnera ve
tuſtatis. niſi de vtero virginis
carnem ſibi aſſumente dei v̄bo
in vna eademq; perſona ſimul
et caro naſceretur et verbum.
Hanc dilectiſſimi incarnatio-
nis dominice fidem per quam
tota eccleſia corpus eſt criſti. i
concuſſo corde ſeruantes ab oī
bus hereticorum ieiunate mē-
dacijs: et ita vob miſericordie
opera credite ꝑfutura. ita fru
ctuoſe habendam cōtinētie pu
ritatem: ſi mentes veſtre nulla
prauarum opinionū ɔtaminati
one ſorduerint. Abicite exoſa
domīo mūdana argumenta ſci
ētie. p quā nēo ad cognitioēm
veritatis potuit puenire. et hoc
fixum habete in animo quod
dicitis in ſimbolo Credite con
ſempiternum prī filium dei. p
quē facta ſunt oiā et ſine quo
factum ē nichil. ſecundum car
nem quoq; in temporum fine
generatum. Credite hūc cor-
poraliter crucifixum. mortuū
ſuſcitatum. et ſup altitudines
celeſtium dominationum ī pa
tris dextra cōſtitutum. ad iudi
candos viuos et mortuos in e
adem qua aſcendit carne ventu
rum Hoc enim vniuerſis fide-
libus apoſtolꝰ predicat dicēs
Si conſurrexiſtis cum criſto:

que ſurſum ſunt querite. vbi
criſtus ē in dextra dei ſedens.
Que ſurſum ſūt ſapite. non q̄
ſuper terram. Mortui eñ eſ-
tis. et vita veſtra abſcondita ē
cum criſto in domino. Cum eī
criſtus apparuerit vita veſtra
tunc et vos apparebitis cum ip
ſo in gloria Habentes igit̄ di-
lectiſſimi tante promiſſionis fi
duciam. eſtote nō ſolum ſpe ſꝫ
etiam conuerſatione celeſtes. et
q̄uis omni tempore ſtudendū
ſit ſanctificationi et mentis et
corporis. nūc tamen in iſtis q̄
draginta dierum ieiunijs ſolli
citioribꝫ vos pietatis operibus
expolite. nō ſolum in diſtribu
endis elemoſinis. que magnū
habent emendationis effectū.
ſed etiam in remittendis offen
ſionibus. et peccatorum reati
bus relaxādis. vt cōditio quā
inter ſe et hominem deus poſu-
it. nō reſiſtat orantibus. dicen
tes enim ſcd̄m doctrinam doī-
ni dimitte nobis debita noſtra
ſicut et nos dimittimus debito
ribus noſtris. debemꝰ toto cor
de implere quod dicimꝰ. Tūc
enim fiet oīo quod in ſequenti
bus poſtulamus. vt et in tēp
tatioēm nō īducamur. et a ma
lis omnibus liberemur. Per
dominum noſtrum iheſum cri
ſtum Qui viuit et regnat cum
patre et ſpiritu ſancto per infi-
nita ſecula ſeculorum amen:

De eodem ſermo nonus.

In omnibus dilectiſſimi ſolempnitatibus criſtianis nõ ignoram⁹ paſchale ſacramentum eē precipuū. cui digne et congrue ſuſcipiēdo totius nos quidem temporis inſtituta preformāt. Sȝ deuocõnem noſtram preſentes vel maxime dies exigūt: quos illi ſublimiſſimo diuine miſericordie ſacramento ſcim⁹ eē cõtiguos. in quibꝰ merito a ſanctis apoſtolis p doctrinam ſpiritusſancti maiora ſunt ordinata ieiunia. vt per commune cõſortium crucis criſti etiam nos aliquid in eo quod propt̃ nos geſſit ageremus: ſicut apoſtolus ait Si compatimur et conglorificabimur: certa atqȝ ſecura eſt expectatio promiſſe beatitudinis vbi eſt pticipatio dñice paſſionis. Nemo eſt dilectiſſimi. cui per conditionem tēporis ſocietas huius glorie denegatur tanq̄ trāquillitas pacis vacua ſit occaſiōe virtutis. Apoſtolus eñ predicat dicēs omnes qui volunt pie viuere in criſto perſecutionem patiēt. et ideo nūq̄ deeſt tribulatio pſecutionis. ſi nūq̄ deſit obſeruātia pietatis. domin⁹ ipſe in exhortationibus ſuis dicit. Qui nõ accipit crucem ſuam et ſeq̄tur me. nõ eſt me dignus. Nec dubitare debem⁹ hanc vocē nõ ſolū ad diſcipulos criſti. ſed ad cunctos fideles totāqȝ eccleſiā pertinere que ſalutare ſuum in hijs qui aderāt vniuerſaliter audiebāt. Sicut ergo toti⁹ eſt tpis pie viuere. ita totius ē tēporis crucē ferre. que ferri vnicuiqȝ ſuadetur: qȝ proprijs modis atqȝ menſuris ab vnoq̄qȝ toleratur. vnū nomē eſt pſecutionis: ſȝ nõ vna eſt cauſa certaminis: et plus plerūqȝ piculi ē in īſidiatore occulto q̄ hoſte manifeſto. Btūs iob alternātibꝰ bonis ac malis mūdi iſti⁹ eruditus pie veraciterqȝ docebat. Nõne tēptacõ eſt vita hoīs ſup terram? qm̄ nõ ſolis doloribꝰ corpis atqȝ ſupplitijs aīa fidel' impetitur. verum etiā ſalua īcolūitate membrorum graui morbo vrgetur. ſi carnis voluptate mollitur. Sed cum caro concupiſcit aduerſus ſpiritum: ſpiritus autem aduerſus carnē: preſidio crucis criſti mēs rationalis inſtruitur. nec cupiditatibus noxijs illecta cõſentit. q̄niam cõtinētie clauis ⁊ dei timorē trāſfigit. In bono ergo ꝓpoſito conſtitutis: inimicitie diſſimiliū diabolo īſtigāte nõ deſunt: et facile in odia ꝓrūpunt: q̄rū īprobi moēs deteſtabiliores fiunt cõpatione rectoꝝ. iniq̄tas cū iuſtitia nõ habet pacē. tpantiam odit ebrietas: falſitati nulla eſt cum veritate concordia;

Nō amat ſuperbia manſuetu
dinem · petulantia verecūdiam ·
auaricia largitatem : et tam p̄
tinaces habet diuiſitas iſta con
flictus vt etiam ſi exterius cō
quieſcat : ipſa tamen pioꝝ coꝛ
dium penetrabilia inquietare
nō deſinat : vt ſit verum qđ q̄
voluerit in criſto pie viuere pſe
cutionem pacietur · et etiā verū
ſit ꝙ omnis hec vita temptati
o eſt Ipſis experimentis ſuis
vnuſquiſq; fideliū edoctus criſ
ti cruce armetur vt criſto dig
nus habeatur Per iſtum vero
agonem dilectiſſimi ad premi
a eterna tendētibus in eo max
ime diaboli inſidiatur aſtutia :
vt quorum nō poteſt peruer
tere probitatem · ſubruat fidē :
in aliam enim transfertur viā
quiſquis a confeſſione verita
tis abducitur : totuſq; ei⁹ cur
ſus abſceſſio eſt : et tanto erit
morti vicinioꝛ : quāto fuerit a
catholica fide longinq̄oꝛ : Qđ
etiam in diebus noſtris p ſuā
patiuntur iniuriam : qui de ſpi
ritu olim deſtructi erroris olim
q; dampnati veterem inſamiā
conceperunt : qui geminam in
criſto audent negare naturam
aut nō ſuſcepta carnis ſcʒ veri
tate : aut in carnē deitate cōuer
ſa · vt aut ſecundum maniche
um nulla eius ſit reſurrectio ·
cuius nulla eſt paſſio · aut ſecū
dum appollinarē ipſa deitas v̄
bi mutabil' · ipſa ſit facta paſſi
bil' : hoc autem ſentire : hoc au
ribus criſtiane plebis ingere
re · quid aliud eſt · ꝗ̄ ip̄a r̄ligi
onis noſtre fundamenta con
uellere : et etiā ꝙ verus filius đi
verus ſit hominis filius dene
gare · In quo ſolo eſt humani
generis reſtitutio teſtificata p
legem : promiſſa per propħas
et omnibus veteris teſtamenti
ſignificationibus nunciata : vt
magnum illud et ſeculis omni
bus profuturum diuine miſeri
coꝛdie ſacramentum · quod ſe
pe et diu fuerat ſignificatum ·
in preſtituto tempoꝛe nō dubi
taretur īpletum : Unde licet ex
quo verbum caro factum eſt ·
ita in criſto dei atq; hōis vna
perſona ſit vt nullis actionib⁹
fiat vtuſq; nature diuiſio · ſtu
det tamen euangelica veritas :
ipſum quem dei filium predi
cat · ſepiſſime filium hōīs cō
fiteri vt quamuis ea que diſſe
runtur · alia ſint humanitatis
alia deitatis : ſub nomine tamē
filij hominis vtraq; memoꝛen
tur ne fides dominū noſtrū ihe
ſum criſtum natū ex maria vir
gine deum ſimul atq; hominē
creditura cunctetur fatei : aut
in deo humanitatem aut in ho
mine deitatem · et in verbo ſuſ
cepti hominis vera ſit humani
tas · et in carne ſuſcipientis dei
veri maieſtas · Hec dilectiſſimi

per occaſionē feſti paſchalis ·
cui puritatē cordium preparare
debemus de incarnatione verbi
perſtrinxiſſe ſuffitiat· hinc qm̄
aliquotiens īſtructos vos eſſe
meminiſtis nunc deuotionē ve
ſtram de eo quod tpus poſcit
admoneo vt ſanctū et ſalubre
ieiuniū opibus pietatis ornē-
tis: et quia pro īdulgētia maxi
me elaborandum eſt delictorū
indubitabilem vobis diuinā mi
ſericordiā ꝓmittatis· ſi ipſi q̄q3
erga ſubditos vr̄os omnē of-
fenſam trāſtuleritis ad veniā :
placidos eñ atq3 cōcordes ad
tātam feſtiuitatem decet popu
los dei conuenire · vt ſeueritas
vltionum que nūc etiā in pub
licis iuditijs relaxatur · multo
magis in criſtianoꝝ cordibus
mitigetur · quia ad hoc potius
intēta debet eſſe cura ſanctorū:
ne vllus algeat: ne vllus eſuri
at ne quis īopia d̄ſitiat · ne q̄s
merore tabeſcat · ne aliquē vin
cula aſtrictum · ne aliquem ha
beat carcer īcluſum · Quanteli
bet enim exiſtāt cauſe offenſio
nis · ab homine tamen in homi
nem nō tam delicti magnitudo
q̄ꝫ nature eſt cogitāda commu
nio · vt de iuditio quo alterum
iudicat miſericordiā dei iudicā
tis obtineat · Beati enim miſe
ricordes quoniam ipſorum mi
ſerebit deus Qui viuit et reg-
nat in ſecula ſeculoꝝ amen

De eodē ſermo decimus

INter oēs dilc̄iſſimi dies
quos m̄ltis modis ho
norabiles habet criſti
ana deuotio · nichil eſt excellen
tiꝰ feſtiuitate paſchali · p quā i
eccl̄ia dei vniuerſarum ſolemp
nitatum dignitas conſecratur
Siquidē ipſa etiā domini ex ma
tre generatio huic fuit impēſa
ſacramento : nec alia fuit dei fi-
lio cauſa naſcendi : q̄ꝫ vt cruci
poſſ3 affigi · in vtero enim vir
ginis ſuſcepta eſt caro mortal
in carne mortali completa eſt
diſpoſitio paſſioīs · Effectūq3 ē
ineffabili conſilio miſericordie
dei · vt eſſet nobis ſacrifitiū re-
demptionis abolitio peccati et
ad eternam vitā initium reſur-
gendi : Conſiderantes aūt q̄d
per crucem domini adepta eſt
vniuerſitas mūdi cognoſcimꝰ
ad celebrandum paſche diem
merito nos quadragita dierū
ieiunio preparari vt digni poſ
ſimꝰ īntereſſe diuinis miſterijs
Non enim ſummos tantū an
tiſtites · aut ſecundi ordīs ſacer
dotes : nec ſolos ſacramētorū
miniſtros : ſed omē corpus ec-
cleſie vniuerſūq3 fideliū nūerū
ab oībꝰ ꝯtaīatioībꝰ oꝫ eſſe pur
gatū vt tēplū dei cui fundamē
tum ē ipē fūdator i oībꝰ lapidi
bus ſpetioſū et ī tota ſui pte ſit
lucidū Nam ſi regum edes et
ſublimiorū pretoriā poteſtatū

omni ornatu rationabilit̄ exco
luntur vt excellentiora ſint eo
rum domicilia· quorum ampli
ora ſunt merita· quanto opere
edificandum · quanto eſt ho=
nore decorandum deitatis ipſi
us habitaculum· quod licet in
choari et perfici ſine ſuo aucto
re nō poſſit · habet tamen ab
edificante donatum vt etiā la=
bore proprio querat augmen
tum Viua etiam rationalis ma
teries ad extructionem templi
huius aſſumitur et per ſpiritū
gratie vt voluntarie in vnā cō
pagem congruat incitat̄ Que
ideo dilecta ideo queſita eſt ·vt
et ipſa ex nō querente querēs
ex nō diligente ſit diligens di
cente beato iohanne apoſtolo
Nos ergo diligamus inuicē
quia deꝰ prior dilexit nos Cū
igitur et omnes ſimul et ſingu
li quiqꝫ fidelium vnum idemqꝫ
templum ſint: ſicut ꝑfectū hoc
ī vniūſis: ita ꝑfectum debet eē
in ſingulis : quia et ſi nō eadē
ē mēbrorum omnium pulchri
tudo: nec in tāta varietate ꝑti=
um meritorum poteſt eē pari
litas: communionē tamē obti-
net decoris: connexio caritatis
In ſancto enim amore conſor=
tes etiam ſi nō eiſdem vtunt̄
gratie beneficijs· gaudent tamē
bonis inuicem ſuis : et nō pōt
ab eis extraneum eſſe quod di
ligunt quia incremento diteſ'

cūt proprio: qui profectu letā
tur alieno In hac dilectiſſimi
vnitate ſanctorum vbi idem a
matur idem diligitur · idemqꝫ
ſentitur: nec ſuperbis locus eſt
nec īuidis: nec auaris et q̄cq̄d
eſt quo aut vaītas gloriatur ā
ira ſeuit· aut luxuria laſciuit :
nō in criſti federe ſed in diaboli
parte cenſetur lōgeqꝫ a ſedibꝰ
pietatis excluditur· Fremit ita
qꝫ īnocentie aduerſariꝰ · pacis
inimicus: et quia ipſe in verita
te nō ſtetit: totāqꝫ nature glori
am dum ſuperbit amiſit: dolet
hominem dī miſericordia repa
rari et in ea bona que ipſe per
didit introduci Nec mirum ſi
peccati auctor probitate recte a
gentium cruciatur · et eorū q̄s
deicere n̄ poteſt ſtabilitate tor
quetur quandoquidem etiā in
ter homines reperiuntur qui o
pera huius malignitatis imi'
tentur Multi enim quod dolē
dum eſt profectibus vtuntur
alienis · et quia ſe virtutibus
vacuos deſpici nouerūt armā
tur in eorum odium quorū nō
ſequūtur exemplum Serui au
tem dei ⁊ diſcipuli veritatis· eti
am diſſimiles ſui diligunt : et
bellū vicijs potiꝰ q̄ꝫ hominibꝰ
induunt· n̄lli malū pro malo
reddentes· ſed correctionē pec=
tātiū ſp̄ optātes: Pulchrū ei
valde ē et diuīe beniuolētie cōpā
dū ſui queqꝫ in altero meminiſſe

et amare propriā etiam ī hoſ'
te naturā· ſiquidem plurimos
nouim⁹ ī optimos mores trā
ſiiſſe de peſſimis· vt ex ebrioſis
ſobrios: ex crudelib⁹ miſericor
des· ex rapacib⁹ largos· ex in
continentibus caſtos· ex feroci
bus factos eſſe tranquillos Di
cente autē domino· nō veni vo
care iuſtos ſed peccatores. nul
li criſtiano quempiā odiſſe per
mittitur· q2 neō niſi ī remiſſione
pccōꝝ ſaluatur: ⁊ quos viles fe
cit humana ſapientia: neſcim⁹
ꝗ̃ꝑ pretioſos ſpiritualis factu
ra ſit gratia Sit ergo ſanctus
dei populus ſit benignus· ſanc
tus vt declinet prohibita: beīg
nus vt faciat imperata· quam
uis enim magnum ſit habere
fidem rectam · ſanamq3 doctri
nam· et multa laude digna ſit
circumciſio gule· lenitas man
ſuetudinis· puritas caſtitatis·
nude tamē ſunt omnes ſine ca
ritate virtutes· nec poteſt dici
in qualibet morum excellentia
fructuoſum quod nō dilectio
nis part⁹ ediderit· vnde in io
hānis euāgelio dominus ait·
In hoc cognoſcēt omnes quia
diſcipuli mei eſtis. ſi dilectionē
habeatis inuicem · et in eiuſdē
apoſtoli epiſtola legitur Kmī
diligamus inuicem quoniā ca
ritas ex dō eſt: ⁊ omnis qui di
ligit ex deo natus eſt et cognoſ
cit deum: et qui nō diligit non

nouit deum· quoniā deus cari
tas eſt Diſcutiāt ergo ſe fideliū
mentes · et intimos ſui cordis
affectus vera examiātione diiu
dicent· At ſi r̄poſitum aliquid
in cōſcientijs ſuis de fructib⁹ ca
ritatis inuenerint deum ſibi in
eſſe non dubitent· et vt magis
magiſq3 tanti hoſpitis ſint ca
paces fiāt perſeuerāter ī miſeri
cordie opibus āpliores: ſi enī
dilectio deus eſt: nullum habe
re debet terminum caritas· q̃a
nullo poteſt claudi fine diuini
tas. Ad exercendū igiť dilc̄iſſi
mi caritatis bonum ꝗ̃ꝑuis tem
pus omne ſit congruum· pre
ſentes tamen dies ſpeciali⁹ co
hortātur vt qui paſcha dn̄i ca
piūt cū aī ⁊ corporis ſanctifica
tiōe ſuſcipe· hāc maxime grā3
conenť acq̃rere: q̄ et oīm cōtie
tur ſūma v̄tutū et multitudo te
giť pccōꝝ: et ideo celebraturi
illd' eminēs ſup oīa ſacramētū
q̄ īiq̃tates nrās ihū criſti ſang
uis aboleuit: p̄mitijs mīe hoſti
as preponemus et qd' nob̄ boni
tas dei ↄtulit: nos quoq3 eis q̄
ī nos peccauē p̄ſte⁹ In obliui
onē mutē² iiurie: ſupplitiū neſ
ciāt culpe: et a vīdcē metu oēs
ſubditoꝝ abſoluā² offēſe: Nei
nē teneāt clauſtra peālia: nec ī
cuſtodijs tēbroſꝭ taſtes r̄oꝝ ge
mit⁹ pſeuerēt: Si q̄ſq̄ꝫ tales ꝑ
q̄dā delcō obnoxios tēt pccōrē
ſe eē n̄ dubitet ⁊ vt īdlgētiā ipe

accipiat gaudeat ſe īueniſſe cui parcat vt cū ſcd̄m doctrinā dei dicimus. dimitte nobis debita noſtra ſicut et nos dimittim⁹ debitoribꝰ noſtris. non ambigimus per noſtre oracōnis formam diuinam nos obtinē clementiam. In pauperes q̄qꝫ et diuerſis debilitatibꝰ īpeditos. beignior tūc largitas exerceat vt gracie deo multorum voce referantur: et ieiunijs noſtris egenorū refectio ſuffragetur. nulla enim deuotione fidelium mag⁹ domin⁹ delectatur. q̄ꝫ iſta que pauperibꝰ eius impenditur. et vbi curam miſericordie inueīt ibi imaginem ſue pietatis agnoſcit. Nō timeatur ī hijs expenſis defectio facultatū. quoniam ipſa benignitas maxima ſubſtantia eſt. nec poteſt largitatis deeſſe materies vbi criſt⁹ et paſcit ⁊ paſcitur In omnibꝰ hoc opere illa īteruenit man⁹ q̄ panem frangendo auget. et erogando m̄ltiplicat Secur⁹ ⁊ hilaris ſit elemoſine diſtributor. quia tunc maxime lucrum habebit qū ſibi minimū reſeruarit dicente beato paulo aplō. Qui aūt miniſtrat ſemen ſeminanti. et panem ad manducādū preſtabit et m̄ltiplicabit ſemen veſtrum ⁊ augebit īcremēta frugū iuſtitie veſtre in criſto ihesu domino noſtro. Qui viuit et regnat cum patre et ſpiritū ſancto per omnia ſe. ac.

De eodem ſermo vndecimus.

In omnibus quidē dilectiſſimi diebus atqꝫ temporibus. quedam nobis diuine bonitatis ſigna prefixa ſunt et nulla pars anni a ſacris eſt aliena miſterijs vt dum vbiqꝫ nobis preſidia noſtre ſalutis occurrunt. inuitantem nos ſemper miſericordiam dei auidius expectamus: ſꝫ quicq̄d illud eſt quod in diuerſis gratie operibus et donis reparationi humanarum cōfertur animarum totum id nobis nūc euidentius et copioſius p̄ſentatur. quando nō particulatim quedam agenda. ſed ſimꝉ ſunt oīa celebranda. Appropinquante eñ ſūma feſtiuitate paſchali adeſt maximum ſacratiſſimumqꝫ ieiunium qd̄ obſeruantia ſui vniuerſis fidelibꝰ ſine exceptione denūtiat Quia nemo tam ſanctus. vt nō ſanctior. nemo tam deuotus vt nō debeat eſſe deuotior Quis enim in huius vite conſtitutus īcerto. aut immunis a temptatione aut liber īueniatur a culpa? Quis eſt qui nichil ſibi v̄tutis adici. aut cui nichil vicij optet auferri. cum et aduerſa noceāt et ſecunda corrumpant nec minoris ſit periculi carere deſiderātis q̄ꝫ habundare conceſſis In fidie ſunt ī diuitiaꝝ āplitudīe.

inſidie in paupertatis anguſ-
tijs Ille eleuant ad ſuperbiam
hec incitant ad querelam. Tēp-
tat ſanitas. temptat īfirmitas
dum et illa materia eſt negli-
gentie. et hec cauſa triſtitie. La-
queus eſt in ſecuritate. laque9
in timore. nec intereſt vtrum
animus qui terreno tenetur af
fectu. gaudijs occupetur an cu
ris. cū par morbus ſit. vel ſub
vana delectatione languere. vel
ſub anxia ſollicitudine labora-
re Impletur itaqz per ōnia ſen
tentia veritatis qua diſcimus ā
guſtam eſſe et arduā viā q̄ du
cit ad vitam. Et cū latitudo iti
neris ad mortē trahentis mul
tis frequentetur agminib9. in
ſalutis ſemitis paucorum ītrā
tium ſunt rara veſtigia. Unde
autem populoſior eſt via leua
q̄ dextera: niſi quia ad mūda-
na gaudia et corporalia bona
multitudo procliuis eſt Et quā
uis caducum ſit incertūqz quod
cupitur. libentius tamen ſuſci-
pitur labor pro deſiderio volup
tatis q̄ pro amore v̄tutis: ita
cum innumeri ſint qui inuiſibi
lia concupiſcant: vix īueniunt
qui temporalibus eterna pre
ponant Et ideo dicente apoſto
lo: que videntur temporalia
ſunt: que autem nō videntur e
terna ſūt. latet quodammodo
et in abſcondito eſt virtutum
via: quoniam ſpe ſalui facti ſu
mus: et fides vera id ſuper om
nia diligit: quod nullo ſenſu
carnis attingit Magni eſt er
go operis et laboris mobilita
tem cordis ab omnibus conti
nere peccatis: et cum vndiqz ī
numere vanitatū illecebre blā
diantur: ad nulla contagia vi
gorem animi relaxare Quis tā
git picem et nō inquinatur ab
ea Quis non infirmatur in car
ne: Quis non ſordeſcit in pul
uere Quis poſtremo tante eſt
puritatis vt hijs non pollua
tur ſine quibus vita non duci
tur: Iubet enim per apoſtolū
diuina ſcptura. vt qui habent
vxores tamq̄ non habentes
ſint et qui flent tanquam non
flentes. et qui gaudent tanquā
non gaudentes. et qui emūt tā
quam non poſſidentes. et qui
vtuntur hoc mundo. tāquām
non vtantur Preterit enim fi-
gura huius mundi Beata igi
tur mens que peregrinationis
ſue tēpora caſta ſobrietate trāſ
currit. et in hijs per que eā ne
ceſſe ē ābulare nō īmaēt vt ho
ſpita mag9 q̄ dn̄a treor affecti
b9 deſit hūanis et pmiſſioib9 ī
mixa ſit dīnis Hāc āt fortitudi
nē dilecti nulli magis q̄ p̄ntes
et exigūt et ɔferūt dies q̄b9 dū
obſuātia ſpāl īpedit. ɔſuetu-
do ī q̄ pſeuēt acq̄rit Notū eīn
ē vob hoc eē tpus q̄ p totū mū
dū ſeuiēti diabolo acies debeat

criſtiana confligere. et ſi quos aut deſidia tepidos. aut ſollicitudo habuit occupatos. nunc oporteat artius ſpiritalibus iſtrui. et celeſti tuba ad ineundū certamen accendi. quoniam ille cuius inuidia mors itroiuit in orbem terrarum. modo precipuo liuore vrit. modo maximo dolore cruciatur. Videt enī de omnium hoīm genere in adoptionem filiorū dei nouos populos introduci. et per virgīeam eccleſie fecunditatē partus regenerationis augeri Videt ſe dominationis ſue iure priuatū a cordibꝰ quos poſſidebat expelli. eripi ſibi ī vtroqꝫ ſexu milia ſenū. milia iuuenum. milia paruulorum. nec obeſſe cuiqꝫ vel proprium vel originale peccatum vbi iuſtificatio nō meritis retribuitur ſed ſola grē largitate donatur Lapſos quoqꝫ et inſidiarum fraude deceptos peītentie lacrimis ablui et portas miſericordie apoſtolica claue reſeratē ad remedia reconſiliationis admitti Sentit inſuper diem dominice paſſionis inſtare. et illius crucis poteſtate ſe conteri. que in criſto ab omni debito mortis alieno rēdemptio fuit mūdi nō pena peccati. Vt itaqꝫ malignitas frementis inimici nullos habeat ſui liuoris effectus. ad exequenda diuini mandata diligentior eſt aſſumenda deuotio vt tempus ī q̄ omnia diuine miſericordie ſacramenta concurrunt. cum preparatione et animorum ſuſcipiamꝰ et corporum implorātes regimen. atqꝫ adiutorium dei vt ſine quo nichil poſſumus facere per ipſum omnia valeamꝰ implē. Ideo enim datur p̄ceptum vt precipientis queratur auxilium. nec ſe quiſqꝫ per occaſionem infirmitatis excuſet. quia qui preſtitit velle donat et poſſe Dicente enī beato iacobo apoſtolo. ſi quis veſtrum īdiget ſapiētia poſtulet a dō qui dat omnibus affluenter et nō improperat et dabit ei. quis fidelium neſciat quibus virtutibus ſtudere. et q̄bus debeat viciis repugnare. quis cōſcientie ſue aut tā gratioſus. aut tā imperitus eſt arbiter. qui ignoret quid a ſe auferri. aut quid ī ſe oportet augeri. Nemo quippe ita rationis eſt alienus. qui ā conuerſationis ſue nō ītelligat qualitatē. aut cordis ſui ſecreta nō nouerit Nō ergo per oīa ſibi placeat nec ſcd̄ꝫ carnis oblectamenta diiudicet. ſed omnē conſuetudinem ſuam ī diuinorum preceptorum lance cōſtituat. vbi cum alia iubeātur vt fiāt. alia interdicantur ne fiant. iuſto ſe trutinabit examīe qui vite ſue mores ex vtriuſqꝫ pōderis comparatione pēſauerit

Artifex ei miſericordia dei ſplē
didiſſimum in mandatis ſuis
condidit ſpeculum· in quo ho
mo faciem ſue mentis inſpice-
ret· et ꝙ conformis ad imagi-
nē dei· et ꝙ diſſimilis eſſet cog
noſcerꝫ· ꝑcipue vt reiectis pau
lulum carnalibus curis· et oc-
cupationibus inquietis· ſaltē ī
diebus redemptionis et repa-
rationis noſtre a terreis ad ce
leſtia nos cōferaꝰ · Quia vero
ſicut ſcriptum eſt· in multis of
fendimus omnes: miſericordie
primus concipiatur affectus ·
et aliorum in nos delictorum fi
at obliuio· vt illud piiſſimum
pactum: qui nos in dominica ora
tione deuinximus: nullo vindi
cte amore violemus: et dicen-
tes· dimitte nobis debita nr̄a
ſicut et nos dimittimus debito
ribs noſtris· non ſimus in re-
miſſione difficiles: q̄a ad nos
recurret ſiue cupiditas vltionis:
ſiue indulgentia leuitatis: ma
giſqꝫ optandū eſt homini tēp
tationū piculis ſemp expoſito
vt ſuas culpas habeat punitas
ꝙ vt plectat alienas· Quid au
tem conuenientius fidei criſtia
ne ꝙ vt nō ſolum in eccleſia ſꝫ
etiam in omnium domibus fi
at remiſſio peccatorum· Depo
nantur mine: vincula relaxen
tur: quibus ſe multo pernitio-
ſiꝰ qui ea nō ſoluerit religabit
Quod enim quiſqꝫ in alterum
ſtatuit hoc in ſemetipſo ſua le-
ge decernit· Beati vero miſeri-
cordes: quoniam ipſorum mi-
ſerebitur deꝰ· qui in iudiciis ſu
is et iuſtus eſt et benignus· ad
hoc q̄ſdam ſub aliorꝫ eſſe po-
teſtate permittēs· vt ſub equa
moderatione ſeruetur et vtili-
tas diſcipline et manſuetudo
clementie· et nemo audeat alte
rius delictis veniam denegare ·
quam pro ſuis optat accipere
Dicente autem domino· beati
pacifici quoniam filii dei voca-
buntur· deponantur omnium
diſcordiarum odiorumqꝫ cer-
tamina · nec putet ſe quiſꝙ in
paſchali feſto habiturum eſſe
conſortium qui fraternam pā
cem redintegrare neglexerit ·
Apud ſummum enim patrem
qui nō fuerit in caritate fratrū
nō habebitur in numero filio
rum· In diſtributione quoqꝫ e
lemoſinarum et pauperum cu
ra pingueſcant criſtiana ieiu-
nia· et quod ſuis quiſqꝫ deliciis
ſubtrahit debilibus impendat
et egenis· detur opera vt om-
nes deo vno ore benedicant: et
qui aliquam dat portionē ſub
ſtantie ſue ītelligat ſe miniſtrū
miſericordie eſſe diuine· qui ꝑ
tē paupis in manu poſuit lar
gientis vt pccā q̄ baptiſmi aq̄s
aut pn̄ie lacrimis abluūt· etiā
eleōſina deleāt dicēte ſcp̄tura:
Sicut aqua extinguit ignem·

ita eleōſina extinguit peccatū·
per dominum noſtrum ihesū
criſtum qui cum patre et ſpiri
tu ſancto viuit et regnat ī ſecu
la ſeculorum ·

De eodem ſermo duodecimus

Appropinquāte dn̄i ſo-
lēpnitate paſchali ſic ē
ꝑ currēda ieiunij cōſue
tudo· vt nos quadragita dieꝝ
nūer? ad ſanctificationē corpo
ris et mentis exerceat· Suſcep
turi em̄ feſtorū oīm maximum
feſtum· ea nos debemus obſer
uantia prepare vt in cuius re
ſurrectione ſumus reſuſcitati·
in ipſius inueniamur paſſioē
commortui dicēte beato pau
lo apoſtolo · Mortui em̄ eſtis
et vita veſtra abſcondita eſt cū
criſto in deo Cum em̄ criſt? ap
paruerit vita veſtra tūc et vos
apparebitis cum ipſo in gloia
dei Que vero nobis eſt cum cri
ſto participatio· niſi vt deſina
mus eſſe quod fuimus : aut q̄
ſimilitudo reſurrectioīs niſi de
poſitio vetuſtatis· vnde qui ſa
cramentum ſue ꝛ̄parationis ī
telligit· carnis ſe vicijs debet ex
uere et omēs ſordes abicē pec
catorum · vt intraturus nupti
ale conuiuium· ſplendeat veſte
virtutum · Quamuis em̄ benig
nitas ſponſi cunctos ad cōmui
onem regiarum inuitat epula
rum· ſtudendum eſt tamē vni
uerſis vocatis vt ſacrorū cibo-
rum munere nō inueniantur ī
digni· Abutuntur autem qui'
dam patientia dei· ⁊ qui nō ſi't
in conſcientia liberi: fiunt de lō
ga impunitate ſecuri· cum ido
differatur vltio: vt temp? poſ
ſit habere correctio· Miſericor
diam igitur dei noſtri · que nō
vult mortem peccatoris ſꝫ tan
tum vt conuertatur et viuat· n̄
ideo quiſq̄ꝫ tardet amplecti· q̄a
quod meruit non recepit · nec
em̄ quicq̄d differtur aufertur ·
aut condempnationem euaſit·
qui indulgentiam nō queſiuit
cuius quidē implorande non
vna omnibus cauſa eſt· qꝛ m̄l
tis modis multiſqꝫ mēſuris et
peccatum a peccato· et crimen
diſtat a crimine· ſed quia vni'
uerſitas fidelium ad perfectam
innocentiam et ad plenam de-
bet tendere puritatem : vt eorū
conſortio meātur aſcribi de q̄-
bus dicitur Beati mundo cor
de quoniam ipſi deū videbunt
Omni inſtantia et virtute ni-
tendum eſt vt quicquid ſecre-
tum conſcientie maculat quic-
quid aciem mentis obſcurat :
diligētiſſimis emūdatioibꝫ de
leatur Quamuis enim ſcriptū
ſit· quis gloriabitur caſtum ſe
habere cor: aut mundum ſe eſ
ſe a peccato: nō tamen deſperā
da eſt apphēſio puritatis: q̄ dū
ſemper petitur: ſemper accipit
nec ꝛ̄manet iudicio cōdēpnādū

quod fuerit confeſſione purga
tum. Hoc illud eſt dilectiſſimi
quod orãtes omnes eccleſie fi-
lij ex doctrina dñi vniformit͛
dicũt. Dimitte nob̄ debita nr̄a
ſicut et nos dimittimus debito
ribꝫ noſtris. quia nemo tã ſan
ctus nemo tã iuſtus eſt. qui in
tẽpore iſtius vite que tota tẽp
tatio ẽ cuiuſcũqꝫ peccati remiſſi
one nõ egeat. Circũſtant vn-
diqꝫ picula ĩnumerabiliũ delic
torũ. et per licitos vſus ad im-
moderatos tranſitur exceſſus
dum per curam ſalutis irrepit
delectatio voluptatis. et nõ ſuffi
cit concupiſcentie quod poteſt
ſatis eſſe nature. Hĩc habendi
amor nunq̃m ſaciandus exori
tur: hinc cupiditas eminendi.
que vel ſtirpi ſue innixa vel ſo-
boli nunc ꝑlem habet ſuperbi
am nũc parentẽ. Hijs autem
et alijs temptatioĩbꝫ quarum
multiplex ẽ et infinita cõnexio
que rectius virtus q̃ continen-
tia opponitur: que nutriendis
atqꝫ ſeruandis animi et corpo
ris bonis et incrementa prebet
et roborat. Vnde in celeſtibus
eccleſie diſciplinis multũ affe-
runt vtilitatis diuinitus inſti-
tuta ieiunia. vt dum continen
tie legibus carnalis ſubicitur
appetitus motus quoqꝫ ĩterior
temperetur. ac ſicut corpus a
cibis ita et mens ab iniquitate
ieiunet. Dominus enim dicit.
Beati qui eſuriunt et ſitiũt iuſ
ticiam: quoniam ipſi ſaturabũ
tur. Habet ergo populus dei
ſpũales epulas caſtaſqꝫ delici-
as: quas ſalubriter expetit et
laudabiliter concupiſcit. Quo
niam laudante et dicente pro
pħa. guſtate et videte quoniã
ſuauis eſt dominus. quiſquis
dulcedinẽ iuſticie et miſericor-
die dĩ quibus omnis eius ꝓui
dentia diſpenſatur guſtu cord͛
attigerit et nullo vnq̃ minuen
da faſtidio experimenta ſuper
norꝫ hauſerit gaudiorum: cor
ruptibilia et temporalia bona
eternorꝫ admiracõne deſpiciet.
et in illo igne quem dei accẽdit
caritas cõcaleſcet. vt algore in
feruorem conuerſo et in lucem
nocte mutata vno opere ĩ ani
mis fidelium ſpirituſſanctus et
tenebras abigat et peccata cõ
ſumat. Vnde quia tales fruct9
mater virtutũ continẽtia parit
et ieiunantes a vicijs ad ieffa
bilia oblectamẽta perducit ſtu
dioſiori nunc opere dilectiſſimi
exequamur precepta celeſtia:
et quia totum paſchale ſacramẽ
tũ in remiſſione eſt conditũ pec
catorum quod celebrare opta
mus imitemur. Miſericors ei
et iuſtus dominus ita promit
tit indulgentiam ſuam vt eam
etiam quibus parcet indaget.
Exponens enĩ ipſe qua regula
nos deo patri voluit ſupplicare

ſi dimiſeritis inquit hominib9
peccata eorum: dimittet et vob
pater veſter qui in celis eſt pec
cata veſtra Si āt nō dimiſeritis
hoīb9 nec pat̄ vr̄ dimittet vob
pccā vr̄a. Juſta prorſus et be
nigna conditio: qua diuine po
tentie fit particeps homo: vt
ſententiam di ex ſuo liberet ar
bitrio: vt eo ſibi iuditio obſtrī
gat dominum quo iudicauerit
ipſe conſeruum: Siue itaqʒ cir
ca equales: ſeu circa obiectos
nature parilitas diligatur et q̄
a nemo non peccat: nemo nō
parcat. non difficulter preſte
mus quod gratulanter accepi
mus vt ſiue largitate elemo
ſinarum: ſiue indulgentia pec
catorum: quantomagis fueri
mus miſericordes: tanto ſim9
perfectius innocentes Per do
minum noſtrum. ac̄
Lcīo ſci euāgelij ſcd̄m matheū
In illo tempore aſſumpſit ihe
ſus petrum et iacobum et io
hannem fratrem eius: et dux
it illos in montem excelſum ſe
orſum Et reliqua: Omelia lec
tiōis eiuſdem beati leōis pape
Euangelica lectio dilcī
ſimi que per aures cor
poris interiorem men
tiū noſtrarū pulſauit auditū:
ad magni ſacramenti nos intel
ligentiā vocat: Quā aſpirante
gratia dei facilius aſſequemur
ſi conſiderationem nr̄am ad ea

que paulo ſunt ſuperius enar
rata referamus Saluator eīn
hūani generis deus xp̄c cō dēs
eam fidem. que et īpios ad iuſ
ticiā et mortuos reuocat ad vi
tā ad hoc diſcipulos ſuos doc
trine monitis et operū miracu
lis imbuebat vt idem et vnige
nitus dei et hoīs filius crederetur
tur. Nā vnum horum ſinē alio
nō proderat ad ſalutē. Et eq̄l
erat periculi dominum ihm̄ cri
ſtū. aut deum tantūmodo ſine
homine. aut ſīn deo ſolū hoīnē
credidiſſe. cū vtrumqʒ eſſet pi
ter confitendū. qr ſicut deo ve
ra humaītas: ita homini ineāt
vera diuinitas. Ad cōfirmādā
ergo huius fidei ſaluberrimam
cognitionē. interrogauerat di
ſcipulos ſuos dn̄s int̄ diuerſaſ
alioꝝ opīones. quid ipī de eo
crederēt. q̄d ve ſentirēt Vbi apo
ſtol9 petrus p r̄uelationē ſūmi
prīs corpea ſuperans et hūa
na tranſcēdens. vidit mētis o
culis filiū dei viui et cōfeſſus ē
gloriam deitatis quia nō ad ſo
lam reſpexit ſubſtantiā carnis
et ſanguinis. Tantūqʒ in hac
fidi ſublimitate complacuit vt
beatitudinis felicitate donatus
ſacram inuiolabilis petre acci
perꝫ firmitatē. ſup quā fūdata
eccīa portis īferni et mortis le
gib9 p̄ualēt. nec ī ſoluēdis ā li
gādis hoīb9. q̄rūcūqʒ cauſ ali
ud ratum eēt ī celo q̄ q̄d petri

ſediſſet arbitrio. Hec autē di-
lectiſſimi laudate intelligentie
celſitudo inſtruenda erat de in
ferioris ſubſtantie ſacramen-
to. ne apoſtolica fides ad glo
riam confitende in criſto deita
tis euecta. īfirmitatis noſtre re
ceptionem indignam impaſſi
bili deo. atq̧ īcongruam iudi-
caret. et ita iam in ipſo huma
nam crederet glorificatam eſſe
naturam vt nec ſupplicio poſſꝫ
affici nec morte diſſolui. Et iō
dicente domino qđ oportet eū
ire iheroſolimam et multa pa
ti a ſenioribꝫ et ſcribis et prin
cipibus ſacerdotum et occidi.
et tercia die reſurgere. cum be
atus petrus qui ſuperno illu-
ſtratus lumine ꝺ ardentiſſima
filij dei ꝯfeſſione feruebat. con
tumelias illuſionum et crude-
liſſime mortis obprobrium re
ligioſo vt putabat et libero fa
ſtidio rēſpuiſſꝫ. benigna ab ihū
increpatione correptus. et ad
cupiditatem pticipāde cum eo
paſſionis animatus eſt. ſubſe
quens enim exhortatio ſalua-
toris hoc inſpirauit. hoc do
cuit vt volentes eum ſequi ne
garent ſe ſibi. et ꝓ ſpe eterno
rum leuiſſimum ducerent tem
poralium detrimētum quia is
demū animam ſuam ſaluā fa
ceret. q̄ eam ꝓ criſto pdere nō
timeret. vt ergo iſtam felicis
conſtantie fortitudinem. toto
apoſtoli corde concipent vt nil
de ſuſcipiende crucis aſperitate
trepidarent vt de ſupplicio cri
ſti non erubeſcerent. nec pudē
dam eam ſibi pacientiam cre-
derent. que ſic ſubitura erat ſe
uiciam paſſionis vt non amit
teret gl'az poteſtatis. Aſſump
ſit iheſus petrū et iacobum et
fratrem eius iohannem. et cō
ſcenſo cum eis ſeorſum monte
preexcelſo. claritatem illis ſue
glorie ꝑmonſtrauit. Quia licet
ītellexiſſent in eo maieſtatem
dei. ipſiꝰ tamen corporis quo
diuinitas tegebatur potentiā
neſciebant. Et ideo proprie ſig
nanterq̧ promiſeāt quoſdam
de aſtātibus diſcipulis nō pri
us guſtare mortē. q̄ꝑ viderent
filium hominis venientē ī reg-
no ſuo ideſt regia claitate. quā
ſpecialiter ad naturam ſuſcep
ti hoīs ptinentē. his tribus vi
ris voluit eſſe conſpicuā. Nam
illā ipſius deitatis ineffabilē ⁊
inacceſſibilem viſioēm que in
eternam vitam mundis corde
ſeruatur nullomō mortali ad-
huc carne circūdati intueri po
terant et videri. Aperit ergo
dominus coram electis teſtibꝫ
gloriam ſuam. et communem
illam cū ceteris corpis formā
toto ſplendore claificat vt et a
cies eiꝰ ſolis fulgori ſimilis et
veſtitus candori niuium eſſꝫ eq̄
lis. In qua transſfiguratione

illud quidem principaliter age
batur vt de cordibus diſcipu-
lorum crucis ſcandalum tolle
retur. nec conturbaret eorū fi-
dem voluntarie humilitas paſ
ſionis. quibꝫ reuelata eſſet ab
ſcondite excellentia dignitatis
Sed nō minore ꝓuidentia ſpeſ
ſancte eccleſie fundabat͛ vt to
tum criſti corpus agnoſceret q̄
li eſſet commutatione donan-
dum. et eius ſibi honoris ꝯſor
tium membra promitterent q̄
in capite prefulſiſſent. De quo
idem dominus ihūs dixerat cū
de aduentus ſui maieſtate lo-
queretur. tunc iuſti fulgebunt
ſicut ſol in regno patris ſui ꝓ
teſtante hocipſum beato pau-
lo apoſtolo et dicente. Exiſtio
enī ꝙ nō ſunt condigne paſſio
nes hui⁹ temporis ad futurā
gloriam que reuelabitur in no
bis: ⁊ iterum Mortui enim eſ
tis ⁊ vita veſtra abſcondita eſt
cum criſto in deo Cum vero cri
ſtus apparuerit vita veſtra tūc
et vos apparebitis cum ipſo in
gloria Confirmādis vero apoſ
tolis et ad omnem ſcientiam
prouehendis. alia quoqꝫ in il
lo miraculo acceſſit inſtructio
Moyſes enī et helias. lex ſcilꝫ
et prophete apparuerunt cum
domino loquētes. vt veriſſime
in illa quinqꝫ virorum preſen
tia compleretur quod dictū ē.
In duobus vel tribus teſtibus
ſtabit ōne vbū. Quid hoc ſta
bilius. q̄d firmius vbo: in cui⁹
predicacōe veteris ac noui teſ
tamēti cōcinit tuba et cū euāge
lica doctrina ātiquaꝝ ꝓteſtati
onum īſtrumēta cōcurrūt Aſti
pulātur ei ſibiīuicē vtriuſqꝫ fe
deris pagine. et que ſub velaīe
miſteriorū precedētia ſigna ꝓ
miſerant. maīfeſtum atqꝫ pſpi
cuū p̄ntis glorie ſplendor oñdit
Quia ſicut ait btūs iohēs. lex
per moyſen data ē. gratia aūt
⁊ veritas per ihm̄ criſtū facta ē
In q̄ et prophaꝝ īpleta eſt ꝓ
miſſio figuraꝝ. et legaliū racō
preceptoꝝ dum et verā docet
ꝓphetiā p ſui p̄ntiā et poſſibi
lia facit mādata p gratiā Hijſ
ergo ſacramentorum reuelati-
onibus petrus apoſtolus inci
tatus mundana ſpernens. et
terrena faſtidiens in eternorū
deſiderium quodam mentis ra
piebatur exceſſu et gaudio to
cius viſioīs impletus. ibi cum
iheſu optabat habitare. vbi
manifeſte eius gloria letabat͛.
Vnde et ait. Domine bonum ē
nos hic eſſe: ſi vis fatiamus
hic tria tabernacula: tibi vnū.
moyſi vnum: et helie vnum.
ſed huic ſuggeſtioni dominus
non reſpondit: ſignificans nō
quidem improbum: ſed inordi
natum eſſe quod cuperet cū ſal
uari mūdus niſi criſti morte ñ
poſſet. ⁊ exemplo domini ī hoc

laudaret credentium fides· vt
licet nō oporteret de beatitudi
nis ꝓmiſſionibus dubitari ītel
ligeremus tamen inter tempta
tiones iſtius vite prius nobis
tolerantiam poſtulandam eſſe
ꝙ gloriam: quia tēpora patiē-
di non poteſt felicitas preueni
re regnandi· Adhuc autem lo
quente eo ecce nubes lucida ob
ūbrauit eos: et ecce vox de nu-
be dicens· Hic eſt filius meus
dilectus: in quo michi bene cō-
placui· Ipſū audite· Preſens
quidē erat in filio pater et in il-
la domini claritate quam ad di
ſcipulorū temperarat aſpectū:
non ſeparabatur ab vnigenito
genitoris eſſentia· ſed ad cōmē
dandam ꝓprietatem vtriuſqꝫ
perſone ſicut viſui ſignificauit
filiū ſplendor ex corpore ſic au
ditui patrem vox nunciauit ex
nube· Qua voce accepta diſci-
puli ꝙ in faciem ceciderunt et
timuerūt valde: non de patris
tantum ſed et de filij maieſtate
tremuerūt· Altiori enī ſenſu v-
nā vtriuſqꝫ intellexerūt deitatē
et quia in fide non erat heſita-
tio non fuit in timore diſcretio·
Latum ergo illud et multiplex
teſtimonium fuit: et plus ī ver
borū virtute q̄m in ſono vocis
auditum eſt· Dicente enim do
patre· hic eſt filius meus dilec
tus: in quo michi bene compla
cui· ipſū audite: nōne euidēter

auditū eſt· hic eſt filius meus
qui ex me et mecum eſſe ſine tē
pore eſt: quia nec genitor geni
to prior nec genitus eſt genito
re poſterior· Hic eſt filius me
us dilcūs quem a me non ſepa
rat d̄itas: nō diuidit poteſtas
nō diſcernit eternitas· Hic ē fi-
lius meus non adoptiuus ſed
ꝓprius: non aliūde creatus ſꝫ
ex me genitus: nec de alia na-
tura michi factus cōparabilis
ſꝫ de mea eſſentia michi natus
equalis· Hic ē filius meus per
quē omīa facta ſūt et ſine quo
factum eſt nichil: qui omnia q̄
facio ſimilit̄ facit: et quicquid
operor īſeparabiliter mecū at
qꝫ indifferenter operatur· In pa
tre enī eſt filius et ī filio pater
nec vnq̄ꝙ vnitas noſtra diuidi
tur· Et cū alius ego ſim qui ge
nui alius ille quem genui· non
aliud tamen de illo vobis cogi
tare fas eſt ꝙ de me ſentire poſ
ſibile eſt· Hic eſt filius meus
qui eam quā mecū habet equa
litatē non rapina appetijt nec
vſurpatione preſumpſit ſꝫ ma
nens ī forma glorie mee vt ad
reparandū genus humanum
exequeretur cōmune conſiliū vſ
qꝫ ad formam ſeruilē inclinauit
īcōmutabilē deitatē· Hunc ergo
in quo michi p oīa bene cōpla
ceo et cui? p̄dicacōe maīfeſtor:
cui? hūilitate clarificor īcūctāt
audite qꝛ ipē eſt veritas ⁊ vita

ipſe virtus mea atq; ſapientia Ipſum audite quem legis miſteria preuntiauerunt. que ꝓphetarum ora cecinerunt. ipſum audite qui mūdum ſanguine ſuo redemit qui diabolum ligat et vaſa eius rapit. qui peccati cirographum et preuaricationis pacta dirūpit: ipſum audite qui viam aperit ad celum et per crucis ſupplicium grad? vobis aſcenſionis parat ad regnū. Quid trepidatis redimi. q̄d pauetis ſaucij liberari. fiat qd me volēte vult xp̄c. abicite carnalem formidinem et fideli vos armate conſtantia. indignum eſt vt in ſaluatoris paſſiōe timeatis quod ipſius munere. nec in veſtro fine metuetis Hec dilectiſſimi nō ad illorum tantū vtilitatem dicta ſunt qui eadē proprijs auribus audierunt. ſed in illis tribꝫ apoſtolis vniuerſa eccleſia didicit. quicquid eorum et aſpectus vidit et auditus eorum accepit. Confirmetur ergo ſancta predicatioē ſacratiſſimi euangelij omnium fides. et nemo de criſti cruce ꝑ quam mundus redemptus eſt erubeſcat Nec ideo quiſq̄ aut pati pro iuſtitia timeat. aut de promiſſorum retributione diffidat. quia per laborem ad requiem. et per mortem tranſitur ad vitam. cum omnem humilitatis noſtre infirmitatē ille ſuſcepit. in quo ſi in confeſſione et dilectione ipſi? permaneam? et quod vicit vincimus. et qd promiſit accipimus Quia ſiue ad facienda mandata. ſiue ad toleranda aduerſa. promiſſa patris vox ſemꝑ debet auribus noſtris inſonare dicentis. Hic eſt filius meus dilectus in quo michi bene complacui ipſū audite Qui viuit et regnat cū patre et ſpiritu ſancto in ſecula ſeculorum Amen.

De paſſione domini ſermo primus.

SAcratiſſimum dilectiſſimi dominice paſſiōis diem quam dominus ihesus dei fili? pro humani generis ſalute ſuſcepit et ſicut ꝓmiſit omnia ad ſe exaltatus attraxit. tam plane et lucide euāgelicus ſermo reſerauit. vt religioſis et pijs cordibus nō aliud ſit audiſſe que lecta ſunt q̄ vidiſſe que geſta ſunt. vnde cū indubitabilem optineat auctoritatem ſacra narratio. āmitendum nobis eſt auxiliāte deo vt perſpicuum habeat intelligentia: quod notum fecit hiſtoria. Poſt illā nāq; hūane preuaricationis primā et vniuſalē ruinā ex q̄ ꝑ vnū hoīez pccm̄ itrouit in hūc mūdū. et ꝑ peccatū mors. et ita in oms hoīes ptrāſijt. i quo omnes peccauerunt

nemo diaboli dominationem:
nemo vincula dire captiuitatiſ
euaderet nec cuiq̄ aut recõſilia
cio ad veniam· aut reditus pa
teret ad vitam: niſi coetern⁹ et
coeq̄lis patri deo filius dei etiā
hoīs fili⁹ eſſe dignaretur: veni
ens q̄rere et ſaluare qd' pierat:
vt ſic per adam mors· ita et p
dominum noſtrum ihesum cri
ſtum eſſet reſurrectio mortuo-
rum. Non enim quia ſcd'm in-
ſcrutabile propoſitum ſapien-
tie dei nouiſſimis dieb9 · verbū
caro factum eſt: ideo ſalutifere
virginis ptus/extremi tantum
temporis generacõibus pro
fuit/et non ſe etiam in preteri-
tas ēfudit etates Omnis prot
ſus ātiquitas colentium deum
verum: omnis numeruſ apud
ſecula priora ſanctorum ſacra
fide vixit et placuit Et neq3 pa
triarchiſ neq3 prophetis neq3
cuiq̄ oīo ſanctorum: niſi in re
dempcõne domini n oſtri ihesu
criſti ſalus et iuſtificatio fuit:
Que ſic expectabaſ multis p
phetarū oraculis ſigniſq3 pro
miſſa: ita eſt etiam ipſo mune-
re atq3 opere preſentata· vnde
nunc dilectiſſimi in toto ordīe
dominice paſſionis non ita in
firmitatem conſideremus hūa
nam/vt arbitremur illic pote-
ciam defuiſſe diuinam: Neq3
ita illam equalem et coeternā
patri formam vnigeniti cogi-
temus/vt putemus non fuiſſe
vera que deo videntur īdigna
Prorſus vtraq3 natuā vn⁹ cri
ſtus nec verbū ibi ab homīe di
ſiunctum· nec homo eſt diſſo-
ciatus a verbo: non eſt faſtidi
ta humilitas: nec īminuta ma
ieſtas· Nichil nocuit nature ī
uiolabili· qd' paſſibili oportet
inferri· Totūq3 illud ſacramē
tum qd' ſimul et humanitas cõ
ſummauit et deitas: diſpēſatio
fuit miſericordie et actio pieta
tis Talibus enim vinculis te
nebamur conſtricti: vt p hanc
opem non poſſemus abſolui·
Humilitas igiſ diuinitatis no
ſtra ꝓuectio eſt: nos tāto redi
mim⁹ pcio: nos tāto curamur
īpendio· Quis eñ ab impieta
te ad iuſtitiā: ā miſeria ad bea
titudinem eſſet recurſus: niſi et
iuſtus ad impios et beatus in
clinaretur ad miſeros: non eſt
ē go dilc̄iſſimi erubeſcēda crux
criſti que de virtute ē diuini cõ
ſilij: non de conditione peccati
Quamuis enim ex infirmitate
noſtra vere paſſus domin⁹ ihe
ſus atq3 vere ſit mortuus: non
tamen ita ſe abſtinuit a gloria
ſua vt inter contumelias paſſi
onis nichil diuine operacõniſ
exerceret· Nam cum impius
iudas: non iā ouina pelle ve-
latus: ſed lupino furore mani
feſtus: vim ſceleris per ſpeci-
em pacis incipiēs nequiſſimū

ſignum traditionis ſeuiore om
nibus telis oſculo prebuiſſet ;
et multitudo furibūda q̄ ad cō
prehendendum dominū cū ar=
mata militum cohorte conflux
erat. inter faces atqȝ lanternas
lumen verum tenebris ſuis ob
cecata nō cerneret : dominus q̄
expectare pocius turbas q̄ꝑ de
clīare delegerat. ſicut iohēs eu
angeliſta teſtatur ; quem que=
rant necdum inuentus interro
gat. illiſqȝ dicentibus. ꝙ ihesū
quererent. ego ſum inquit Qd
verbum illam manū ita ex fe=
rociſſimis congregatam quaſi
quodam fulmineo ictu ſtrauit
et perculit : vt omnes illi atro
ces minaces atqȝ terribiles re
troacti corruerēt. Vbi fuit ſeui
tie conſpiratio vbi ardor irarū
vbi inſtructus armorum : doī=
nus dicit ego ſum : et ad vocē
eius turba proſternitur impio
rum Quid iam poterit maieſ=
tas eius iudicatura ; cuius hoc
potuit humilitas iudicāda Ve
rumtamen dominus ſciēs quid
magis ſuſcepto miſterio conue
niret in hac poteſtate nō per=
ſtitit ; ſed perſecutores ſuos in
facultatem diſpoſiti ſceleris re
dire permiſit : nā ſi teneri nollȝ
nō vtiqȝ teneretur Sȝ quis ho
minum poſſet ſaluari. ſi ille ſe
nō fineret comprehendi : Nā
beatus petrus qui animoſiore
conſtantia domino coherebat

et contra violentorum impe=
tus feruore ſancte caritatis ex
arſerat ; in ſeruū principis ſac
dotum vſus eſt gladio : et au=
rem viri ferocius inſtantis ab=
ſcidit Sed hunc zelantis apoſ
toli pium motum. ꝓgredi doī
nus vltra nō patitur ; recondi
gladium iubet : nec ſinit ſe ad=
uerſum impios manu ferroqȝ
defendi Contra ſacramentum
enim erat redemptionis noſtre
vt qui mori pro omnibꝰ vene=
rat capi nollȝ : nam dilato cru=
cis triumpho ; et dominatio di
abolica fieret longior : et capti
uitas hūana diuturnior : Dat
ergo in ſe furentibus licentiam
ſeuiendi. nec tamen etiam tali
bus dedignatur ſe indicare di
uinitas. Aurem ſerui iam ipſa
ſectione demortuam. et a com
page corporis viuētis alienā.
in ſedem dehoneſti capitis reuo
cat manꝰ criſti : Reformat qd
ipſe formauerat nec tarde caro
ſequitur eius imperium cuius
erat ipſa figmentum. Habent
ergo diuinam hec opera vir
tutem ; ſed ꝙ dominꝰ maieſta=
tis ſue potentiam comprimit :
et vim in ſe perſecutoris admit
tit : ex illa eſt voluntate qua di
lexit nos et tradidit ſemetipm̄
ꝓ nobꝫ ; cooperante ī idipm̄ prē
q̄ filio ꝓpio nō pepcit : ſȝ ꝓ no
bꝫ oībꝰ tradidit eū : vna eī pr̄is
ē et filij volūtas ; vt ē vna deitaſ

de cuius diſpoſitionis effectu·
michil vobis iudei gratie· nich
il tibi iuda debemus Saluacōi
quidē noſtre non hoc vobis vo
lentibus impietas veſtra ſerui
uit· et per vos factum eſt quic
quid manꝰ dei et conſilium de
creuerunt fieri· Mors igiť cri
ſti nos liberat· vos accuſat· me
rito ſoli non habetis qđ omni
bus perire voluiſtis Et tñ tan
ta eſt noſtri bonitas redempto
ris vt etiam vos poſſitis conſe
qui veniam; ſi criſtum dei filiū
cōfitendo· illam patricidalem
maliciam relinquatis Nō eñ
fruſtra dominus in cruce ora-
uit Pater dimitte illis q̃a ne
ſciunt quid faciunt · Qđ reme
dium nec te iuda tranſiret; ſi
ad eam penitentiam confugiſ
ſes; que te reuocaret ad criſtū:
non que inſtigaret in laqueū·
Dicendo autem peccaui· iuſtū
ſanguinem tradens; in impie
tatis tue pfidia pſtetiſti; quia
ihesum non deum dei filiū· ſed
noſtre tantummodo conditio-
nis hominem etiam īter extre-
mum mortis ſue periculū cre-
didiſti; Cuius flexiſſes miſeri
cordiam; ſi eius omnipotenci
am non negaſſes; Hec hodie
dilectiſſimi pijs auribꝫ veſtris
inſinuata ſufficiant; ne faſtidi
um de plixitate ſurrepat Que
autē deſunt pleītudini· quarta
feria auxiliante domino reddē

da promittimꝰ; quoniam qui
dedit quod locuti ſumꝰ; dabit
ſicut credimus quod loq̃mur;
p dñm ihesum xp̄m filiū tuū·
De eodem ſermo ſecundus·
Exigit fides dilcīſſimi
ut ptem ſmoīs quā de
paſſione promiſimus
eodem vobis auxiliante redda
mus· in quo nos orationibus
veſtris non ambigimus adiu
uari Ad commune enim ptiñet
lucrum; ſi potueritis me habe
re deuotum; quia veſtre impen
ditur edificacōni; quicquid no
ſtre tribuitur facultati Poſt il
lud ēgo impium iude deteſtan
dumqꝫ commerciū; quo ab eo
iudeis pſequentibus mundi re
demptor ē traditus; poſt illas
ſacrilegas illuſiones inter q̃s
vſqꝫ ad locum pene eius man
ſuetudo pducta eſt crucifixi ſūt
cū eo ſtatutis vtriqꝫ patibulis
latrones duo; quorū vnus ad
id vſqꝫ tempoīs amplitudinē
par ſimiliſqꝫ cōſorti; īſidiator
viarum· et ſaluti hominū ſem
per infeſtus; vſqꝫ ad crucē reꝰ
fit criſti repente confeſſor; et in
ter illos acerrimos corpis ani
miqꝫ cruciatus· quos ſimul et
inſtantia et difficultas mortis
augebat mira cōuerſione mu-
tatus; memēto mei inq̃t dñe cū
veneris in regnū tuū Que iſtā
fidē cohortaº pſuaſit; q̃ doctri
na ībuit q̃s p̄dicator accēdit;

Non viderat prius acta mira
cula: ceſſauerat tunc languen
tium curatio: cecorum illumina
tio: viuificatio mortuorum: ea
ipſa que mox erant gerēda nō
aderant: et tamen dominū con
fitetur et regem: quē videt ſup
plicij ſui eſſe conſortem: Inde
ergo oriebat᷑ hoc donum: vn
de accepit fides ipſa reſponſiū:
Ait eñ ihesus. Amen dico ti
bi hodie mecum eris in para-
diſo, excedit humanam condi
tionem iſta promiſſio. nec tam
de ligno crucis. q̄ȝ de trono edi
tur poteſtatis. Ab illa altitudi
ne premium fidei datur, ī quo
cirographum humane tranſ-
greſſionis aboletur: quia ſe a
forma ſerui. dei forma nō diri-
mit dum etiam inter ipſa ſup-
plicia proprietatem vnitatem
qȝ ſuam ſeruauit et deitas inui
olabilis. et natura paſſibilis.
ad dicitur ad confirmationem
ſpei noſtre toci⁹ atteſtatio cre
ature Emittente ſpiritum criſto
omnia elementa tremuerunt:
Denſis tenebris ſplendor ſolis
obductus, extraordinarie no
cti ſubdidit diem: ſtabilitatem
ſuam terra profundis concuſ-
ſionibus labefacta nō tenuit,
et petrarum firmitas confrac-
ta ſoliditate diſſoluit: velū tē-
pli quo priorū miſteria vlteri
us nō erant obumbranda diſ
cuſſum eſt. et multoꝝ ſanctoꝝ
corporibus excitatis ad pre
muniendam reſurrectionis fi-
dem monumenta patuerunt.
In vos ergo iudei celum et ter
ra ſententiā tulit, vobis ſol vir
tutem ſuam dieſqȝ ſubtraxit:
vobis famulatum ſuum elemē
torum ordines denegarunt, et
recedente a legibus ſuis crea-
ture miniſterio: veſtra excecati
o veſtra eſt ſignificata confuſio
Vobis enim dicentibus, ſang-
uis e⁹ ſup nos ⁊ ſup filios noſ
tros, merito hoc retributum
eſt: vt quod veſtri generis im-
pia perdidit portio: aſſequat᷑
hoc fidelis gentilium plenitu-
do Nos igitur dilectiſſimi qui
bus dominus ihesus criſt⁹ cru
cifixus nō ſcādalum neqȝ ſtul
titia: ſed dei virtus deiqȝ ſapien
tia eſt. nos inq̄ȝ ſpiritale ſemen
abrahe nō in prole ſeruitutis
geniti ſed familia libertatis re-
nati pro quibus in manu forti
et brachio excelſo de oppreſſio
ne egiptie dominationis educ-
tis verus ⁊ immaculatus agn⁹
immolatus eſt criſtus, amplec
tamur ſalutaris paſche mira-
bile ſacramentum. et ad eius
imaginem qui deformitati nr̄e
conformis eſt reformemur Eri
gamur ad eum qui puluerem
abiectionis noſtre corpus fecit
glorie ſue: et vt regionis eius
mereamur eſſe cōſortes humi-
litati et pacientie ipſius p oīa

cõgruamus Magni nominis
miliciam: magne ꝓfeſſionis ſu
ſcepimus diſciplinã. Sectato-
res criſti diſcedere a regia non
licet via: ſed dignum eſt tẽpo-
ralibus nõ occupari ad celeſtia
tendentes. et quia pretioſo cri-
ſti ſanguine redempti ſumus ⁊
glorificemus et portemus deũ
in corpore noſtro: vt ad ea que
fidelibus preparata ſunt perue-
nire mereamur. Per dominũ
noſtrum ihesum criſtum. Qui
viuit et regnat in ſecula.

¶ De eodem ſermo tercius

Inter omnia dilectiſſi
mi opa miſericordie dei
que ab inicio ſaluti ſũt
impenſa mortalium: nichil eſt
mirabilius nichilqȝ ſublimius:
ꝙ ꝗ pro mundo crucifixus eſt
criſtus Huic enim ſacramento
vniuerſa precedentium ſeculo-
rum miſteria ſeruierunt. et q̃d
quid hoſtiarum differencijs in
propheticis ſignis et legalib9
inſtitutis ſacra diſpẽſacõne va
riatum eſt. hoc pñunciauit di
ſpoſitum hoc promiſit implen
dum: vt nũc ymaginibus figu
riſqȝ ceſſantibus hoc proſit cre
dere iam effectum. quod ante
profuit credidiſſe faciendum.
In omnibus igitur dilectiſſimi
que ad domini noſtri ihesu cri-
ſti pertinent paſſionem hoc ca
tholica fides tradit hoc exigit
vt i redemptorem noſtrum du
as nouerimus cõueniſſe natu-
ras: et manentibus proprieta-
tibus ſuis tantam factam vni-
tatem vtriuſqȝ ſubſtãtie vt ab
illo tempoꝛe quo (ſicut humani
generis cauſa poſcebat) ĩ beate
virginis vtero verbum caro fa
ctum eſt: nec deum illum ſine
hoc qđ homo eſt: nec hominẽ
ſine hoc liceat cogitare qđ de9
eſt. Exprimit quidẽ ſub diſtinc
tis actionibus veritatem ſuam
vtraqȝ natura: ſed neutra ſe ab
alterius connexione diſiungit.
Nichil ibi ab inuicẽ vacat: to
ta eſt ĩ maieſtate humilitas to
ta in humilitate maieſtas. nec
infert vnitas confuſionem nec
dirimit proprietas vnitatem.
Aliud eſt paſſibile aliud inui-
olabile: et tamen eiuſdem eſt cõ
tumelia cuius et gloria. Ipſe ẽ
enim in infirmitate qui et ĩ vir
tute. Idem mortis capax et idẽ
victor eſt mortis. Suſcepit er-
go totum hominem deus et ita
ſe illi atqȝ illum ſibi miſericor-
die et poteſtatis ratione conſe-
ruit: vt vtraqȝ alteri natura in
eſſet et neutra in alterum a ſua
proprietate tranſiret. Sed q̃a
diſpenſatio ſacramenti ad re-
paracõnem noſtram ante ſecu
la diſpoſiti. nec ſine hũana in-
firmitate nec ſine diuina erat
conſummanda virtute. agit v
traqȝ forma cum alterius com
munione qđ ꝓprium ẽ. verbo

ſcilicet oꝑante quod verbi ē et
carne exequente quod carnis ē
vnum horum coruſcat miracu
lis. aliud ſuccumbit iniurijs.
aliud ab eq̄litate paterne glo
rie nō recedit. hoc naturā nr̄i
generis nō relinquit Veruntā
men etiam ipſa receptio paſſio
num. nō ita eſt affectioni noſ-
tre humilitatis expoſita. vt a
potentia ſit diuinitatis abiunc
ta. Quicquid domino illuſioīs
et contumelie. quicquid vexati
onis et pene intulit furor īpio
rum nō de neceſſitate toleratū
ſed de voluntate ſuſceptum eſt.
Venit enim filius hominis q̄re
re et ſaluare quod perierat. Et
ſic ad omnium redemptionem
vtebatur malitia perſequenti-
um. vt in mortis eius reſurrec
tioniſqꝫ ſacramento. etiam in-
terfectores ſui poſſent ſalui eē
ſi crederent Vnde ſceleſtior om-
nibꝰ iuda et infelitior extitiſti.
quem nō penitentia reuocauit
ad dominū. ſꝫ deſperatio trax-
it ad laqueum Expectaſſes cō
ſummationē criminis tui et do
nec ſanguis criſti pro omībus
peccatoribus funderetur. infor
mis leti ſuſpendium diſtuliſſes
Cūqꝫ conſcientiā tuam tot doī
ni miracula. tot dona torque-
rent. illa ſaltē te precipitio tuo
ſacramenta reuocaſſent. q̄ paſ
chali cena iā de ꝑfidia tua ſig-
no dīne ſcīe detectꝰ acceperas.

Cur de eius bonitate diffidis
qui te a corporis et ſangui-
nis ſui communione non repu
lit. qui tibi ad comprehenden-
dum ſe cum turbis et arma-
torum cohorte venienti. pacis
oſculum non negauit. Sed ho
mo inconuertibilis. ſpūs va-
dens et non reuertens. cordis
tui ſecutus es rabiem. et ſtante
diabolo a dextris tuis iniquita
tem quam in ſanctorum omni
um armaueras caput. in tuū
verticem retorſiſti. vt quia faci
nus tuum omnem menſuram
vltionis excesserat. te haberet
impietas tua iudicem. te pate
retur tua pena carnificem. Cū
igitur deus eſſet in criſto mun
dum reconſiliās ſibi et creatu
ram ad cōditoris ſui imaginē
reformandam creator ipſe ge
ſtaret. peractis miraculis ope
rum diuinorum que propheti
cus olim ſpiritus gerenda pre
dixerat. tunc aperientur oculi
cecorum. et aures ſurdorū au
dient. ſaliet claudus vt ceruus
et plana erit lingua mutorum
Sciens criſtus adeſſe iā tem-
pus glorioſe paſſioīs implen
de Triſtis eſt inquit aīma me
a vſqꝫ ad mortem Et iterum:
Pater ſi fieri pōt trāſeat a me
calix iſte Quibus verbis quan
dā formidinem ꝓfitentibꝰ nr̄e
infirmitatis affectus ꝑticipādo
curabat et penalis experientie

metum ſubeundo pellebat. In
nobis ergo dominus nrō pa-
uore trepidabat vt ſuſcepcōez
noſtre infirmitatis indueret. ⁊
noſtram incōſtantiam ſue vir
tutis ſoliditate veſtiret. Veneāt
enim in hunc mundum diues
⁊ miſericors negociator celi. et
commutacōne mirabili inierat
ſalutare commercium. noſtra
accipiens et ſuā tribuens pro
cōtumelijs honorē. pro dolori
bus ſalutem pro morte dans
vitam. et cui ad exterminatio
nem perſequentium poterant
pluſq̄ duodecim milia angeli
carum ſeruire legionum, male
bat noſtram recipe formidinē
q̄ ſuam exercere poteſtatem.
Quantum autem vniuerſis fi
delibus hac humilitate colla
tum eſt. p̄mus beatiſſim⁹ apo
ſtolus petrus exptus eſt. qui
cum illum inſtantis ſeuicie ve-
hementior procella turbaſſet.
ad repacōnē vigoris celeri mu
tatione conuerſus eſt. ſumens
de exemplo remedium. vt tre-
mefactum repente membrum
rediret ad ſui capitis firmitatē
Non enim poſſet domino ſer
uus. et magiſtro maior eſſe di
ſcipulus. qui humane fragili
tatis trepidationem non vin
ceret, niſi victor mortis ante
timuiſſet. Reſpexit igitur dn̄s
petrum et inter calūpnias ſa-
cerdotū. inter falſitates teſtiū
inter cedentium ⁊ conſpuentiū
iniurias conſtitutus. illis tur-
batum diſcipulū conuenit ocu
lis. quibus eum preuiderat ēe
turbandum. Et in illum ingreſ
ſa ē veritatis inſpectio. vbi eāt
cordis faciēda correctio. quaſi
quedam illi vox domini iſona
ret ac diceret. q̄d habes petre.
quid in tuam conſcientiam re-
cedis. ad me cōuerte. in me cō
fide. me ſequere. mee paſſioīs
hoc tempus eſt. nondum tui
hora venit ſupplicij. Quid metu
is. qd̄ etiam ipſe ſupabis. nō
te confundat infirmitas. quā
recepi. ego de tuo fui trepidus
tu de meo eſto ſecurus. Mane
autē facto concilium inierunt
omnes p̄icipes ſacerdotum ⁊
ſeniores populi aduerſus ihe
ſum vt eū morti traderēt. Hoc
mane iudei. nō ortus vobis lu
cis contigit. ſ; occaſus. nec veſ
tris oculis ſolitus dies prodijt
ſed impijs mentibus nox tetre
cecitatis incubuit. Hoc mane
vobis templum et altaria di-
ruit. legem et prophetas ade-
mit. regnum et ſacerdotiū ſuſ
tulit. in luctum eternū omnia
feſta conuertit. In iſtis enī inſa
nū cruentūq; cōſiliū. tauri pīg
nes vituli multi. fremētes beſ-
tie. canes rabidi. vt morti au-
ctorem vite et dominum gloie
traderetis. et tanq̄ extenuāda
eſſet veſtri furoris immanitas.

ſi eius ſententia qui ꝑuintie ve
ſtre preſidebat vteremini· vinc
tum ihesum ad pilati iudiciū
deduxiſtis, vt clamoribus im=
prob᷑ trepido cognitore ſupe=
rato interfectorem hominum e
ligeretis ad veniam: et ſaluato
rem mundi peteretis ad penā
Poſt hanc autem dampnatio
nem criſti· qua excuſata eſt pi=
lati preſidis ignauia· mag᷑ q̄
poteſtas· qui lotis manibus ⁊
ore polluto iiſdem labiis ihesū
miſit ad crucem· quibus eū p̄=
nuntiauerat innocentem· mul
tas illuſiones domino ſacerdo=
talibus ſeruiens oculis licētia
popularis ingeſſit et in māſue
tudinem eius qui hec ſpōte to=
lerabat furēs turba ſeuiuit Sꝫ
quia multum ē dilectiſſimi vt
omnia hodiernus ſermo par
rat· in quartam feriam qua le
ctio dominice paſſioīs iterabit
reſidua differantur Preſtabit
enim dominus orantibus vob᷑
vt ipſius dono quod promitti
mus impleamus Per dn̄m ⁊c̄

De eodem ſermo quartus·

¶ Expectationi veſtre di=
lectiſſimi quod debetur
domino largiente red
dendū eſt promerentibus orati
onibus veſtris vt nos ad ſol=
uendum faciat ydoneos· qui
vos ad exigendum fecit inten
tos· Loquētes enī ꝑprie de dn̄i
paſſiōe vſqꝫ ad euāgelice hiſ=
torie venim᷒ locū· i q̄ pilat᷒ i=
pſis iudeorū clamoribꝰ vt ihe=
ſus crucifigeretur ceſſiſſe narra
tur· Peractis itaqꝫ oībus que
diuinitas fieri carnis velamine
tpata pmiſit ihūs fili᷒ dī cruci
quam etiam ipſe geſtarat af=
fixus eſt· duobꝰ latroībꝰ vno
ad dextram ipſius· alio ad ſi=
niſtram ſimiliter crucifixis· vt
etiam ī ipſa patibuli ſpecie mō
ſtraretur illa que in iuditio ip
ſius omnium hominum eſt fa
cienda diſcretio cum et ſaluan
dorum figuram fides credentis
latronis exprimeret· et damp
nandorum formam blāſphe=
mantis impietas prenotaret·
Paſſio iᵉ xp̄i ſalutis nr̄e ꝯtīet
ſacramentum et de inſtrumen=
to quod iniquitas iudeorū pa=
rauit ad penam· potētia r̄dēp
toris gradum nob᷑ fecit ad glo
riam: Quam domin᷒ ihūs ita
ad omnium hominū ſuſcepit
ſalutem vt inter clauos quibꝰ
ligno tenebatur affixus pro i
terfectoribus ſuis patne clemē
tie ſupplicaret et diceret Pater
ignoſce illis quia neſciūt quid
faciunt: Principes autem ſac
dotum quibus indulgentiā ſal
uator petebat ſupplitiū crucis
irriſionum aculeis aſperabant
et in quem manibus ampli=
us ſeuire nō poterant· lingua
rū tela iaciebāt dicētes· Alios
ſaluos fecit: ſeipſū ſaluū facē

non poteſt · Si rex iſrahel ē: de
ſcendat nūc de cruce et credim⁹
ei · De quo erroris fonte iudei:
de quo inuidie lacu talium bla
ſphemiarum venena potaſtis ?
Quis vobis magiſter tradidit
que doctrina perſuaſit : ꝙ illū
regem iſrahel : illū dei filiū cre-
dere deberetis qui ſe crucifigi ſi'
neret aut a confixione clauorū
liberū excuteret? Non hoc vob
legis miſteria · non paſchalis
obſeruantie ſacramenta nec vl
la vnꝗ̄ prophetarum ora ceci
nerunt · ſed illud vere habunde
qȝ legiſtis quod ad deteſtabilē
veſtri ſceleris impietatem et ad
voluntariā domini pertinet paſ
ſionem · Ipſe enim per yſaiam
loquitur. Dorſum meum dedi
ad flagella. et maxillas meas
ad palmas · faciem autem me
am non auerti a cōfuſione ſpu
torum · Ipſe per dauid · Dede
runt inquit in eſcam meam fel
et in ſiti mea potauerunt me a-
ceto · Et iterū Circumdederunt
me canes multi : et conſiliū ma
lignantium obſedit me · Fode-
runt manus meas ⁊ pedes me
os : dinumerauerūt omnia oſ-
ſa mea · Ipſi vero conſideraue-
rūt et inſpexerunt me : diuiſerūt
ſibi veſtimenta mea et ſuper ve
ſtem meam miſerunt ſortē · Et
per iheremiam prophetam lo
quitur · Ego quaſi agnus man
ſuetus q̄ portat̄ ad victimā · Et

ne ſceleris tantum veſtri videat̄
ordo predictus ; nulla autē po
tentia prenūtiata crucifixi · nō
quidem legiſtis dominus deſcē
dit de cruce ſed legiſtis domin⁹
regnauit a ligno · Crux ergo
criſti ſacramentum veri et pre-
nuntiati habet altaris vbi per
hoſtiam ſalutarē humane na-
ture celebrabatur oblatio ; vbi
ſanguis immaculati agni anti-
que preuaricationis pacta dele
bat : vbi tota dyabolice domīa
tionis cōterebatur aduerſitas
et de elatione ſupbie victrix hu
militas triumphabat · cum tā
velox fidei eſſet effectus : vt de
crucifixis cum criſto latronib⁹
ille qui ī filium dei credidit pa
radiſum iuſtificatus intrauerit
Quis tāti muneris explicet ſa
cramenta : quis potentiam tā
mire commutationis enarret ?
Exiguo temporis puncto lon-
gorum ſcelerum reatus abole-
tur ; inter luctantis anime du-
ra tormenta īherens patibulo
tranſit ad chriſtum : et cui pro
pria impietas intulit penam :
chriſti gratia donauit coronā ·
Hinc iā deguſtato aceto domi
nus iheſus (quod illa dabat vi
nea que ab auctoris ſui planta
tione degenerans conuerſa fu'
erat in amaritudinem vitis ali
ene) cōſummatum eſt ait · hoc
eſt complete ſunt ſcripture pro
phetarum · non eſt amplius ꝙ

inſaniam populi furētis expe
ctem· michil min⁹ ꝑtuli· ꝙ̄ me
eſſe p̄dixi · pacta ſunt miſteria
infirmitatis promantur docu⸗
menta virtutis· Inclinato ita⸗
qꝫ capite emiſit ſpiritum· et in
corpus die tertio ſuſcitandum
quietem placiti ſoporis admi⸗
ſit Cui ſacramento cum ſe vite
autor impenderet· et ad tantā
diuine maieſtatis inclinatiōe͂ꝫ
tocius mūdi compago quate
retur· cum facinus impiū om⸗
nis ſui confuſiōe creatura dāp
naret et manifeſtam ī reos ſen
tentiam ipſa elementa profer⸗
rent· quis vobis animus iudei
que conſcientia fuit· quando et
iudicium vos vniuerſitatis vr
gebat et reuocari ad ſe conſū⸗
mato ſcelere impietas veſtra n̄
poterat· Qualis confuſio vos
operuit· que cor veſtrum pena
ſuſcepit· Cū igitur dilectiſſimi
tanta ſit miſericordia dei vt eti
am de tali populo multos per
fidem iuſtificare dignatus eſt ·
noſqꝫ ſub veteris quondam ig
norantie profunda nocte pere
untes in patriarcharum ſocie
tatem· et in ſortem electi gene
ris adoptarit : ad altitudinem
ſpei noſtre nō ſegniter neqꝫ cū
tepore curramus· ſed prudent
ac fideliter cogitantes de quali
captiuitate · et ꝙ̄ miſera ſerui
tute· quo precio redempti et q̊
brachio ſumus educti· glorifi
cem⁹ deum in corpore noſtro
⁊ habitare eum in nobis ex ip
ſa conuerſationis noſtre probi
tate monſtremus· et quia mich
il eſt in omnium virtutum dig
nitate preſtātius· ꝙ̄ pietas mi
ſericordie et puritas caſtitatis
hijs nos preſidijs ſpetialius
inſtruamus· vt caritatis opere
ac nitore pudicitie· tamꝙ̄ dua
bus eleuati alis · de terreis me
reamur eſſe celeſtes Quo deſi
derio quiſq̄s gratia dei adiut⁹
īpletur ⁊ de ꝓfcū ſuo n̄ ī ſe ſꝫ in
dn̄o gl̄āť · hic legittime hono
rat paſchale ſacramētum· hu⸗
ius limīa vaſtator āgel⁹ ſang
uine agni et ſigno crucis pre⸗
notata nō intrat· is plagas e⸗
giptias nō paueſcit · et eiſdem
aq̄s hoſtes reliq̄t extinctos· q̄⸗
bus eſt ipſe ſaluatus Amplec
tamur itaqꝫ dilectiſſimi purifi⸗
catis nrīs mentibus atqꝫ cor
poribus ſalutis noſtre mira⸗
bile ſacramentum · et ab om⸗
ni fermēto malitie veteris emū
dati paſcha domini cū digna
obſeruantia celebremus· vt re⸗
gēte nos ſpiritu ſancto a ca⸗
ritate criſti nullis temptationi
bus ſeperemur : qui in ſangui
ne ſuo pacificans omnia et in
altitudinem paterne glorie ſe
recepit· et humilitatem ſibi ſer
uientium nō reliquit Cui ē ho
nor et gloria in ſecula ⁊c̄

De eodem ſermo quintus·

Creator ⁊ dñs omni-
um rerũ xp̄us poſt in
uſitatũ ſacre v̓gĩs par
tum poſt adorata magorũ cõ-
feſſione cunabula. poſt multi
plicẽ doctrinã celeſtis eloquij ⁊
variarum curationum mede-
las. imperio verbi potentis ef
fectas. diſpenſacões omnium
ſacramentorum omniũqꝫ vir-
tutum ſalutifera paſſione con
ſummat. Criſtiane igitur ſpei
dilectiſſiſimi vera ratio et prin
cipalis cauſa crux criſti ẽ. que
licet iudeis ſit ſcandalum. gen
tibus autem ſtulticia. nob̓ ta-
men dei virtus deiqꝫ ſapientia.
vnde ſummũ hoc et potiſſimũ
diuine miſericordie ſacramen-
tum; ſemp quidem in cordibuſ
noſtris cum tota ſui dignitate
retinendum eſt. ſed nunc viua
ciorem animi ſenſum. et purio
rem exigit mentis ĩtuitum. qñ
nobis non ſolum recurſu tem
poris. ſed etiam textu euange
lice lectiõis omne opus noſtre
ſalutis ingeritur. Nichil ergo
apud nos loci cogitacões ha
beãt impiorum. nec integrita
tem ſane ĩtelligentie. aut iuda
ica offenſio aut gentilis corrũ
pat irriſio. aut qđ pro nobis
nõ ſolum humiliter ſed etiam
ſublimiter geſtum eſt aut ſecũ
dum homĩem impoſſibile. aut
ſcđm deum videatur indignũ
Vtrumqꝫ autem recipi. utrũqꝫ
conuenit credi. qꝛ nemo homi
num poſſit niſi ĩ vtroqꝫ ſalua
ri Juſtus enĩ et miſericors de᷒
non ſic iniuria ſue volũtatis ẽ
vſus vt ad ĩpationẽ noſtrã ſo
lam potentiã benignitatis ex-
erceret. ſed qꝛ conſequẽs fuerat
vt homo faciẽs peccatũ. ſeru᷒
peccati eſſet. ſic medicina egriſ
ſic reconſiliacõ reis. ſic redemp
tio eſt impenſa captiuis. vt cõ
dempnationis iuſte ſentencia.
iuſto liberatoris ope ſolueret
Nam ſi ꝑ peccatoribꝰ ſola ſe
opponeret deitas. non tam rõ
diabolum vinceret q̃ ptãs Et
rurſum ſi cauſam lapſoꝝ ſola
ageret natura mortaliũ nõ ex
ueretur a condicõne que libera
nõ eſſet a genere. vnde optuit
ĩ vnũ dominũ ihm criſtum. et
diuinam et humanã cõuenire
ſubſtantiã. vt mortalitati nr̃e
p verbũ carnem factũ. ⁊ origo
noui hõis ſubueniret ⁊ paſſio
Cum igitur in criſto ihu iude
orum cecitas que ſũt hũana cõ
tempnat. illis aduerſũ gloriã
dñi calũpniantibꝰ iſtis contra
humilitatem ſupbientibꝰ. nos
dei filium et in ſuis virtutibus
et in noſtris infirmitatibus a-
doramus Nec erubeſcim᷒ cru
cem chriſti et inter contradi
centium linguas. nec de morte
ipſius nec de reſurrectione du-
bitamus. Quoniam quod ſu-
perbos ad ĩfidelitatem trahit.

hoc nos ad fidē dirigit· Et qđ
apud illos eſt materia confuſi
onis · hoc apud nos eſt cauſa
pietatis· Ammonitis ergo diſ
cipulis dominus vt contra vi
temptationis inſtantis vigilā
ti aīo certarent· ipſe patri ſup=
plicans ait Pater ſi poſſibile
eſt tranſeat a me calix iſte· ve=
runtn̄ nō ſicut ego volo ſ; ſicut
tu Prima peticō infirmitatis :
Secunda virtutis· Illud opta
uit ex noſtro·hoc elegit in pro
prio· Nec enim equalis patri
filius·omnia eſſe deo poſſibili
a neſciebat · aut ad ſuſcipiēdū
crucem ſine ſua in hunc mun=
dum voluntate deſcenderat, vt
hanc diuerſarum affectionum
compugnantiam pturbata q=
dammodo ratione pateretur ·
ſed vt ſuſcipientis ſuſcepteq;
nature eſſet manifeſta diſtinc=
tio · quod erat hominis diuinā
deſiderauit potētiam : quod erat
dei ad cauſam reſpexit huma=
nam Superiori igitur volun=
tati voluntas ceſſit inferior, et
cito demōſtratum eſt quid poſ
ſit a trepidante orare· et quid
nō debet a medēte cōcedi Quia
enim nos quid orem9 neſcim9
ſicut oportet· et vtile nobis eſt
ne fiat plerūq; quod volumuſ
dominus iuſtus et bonus quā
do ea que nocitura ſunt petāt
negando miſeretur· voluntatis
ergo noſtre correctionem domi

nus cum trina oratione firmaſ
ſet grauatis adhuc merore diſ
cipulis Dormite iā īqt et reqe
ſcite. Ecce appropinquabit ho
ra et filius hominis tradetur in
manus peccatorum · Surgite
eamus ecce appropinquauit q̄
me tradet· Inter ipſa autē ver
ba domini qui predicti fuerant
irruerūt· et cum gladijs ac fuſ
tibus comprehenſura criſtum
turba confluxit·ducem ſequēs
iudam ſcharioth· qui priuile=
gio perfidie obtinuerat in faci
nore pricipatum· Huic ne cau
ſam criminis aliqua preberet
offenſio · nulla eſt negata dig
natio ſed illius ſpiritu inflam
matus exarſit : cui miniſteriū
ſponte prebuit· et qualem ha
buit mentem· talem inuenit et
preſidem Merito ſicut pphā
predixerat Oratio eius facta
eſt in peccatum· qm̄ conſūma=
to ſcelere· tam peruerſa ipi cō=
uerſio fuit : vt etiam peniten=
do peccaret: Admittit ergo ī ſe
filius dei impias manus· et qđ
ſeuientium furore agitur· paci
enti poteſtate compleuit Hoc
enim erat illud magne pieta=
tis ſacramentum quod criſtus
conſectabatur iniurijs· Quas ſi
apta potentia et manifeſta v=
tute ppelleret· diuina tm̄ exer=
cēt· nō hūana curāret· In oib9
āt q̄ illa pplāris et ſacdotal' īſai
a ꝯtūelioſe et pcacit īfēbat. nr̄e

diluebantur macule noſtre ex
piabātur offenſe· Quia natuā
que in nobis victa ſemper fue
rat atq; captiua ī illo vincens
paciebatur et libera· vt ad au
ferendum peccatum mundi il
li hoſtia ſe agnus offerret quē
et in omnibus corpalibꝰ ſub⸗
ſtantia iūgeret· et ab omnibꝰ
ſpecialis origo diſcerneret Hec
hodie dilectiſſimi auribus ve⸗
ſtris inſinuata ſufficiāt· cetera
in quartam feriam differātur·
auxiliante domino oracōnibꝰ
veſtris qui preſtaē dignabitur
vt qđ promittimus ipleamus
p dominum noſtrum ihesum
criſtum filiū tuū qui viuit et re
gnat in ſecula ſeculorū· Amen

¶ De eodem ſermo ſextus

Sponſionis noſtre me
mores dilectiſſimi ſan
ctitati veſtre reddimus
qđ debemus· affuturam ſperā
tes gratiam dei· vt inde nobis
proueniat deuotio· vnde eſt in
citata promiſſio· Compreben
ſus criſtus dominus a turbis·
quas principes ſacerdotum et
doctores legis armauerāt· vt
impleret diſpenſacōnem cohi′
bet poteſtatē· Et beatum apo⸗
ſtolum petrum hūana aduer⸗
ſum irruentes animoſitate cō
motum· gladio abſtinere pce
pit Supfluum enim erat vt q̄
nolebat preſidio āgelicarum
legionum iuuari· vellet ſe vni′
us diſcipuli oppoſitione defen′
di· Perpetrauerit licet ferox
turba qđ voluit· ⁊ de ſceleis ſui
exultarit affectu· maior tamē
comprehenſi virtus q̄ͥ compꝛ⸗
hendentium fuit· Judeorū eīn
cecitas nil obtinuit niſi vt ſua
impietate ſe pderet· criſti vero
paciētia hoc egit vt omēs ſua
paſſiōe ſaluaret· Perducto āt
ihesu ad cayphbam principem
ſacerdotum quo ſcribe et omīs
ſacerdotalis ordo conuenerat·
falſa aduerſum dominum teſti
monia querebantur ſed inter
inconditas atq; diſſonas voces
hoc ihesus mirabiliter elegeāt
vt taceret· Capphe tamen di⸗
centi adiuro te per deum viuū
vt dicas nobis ſi tu es criſtus
filius dei· ita veraci et prouida
auctoritate reſpondit vt hiiſ⸗
dem verbis ⁊ infidelium conſci
encias cederet· et credentiū cor
da firmaret· ad omnen eiuſ in
terrogationem referens· tu di
xiſti Addenſq; qđ ſequitur Ve
rumptamē dico vobis Ammō
videbitis filiū hominis ſedentē
a dextris virtutis dei· et venien
tem ī nubibus celi· Cayphas
autem ad exaggerandam au
diti ſermonis inuidiam· ſcidit
veſtimenta ſua Et neſciēs quid
hac ſignificaret inſania· ſacer⸗
dotali ſe priuat honore· Vbi
eſt cappha rationale pectoris
tui vbi continentie cingulum·

vbi ſuphumerale virtutum: Miſtico illo et ſacrato amictu ipe te ſpolias. ⁊ proprijs manibus pontificalia indumenta diſcerpis: oblitus precepti illius quod legeras de principe ſacerdotum De capite ſuo cydarim non deponet: et veſtimēta ſua non dirumpet Tu vero a quo iā alienabatur hec dignitas ipe tibi es executor obprobrij: et ad manifeſtandū finē veteris inſtituti ptinet eadē diruptio ſacerdocij Hinc iam dilectiſſimi inter multiplicatas illuſiones nocte tranſacta vinctū ihm pilato pſidi tradiderūt. pncipes eni ſacdotū et ſeniores populi hoc conſilio rem gerebant. vt ab actione ſceleis ſui viderent immunes: ſubtrahētes opera manuū: et exerentes tela linguarū. nolētes iterficē ⁊ clamātes crucifige crucifige. Quid hac ſpecie religioīs iniuſtius Quid hac clemētie ſimulacōe crudelius. Qua lege iudei quod vobis nō licet facere licet velle qua racōe qd corpora polluit corda non ledit Contaminari occiſione eius metuitis: cuius ſuper vos et ſup filios veſtros fūdi ſanguinē poſtulaſtis Si non totum facinus veſtra impietas peragit: pmittite preſidem iudicare quod ſentit Sed vos etiam in ipm graues atqz violēti in id eum declinare nō ſinitis: a quo ipſi mendaciter abſtinetis. peccauerit pilatus faciendo qd noluit in veſtram tn̄ conſciēciam confluit. quicquid furor veſter extorſit Talis etiam illic veſtra obſeruancia fuit: vbi precium qd criſti venditor reportauit mitti in gazophilacium noluiſtis: cauētes ſcilicet ne ſactos loculos pecunia cruenta pollueret. Cuius cordis eſt iſta ſimulacō Sacerdotum conſciēcia capit. quod templi archa non recipit. Re futatur illius ſanguinis taxacō cuius nō timetur effuſio Quātiſlibet ita vos fallacie circūtegatis vmbraculis initum cum traditore cōmerciū quo iuſtū ſanguinē ſicut non licuit comparari ita debuit non effundi Sediciosis igitur clamoribus iudeorū. ſedente pilato in loco cui nomen eſt golgata crucifigit xps p lignū erigit lapſus i lingno. et guſtu fellis et aceti diluitur eſca peccati Merito priuſqz traderetur dixeāt dn̄s Cū exaltatus fuero omnia ad me trahā. ideſt totam cauſam hūani generis agam et olim pditam in integrum reuocabo naturā In me omnis infirmitas abolebitur. In me omnis plaga ſanabit. Exaltatū aūt iheſū traxiſſe ad ſe omnia. nō ſolum noſtre ſubſtancie paſſiones ſed etiam tocius mundi

commutatione mōſtratum eſt
pendēte ei in patibulo creato ē
vniuerſa creatura cōgemuit· et
vim crucis omnia ſimul elemē
ta ſenſerūt· Nichil ab illo ſup
plicio liberū fuit ·hoc in cōmu
nionem ſui et terrā traxit ꝛ ce
lum· hoc petras rupit· monu
menta aperuit · inferna reſera
uit· et denſaꝝ horrore tenebra
rum radios ſolis abſcōdit De
bebat hoc teſtimoniū ſuo mun
dus auctori : vt in occaſu con
ditoris ſui vellēt vniuerſa fini
ri· ſed paciencia dī ſeruat rebꝫ
atqꝫ tempibus ordinem ſuum
noſqꝫ in illū pocius vocat affe
ctum· vt eoꝝ ſalutem petamꝰ
quorū crimen horremus Tan
to igitur precio· tanto ſacram̄
to eruti de poteſtate tenebra
rū· ꝛ ab antiq̄ captiuitatis vin
cul̓ abſoluti· date opam dilcīſ
ſimi vt integritatē mētium ve
ſtraꝝ nulla diabolus arte cor
rumpat Quicquid nobis ꝯtra
criſtianam fidē ingeritur quic
quid contra dei mādata ſuade
tur: de illius deceptionibus ve
nit· q̄ vos īnumeris dolis ab e
terna vita conaꝰ auertere· cap
tando quaſdam occaſiones in
firmitatis humane p quas in
cautas negligenteſqꝫ animas
in laqueos iterum ſue mortis
inducat Omnes ergo p aquā
et ſanctū ſpiritū renati recolāt
cui renūciauerit· et q̄ ꝓfeſſiōe
iugum a ſe tirannice dn̄atioīs
excuſſerint Nec in ſecūdis q̄ſ
q̄ꝫ nec ī aduerſis ad mortiferū
diaboli currat auxiliū Ille eīn
mendax eſt ab inicio ꝛ in ſola
viget arte fallēdi vt humanā
ignorantiā falſe ſcientie oſten
tatione decipiat: ſitqꝫ eoꝝ nūc
malignus impulſor quorum
poſt futurus eſt improbus ac
cuſator· Anni vite nrē· et ac
tionum tempaliū qualitates·
nec in natura elementoꝝ : nec
ſtellarū effectibus· ſed in ſūmi
ꝛ veri dei poteſtate conſiſtunt·
cuius auxiliū et miſericordiam
in omnibꝫ q̄ obtinere cupimꝰ
implorare debemus · ſicut eīn
illo quod abſit offenſo nichil
eſt pter qđ nobꝫ valeat ſuffra
gari· ita eodē ꝓpicio nulla no
bis nocebit adūſitas Qm̄ ſi de
us ꝓ nobꝫ q̄s ꝯtra nos Qui fi
lio ſuo ꝓprio nō pepcit : ſꝫ ꝓ
nobis oībꝫ tradidit eū : Quō
nō etiā cum illo omnia nobis
donauit: Qui viuit et regnat:

De eodē ſermo ſeptimus

[S]cio quidē dilectiſſimi
paſchale feſtū tā ſubli
mis eſſe miſterij vt nō
ſolū humilitatis mee tenuiſſimū
ſenſū ſꝫ etiā magnoꝝ īgenioꝝ ſu
pet facultatē ſed nō ita michi
diuini opis cōſiderāda ē mag
nitudo vt vel diffidam vel eru
beſcam de ſeruitute quā debeo
cū ſacramētum ſalutis hūane

nō liceat taceri· etiā ſi nequeat· explicari Auxiliantibus autē oracōnibꝰ veſtris affuturā cre dimus gratiā dei que inſpira racōnis ſue rore ſterilitatē nr̄i cordis abſtergat vt ligue paſtoralis officio· que ſancti gre gis auribꝰ ſint vtilia ꝓferant Dicente eīn domino bonorum omniū largitore· Apri os tuū ⁊ ego adimplebo illud· audeꝰ eidem verbis ꝓpheticis dicere Labia mea apies et os meum annūciabit laudem tuam· In cipiētes igitur dilciſſimi euan gelicā de paſſione domī biſto riā ꝑtractare· diuino ītelligiꝰ diſpoſitū fuiſſe ꝯſilio· ne ſacrilegi iudeorum pncipes et ipij ſacerdotes qui ſeuiēdi in xp̄m occaſiões ſepe queſiuerāt· nō niſi in ſolēpnitate paſcali exer cendi furoris ſui acciperēt poteſtatem· Oportebat enim vt manifeſto implerētur effectu· que diu figurato fuerāt ꝓmiſſa miſterio· vt ouem ſignifica tiuam ouis vera remoueret· et vno expleto ſacrificio variarū differentia ceſſaret victimarū· Nā omnia illa que ꝺ immola ciōe agni diuinitus ꝑ moyſen fuerāt preſtituta criſtū ꝓphetarant· ⁊ criſti occiſionē ꝓpnunciarant· Vt ergo vmbre cederent corpi· ⁊ ceſſarēt ymagines ſub pn̄tia veritatis· ātiq̄ obſeruantia nouo tollit ſacra

mento· hoſtia in hoſtiam trā ſit· ſanguinem ſanguis exclu dit· et legal feſtiuitas dū mu tat īpletur Vnde cū ſcribe et ſe niores populi ad impiū conci lium pontifices congregarent omniū animos ſacdotū cura admittendi in ibm ſceleris oc cupaſſet· ipſi ſe doctores legis lege priuarūt et ſpontaneo de flectu ritus ſibi patrios abſtu lerūt Incipiente eīn feſtiuitate paſcali· q̄ ornaē templū· vaſa mūdare victimas ꝓuidere· et legitimis purificacōnibꝰ ſacra tiorem diligentiā adhibere de buerant· patricidalis odij furore concepto ad vnum opus vacant· et in vnum opus ſibi crudelitate coniurant· quid aſ ſecuturi ſupplicō innocēcie cōdempnacōne iuſticie· niſi vt ⁊ noua miſteria nō apprehende rēt ⁊ antiqua violarēt· ꝓuidē tibus ergo pncipibꝰ ne in die feſto tumultus oriretur· nō de uotioni ſed facinori ſtudebat: nec religioni ſeruiebat h̄ cura ſed crimini· Diligētes eīn pon tifices et ſollicitī ſacerdotes ſe dicōnes turbarū fieri· in preci pua ſolempnitate metuebāt· non vt populus non peccaret ſed ne xp̄s euaderet· At ibūs conſilij ſui certus et in ope pa terne diſpōnis ītrepidus vetꝰ teſtamentū conſūmabat· ⁊ no uū paſca ꝯdebat· Diſcūbētibꝰ

enim diſcipulis ad edendã mi
ſticam cenã cũ in cayphe atrio
tractaretur · quomodo criſtus
poſſet occidi · ille corpis ⁊ ſan
guinis ſui ordinans ſacramẽ
tum · docebat qualr deo hoſtia
deberet offerri · ne ab hoc qui-
dem miſteio traditore ſũmoto
vt oſtenderet nulla iniuria ex
aſperatus · qz in volũtaria erat
impietate preſtitutus Ipſe enĩ
ſibi fuit materia ruine · et cau-
ſa pfidie ſequens diabolũ du-
cem · ⁊ nolens criſtũ habere re
ctorẽ Dicẽs itaqz dñs : amẽ di
co vobis ꝙ vnus vr̃m me tra-
diturus eſt notã ſibi ꝓditoris
ſui ↄſciẽtiã demõſtrauit · nõ aſ
pera nec apta impiũ increpa-
cõe ↄfundens ſed leni ac tacita
ãmonicõe cõueniẽs · vt facilꝰ
corrigẽt peitudo · quẽ nulla de
formaſſꝫ abiectio · Cur infelix
iuda tanta benignitate nõ vte
ris Ecce pcit auribꝰ tuis domi
nus · ⁊ nulli te niſi tibi indicat
criſtus · Nec nomen tuũ nec p
ſona detegitur · ſed veritatis et
miſericordie verbo · cordis tãtũ
tui archana tangũtur · nõ apo
ſtolici ordinis honor · nõ ſacra
mentoꝝ tibi cõmunio denega
tur · Redi in integrũ et depoſi
to furore reſipiſce · Clementia
inuitat · ſalꝰ pulſat · vita te re-
uocat Ecce imaculati ⁊ innocẽ
tes condiſcipuli tui ad ↄſigni-
ficationẽ facinoris expaueſcũt
et omnes ſibi nõ edito impie-
tatis auctore formidant · Con
triſtati enĩ ſũt non de ↄſcientie
reatu ſed de humane mutabili
tatis icerto · timentes ne minꝰ
verum eſſꝫ qd in ſe quiſqz noue
rat ꝙ qd ipſa veritas pˀuidebat
Tu autẽ in hac trepidatione
ſanctorũ abuteris dñi pacien
tia · ⁊ abſcõdi te tua credis au
dacia · addis impudẽciam ſce
leri nec ſigno euidentiore terre
ris Cũqz ſe a cibo alij i quo iu
dicium dominus poſuerat cõ
tinerent tu manũ nõ retrahis
a parabſide quia animum nõ
auertis a crimine Secutũ itaqz
eſt dilectiſſimi ſicut iohannes
euangeliſta narrauit ut cũ tra
ditori ſuo dominꝰ manifeſtiꝰ
deſignãdo panẽ porrexiſſꝫ tin-
ctũ · totũ iudã diabolꝰ occupa
ret · ⁊ quẽ maligs cogitacõibꝰ
obligãt · iã ipſo ipietatis ope
poſſideret Corpe enĩ tñ cũ ce-
nãtibꝰ recũbebat · mẽte aũt ſa
cerdotũ iudiciã teſtiũ falſitatẽ ·
et furorẽ impie plebis arma-
bat Demqz videns dñs cui fla
gicio iudas eſſꝫ intentꝰ · qd fa
cis inquit fac celerius · Vox hˀ
nõ iubentis ẽ : ſꝫ ſinentis : nec tre
pidi ſꝫ pati Qui hñs oĩm tpm
ptãtem : oñdit ſe morã non fa
cere traditori · ⁊ ſic ad redẽpcõ
nẽ mũdi paternã exeq volũta
tem vt facinꝰ qd a pſequẽtibꝰ
pabar nec ipellẽt nec timeret ·

Poſtq̄ ergo iudas ꝑſuaſus a
diabolo diſceſſit a criſto · ſeqꝫ
a corpore apoſtolice vnitatis
abſcidit · nullo domin? pauore
turbatus ſed de ſola redimen-
dorū ſalute ſollicitus omne tē
poris ſpaciū quod ad ꝑſequē
tium vacabat incurſum · miſti
cis ſermonibꝫ · ſacrateqꝫ doctri
ne ſicut iohannis euāgelio de
claratur impendit · eleuās ad
celum oculos ⁊ ꝓ vniuerſa ec
cleſia ſupplicans patri vt oēs
quos dediſſet · datur? qꝫ eſſet
filio pater · vnum fierent ⁊ in
gloriā redēptionis īdiuidui ꝑ
manerēt · Adiciens poſtremo
illam orationē · qua ait pater
ſi fieri poteſt trāſeat calix iſte
a me · Vbi non eſt eſtimandū
q̄ dominus ihs paſſionem et
mortem cuius iam diſcipulis
ſacramēta tradiderat voluerit
declinare · cum ipſe beatū apo
ſtolū petrū deuota fide et cari-
tate feruentē vti aduerſū ꝑſe-
cutores gladio vetet dominus
dicens Calicē quē dedit michi
pater non vis vt bibam illū ·
certūqꝫ ſit q̄ dominus ipſe te-
ſtatus eſt dicens Sic enī deus
dilexit mundum · vt filiū ſuū
vnigenitū daret vt omīs qui
credit in eum non pereat · ſed
habeat vitā eternam Et quod
de ipſo ait aplus paul? · xp̄s
nos dilexit ⁊ tradidit ſemetip
ſum pro nobis hoſtiam deo in
odorē ſuauitatis · In ſaluādis
enī hominibꝫ ꝑ crucē criſti cō-
munis voluntas erat patris ⁊
filij · cōmune conſiliū · nec vlla
poterat ratione turbari qd̓ an̄
eterna ſecula et miſericorditer
erat diſpoſitū ⁊ incōmutabilit̄
prefinitū Qui ergo verꝫ totum
qꝫ hominem aſſumpſit · veros
⁊ corporis ſenſus · ⁊ animi ſuſce
pit affectus · Nec quia omnia
in illo plena erant ſacramētis
plena miraculis · ideo aut fal-
ſis lacrimis fleuit · aut menda
ci eſurie ſūpſit cibum aut ſimu
lato ſopore dormiuit · ī noſtra
humilitate contēptus In no-
ſtra meſtitudine contriſtatus ·
In noſtro eſt dolore crucifix?
Paſſionē enī mortalitatis nr̄e
ob hoc miſericordia ſubijt vt
ſanaret · ob hoc virtus recepit
vt vinceret Qd̓ aptiſſime yſai
as ꝓphetauit dicens Hic pec
cata noſtra portat et ꝓ nobis
dolet · et nos putauimus illū
eſſe in dolore et plaga et vexa
cione Ipſe aūt vulneratus eſt
propter facinora noſtra · et in
firmatus ē ꝓpter peccata no-
ſtra et liuore eius ſanati ſum?
Cum itaqꝫ dilectiſſimi dei fili?
dicit pater · ſi fieri poteſt trāſe
at a me calix iſte · nr̄e vtiqꝫ vo-
ce nature ⁊ cauſam agit fragi
litatis et trepidacōis hūane
vt in his q̄ toleranda ſunt et
paciētia roboretur et formido

pellatur · Deniq₃ ceſſans hoc
ipſū petere excuſato q̄dāmo=
do noſtre infirmitatis metu in
q̄ nobis remanere nō expedit
in aliū affectum trāſit et dicit
Verumptamē nō ſicut ego vo=
lo ſed ſicut tu. Et iterū: ſi nō po
teſt īquit calix iſte trāſiē a me
niſi bibā illū: fiat volūtas tua
Hec vox capitis · ſalus eſt toci
us corpis Hec vox omēs fide=
les inſtruxit · omnes ꝯfeſſores
accendit omēs martires coro=
nauit Nam quis mundi odia
quis tēptationū turbines · q̄s
poſſet pſecutorū ſupare terro
res niſi criſtus in omnibus et
pro omnibus patri diceret · fi
at volūtas tua. Diſcant igitur
hāc vocem omnes eccleſie filij ·
magno precō redempti · gratis
iuſtificati · et cū aduerſitas vio
lentie alicuius tēptationis in
cubuerit pſidio potētiſſime ra
tionis vtantur vt ſupato tre=
more formidinis accipiāt to'
lerantiā paſſionis : Hinc iam
dilectiſſimi ad pſtringendum
ordinē dominice paſſionis ſer
mo eſt dirigendus : Quem ne
vos cumulo prolixitatis one=
remus · in quartā feriam diui
ſo labore differemus · aderit p̄
cantibus vobis gratia dei que
michi ſoluēdi debiti tribuat fa
cultatē Per dominum noſtrū
ihesum criſtum filium tuū ꝛc ·

¶ De eodem ſermo octauus

Decurſis dilectiſſimi ſer=
mone pximo his que
cōprehēſionē dñi pre=
ceſſerūt ſupeſt nūc ut auxiliāte
dei grā de ipſo iā paſſionis or
dine ſicut pmiſimꝰ diſſeramꝰ
Nā cū vƀ ſacre orōis ſue dñs
declaraſſ; veriſſime ſibi atq₃ ple
niſſime et humanā et diuinā
ineſſe naturā · oñdens vñ eſſet
qđ pati nollet et vñ qđ vellet ·
depulſa trepidatione infirmi'
tatis et cōfirmata magnanimi
tate vtutis rediit ī ſentētiā ſue
diſpoſicōis etne · et ſeuiēti dia
bolo p miſteria iudeoꝝ formā
ſerui nichil peccati hñtis obie=
cit: vt p eū ageret oīm cā · in
quo ſola erat oīm na² ſine cul
pa. Exruerūt g° in lumē veꝝ filij
tenebraꝝ ꝛ vtētes facul' atq₃ la
ternis nō euaſerūt infidelitatis
ſue noctē q2 nō itellexerūt lucis
autorē Occupāt patū teneri ꝛ
trahūt volentē trahi Qui ſi vel
let obniti · nichil quidē ī iīuriā
eꝰ impie manꝰ poſſent · ſ₃ mūdi
redēptio differret vt nullū ſal
uaret illeſus · q̄ p oīm ſalute e
rat moriturꝰ Omēs ig² inferri
ſibi quicq̄d ſacerdotū iſtictu fu
ror pplaris audebat · ad annā
cayphe ſocerū · ac deīn ad cay
phā ex āne trāſmiſſiōe pduci
tur · ꝛ poſt inſanas calumpni
antium voces poſt commenti=
cias ſubornatorū teſtiū falſi=
tates ad examē pilati pōtificū

delegacōne tranſfertur Qui di
uino iure neglecto · clamātes
ſe regem nō habere niſi ceſarē
tamq̄ romanis deuoti legib9
omne iudiciū poteſtati ceſaris
reſeruaſſent expecierunt execu
torē magis ſeuicie q̄ arbitrū
cauſe Offerebant enī ihm du-
tis nexib9 vinctum colaphis
et alaphis frequentib9 ceſum
ſputis oblitum · clamorib9 p̄-
dampnatū vt inter tot p̄iudi
cia quem omnes vellēt pire nō
auderet pilatus abſoluere De
niq3 ne ī accuſato eum reperiſ
ſe culpam nec in ſentencia ſua
tenuiſſe conſtanciā · docet ipſa
cogniciō ī qua iudex quē īnocē
tem ꝓnunciat dampnat adi-
ciēs iniquo populo ſanguinē
iuſti · a quo abſtinendū ſibi et
intellectu proprio ſenſerat · et
ſompno vxois agnoueāt Nō
purgāt ꝯtaminatū animū ma
nus lote · nec in aſperis aqua
digitis expiatur qd famulāte
impia mente cōmittitur Exceſ
ſit quidē pilati culpam facin9
iudeorum · qui illum nomine
ceſaris territū · ⁊ inuidioſis vo
cib9 increpatum ad effectū ſui
ſceleris impulerunt · Sed nec
ipſe euaſit reatum qui coopa-
tus ſedicioſis reliquit iudiciū
proprium · et in crimē trāſiuit
alienum · Q3 ergo pilatus di-
lectiſſimi implacabilis populi
vict9 inſania · multis ihesum

dehoneſtari ludibrijs et inmo
dicis vexai pmiſit iniurijs · q̄p
q3 eū flagellis ceſū · ſpinis co-
ronatum · ⁊ amictu irriſorie ve
ſtis indutum · pſequentiū oſtē
tauit aſpectui mitigādos ꝓcul
dubio inimicorū animos eſti
mauit · vt exſaturatis inuidie
odijs non vltra iam crederent
pſequendū · quē tot modis in
tuebant afflictū · Sed cum īar
deſceret ira clamantiū · vt bar
rabam indulgentia relaxaret
et cristum crucis pena ſuſcipe
ret · cū conſono fremitu dicere
tur a turbis Sanguis ei9 ſup
nos et ſup filios noſtros · obti
nuerūt iniqui in dampnacōez
ſuam qd ptinaciter exigebāt ·
quorū dentes ſicut ꝓpheta te
ſtatus eſt arma erant et ſagit
te et lingua eorū gladius acu
tus Fruſtra enī a crucifigendo
maieſtatis dn̄o manus ꝓpri
as continebant · in quē letalia
vocū ſpicula et venenata verbo
rum tela iaciebāt : Vobis vob
falſi iudei et ſacrilegi pncipes
populi totum facinoris iſtius
pondus incūbit : Et licet īma
nitas ſceleris ⁊ preſidē obliga
tit et milites : omnis tam̄ facti
ſūma vos arguit · Et quicquid
in ſupplicio xp̄i vel pilati pec
cauit iudiciū vel cohortis obſe
quium hoc vos facit humani
gn̄is digniores odio · q2 vr̄i fu
roris īpulſu nec illis īnocētes

eſſe licuit · q̃bꝰ iniquitas veſtra
nō placuit Traditus itaqꝫ do
minus ſeuientiū volūtati · ad ir
riſionē regie dignitatis ſuppli
cij ſui iuſſus ē eſſe geſtator vt
impleretur quod yſaias pro-
pheta preuiderat dicens · Ecce
natus eſt puer et datus eſt no
bis filius · cuius imperium ſu
per humeros eius Cum ergo
dominꝰ lignum portaret cru-
cis quod in ſceptrum ſibi con
uerteret poteſtatis : erat qui-
dem hoc apud impiorum ocu
los grande ludibriū · ſꝫ mani
feſtabatᷣ fidelibꝰ grande miſte
riū Quia glorioſiſſimꝰ diabo
li victor et inimicaꝝ v̉tutū po
tentiſſimus debellator · pulch
ra ſpecie triūphi ſui portabat
tropheū · et īuicte paciencie hu
meris ſignū ſalutis adorandū
regnis oībꝰ inferebat · tanq̃ꝫ et
tūc ip̄a opis ſui ymagine om
nes ymitatores ſuos ꝯfirmaēt
et diceret Qui nō accipit crucē
ſuā et ſequitᷣ me nō eſt me dig
nus Euntibꝰ autē cū iħu tur-
bis ad locū pene · ſimō quidā
cyreneꝰ īuentꝰ ē in quē lignū
ſupplicij trāſferretur a dn̄o vt
etiā tali facto p̄ſignaretᷣ genti
um fides quibus crux criſti nō
confuſio futura erat · ſꝫ gloria
Non ergo fortuitū ſed figura
tum ꝯ miſticū fuit · vt iudeis in
criſtū ſeuiētibꝰ ad cōpaciendū
ei · pegrinus occurreret · dicēte

apl̉o · ſi compatimur et cōreg
nabimus · vt ī ſac̄tiſſimo ſal-
uatoris obprobrio nō hebreus
quiſq̃ꝫ nec iſrahelita · ſꝫ alieni
gena ſubderetur Per hanc eīn
tranſlationē a circūciſione ad
prepuciū a filijs carnalibꝰ ad
filios ſpūales īmaculati agni
propiciatio et oīm ſacramēto
rum pleītudo tranſibat Siqui
dē paſcha noſtrū ſicut ait apo
ſtolus īmolatus eſt xp̄s · Qui
ſe nouū et verū recōſiliationis
ſacramentū offerēs patri non
in tēplo cuius iam erat finita
reuerētia nec intra ſepta ciuita
tis ob meritū ſui ſceleris diruē
daꝰ ſꝫ foris extra caſtrā crucifix
us eſt · vt veterū victimarū ceſ
ſante miſterio · noua hoſtia no
uo imponeretur altari · et crux
criſti nō templi eſſꝫ ara ſꝫ mun
di Exaltato igitᷣ dilectiſſimi p
crucem criſto non illa tm̄ ſpeci
es aſpectui mentis occurrat q̃
fuit in oculis impiorum qui-
bus per moyſen dictum eſt Et
erit pendens vita tua ante ocu
los tuos · et timebis die ac no
cte et non credes vite tue : Iſti
enim nichil in crucifixo domi-
no preter facinus ſuū cogitaē
potuerunt · habentes timorē
nō quo fides vera iuſtificatᷣ · ſꝫ
quo conſciencia iniqua torque
tur Noſter vero ītellectus quē
ſpūs veritatis illūiat gl'iaꝫ cru
cis celo terraqꝫ radiātē puro ac

libero corde ſuſcipiat et interi-
ore acie videat. quale ſit quod
dominus cum d' paſſionis ſue
loqueretur inſtantia dixit. venit
hora vt clarificetur filius hoīs.
Et infra. pater clarifica filiū tu
um. Et cum vox patris veniſſet
e celo dicēs. ⁊ clarificaui et ite
rum clarificabo. Reſpondens
ihesus circūſtantibꝰ dixit Nō
propter me vox hec facta ē. ſꝫ
propter vos. Nūc iudiciū eſt
mundi. nunc princeps huius
mūdi eiciet foras. et ego ſi ex
altatus fuero a terra. oīa tra-
hā ad meipm̄ O mirabilis potē
tia crucis o ineffabilis gloria
paſſionis in q̄ et tribunal dn̄i
et iudiciū mundi ⁊ poteſtas ē
crucifixi. Traxiſti eī omnia
domine ad te. ⁊ cū expādiſſes
tota die manus tuas ad popu
lum non credentē et contradi
cētem tibi. confitende maieſta
tis tue ſenſum totus mundus
accepit. Traxiſti domine oīa
ad te: quoniam in execrationē
iudaici ſceleris vnam ꝓtulerūt
omnia elemēta ſententiam. cū
obſcuratis luminaribus celi.
et conuerſo ī noctem die terra
quoqꝫ motibus quateretur inſo
litis. vniūſaqꝫ creatura impio
rum vſui ſe negaret. Traxiſti
domine omīa ad te: qm̄ ſciſſo
velo tēpli ſancta ſanctorū ab ī
dignis pontificibꝰ receſſerunt
vt figura in veritatē. ꝓphecia

in manifeſtacōnem. lex in euā
geliū verteretur. Traxiſti dn̄e
omīa ad te. vt qd' ī vno iudee
templo obūbratis ſignificacō
nibus tegebatur. pleno apto
qꝫ ſacramēto vniuerſaꝝ vbiqꝫ
nationum deuotio celebraret.
Nunc eī et ordo clarior leuita
rum, et dignitas amplior ſeni
orum: ⁊ ſacratior eſt vnctio ſa
cerdotū Quia crux tua omniū
fons benedictionū. omniū eſt
cauſa gratiaꝝ: p quā credētibꝰ
datur virtus de īfirmitate. glo
ria de obprobrio. vita de mor
te. Nunc etiam carnaliū ſacri
ficiorū varietate ceſſante. oēs
differētias hoſtiaꝝ vna corpo
ris et ſanguinis tui implet ob
latio, quoniā tu es ver⁹ agn⁹
dei qui tollis peccata mūdi. et
ita pficis ī te vniuerſa miſteria:
vt ſicut vnū eſt ꝓ omni victīa
ſacrificiū ita vnū de omni gen
te fit regnū: Cōfiteamur igitur
dilciſſimi qd' beatus magiſter
gentiū paulus apl'us glorioſa
voce confeſſus eſt dicens. Fidelis
ſermo ⁊ omni accepcōe dign⁹:
quia criſt⁹ ihesus venit in hūc
mundū peccatores ſaluos fa
cere. Hinc eī mirabilior ē erga
nos miſericordia dei, q' non ꝓ
iuſtis nec ꝓ ſanctis: ſed ꝓ ini
quis et impijs criſtus eſt mor
tuus. et cū mortis aculeū reci
pere non poſſꝫ natura deitatis.
ſuſcepit tn̄ naſcendo ex nobis

quod poſſet offerre ꝓ nobis.
Olim enī morti noſtre mortis
ſue potētiā minabatur dicens p
ozee ꝓphetā. Ero mors tua o
mors et ero morſus tuus īferne
leges enī inferni moriēdo ſub-
ijt. ſed reſurgendo diſſoluit Et
ita ꝑpetuitatē mortis īcidit: vt
eam de eterna faceret tempalē
Sicut enī in adam omnes mo
riuntur. ita et in cristo omnes vi
uificabuntur; fiat itaqȝ dilectiſſi
mi qđ apłus ait / vt qui viuūt
iam nō ſibi viuāt. ſed ei qui ꝓ
omnibus mortuus eſt et reſur
rexit Et quia vetera tranſierūt
et facta ſunt omnia noua / ne-
mo ī carnalis vite vetuſtate re
maneat. ſed omnes de die ī di
em ꝑ pietatis augmenta reno
uentur Quātumlibet eī quiſqȝ
iuſtificatus ſit: habet tamē dū
in hac vita eſt: quo probatior
eſſe poſſit et melior. Qui autē
non proficit deficit: et qui mich
il acquirit: non michil perdit.
Currendum ergo nobis eſt fi
dei greſſibus. miſericordie ope
ribus amore iuſticie. vt diem
redemptionis noſtre ſpiritalit
celebrantes nō in fermento ve
teris malicie et nequicie: ſed in
azimis ſinceritatis et veritatis
rſurrectionis cristi mereamur
eſſe participes Qui cum patre
et ſpiritu ſancto viuit et regnat
in ſecula ſeculorum Amen

De eodem ſermo nonus.

Sacramentum dilectiſ
ſimi dominice paſſio-
nis ī ſalutē hūani ge
neris añ tēpa eterna diſpoſitū
et ꝑ multas ſignificacões om
nibus retro ſeculis nunciatū nō
adhuc expſpectamus maīfeſtā
dum. ſed iam adoramus īple
tum; concurrentibus ad erudíti
onem noſtrā et nouis teſtimo
nijs et antiquis dum qđ pro
phetica cecinit tuba. euāgelica
pandit hiſtoria et ſicut ſcriptū
ē. Abiſſus abiſſum inuocat.
in voce catharactarum Quī ad e-
narrādam gloriā gře dei pari
bus ſibi vocibus vtriuſqȝ teſta-
menti altitudo rñdet: et qđ eát
ſub velamīe figurarū ꝓfundū
ſit reuelata luce ꝑſpicuū Si enī
inter illa miracula ſaluatoris
que ſub ꝑſpicuoꝝ gerebātur aſpcū.
pauci veritatis preſentiā ſentie
bāt: ipſiqȝ diſcipuli volūtaria
dnī paſſione turbati: nō euaſe
runt ſcandalū crucis ſine tēp-
tatione formidinis: vnde fides
noſtra intelligentiā ſumēt: vñ
cōſtantia robur accipet: niſi q̄
facta cognoſcimus ꝑdicta lege
remus: Peracto igitur dilc̄ſſimi
ſaluatoris triumpho et cōſūma
tis diſpenſacōnibus quas oīa
veteris teſtamēti eloquia nun-
ciarunt: lugeat carnalis iude
us ſed ſpiritualis gaudeat cri
ſtianus Et feſtiuitas q̄ illis cō
uerſa eſt in noctē nobis coruſcet

in lucem: quoniam crux criſti eadem eſt ⁊ credentiū gloria ⁊ non credentiū pena Quamuis ei pſequētiū furor nichil aliud ī dn̄m maieſtatis opatꝰ ſit ꝙ̄ atrocem crudelitatē et immite ſuppliciū: redēptis hac tamē domini paſſione verior iuſtior qꝫ letandi eſt ratio ꝙ̄ dolendi. Fuerit tunc diſcipuloꝝ excuſa bilis pauor: ne diffidentie cul pam apoſtolicꝰ meror incide rit. qn̄ concurrentibꝫ ad vnū ſcelus iudeis iudeorūqꝫ pn̄cipi bus. ſupbus tauroꝝ pinguiū tumor. ⁊ proterua vitulatorū petulātia ſeuiebat: qn̄ ſub ocu lis ouium paſtoris iuſti ſan guinem frementiū beſtiarū ra bies expetebat. qn̄ demqꝫ etiā ipſe qui pati venerat de noſtre nature communione dicebat. triſtis eſt anima mea vſqꝫ ad mortem. Nunc aūt poſtꝙ̄ ſu ſcepcōne infirmitatis potentia eſt clarificata virtutis nulla fi deliū meſtitudine paſcalis eſt obſcuranda ſolēpnitas nec cū triſticia nobis geſtorum ordo recolēdus eſt cum ita dominꝰ vſus ſit malicia iudeoꝝ. vt de intencōne facinoris voluntas ſit impleta miſerentis Si autē ī exitu iſrahel de egipto. agni ſanguis fuit rſtitucō libertatis et ſacratiſſima eſt facta feſtiui tas que p hoſtiā pecudis irā auerteāt vaſtatoris. quāta po

pulis criſtiaīs concipiēda ſūt gaudia ꝓ quibꝰ omnipotens pater filio ſuo vnigenito non pepcit: ſed pro nobis omnibꝰ tradidit illum vt in occiſione criſti paſcha eſſet verum et ſin gulare ſacrificiū. quo non ex dominatione pharaonis vnꝰ populus: ſed ex diaboli capti uitate totus mundus eruitur Hoc ergo illud eſt dilectiſſimi ſacramētum cui ab inicio oīa ſunt famulata miſteria Nunc ſanguis iuſti abel morte ſūmi paſtoris alloquit̄ et in parrici dio iudeorū cayn infector fra tris agnoſcitur Nunc diluuiū ⁊ noe archa manifeſtat quid ſit r̄nouationis in baptiſmo ⁊ quid ſalutis in ligno Nunc a brahā gentiū pater ꝓmiſſos acquirit heredes et ī ſemīe eiꝰ nō germē carnis. ſed fidei pro pago benedicitur. Nūc ad p̄ nunciatū feſtis omnibus feſtū ſacer nouorū menſis emicuit. vt in quo accepit mundus ex ordiū: in eodē haberet xp̄iana creatura pn̄cipiū Quāuis igꝛ furentes iudei fecerint in dn̄m iheſum quecūqꝫ voluerunt: et ſuſcepti hominis veritatē nullis eoꝝ auſibus poteſtas diuina ſubtraxerit: pacientia tamen domini conſilij ſui munus im pleuit: et pertinacia ſacrilege crudelitatis ꝓfecit opi ſalua toris qd̄ nō ſcribe nō phariſei

nec ſummi intellexere pontifi-
ces Si enī cognouiſſent nunq̄
dn̄m glē crucifixiſſent Nec ip
ſe diabolus ītellexerat q̄ ſeui
endo ī xp̄m ſuū deſtrueret pri
cipatū Qui ātique fraudis iu-
ra nō pderet ſi ſe a domini ihu
ſanguine cōtineret · ſ; malicia
nocēdi auidus dū irruit ruit ·
dū capit captus eſt · et dū pſe-
quit mortalem · incidit ī ſalua
torem Inuenit ſane in illo mo
limine īprudentis audacie dig
num coopatorē dignūq; ↄſor
tem · cū impius iudas maluit
miniſter eſſe diaboli · q̄ apl's
criſti Quē non timoris pturba
tione deſeruit : ſ; pecunie cupi
ditate diſtraxit Uidete dilectiſ
ſimi et prudenter inſpicite que
germina et q̄les fruct⁹ de aua
ricie ſtirpe naſcant Quā meri
to aplūs radicē eſſe malorum
oīm definiuit · q̄a nullū pecca-
tū ſine cupiditate cōmittitur et
omnis illicitus appetitus iſti⁹
cupiditatis ē morb⁹ Amori pe
cunie vilis eſt omnis affectio :
et anima lucri cupida etiā pro
exiguo perire nō metuit Nul
lūq; eſt iuſtitie in illo corde veſ
tigiū in quo ſibi auaricia fecit
habitaculū Hoc pfid⁹ iudas
inebriatus veneno · dū ſitit lu
crum · peruenit ad laqueū · et
tam ſtulte impius fuit vt tri-
ginta argenteis a dominū ven
deret et magiſtrū · Cum aūt ſe

ad excipiendum iniquitatis iu
dicium dei filius prebuiſſet be
atus apoſtolus petrus cuius
fides ea deuocōne feruebat · ut
et domino compati patus eſſ;
a cōmori · ancilla ſacerdotis ca
lūpniante perterritus · ex īſir
mitate piculum negationis in
currit Ob hoc ſicut apparet he
ſitare permiſſus · vt in eccleſie
principe remediū penitētie cō
deretur · a nemo auderet d̄ ſua
virtute confidere · quando mu
tabilitatis piculum · nec beat⁹
petrus potuiſſet euadere Do-
minus autē ihesus q̄ intra pō
tificale conſiliū ſolo corpore te
nebatur trepidationem diſci-
puli foris poſiti diuino vidit
intuitu et pauentis animum
mox vt reſpexit erexit et in fle
tus penitudinis incitauit · Feli
ces ſancte apl'e lacrime tue · q̄
ad diluendā culpam negatio
nis virtutē ſacri habuere bap
tiſmatis · Affuit enī dextra dn̄i
noſtri ihu xp̄i que labentē pri
uſq̄ deiceretis excipet · et firmi
tatē ſtandi in ipſo cadendi pi-
culo tcepiſti · vidit ī te dn̄s nō
fidē fictā · non dilectionē auer-
ſam · ſ; ↄſtantiā fuiſſe turbatā
Habūdauit fletus vbi nō defe
cit affcūs et fōs caritatis lauit
verba formidinis Nec tardatū
ē remediū abolicōnis vbi non
fuit iudiciū volūtatis Cito itaq;
ī ſoliditatē ſuā rediit petr⁹ tātā

recipiens fortitudinem. vt q̄d tunc ī xp̄i expauerat paſſiōe. in ſuo poſt ſupplicio nō timet

De eodem ſermo decimus

Cum multis modis diliſſimi iudaica impietas laboraret. vt occaſionē aliquā ꝑpetrādi in dn̄m ihesū ſceleris inueniret. et mendacia que falſi teſtes iniuſtis ſacerdotibus famulādo ꝓtulerāt. nichil quod morte dignū eſſ; afferret. hoc quaſi inſeparabile reppererūt. vt dn̄m mūdi. affectati regni inuidia purgerent. Cūq; pilatus ihesū quē fruſtra videbat argui vell; abſolui. calumpnioſe et minaciter conclamarūt Si hūc dimittis. nō es amicus ceſaris. Omnis em̄ qui ſe regē facit. cōtradicit ceſari Stultam inſimulationē imprudēter pilate timuiſti. q; formidabile fuerit nomē regnū. vt pro impio ceſaris opprimi debuerit noue molicio ꝑtātis. ſi dominandi conſiliū tyrānicus tibi ꝓdidit apparatus. ſi ꝓuiſio armorū. ſi cōgregacō diuitiarū. ſi p̄ſidia detecta ſūt militū. Quid eū grauari ſinis de affectata potētia. cuius ſpecialis fuit de hūilitate doctrīa. Romaīs legib9 nō ꝯtradixit. cenſū ſubijt. didragma ſoluit. vectigalia non inhibuit. Que dei ſunt deo. et que ſūt ceſaris ceſari reddenda conſtituit. paupertatem elegit. obedientiam ſuaſit. manſuetudinē p̄dicauit hoc eſt vere nō impugnare ceſarem. ſed iuuare. Verūtamen ne totū inanis videatur iudeorū obiectio. diſcute diligētius preſes quid d̄ domini ihu opibus notum ſit. quid de ꝑtāte compertū. Cecis viſum. ſurdis auditū. claudis greſſū. mutis donauit eloquiū. febres abegit dolores rſoluit. demonia eiecit. mortuos viuificauit. mari et ventis vt quieſcerent imperauit Magnū prorſus regē iſta demonſtrant. qui non humana excellat potētia. ſed virtute diuina. Hanc ergo iudei obiciāt poteſtatem. dimittent actionē ſuā. et hoc ꝓferant ore quod tenent corde Quare d̄ terrenis calumpniātur qui celeſtia ꝓſequūtur. Quāuis ergo pilatus onerosum ſibi inuidioſūq; ſentiret. q; eum iudei de neglectu amicicie ceſaris impetebāt. aliq̄m diu tn̄ furorē eoꝝ mitigare conatus eſt. et ideo dominū ihm diuerſis cōtumelijs affici aut pmiſit ā iuſſit. vt ſaciata iniquitas de innocentis iniurijs vlteri9 nō ſeuiret. ſ; ꝑtinax malicia ꝓprijs creſcebat augm̄tis. et in quem obtinuerat ius illuſionis. exigebat et mortis Vnde cum et ſūmi ſacerdotes et principes iudeorū/oīs q; multitudo. crebs vocib9 acclamarēt

Crucifige crucifige. tradidit ihesū pſequentiū volūtati. bar raba illis latrone dimiſſo. vt qui in die feſto . uctorē interfi ciebant vite. impunitas eis p̄ ſtaret homicide Eūte itaqꝫ di lectiſſimi ad locū clarificac̄ois ſue dn̄o . et mīa ab impioꝝ ta bernaculis exeūte. vt implere tur qđ ſcriptū eſt. Longe eſt a peccatoribꝫ ſalus. ſequebatur eū multitudo populi. et mulie rum plangentiū ⁊ lame̅tantiū eū . Dolet eñ ſexus infirmior. etiā ꝓ his qui morte ſūt digni. in lacrimas cōmoueri. et dāp natoꝝ exitus ꝓ nature cōis cō ſideratione miſereri. Sꝫ iſtū ſibi planctū dn̄s ihesus dedigna tur impendi. quia nō decebat luctus triūphum. nec lame̅ta victoriā . Deniqꝫ cōuerſus ad eas. filie inquit iheruſale̅ noli te flere ſup me. ſed ſup voſmet ipſas flete ⁊ filos veſtros. quia veniēt dies in quibꝫ dicēt. Be ate ſteriles et ve̅tres que nō ge nuerūt. et vbera q̄ nō lactaue rūt . Vbi ē triſticia crucifigēdi. vbi formido morituri. Nō ter ret paſſuri animū hora ſuppli cij. et docens ꝓ ſe nullam flen di eſſe ratione̅. inducit peīte̅tiā denunciādo vindictā Non eſt inquit qđ dolere in me iheru ſalem filie debeatis. pro vobis plangite. pro filijs veſtris eiu late. ſup illos fundantur iſti ploratus. quos tales viſceā ve ſtra pepererunt Lugendū plā gendūqꝫ vobis eſt nō de ſalua tore crede̅tiū : ſed de impietate ꝑeuntiū Ego crucem volēs pa cior. ⁊ mortem quā ſum ꝑemp turus admitto Nolite flere ꝓ mundi redemptione moriente̅. que̅ in maieſtate patris videbi tis iudicante̅ : Exaltatus aute̅ ihesus criſtus in ligno retor ſit mortem in mortis . uctore̅. et omnes principatus aduer ſaſqꝫ v̄tutes. ꝑ obiectione̅ paſ ſibilis carnis eliſit : admitte̅s in ſe antiqui hoſtis audaciam qui in obnoxiam ſibi ſeuiendo naturam. etiam ibi exactor eſſe auſus ē debiti. vbi nullum po tuit veſtigium inueniri peccati Euacuatū eſt ergo generale il lud venditioīs noſtre et letale cyrographū. et pactum capti uitatis. in ius tranſijt redemp toris. Claui qui manus domi ni pedeſqꝫ tranſfoderāt. ꝑpetu is diabolū fixēre vulneribꝫ. et ſanctoꝝ pena me̅broꝝ. inimica rū fuit interfectio poteſtatum. ſic ſuā criſto conſūmante vic toriā. vt in ipſo et cū ipſo oēs qui in eum crederent triūpha rent Cum ergo dominus cru cifixi corporis eleuac̄one ſubli mis . reconſiliationem mundi exequeretur. ī quadā arce ſup plicij. latronemqꝫ conuerſū ad paradiſi vocaret habitaculum.

vos principes iudeorum legiſque doctores. nec conſcientie impietate cõpuncti. nec eff[ec]tũ ſceleris mitigati. ſixutis clamorũ addebatis tela linguarum dicẽtes / alios ſaluos fecit. ſeipm ſaluum facere neſcit / ſi rex iſrael eſt deſcẽdat nũc de cruce. et credimus ei Sed his vocib[us] v[est]ris ſtultis atque blaſphemijs. reddunt omnia elemẽta reſponſũ: et vnam ſimul in vos ſentẽciã ferunt. Celũ terra ſol ſideraque. indignos vos ſuo miſterio proteſtãtes: terribili motu. iſolitoque defectu. tenebras mũdo v[est]re cecitatis oſtendunt. Quod ſi ad arguẽdos vos nec celeſtia nec inferna ſufficiũt. et crucem [christ]i. magis potuerũt petre atque monumenta q[uam] v[est]ra corda ſentire: ſaltem q[uo]d in templo actũ eſt ſcienter aduertite / velũ cui[us] obiectu intercludebant ſancta ſanctorum. a ſũmo vſque ad yma diruptũ eſt. et ſacrum illud miſteriũ que ſecretũ q[uo]d ſol[us] ſũ[mus] pontifex iuſſus fuerat intrare reſeratum eſt. vt nichil iam eſſet diſcretionis. vbi nichil reſederat ſanctitatis Repudiatos itaque vos debuiſtis agnoſcẽ: et oneius ſacerdocij perdidiſſe. quod verum erat q[uo]d vobis veritas dixerat. Si crederetis moyſi: crederetis et m[ihi]. Merito g[o] vos teſtamẽtũ vtrũque condẽpnat et gr[ati]a vacuos et lege priuatos: qui ideo reſiſtitis nouis / quia non credidiſtis antiquis. Nos aũt dilectiſſimi. qui ab ignorãtie tenebris liberati. fidei lum[en] accepi[mus]. et i[n] noui teſtamẽti hereditatẽ per electionem adoptionis intrauim[us]: i[n] feſtiuitate quã iſrael carnalis perdidit gaudeamus. quoniam paſca noſtrũ immolatus eſt criſtus: per cuius ineffabilẽ gratiã oĩm cariſmatũ benedictione ditamur: et ita in nouitatem a vetuſtate transferimur. vt non ſolum paradiſi reſtituamur habitaculo. ſed etiã regni celeſtis gloie prepemur: adiuuãte dño noſtro ihu [christ]o

De eodẽ ſermo vndecim[us]

Deſiderata nobis dilc[tiſ]ſimi et vniuſo optabil[is] mundo adeſt feſtiuitas dñice paſſionis: que nos inter exultacões ſpiritualiũ gaudiorum. ſilere non patitur. Quia etſi difficile eſt de eadem ſolẽpnitate ſepi[us] digne apteque diſſerẽ: non eſt tñ liberũ ſacerdoti in tanto diuine miſericordie ſacramẽto. fidelib[us] populis ſubtrahere ſermonis officiũ: cum ipſa mat[er]ia ex eo quod eſt ineffabilis. fandi tribuat facultatẽ: nec poſſit deficẽ q[uo]d dicat dũ nõ poteſt ſatis eſſe quod dicit Sucũbat ergo humana infirmitas glorie dei: et in explicandis opibus miſ[er]icordie e[ius] ĩparem ſe ſemp inueniat laborẽ[us]

ſenſu: hereamus ingenio: defi
ciamus eloq̃o. Bonū eſt vt no
bis parū ſit qḋ eciam recte de
dñi maieſtate ſentimus. Dicen
te eñi ꝓpheta. querite dñm et
ꝯfirmami. q̃rite faciē eius ſem
per. nemini p̄ſumendū eſt ꝙ
totū qḋ querit īuenerit. nec defi
nat ꝓpinquare. qui ceſſarit ac
cedere. Quid aūt inter oīa opa
dei in quibꝫ hūane admiratio
nis fatigatur intentio. ita ꝯtē
placōez mentis nr̄e et oblectat
et ſupat. ſicut paſſio ſaluatoris.
De cuius oīpotētia que ei cum
patre vnꝰ et equal' eſſentie ē.
quociēs vt poſſumus cogita-
mus. mirabilioꝛ nobꝭ fit in deo
hūilitas ꝙ ptās. Et difficilius
capit maieſtatis diuine exina
nitio. ꝙ ſeruil' forme ī ſūma ꝓ
uectio. ſꝫ multū nos ad ītellec
tū iuuat. ꝙ licet aliud ſit crea
tor aliud creatuá. aliud ḋitas ī
uiolabilis aliud caro paſſibil'.
in vnā tñ pſonā ꝯcurrit ꝓprie
tas vtriuſqꝫ ſubſtancie. vt ſiue ī
infirmitatibus ſiue in virtuti-
bus. eiuſdem ſit contumelia cu
ius et gloria. Hec fidei regula
dilectiſſimi. quā ī ipſo exoꝛdio
ſimboli. per auctoritatem apo
ſtolice inſtitutionis accepimꝰ.
ihesum criſtum dominum no-
ſtrum quem filiū dei pr̄is om
nipotētis vnicum dicimꝰ. eun
dē de ſpiritu ſancto natum et ex
maria virgine cōfitemur. Nec
ab eiuſdem maieſtate diſcedi
mus. cum ipſum crucifixum et
moꝛtuum et die tercia credimꝰ
ſuſcitatum. Omnia enim que
dei ſunt et que hominis. ſi-
mul et humanitas expleuit et
deitas. vt dū paſſibili īpaſſibilis
ineſt: nec v̉tus īfirmitate affici.
nec īfirmitas poſſit virtute ſu-
perari. Merito beatus petrus
in huius vnitatis confeſſione
laudatus eſt. qui cum dominꝰ
quid de ipſo intelligerent diſci
puli ſcrutaretur. omnium celer
rime ſecretioꝛa preueniens. tu
es īquit xp̄s dei viui. Qḋ vtiqꝫ
nō reuelāte vidit carne vel ſan
guine. q̃ꝝ obiectu īteioꝛes ocu
li poterāt impediri. ſꝫ ipſo ſpū
patris ī corde opante credētis.
vt ad regimē totius eccleſie p̄-
patus primū diſceret qḋ doce
ret. et ꝓ ſoliditate fidei quā eāt
predicaturus audiret. Tu es
petrus et ſuper hanc petram
edificabo eccleſiam meā. et poꝛ
te inferi nō preualebūt aduer
ſus eam. Criſtiane igitur fidei
fortitudo q̄ portas moꝛtis ſup̄
inexpugnabilem petram edi-
ficata nō metuit. vnum domi
num ihesum criſtum et verum
deum. et verū hominem confite
tur. eundē credēs filiū v̉ginis
qui auctoꝛ eſt matris. eundem
natum in fine ſeculoꝝ qui crea
tor eſt tpm. eundē dñm oīm v̉
tutū et vnū de ſtirpe moꝛtaliū.

eundem pcc̄ nesciū· et in ſimi-
litudīe carnis peccati· pro pec
catoribus immolatū· Qui vt
humanū genus vinculis mor
tifere p̄uaricacōnis abſolueret
et ſeuienti diabolo potentiam
ſue maieſtatis occuluit et īfir-
mitatē noſtre humilitatis ob-
iecit Si enim crudelis ⁊ ſupbꝰ
inimicus conſiliū miſericordie
dei noſſe potuiſſꝫ· iudeoꝝ aīos
māſuetudine pocius tempare
q̄ꝫ iniuſtis odijs ſtudiuiſſꝫ accē
dere ne oīm captiuorū amittēt
ſeruitutem· dum michil ſibi de
bentis pſeq̄tur libertatē Fefel
lit g° illū malignitas ſua· intu
lit ſuppliciū filio dī· qd̓ cūctis
filijs hominū in remediū ver-
teret· fudit ſanguinem iuſtū
qui reconſiliando mundo et p̄
ciū eſſet et poculum Suſcepit
dominꝰ qd̓ ſecundū propoſitū
ſue voluntatis elegit Admiſit
in ſe impias manus furentiū
que dum proprio incumbunt
ſceleri· famulate ſūt redēptori
Cuius etiā circa interfectores
ſuos tāta erat pietatis affectio
vt de cruce ſupplicans patri·
non ſe vindicari· ſꝫ illis poſtu
laret ignoſci dicens· pater ig
noſce illis quia neſciunt quid
faciunt De cuius vtiqꝫ oratio-
nis potentia fuit vt p̄dicatio
petri apoſtoli ex his q̄ dixerūt
ſanguis huius ſup nos ⁊ ſup
filios noſtros· multorum ad

penitentiam corda cōuerteret
et vno die baptiſarent̄ tria fe
re milia iudeorū· fieretqꝫ oīm
cor vnū et anima vna· patoꝝ
pro eo mori· quē popoſcerant
crucifigi Ad hāc indulgenciā
traditor iudas puenire nō po
tuit· quoniam pdicōnis filius
cui diabolus ſtabat a dextris
prius in deſperationē tranſijt
q̄ꝫ ſacramentū criſtus general̄
redemptionis impleret· Nam
mortuo ꝓ oībus impijs dn̄o·
potuiſſet etiā forte hic conſeq̄
remediū ſi non feſtinaſſet ad
laqueum· ſed maligno cordi
nūc furtis fraudiū dedito nūc
patricidalibus cōmercijs occu
pato· michil vnq̄ꝫ documētoꝝ
miſericordie ſaluatoris inſede
rat· nec pijs acceptat auribus
domini verba dicētis· Nō veni
vocare iuſtos· ſed peccatores·
et venit filius hominis querē
et ſaluare qd̓ perierat· Nec in-
tellexeāt clementiā xp̄i qui nō
ſolum corporeis infirmitatibꝰ
medebat· ſed etiam vulneā de
biliū curabat animaꝝ dicens
palitico· confide fili remittunt̄
tibi peccata tua Dicens et ob-
late ſibi adultere· nec ego te
ↄdempnabo vade ⁊ āplius no
li peccaē vt p omnia opa ſua
oſtenderet in illo aduentu ſuo
ſaluatorē ſe mundi veniſſe nō
iudicē· A quo ītellcū alienatꝰ
eſt impius traditor· īſurrexit

in ſemetipſum · nõ iudicio pẽi
tẽtis ſed furore pereuntis· vt
qui vite auctorẽ interfectoribꝫ
vendidiſſet in augmentũ dãp
nationis ſue etiã moriẽdo pec
caret· Qđ ergo falſi teſtes· qđ
cruenti principes· qđ impij ſa
cerdotes in domini noſtri iħu
criſti miſterio· ignauia preſi
dis et famulatu impite cohor
tis egerũt· et deteſtandũ vni-
uerſis ſeculis ⁊ ãplectẽdũ fuit
Crux em̃ domini ſicut in iude-
orũ erat mente crudelis· ita eſt
in crucifixi virtute mirabilis·
Furit in vnũ populus· ⁊ miſe
retur oĩm criſtꝰ Qđ ſeuicia in
fertur· poteſtate ſuſcipitur· vt
licentia facinorũ· eterne opus
impleat volũtatis· vnde omis
ordo rerum geſtarũ quẽ pleniſ
ſime euãgelica narratio pãur
rit ita fideliũ eſt accipiẽdꝰ au-
ditu· vt ſalua fide actionũ que
tẽpore dominice paſſionis im
plete ſũt· intelligamus nõ ſo
lum remiſſionẽ peccatorũ ĩ cri
ſto completã ſed etiã formam
iuſticie eſſe propoſitã· verũ vt
hoc diligentius iuuante domi
no diſſeratꝫ· hec ſermonis por
cio in quartã ſabbati reſeruetꝫ
aderit vt ſperamus gratia dei
que nos orantibus vobis faci
at promiſſa complere Per do
minũ noſtrũ ihesum criſtũ qui
cum pa· et ſpiritu ſcõ viuit ⁊c·
¶ De eodem ſermo duodecimꝰ

OMnia quidẽ tempora
dilectiſſimi criſtianoꝝ
animas ſacramẽto do
minice paſſionis ⁊ reſurrectio
nis exercent· neqꝫ vllũ noſtre
religionis officiũ eſt· quo non
tam mũdi reconſiliatio ⁊ ꝙ hu
mane in criſto nature aſſump
cio celebretur· Sed nunc vniũ
ſam eccleſiam maiori intelligẽ
cia inſtrui· et ſpe feruentiore
oportet accendi· quando ipſa
rerũ dignitas ita ſacratorũ di
erum recurſu ⁊ pagĩs euãgeli
ce veritatis exprimitur· vt pa-
ſcha domini nõ tam preteritũ
recoli ⁊ ꝙ preſens debeat hono
rari· In nullo igitꝫ ab his que
ad crucem dñi iħu xp̄i ꝑtinẽt
fidei nr̃e peregrinetꝫ ĩtuitus· et ni
chil eoꝝ q̃ narracõne euãgelij
retexũtur ocioſo accipiamus
auditu· vt qꝛ nõ defuerũt nec
adhuc deſũt qui veritatẽ dñice
incarnacõis impũgnent· et ꝙ
in vtero v̾ginis mr̃is verbũ ca
ro factũ ẽ· ꝙ infans editus ꝑ
incremẽta corpea ad pfcẽ viri
litatis ꝓfecit etatẽ ⁊ ꝙ qꝫ crucifi
xus mortuꝰ ac ſepultꝰ die ter
cia r̃ſurrexit in nr̃e q̃dẽ ymagi
nis forma· ſꝫ non nr̃e carnis aſ
ſerãt geſtũ eſſe ná· nos ab euã
gelicis et aplĩcis teſtimonijs
nullatẽꝰ recedẽtes illoꝝ ĩtelli
gẽtia roborem· quorũ nos ctiſ
ſima experimẽta docuerũt· vt pie
ac ꝯſtãter poſſimꝰ dicẽ qm̃ in

illis et nos eruditi ſum⁹ ⁊ q̄d
viderūt vidi⁹ · et q̄d didicerūt
didicim⁹ : q̄d ꝯtrectauerīt pal
pauimus · Et ideo in paſſione
domini non conturbamur : q̄ꝛ
in generatione non fallimur ·
Scimus etenim dilectiſſimi et
toto corde ꝓfitemur patris et
filij et ſpiritus ſancti vnā eſſe
deitatem · et conſubſtancialem
ſempiterne trinitatis eēntiā in
nullo a ſe diuiſam ⁊ ī nullo eſſe
diuerſam : quia ſimul ē intēpo
ralis ſimul incōmutabilis · ſiꝉ
q̄d eſt eſſe nō deſinens In hac
autē ineffabili vnitate trinita
tis · cuius ī omnibꝫ cōmunia
ſunt opa atq̄ꝫ iudicia · repatio
nem humani generis proprie
filij pſona ſuſcepit ⁊ vt quoniā
ipſe eſt per quem omnia facta
ſunt ⁊ ſine quo factū eſt nichil
quiq̄ꝫ plaſmatum d̄ limo terre
hominē · flatu vite rationalis
animauit · ideſt naturā noſtrā
ab eternitatis arce deiectam a
miſſe reſtituēt dignitati ⁊ cui⁹
eāt ꝯditor · eſſꝫ etiā r̄formator
ſic conſiliū ſuum dirigens in
effectū : vt ad dn̄ationē diabo
li deſtruendā magis vteref iu
ſticia rōnis · q̄ꝫ poteſtate virtu
tis Quia ergo primi hominis
vniuerſa poſteritas vno ſimul
vulnē ſauciata corruerat ⁊ nec
vlla ſanctoꝝ merita cōditionē
poterāt illate mortis euincere :
venit e celo medicus ſingularis

multis ſepe ſignificationibus
nunciatus · et prophetica diu
pollicitacōe ꝓmiſſus ⁊ qui ma
nens in forma dei · et nichil ꝓ
prie maieſtatis amittēs · ī car
nis nr̄e animeq̄ꝫ natura : ſine
contagione antique p̄uaricaci
onis oriref · Sol⁹ enim beate
virginis natus ē filius abſq̄ꝫ
delicto · nō extraneus ab hoīm
genere ⁊ ſed alien⁹ a crimine :
in quo illius ad ymaginē et ſi
militudinē dei cōditi · et pfecta
eſſet innocentia ⁊ vera natura
cum de ade propagine vn⁹ ex
iſteret in quo diabolus q̄d ſuū
diceret nō haberet ; Qui dū in
eum ſeuit · quē ſub peccati lege
nō tenuit : ius impie dn̄atiōis
amiſit ; Effuſio enī ꝓ iniuſtis
ſanguinis iuſti · tā potens fuit
ad p̄uilegiū tā diues ad preci
um vt ſi vniuerſitas captiuoꝝ
in redemptorē ſuum crederet :
nullum tyrānica vincula reti
nerēt ; Quoniā ſicut apoſtol⁹
ait · vbi habūdauit peccatum :
ſuphabūdauit et gratia Et cū
ſub peccati p̄iudicio nati po
teſtatem acceperīt ad iuſticiā
r̄naſcendi : validius donū fa
ctum eſt libertatis q̄ꝫ debitū ſer
uitutis ; Quā itaq̄ꝫ ſibi in hui⁹
ſacramenti p̄ſidio ſpem relin
quūt ⁊ q̄ in ſaluatoīs nr̄i corpe
negauit humane ſubſtātie ve
ritatē Dicāt q̄ ſacrificō recōſili
ati : quo ſanguine ſint r̄dempti ;

quis eſt qui tradidit ſemetip-
ſum pro nobis oblacōnē et ho
ſtiam deo ī odorem ſuauitatis
aut quod vnqm̄ ſacrificium ſa
cratius fuit. q̄ꝑ quod verus pō
tifex altari crucis p immolati
onem ſue carnis ipoſuit. Quā
uis enī in ꝯſpectu domini mul
torū ſanctorū p̄cioſa mors fu-
erat. nullius tamen inſontis
occiſio propiciacō fuit mūdi.
Acceperūt iuſti nō dederūt co
ronas. et de fideliū fortitudine
exempla nata ſūt paciētie. nō
dona iuſticie. Singulares q̄p
pe in ſingulis mortes fuerunt
nec alterius quiſq̄ꝫ debitū ſuo
funere ſoluit. cum inter filios
hominū ſolus domin⁹ noſter
ihesus criſtus extiterit in quo
omnes crucifixi. omēs mortui
oēs ſepulti omēs fuerūt etiā ſu
ſcitati. De quibus ipſe dicebat.
Cum exaltatus fuero omnia
traham ad me. fides enī veſtra
iuſtificans īpios. et creans iu
ſtos. ad nature ſue tracta ptici
pem. in illo acquirit ſalutē. in
quo ſe inuenit innocentē. Et q2
vnus eſt mediator dei et hoīm
homo criſtus ihesus. p cōmu-
nionem ſui generis ad pacem
pueīt deitatis. liberū habens
de eius potētia gloriari qui cō
tra hoſtem ſupbum in carnis
noſtre infirmitate congreſſus.
hijs victoriā ſuā tribuit in q̄ꝝ
corpe triūphauit. Cum ergo
in vno domino ihesu criſto ve-
ro dei atq3 homīs filio. diuinā
confitemur de patre naturam
humanā de matre ſubſtantiā
licet verbi dei et carnis vna p-
ſona ſit et vtraq3 eſſentia coēs
habeat actiōes. intelligēde tū
ſūt ipſorū operum qualitates
et ſincere fidei contemplacōne
cernendū ē. ad q̄ ꝓuehat hu-
militas infirmitatis ad que in
clinetur altitudo virtutis. quid
ſit qd̄ caro ſine verbo nō agit.
et quid qd̄ verbū ſine carne nō
efficit. Sine verbi enī potentia
nec cōcipet virgo nec pareret
et ſine veritate carnis obuolu
ta pannis īfantia nō iaceret.
ſine verbi potentia nō adora-
rēt magi puerū nouo ſidere de
claratum. et ſine veritate carnis
nō iuberetur puer in egiptum
transferri. quē herodes cupie
bat occidere. ſine verbi potētia
nō diceret vox pris miſſa de ce
lo. Hic ē filius me⁹ dilcūs in q̄
michi cōplacui. et ſine veritate
carnis nō ꝓteſtaretur iohan-
nes. Ecce agn⁹ dei ecce qui tol
lit peccata mundi. Sine verbi
potentia nō fieret reintegracō
debiliū et viuificatio mortuoꝝ
et ſine veritate carnis nec cibo
ieiunio. nec ſompnus eſſet ne-
ceſſarius fatigato. Poſtremo
ſine verbi potentia non ſe do-
minus noſter patri profiteret
equalem. et ſine veritate carnis

nō̄n diceret patrē ſe eſſe maio
rem cū catholica fides vtrūqꝫ
ſuſcipiat vtrūqꝫ defendat· que
ſecundum proprietatē diuine
humaneqꝫ ſubſtātie vnū dei fi
liū ⁊ hoīeꝫ credit ⁊ v̄bū· Mul
ta ſunt dilectiſſimi q̄ ad expoſi
tionē huius quā p̄dicamus fi
dei· de toto ſcripturaꝝ corpore
poſſemus aſſumere· qꝛ nichil
ſepius diuinis cōmendat̃ elo⸗
quijs· ꝙ̄ dei fili⁹ ſcd'm deitatē
ſempiternus ex patre· ⁊ idem
ſecundū carnem tēporalis ex
matre· ſꝫ ne caritatis veſtre fa
tigetur auditus· hodierno ſer
moni adhibendus eſt modus
vt quarta ſabbati q̄ ſunt adi'
cienda ſeruemus· auxiliāte do
mino noſtro iheſu xp̄o· qui cū
patre et ſpū ſancto viuit et re
gnat in ſecula ſeculorū Amen

De eodē ſermo tredecimus·

Euangelica lectio dilcūſ
ſimi q̄ ſacratiſſimā do/
minice paſſioīs reſera
uit hiſtoriam· ita vniuerſe ec⸗
cleſie nota ē de cōmuni frequē
ter auditu· vt rerū geſtarū or
dinē tanꝙ̄ ſub veſtris habitū
oculis ſinguli quiqꝫ recolatis·
nec parū eſtimandi ſūt ꝓfeciſ
ſe· qui de his que audiūt non
dubitant· nec etiam ſi nōdum
liquide aliquod valeant ſcrip
turaꝝ capere ſacramentū· fir⸗
miſſime tn̄ credant in diuinis
libris nullum eſſe mendaciū·

Quia ergo ſincere fidi ꝓmiſſa
eſt intelligentie plenitudo· eri⸗
gat ſe ad ꝓmerendā ſancti ſpi
ritus eruditionē illuminatarū
mentium vigor· ⁊ nō ꝯtentus
ſit facti ordinē noſſe· niſi etiā
ipſam rationē impenſe ſibi pi
etatis inſpiciat vt auctorē ſuū
hūana natura ſciēdo· quantū
ab eo ſit dilecta plus diligat·
Miſerēdi enim noſtri cauſam
deus niſi ī ſua boītate nō hūit
et mirabilior eſt ſecūda hoīm
generatio ꝙ̄ prima conditio·
quia plus eſt in nouiſſimis ſe
culis repaſſe deum quod pie⸗
rat· ꝙ̄ a pricipio feciſſe quod
non erat· libertatē itaqꝫ inno⸗
centie naturalis quā primorū
patrū p̄uaricatione ꝑdidim⁹
nulla ꝑ ſe ſanctorū p̄cedētium
merita receperūt: qꝛ lata ī trāſ
greſſores ſentētia omnē ꝓgeni
em captiue poſteritatis obſtru
xit et nēo extitit exſors damp
nacōis· qꝛ null⁹ fuit liber a cri
mine· ſed redempcō ſaluatoris
deſtruēs opus diaboli· et rum
pens vincula peccati: ita mag
ne pietatis ſue diſpoſuit ſacra
mentū vt vſqꝫ ad conſūmatio
nem quidem mundi prefinita
generationū multitudo decur'
reret: ſed renouatio originis ꝑ
iuſtificationem indiſcrete fidei
ad omnia retro ſecula ꝑtineret
Incarnatio quippe verbi: ⁊ oc
ciſio ac r̄ſurrectio xp̄i vniuſoꝝ

fidelium ſalus facta eſt· et ſan
guis vnius iuſti quē nobis do
nauit quia eum ꝓ recōſiliacōe
mundi credimus fuſū hoc ↄtu
lit patribus qui ſimiliter credi
dere fundendū Nichil ergo di
lectiſſimi ab ātiq̄s ſignificatio
nibꝫ in xp̄iana religione diuer
ſum eſt· nec vnq̄ꝫ a p̄cedentibꝫ
iuſtis niſi in dn̄o ih̄u xp̄o ſpe
rata ſaluatio eſt· diſpenſationi
bus ꝓ diuine ratione volunta
tis variatis · ſꝫ in ipſū coruſcā
tibus et legis teſtimonijs ⁊ ꝓ
phecie oracul̄ et oblacōibꝫ ho
ſtiaꝝ· qꝛ ſic ↄgruebat illos po
pulos erudiri· vt q̄ r̄uelata nō
caperent obūbrata ſuſcipent·
et maior euangelij eſſet aucto
ritas cui tot ſignis totqꝫ miſte
rijs veteris teſtamēti pagine
deſeruiſſent De quibus dn̄s ꝓ
fitebatur qđ nō venerat legem
ſoluere ſed adimplere Nō eſti
met ſibi ꝓdeſſe iudeus q̄ꝫ in li
tere carnaliter ſupficie demo
ratur· et his ſcripturis cōuinci
tur repugnare que apud nos
verā ſui obtinent dignitatē dū
⁊ erudimur p̄dictis· ⁊ ditam[2]
impletis Dicente eīn dn̄o· Cū
exaltatus fuero omnia trahā
ad me nichil legaliū inſtructi
onum nichil propheticaꝝ reſe
dit figuraꝝ qđ nō totū in criſti
ſacramēta tranſierit Nobiſcū
eſt ſignaculū circumciſionis·
ſanctificatio criſmatū ↄſecracō

ſacerdotum · nobiſcum puritas
ſacrificij baptiſmi veritas ho-
nor templi · vt merito ceſſarit
nuncij poſtq̄ꝫ nūciata venerūt
Nec vacuaŧ reuerētia ꝓmiſſi
onū · qꝛ pleītudo maīfeſtata ē
grāꝝ · verū qꝛ ſicut ait aplūs·
Cecitas ex pte in iſrahel facta
eſt nec q̄ filij carnis hij filij ſūt
ꝓmiſſionis· ineffabilis miſeri
cordia dei iſrl̄iticū ſibi ꝑpl̄m de
omnibꝫ nacōibꝫ fecit· et ſaxeo
illo gentiliū cordiū rigore mol
lito· veros abrahe filios de la-
pidibꝫ excitauit vt ↄcluſis oī-
bus ſub peccato · qui carne na
ti ſūt ſpū renaſcanŧ: nec inter
ſit quo p̄re ſit q̄ſqꝫ geītus · cū
ꝑ indiſcretā hui⁹ fidei ↄfeſſio-
nē et fons baptiſmatis faciat
innocentes· et elcō adopcōnis
cōfirmet heredes Quid eīn ali
ud egit crux xp̄i q̄ꝫ vt deſtruc
tis īimicicijs recōſilieŧ mūdus
deo et ꝑ ſacrificiū īmolati agni
veram in pacē cūcta r̄uocentur
Non autē concordat deo qui
ab ea quā in regeneratiōe ſua
edidit ꝓfeſſione diſſentit et di
uini īmemor pacti· īherē oſtē-
ditur renūciatis dū reſilire in
uemŧ a creditis: fruſtra ei criſ
tianum ſibi nomen vſurpat ⁊
nequaq̄ꝫ eſtimet ſe paſcha do-
mini celebrare qui ihesum cri-
ſtum in ea qua natus et paſ
ſus et mortuus ac ſepultus eſt
carne reſurrexiſſe non credit:

et nr̄e in illo natu͛ r̄ſuſcitatas
ꝑmicias nō fateꝭ Verus itaqꝫ
venerator dominice paſſionis
ſic crucifixū ibm oculis cordis
aſpiciat : vt illius carnem ſuā
eſſe cognoſcat Cōtremiſcat in
redemptōis ſuppliciū terrena
ſubſtātia · rumpātur infideliū
mentiū petre · et qui mortaliū
grauabātur ſepulcris diſcuſſa
obſtaculoꝝ mole ꝓſiliāt · Ap
pareāt nūc quoqꝫ ī ciuitate ſcā
ideſt in eccleſia dei future reſur
rectionis indicia · et qd̄ geren
dum eſt in corporibus · fiat in
cordibus Nulli infirmoꝝ cru
cis ē negata victoria · nec q̄ſq̄
eſt cui non criſti auxilietur orō
Que ſi multis in xp̄m ſeuienti
bus ꝓfuit · quantomagis eos
qui ad ipſum cōuertuntur ad-
iuuit Sublata eſt ignorantia
tempata ē difficultas ⁊ igneā
illā qua vite regio eāt incluſa
rumpheam criſti ſanguis ex-
tinxit Vere luci antique noctis
ceſſit obſcuritas Inuitatur ad
padiſi diuitias popul9 criſtia
nus et cunctis regn̄atis ad a-
miſſam patriā patefactus eſt
reditus ſi nemo ſibi illam faci
at viam claudi · que latronis
fidei potuit aperiri · Celebrātes
igitur dilectiſſimi paſcal feſti
ineffabile ſacramentū · agno-
ſcamus docente ſpiritu dei ad
cuius glorie ꝑticipationē vōti
et quā ſpem ſimus igreſſi · nec

ita nos anxie nūc ſupbe ꝑn̄tis
vite occupent actiones · vt nō
ex toto cordis affectu confor-
mari redēptori noſtro ꝑ ipſi9
exempla mitamur · Nichil em̄
non ad noſtrā ſalutē aut egit
aut ꝑtulit vt virtus que ineāt
capiti · ineſſet etiam et corpori
Nam primū ipā illa ſubſtan
tie noſtre in deitate ſuſcepcō · q̄
verbum caro factum eſt et ha
bitauit in nobis · quē hominū
miſericordie ſue niſi infidelem
r̄liquit exſortē · et cui nō cōmu
nis natura cum criſto eſt · ſi aſ
ſumentē recipit · et eo ſpiritu ē
regn̄atus · quo ille ꝓgenitus ·
Deinde quis in illo ſuas non
agnoſcit īfirmitates · q̄s pcep
tionē cibi · r̄quietionē ſomni :
ſollicitudīeꝫ meſtitudīs · lacri
mas pietatis · nō videt forme
fuiſſe ſeruilis : q̄ qm̄ ab antiq̄s
ſanāda vulneibus · et a collu
uione eāt purganda peccati:
ita vnigenitus dei etiam hoīs
factus eſt filius · vt et oī hūa-
nitatis veritate · et diuinitatis
pleītudīe nō carēt Sicut itaqꝫ
noſtrū eſt qd̄ cum vnitione dei
tatis pepit materna v̄ginitas
ita noſtrū eſt qd̄ iudaica cruci
fixit impietas : Noſtrū eſt qd̄
exaīe iacuit · ⁊ quod die tercia
reſurrexit · quodqꝫ ſup omnes
celorum altitudines ad dextrā
paterne maieſtatis aſcendit ·
vt ſi per viam mādatoꝝ eius

incedimus et ſi que in humili
tate corporea nr̄e impēdit ſaluti
nō erubeſcimus ꝯfiteri· nos q̄ꝫ
in glorie eius cōſortiū ꝓueha
mur: qm̄ maīfeſte qđ denūcia
uit implebit· Omnis qui cōfi
tebitur me corā hoīb⁹ ⁊ ego cō
fitebor eū corā patre meo qui
in celis eſt· Huic autē cohorta
tioni noſtre adeſt atq̄ꝫ auxilia
tur grā dei que īcarnacōis xp̄i
et mortis ⁊ reſurrectionis eius
inimicos reuelata p̄ oēs eccleſi
as veritate deſtruxit: vt tocius
mundi fideles cū apoſtolice fi
dei auctoritate concordes· vna
nobiſcū exultacōe gauderēt· di
cēte beato paulo apl̄o· An ig
noātis qꝛ quicūq̄ꝫ baptiſati ſu
mus in xp̄o iħu· in morte ip
ſius baptiſati ſum⁹ Cōſepul
ti em̄ ſum⁹ cū illo p̄ baptiſmū
in morte· vt q̄uō ſurrexit xp̄s
a mortuis p̄ gloriā pr̄is ita et
nos in nouitate vite ābulem⁹
Si em̄ cōplantati facti ſumus
ſimilitudini mortis eius· ſimul
et reſurrectionis erimus· Hoc
ſcientes qꝛ vetus homo noſter
ſimul crucifixus eſt vt deſtrua
tur corp⁹ peccati· vt vltra nō
ſeruiam⁹ peccato Qui em̄ mor
tuus ē iuſtificatus ē a peccato
Si aūt mortui ſumus cū xp̄o
credimus quia ſimul etiā viue
mus cum illo Qui viuit et reg
nat cum patre ⁊ ſpiritu ſancto
in ſecula ſeculorum· Amen

¶ De eodem ſ̄mo decim⁹ q̄rt⁹

Gloria dilcīſſimi dn̄ice
paſſionis· de qua nos
etiam hodie locuturoſ
eſſe ꝓmiſimus humilitatis max
ime eſt miranda miſterio· que
omnes nos et redemit et docu
it· vt vn̄ datū eſt peccatū· inde
iuſtitia ſumeretur Omnipotē
tia em̄ filij dei: que per eandē eſ
ſentiā equalis ē patri· potuiſſꝫ
humanū genus a dn̄atu dia
boli ſolo imperio ſue voluntatis
eruere· niſi diuinis opib⁹ max
ime ꝯgruiſſꝫ vt neq̄cie hoſtilis
aduſitas de eo qđ vicerat vin
ceret· et p̄ ipſam materiā na
turalis repararet libertas· per
quā gnālis fuerat illata capti
uitas· Dicēte em̄ euāgeliſta ꝙ
verbū caro fcm̄ eſt ⁊ hītauit in
nob· et dicēte aplō ꝙ de⁹ eāt
in xp̄o mūdū recōſilians ſibi·
oſtenſū ē: qꝛ vnigenitus ſūmi
pr̄is inijt cū hūana hūilitate
ꝯſortiū: vt ſuſcepta nr̄e carnis
aīeq̄ꝫ ſubſtātia: vnus atq̄ꝫ idē
dei filius pmanēt: nr̄a augen
do nō ꝑpria· quia infirmitas
erat ꝓuehēda nō virtus vt cū
ſuo creatoī creatura eſſꝫ vnita
nichil aſſumpto diuinū nichil
aſſumēti deeſſet hūanū· Ꝭ cōſi
liū mie et iuſtitie dei· licet in p̄
teritis ſeculis quibuſdā velami
nib⁹ fuerat obumbratum: nō
tn̄ ita obtectū eſt: vt ſanctorū
qui ab inicio vſq̄ꝫ ad aduentū

domini laudabiles extiterunt
intellectum negaret. cum et p'
pheticis verbis et rerum geſta
rum ſignificacōibus ſalus q̄
in criſto eāt ventura pmiſſa ſit
Quā non ſolum qui predica'
bant adepti ſūt. ſed etiam oēs
qui p̄dicantibus crediderunt.
Vna eñ fides iuſtificat vniuer
ſorū tempm ſanctos et ad ean
dem ſpem fideliū ptinet quicq̄d
p mediatorē dei et hoīm ihesū
criſtū. vel nos cōfitemur factū
vel patres noſtri adorauere fa
ciendum Nec inter iudeos atq̧
gentiles vlla diſtinctio eſt Si'
quidē ſicut ait apoſtolus. Cir
cumciſio nichil eſt et prepuciū
nichil eſt. ſed ſeruatio manda
torū dei. Que ſi cū fidei integri
tate ſeruentur. veros abrahe fi
lios ideſt pfectos ēe criſtianos
faciunt. dicente eodem apoſto
lo. Quicumq̧ eñ ī criſto ihesu
baptiſati eſtis criſtū induiſtis.
non ē iudeus neq̧ grecus nō ē
maſcul? neq̧ femina: omnes
eñ vnū eſtis in criſto Si autē
vos criſti. ergo abrahe ſemen
eſtis ſcđm pmiſſionē heredes
Non ē ergo dubiū dilectiſſimi
naturam humanā in tantā cō
nexiōez a filio dī eſſe ſuſceptā
ut non ſolū in illo homine qui
eſt primogenitus tocius crea=
ture ſed etiā in omnib9 ſanctis
ſuis vnus idemq̧ ſit criſtus. et
ſicut a mēbris caput. ita a ca
pite diuidi mēbra nō poſſunt
Quamuis eñ non iſtius vite
ſit ſed eterne. ut ſit deus oīa
in omnibus. tñ etiā modo tē=
pli ſui quod eſt eccleſia indiui
ſus habitator eſt. ſecundū q̄d
ipē pmiſit dicens Ecce ego vo
biſcum ſum omnibus diebus
vſq̧ ad conſūmationem ſeculi
Quibus apoſtolus cōſonans
ait Ipſe ē caput corpis eccleſie
qui eſt principiū pmogeītus
ex mortuis. vt ſit in omnibus
ipſe primatū tenens qz in ipō
cōplacuit omnē plenitudinem
diuinitatis habitare et p eum
recōſiliari oīa in ipō His aūt
et pluribus alijs teſtimonijs
q̄d inſinuatur cordib9 nr̄is :
niſi vt p omnia ad eius yma=
ginē rnouemur. qui pmanēs
in forma dei carnis peccati for
ma eſſe dignatus eſt. Omnes
eī infirmitates nr̄as. que veni
unt d' peccato abſq̧ peccati cō
munione ſuſcepit vt famis ac
ſitis. ſompni et laſſitudis me=
roris ac fletus affectionib9 nō
careret. doloresq̧ ſeuiſſimos
vſq̧ ad mortis extrema pate
ref. q̄a nēo poſſꝫ laq̄is mortali
tatis abſolui niſi ille ī quo ſolo
innocens erat natura oīm. ſi'
neret ſe interfici manib9 iudeo
rum Vñ ſaluator noſter filius
dei vniuerſis in ſe credentibus
ac ſacramētum cōdidit et ex'
emplū. vt vnū apprehēderēt

renaſcendo alterum ſequerent
imitando Hoc em̄ docet beat⁹
petrus apoſtol⁹ dicēs Criſt⁹
paſſus eſt ꝓ nobis vobis reli
quens exemplū vt ſequamini
veſtigia eius qui peccatū nō fe
cit nec inuentus eſt dolus ī ore
eius· Qui cū malediceret non
maledicebat· cū pateret nō cō
minabatur Tradebat aūt iu=
dicanti ſe iniuſte qui peccata no
ſtra ipſe ꝑtulit in corpe ſuo ſu
per lignū vt peccatis mortui
iuſtitie viuamus · Sicut ergo
nemo ē credentiū dilc̄iſſimi cui
dona neganda ſint gr̄e· ita ne
mo eſt qui nō ſit criſtiane debi
tor diſcipline Quia et ſi remo
ta ē miſtice legis aſperitas vo
lūtarie tn̄ obſeruātie creuit vti
litas· dicente euāgeliſta iohe
Quia lex ꝑ moyſen data ē gr̄a
autē ⁊ veritas ꝑ ihm xp̄m fc̄a
eſt· Omnia em̄ que ſcd̄m legē
ſiue in circūciſione carnis·ſiue
ī diu̾ſitatibꝫ hoſtiaꝝ ſiue ī ſab
bati obſeruātia p̄ceſſert· xp̄m
teſtificata xp̄i ſūt gr̄am ꝑloqu
ta Et ipſe ē finis legis nō eua
cuādo ſiḡficacōes ipſi⁹ ſ; iplē=
do Qui lic; idē ſit auctor veteꝝ
q̄ nouoꝝ figuātaꝝ tn̄ ꝓmiſſio
num ſacramēta mutauit·quia
ꝓmiſſa ꝑfecit· et denūciationi
bus ceſſationē īpoſuit· qm̄ de=
nūciatus aduenit. In p̄ceptis
autē moralibꝫ nulla prioris
teſtamenti decreta reprobata·

ſ; euangelico magiſterio multa
ſunt aucta· vt ꝑfectiora ⁊ luci
diora eſſent dantia ſalutem q̄
ꝓmittentia ſaluatorē Omnia
igit̄ que dei filius ad reconſili
ationem mūdi ⁊ fecit ⁊ docuit
non in hiſtoria tm̄ preteritarū
actionū nouimus · ſed etiā in
preſentiū opm v̾tute ſentimus
Ipſe eſt qui de ſpiritu ſancto ⁊
matre editus virgine incōta
minatam eccleſiam eadē inſpi
ratione fecundat vt ꝑ baptiſ=
matis ꝑtum innumeābilis fi
liorum dei multitudo gignat
De quibus dicit̄. Qui non ex
ſanguinibus neq; ex volun=
tate carnis neq; voluntate viri
ſed ex deo nati ſunt Ipſe eſt in
quo ſemen abrahe tocius mū
di adopcōne benedicitur et fit
patriarcha gentium pater dū
promiſſionis filij fide non car
ne naſcuntur Ipſe eſt qui nul
lius gentis exceptionē faciēs
de omni nacōne que ſub celo ē
vnū ſanctarum ouium efficit
gregem ⁊ cotidie implet quod
promiſerat dicens · Habeo et
alias oues que non ſūt ex hoc
ouili· et illas oportet me ad=
ducere et vocem meam audiēt
et erit vnus grex et vnus pa
ſtor. Quamuis enim beato pe
tro principaliter dicat · paſce
oues meas· ab vno tamen do
mino ipſa omnium regitur cu
ra paſtorum· et venientes ad

petrū tam letis tamq̃ʒ irriguis
paſcuis alit vt īnumē oues di
lectionis pīguedine roborate
ſicut bon⁹ paſtor dignatus eſt
ꝓ ouibus animā ponere · ita
et ipſe non dubitent pro noīe
paſtoris occumbere Ipſe ē eñ
cui nō ſolum glorioſa martirū
fortitudo · ſed etiā omniū rena
ſcentium fides in ipā regenera
tione compatitur · Dum enim
renunciatur diabolo · ⁊ credit
deo · dum in nouitatem a vetu
ſtate trāſitur dum terreni ho-
minis ymago deponitur et ce
leſtis forma ſuſcipitur · quedā
ſpecies mortis · quedam ſimili
tudo reſurrectionis interuenit
vt ſuſceptus a criſto criſtumq̃ʒ
ſuſcipiens nō idem ſit poſt la'
uacrū · q̃ añ baptiſmū fuit · ſʒ
corp⁹ regenerati fiat caro cru
cifixi · Hec cōmutatio dilectiſſi
mi dextre eſt excelſi qui opatur
omnia in omnibꝫ vt in ſingu
lis fidelibꝫ p bone cōuerſacōis
q̃litatē ipſū piorū opm intelli
gamus auctorē · gratias agen
tes miſericordie dei q̃ innume
ris cariſmatum donis · ita vni
uerſū eccleſie corpus exornat
vt per multos vnius luminis
radios idem vbiq̃ʒ ſplēdor ap
pareat · nec poſſet niſi gloria
eſſe criſti cuiuſlibet meritū cri-
ſtiani Hoc eſt illud verū lumē
qđ omnē hominē iuſtificat et
illuſtrat · hʒ ē qđ eruit de ptāte

tenebraꝝ · et transfert ī regnū
filij dei · hꝰ eſt qđ p nouitatem
vite deſideriū anime ꝓuehit ·
et cōcupiſcētiā carnis extiguit
Hoc ē quo paſca domini ī azi
mis ſinceritatis et veritatis le-
gittime celebratur · dum fermē-
to veteris malicie abiecto · no-
ua creatura de ipſo dño inebri
atur et paſcit · Non eñ aliud
agit pticipacō corpis et ſang-
uinis xp̄i · q̃ʒ vt in id qđ ſumi-
mus tranſeam⁹ : et ī quo mor
tui et conſepulti ⁊ cōreſuſcitati
ſumus ipſum p omnia et ſpū
et carne geſtem⁹ Dicēte aplo
Mortui eñ eſtis ⁊ vita veſtra
abſcōdita eſt cum criſto in deo
Cum eñ criſt⁹ appuerit vita
veſtra tunc et vos apparebitis
cum ipſo ī gloria Qui cum pa
tre et ſpiritu ſancto viuit et re
gnat in ſecula ſeculorū Amen

Sermo decim⁹ q̃ntus de eodē

SErmonem dilectiſſimi
de glorioſa domini nr̄i
ihū paſſiōe ꝓmiſſum
ita et exſpectationi veſtre intel
ligo eſſe reddēdum · vt officiū
differēdi de feſto paſcali cō ue
niat et auſibus impij erroris
occurrat · Qui eñ dei filiū verā
nr̄e carnis negāt ſuſcepiſſe na
turā inimici ſunt fidei criſtiane
et euangelicam p̄dicationē ni
mis imprudenter impugnant
vt ſcđm ip̄os crux criſti aut ſi
mulacō fueit fantaſmatis aut

ſupplicium deitatis· qđ a cordibus piorū longe ē repellendū quia catholica integritas· nec maculā pfidie nec rugam poteſt habere mendacij· q̄ vnum xp̄m ſicut deū ſic hoīez cōfitet· ut nec falſū hominē nec deū dicat fuiſſe paſſibilem· Quāuis ergo ab illo inicio quo in vtero v̄ginis verbū caro factū eſt nichil vnq̄ inter diuinā hūanamq̧ ſubſtātiā diuiſionis extiterit· et p oīa incremēta corpea vnius pſone fuerit totius tēpis actiones· ea ipſa tñ quo inſepabilit facta ſūt nulla permixtione ↄfundimus ſed quid cuius nature ſit ex opm qualitate ſentimus Nec diuina humanis p̄iudicant· nec hūana diuinis· cū ita ī idipſū vtraq̧ cōcurrāt· vt ī eis nec ppietas abſumat nec pſona geminet· Tranſcurſis igit his q̄ paſſionem dñi p̄ceſſerunt· quid documentoꝝ hēat ſacmentū paſcale tractemus Nā exardeſcēte ad effectū ſui ſceleris ſeuicia iudeoꝝ· cū deus eſſ; in xp̄o mūdū recōſiliās ſibi· nulla vis tēplo corpis eius niſi ipſe p̄mitteret potuiſſet inferri Siquidē terribilis militū cohors illa et a pncipib⁹ et phariſeis miſſa cū gladijs ⁊ fuſtibus multitudo· ita vna voce pculſa eſt vt cum turbe dixiſſent ihm ſe querere nazarenū· rñdiſſet ego ſū· nēo ſubſiſteret ſed omnes ſimul amiſſo membroꝝ officio retrorſum acti eliſiq̧ corruerēt· In q̄ vtiq̧ diuine erat ptātis indicium· que īpioꝝ conatus nō armis contrarijs neq̧ illius creature potentis auxilio· ſed ſola verbi virtute pſterneret Quia v̄o ſaluādo hūano generi alterius opis nō ↄgruebat· nec poſſet ſanguis criſti preciū credētium fieri ſi redēptor ſe nō ſinēt comp̄hendi admiſit in ſe īpias manus et cohibita eſt potētia deitatis· vt pueīret ad gloriā paſſionis Cuius vtiq̧ manis fuiſſ; ſpecies et profutura nulli ymago tolerātie· niſi vera diuinitas veis ſe hūane carnis ſenſibus induiſſ;· vt vnus dei atq̧ hominis filius intemerabilis aliunde paſſibilis mortale nr̄m pſuū īmoꝛ̄le ēnouaēt Et iō meſtitudine iō formidīe nō carebat vt ad euincendas h⁹ mūdi pturbacōes ñ ſolū ſacramēto nos ſuſcepcōis· ſ; etiā exēplo fortitudinis roboraret Nam iniuſta videret eius ad pacientiam cohortatio cui nulla eſſet in noſtra infirmitate cōmunio· veras aūt domini paſſiones yſayas pphetha ipſi⁹ voce prenunciat dicens Corpus meū dedi ī flagella ⁊ maxillas meas ī palmas vultū āt meū nō auerti a confuſione ſputoꝝ Qđ itaq̧ verbi caro paciebat

non verbi eát pena ſed carnis
cui⁹ iniurie atq̨ ſupplicia etiā
ad impaſſibilē redundabant·
vt merito ei dicātur illata que
in ipſius ſunt corpus admiſſa
Dicēte apoſtolo Si em̄ cogno
uiſſent nunq̄ dominum gloie
crucifixiſſent · Obcecati em̄ iu
dei malicia ſua in qđ ꝓrupiſ-
ſent facinus neſciebant · vnde
miſericors domin⁹ ihesus qui
etiam interfectores ſuos vellet
ſua morte ſaluare · ꝓ ignoran
tia ſeuientium de crucis altitu
dine ſupplicabat dicens · pa-
ter ignoſce illis quia neſciunt
quid faciūt Nec intellectu em̄
cordis nec auditu auris · nec
oculorum intuitu ſentiebant·
quem falſis teſtimonijs appe
tiſſent · quē affigi patibulo coe
giſſent · Dum in corpe homīs
non agnoſcūt ſubſtantiā deita
tis viderunt hominem et non
adorauerūt vniuerſitatis au-
ctorem: nec intellexerunt pote
ſtatem iudicaturi deſpicientes
manſuetudinē iudicati vt per
ſecutoēs veri dei · et necatores
veri homīs vna īpietas ſocia-
ret dum ſerui formam ī criſto
et iudei eſtimant ſolā · et heretti
ci aſſerunt falſam Dicāt ergo
iſti fantaſtici criſtiani q̄ ſubſtā
cia ſaluatoris affixa ſit ligno
que iacuerit in ſepulcro · et re-
uoluto monumēti lapide q̄ ter
cia die caro reſurrexit · vel q̄le

corpus ihesus diſcipulorū vi
ſui clauſis ad eos oſtijs īgreſ
ſus ītulerit · cū ad abigendam
cernentiū diffidentiam inſpici
oculis digitiſq̨ tractari patē
tes adhuc fixuras clauorū · et
recens cōpuncti lateris vuln⁹
exegerit · At ſi tāta in luce veri
tatis tenebras ſuas hētica ob
duracō nō relinquit · oſtendāt
vnde ſibi ſpem vite polliceanť
eterne · vnde r̄ſurrectionis xp̄i
ſe credant eſſe conſortes · Nō
enim poſſunt cū apoſtolo di-
cere · xp̄s reſurrexit a mortuis
primitie dormientiū · quia non
ſunt primitie hominum · ſi nō
ſunt de humane ſtirpe nature
qui em̄ primus omniū reſurre
xit: eius plenitudinis ē portio
quā p̄ceſſit · ⁊ pie creditur hoc
qđ eſt in capite inchoatum · in
membris quoq̨ eſſe cōplendū
Quia ſicut in adam oēs mori
untur ita ⁊ in criſto omnes vi
uificabunť Amplectentes ig²
dilectiſſimi criſtiane ſpei vnicū
pignus: nō diuellamur a cō-
page corpis criſti · in quo ha-
bitat ſicut apl̄us ait: omnis
pleītudo diuinitatis corpaliť
et eſtis in illo repleti Nam cū
incorporea ſit ſubſtancia dei:
quomodo corpaliter in criſto
habitat · niſi q² caro noſtri ge
neris facta eſt caro deitatis: et
ī illo ſum⁹ đo r̄pleti ī quo cruci
fixi · ī quo ſepulti: ī quo ſum⁹

etiam ſuſcitati vt poſſimus cū
aplo dicere Noſtra autē con
uerſatio eſt ĩ celis· vnde etiam
ſaluatorē expectamus domi-
num noſtꝝ ihesū criſtū qui re
formabit corpus humilitatis
noſtre cōforme fieri corpi glo
rie viuens et regnans cū patre
et ſpū ſancto ĩ ſecula ſeculorū

De eodē ſmo decimuſſextus

Semp quidē dilciſſimi
fidelū mentes in diui
noꝝ opm decet ãmira
tiōe verſari et rōnales animos
his maxime cogitationibꝰ in-
herere· p quas incremētum fi
dei ꝯſequant Cum eñ pia cor
dis intentio vel ad generalia
beneficia. vel ad ſpecialia grē
ipſius dona dirigitur· multas
a ſe vanitates abigit· et a cor
palibus curis in quoddã ſecre
tum ſpūale ſecedit Sed hoc in
tempe dñice paſſionis multo
auidius excelletiuſqꝫ faciendū
eſt· vt ea q ſacris ſunt lectioni
bus recenſita ſane intelligētie
ſuſcipiantur auditu· et q mag
na ſunt verbis appeant maio
ra miſterijs Prima namqꝫ eri
gendi ſurſū noſtri cordis ē ra-
tio qꝫ ea que etiã euãgelica ve
ritas enarrauit. voces pphēti
ce non tanqꝫ gerenda ſed tãqꝫ
geſta cecinerunt et qd hūane
aures nondū cognouerãt fa-
ciendū·iam ſpūs ſcūs predica
bat impletū· Nam rex dauid
cuius ſcdm hominē ſemen ē cri
ſtus·diem crucis domini mille
et pluſqꝫ centū annorū etate p
ceſſit et nichil eorū ſuppliciorū
q ſibi memorat illata pceſſus
eſt. ſꝫ quia p os eius loqueba
tur ille qui carnem paſſibilem
ex ipſius erat ſtirpe ſūpturus
merito ſub ipſius pſona pmit
tit hiſtoria crucis qui ĩ ſe gere
bat corpeam originē ſaluato
ris· vere eñ dauid in criſto eſt
paſſus qa vere iheſus ĩ dauid
eſt carne crucifixꝰ Cum ergo
omnia que ĩ criſtū iudaica ad
miſit impietas·tanto ante pre
dicta ſint. vt non tã de futuris
qꝫ de preſentibꝰ pphēticus ſit
ſermo contextus· qd aliud vo-
bis qꝫ ſempiternarū diſpoſitio
num dei incommutabilis ordo
reſeratur· apud quē et diſcernē
da iã diiudicata et futura iam
fcã ſūt Cū eñ et qlitates acti
onū nr̃aꝝ et effectus oīm volū
tatū ſcīa diuina pueiat· quã-
tomagis nota ſūt deo opa ſua
et recte placuit qſi fcã recoli· q
nō poterãt oīno nō fieri vn̄ et
apli ſpū dei plei cū inimicoꝝ
minas ſeuiciãqꝫ paterent ꝯcor
di ad deū voce dixerūt Conue
nerunt eī vere ĩ ciuitate iſta ad
uerſū ſcm̄ puerū tuū ihm̄ quē
vnxiſti herodes et pontiꝰ pila
tus cū gētibꝰ et pplis iſrł facē
q manꝰ tua et ꝯciliū decreuerūt
fieri· nunqd iniqtas pſequētiū

criſtum ex dei eſt orta conſilio
et illud facinus q̇d omni ma-
ius eſt crimine manus diuine
preparationis armauit. Non
hoc plane d̉ ſūma iuſticia ſen
tiēdū ē q̄a multū diu̇ſū multū
q̧ ꝯtrariū ē id q̇d ī iudeoꝝ ma
lignitate precognitum ⁊ q̇d in
criſti eſt paſſiōe diſpoſitū Nō
inde pceſſit voluntas interfici-
endi. vñ moriendi. nec de vno
extitit ſpiritu atrocitas ſcelerū
et tolerantia redemptoris Im
pias furētiū manus nō īmiſit
in ſe dominus ȝ admiſit. nec p̄
ſciendo q̇d faciendū eſſet coe-
git vt fieret. cū tamen ad hoc
carnē ſuſcepiſſet vt fieret De-
niq̧ inter crucifixū ⁊ crucifigē
tes tam diſpaēs cauſe ſunt vt
q̇d a criſto ſuſceptum eſt. non
poſſȝ reſolui q̇d ab illis cōmiſ
ſum poſſȝ aboleri. Qui enī venit
peccatores ſaluos facere. nec
ipſis quidē interfectoribꝫ ſuis
miſericordiam denegauit. ſed
impioꝝ malum in bonū credē
tium ꝯmutauit vt mirabilior
fieret gratia dei: non ſcd̉m me
rita hoīm ȝ ſcd̉m multitudinē
diuitiaꝝ ſapiētie et ſcientie dei
miſericorditer ꝑpata. quādo et
ipſos qui fuderāt ſanguinē ſal
uatoris: reciperet vnda bap-
tiſmatis. Nam ſicut ſcriptura
que apoſtoloꝝ actus continet
loquit᷑. Cum predicatio beati
petri iudeorū corda cōpungēt

et agnita impietate ſui ſceleris
dicerent: Quid faciemus viri
fratres Idem apl̄us ait: peni
tenciā agite et baptiſet᷑ vnuſ-
quiſq̧ veſtrū in nomīe ihesu in
remiſſionem peccatoꝝ veſtroꝝ
et accipietis donū ſpiritus ſcī
Vobis eſt enī repromiſſio et fi
lijs veſtris et omnibus. qui
longe ſunt quoſcumq̧ aduo-
cauerit dominus deus noſter:
Moxq̧ addit ſcriptura et di
cit Qui ergo receperūt ſermo-
nem eius baptiſati ſunt: et ap
poſite ſūt ī illo die aīe circiter
tria milia. Cū itaq̧ dn̄s ihūs
criſtꝰ furorem frementiū pati
voluit. in nullo auctor eorū cri
minū fuit. nec egit vt hoc vel-
lent ſed ceſſit ut poſſent Et ſic
viſus eſt obcecate plebꝫ inſania
quō et pfidia traditoris. quē
ab īmanitate concepti ſceleris
et beneficijs eſt r̄uocare digna
tus et verbis: aſſumendo in di
ſcipulum: puehēdo in apl̄m:
monendo ſignis. conſecrando
miſterijs: vt cui nichil beniuo
lentie deeſſet ad correctionem
nil occaſioīs ſupeſſȝ ad crimē
Sed tu īpijſſime homo. ſemē
chanaā et nō iuda. nec iā vas
electionis ſed filius pditioīs et
mortis. vtiliora tibi diaboli in
cremita credebas. ut facibꝫ īflā
matꝰ auaricie ad xxx argēteo
rū lucrū īardeſceres et q̄d diui
ciaꝝ amittēs nō vidēs. Nā et

ſi putabas credendum eſſe ꝓ-
miſſis· que fuit ratio vt tantil
lus pecunie modus ꝓponeret
acceptis Imperabas demonijs
medebaris infirmis · honora-
baris cum apoſtolis· et vt fa
men tue cupiditatis expleres
patebant tibi furta de loculis·
ſed animum interdictorū cu
monitum qd minus licuit am
plius incitauit · Nec tam pla
cuit quantitas precij · q̄ꝫ mag
nitudo peccati · vnde facinus
commercij tui non ideo deteſ
tandum eſt · quia dominū vi-
liter eſtimaſti · ſed quia rēdemp
torem etiam tuum ne tibi par
ceres vendidiſti · Et merito tibi
tua pena commiſſa eſt quia in
ſupplicium tuum nemo te ſeuior
potuit īueniri Qd igitur in tē
pore preſtituto · ſcd'in propoſi
tum voluntatis ſue ībus xp̄s
crucifixus eſt ſepultus et mor
tuus· non ꝓprie conditionis
neceſſitas ſed noſtre captiuita
tis redemptio fuit Ideo em̄ ver
bum caro factū eſt vt de vtero
v̓ginis ſumeretur natura paſ
ſibilis vt qd in filium dei non
potuit ꝑpetrari · in filiū homīs
poſſꝫ admitti Nam licet ī ipſo
ortu coruſcarēt in eo ſigna dei
tatis · et omnia incremēta cor
paliū ꝓuectuū diuinis eſſent
plena miraculis · īfirmitatū tm̄
noſtraꝝ ſuſcepat veritatem · et
excepta communione peccati ·

nichil a ſe hūane infirmitatis
excluſerat · vt et ſua nobis in-
ſereret et in ſe noſtra curaret.
Ab omnipotente em̄ medico
duplex miſeris remediū ꝑpatū
eſt · cuius aliud eſt in ſacramē
to · aliud ī exemplo · vt p vnū
conferantur diuina · per aliud
exigantur humana quia ſicut
deus iuſtificationis eſt auctor
ita homo deuotionis eſt debi-
tor · Per hāc ergo dilectiſſimi
ſalutis noſtre reꝑationē ineffa
bilem nec ſuperbie nobis · nec
deſidie locus relinquit · quia ꝯ
nichil habemus niſi qd accē-
pimus et iugiter admonem²
vt dona gratie dei non negli-
genter habeamus Iuſte enim
nobis inſtat precepto · qui p̄
currit auxilio · et benigne inci-
tat ad obedientiam qui ducit
ad gloriam · Vnde merito do-
minus ipſe nobis factus eſt
via · quia niſi per criſtum non
itur ad criſtum · per ipſum au
tem ad ipſum tendit · qui per
ſemitam pacientie et humilita
tis eius incedit · In quo plane
itinere · nec eſtus deeſt laboris
nec nubes triſtitie nec procella
formidinis Ibi ſunt inſidie in
iquorum perſecutiones infide-
lium mine potentum contume
lie ſuperborum · que dominus
virtutū ꝯ rex glorie ideo oīa in
infirmitatis nr̄e forma et ī car
nis pccī ſimilitudīe pcucurrit ·

vt inter preſentis vite picula· non tam optandū ſit nobis de clinando iſta effugere q̄ tole= rando ſuperare· Inde eſt q̄ ca put noſtrum dominus noſter ihesus criſtus omnia in ſe cor poris ſui mēbra transformās quod olim in pſalmo eructue' rat· illd' in ſupplicio crucis ſub redemptorū ſuorū voce clama bat Deꝰ deus meus reſpice in me q̄re me derliquiſti Vox iſta dilc̄iſſimi doctrina eſt: nō q̄re la Nam cum in criſto dei ⁊ ho minis vna pſona ſit nec ab eo potuerit relinqui a quo nō po terat ſepari ꝓ nobis trepidis et īfirmis interrogat· cur caro pati metuens exaudita nō fue rit Inſtāte eni̅ paſſione ad ſa nandum et corrigendum nr̄e fragilitatis metū dixerat· Pa ter ſi poſſibile eſt trāſeat a me calix iſte: verumtamē nō ſicut ego volo ſed ſicut tu · Et iterū pater ſi nō poteſt hic calix trā ſire niſi bibam illū· fiat volun tas tua Quia ergo trepidacōe carnis deuicta· iā ad paternā tranſierat voluntatem· ⁊ toto mortis terrore calcato· opꝰ ſue conſtitucōnis implebat· cur in ipſo tante victoie exaltatus tri umpho· cauſam ⁊ rationē q̄re ſit relictus ideſt nō exauditus inquirit: niſi vt oñdat aliū ēe illū affectum quē ab humane formidinis excuſatione ſ̄cepit alium illum quē ex eterno pla cito patris· ꝓ mūdi reconſili= atione p̄elegit Vn̄ ipſa vox nō exauditi magni ē expoſicō ſa= cramenti · q̄ nichil humano generi conferret redēptoris po teſtas: ſi qd' petebat nr̄a obti neret infirmitas Hec hodie di lectiſſimi ne vos ꝓlixitate ſer= monis oneremꝰ dcā ſufficiāt Cetera ī quartā ſabbati diffe= ramus· aderit dn̄s orantibus vobis· vt que ſoluenda ꝓmit' timꝰ ipſo largiente reddamꝰ Qui viuit ⁊ regnat ī ſecula ſe= culorum: Amen : ¶ De eodē

ſermo decimus ſeptimus

SErmo ꝓximus dilc̄iſ= ſimi cuius vobis pro= miſſam reſtituē cupiꝰ porcionē in id diſſerendi rōne ꝓceſſeāt vt d' illa clamātis ad patrē crucifixi domini voce lo queremur ne ſimplex ⁊ incuri oſus auditor ita accipet verba dicētis· Deus meus deus meꝰ quare me dereliquiſti · tamq̄ꝫ fixo ihesu in crucis ligno pa= terne ab eo deitatis omnipotē cia receſſiſſet· cum in tantā vni tatem dei et hoīs natura cōue nerit· vt nec ſupplicio potuerit dirimi· nec morte diſiūgi: ma nente enim in ſua proprietate vtraqꝫ ſubſtancia: nec deus re liquit ſui corporis paſſionem nec deū fecit caro paſſibilem · quia diuinitas q̄ erat in dolēte

non erat in dolore Vnde ſcd̄m
verbi hominiſqꝫ ꝑſonā idem eſt
qui factus ē inter oīa ⁊ ꝑ quē
facta ſunt omnia Idem eſt qui
impiorum manibus compre-
hēditur et qui nullo fine cōclu
ditur Idem eſt qui clauibus cō
figitur ⁊ qui nullo dolore ſau-
ciatur Idem poſtremo eſt qui
mortem ſubijt et ſempiternus
eſſe non deſijt Vt vtrumqꝫ fig᷑
nis non dubijs manifeſtetur·
ꝙ vera ſit in criſto humilitas
et vera maieſtas· Quia ideo ſe
humane infirmitati virtus di
uina conſeruit· vt dū deus ſua
facit eſſe que noſtra ſunt· no-
ſtra faceret eſſe que ſua ſunt:
Non ergo aberat a patre fili
us nec a filio pater et illa dei-
tas incommutabils atqꝫ inſe
pabilis trinitas nichil ſui po-
terat a ſe habere diſcretū Quā
uis eñ ſuſcepte incarnationis
diſpēſatio ad vnigenitum dei
filium proprie ꝑtineret ſic ta᷑
men pater nō abiūgebatur a
filio quemadmodum caro nō
diuidebatur a verbo Ideo ergo
iheſus magna voce clamabat
quare me dereliquiſti· vt notū
oībus faceret· q̃re oportuerit
eum non erui· non defendi ſed
ſeuientiū manibus derelinqui
hoc ē ſaluatorē fieri mundi et
omniū hoīm redēptorē non ꝑ
miſeriā ſed ꝑ miſericordiā· nec
amiſſione auxilij ſed definiciōe
moriendi Que vero illic vite in
terceſſio ſentienda eſt vbi aīa
et ꝑtāte eſt emiſſa· ⁊ poteſtate
reuocata: Dicit autē beatus a
poſtolus· ꝙ pater filio nō pe
ꝑcit ſed ꝓ nobis omnibꝰ tra-
didit eū Et iteꝝ dicit· q̄m xp̄s
dilexit eccleſiā et ſemetip̄m tra
didit pro ea ut eā ſanctificaret
vñ tradi dn̄m paſſioni tā fuit
paterne q̄ȝ ipſius volūtatis vt
eum non ſolū pater reliqueret
ſꝫ ipſe ſe quadā rōne deſereret
non trepida diſceſſione· ſed vo
luntaria ceſſione Continuit ei
ſe ab impijs crucifigi ꝑtās · et
vt diſpoſitione vteret͛ occulta
vti noluit v̾tute maīfeſta· Nā
qui mortem et mortis auctorē
ſua venerat paſſione deſtruere
quō peccatores ſaluos faceret
ſi ꝑſecutoribꝰ repugnaret Iu
deorum igitur hoc fuerat dile-
ctiſſimi vt iheſū crederēt a deo
relictum in quē tanto ſcelere ſe
uire potuiſſent· qui ſacramen-
tum mirabilis pacientie neſci
entes· ſacrilega illuſione dice
bant· Alios ſaluos fecit · ſeip
ſum non poteſt ſaluum facere
Si g° iſrahel rex eſt· deſcēdat
nunc de cruce et credimus ei ·
Non veſtre cecitatis arbitrio
ſtulti ſcribe et impij ſacerdotes
oſtendenda erat potentia ſal-
uatoꝛis nec ſcd̄m ꝑces blaſphe
mantiū liguaꝝ hūani generis
redēptio debebat obmitti tñ ſi

deitatē filij voluiſſetis agnoſcē
inumera opera eius videretis
que vos ad eā quā fallaciter
ꝓmittitis fidem confirmare de
buerint Si autē vt ipſi ꝯfite=
mini verum eſt ꝙ alios ſaluos
fecit cur illa tot ac tanta mira'
cula que ſub publico ſunt fcā
conſpectu· in nullo cordis vrī
duriciam mollierunt niſi quia
ita ſemper ſcō ſpiritui rſtitiſtis
vt omnia vobis beneficia dei ī
pniciē verteretis· nam etiam ſi
dn̄deret criſt⁹ de cruce· vos tn̄
hereretis ī crimine· Spreta g°
ſunt vane inſultationis ob ꝓ=
bria et miſericordiam domini
pdita et collapſa repante· nul
le contumelie nulla conuicia a
ſui via propoſiti remouerunt·
Offēbat ei deo ꝑ ſalute mūdi
hoſtia ſingularis· et occiſio ve
ri agni per tot ſecula p̄dicata
ꝓmiſſionis filios in libertatē
fidei trāſferebat· Cōfirmabat
quoq; teſtamentū nouū· et xpi
ſanguine etni rgni ſcribebātur
heredes Ingrediebatur ſūm⁹
pontifex in ſancta ſanctorū et
ad exorādū deum īmaculatus
ſacerdos p velum ſue carnis in
trabat Deniq; a deo tunc a le=
ge ad euangeliū· a ſinagoga
ad eccleſiā· a multis ſacrificijs
ad vnam hoſtiam euidens eſt
facta trāſlacō vt emittente ſpi
ritū dño velū illud miſticū· qd
templi penetralia ſanctumq;

ſecretū ſuo interdudebat ob=
iectu· a ſūmo vſq; ad ymū vi
ſubita ſcinderetur· qm̄ figuras
auferebat veritas ⁊ ſupflui erāt
nūcij ſub pn̄tia nūciati Adici=
ebatur his elementoꝝ oīm tre
menda cōmotio et auctoibus
crucis criſti· ipſa ſe nature offi
cia ſubtrahebāt· Cūq; cuſtos
ſupplicij centurio territus his q̄
viderat diceret· vere filius dei
erat iſte· impietatē tn̄ iudaicā
monumētis et petris omnib⁹
duriorē· nulla ꝓditur mitigaſ
ſe cōpunctio· vt appeat patio'
res ad intelligendū dei filium
tūc fuiſſe romanos milites ꝙ̄
iſrahelitico ſacerdotes· Quia
ergo iudei omniū ſacramētoꝝ
ſanctificatione priuati· lucem
ſibi ī tenebras et in luctū feſta
verterūt· nos dilectiſſimi effu
ſam ſup omnes gentes gratiā
dei ꝓcidius corpibus atq; ani
mis adoremus obſecrātes mi=
ſericordē patrē vt de die in diē
auxilio ei⁹ adiuti· omnia vite
huius picula poſſimus effu=
gere· Adeſt eīm callidus vbiq;
tēptator· et nichil vacuū a ſu
is rlinq̄t īſidijs Cui auxiliāte
miſericordia dei que nobis int
omnia aduerſa p̄tendit fideli
ſemp eſt conſtantia reſiſtendū
vt quāuis impugnare non de
ſinat· neminem tn̄ quē expug
net inueniat Proſint omnibus
dilectiſſimi religioſe celebrata

ieiunia · et continentie vtilitas
quā et animis et corpib⁹ ꝓba
uimus cōgruentē · nullis cor
rumpatur exceſſib⁹ Que ei ad
ſobrietatē ꝯ pſimomā ptinent
ideo diligentius in hiis ſūt ce
lebrāda dieb⁹ · vt de breui ſtu
dio in longā ꝯſuetudinē mitte
rētur ꝯ ſiue ī opib⁹ miſericordie
ſiue in ſtudio pſimomie · nullū
a fidelib⁹ vacuū tempus habe
atur · qm̄ vtiqꝫ ī acceſſu dieꝝ et
curſu tempꝛm lucra debem⁹ fa
cere opm · non dampna meri
torum Piis aūt ſtudiis et reli
gioſis animis aderit miſericor
dia dei vt qd̄ fecit cōcupiſci · fa
ciat obtineri Qui viuit et reg
nat cum dn̄o xp̄o filio ꝯ cū ſpi
ritu ſancto in ſecula ſeculorum

De eodē ſmo decimuſocta⁹

Magnitudo quidē dilec
tiſſimi ineffabilis ſac̄
menti · ita humane in
telligentie altitudinē et totius
vincit eloquii facultatem vt ꝯ
excellentiſſimis ingeniis et fa
cundiſſimis linguis ſublimior
ſit triumph⁹ dominice paſſiois
Sꝫ gaudēdū nobis potius q̄
erubeſcendū ē qd̄ tāte ſupam⁹
materie dignitate · de qua ne
mo hūilius ſenſit q̄ qui puta
bat ſuffeciſſe q̄ dixit Nō ergo
ſupfluo p̄dicam⁹ · nec de reb⁹
diuinis loquēti carnaliū auri
um ſunt timēda faſtidia · tāq̄
deſpectui ſint futura qꝛ crebro

cognoſcūtur iterata · cum hoc
maxie ad criſtiāe fidei ptineat
ſoliditatē vt ſcd̄m aplicam do
ctrinā idipſū dicamus omneſ
et ſimus pfecti in eodem ſenſu
et in eadē ſcientia · Infidelitas
quippe que oīm eſt mater erro
rū in multas opiniones quas
arte dicendi neceſſe habeat co
lorare diſtrahit · veritatis aūt
teſtificacō nunq̄ a ſua luce di
ſcedit · Et qd̄ aliis minus aliis
āplius micat nō varietas facit
luminis ſed īfirmitas ꝯtēplati
onis Cui ſcd̄m illūiacōnis au
xiliū etiā in eo ſermone famu
landū eſt vt qm̄ dei agricultuā
dei edificacō eſtis · ipſe et diſpē
ſanti et accipienti tribuat ſuffi
cientiā · qui largicōnū ſuaꝝ iu
ſtam exigere nouit vſurā De
curſo ergo dilc̄iſſimi textu euā
gelice lectionis quā de gloria
crucis xp̄i intēto accepiſtis au
ditu · omīa vobis diuinorū elo
quiorū miſteria patefacta ſen
tite · et quicquid ſub propheti
cis teſtificacōnibus vmbra ve
teris teſtamenti velabat in ſac̄
mēto paſſionis domini mani
feſtum eſſe gaudete Ideo enī ſa
crificiorū varietates purificati
onū differētie deſtiterūt · iō mā
datū circūciſiois · ciboꝝ diſcre
cō · otiū ſabbati et paſcalis ag
ni ceſſauit occiſio qꝛ lex p moi
ſen data eſt grā aūt ꝯ veritas p
ih̄m xp̄m fcā ē Preceſſerūt figurē

vt ſequeret̃ effcūs: ⁊ in aduē-
tu rerū nūciatar̃. finita ſūt of
ficia nunciorū. ſic recōſiliacōe
hūani generis tēpata. vt ſal⁹
que ĩ criſto ē nullis ſeculis ſub
eadem iuſtificacōne defuerit. et
ad hoc dilationū ꝓfecerit vō-
ut que diu credita ſunt anteꝗ̃
fierent inunctãter honorarent̃
Nam cum virtus fidei in his
que viſui nō ſubiacēt conſtitu
ta ſit. ĩdulgētius nobiſcū egit
doctrina celeſtis: quos in hec
mundi tempꝛa diſtulit ad ĩtel
ligētie facultatē vt multo plu
rib⁹ ꝗ̃ priores. et vatib⁹ vte-
remur et teſtibus Quod ergo
nobis de paſſione domini ihū
criſti ſacrar: et digito dei ſcrip-
ta euãgelia ꝓteſtant̃. ſine nu
bilo heſitacōnis accipite. et re
rum geſtar̃ ordinem tam ha-
betote maīfeſtum ꝗ̃ ſi omnia
corpeo et viſu attingeretis et
actu. Vera in criſto deitas et ve
ra credatur hūanitas. ipſe eſt
caro. qui verbum. ⁊ ſicut vni⁹
cum patre ſubſtantie. ita vni⁹
cum matre nature: non gemi-
natus pſona. nō cōfuſus eſſen
cia. poteſtate impaſſibil̃: hu
militate mortalis Sed vtraqꝫ fic
vtens. vt ⁊ virtus glorificare
poſſ; infirmitatem et ĩfirmitas
non valeret obſcurare virtutē
Comprehendi ſe a pſecutoꝛib⁹
patitur qui continet mundum
⁊ eoꝝ manibus nectitur quoꝝ
corde non capitur Juſticia nō
reſiſtit iniuſtis quia cedit veri-
tas teſtionijs falſitatis vt ma
nens in forma dei. formã im-
pleret ſerui et veritatem natiui
tatis corporee cōfirmaret ſeui
cia corpee paſſionis Sed hãc
vnigeito dei ſubire et ꝑpeti. nō
condicō neceſſitatis ſ; miſeicoꝛ
die ratio fuit: vt de peccato cō
dempnaret peccatū et diaboli
opus de ope diaboli ſolueret̃.
Inimicus em̄ humani generis
mortificate in ipã origine vni
uerſitati letale vulnus intule-
rat: nec poterat declinare ius
ferreum deditícij ſeminis capti
ua ꝓgenies. Unde cum in tot
generationib⁹ moꝛtali ſibi le-
ge ſubiectis vnū videret inter
hominū filios cuius virtutem
ſup ōnes tocius tēpis ſanctos
miraretur excellere. ſecurum ſe
fore credidit de ꝑpetuitate ſui
iuris. ſi nulla iuſticie merita
potuiſſent ſupare vim moꝛtis
Famulis itaqꝫ ſuis et ſtipendi
arijs vehementius incitatis in
ꝑiudiciū ſuum ſeuit. et dū pu
tat ſibi aliquid debere quē po-
tuiſſet occidere non vidit liber
tatem ſingularis innocētie ſi-
militudinē pſequendo nature
Non autē errabat in genere ſ;
fallebat in crimine Adam em̄
prim⁹ et adam ſecūdus. vnū
erant carne non ope. et in illo
omnes moriūtur. in iſto oēs

viuificabūť · Jlle per ſuperbie
cupiditatem iter fecit ad miſe⸗
riam hic per humilitatis for⸗
titudinem viā parauit ad glo
riam · vnde ipē dicit Ego ſum
via et veritas et vita · Via ſcili
cet in forma conuerſacōis iu
ſte veritas in exſpectatione rei
certe · vita in perceptione feli⸗
citatis eterne · Hoc magne pi
etatis ſacramentum dilectiſſi⸗
mi ſicut iudaica impietas ita
diabolica ſuperbia neſciebat ·
Si enim cognouiſſent nunq̄
dominum glorie crucifixiſſent
Sed quia hoſtem generis hu⸗
mani latebat conſilium miſeri
cordie dei · et oppoſito carnis
velamine deus in criſto mun⸗
dum ſibi reconſilians tegeba
tur · perſtitit in eum furere in
quo nichil ſuum poterat inue
nire · Nam malignitati eius
hoc magis potuiſſet prodeſſe
ſi parceret · et ſe ab effuſione
eius ſanguinis abſtineret per
quem omnium erat ſoluenda
captiuitas ⁊ reparanda liber⸗
tas . ſed lucem tenebre nō com
prehenderunt · nec mendax ce
citas ſapientiam potuit verita
tis inſpicere Tenuit itaq̄ diſ⸗
poſita māſuetudo pacientiam
et cohibita famulantium ſibi
āgelicarum virtute legionum
hauſit calicem doloris et mor
tis · totumq̄ ſupplicium trāſtu
lit in triumphū · victi ſūt erro

res ſubacte ſunt poteſtates ·
accepit nouum mundus ex⸗
ordium vt dampnata genera
tio non obeſſet quibus ſaluā⸗
dis regn̄atio ſubueniret Tran
ſierunt vetera · et omnia facta
ſunt noua vt vniuerſorū xp̄o
credentiū et in ſancto ſpiritu re
natorum p ipſū ⁊ cū ipſo vna
eſſet paſſionis ſocietas ⁊ reſur
rectiōis eternitas · dicente apo
ſtolo Mortui enī eſtis et vita
veſtra abſcōdita eſt cum criſto
in deo Cum criſtus apparueit
vita veſtra tunc et vos appare⸗
bitis cū ipſo in gloria In hac
igiť ſpe dilectiſſimi ꝯſtituti om
nes diaboli cauete verſucias · q̄
non ſolū p carnis concupiſcen
tiam et p corpeas tantū inſidi
atur illecebras ſ; inter ipſa q̄ȝ
ſemina fidi ſpargēs zizania fal
ſitatum · veritatis ſtudet violaē
culturam · vt quos non potue
rit corrumpere malis actibus
ipījs ſubuťtat erroribꝰ · Fugite
ergo mūdana argumenta do⸗
ctrine · et vipea hereticorū vi⸗
tate colloquia · nichil vobis cō
mune ſit cum eis qui catholice
aduerſantes fidei · ſolo ſūt no⸗
mine criſtiani · non enim tem
plum ſpiritus dei · nec membř
ſunt criſti · ſed falſis opinioni
buſ implicati · tot ſpecies hēnt
diaboli · quot ſimulacra men⸗
dacij A quibꝰ malis per dn̄m
ihesū criſtum qui ⁊ vita et via

veritas eſt libeáti· omnes vite
iſtius temptationes et p̄lia cū
fidei exultacōne tolēmus Si ei
compatim² et cōregnabimus·
Quod premiū nō eis tantum
patum eſt qui ꝑ noīe domini
ipioꝝ ſeuicia ſunt pempti· qm̄
vniuſitas deo ſeruientiū· deoqꝫ
viuentiū ſicut ī criſto eſt cruci⸗
fixa: ita eſt ī criſto coronāda·
Illis quidē in omni gloria p̄′
cellentibus· qui terribiles mor
tes et ſeua tormēta vſqꝫ ad ex
alationem ſpiritus tolerando
ſuparunt· ſed etiam his ſubſe
quētibꝯ qui auaricie cupidita⸗
tem: ſupbie elationē· deſideria
qꝫ luxuie· carnis ſue mortifica
cōe vicerīt Vn̄ merito apl's ait
Qꝛ omnes qui pie volūt viuē
in criſto pſecutionem paciunt
Cuius itaqꝫ non eſt extrane?
qui nō pietatis alien? · paſca′
lem ei feſtiuitatem ſolēpniter
agit qui non in fermēto veteris
malicie ſed in azimis ſinceritatis
opatur Nec iam in adam
primo· ꝫ in adam viuit ſcd̓o·
membrū ſcilicet ſcīs corporis
criſti qui cū eſſet in forma dei
forma ſerui dignatus eſt fieri·
vt ī vno mediatore d̓i et hoīm
homine ihu xp̄o et plenitudo
maieſtatis diuine et veritas na
ture eſſet hūane· Quā niſi v̓bi
diuinitas ī ſue pſone vitatē aſ
ſūpſiſſꝫ· nec regn̄atio eſſꝫ in aq̄
baptiſmatis· nec redemptio in
ſanguine paſſionis: ſed q̄a in
ſacramēto īcarnacōis xp̄i nich
il falſū nichil accepim? figu⸗
ratū· nō fruſtra· nos et cū mo
riente cōmortuos et cum reſur
gente credim? ſuſcitatos · ma
nente ipſo in nobis qui opat
oīa in nobis viuēs et regnās
cum patre ⁊ ſpū ſancto in ſecu
la ſeculorum: ¶ De eodē
ſermo decimusnonus: ·

Sacram domīce paſſionis hiſtoriam dilectiſ
ſimi· euāgelica vt mo
ris ē narratione decurſam· ita
omniū noſtrū arbitror inhe⸗
ſiſſe pectoribꝯ· vt vniculqꝫ au
dientiū ip̄a lectio quedā facta
ſit viſio Habet eīm hanc potē
tiā fides vera · vt ab his mēte
nō deſit · quibꝯ corpal̓ p̄ſentia
intereſſe nō potuit· ⁊ ſiue in p̄
teritum redeat: ſiue in futuꝝ ſe
cor credentis extendat: nullas
ſentiat moás tempm cognicō
veritatis Adeſt ergo ſenſibꝯ no
ſtris ymago rerum ꝑ noſtra
ſalute geſtarū· ⁊ quicquid tūc
diſcipulorū pſtrinxit aīos no
ſtros quoqꝫ tangit affect? · nō
qꝛ aut triſtitia dep̓mimur aut
furentium iudeoꝝ furore terre
mur : cum etiā eos quos illi?
tēpeſtatis magnitudo cōcuſſit
ad inuictā cōſtantiā īſurrectio
domini aſcēſioqꝫ ꝓuexeit· ſed
qꝛ cū in cogitacōem veīt · q̄les
tunc iheruſalē populi · ⁊ q̄les

fuerunt ſacerdotes. cū magno
accepimus tremore mentiū tm̄
facinus ip̄iorꝝ Quāuis eim̄ ad
ſalutē hūani generis ptineret
paſſio ſaluatoꝛis ⁊ eterne moꝛ
tis vincula tpali ſint dm̄ moꝛ
te dirupta· aliud tamē crucifi
xi patientia· aliud crucifigētiū
egit inſania· nec ad eoſdē reꝝ
exitus mīa et ira tendebat: cū
p eiuſdꝫ ſanguīs effuſionē xp̄c
ſolueret mundi captiuitatē· iu
dei interficerent oīm redēptorē
Obdurauit igiꝛ carnalē iſra-
hel malignitas ſua et nichil ei
legis teſtificacō nichil miſteri
orū ymagines nil ꝓphetaꝝ o
racula ꝓfuerūt cū paſcha dm̄
tot ſeculis celebratū ī eo ihoēs
doceret impletū· de quo publi
ca ꝓteſtacōe dicebat Ecce ag-
nus dei· ecce qui tollit peccata
mundi· Repugnat iniquitas
iuſtitie· cecitas luci mendaciū
veritati ſed de ſeuicia obluctan
tiū· de ſcelere crudeliū obtinuit
ihꝫs eterne diſpoſicōis effectū·
et ita hūano generi ſua moꝛte
conſuluit vt ſacramentū ſalu-
tis etiā ipſis pſecutoribus nō
negaret Qui eim̄ venerat vniu
ſis credētibꝫ omnia peccata di
mittere a generali indulgētia
nec iudaicū voluit crimē exclu
dere Quoꝝ itaqꝫ pfidiā deteſ-
tamur eorundē fidem ſi cōuer-
tantur amplectimur et imitan
tes miſericordiā dm̄ qui ꝓ eis

a quibꝫ crucifix9 ē orabat nos
quoqꝫ cum beato paulo aplo
noſtras iūgimus p̄ces· et ut il
le ꝓplus miſericordiā ꝯſequaꝛ
optamus ob cuius offenſionē
grām reconſiliacōis accepim9
Qm̄ ſicut ait magiſter gentiū·
Concluſit deus oīa in īcreduli
tate vt oīm miſereaꝛ· Quid āt
illud fuit qꝺ et iudeis intellec-
tum abſtulit· et ſapientiū mū
di corda turbauit· niſi crux fi-
lij dei que et philoſophiā eua
neſcere prudentiū· et iſraheliti
cā fecit caligaē doctrinā: Oēm
nāqꝫ ſenſū hūane mētis exceſ-
ſit diuini altitudo ꝯſilij cū pla
cuit deo p ſtulticiā p̄dicacōnis
ſaluos facere credētes vt mira
biliꝛ fiēt ꝯſtātia fidei ex diffi-
cultate credēdi· Incōſequēs eim̄
et irrōnabile videbatur recipe
aīo q̄ creatorē oīm naturaꝝ in
ſubſtātia veri hoīs vgo inteme
rata pepiſſꝫ· qꝺ eq̄lis pr̄i fili9
dei qui impleret omnia et cōti
neret vniuerſa· furentiū mani
bus comprehendi: iniquoꝝ iu
dicio condēpnari· et poſt dede
cora illuſionū cruci ſe pmiſiſſꝫ
affigi Sꝫ in his omnibꝫ ſimul
ſunt et hūilitas hoīs et celſitu
do deitatis· nec miſericordie ra
tio maieſtatem miſerentis ob
ſcurat quia de ineffabili poten
tia factum eſt vt cum homo ve
rus eſt in deo inuiolabili et de
us verus eſt in carne paſſibili

cõferretur homini gloria per cõ
tumeliã · incorrupcõ p ſuppli
cium · vita per mortē Niſi eñ
verbū caro fieret et tam ſolida
cõſiſtēt vnitas ĩ vtraqʒ natuā
vt a ſuſcipiēte ſuſceptam · nec
ipſū breue mortis tempus ab
iūgeret nunq̄ valeret ad eter-
nitatem redire mortalitas · ſed
affuit nobis in criſto ſingulaē
p̄ſidiū : vt in natura paſſibili
mortis ꝯditio nõ manēt · quã
impaſſibilis eſſentia recepiſſet
et per id qđ non poteāt mori
poſſet id qđ erat mortuū ſuſci
tari Huic ſacramēto dilcĩſſimi
vt inſepabiliter cõgruamus ·
magna nobis et corpis ⁊ ani
mi intencõe intendū eſt · vt cū
grauiſſimi ſit piaculi feſtū pa
ſche negligere periculoſius ſit
eccleſiaſticis quidē ꝯuentibus
iūgi · ſed in dominice paſſioĩs
cõſortio non haberi Nã dicēte
domino · qui non accipit crucē
ſuam ⁊ ſequitur me · nõ eſt me
dignus · et dicente apoſtolo :
Si cõpatimur ⁊ cõregnabim⁹
quis vere xp̄m paſſum mortu
um et reſuſcitatū colit niſi qui
cum ipſo patitur et moritur et
reſurgit Et hec quidē in õmibꝫ
eccleſie filijs ipſo iam r̄genera
tionis ſunt inchoata miſterio ·
vbi peccati ĩteritus vita eſt re'
naſcentis · et triduanã domini
mortem : imitatur trina demer
ſio · vt dimoto quodã aggere
ſepulture quos vetēs ſuſcepit
ſinus fõtis eoſdē nouos edat
vnda baptiſmatis · Sed ĩplen
dum eſt nichilominus ope qđ
celebratum eſt ſacramento · et
natis de ſpū ſcõ : quãtumcūqʒ
ſupeſt mūdani tēpis nõ ſine
crucis ſuſcepcõne ducendū eſt
Quãuis eñ forti et crudeli ty-
ranno p potētiã crucis xp̄i va
ſa antique dep̄dacõis erepta
ſint et dominatio p̄ncipis mū
di a r̄demptoris ſit eiecta cor-
poribus · inſidiari tamē etiam
iuſtificatis eadem malignitas
p̄ſeuerat · ⁊ multis modis eos
in quibus non regnat impug
nat · vt ſi quas animas negli
gentes ĩprudenteſqʒ reppereit
ſeuioribꝫ eas laqueis rurſū in
nectat et a p̄adiſo eccleſie rap
tas ĩ conſortiū ſue dãpnacõis
inducat Vñ cum quiſpiã obſer
uantie criſtiãe limitem ſe ſentit
excedere · et ĩ id cupiditates ſu-
as tēdere qđ eum a recto itinē
faciat deuiare · recurrat ad cru
cem domini ⁊ ligno vite mot⁹
noxie volūtatis affigat ac vo'
ce prophetica ad dñm clamet
⁊ dicat Cõfige clauis timoris
tui carnes meas a iudicijs eñ
tuis timui Quid aūt eſt clauis
timoris dei carnes habere con
fixas : niſi corpeos ſenſus ab
illecebr̄ illiciti deſiderij ſub me
tu diuini contineri iudicij : vt
q̄ reſiſtit pccõ et cõcupiſcētias

ſuas'ne q̃d morte dignum o-
peret̃ interficit audeat cū apo
ſtolo dicẽ· michi aūt abſit glo
riari niſi ĩ cruce dñi noſtri ihũ
criſti· p quē michi mūdus cru
cifixus ẽ et ego mūdo Ibi g° ſe
ↄſtituat criſtian? · quo eū ſecū
ſuſtulit xp̄us et ad id dirigat
omnē viam ſuā vbi ſcit hūa-
nā ſaluatā eſſe naturā Paſſio
eñ domini vſq; ad finē pduci
tur mundi· et ſicut ĩ ſanctis ſu
is ipſe honorat̃· ipſe diligitur
et in paupib; ipſe paſcit̃· ipſe
veſtitur ita in omnib; qui pro
iuſtitia aduerſa tolerant ipſe
compatit̃ niſi forte eſtimandū
eſt multiplicata p orbem fide·
et rareſcente impiorꝝ numero·
omnes pſecutores· et oīa q̃ ad
uerſus beatos martires ſeuie-
runt finita eſſe certamina tāq̃
ſuſcipiēde crucis illis tm̄ neceſ
ſitas ĩcubuerit· q̃b; ad expūg
nandā xp̄i dilectionē atrociſſi
ma ſunt illata ſupplicia : Sed
aliud ſeruiētiū d̃o pietas expi
tur· aliud etiā ap̃li predicatio
ꝓteſtatur qui dicit Omnes q̃
volūt pie viuere in ihũ xp̄o· p
ſecutionē paciunt̃ Qua ſenten
tia nimis tepidus et ſegnis oñ
ditur· q̃ nulla pſecucōe pulſat̃
Pacē eñ cum hoc mundo niſi
amatores mundi hr̄e nō pn̄t
ↄ nulla vnq̄ iniq̃tati cū equita
te coīo· nulla mēdatio cū veri
tate cōcordia nullus ẽ teneb̃s
cū luce ↄſenſus· Quia etiam ſi
pietas bonorū cupiat malos
corrigi ↄuerſionēq; multorꝝ p
grām dei miſerantis obtineat·
malignorꝝ tn̄ ſpirituū adu̾ſus
ſcōs inſidie nō quieſcūt· ↄ ſiue
occulto dolo ſiue apto ꝑlio in
omnib; fidelib; ꝓpoſitū bone
volūtatis ĩfeſtāt Inimicū nāq;
illis ẽ oĩe qd̾ rectū· omne qd̾
caſtū ẽ Et cū eis nichil ĩ queq̃
āpli? liceat q̃ iuſtitia d̾ina p-
miſcit q̃ dignat̃ ſuos q̃ corripe
diſcipliā· q̃ exercē paciā· agūt
tn̄ verſutiſſima arte fallacie ut
ex arbitrio ꝓprie ptātis q̃ le-
dere videant̃ aut pcere et mul
tis qd̾ dolendū eſt ita nequicia
ſimulationis illudūt vt qui-
dā illos et timeāt pati ĩfenſos
et velint hr̄e placatos cū bn̄fi
cia demonū oīb; ſint nocētiora
vulneribus· q; tuti? eſt hoī ĩmi
ciciā diaboli meruiſſe q̃ pacē
Sapiētes itaq; cū· q̃ vnū timē
vnū diligē ↄ ĩ vnū ſpare didi
cerūt mortificatis cupiditatib;·
et crucifixis corpis ſenſib; ad
nullū hoſtiū metū· ad nullū in
cliant̃ obſequiū· voluntatē eñ
d̾i etiā ſibi ꝑferūt ↄtāto āpli? ſe
amāt q̃to āpli? ꝓ dei ſe amorē
ñ amāt Cūq; audiūt ſibi d̾nīt?
dici p? cōcupiſcēcias tuas nō
eas ↄ a volūtate tua aūt ẽ diui
dūt affcūs ſuos· ↄ legē mtis a
lege corpis diſcidūt vt ex q̃dā
ſe pte ſibi dēgēt p dētes ſe ĩ bis

que carnaliter cupiũt · et inue
mentes ſe in his que ſpiritalit
cõcupiſcunt Sanctũ igitur pa
ſcha dilectiſſimi in talibus mē
bris corporis xp̄i legittime cele
bratur · et nichil illis deeſt tri
umphi · q̄s paſſio ſaluatoris
obtinuit · qm̄ ī his qui ap̄lico
exemplo caſtigāt corpus ſuū ·
et ſeruituti ſubiciunt iȷdem ho
ſtes eadem fortitudine cōterū
tur · et nūc enim a criſto vincitur
mūdus · ⁊ cū a ſeruis ſuis quo
rumcūqȝ viciorū incentiua ſu
pantur · ipſius virtus eſt ipſi⁹
qȝ victoria Hec dilc̄iſſimi que
ad p̄ticipationez crucis p̄tinēt
ſufficienter vt arbitror veſtris
ſūt hodie auribus intimata vt
paſchale ſacramentū etiam in
mēbris corporis criſti legittime
celebret̄ Supeſt vt de obtinē
do reſurrectionis conſorcō diſ
ſeramus · Qd ne ꝯtinuato ſer
mone et michi ⁊ vobis fiat o
neroſum in diem ſabbati pro
miſſa differemus · aderit vt cre
dimus gr̄a dei · vt debitū nr̄m
ipſius auxilio compleat̄ Qui
viuit et regnat cū patre ⁊ ſp̄u
ſancto in ſecula ſeculoꝝ Amē ·

De reſurrcōe dn̄i ſmo p̄m⁹ ·

Sermone p̄rimo dilc̄iſ
ſimi nō incōgrue vob
quantū arbitror p̄tici
patione inſinuauimus crucis
criſti vt paſchale ſacramētum
ipſa in ſe habeat vita credenti
um · et quod feſto honoratur
moribus celebretur Qm̄ autē
hoc vtile ſit ipſi p̄baſtis · et ex
vera deuotione didiciſtis · q̄ȝ tū
proſint animis atqȝ corpib⁹
p̄lixiora ieiunia · frequentiores
preces et elemoſine largiores
Nemo enim fere eſt · qui nō hac
exercitatione p̄fecerit · ⁊ in ab
dito cōſcientie ſue aliquid quo
recte poſſit gaudere condiderit
Sed hec lucra p̄ſeueranti ſūt
ſeruanda cuſtodia ne in deſidi
am labore reſoluto · qd donauit
dei gratia · diaboli furetur inui
dia Cum igitur quadraginta
dierum obſeruātia hoc volueri
mus operari vt aliquid ſentire
mus crucis ī tempore dominice
paſſionis · admitendū nobis ē
vt etiam reſurrectionis criſti ī
ueniamur eſſe conſortes · et de
morte ad vitā dum in iſto ſu
mus corpe trāſeamus · Vnicui
qȝ enim homi qui ex alio ī aliud
aliqua conuerſione mutatur
finis eſt nō eſſe qd fuit · ⁊ ort⁹
eſſe quod nō fuit Sed intereſt
cui quis aut moriatur · aut vi
uat · quia eſt mors q̄ cauſa vi
uendi eſt · et eſt vita que cauſa
moriendi eſt · Nec alibi q̄ȝ hoc
trāſitorio ſeculo vtrūqȝ cōqui
ritur · vt ex equalitate actionū
temp̄aliū differentie retribucō
nū pendeat eternarū · Morie
dū g⁹ ē diabolo et viuēdū deo ·
deficiēdum iniq̄tati · vt iuſticie

reſurgatur. Occumbāt vetera.
vt oriantur noua. Et qm̄ ſicut
veritas ait. nemo p̄t duobus
dominis ſeruire. dn̄s ſit non il
le qui ſtātes ī pulit in ruinam:
ſed ille q̄ deiectos erexit ī glori
am. Dicēte ergo apl'o. primus
homo de terra terrenus. ſcd's
hō de celo celeſtis. Qualis ter
renus. tales et terreni. et q̄lis
celeſtis. tales et celeſtes. ſicut
portauim⁹ ymaginē terreni por
temus et ymaginē eius q̄ de ce
lo eſt. Multū nobis de hac cō
mutacōe gaudēdū eſt. q̄ de ig=
nobilitate terrena ad celeſtem
trāſferim⁹ dignitatē. p illius
ineffabilē miſericordiā qui vt
nos ī ſua pueheret in nr̄a de=
ſcendit: vt nō ſolū ſubſtātiam
ſed etiā cōdicōez nature pecca=
tricis aſſumeret. et ea ſibi pate
ret īferri dīna ī paſſibilitas. q̄
miſerrime expit hūana morta
litas. Vn̄ ne turbatos diſcipu=
lorū aīos lōga meſtitudo cruci
aret. denūciatā tridui morā tā
mira celeitate breuiauit. vt dū
ad integꝝ ſcd'm diem ps p'mi
nouiſſima. et ps tercij prima
cōcurrit. et aliq̄ tū ſpacio tpis
decideret. et nichil dierū nume
ro depiret. Reſurrectio igit ſal
uatoris. nec animā in inferno
nec carnem diu morata ē in ſe
pulchro. Et tā velox ī corrupte
carnis viuificatio fuit: vt ma=
ior ibi eſſet ſoporis ſimilitudo

q̄ mortis. Qm̄ deitas que ab v
traq3 ſuſcepta hoīs ſubſtantia
nō receſſit. qd' ptāte diuiſit po
teſtate coniūxit. Subſecuta ſūt
itaq3 multa documēta. quib' p̄
dicande p vniuerſū mundū fi
dei auctoritas cōderetur. Et lic3
ī uolucō lapidis euacuacō mo
numenti depoſitio lintheoꝝ. et
totius facti angeli narratores
copioſe veritatē dominice r̄ſur
rectionis aſtruerēt. et mulieꝝ
tn̄ viſui et apoſtolorū oculis
frequenter manifeſtus apparuit:
nō ſolū loquēs cū eis. ſed etiā
habitans atq3 conueſcens. et p
tractari ſe diligēti curioſoq3 cō
tactu ab eis quos dubitacō p=
ſtringebat admittens. Ideo ei
et clauſis ad diſcipulos oſtijs
introibat. et flatu ſuo dabat
ſpm̄ ſcm̄. et dato adhuc intelli
gētie lu̅ie ſcāꝝ ſcripturaꝝ occul
ta pādebat. et rurſū idem vul=
nus lateris fixuras clauoꝝ et
oīa recentiſſime paſſionis ſig=
na monſtrabat. vt agnoſceret
in eo pprietas diuine hūane
q3 nature indiuidua pmanere.
et ita ſcirem⁹ verbū non hoc eſ
ſe qd' carnē. vt vnū dei filiū. et
verbū cōfiteremur et carnē. Nō
diſſonat dilectiſſimi ab hac ſi
de magiſter gētiū paulus apo
ſtol⁹ cū dicit. Et ſi cognouim⁹
ſcd'z carnē xp̄m. ſ3 nūc iam nō
nouimus. Reſurrectio em̄ dn̄i
nō finis carnis ſ3 cōmutacō fuit.

nec virtus augmēto cōſūpta
ſubſtantia eſt· qualitas trāſijt
non natura defecit· et factū eſt
corpus impaſſibile qđ potuit
crucifigi · factum eſt īmortale
qđ potuit occidi· factū eſt in
corruptibile qđ potuit vulne
rari· Et meito dicitur caro xp̄i
in eo ſtatu q̄ fueāt nota neſciri
qꝛ nichil in ea paſſibile nichil
remanſit infirmū· vt ꝗ ipſa ſit
ꝑ eſſentiā· et nō ſit ipſa ꝑ glo-
riam· Quid autē mirum ſi hoc
de xp̄i corꝑe ꝓfitet̃· qui de om
nibus criſtianis ſpiritalibꝰ di
cit· Itaqꝫ nos ex hoc neminem
nouimus ſcđm carnē· Ex hoc
inquit iniciū nobis factum eſt
reſurrectionis ī cristo · ex quo
in eo qui ꝓ omnibus mortuꝰ
ē· tocius ſpei noſtre forma p̄-
ceſſit· Nō heſitamus diffidētia
nec incerta expectacōe ſuſpē-
dimur· ſed accepto ꝓmiſſioīs
exordio fidei oculis que ſūt fu
tura iam cernimus· et nature
ꝓuectione gaudentes qđ cre-
dimus iam tenemus· Nō ergo
nos rerū tempalium occupēt
ſpecies· nec ad ſe cōtemplatio
nem noſtrā a celeſtibꝰ terrena
deflectant· ꝓ tranſactis habe
ant̃ que ex maxia pte iam nō
ſūt· et mens ītenta māſurū ibi
deſideriū ſuū figat vbi qđ offer
tur eſt eternū· Quāuis em̄ ſpe
ſalui fcī ſimꝰ ꝗcorruptibilem
adhuc carnē mōꝛlēqꝫ geſtēꝰ·

recte tam̄ dicimur in carne nō
eſſe ſi carnalis nobis non do-
minetur affectus· et merito eiꝰ
rei deponimus nūcupacōnem
cuius nō ſequimur volūtatem·
Cum itaqꝫ dicat apoſtolꝰ car
nis curam non feceritis in deſi
derijs· nō ea nobis interdicta
intelligimus q̄ ſaluti cōgruūt
et que hūana poſcit īfirmitas·
Sꝫ quia nō omnibꝰ deſiderijs
ſeruiēdum· nec quicquid caro
cōcupiſcit implendū eſt· de ad-
hibendo tempantie modo am
monitos nos eſſe cognoſcimꝰ·
vt carni que ſub animi ē cōſti
tuta iudicio· nec ſupflua cōce-
damus· nec neceſſaria denege
mus· Vn̄ idem apl̄us alibi ait·
Nemo em̄ vnq̄ carnem ſuam
odio habuit· ſꝫ nutrit et fouet
eam· Cū vtiqꝫ nō ad vicia nec
ad luxuriā· ſed ad debitum ſit
alenda et fouenda famulatū·
vt teneat ordinem ſuū ī noua
ta natura· nec puerſe ac turpit̃
ſupioribus inferiora ſucūbāt
et vicijs animū ſupantibꝰ ibi
fiat ſeruitus· vbi debet eſſe do-
minatus· Agnoſcat igit̃ ꝑpl̄us
dei nouam ſe eſſe in criſto crea
turā· et a quo ſuſcepta ſit quā
ve ſuſceperit vigilanter intelli
gat· Que noua facta ſunt non
redeāt ad inſtabilem vetuſtatē
et nō omittat opus ſuum qui
manus miſit ad aratrū· ſꝫ ad
hoc attendat qđ ſerit· et non

id reſpiciat qđ reliquit. Nemo
in id recidat. vñ ſurrexit. ſꝫ etiã
ſi ꝑ infirmitate corpea in ali-
quibus adhuc languoribꝰ ia
cet. ſanari īſtanter deſideret et
leuari. Hec eſt eñ ſalutis via
et cepte in xp̄o reſurrectionis
imitatio. vt quia ī lubrico iſti-
us vite diuerſi caſus lapſuſqꝫ
non deſunt. veſtigia gradien
tium a fluidis ad ſolida tranſ
ferantur. quoniam ſicut ſcrip-
tum eſt. a domino greſſus ho-
minis dirigentur ꝛ viam eius
volet. Cum ceciderit iuſtus
non collidetur. quia dominus
ſupponet manum ſuam. Hec
meditacō dilectiſſimi non pro
ſola ſolempnitate paſchali. ſꝫ
pro totius vite ſanctificatione
retinenda eſt ꝛ ad hoc preſens
exercitacō debet intendi ut que
animum fidelium experimento
breuis obſeruantie delectarũt
in conſuetudinem tranſeant.
intemerata permaneant. ac
ſi aliquid delicti irrepſerit ce-
leri penitudine deleatur. Et q̃a
antiquorum morborũ diffici
lis et tarda curatio eſt. tanto
velotius adhibeantur reme
dia. quanto recentiora ſũt vul
nera. vt ſemper ab omnibus
offenſionibꝰ ī integrum reſur
gentes. ad illam incorruptibi
lem glorificãde carnis reſurre
ctionem ptinere mereamur in
criſto iheſu domīo noſtro. Qui
viuit et r̃gnat cum patre et ſpi
ritu ſancto in ſecula ſeculorum
De eodẽ ſermo ſecũdus
Notum quidẽ dilectiſſi-
mi paſchale ſacramen
tum euãgelica nobis
narratio pñtauit et ita p au-
rem carnis penetratus eſt mẽ
tis auditus vt nemini noſtrũ
rerum geſtarũ ymago defuerit
cum diuinitus īſpirate textus
hiſtorie euidenter oſtenderit.
qua dominus iheſus īpietate
traditus. quo iudicio addictꝰ
qua ſeuicia crucifixus. et qua
ſit gloria ſuſcitatus. Sed adici
endum eſt etiam noſtri ſermo
nis officiũ vt ſicut pia exſpec-
tacōne repoſcere vos conſuetu
dinis debitum ſentio. ita ſolẽp
nitati ſacratiſſime lcōnis. ſub-
iungatur exhortacō ſacerdotis.
Quia igit̃ apud fideles aures
ignorantie locus non ẽ. ſemẽ
verbi qđ eſt in p̄dicatione euã
gelij debet in terra veſtri cordiſ
augeri. vt remotis ſuffocatio-
nibus ſpinarum et tribulorũ
libera ī fructus ſuos exeãt plã
taria piorum ſenſuum et recta
rum germina voluntatũ. Crux
enim criſti que ſaluãdis eſt im
penſa mortalibus. et ſacramẽ
tum eſt et exemplum ſacramẽ
tum quo virtus impletur diui
na. exemplum quo deuotio in
citat̃ hũana. qm̄ captiuitatis
iugo erutis etiam hoc preſtat

redemptio · vt eam ſequi poſſet
imitatio. Nam ſi mundana ſa
piētia ita in ſuis gloriatꝰ erro
ribus · vt quē ſibi ducē quiſqȝ
elegerit eiꝰ opīones et mores
atqȝ omnia īſtituta ſectetꝰ · que
nobis erit cōmunio noīs criſti
niſi vt ei īſepabiliter vniamꝛ
qui eſt vt ipſe īſinuauit via ve
ritas et vita · via ſciliȝ cōuerſa
tioīs ſcē · veritas diuine doctri
ne · vita beatitudinis ſempitne
Collapſa enī in pntibꝰ primis
humani generis plenitudine ·
ita miſeicors deus creature ad
ymaginē ſuā facte p vnigeni
tum ſuū ihm criſtū voluit ſub
uenire · vt nec extra naturā eſſꝫ
nature reparatio · et vltra pro
prie originis dignitatē pficē
ret ſecūda ɔdicio. Felix ſi ab eo
non deciderit qđ deus fecit ; feli
cior ſi in eo maneat qđ refecit
multū fuit a xp̄o accepiſſe for
mam · ſed plus eſt in criſto ha
bere ſubſtantiā ; Suſcepit enī
nos in ſuam poteſtatē illa na
tura · q̄ ſe in quas voluerit mē
ſuras benignitatis īflectit · nec
vſq̄ȝ cōuerſionem mutabilita
tis incurrit ; Suſcepit nos etiā
illa natura : q̄ nec noſtris ſua
nec ſuis noſtra ɔſumeret. Que
ita vnā in ſe fecit deitatis hūa
nitatiſqȝ pſonā · vt ſub diſpen
ſatione īfirmitatū atqȝ virtutū
nec caro p diuinitatē inuiola
bilis : nec diuinitas per carnē
poſſet eſſe paſſibilꝭ ; Suſcepit
nos illa natura que et propa
ginem noſtri generis a ɔmuni
tramite nō abrūperet · et cōta
giū peccati in omnes homīes
tranſeuntis excluderet ; Infir
mitas ſane atqȝ mortalitas · q̄
nō peccatū erāt ſed pena pcc̄ī.
a rēdemptore mūdi recepta ſūt
ad ſuppliciū · vt impenderētur
ad preciū. Quod ergo ī omībꝰ
hominibꝰ transfuſio erat dāp
nationis · hoc in xp̄o ſacramē
tum eſt pietatis. Prebuit enim
ſe crudeliſſimo exactori liber a
debito : et miniſtras diaboli iu
daicas manus ī cruciatū īma
culate carnis admiſit. Quā idō
vſqȝ ad celerrimā rēſurrectiōeȝ
voluit eſſe mortalem · vt credē
tibus in eum nec pſecutio inſu
pabilis · nec mors poſſet eſſe
terribilis : cum ita dubitandū
nō eſſet de cōſortio gloie · ſicut
dubitandū nō erat de cōione
nature ; Si incunctanter itaqȝ
dilectiſſimi corde credimꝰ · qđ
ore profitemur : nos in criſto
crucifixi nos ſumus mortui :
nos etiā in criſto die tercio ſu
ſcitati. Vn̄ apoſtolus ait. Si cō
ſurrexiſtis cū criſto · que ſurſū
ſunt querite : vbi criſtus eſt in
dextra dei ſedens · que ſurſū ſūt
ſapite · nō que ſup terrā. mor
tui enī eſtis · et vita vr̄a abſcō
dita eſt cum xp̄o in deo ; Cum
enī xp̄s apparuerit vita veſtra

tunc et vos apparebitis cum ipō
in gloria. Vt autē nouerint cor
da fideliū hr̄e ſe vnde ad ſup=
nam ſapientiā ſpretis mūdi cu
piditatib⁹ valeant eleuari ſpō
det nobis dn̄s p̄ſentiā ſuā di-
cens. Ecce ego vobiſcū ſum om
nibus dieb⁹ vſq₃ ad cōſūma
tionē ſeculi. Non enī fruſtra p
yſayam pphetā dixerat ſpūs
ſanctus. Ecce virgo in vtero cō
cipiet et pariet filiū et vocabit
nomen eius emanuel qđ eſt in
terp̄tatū nobiſcū deus. Implet
ergo ihus pprietatē nōis ſui :
et q̄ aſcendit i celos . nō deſerit
adoptatos . qui ſedet ad dextrā
patris . is totius habitator ē
corpis . et ipſe deorſū cōfortat
ad pacientiā . qui ſurſū inuitat
ad gloriā. Nec inter vana ig²
nobis deſipiendū eſt . nec iter
aduerſa trepidādū . Ibi quidē
blandiunt decepcōes . et hic g̅
ueſcūt labores . ꝫ qz mia domi
ni plena ē terra . adeſt nob xp̄i
vbiq₃ victoria . vt impleat qđ
ait. Nolite timere . qz ego vici
mundū. Siue ergo contra ābi
cionē ſeculi ſiue cōtra ɔcupiſcē
tias carnis ſiue contra hereti=
coꝝ iacula dimicemus dn̄ cru
ce ſemp armamur . nec vnq̄ a
paſchali feſto recedimus : ſi a
fermēto malicie veritatis ſinc
ritate abſtinemus ; Inter oēs
namq₃ vite huius varietates .
que diuerſaꝝ plene ſūt paſſio
num : apoſtolice exhortacōnis
meminiſſe debemus . q̄ nos in
ſtruit dicens Hoc ſentite in vo
bis ; qđ ⁊ in xp̄o ihu . qui cū in
forma dei eſſet . non rapinā ar
bitratus eſt ēe ſe eq̄lē deo : ſed
ſemetipſū exinaniuit . formā
ſerui accipiens . in ſimilitudinē
hōis factus . ⁊ habitu iuentus
vt homo . humiliauit ſemetipſū
factus obediens vſq₃ ad mor
tem ; mortē autē crucis. Prop
ter qđ et deus illum exaltauit
et donauit illi nomē . qđ eſt ſu
per omne nomen : vt in nomi
ne iheſu omne genu flectatur
celeſtiū terreſtriū et infernoꝝ .
et omnis lingua confiteat q̄a
dn̄s iheſus criſtus in gloria ē
dei patris. Si magne inquit pi
etatis intelligitis ſacramentū
et qđ p ſalute generis huma
ni vnigenitus dei filius geſſit
aduertitis . hoc ſentite i vobis ;
qđ et in xp̄o iheſu. Cuius hu
militas nlli aſpernāda diuitū
nulli eſt erubeſcenda nobiliū ;
Nec enī in tm̄ prouehi poteſt
quelibet felicitas hūana faſti
giū : vt eſtimet ſibi pudendū .
qđ manens deus in forma dei
non ē arbitratus indignū. Imi
tamini qđ opatus eſt : diligite
qđ dilexit . et iueīentes in vob
dei grāz : veſtrā i illo redonate
naturā ; Qm̄ ſic ille paupttate
diuicias ñ amiſit . glāz humilita
te nō minuit . eternitatē morte

non ꝑdidit· ita et vos eiſdem
gradibus eiſdemqꝫ veſtigiȷs·
vt celeſtia app̄hendatis· t̄rena
deſpicite· Suſceptio eñ crucis·
eſt interfectio cupiditatū· occi
ſio viciorꝝ declinacō vanitatis
et abdicacō oīs erroris Nam
cum paſcha domini nō impu-
dicus· nō luxurioſus· nō ſup-
bus celebret nō auarus· nulli
tam̄ ab hac feſtiuitate lōgius
ꝗ̄ heretici ſepant· Maximeqꝫ
illi qui de verbi incarnacōe ma
le ſentiūt · aut minuēdo quod
eſt deitatis· aut euacuando qđ
carnis· verus eñ deus eſt filiꝰ
dei· totū habens ex p̄re qđ pa
ter eſt· nullo exordio tempal·
nulla varietate mutabil· nec
ab vno diuiſus· nec ab ōnipo
tente diuerſus· ſempiterni ge
nitoris vnigeitus ſempiternꝰ·
ut mens fidelis credens in pa-
trem et filiū ⁊ ſpiritū ſanctum·
in eādem vnius deitatis eſſen-
tia· nec vnitatē ḡdibꝰ diuidat·
nec trinitatē ſingularitate con
fundat· Nō autē ſufficit dei fi
liū in ſola patris noſſe natura·
niſi eum nō r̄cedentē a ꝓprȷs
agnoſcamus in noſtris Exina
nitio eñ illa quā repationi im
pendit humane: diſpenſatio
fuit miſerationis· nō priuatio
poteſtatis Nā cū ex eterno cō
filio dei nō eſſet aliud nomen
ſub celo datū hominibꝰ in quo
opteat ſaluos fieri· inuiſibilis
viſibilē· intempalis tempalē
impaſſibilis paſſibilē ſubſtā-
tiam ſuam fecit· nō vt virtus
deficerꝫ ī infirmitate· ſed vt in-
firmitas incorruptibilē poſſit
trāſire virtutē· propter quod
ip̄a feſtiuitas que a nobis pa
ſcha nomīat : apud hebreos
phaſe ideſt trāſitus dicitur· at
teſtāte euāgeliſta atqꝫ dicente
Ante diem feſtum paſche· ſci-
ens iheſus quia venit hora eiꝰ
vt tranſeat de hoc mundo ad
patrem; Cuiꝰ autem nature
futurus erat tranſitus iſte niſi
noſtre· cuius inſepabilit ⁊ pa
ter in filio; et filius eſſet in pa
tre· Sed quia verbum et caro
vna pſona eſt· nō diuiditur a
nō ſuſcipiente ſuſceptus· ⁊ ho
nor ꝓuehendi ꝓuehentis no-
minatur augmentū· dicente a
poſtolo qđ iam ꝯmemorauiꝰ;
propter qđ ⁊ deus illū exalta
uit et donauit illi nomen qđ ē
ſup omne nomē In quo vtiqꝫ
aſſumpti hominis exaltacō cō
mendatur· vt in cuius paſſio
nibus indiuiſibilis manet de-
itas: idē coeternus ſit ī gloria
deitatis· Ad hāc pticipacōem
ineffabilis muneris beatū trā
ſitum fidelibus ſuis ipſe domi
nus p̄pabat: cum inſtanti iam
ꝓximus paſſioni nō ſolū pro
apoſtolis ſuis atqꝫ diſcipulis·
ſed etiam pro vniuerſa eccleſia
ſupplicaret ⁊ diceret Non pro

bis rogo tantum: ſed pro his
qui credituri ſunt in me p ver
bum ipſoꝝ: vt omnes vnum
ſint · ſicut tu pr̄ in me et ego ī
te: ⁊ vt ipſi in nobis vnū ſint
Cuius vnitatis nullū poterūt
habere cōſortiū: qui in dei filio
deo vero/humanā negant ma
nere naturā: īpugnatoꝛes ſalu
tiferi ſacramēti et paſcalis exu
les feſti/ qꝺ quia ab euangelio
diſſentiūt/ et ſymbolo contra-
dicūt nobiſcum celebrare non
poſſunt: quia et ſi audent ſibi
criſtianum nomen aſſumere:
ab omni tamē creatura cui cri
ſtus caput ē repellunt. vobis
in hac ſolempnitate meito ex
ultantibꝰ/ pieqꝫ gaudentibꝰ · q̄
nullum recipientes in veritate
mendatiū · nec de natiuitate cri
ſti ſcꝺm carnem · nec de paſſiōe
ac morte/ nec de corpali r̄ſurre
ctione eius ambigitis. Quomā
ſine vlla ſepatiōe deitatis/ verū
criſtū ab vtero v̄ginis/ verū in
ligno crucis: veꝝ in ſepulchro
carnis · verum in gloria reſurre
ctionis · verum ī dextra pater-
ne maieſtatis agnoſcitis Vnde
ſicut etiam ait apoſtolus: ex
ſpectamus ſaluatorē dn̄m no
ſtrum iheſū criſtum qui refoꝛ
mabit corpus humilitatis no
ſtre conformē fieri corpori glo
rie ſue: Qui viuit et regnat cū
patre ⁊ ſpiritu ſancto in ſecula ·
De aſcenſione dn̄i ſmo p̄m̄ꝰ:

Poſt beatam et glorio
ſam reſurrectionē dn̄i
noſtri iheſu criſti · qua
verum dei templū iudaica im-
pietate reſolutum · diuina ī tri
duo potentia ſuſcitauit: qua-
dragenarius hodie dilectiſſimi
ſanctorū dierum expletus eſt
numerus/ ſacratiſſima oꝛdina
tione diſpoſitus · et ad vtilita-
tem noſtre eruditionis impen
ſus: vt dum a domino in hoc
ſpacio mora preſentie corpoꝛa
lis extenditur/ fides reſurrectio
nis documētis neceſſarijs mu
niretur Mors enim criſti mul
toꝝ diſcipulorū corda turba-
uerat/ et de ſupplicio crucis · de
exanimati corporis ſepulta gra
uatis meſtitudine mētibꝰ · qui-
dā diffidētie torpoꝛ obrepſerat
Nam cū ſancte mulieres ſicut
euangelica pandit hiſtoia · re
uolutū a monumēto lapidē et
ſepulchrū corpe vacuū ⁊ viuē
tis dn̄i teſtes āgelos nūciarēt.
v̄ba earū apl̄is alijſqꝫ diſcipu
lis deliramētis ſilia videbant
Quā vtiqꝫ heſitationē hūana
infirmitate nutantē · nequaq̄
pmiſiſſꝫ ſpūs veritatis p̄dicato
rū ſuoꝝ ineſſe pectoribus: niſi
illa trepida ſollicitudo et curi-
oſa cunctatio/ noſtre fidei fun-
damenta iecisſet. Noſtris igi-
tur perturbationibus · noſtris
picul̄ in apl̄is cōſulebat: nos
in illis viris cōtra calūpnias

impioꝝ. ⁊ contra terrene argu
menta ſapientie docebamur:
nos illoꝝ inſtruxit aſpectus.
nos erudiuit auditus. nos cō
firmauit attactus. Gratias a-
gamus diuine diſpenſationi ⁊
ſcōꝝ patrū neceſſarie tardita-
ti. Dubitatū eſt ab illis: ne du
bitaretur a nobis. Non ergo
hij dies dilc̄ſſimi qui inter re
ſurrectionē domini aſcenſionē
q; fluxerūt. ocioſo tranſiere de
curſu: ſꝫ magna in eis confir
mata ſacramenta: magna ſūt
reuelata miſteria. In his metus
dire mortis aufertur. et nō ſo
lum anime. ſed etiā carnis im
mortalitas declaratur. In his
p inſufflationē domini infun-
ditur apoſtolis ōnib; ſpiritus
ſanctus. et beato apoſtolo pe
tro ſup ceteros. poſt regni cla
ues. ouilis dominici cura man
datur. In his diebus duob; di
ſcipulis. tercius in via dominꝰ
comes iūgitur. et ad omnē no
ſtre ābiguitatis caliginē deter
gendā. pauentiū atq; trepidā
tium tarditas increpatur. Flā
mā fidei illuminata corda con
cipiūt: et que erāt tepida reſe
rante ſcripturās dn̄o efficiunt
ardentia. In fractiōe quoq; pa
nis conueſcentiū aperiūtur ob
tutus: multo felicius eoꝝ ocu
lis patefactis. quibus nature
ſue maīfeſtata eſt glorificacō. q̄
illoꝝ generis noſtri principiū

quibus p̄uaricacōis ſue eſt in
geſta cōfuſio. Inter hec aūt aliaq;
miracula cū diſcipuli trepidis
cogitationib; eſtuarent. ⁊ ap
paruiſſꝫ in medio eoꝝ dominꝰ.
dixiſſetq; pax vobis: ne hoc re
maneret ī eorū opinionib; qd̄
voluebatur in cordibus. puta
bāt enim ſe ſpm̄ videre nō carnē:
~~nem~~ redarguit cogitacōnes a
veritate diſcordes. Ingerit dubi
tantiū oculis manentia mani
bus ſuis et pedib; crucis ſignā:
et vt diligētius ptractētur īui
tat. Quia ad ſanāda infideliū
cordiū vulnera. clauoꝝ et lan
cee erāt ſeruata veſtigia. vt nō
dubia fide ſed cōſtantiſſima ſci
entia teneretur. eam naturam
in dei patris cōſeſſurā throno
que iacuerat in ſepulcro. Per
omne ergo hoc tempus dilec-
tiſſimi. quod inter r̄ſurrectiōe;
dn̄i et aſcenſionē eiꝰ exactū eſt.
hoc ꝓuidentia dei curauit. hoc
docuit. hoc ſuoꝝ et oculis inſi
nuauit et cordib;. vt dominꝰ
iheſus vere agnoſceret reſuſci
tatus. q̄ vere erat natus et paſ
ſus et mortuus. Vn̄ beatiſſimi
apoſtoli omneſq; diſcipuli q̄
et de exitu crucis erant trepidi.
⁊ de fide reſurrcōis ambigui:
ita ſūt veritate perſpicua robo
rati. vt dn̄o in celoꝝ eunte ſub
limia nō ſolum nulla afficerē
tur triſticia. ſed etiam magno
gaudio replerētur. Et reuera

magna et ineffabilis erat cau
ſa gaudendi: cũ in cõſpectu ſcẽ
multitudinis. ſup omniũ crea
turarũ celeſtiũ dignitatem hu
mani generis natura conſcen
deret: ſupgreſſura ãgelicos or
dines. et vltra archangelorũ
altitudines eleuãda: nec vllis
ſublimitatibus modum ſue ꝓ
uectionis habituã. niſi eterni
patris recepta conſeſſu: illius
glorie ſociaretur in throno cu
ius nature copulabatur ĩ filio
Quia igitur criſti aſcenſio. no
ſtra prouectio eſt. et quo ꝑceſ
ſit gloria capitis. eo ſpes voca
tur et corpis: digms dilcĩſſimi
exultem⁹ gaudijs. et pia gra
tiarũ actione letemur. Hodie
enĩ nõ ſolũ padiſi poſſeſſores
firmati ſumus: ſed etiã celorũ
in criſto ſupna penetrauimus:
ampliora adepti p ĩeffabilem
criſti gratiã. q̃ p diaboli ami
ſeramus inuidiã. Nam quos
virulentus inimicus primi ha
bitaculi felicitate deiecit: eos ſi
bi concorporatos dei filius. ad
patris dexterã collocauit. Cũ
quo viuit et regnat in vnitate
ſpiritus ſancti deus. per oĩa ſc̃.
De eodẽ ſermo ſecundus.

SAcramentũ dilcĩſſimi
ſalutis nr̃e. quã ꝑcio
ſanguinis ſui vniuer
ſitatis cõditor eſtimauit: a die
corpalis ortus. vſq; ad exitũ
paſſionis p diſpenſationẽ hu
militatis ĩpletũ ẽ. Et licet mul
ta etiã in forma ſerui dĩnitatis
ſigna radiauerint: ꝓprie tamẽ
illius actio tempis. ad demõ
ſtrãdam ſuſcepti hoĩs ptinuit
veritatem. Poſt paſſionẽ vero
ruptis mortis vinculis. q̃ vim
ſuã in eum qui peccati erat ne
ſcius ĩcedẽdo pdiderãt: ĩfirmi
tas ĩ v̾tutẽ. mortalitas in ĩmor
talitatẽ. cõtumelia tranſiuit in
gloriã Quã dñs ihs in multiſ
manifeſtiſq; documẽtis multoꝝ
declarauit aſpectibus: donec
triũphũ victoĩe quã ꝫportarat
a mortuis ĩferret ĩ celis. Sicut
g° in ſolẽpnitate paſchali r̃ſur
rectio dñi nobis fuit cã letãdi
ita aſcenſio eius ĩ celos pñtiũ
nob ẽ materia gaudioꝝ recolẽ
tibꝫ illũ diẽ. et rite venerãtibꝫ.
quo naturẽ nr̃e hũilitas in cri
ſto ſup omnẽ celi miliciã. ſup
omnes ordĩes angelorũ et vl
tra oĩm altitudinẽ poteſtatũ.
ad dei patris ẽ ꝓuecta conſeſ
ſum Quo ordine opeꝝ diuino
rum. nos fundati nos edifica
ti ſumus: vt mirabilior fieret
gratia dei cũ remotis a conſpe
ctu hominũ. que merito reuerẽ
tiam ſui ſentiebant indicere: fi
des non diffideret ſpes nõ fluc
tuaret. caritas nõ tepet Mag
narum enim hic vigor eſt mẽ
tium. et valde fidelium lumen
aĩaꝝ: incũctanter credere q̃ cor
peo non videtur intuitu: et ibi

figere deſideriū quo neq̄as in-
ferre ꝯſpectum. Hec āt pietas
vnde in noſtris cordibꝫ naſce-
retur. aut quomodo quiſq̄ iu
ſtificaretur ꝑ fidē. ſi in his tm̄
ſalus conſiſteret que obtutibꝫ
ſubiacerent. Vnde illi viro qui
de reſurrectiōe cristi videbatur
ambigere. niſi in ipſius carne
veſtigia paſſiōis ⁊ viſu explo
raſſet et tactu. quia vidiſti me
inquit credidiſti. Beati qui
nō viderūt et crediderīt. Vt igr
huiꝰ beatitudinis dilectiſſimi
capaces eſſe poſſemus. exple-
tis omnibꝫ que euāgelice p̄di
cationi ⁊ noui teſtamēti miſte
rijs congruebāt. dominus no
ſter ihesus criſtꝰ quadrageſi
mo poſt r̄ſurrectionē die corā
diſcipulis eleuatus in celū cor
porali pn̄tie modū fecit. man
ſurus in patris dextera donec
tempa multiplicādis eccleſie
filijs diuinitus p̄ſtituta pagā-
tur: et ad iudicandos viuos ⁊
mortuos ī eadem carne in qua
aſcendit adueīat. Quod itaqꝫ
redemptoris noſtri cōſpicuum
fuit. in ſacramenta trāſiuit Et
vt fides excellentior eſſet ac fir
mior. viſioni doctrina ſucceſſit.
cuius auctoritatē ſupnis illūi
nata radijs credentiū corda ſe
querentur. Hanc fidē aſcenſiōe
domini auctam. et ſancti ſpūs
munere roboratā. nō vincula
nō carceres nō exilia n̄ fames

nō ignis non laniatus ferarū.
nec exquiſita pſequētiū crude-
litatibus ſupplicia terruerunt.
pro hac fide ꝑ vniuerſū mun-
dum. nō ſolum viri. ſed etiā fe
mine. nec tantū impubes pue-
ri. ſed etiā tenere virgines vſqꝫ
ad effuſionē ſui ſanguinis de-
certauerūt. Hec fides demonia
eiecit. egritudīes depulit. mor
tuos ſuſcitauit. vnde et ipſi be
ati apoſtoli. qui tot miraculis
confirmati. tot ſermonibꝫ eru
diti. atrocitatē tm̄ dn̄ice paſſio
nis expauerāt. ⁊ veritatē reſur
rectiōis eꝰ nō ſine heſitacōe ſu
ſceperāt. tm̄ de aſcenſiōe dn̄i ꝓ
fecerīt. vt quicq̄d illis priꝰ in
tulerat metum. verteret ī gau
diū. Totam enī cōtemplacōez
animi. in diuinitatē ad patris
dexterā ſedētis erexerāt. nec iā
corporee viſionis tardabātur
obiectu. quo minus in id aciē
mentis ītenderēt. qđ nec a pa
tre deſcendēdo abfuerat: nec a
diſcipulis aſcendēdo diſceſſeāt
Tunc ergo dilectiſſimi filius
hominis. dei filius excellentiꝰ
ſacratiusqꝫ innotuit cū in pa
terne maieſtatis gloriā ſe rece
pit. ⁊ ineffabili modo cepit ēe
diuinitate pn̄tior: qui factus ē
hūanitate longinquior. Tunc
ad equalē patri filiū eruditior
fides greſſu cepit mentis acce
dere. et cōtrectaciōe corpee in
criſto ſubſtantie que p̄re minor

eſt non egere: quoniam glori
ficati corpis manente natura.
eo fides credentiū vocabaṫ vbi
non carnali manu ſed ſpūali ī
tellectu par genitori geītus tā
geretur Hinc illud eſt qđ poſt
reſurrectionē ſuā dominus ma
rie magdalene pſonā eccleſie
gerenti. cū ad contactū ipſius
pperaret accedere dicit. Noli
me tangere. nondū eñ aſcēdi
ad patrē meum. hoc ē nolo vt
ad me corpaliṫ aduenias. nec
vt me ſenſu carnis agnoſcas.
ad ſublimiora te defero. maio
ra tibi pparo Cū ad patrem aſ
cendero. tunc me perfectius et
verius palpabis. apprehenſura
qđ non tāgis . et creditura qđ
non cernis Cum autē aſcendē
tem ad celos dn̄m ſequaces di
ſcipulorū oculi intenta admirā
tione ſuſpicerent. aſtiterūt ip
ſis angeli duo mirabili veſtiū
candore fulgētes. qui et dixerūt
Viri galilei quid ſtatis aſpiciē
tes ī celū. hic iheſus q̄ aſſump
tus eſt a vobis in celum. ſic ve
niet quēadmodū vidiſtis eum
euntem in celū . Quibꝫ verbis
omnes eccleſie filij docebantur.
vt iheſus criſtus ī eadem qua
aſcenderat carne venturus viſi
bilis crederetur nec poſſet ambi
gi omnia illi eſſe ſubiecta . cui
ab ipſo corporeo natiuitatis ex
ordio famulatus ſeruiſſet an
gelicus . Sicut eñ cōcipiendū
chriſtum de ſancto ſpiritu bea
te virgini angelus nunciauit.
ſic et editū de virgine vox cele
ſtiū paſtoribus cecinit. Sicut
reſurrexiſſe a mortuis ſupno
rum nunciorū prima teſtimo
nia docuerūt. ſic ad iudicādū
in ipſa carne venturum. ange
lorum officia pdicarūt vt intel
ligeremus quante poteſtates
ſint affuture cū iudicaturo. cui
tante miniſtrarūt etiam iudi
cando . Exultemus itaqꝫ dilec
tiſſimi gaudio ſpeciali et dig
na apud dominū gratiarū ac
tione letantes. liberos cordis
oculos ad illam altitudinē in
qua criſtus eſt erigamus. Sur
ſum vocatos animos deſideria
terrena non deprimāt. ad eter
na pelectos pitura non occu
pent. viam veritatis ingreſſos.
fallaces illecebre non retardēt.
Et ita a fidelibꝫ hec tempora
decurrantur. vt peregrinari ſe
in hac mundi valle cognoſcāt
In qua etiam ſi quedam com
moda blandiantur. non am
plectenda nequiter. ſed tran
ſcunda ſunt fortiter. Ad hanc
enim nos deuotionem beatiſſi
mus apoſtolus petrus incitat.
et ſcđm illā dilectionē quā pa
ſcendis xp̄i ouibus trina dn̄ici
amoris pfeſſione cepit. obſe
crās ḋt Cariſſimi obſecro vos
tanq̄ aduenās et pegrīnos. abſtinē
vos a carnalibꝫ deſiderijs: que

militant aduerſus animā Cui
autē niſi diabolo carnales mi
litant voluptates· qui animas
ad ſupna tendentes corrupti
biliū bonorū delectacōnibꝫ ob
ligare· ⁊ ab illis ſedibꝫ de q̄bꝫ
ipſe excidit gaudet abducere.
Contra cuius inſidias ſapien
ter debet fidelis quiſqꝫ vigilare:
vt inimicū ſuū de eo qđ temp
tatur poſſit elidere Nichil aūt
ē validius dilectiſſimi contra
diaboli dolos· q̄ benignitas mi
ſericordie et largitas caritatis:
per quā omne peccatū aut de
clinatur aut vincitur· Sed hꝰ
v̓tutis ſublimitas nō priꝰ ap̄p
henditur· q̄ illud qđ ei eſt con
trariū ſubruatur Quid aūt tā
inimicū miſericordie ⁊ opibus
caritatis· q̄ auaricia· de cuius
radice omniū maloꝝ germen
emergit Que niſi in ſuis fomi
tibus enecetur· neceſſe eſt autē
vt in agro cordis illius ſi quo
huius mali planta cōualuit
ſpine pocius tribuliqꝫ viciorū
q̄ vllum vere virtutis ſemen
oriatur Reſiſtamus ergo di
lc̄iſſimi huic tam peſtifero ma
lo· et caritatem ſine qua nul
la v̓tus poteſt emitere ſectem:
vt per hanc qua ad nos cri
ſtus deſcendit dilectionis viā·
etiam nos ad ipſū poſſimꝰ aſ
cendere Cui eſt cum deo patre
et ſpiritu ſancto honor et glo
ria in ſecula ſeculorum Amen

De penthecoſten ſermo p̄mꝰ·

Hodiernā ſolēpnitatē
dilectiſſimi p̄cipuis fe
ſtis eſſe venerandam:
omnium catholicorum cor
da cognoſcunt· nec dubiū eſt
quanta huic diei reuerentia de
beatur· quē ſpiritus ſanctꝰ ex
cellentiſſimo ſui muneris mira
culo cōſecrauit· nam ab illo die
quo dominꝰ ſup omniū celoꝝ
altitudinem ad dexterā dei pa
tris ɔſeſſurus aſcendit decimꝰ
iſte eſt· qui ab eius r̄ſurrectiōe
quinquageſimus nobis in eo
a quo cepit illuxit· magna mi
ſteria ⁊ veterū ſacramentoꝝ in
ſe continens et nouoꝝ quibus
manifeſtiſſime declaratur· ⁊ gra
tiam p̄nunciatā fuiſſe p legē·
et legem impletā eſſe p gratiā
Sicut enī hebreo quondā po
pulo ab egipcijs liberato· quin
quageſimo die poſt immolati
onem agni· lex data eſt in mō
te ſyna· ita poſt paſſionē xp̄i
qua verus dei agnus occiſus ē
quinquageſimo a reſurrectio
nis ipſius die ſi apoſtolos· ple
bemqꝫ credentiū ſpiritus ſcūs
illapſus eſt· vt facile diligens
criſtianus agnoſcat inicia ve
teris teſtamēti euangelicis mi
niſtraſſe principijs· et ab eodē
ſpiritu conditū fedus ſecundū·
a quo primū fuerat inſtitutū:
Nā ſicut apoſtolica teſtatur
hiſtoria Dū complerentur dies

penthecoſtes · eſſentqꝫ omnes
diſcipuli pariter in eodem loco⁊
factus eſt repente de celo ſon⁹
tamq̄ aduenientis ſpūs vehem̄
tis · et repleuit totam domum
vbi erant ſedentes Et apparue
runt illis diſpertite lingue tamq̄
ignis · ſeditqꝫ ſup ſingulos eo
rum / et repleti ſunt omnes ſpi
ritu ſancto · et ceperūt loqui va
rijs linguis prout ſpūſ ſanctus
dabat eloqui illis · O q̄ velox
eſt ſermo ſapientie · et vbi deus
magiſter eſt · q̄ cito diſcit qđ
docetur · Non eſt adhibita in
terpretatio ad audiendū · nō
conſuetudo ad vſum · non tem
pus ad ſtudiū · ſed ſpirāte vbi
voluit ſpū veritatis / pprie ſingu
larum gentiū voces facte ſunt
in eccleſie ore oēs Ab hoc igi
tur die tuba euangelice p̄dica
tionis intonuit · ab hoc die im
bres cariſmatū / flumina bn̄dic
tionum / omne deſertum ⁊ vni
uerſam aridam rigauerūt · qm̄
ad renouandā faciem terre / ſpi
ritus dei ferebat̄ ſuper aquas
⁊ ad veteres tenebras abigen=
das / noue lucis fulgura choru
ſcabant cum micantium ſplen
dore linguarum · vt verbū do=
mini lucidum · et eloquium cō
cipetur ignitum · cui ad crean
dum intellectum / conſumendū
qꝫ peccatū · ⁊ efficatia illuminā
di et vis ineſſet vrendi · Quā=
uis aūt dilectiſſimi valde fuit
ipſa rei geſte forma mirabilis ·
nec dubiū ſit · in illo omnium
humanarꝫ vocū exultante con
uentu / maieſtatem ſancti ſpiri=
tus fuiſſe preſentem · nemo tn̄
eſtimet in his que corpeis viſa
ſūt oculis diuinam eius appa
ruiſſe ſubſtātiam Natura em̄
inuiſibilis · et patri filioqꝫ com
munis · qualitatē muneris atqꝫ
opis ſui · qua voluit / ſignificati
one mōſtrauit · proprietatem
vero eſſentie ſue ī ſua deitate cō
tinuit · quia ſicut nec patrē nec
filiū · ita nec ſpiritū ſanctū hu
manus poteſt viſus attingere
In trinitate enim diuina nich
il diſſimile nichil impar eſt · et
omnia que de illa poſſunt ſub
ſtātia cogitari · nec virtute · nec
glīa nec eternitate diſcreta ſūt
Cūqꝫ ī perſonarū proprietati
bus alius ſit pater · alius ſit
filius · alius ſpiritus ſanctus ·
non tamen alia deitas · nec di=
uerſa natura eſt Siquidem cū
de patre ſit filius vnigenitus /
et ſpiritus ſanctus patris / filij
qꝫ ſit ſpiritus · nō ſicut quecūqꝫ
creatura / que et patris et filij ē
ſed ſicut cum vtraqꝫ viuens et
potens · et ſempiternus ex eo
q̄ eſt pater filiuſqꝫ ſubſiſtens
Unde cum dominus ante paſ=
ſionis ſue diem diſcipulis ſu=
is ſancti ſpiritus ſponderet ad
uentū Adhuc īquit multa ha
beo vobis dicere · ſꝫ nō poteſtis

illa modo portare. Cum autē
venerit ille ſpiritus veritatis: il
le diriget vos in omnē veritatē
Non eñ loquetur a ſemetipſo:
ſed queciq3 audit loquetur: et
futura annūciabit vobis Oīa
que habz pater mea ſūt: prop
terea dixi. qz de meo accipiet
et annūciabit vobis Nō ergo
alia ſunt patris. alia filij / alia
ſpiritus ſancti: ſed omnia que
habet pater. habet et filius et
ſpūs ſanctus / nec vnq̄ in illa
trinitate defuit iſta cōmuīo: qz
hoc eſt ibi omīa habere quod
ſemp exiſtere / nulla ibi tempa
nulli gradus. nulle differētie
cogitentur / et ſi nēo de deo po
teſt explicare quod eſt: nemo
audeat affirmare quod nō eſt
Excuſabilius eñ eſt de natura
ineffabili nō eloqui digna: q̄
diffiniē ɔtraria. Quicquid ita
q3 de ſempiterna et incōmuta
bili gloīa patris. pia poſſunt
corda concipē: hoc ſimul et de
filio et de ſpiritu ſancto inſepa
biliter atq3 indifferenter intel
ligant Ideo bene hāc beatam
trinitatem vnū confitemꝰ deū:
quia in his tribus pſonis nec
ſubſtancie nec potētie nec volū
tatis nec opationis eſt vlla di
uerſitas Sicut ergo deteſtamꝰ
arrianos / qui inter patrem ɋ fi
lium aliquā volunt eſſe diſtā
ciam: ita etiam macedoīanos
piter deteſtamur: qui licet pri
ɋ filio tribuant equalitatē: ſpi
ritum tamen ſanctū / inferioris
putant eſſe nature: nō ɔſiderā
tes eā blaſphemiā ſe incidere
que neq3 in pſenti ſeculo. neq3
in futuro ſit remittenda iudicō:
dicente domino Quicūq3 dixe
rit verbū ɔtra filiū hoīs: remit
tetur ei / Qui autē dixerit cōtra
ſpiritū ſanctū: nō remittetur ei
neq3 in hſeculo ɋc̄ Permanēs
gͦ in hac īpietate ſine venia eſt:
qz excluſit a ſe eū p quē poteāt
confiteri Nec vnq̄ puenit ad
indulgētie remediū: qui patro
cinaturū ſibi non habet aduo
catū Ab ipſo eñ eſt inuocatio
patris: ab ipſo ſūt lacrime pe
nitentiū: ab ipſo gemitus ſup
plicantiū. et nemo poteſt dicē
dominū iheſum niſi in ſpiritu
ſancto Cuius equalē cū patre
et filio omnipotentiā vnamq3
deitatē euidētiſſime apoſtolꝰ
pdicat dicēs. Diuiſiones vero
gratiaꝝ ſūt: idem aūt ſpiritus:
et diuiſiōes miniſtrationū ſūt:
idem autē dominus / et diuiſio
nes opationū ſūt: idē vero de
us qui opatur omnia in oībꝰ
His dilectiſſimi alijſq3 docu
mentis / quibꝰ innumeābiliter
diuinorū eloquiorū choruſcat
auctoritas. ad venerationē pē
thecoſtes vnanimiter īcitemꝰ:
exultātes in honorē ſancti ſpi
ritus: p quē omnis eccleſia ca
tholica ſanctificat. omnis aīa

rationalis imbuitur· qui inſpi
rator fidei/doctor ſcientie/fons
dilectionis/ſignaculū caſtitatis·
et totius ē cauſa virtutis/ Gau
deāt fidelium mentes· q in to
to mundo vnus deus pater et
filius ⁊ ſpūs ſcūs omnū ligua
rum confeſſione laudaṫ· qđ qȝ
illa ſignificatio/que ī ſpecie ig-
nis apparuit ⁊ ope pſeuerat ⁊
munere Ipſe enī ſpiritus veri-
tatis/facit domū glorie ſue/lu
minis ſui fulgere nitore/ et in
tēplo ſuo nec tenebroſū aliqđ
vult eſſe nec tepidū De q̄ ope
atqȝ doctrina etiā ieiuniorum
nobis atqȝ elemoſinarum eſt
collata purgatio Nam hūc ve
nerabilē diem ſequiṫ ſaluberri
me obſeruātie cōſuetudo/ quā
vtiliſſimam ſibi omnes ſancti
ſemp expti ſūt· et ad quā ſedu
lo celebrandam paſtorali vos
ſollicitudine cohortamur/ vt ſi
quid macularum proximis di
ebus negligentia incauta con
traxit· id et ieiunij cenſura ca
ſtiget et deuotio pietatis emen
det Quarta igitur ⁊ ſexta feria
ieiunemus· ſabbato autem in
idipſum conſueta deuocōne vi
gilias celebrem᷑· p dnm nrm
ihm criſtū q̄ viuit et regnat in
ſecula ſeculorum Amen

De eodē ſermo ſcdus

Pleniſſime quidē nobiſ
dilectiſſimi cauſam at
qȝ racōnem ſolempni
tatis hodierne diuinorū eloq̄
orum textus oſtēdit/ quo ſcm
ſpiritum quadrageſimo a do
mini reſurrectionis die qui ab
aſcenſione eius eſt decimus in
fuſum criſti diſcipulis ſicut p
miſſus ſperabatur agnouim᷑/
ſed ad nouos eccleſie filios in
ſtruendos· addendum eſt etiā
noſtri ſermonis obſequiū Nō
enim timemus vt ſpiritales et
eruditi vota faſtidiāt· ad quo
rum fructum ptinet· vt q̄ plu
rimis inſinuari velint· qđ ipſi
cum magna humilitate didi-
cerūt· Fiat ergo p corda om
niū diſpenſacō munerum diui
norum· et ſeruitutem oris no-
ſtri docti indoctiqȝ nō ſpernāt/
Illi vt pbent ſe amare qđ no-
runt iſti vt oſtendant ſe deſide
rare qđ neſciunt Huic enim p̄
parationi noſtre aderit ipſius
largitas de cuius loqui maie
ſtate geſtimus· vt ad profec-
tum totius eccleſie et vos capa
ces et nos faciat habundātes
Cum igitur ad itelligendam
dignitatem ſpiritus ſancti aci
em mentis intendimus/ nich
il diuerſum ab excellentia pa-
tris et filij cogitemus· quia in
nullo ab vnitate ſua diſcrepat
diuinitatis eſſentia Sempiter
num eſt patri conſempiterni
filij ſui eſſe genitorē/ ſempiter
nū eſt filio intempaliter a pa
tre ēē pgenitū· ſempiternū qȝ

eſt ſpiritui ſancto · ſpiritum ēe patris et filij / et nunquam pater ſine filio / et nunquam filius ſine patre / nunquam pater et filius fuerūt ſine ſpū ſancto: et omnibus exiſtētie gradibus excluſis nulla ibi pſona ſit ãterior nulla poſterior · Huius eni beate trinitatis / et incommutabilis deitatis vna eſt ſubſtãtia. indiuiſa in ope. concors in volūtate: par in omnipotentia equalis in gloria De qua cū ſancta ſcriptura ſic loquitur · vt aut ī factis aut in verbis aliquid aſſignet / qd' ſingulis videatur conuenire pſonis: nō pturbatur fides catholica ſed docetur / vt p proprietatē aut vocis ã opis. inſinuetur nobis veritas trinitatis: et non diuidat intellectus qd' diſtinguit auditus Ob hoc quodã ſiue ſub patris ſiue ſub filij ſiue ſub ſancti ſpiritus appellatione pmutūtur: vt confeſſio credentium ī trinitate nō erret · Que cum ſit inſeparabilis: nunquam intelligeretur eſſe trinitas · ſi ſemp inſeparabiliter diceretur · Bene ergo ipſa difficultas loquendi. cor noſtrū ad intelligentiã trahit · et p infirmitatē noſtrã celeſtis doctrina nos adiuuat: ut quia in deitate patris et filij et ſpiritus ſancti / nec ſingularitas eſt nec diuerſitas eſt cogitãda: vera vnitas et vera trinitas poſſit quidē aliquatenus ſimul mente ſentiri et non poſſet ſimul ore pferri. Fūdata igitur dilectiſſimi ī cordibus nr̄is fide / qua ſalubriter credimus q̄ ſimul tota trinitas · vna virtus eſt / vna maieſtas · vna ſubſtãtia / indiſcreta ope / inſeparabilis dilectiõe / indifferens poteſtate: ſimul implens omnia · ſimul cõtinens vniuerſa Quod eni eſt pater · hoc ē filius: hoc eſt ſpūs ſanctus Et vera deitas in nullo eſſe aut maior aut minor poteſt / que ſic ī tribus eſt confitenda pſonis / vt et ſolitudinē nō recipiat trinitas · et vnitatē ſeruet equalitas Hac igitur dilectiſſimi fide firmiter apphenſa / nō ambigamus qd' cum in die penthecoſtes diſcipulos domini ſpūs ſanctus īpleuit: non fuit inchoacõ muneris / ſed adiectio largitatis · Quoniam et patriarche et prophete et ſacerdotes · omneſq; ſcī qui prioribus fuere tempibus · eiuſdem ſūt ſancti ſpūs ſctificacõne vegetati / et ſine hac gratia nulla vnquam inſtituta ſacramenta · nulla ſūt celebrata miſteria · vt eadem fuerit ſemp virtus cariſmatum · quãuis nō eadē fuerit menſura donorum / ipſi quoq; beati apoſtoli an̄ paſſionem dn̄i ſcõ ſpiritu nō carebãt: nec potentia huius virtutis aberat ab opibus ſaluatoris Et cū diſcipulis daret infirmitatū curationem · et eiciendorum demonum

poteſtatem: eius vtiqꝫ ſpiritus
largiebatur effectū/ i quo ipſū
inmūdis ſpiritibꝰ impantem,
iudeorū negabat impietas: et
diuina beneficia diabolo depu
tabat Vnde taliter blaſphemā
tes merito illā dm̄ excepere ſen
tentiā qua ait Omne peccatū
ꝛ blaſphemia remittetur homi
nibꝰ: ſpiritus aūt blaſphemie
non remittetur hominibus Et
quicūqꝫ dixerit verbum cōtra
filiū hominis remittet̃ ei: Qui
autē dixerit contra ſpiritū ſan
ctum nō remittetur ei: neqꝫ in
hoc ſeculo neqꝫ in futuro Vnde
manifeſtum eſt/ peccatorū re=
miſſionem. ſine ſpiritus ſancti
inuocatione non fieri/ nec quē
ꝙ ſine illo ſicut expedit inge=
miſcere. aut ſicut optet orare:
dicēte apl'o/ quid autē orem?
ſicut oportet neſcimus: ſed ip
ſe ſpiritus poſtulat pro nobis
gemitibus inenarrabilibꝰ. Et
nemo poteſt dicere dominum
iheſū: niſi i ſpiritu ſancto/ quo
vacuari nimis exiciabile eſt.
nimiſqꝫ mortiferū: quia nunꝙ
veiam meretur q̃ ab intercesſſo
re deſeritur. Omnes ergo dile
ctiſſimi qui in dominum iheſū
crediderant infuſum ſibi habe
bant ſpiritum ſanctum: et re=
mittendorum peccatorum iam
tunc apoſtoli accepant poteſ=
tatem/ quā poſt reſurrectionē
ſuam ſibi dominus inſlauit et

dixit Accipite ſpiritum ſanctū:
quorum remiſeritis peccata re
mittentur eis: et quorū retinu
eritis retinebuntur: Sed illi p
fectioni que erat diſcipulis cō
ferenda. maior gratia ꝛ habū
dantior inſpiratio ſeruabatur:
per quā et que nondum acce=
perant ſumerent: ꝛ excellentiꝰ
poſſent habere que ſūpſerant
Propter qđ dominꝰ dicebat.
Adhuc multa habeo vobis di
cere: ſꝫ nō poteſtis portare mo
do; Cum aūt venerit ſpūs veri
tatis: ille diriget vos in omnē
veritatem/ non em̄ loquet̃ a ſe
metipſo: ſed que audierit loq̄=
tur: et futura annūciabit vob̄:
Ille me clarificabit: qꝛ de meo
accipiet et annūciabit vobis.
Quid ergo ē ꝙ dn̄s ꝓmittens
diſcipulis ſpm̄ ſcm̄ . qui dixe=
rat iam oīa q̃ audiui a patre
meo nota vob̄ feci. Adhuc inq̄t
multa habeo vobis dicere ſꝫ nō
poteſtis portare modo: Cū āt
venerit ille ſpiritꝰ veritatis. ille
vos diriget in omnē veritatem:
Nūquid ſeſe dominꝰ īferioris
ſcientie volebat intelligi/ aut
minꝰ aliquid ꝙ ſpiritū ſanctū
a pr̄e didiciſſe: cū ipſe ſit veri=
tas/ et nichil pater nichil ſpūſ
ſanctus poſſit dicē ſine verbo/
a deoqꝫ ſit dictū. de meo accipi
et. qm̄ qđ accipit ſpūs/ patre
dante dat filiꝰ: Nō itaqꝫ alia
erat inſinuāda veritas nec alia

predicanda doctrina: ſed opor-
tebat capacitatẽ eoꝝ qui doce-
bantur augeri· et multiplicari
cõſtantiã illius caritatis: que
omnem formidinẽ foras mit-
teret· et furorẽ pſequẽtiũ non
timeret· Qđ vtiqꝫ apoſtoli po-
ſtea ꝗ noua ſpũs ſancti habũ-
dantia ſũt repleti· ardentiꝰ vel-
le et efficatius poſſe ceperunt·
proficientes a p̄ceptoꝝ ſcien-
cia ad tolerãtiam paſſionum·
vt ſub nulla iam tẽpeſtate tre-
pidantes: fluctus ſeculi et ela-
tiones mũdi fide ſupgrediẽte
calcarent· et morte contempta
omnibꝫ gentibus euãgeliũ ve-
ritatis inferrent. Qđ vero addi-
dit dominus dicens: queciiqꝫ
audierit loquetur· et futura ã-
nunciabit vobis: non ſegni in-
tellectu dilectiſſimi nec trãſito-
rio accipiamꝰ auditu. preter
alias eĩ veritatis locucões q̃bꝫ
manicheoꝝ cõfutat̃ impietas:
hac aptiſſime ſentẽtia· totũ ſa-
crilege falſitatis dogma ꝓſter-
nitur· Nã vt magnũ quendã
atqꝫ ſublimẽ viderent̃ ſequi au-
ctorem: in magiſtro ſuo mani-
cheo appuiſſe ſpm̃ ſanctũ credi-
derĩt: ꝓmiſſumqꝫ a dño pacli-
tum nõ prius veniſſe ꝗ hic in-
feliciũ deceptor oriret̃: in quo
ita ſpũs ſanctꝰ mãſerit· vt nõ
aliud fuerit manicheus ipſe ꝗ
ſpiritus· qui p miniſteriũ cor-
poree vocis et lĩgue diſcipulos

ſuos in omnem induceret veri-
tatem· et nunꝗ cognita p̄teri-
torũ ſeculoꝝ ſecreta reſeraret·
Qđ ꝗ ſit ridiculũ· ꝗqꝫ vanũ
tederet oſtẽdere: niſi adhuc q̃ſ-
dam non puderet hoc credere.
Manicheus igit̃ magiſter fal-
ſitatis diabolice· et cõditor ſu-
perſticõnis obſcene: eo tempꝫ
dãpnandus innotuit: quo pꝰ
reſurrectionẽ domini ducente-
ſimus et ſexageſimus annus
impletus eſt: probo imꝑatore
paulinoqꝫ cõſule· cum octaua
iã in criſtianos pſecutio ebu-
liret: et innumera martirũ mi-
lia ipſis ſuis victorijs ꝓbauiſ-
ſent impletum eſſe qđ dominꝰ
ꝓmiſerat dicens. Cum autem
tradent vos: nolite cogitare q̊-
modo aut quid loq̃mini. Dabi-
tur enĩ vobis in illa hora quid
loquamini· nõ enĩ vos eſtis q̃
loq̃mini· ſed ſpũs patris veſtri
qui loquit̃ in vobis. Nõ ergo
potuit ꝓmiſſio domini p tãta
etatũ interualla differri: nec il-
le ſpũs veritatis quẽ mundus
nõ accepit impiorum ita ſepti-
fõrmẽ illam donorũ ſuoꝝ con-
tinuit largitatem· vt tot eccle-
ſie generationes· ſapientia et ĩ-
tellectu ꝯſilio et fortitudine ſci-
encia et pietate atqꝫ ipſo dei ti-
more fraudaret: donec ꝓdigi-
oſus turpiũ mendatiorũ figmi-
fer naſceretur· cui nec hoc quidẽ
tribui poteſt: qđ vel exiguam

diuine inſpirationis acceperit
portionẽ: qm̃ et hic de illa mũ
di extitit pte · que non poteſt
ſpiritũ veritatis accipe · Reple
tus eni̇̃ ſpiritu diaboli: ſpũi re-
ſtitit criſti. et cũ ſanctis dei hoc
pacliti doctrina cõtulerit vt fu
tura ꝑdicerent. hic ne falſita-
tes eius ipſe rerum ꝓceſſus ar
gueret. ridendarũ impudentiã
fabularũ · et in ꝑteritas ret or
ſit etates: et quaſi nichil nos d̃
ſempiternitate creatoris nichil
de ordie creature ĩ vniu̇ſũ mũ-
dum bñ lex ſcã · et diuinitus in
ſpirata ꝓphecia docuiſſꝫ: in cõ-
tumeliã dei et in omniũ iniuri
am naturaꝝ inexplicabilium
mendacioꝝ mõſtra contexuit.
quibꝰ tandẽ ſuas ĩſinuaturus
inſanias · niſi multũ inceſtis. et
nimiũ a luïe pietatis auſis · q̃
ſiue p ignorantie cecitatẽ · ſiue
p turpitudĩs appetitũ · ad illa
nõ ſac̃ · ſꝫ execranda puenĩũt ·
Que propter coẽm verecũdiã
non ſiit nrõ ſermone ꝓmẽda-
cũ iam habũdantiſſime ipſoꝝ
ſint cõfeſſiõe patefacta Nulli
ergo vr̃m dilẽcſſimi ſuadeatur:
qđ tante ĩpietatis auctorẽ ſpi
ritus ſanctꝰ aliqua ex pte dig
natus ſit. Nichil ad iſtũ ꝓrſuſ
de illa virtute puenit: quã ec-
cleſie ſue xp̃us ꝓmiſit et miſit
Dicente eni̇̃ iohãne · Spiritus
nondũ eãt datus quia iheſus
nondũ fuerat clarificatus: dni̇̃
aſcẽſio dandi ſpũs fuit cã Quẽ
ille neceſſe eſt vt neget datum:
qui ad conſeſſum paterne dex
tre verũ in xp̃o hominẽ negat
eſſe ꝓuectũ. Nos ergo dilectiſ
ſimi ad beatã eternitatẽ et ani
me et carnis. p regñationẽ ſan
cti ſpũs adoptati. ſactiſſimi feſ
ti iſtiꝰ diẽ racõnabili obſequio
et caſta leticia celebremus: con
fitentes cũ beato paulo apł̃o
ꝙ dñs ihus xp̃us aſcendens
in altũ · captiuã duxit captiui-
tatẽ. dedit dona hoĩbꝰ: vt euã
geliũ dei p omne hũane vocis
eloquiũ ꝑdicetur. et oĩs lingua
cõfiteatur qꝛ dñs iheſus xp̃s
in gloria eſt dei patris Ad pre
ſentẽ autẽ ſolempnitatatẽ etiã
iſta eſt aſſumenda deuotio no
bis: vt ieiunium qđ ex apoſto
lica tradicõne ſubſequitur ſan
cta obſeruãtia celebrẽꝰ · Quia
et hoc inter maxima ſancti ſpi
ritus dona numerandum eſt ·
ꝙ nobis aduerſus illecebras
carnis et inſidias diaboli ieiu
niorũ ſunt collata preſidia: q̃-
bꝰ oẽs tẽptacõẽs dō adiuuãte
vincamꝰ Quarta igꝛ et ſexta fe
ria ieiunemꝰ. ſabbato apud be
atum petrum apoſtolũ vigili
as celebremus · patrocinante
eodem orationibꝰ noſtris: vt
in omnibus miſericordiam dei
obtinere mereamur: p eũdem
dominum noſtrum iheſum cri
ſtum viuentẽ et regnantẽ rc̃.

De eodem ſermo tercius. :

Hodiernā dilc̄iſſimi fe
ſtiuitatem toto terraꝝ
orbe venerabilem illi⁹
ſancti ſpiritus cōſecrauit aduē
tus: qui poſt reſurrectionē dn̄i
quinquageſimo die in apl̄os
populūqꝫ credentiū ſicut ſpera
batur influxit Sperabat aūt
quia illum dominus ihesus ꝓ
miſerat affuturū⁹ non vt tunc
primū ſanctorū eſſe habitator
incipet: ſed vt ſacrata ſibi pec
tora et feruentius accenderet.
⁊ copioſius mundaret cumu
lans ſua dona non inchoans:
nec ideo nouus ope . qꝛ ditior
largitate Nunq̄ eīn ab omni
potentia pr̄is et filij ſancti ſpi
ritus ē diſcreta maieſtas: ⁊ q̄c=
quid in diſpoſitione oīm agit
rerū diuina moderacō: ex toci⁹
venit ꝓuidētia trinitatis / vna
eſt ibi benignitas miſericordie
vna cenſura iuſtitie: nec aliq̄d
eſt in actione diuiſū: vbi nich
il eſt in volūtate diuerſū . Que
ergo illuminat pater . illuīnat
filius: illuīnat ſpiritus ſanct⁹
Cūqꝫ alia ſit pſona miſſi . alia
mittentis alia ꝓmittentis: ſit
nobis et vnitas manifeſtatur
et trinitas: vt eſſentia habens
equalitatē et nō recipiens ſoli
tudinē: et eiuſdem ſubſtātie nō
eiuſdē intelligatur eſſe pſone.
Quod ergo ſalua cooperatione
inſeꝑabilis deitatis . quedā pr̄
q̄uedā filius . quedā ꝓprie ſpi
ritus ſanctus exequitur: nr̄e di
ſpoſitio redempcōnis noſtre ſa
lutis eſt ratio Si eīn homo ad
ymaginē ⁊ ſimilitudinē dei fa
ctus . in honore ſue nature mā
ſiſſet . nec diabolica fraude de=
ceptus . a lege ſibi poſita p⁹ cō
cupiſcentias deuiaſſet: creator
mundi creatura nō fieret: neqꝫ
aut ſempiternus temꝑalitatē
ſubiret: aut equalis deo patri
filius deus formam ſerui et ſi=
militudinē carnis peccati aſſu
meret Quia vero īuidia diabo
li mors introiuit in orbem ter
rarū . et aliter ſolui captiuitas
hūana nō potuit . niſi cauſam
noſtram ipſe ſuſcipet: qui ſine
maieſtatis ſue dāpno et verus
homo fieret et ſolus peccati cō
tagiū non haberet: diuiſit ſibi
opus noſtre reꝑationis miſeri
cordia trinitatis: vt pater ꝓpi
ciaretur: fili⁹ propiciaret . ſpi
ritus ſanctus igniret . Oporte
bat eīn vt aliquid etiam ſaluā
di pro ſe agerent: et conuerſis
ad redemptorē cordib⁹ ab ini
mici dominatione diſcederent:
Qm̄ ſicut apoſtolus ait . miſit
deus ſpiritū filij ſui ī corda no
ſtra clamantem abba pr̄: vbi
autē ſpiritus domini: ibi liber
tas: Et nēo poteſt dicere dn̄m
ihesū: niſi in ſpiritu ſancto Si
ergo duce gratia dilectiſſimi
fideliter ſapienterqꝫ noſcam⁹.

quid patri quid filio quid ſpūi ſancto · in repatione noſtra ꝓ priū · quid ve cōmune ſit · ea q̄ pro nobis humiliter et corpa liter geſta ſūt · ita ꝓcul dubio ſuſcipiemus vt nichil indignū de vna atq; eadē trinitatis glo ria ſentiamus Quāuis em̄ nul la mens ad cogitandū de deo nulla ad loquendū lingua ſuf ficiat · tamē quantūcumq; illd eſt qd humano ītellectu de eſſen tia paterne deitatis attingitur niſi vnum atq; idem eſt · cū ni chil de vnigeīto eius vel de ſpi ritu ſancto cogitatur · non pie ſapitur · ſ; nimis carnaliter ca ligatur · et id qd de patre con gruenter ſentiri videbaẜ amit titur · q̄a a tota trinitate recedi tur · ſi in ea vnitas nō tenetur Nulla aūt ratione vere ē vnū qd aliqua eſt inequalitate di uerſum · Cum igitur ad cōfitē dum patrem et filiū et ſpiritū ſanctum aciem mentis intendi mꝰ · procul ab animo formas viſibiliū rerum et etatem tem palium naturarū · procul cor pora locorū et loca corpm re pellamꝰ · Diſcedat a corde qd ſpacio tēdiẜ · qd fine ccludiẜ · et quicq̄d nec ſemp vbiq; nec to tū eſt Cogitacō de deitate trini tatis cōcepta · nichil p diſtātiā intelligat · nichil p gradus q̄ rat · At ſi quid dignum de deo ſenſerit · nulli h; ibi audeat ne

gare pſone · tanq̄ honorificen tius patri aſſcribat quod filio ſpirituiq; non attribuat Non eſt pietas · vnigenito preferre genitorem · filij cōtumelia · pa tris eſt iniuria : Qd vni demi tur vtriq; detrahitur · Nam cū illis et ſempiternitas ſit cōmu nis et deitas : nec omnipotens pater · nec incōmutabilis eſti matur · ſi aut minorem ſe ge nuit · aut quē non habuit · ha bendo ꝑfecit Dicit quidem do minus ihesus diſcipulis ſuis · ſicut euangelica lectione recita tum eſt Si diligeretis me gau deretis vtiq; : quia vado ad pa trem quia pater maior me eſt Sed hoc ille aures que ſepius audierunt ego et pater vnum ſumus · et qui me videt videt et patrem · ſine deitatis accipiūt differētia Non de illa hoc eēn tia intelligūt · quā ſempiternā cum patre · et eiuſdem nature nouerunt eſſe firma ratione · Commēdatur ergo etiam ſan ctis apoſtolis in incarnatione verbi diuini humana ꝓuectio et qui denūciato ſibi a domino turbabātur abſceſſu · ad eterna gaudia honoris ſui īcitāẜ aug mēto Si diligeretis me inquit gauderetis vtiq; · q̄a vado ad patrē · hoc eſt ſi pfecta ſcientia videretis quid vob gl'e confer tur · p hoc q̄ ex deo patre geni tus · etiā ex homine matre ſum

natus · ꝙ dominus eternorum
vnus volui eſſe mortalium · ꝙ
viſibilem me inuiſibilis ꝑbui
ꝙ formã ſerui ĩ formã dei ſem
piternꝰ accepi · gauderetis · qꝛ
vado ad patrem · Nobis enĩ hꝭ
ꝓſtatur aſcenſio · et ſup omẽs
celos ad patris dextrã collocã
da veſtra in me humilitas ele
uatur Ego aũt qui hoc ſum cũ
patre qđ pater eſt · indiuiduꝰ
cum genitore p̄maẽo · et ſic ab
illo ad vos veniens nõ recedo .
quẽadmodũ et vos ad illũ re-
diens nõ relinquo · Gaudete gͦ
quia vado ad patrẽ q̃a pater
maior me eſt · vniui enĩ vos mi
chi · et factus ſum filius homi
nis · ut vos filij dei eſſe poſſitis
Vnde licet vnus in vtroqꝫ ſim
tamẽ quo vobis ꝯformior pa-
tre ſum minor Quo autẽ a pa
tre nõ diuidor · etiã meipſo ſũ
maior Natura itaqꝫ que minor
ẽ patre · vadat ad patrẽ · ⁊ ibi
ſit caro vbi ſemp eſt verbũ · et
vna eccleſie catholice fidꝭ quã
ſcd'm hũanitatẽ nõ diffitetur
minorem · ſcd'm deitatẽ credat
equalem Contẽpnatur igitur
dilectiſſimi vana et ceca verſu-
cia hẽtice impietatis que ſibi
huius ſententie ſeua interp̄ta
tione blandiť · ac dicẽte domi
no · omnia q̃ habet pater mea
ſũt · non intelligit ſe patri de-
mere · quicqđ audet filio dene-
gare · et ita in his que hũana
ſunt decipit · vt putet ꝙ iam
vnigeĩto paterna defuerint qꝛ
noſtra ſuſcepit · non minuit in
deo miſericordia poteſtatẽ nec
delata recõciliacõ creature ſem
piterne defectꝰ eſt glorie · Que
habet pater · habet filius · ha
bet et ſpũs ſanctus · qꝛ tota ſiľ
trinitas eſt vnus deus · Hanc
autẽ fidem nõ terrena ſapiẽtia
reperit · nec opinio hũana ꝑ-
ſuaſit · ſꝫ ipẽ vnigeĩtus filiꝰ do
cuit · ipſe ſanctus ſpiritus inſti
tuit · de quo nichil eſt aliter ꝙ̃
de p̄re et filio ſentiendũ · Quia
licet nõ ſit pater · nõ ſit filius
nõ tñ eſt a patre et filio diui-
ſus · et ſicut propriã in trinita
te habꝫ pſonã · ita vnã patris
⁊ filij habet diuinitatis ſubſtã
tiam · omnia implentẽ omnia
cõtinentẽ · et cum patre et filio
vniuerſa moderantẽ ꝑ infini-
ta ſeculoꝝ ſecula Amen · De
ieiunio pẽthecoſtes ſmo pmꝰ

Hodiernã dilcĩſſimi fe
ſtiuitatẽ de deſcenſiõe
ſancti ſpiritus ꝯſecra-
tã ſequiť vt noſtis ſolempne
ieiunium · qđ aĩmis corpibꝫqꝫ
curandis ſalubriter inſtitutũ ·
deuota nobis eſt obſeruãtia ce
lebrãdum Repletis nãqꝫ apo
ſtolis virtute ꝓmiſſa · et in cor
da eorũ ſpiritu veritatis ingreſ
ſo · non ambigimus inter cete
ra celeſtis ſacramẽta doctrine
hãc ſpiritaľ ꝯtinẽtie diſciplĩaꝫ

de paclíti magiſterio primitus
fuiſſe conceptā: vt ſanctificate
ieiunio mentes cōferendis ſibi
cariſmatibꝫ fierēt aptiores. A
derat quippe xp̄i diſcipulis ꝓ
tectio omnipotentis auxilij. et
principibꝫ naſcentis eccleſie to
ta patris filijq3 diuinitas in p̄
ſentia ſancti ſpiritus p̄ſidebat.
ſed contra inſtātes impetus p
ſequentiū: contra minaces fre
mitus impiorꝝ. non corpis for
titudine. nec carnis erat ſaturi
tate certandū: cū hoc maxime
hominis interiora corrumpat
qđ exteriora delcāt. et tanto ſi
at rōnalis anima purgatior.
quāto fuerit ſubſtantia carnis
afflictior. Hij itaq3 doctoēs qui
exemplis et traditionibꝫ ſuis
omnes eccleſie filios imbuerūt
tyrocinīū milicie criſtiane ſcīs
ieiunijs inchoarūt: vt contra
ſpiritales nequicias pugnatui
abſtinentie arma caperent. qbꝫ
viciorꝝ incentiua trūcarent. In
viſibiles eñī aduerſarij et icor
pales hoſtes non erūt contra
nos validi. ſi nullis carnalibꝫ
deſiderijs fuerimus īmerſi. Cu
piditas quippe nocendi in tēp
tatore ꝑpetua eſt. Sed inermis
atq3 ieſſicax erit. ſi nichil in no
bis vñ ɔtra nos pugnet īuenit.
Quis aūt hac fragili carne cir
cumdatus. et ī iſto mortis cor
pe conſtitutus. etiā qui multū
valideq3 ꝓfecerit: ita iā de ſua
ſalute ſecurus ſit. vt ab omni
ſe illecebrarum periculo credat
alienum. Donet licet ſanctis
ſuis cotidianā gratia diuina
victoriam. non aufert tamē di
micandi mateiam. quia et hoc
ipſum de miſericordia prote
gentis eſt. qui nature mutabi
li ne de confecto prelio ſupbi
ret. ſemper voluit ſupereſſe qđ
vinceret. Igitur poſt ſancte di
es leticie quos in honorem do
mini a mortuis reſurgentis ac
deinde ī celos aſcēdentis exegi
mus. poſtq3 p̄ceptū ſancti ſpi
rit9 donū ſalubter et neceſſarie
conſuetudo eſt ordinata ieiunij
vt ſi quid forte inter ipſa feſti
uitatū gaudia negligens liber
tas et licentia inordinata pre
ſūpſit. hoc religioſe abſtinētie
cēſura caſtiget. Que ab hoc q3
ſtudioſius exequēda eſt: vt il
la ī nobis que hac die eccleſie
diuinitus ſunt collata pmane
ant. Templū enim fci ſancti
ſpiritus et maiori q̄ͣ vnquā
copia diuini fluminis irrigati
nullis debemus concupiſcen
cijs vinci. nullis vicijs poſſide
ri. ut v̄tutis habitaculū nulla
ſit contaminacōe pollutū. Qđ
vtiq3 regente atq3 iuuante do
mino omnibus obtinere poſſi
bile eſt. ſi per ieiunij purificaci
onē ac p miſericordie largita
tem ſtudeamus et peccatorum
ſordibus liberari. et caritatis

fructibꝰ eſſe fecundi. Quicquid
ei in cibos paupm · ī curacões
debiliū: in precia captiuorū et
in quelibet opa pietatis impē
ditur · nō minuitur ſed augetꝰ.
Nec vnq̄ꝫ apud deū pire po
terit / qđ fidelis benignitas ero=
garit · dū qđcūqꝫ tribuit ad ſub
ſidiū · id ſibi recondit ad pmiū.
Btī ei miſericordes · qm̄ ipoꝝ
miſerebitꝰ deꝰ. Nec delictoꝝ me
moria erit · vbi teſtimoniū pie
tatis affuerit. Quarta igitur et
ſexta feria ieiunemus. Sabba
to autē vigilias apud beatiſſi
ſimum petrū apoſtolū celebre
mus · cuius nos oracionibꝰ et
a ſpiritualibus īimicis ꝛ a cor
poreis hoſtibꝰ cōfidimus libe
rari. Per dn̄m noſtrū ihm̄ cri
ſtum / qui cū patre ꝛ ſpū ſancto /
viuit ꝛ regnat ī ſecula ſeculoꝝ.

¶ De eodem ſermo ſecundus.

Dubitandū nō eſt dilec
tiſſimi / omnem obſer
uantiā criſtianā / erudi
tionis eſſe diuine / ꝛ quicq̄d ab
eccleſia in cōſuetudinē eſt deuo
tionis receptū · de tradicōe apo
ſtolica · ꝛ de ſancti ſpūs ꝓdire
doctrina · qui nunc quoqꝫ cor=
dibꝰ fideliū ſuis pſidet inſtitu=
tis: vt ea omnes et obedienter
cuſtodiāt et ſapienter intelli=
gant. Nam cū in die penthecō
ſtes / quā a paſcha domini qn̄
quageſimū celebramus · ꝓmiſ
ſus a domino ſpiritus ſanctꝰ /

exſpectantiū mētes / maiori q̄ꝫ
vnq̄ꝫ copia et clariori preſentia
ſue maieſtatis impleuerit: ma
nifeſtiſſime patet: inter cetera
dei munera · ieiunioꝝ quoqꝫ g̃
tiam q̄ hodiernā feſtiuitatē in=
diuiſa ſubſequitꝰ / tūc fuiſſe do=
natam: vt ſicut fuit cōcupiſcen
tia iniciū peccatoꝝ · ita ſit conti
nentia origo v̓tutū. In exercen
do autē h̓ dei munere / nō ideo
ſegniores eſſe debemus: qꝛ ꝛ iu
dei et heretici ſepe ab edendi li
bertate ſe cōtinent: et apud ip
ſos paganos ſunt quedā va=
na ieiunia. Aliud autem agit
ſub veritate rō · aliud ſub falſi
tate deceptio. Apud nos fides
ſanctificat etiam mādncantē:
apud illos infidelitas polluit
ieiunantē. Unde quia extra ec=
cleſiam catholicā nichil ē inte
grum / nichil caſtū · dicēte apo
ſtolo · omne qđ non eſt ex fide
peccatū eſt: cū diuiſis ab vita
te corpis xp̄i nulla ſimilitudi
ne compamur / nulla cōmuniōe
miſcemur: qđ vtiqꝫ nobis ſalu
berrimū maximūqꝫ ieiuniū eſt.
Ad virtutē em̄ cōtinentie / nich
il prius ptinet q̄ꝫ ab erroribus
abſtinere: quia tūc demū bene
ambulatꝰ: cum p viā veritatis
inceditur. Nam q̄a anguſta
et ardua declinātes: ꝓcliuia ꝛ
lata ſectando / cito in pdicionē
deueniūt: melior ē gradus len
tior p iter rectum: q̄ꝫ velocitas

feſtina p deuium; Agnoſcat er
go catholicus criſtianus fruc-
tus ieiunij ſui · qđ etiam inter
maximas largitates ſterilissi-
mū erit · niſi de ſancti ſpiritus
rigatione ꝓceſſerit ; Cum em̄
dicat apl̄us nullas ſibi virtu-
tes ſine caritate ꝓdeſſe, idemqꝫ
dicat caritatē dei eſſe diffuſam
in cordibus noſtris p ſpm̄ ſan
ctum, qui datus eſt nobis · ca-
uendū eſt ne bona q̄ facere ſi-
ne bonitate nō poſſumus · ela
tione pdamus; Nam omni ſe
merito laude diſpoliat; q̄ de ſtu
dijs induſtrie ſue in ſe magis
q̄ꝫ in dño gloriat̄ ; Cū beatus
dauid doceat ī ſanctorū opibꝯ
deū eſſe laudandū dicens; Mi
rabilis deus in ſcīs ſuis · deus
iſrahel ipſe dabit v̄tutē et for-
titudinē plebi ſue; Et iteꝝ ; dñe
ī luīe vultus tui ābulabūt et ī
noīe tuo exultabūt tota die · ⁊
in iuſtitia tua exaltabunt̄ , qm̄
glā v̄tutis eoꝝ tu es ; Et iō di
lc̄iſſimi ſcđm erudicōez ſcī ſpūſ
p quē eccīe dī oīm v̄tutū dona
collata ſūt ſuſcipiam⁹ alacri ſi
de ſolēpne ieiuniū · et in māda
tis q̄ potuerim⁹ efficere, ꝯtine-
amus nos ab inflacōe iactan
cie ad dei gloriā cūcta referētes;
qui et bonaꝝ inſpirator ē volū
tatū et bonaꝝ auctor ē actionū
Di · dño ; ſic luceat lumē v̄rm
corā hoībꝯ vt videāt opa v̄ra
bona ⁊ magnificēt patrē v̄rm
qui in celis eſt; Qui viuit et r̄c
De eodem ſermo tercius · ;
SAnctaꝝ ſolēpnitatū di
lc̄iſſimi ordine celebra
to , ⁊ ſpiritualis leticie
deuocōe cōpleta · optet nos ad
ſalubritatē tranſire pcitatis re
mediūqꝫ ieiunij et exercendis
mentibꝯ et caſtigādis adhibē
corpibꝯ; vt qꝛ nos ſatis de hoc
et diuina monita ⁊ propria ex
pimenta docuerūt; Primū per
ſāctiſſimorū dierū decurſū di-
uine pietati grās reformam⁹
cū ſanctas continentia delicias
appetentes aliquātulū nobis
de terrenoꝝ ciborū habūdātia
ſubtrahам⁹ · ita vt proficiat
elemoſinis , qđ nō īpendit̄ mē
ſis ; Tūc em̄ demū ad aīe cura
tionē ꝓficit medicīa ieiunij; cū
abſtinētia ieiunātis eſuriē reſi
cit īdigentis; Quia ergo ſcim⁹
apud miſericordē deū ieiunijs
p̄cellere elemoſine largitatem
dicēte ipſo dño ; Date elemoſi
nā et oīa mūda ſūt vobis ; Si
aīas noſtras cupim⁹ peccato
rū ſordibꝯ emūdarī · elemoſinā
paupibꝯ nō negem⁹ · ut in die
retribucōis ad ꝓmerendū dīn
miaꝫ · mīe opibꝯ adiuuem² ; p
De eodem ſermo quartus
INter omnia dilectiſſimi apoſ
tolice inſtituta doctrine q̄ ex di
uine erudicōis fōte manarūt
dubiū non eſt , īfluēte eccleſie
pncipibꝯ ſpū ſcō · hanc primū

ab eis obſeruantiā fuiſſe ↄcep
tam vt ſancti obſeruatione ie-
iunij oīm v̓tutū regulas incho
arent· qꝫ multū ad p̄cepta dei
exequēda ꝓdeſſet· ſi criſtiana
milicia ↄtra oīa īcentiua vicio
rū ↄtinētie ſe ſcificacōe muiret.
Cū ei p illecebrā cibi irrepſeit
prima cauſa peccati. quo ſalu
briore d̓i munere vtitur redēp
ta libertas · qm̄ vt nouerit ab
ſtinere a conceſſis· q̄ frenare ſe
neſciuit a vetitis. Omīs quidē
creatura dei bona eſt· et nichil
eſt abiciendū· qd̓ cum grāꝝ a
ctione pcipitur· ſed nō ad hoc
creati ſumus vt feda et impru
denti auiditate omnes mundi
copias exſpectamus· tanq̄ qd̓
liceat ſumi non liceat pretermit
ti. Laudet deus· qui hoīm vſui
tam multa donauit· ſed agno
ſcat rationalis animus maio
res delicias mēti datas eſſe q̄
carni. Et cum audit ſibi p ſpm̄
ſanctū dici· poſt cōcupiſcenti-
as tuas nō eas· et a voluntate
tua auertere· intelligat ſibi cō
tra omnia que ſenſib9 corpis
blandiūtur· tempantie ſectan
dam eſſe virtutē· p quā dū ex
terioris hoīs volūtas minui
tur· ſapientia īterioris augef.
Non em̄ idem cordis vigor ē
ſub onere cibi· qui ſub leuita-
te ieiunij· nec eundē ſenſū po
teſt ſacietas gnare· quē pcitas·
quia dum caro concupiſcens
aduerſus ſpiritū ſpiritali cupi
ditate ſupatur· libera obtine-
tur ſanitas ⁊ ſana libertas· vt
et caro mentis iudicio· et mēs
dei regatur auxilio. Ad hāc g°
nos vtilitatē dilectiſſimi pn̄s
temp9 inuitat vt a rſurrectiōe
dn̄i vſqꝫ ad aduentū ſpūs ſan
cti quinq̄ginta dieb9 mēſis q̄s
in leticia precipue feſtiuitatis
exigimus ad ieiunioꝝ rmedia
recurramus· ne forte p occaſi
onem licencie blādioris aliq̄s
negligentie culpas· delcābiliū
vſus inſiderit. Terra ei carnis
noſtre niſi aſſiduis fuerit ſub
acta culturis cito de ſegni ocio
ſpinas tribuloſqꝫ producit· et
ptu degeneri dabit fructū nō
horreis inferendū· ſed ignibuſ
cremandū Dicēte dn̄o· omnis
plantatio quā non plantauit
pr̄ me9 celeſtis eradicabit. Cu
ſtodiēda g° nob oīm germinū
ſeminūqꝫ generoſitas· quā ex
ſūmi agricole plantacōe ↄcepi
m9· et vigili ſollicitudine pro
uidendū· ne dei munea aliqua
inuidētis inimici fraude violē
tur· et in padiſo virtutū nō cre
ſcat ſilua vicioꝝ. Ad decliandū
aūt h̓ malū nichil ē potentius
elemoſinis atqꝫ ieiunijs. Dum
et carnales cupiditates cōtinē
tia necat et deſideriorū ſpūaliū
fructus miſericordie cura mul
tiplicat vnde caritatem veſtrā
ſolēpniter admonemus vt p

caſtigationem corporis et p oia
pietatis opera mundari ab oī
ſorde peccatoꝝ curemus · quar
ta ⁊ ſexta feria ieiunemus · ſab
bato apud beatiſſimū petrum
apoſtolū vigilias celebremus
cuius meritis ⁊ oroib9 ita nos
p omnia credimus adiuuādos
vt mīa dei ⁊ ieiunijs nr̄is aſſit
et votis: p xp̄m dn̄m noſtrum

De eodem ſermo quintus·

Religioſam deuotionē
dilectiſſimi qua ob diē
caſtigationis et libera
tionis noſtre cunctus fidelium
populus ad agendas deo gra
cias confluebat · pene ab om
nibus ꝓxime fuiſſe neglectam
ipſa paucoꝝ qui affuerūt ra-
ritas demōſtrauit · ⁊ cordi meo
multū triſtitie intulit et pluri-
mum timoris incuſſit Mag^m
enī piculū eſt hoīes eſſe ingra
tos deo · et p obliuionē benefi
cioꝝ eius · nec de correctione ꝯ
pungi · nec de remiſſione letari
Vereor igiẜ dilectiſſimi ne vox
illa ꝓphetica tales increpaſſe
videatur que dicit · flagellaſti
eos et non doluerūt et caſtiga
ſti eos et noluerunt accipe di-
ſciplinam Que in eis correctio
oſtendiẜ · in quib9 tanta auer-
ſitas repitur · pudet dicere · ſed
neceſſe eſt non tacere · plus im
peditur demonijs q̄ͥ apl̄is · et
maiorem obtinent frequentiā
inſana ſpectacula q̄ͥ btā mar
tiria Quis hanc vrbem refor
mauit ſaluti · quis a captiuita
te eruit · q̄s a cede defendit? lu
dus circenſiū · an cura ſanctoꝝ
quoꝝ vtiqꝫ p̄cibus diuine cen
ſure flexa ſententia eſt · vt qui
merebamur iram ſeruaremur
ad veniā Tangat obſecro dile
ctiſſimi cor noſtrū illa ſentētia
ſaluatoris qui cū decem lepro
ſos miſericordie v̄tute mūdaſſꝫ
vnū tm̄ ex eis dixit ad agēdaſ
gr̄as reuertiſſe · ſignificās vide
licet de ingratis q̄ꝫ huic pieta
tis officio etiā ſi corpis aſſecuti
ſunt ſanitatē · non tn̄ fine ani
mi īpietate defuerūt · Ne ergo
iſta ingratorū nota etiā vobis
dilc̄iſſimi poſſit aſſcribi · reu̇-
timini ad dn̄m ītelligētes mīrā
bilia que in nobis dignat9 eſt
opari et liber · actionē nr̄am n̄
ſicut opinanẜ īpij ſtellaꝝ effc̄ī
bus · ſꝫ ineffabili omnipotētis
dei mīe deputantes q̄ corda fu
rētiū barbaroꝝ mitigaī digna
tus eſt ad tāti vos bn̄ficij mēo
riā tanto fidei vigore conferte ·
grauis negligentia maiore ſa
tiſfactione curanda ē ad emen
dationē noſtram vtamur leni
tate pœnitis · vt beatus petrus
et oēs ſancti qui nobis in mul
tis tribulationibus affuerunt
obſecrationes noſtras ꝓ nob
apud miſericordem deum iuua
re dignentur · p dn̄m nr̄m ihe
ſum xp̄m filium tuum qui ⁊c·

¶ De petro et paulo apoſtolꝭ

OMniū quippe ſanctaꝝ
ſolempnitatū dilectiſſi
mi totus orbis eſt ꝑti
ceps. ⁊ vnius fidei pietas exi-
git. vt quicquid ꝓ vniuerſorū
ſalute geſtū recolitur. cōmuni
bus vbiq; gaudijs celebretur
Verūptamen hodierna feſtiui-
tas ꝑter illam reuerentiā quā
toto terraꝝ orbe ꝓmeruit. ſpe
ciali et ꝓpria noſtre vrbis ex
ultatione venerāda eſt. vt vbi
precipuoꝝ apoſtoloꝝ glorifi-
catus eſt exitus ibi in die mar
tirij eoꝝ ſit leticie principatus
Iſti enim ſunt viri ꝑ quos tibi
euangeliū criſti roma reſplen-
duit. ⁊ que eras magiſtra erroris
facta es diſcipula veritatis Iſti
ſūt patres tui. veriq; paſtores
qui te regnis celeſtibus inſerē
dā. multo melius multoq; feli
cius condiderunt. ꝗ̄ illi quoꝝ
ſtudio prima meniū tuorū fū
damenta locata ſūt: Ex quibꝰ
is qui tibi nomen dedit. frater
na te cede fedauit Iſti ſunt qui
te ad hanc gloriam prouexe-
runt. vt ſis gens ſcā populus
electus. ciuitas ſacerdotalis et
regia. per ſacrā beati petri ſedē
caput orbis effecta. lacius ꝑ-
ſidēs r̄ligione diuina. ꝗ̄ domi
natione terrena Quāuis enim
multis antea victorijs ius im
perij tui terra mariq; ꝓtuleris
minus tamē eſt qḋ tibi bellicus

labor ſubdidit. ꝗ̄ qḋ pax cri-
ſtiana ſubiecit Deꝰ nāq; bonꝰ
eſt et iuſtus ⁊ omnipotens. q̄
miſericordiā ſuā hūano generi
nūꝗ̄ denegauit. omneſq; ī cō
mune mortales ad cognitionē
ſui habūdātiſſimis ſemꝑ bn̄fi
cijs erudiuit. volūtariam errā
tium cecitatem. et ꝓcliuē in de
teriorē nequiciā. ſecretiori con
ſilio ⁊ altiore pietate miſeratꝰ
ē. mittendo verbū ſuū equale
ſibi ⁊ coeternū Verbum igitur
caro factum ita diuinā naturā
nature vniuit hūane. vt illiꝰ
ad infima inclinatio noſtra fi
eret ad ſūma ꝓuectio Vt autē
huius inenarrabilis gratie ꝑ
totū mundū diffunderet̄ effec
tus. romanū regnū diuina ꝓ
uidentia ꝓ̄parauit Cuius ad eos
limites incremēta ꝑducta ſūt.
quibus cunctarū vndiq; gen
tium vicina et cōtigua eſſ; vni
uerſitas Diſpoſito nāq; diuini
tus opi maxime ꝯgruebat. vt
multa r̄gna vno cōfederarent̄
imperio. et cito ꝑuios haberet
populos ꝑ̄dicatio generalis.
quos vniꝰ teneret regimē ciui
tatis Hec aūt ciuitas ignorās
ſue ꝓuectiōis auctorē. cum pe
ne omnibꝰ dominaretur genti
bus: omniū gentiū ſeruiebat
erroribus. et magnā ſibi vide
batur aſſumpſiſſe religionem
quia nullam reſpueret falſita
tē Vnde ꝗ̄tū inerat ꝑ diabolū

tenacius illigata tm̄ p chriſtū
eſt mirabilius abſoluta Nam
cum duodecim apoſtoli acce=
pta per ſpiritum ſanctum om
nium locucōne linguarum im
buendum euangelio mūdum
diſtributis ſibi terrarum par'
tibus ſuſcepiſſent · beatiſſim⁹
petrus pricꝫps ap̄lici ordinis
ad arcē romam deſtiat impij ·
vt lux veritatis que in oīm gē=
tiū reuelabat ſalutē · efficatiuſ
ſe ab ip̄o capite p totū mundi
corpus effūderet Cui⁹ aūt na
tionis hoīes ī hac tūc vrbe nō
eſſent · aut q̄uſꝙ gentes igno
rarēt · qd roma didiciſſet · Hic
conculcande philoſophie opi
niones · hic diſſoluende erant
terrene ſapientie vanitates · hic
confutandi demonū cultus · h
omniū ſacrificiorꝫ impietas de
ſtruēda vbi diligentiſſime ha
bebat ſupſticōe collectū · quic=
quid vſꝙ fuerat vanis errori'
bus inſtitutū · Ad hanc igitur
vrbē tu btiſſime petre apoſto
le venire nō metuis ⁊ conſorte
glorie tue paulo ap̄lo. aliarū
adhuc eccleſiarꝫ ordinacōibuſ
occupato · ſiluā iſtā frementiū
beſtiarū · ⁊ turbulentiſſime p=
funditatis oceeanum conſtan
tior ꝙ cum ſupra mare grade'
reris ingrederis · Nec mundi
dominā times romā · qui ī cay
phe domo expaueās ſacdotis
ancillam · Nūquid aut iudicō
pilati aut ſeuicia iudeorꝫ mior
erat · vel in claudio poteſtas
vel in nerone crudelitas · vince
bat ergo materiam formidīs
vis amoris · nec eſtimabas ter
rori cedendū · dū horū ſaluti cō
ſulis quos ſuſcepas alendos:
Hunc autē intrepide caritatis
affectū iam tunc pfecto conce
peras qn̄ pfeſſio tui amoris · ī
dominum trine interrogacōis
eſt ſolidata miſteio Nec aliud
ab hac mentis tue intentione
queſitum ē · ꝙ vt paſcēdis ei⁹
quē diligeres ouibꝫ cibū quo
ipſe eras opinatus impendēs
Augebant quoqꝫ fiduciam tu
am tot ſigna miraculorū · tot
dona cariſmatū · atqꝫ expimen
ta v̉tutū · Iā populos q̄ ex cir
cūciſiōe crediderūt erudieras ·
iam anthiochenā eccleſiā vbi
primū criſtiani noīs dignitaſ
eſt orta fūdaueras · Iā pontū
galaciā capadociā azyā bithi
niam. legibus euangelice p̄=
dicationis ipleueras · nec aut
dubius de prouentu operis · a
de ſpacio tue ignar⁹ etatis · tro
pheū crucis criſti romanis ar
cibus inferebas · et quo te diui
nis p̄ordinationibꝫ anteibāt
et honor poteſtatis et gloria
paſſionis ad quā beatus coa=
poſtolus tuus · vas electionis
et ſpecialis magiſter gentium
paulus occurrens · eodem tibi
cōſociatus eſt tempore · quo iā

omnis innocentia · omnis pu
dor omnisq; libertas sub nero
nis laborabat impio Cui⁹ fu
tor p omniū viciorū inflāma
tus accessum · in hunc em̄ vsq;
torrentē sue p̄cipitauit infame
vt primus nō omni cristiano
atrocitatē generalis psecucōis
inferret quasi p sanctoꝝ neces
gratia dei possꝫ extingui Cui⁹
hoc ipsū erat maximū lucrum
vt contēpt⁹ vite hui⁹ occidue
pceptio fieret felicitatis eterne
Preciosa g° ē in ɔspcū domini
mors sanctoꝝ ei⁹ · nec vllo cru
delitatis genere destrui potest
sacramento crucis cristi funda
ta religio · Non minuit psecu
cōibꝰ ecclesia · sed augetur · Et
semp dn̄icus ager segete dicio
ri vestitur dum grana singula
cadunt multiplicata nascunt
Vnde duo ista p̄clara diuini se
minis · in quātā sobolē pullu-
larint beatorū martirū milia
ꝑtestant · qui apostolicorum
emuli triūphorū vrbem nr̄am
purpuratis ⁊ lōge lateq; ruti
lantibꝰ ppłis ābierūt · ⁊ q̄si ex
multaꝝ honore gemmarū cō-
serto vno diademate corona-
uerūt · de quo p̄sidio dilectissi-
mi diuinitus nob ad exemplū
paciencie · et cōfirmationē fidei
p̄pato · vniusaliter quidē in om
niū sanctoꝝ ɔmemoratione le
tandū est sed in hoꝝ excellētia
patrum merito est exultanti⁹
gloriādum quos gratia dei in
tantū apicē inter omnia eccle
sie membra ꝑuexit · vt eos in
corpe cui caput xp̄s ē q̄si ge-
minū cōstituerit lumē oculoꝝ
De quoꝝ meritis atq; virtuti-
bus que omnē loquēdi supat
facultatē · michil diuersū mich-
il debemus sentire discretū · q̄a
illos et electio pares · et laboꝛ
similes et finis fecit equales ·
Sicut autē et nos expti sum⁹
et nostri ꝓbauē maiores · cre-
dimus atq; confidimus · inter
omnes labores istius vite: ad
obtinendā dei misericordiā sem
p nos specialiū patronorum
orōnibꝰ adiuuādos · vt quātū
proprijs peccatis depmimur
tantū apostolicis erigam² me
ritis Per dominū nostrū ihm
cristum cui est honoꝛ cū patre
et spiritu sancto eadē potestas
vna diuinitas · in secula sclꝛoꝝ

De eodē sermo secundus

Exultem⁹ in domino di
lectissimi ⁊ spūali iocū
ditate letemur q̄a vni
genitus dei patris filius domi
nus noster ihesus crist⁹ ad in
sinuandā nobis dispensacōis
et diuinitatis sue misteria apo
stolici ordinis primū beatum
petrū huic ciuitati dignatus ē
p̄rogare cui⁹ hodierna solēp-
nitas recurrente triūpho mar
tirij specimen et decus contulit
orbi terraꝝ · Hoc em̄ obtinuit

dilectiſſimi illa confeſſio que a deo patre apoſtolico inſpirata cordi oim humanaru opinio-num incerta tranſcendit et fir mitatem petre que nullis ipul ſioib quateret accepit. Euan gelica ſiquidem referante hiſto ria omnes apoſtolos dominus quid de ſe opinent interrogat At vbi quid habeat diſcipulo rum ſenſus exigitur ille prior eſt in apoſtolica dignitate qui cum dixiſſet Tu es chriſtus fi lius dei viui. reſpnodit ei ihe-ſus. beatus es ſymon bario-na quia caro et ſanguis non reuelauit tibi. ſed pater meus qui in celis eſt Ideo beatus es quia pater meus te docuit nec opinio terrena fefellit ſed in-ſpiratio celeſtis inſtruxit et no caro nec ſanguis ſed ille me ti bi cuius ſum vnigenitus indi cauit. Et ego inqt dico tibi: h eſt ſicut tibi pater meus mani feſtauit diuinitatem meam ita ego notam tibi facio excellen-tiam tuam: quia tu es petrus ideſt cum ego ſim inuiolabilis petra. ego lapis angularis q facio vtraq vnum. tamen tu quoq petra es quia in ea vir tute ſolidaris vt que michi po teſtate ſut propa ſint tibi me cum participacone communia Supra hanc petram edifica-bo eccleſiam meam et porte in feri non preualebunt aduer-ſus eam. Super hanc inquit fortitudinem eternum extru-am templum. et eccleſie mee celo inſerenda ſublimitas i h fidei firmitate conſurget Hanc confeſſionem porte inferi non tenebunt mortis vincula non ligabunt. Vox enim iſta vox vi-te eſt et ſicut confeſſores ſuos in celeſtia prouehit ita nega-tores ad inferna demergit pro pter qd beatiſſimo petro dicit Tu es petrus et ſup hac ac ti bi dabo claues regni celorum. Et quecumq ligaueris ſuper terram erunt ligata et in celis et quecumq ſolueris ſuper ter ram erut ſoluta et in celis Tra ſiuit quidem i alios apoſtolos vis iſtius poteſtatis. ſed non fruſtra vni commendatur qd omnibus intimetur. petro enim ideo hoc ſingulariter creditur quia cunctis eccleſie rectoribus forma petri proponitur. Ma net ergo petri priuilegium v-bicumq ex ipſius equitate fer tur iudicium. nec nimia eſt vel ſeueritas vel remiſſio vbi nich-il erit ligatum vel ſolutum niſi qd petrus aut ligaueit aut ſol uerit. Inſtante autem paſſio-ne ſua dominus que diſcipulo rum ſuoru erat turbatura con ſtantia ſimoni inquit Simo ec ce ſathanas poſtulauit vt cri braret vos ſicut triticum. Ego aute rogaui pro te ne deficiat

fides tua et tu aliqñ conuerſus
cõfirma fratres tuos ne intre
tis in tẽptacõez Cõmune erat
omnibus apoſtolis piculũ de
temptatione formidinis ⁊ di-
uine ꝓtectionis auxilio piter
indigebant. qm̃ diabolus oẽs
exagitare omnes cupiebat eli
dere et tñ ſpecialꝭ a domino pe
tri cura ſuſcipitꝭ et ꝓ fide petri
proprie ſupplicatꝭ tanq̃ alioꝝ
ſtat9 certior fit futurus ſi mẽs
principis victa non fuerit In
petro ergo omnium fortitudo
munitur et diuine gratie ordi
natur auxiliũ vt firmitas que
per criſtũ petro tribuitur. per
petrũ apoſtolis cõferatꝭ Nam
et poſt reſurrectionẽ ſuã domi
nus beato petro aplo regni cla
ues dãs ad trinã eterni amoris ꝓ
feſſionem miſtica inſinuacõne
ter dixit paſce oues meas qđ
et nũc procul dubio facit et mã
datũ dei pius paſtor exequitꝭ
confirmans nos exhortacõnib9
ſuis et pro nobis orare nõ ceſ
ſans vt nulla tẽptatione ſupe
mur Si autẽ hãc pietatis ſue
curã omni populo dei ſicut cre
dendum eſt vbiq3 protendit:
quãtomagis nobis alumnis
ſuis opem ſuã dignatur impẽ
dere apđ quos i ſacre dormicõ
nis thoro eadem qua preſedit
carne requieſcit Cũ itaq3 dile
ctiſſimi tñ nob videã9 pſidi
um diuĩtus iſtitutũ rõnabilitꝭ

et iuſte in ducis noſtri meritis
et dig̃tate letam² g̃ras agẽtes
ſempiterno regi redẽptori nrõ
ihesu criſto qui tantã potentiã
dedit ei quẽ toci9 eccleſie prin
cipem fecit ad laudem et glori
am nominis ſui. Qui cum deo
patre et ſpũ ſancto ⁊c:

In octauis aploꝝ petri ⁊ pau
li ſermo primus

Religioſam deuotionez
dilectiſſimi qua ob di
em caſtigationis et li-
beracõnis noſtre cunct9 fideliũ
populus ad agendas deo gra
tias cõfluebat pene ab omni-
bus proxime fuiſſe neglectam
ipſa paucorũ qui affuere cari-
tas demonſtrauit ⁊ cordi meo
multum triſticie intulit et plu
rimũ timoris incuſſit Magnũ
enĩ piculũ ẽ eſſe homines ĩgra
tos deo et p obliuionẽ benefi-
ciorum eius nec đ concepcõne
compũgi nec de remiſſione le-
tari. vereor igitur dilcĩſſimi ne
vox illa prophetica tales ĩcre-
paſſe videatꝭ que dicit. Flagel
laſti eos et nõ doluerũt Caſti
gaſti eos et noluerunt accipe
diſciplinã. Que enĩ in eis corre
ctio oñditꝭ ĩ quib9 tãta auerſio
repitꝭ Pudet dicere ꝫ neceſſe ẽ
nõ tacere plus impẽditꝭ demo
niis q̃ aplis et maiorem obti
nent frequentiã inſana ſpecta
cula q̃ btã martiria Quis hãc
vrbem reformauit ſaluti: quis

captiuitate eruit: q̄s a cede de⸗
fendit: ludus circenſiū an iuā
ſanctoꝝ quoꝝ vtiq̄ ꝑcibus do
minice cenſure flexa ſententia
eſt vt q̄ merebam² iram ſerua
remur ad veniā Tangat obſe
cro cor veſtrū iſta ſententia ſal
uatoris qui cū decem leproſos
miſeicordie ꝟtute mūdaſſꝫ vnū
tm̄ ex eis dixit ad agendas g̃
tias reuertiſſe ſignās videlicet
de ingratis ꝗ huic pietatis of
ficio etiā ſi corpis aſſecuti ſunt
ſanitatem nō tn̄ ſine animi im
pietate defuerūt Ne ergo iſta
ingratoꝝ nota etiā vobis dilec
tiſſimi poſſit aſſcribi reuertimī
ad dominum intelligentes mi⸗
rabilia que nobis dignatus ē
opari ⁊ liberacōnem noſtram
non ſicut opinantur impij ſtel
larum affectibus ſed ineffabil'
omnipotentis dei miſericordie
deputātes q̄ corda furētiū bar
barorū mitigare dignatus eſt
Ad tanti vos beneficij memo⸗
riam toto fidei vigore conferte
grauis negligētia maiore ſcī⸗
ficatione curanda eſt ad emen
dationem noſtrā vtamur leni
tate potentis vt beatus petrus
et omnes ſancti q̄ nobis ī mul
tis tribulationibꝫ affuerūt ob
ſecracōnes noſtras pro nobis
apud miſericordē deum iuuaē
dignentur per dominum nr̄m
ihesum christum filium tuum
qui tecum viuit et regnat ⁊c

Sermo eiuſdem de macha
beis legendus in feſto beati pe
tri ad vincula ∵

Gratias dilectiſſimi a
gam⁹ dn̄o deo noſtro
ꝗ quāta ſit huius ſo⸗
lempnitas etſi ego taceam cō⸗
uentus veſter oſtendit. Tam
conſpiranti em̄ ſtudio et deuo
to animo cōueniſtis vt feſtiui⸗
tatis magnificentiā etſi ſermo
non indicet congregacō tamē
ipſa teſtet. ⁊ recte Duplex em̄
cauſa leticie eſt in qua ⁊ natalē
eccleſie colimus ⁊ martirū paſ
ſione gaudemus Nec immeri
to digne eccleſia horum exul⸗
tat martirio quorū ortatur ex
emplo Cauſam ergo ſolemp
nitatis hodierne dilcīſſimi ple
niſſime ſacre hiſtorie lectione
didiciſtis nec latere vos potu
it quē in tanto rerum geſtarū
ordine excepitis auditum Cū
glorioſam ſeptem martirū ma
trem exultāti et non tacito ho
noretis affectu in ſingulis qui
dem filijs paſſam ſed ī omni⸗
bꝫ coronatam. ſubſecuta eſt em̄
felici exitu quos īuicto premi⸗
ſit hortatu. beata genitrix bea
ta progenies memorabilis ꝑ
cedentium fortitudo. Nam cū
in illo ordine mortui et in illa
dſpoſitione penaꝝ id ſeuiſſimi
reg⁹ excogitaſſꝫ impietas vt vi
ctoia ſibi ⁊ de ꝑmis ꝓmitteret
q̄s ſine tolerātie cruētaret ex⁊⁹

et de poſtremis quos in ſuꝑpli
cio torqueret alieno: multipli
cate ſūt martirꝝ palme et dum
ſinguli ī omnibꝫ vincunt p̄ter
coronas ꝓprias oēs acquiſiē
ſeptenas Sꝫ hꝯ ī fructuoſam re
colēda ſūt auriū voluptatē In
flat ſcientia niſi edificet obedi
entia· grauāt audita niſi ſuſci
piant imitanda Nec eñ quia
ceſſauit pſecutor et tortor q̄a
iam oēs d̄o militāt ptātes de-
ſūt criſtiaīs quas ſupent paſ-
ſiones· fili īquit accedēs ad ſer
uitutē dei ſta in iuſtitia ⁊ tiore
et ꝑpara animā tuā ad tēptati
onem Et apoſtolus dicit· qui
cūqꝫ in criſto pie volūt viuere
pſecucōnē patiunt propter iu
ſtitiā Qui ego putas quieuiſſe
pſecutionē et nullū tibi cū ho
ſtibꝫ eſſe ꝯflictū intimū cordis
tui ſcrutare ſecretū ⁊ omnes re
curſus aīe tue diligēs explora
tor ingredere ⁊ vide ſi te nulla
repugnat adūſitas · ſi nullus
tirannꝰ in mētis tue arce vult
dominari· Noli cum auaricia
pacē firmare ⁊ iniquorꝝ q̄ſtuū
incremēta cōtempne· Supbie
concordiā nega ⁊ magis time
ī gloria q̄ꝫ in hūilitate calcari·
Diſſociare ab ira nec dolorem
inflāmet inuidie cupido vidic
te Renuncia voluptati auſtere
ab immūdicia pelle luxuriā fu
ge iniquitatē obmitte falſitatē
et cū videris te multiplicē hr̄e

pugnā tu quoqꝫ imitator mar
tirū vniuerſam quere victoriā
Totiēs eñ peccatis morimur
quociēs in nobis peccata mo-
riunt et p̄cioſa in cōſpectu dñi
etiā iſta mors ſanctorum eius
vbi homo occidit mundo nō
terminacōe ſenſuū ſed fine vi-
ciorū· Si ergo cariſſimi nō du
citis cū infidelibꝫ iugum ſi pec
catores eſſe deſiſtitis et nullis
carnaliū cupiditatū temptacō
nibus creditis ſolēpnem hūc
diem celebretis et nō ſolū mar
tires et martirū mr̄em ſed illiꝰ
etiā memoriā iuſto honore ve-
neramini qui hoc die ātiquā fe
ſtiuitatē huiꝰ loci geminauit·
Magnificus q̄dē ſtructor pa-
rietū ſed magnificētior edifica
tor animarꝝ vltra eui ſui termi
nos opa pietatis extendēs vt
vtilitatibus inſtitutionū eius
etiā in ipſo frueret deuota po
ſteritas ⁊ habitādo quod cōdi
dit et faciendo Omnia igitur
dilectiſſimi que oculis cernitis
et mēte meminiſtis ad ꝓfectū
vr̄e edificacōis aſſumite et ita
vnuſquiſqꝫ veſtrū ꝑpato a ma
ioribus vtatur habitaculo vt
ſeipſo meminerit tēplū dei eſſe
fundatū· Nichil ſtructure ſue
prauū nichil ſupponat īfirmū
Sꝫ viuis ⁊ elcās lapidibꝫ ꝯgru
endo p indiſſolubilē ꝯnexiōeꝫ
creſcat in dñici corpis vnitatē
auxiliāte dño nr̄o ihu xp̄o ⁊c̄

¶ De ſancto laurentio ſermo:

Cum omnium dilectiſſimi ſũma virtutũ ac tocius plenitudo iuſticie. de il lo amore naſcat. quo deus ꝓ ximuſqꝫ diligitur. in nullis ꝑ fecto hic amor ſublimius excel lere. clariuſqꝫ fulgere ꝙ in bea tiſſimis martiribꝰ inuenitur. q̄ domino noſtro ihũ criſto pro omnibus hominibus mortuo tam propinqui ſũt imitatione caritatis: ꝙ ſimilitudine paſſi onis. Quãuis ei illi dilectioni qua dñs nos redemit nulla cu iuſꝙ benignitas poſſit equari quia aliud eſt ꝓ iuſto mori ho minẽ ſua neceſſitate moriturũ aliud ꝓ impijs occũbere a de bito mortis alienũ: multum tamẽ vniuerſis hominibꝰ mar tires contulerũt quorũ fortitu dine ita eius largitor vſus eſt dñs vt penã mortis et atroci tatẽ crucis. nullis ſuorũ vellet eſſe terribilẽ. Cũ ergo nullus bonus. ſibi ſoli eſt bonus. nec cuiuſꝙ ſapientis ſibi tm̃ ſapi entia eſt amica. et hoc verarũ natura virtutũ ẽ. vt multos a tenebroſo abducat errore. qui earũ clarus luĩe eſt. ad erudiẽ dũ dei populũ nulloꝝ ẽ vtilior forma ꝙ martirũ. eloquentia facilis ad exhortandũ ſit racõ efficax ad ſuadendũ. validio ra tñ ſũt exempla ꝙ verba: et plenius docere ope ꝙ voce In quo excellentiſſimo genere do ctrine beatus laurentius cuiꝰ paſſione dies hodiernus illuſ tris eſt. ꝙ gloioſa polleat dig nitate. etiã pſecutores ipſiꝰ ſen tire potuerũt. cũ illa mirabilis animi fortitudo de xp̄i pricipa liter amore concepta. nõ ſolũ ipſa nõ cederet ſꝫ etiã alios exẽ plo ſue tolerantie roboraret: Cũ eñi furor gentiliũ poteſta tũ in electiſſima queqꝫ xp̄i mẽ bra ſeuiret. ac p̄cipue eos qui ordinis erãt ſacerdotalis impe teret. in leuitã laurentiũ q̄ nõ ſolũ miſterio ſacramẽtorũ. ſed etiã diſpẽsacõe eccleſiaſtice ſub ſtantie p̄minebat. impius pſe cutor efferbuit. duplicẽ ſibi p̄ dam de vnius viri ↄp̄benſiõe ꝓmittẽs. quẽ ſi feciſſꝫ ſacre pe cunie traditorẽ faceret etiã ve re religionis exſortẽ: Armat itaqꝫ gemĩa face homo pecuĩe cupidus et veritatis inimicus: Auaricia vt rapiat auꝝ. ĩpi etate vt auferãt xp̄m. poſtulat ſibi ab ĩmaculato ſacrarij p̄ſu le opes eccleſiaſticas. quibus auidiſſimus inhiabat inferri. Cui leuita caſtiſſimꝰ vbi eas repoſitas haberet oñdens. nu meroſiſſimos ſcõꝝ paupũ ob tulit greges. ĩ quoꝝ victu atqꝫ veſtitu inamiſſibiles cõdiderat facultates. que tanto ĩtegrita tis erant ſalue: quãto ſanctius ꝓbabanſ expenſe Fremit igꝛ

predo fruſtratus · et in odiū re ligionis que talē diuitiaꝝ vſū inſtituiſſet ardeſcens · direp tionē theſauri pocioris aggre ditur · vt apud quē nullam de nariorum ſubſtantiā repperiſſet illud depoſitū ei q̄ ſacratius eāt diues auferret Renūciare xp̄o laurentiū iubet · et ſolidiſſimā illam leuitici animi fortitudīez diris parat vrgere ſupplicijs · Quorū vbi miora nil obtinēt vehemētiora ſuccedūt · laceros artus · et multa verberū ſectiōe cōſciſſos ſubiecto p̄cipit igne torreri · ut p cratbem ferream que iā de feruore cōtinuo vim in ſe haberet vrendi · cōuerſoꝝ alterna mutacōe mēbroꝝ fiēt cruciatus vehemētior · et pena p ductior Nichil obtines nichil pficis ſeuera crudelitas · Sub trabitur tormētis tuis materia mortalis · et laurētio in celos ab eunte · tu deficis flammis tuis Superari caritatis xp̄i flāma nō potuit · et ſegnior fuit ignis q̄ foris vſſit · q̄ꝫ qui intus accen dit Deuiſti pſecutor i martirē ſeuiſti et auxiſti palmam dum aggeras penā Nā quid nō ad victoris gloriā ingeniū tuum repperit · qn̄ in honorē tranſierūt triūphi etiam inſtrumēta ſup plicij · Gaudeamus igitur dilectiſſimi gaudio ſpeciali · et de feliciſſi mo incliti viri fine gloriemur in dn̄o qui eſt mirabilis in ſcīs ſuis · in quibus nobis eſt p̄ſidi um cōſtitutū et exemplū · atqꝫ ita p vniuerſū mundū clarifi cauit gloriā ſuā · vt a ſolis or tu vſqꝫ ad occaſum leuiticorū luminū choruſcāte fulgore · q̄ꝫ clarificata eſt iheroſolima ſte phano · tam illuſtris fieret ro ma laurentio Cuius oratione et patrocinio adiuuari nos ſi ne ceſſacōne cōfidimus · vt q̄a omnes ſicut apl̄us ait · quicū qꝫ volūt i criſto pie viuere · p ſecucōez paciūtur corroborem ur ſpū caritatis · et ad ſupandas omnes tēptacōes conſtātis fi dei pſeuerantia muniamur · p dominū noſtꝝ ihm xp̄m viuē tem et regnantē cū patre et ſpū ſancto i ſecula ſeculoꝝ · Amen

De ieiunio ſeptimi menſis ·

Obſeruātiam quidē ve ſtrā dilectiſſimi ita no uimus eſſe deuotam vt animas veſtras nō ſolū legit timis · ſꝫ etiā volūtarijs ieiunijſ excolatis · verūptamē adiciēda eſt huic ſtudio etiam nr̄e āmo nicōis exhortatio · vt ſi qui ſūt in hoc exercicio tardiores · in his ſaltem diebus cōmuni ab ſtinentie ſe obediēter adiūgāt in quibus nos optet ſācti ſſimā conſuetudinē attentius celebra re vt p humilitatē ieiunij cōtra oēs hoſtes noſtros diuinū me reamur auxiliū · Res enī eſt p̄ci pui opis quā et ex auctoritate

indicimus et ex caritate ſuade
mus . vt paululū edendi liber
tate cōpreſſa. caſtigationi cor'
pꝛm et paupꝛm ſtudeamus ali
monie· quos qui r̄ficit animā
ſuam paſcit· et tempales epu
las: in delicias mutat eternas
In locum igitur malarū cupi⸗
ditatū· ſanctoꝛū deſiderioꝝ ı̄cre
menta ſuccedant Ceſſet iniqui
tas· ſed non ſit ocioſa iuſtitia·
Quē nullus patitur opprimen
tem· ſentiat aliquis adiuuan⸗
tem Parum eſt enī non aufer
re aliena· niſi largiaris ꝓpria
Sub oculis iuſti iudicis ſum?
qui nouit quantā vniciuiqꝫ bn̄
opandi dedeit facultatem non
vult ocioſa eſſe munera ſua q̄
ſeruis ſuis ſic menſuras miſti⸗
corum diſtribuit talentoꝝ· vt
creditum qui libeāliter erogaſ
ſet augeret· q̄ ſteriliter ſeruaſſꝫ
amitteret : Et ideo dilectiſſimi
quia ſeptimi menſis ieiunium
celebrare nos conuenit· ſancti
tatem veſtrā monemus vt q̈r⸗
ta ⁊ ſexta feria ieiunemus· ſab
bato vero apud beatum petrū
apoſtolū piter vigilemus· cu⸗
ius ſuffragantibus meitis ab
omnibus tribulationibus me
reamur abſolui: p dominū no
ſtrum ihesum xp̄m qui viuit:

De eodem ſermo ſecundus·

Eus humani generis
conditor ⁊ redemptor
qui nos ad ꝓmiſſioēs
vite eterne p ſemitas vult am
bulare iuſtitie de futura temp
tatione· q̄ nobis in itinere vir
tutum inſidioſis aduerſaretur
occurſibꝫ · multis nos p̄ſidijs
dilectiſſimi quibꝫ laqueos dia
boli obtinerem? inſtruxit Int
que hoc famulis ſuis ſaluber⸗
rimū cōtulit vt contra inimici
dolos fortitudine ſe continen⸗
tie et opibus pietatis armarēt
Ille enim qui ab inicio primis
hominibus interdicti cibi inſe
ruit appetitū· et male credulis
p illecebram edendi omniū cō
cupiſcentiarū virus ı̄fudit: eaſ
dem fraudes retractare non de
ſinit: et in natura quā ſcit ſuis
ſeminibus eſſe viciatā ſationis
ſue germen inquirit· vt ad la⸗
befactanda ſtudia virtutis· de
ſidería voluptatis accēdat Quī
pena ipſius eſt ꝓuectio criſtia
na· nec poteſt eorum animos
aliquo modo ledere· qui noue
runt auxiliāte domino in ſua
carne r̄gnare Racōnabili igᷣ
moderacōne ſanctoqꝫ ꝓpoſito
frenande ſunt rebelles cupidi⸗
tates: nec ſinendum eſt· vt caſ
tis et ſpūalibus deſiderijs cor⸗
porales concupiſcentie reluctē
tur Agnoſcat ı̄terioꝛ homo ex
terioris ſui eſſe rectorē : mens
diuino gubernata dominatu:
terrenā ſubſtantiā in bone vo⸗
luntatis cogat obſequiū Nec
enī deeſt nobis ad hūc ordinē

conſeruãdum miſericordiſſimi
regis auxiliũ· qui nos ſaluber
rime obſeruãtie racõne forma
uit p̃ſiniens nobis p tempm
recurſus quoſdã ieiuniorũ di-
es· in quibus caſtigatione cor
pm vt⁹ roborareť animorũ:
Huius autem remedij mun⁹
dilectiſſimi etiam ĩ iſto qui ſep
timus eſt mẽſe diſpoſitum eſt
qđ nos prompta conuenit ala
critate ſuſcipe· vt preter abſti
nentiam qua quiſqꝫ ſe peculia
riter atqꝫ priuatim ſcd̃m mo
dum ſue poſſibilitatis exercet
hecip̃a que omnibꝫ ſimul in-
dicitur animoſius celebretur:
Nam in omni agone certami
nis criſtiane vtilitas continen
tie plurimũ valet. ita vt ſeuiſ-
ſimorum demonũ ſpũs qui ab
obſeſſis corpibus nullis exor
zizantium fugãtur imperijs· ſo
la ieiuniorũ virtute pellantur
dicente dño Hoc genus demo
niorum nõ eicitur· niſi in ieiu
nio ⁊ oratione Grata ergo eſt
deo ⁊ terribilis diabolo ieiunã
tis oratio· nec latet quantũ ac
quirit ſaluti ſue· que tantũ pre
ſtat aliene In hac ſcientie ob
ſeruantia dilectiſſimi· quãuis
omnes nos vnanimiter opor-
teat eſſe deuotos· ſi qui tamen
ſunt quorũ volũtati aliqua ob
ſiſtat infirmitas· laborem qui
ſupra vires eſt corpũ redimãt
impendijs facultatum Multa

enim ſunt opa pietatis que ip
ſam edendi neceſſitatem merito
ampliori cõmẽdent ſi ieiunã-
tium purificationẽ ſtudio beni
gnitatis acquirũt· non tamen
hij qui nichil omittunt de hu-
miliacõe ieiunij· ſub ſterili fa-
tigatione deſudẽt· niſi ſe elemo
ſinarum qua poſſunt erogati
one ſanctificent: Dignũ eſt vt
in alimonia paupũ habundã
tior ſit eorũ largicõ: quorũ ad
abſtinendũ minor ẽ fortitudo
Qđ g° q̃s ĩ ſua ſibi infirmitate
nõ denegat· aliene ĩopie liben
ter impendat et propriam ne
ceſſitatem faciat ſibi cũ indigẽ
te cõẽm· Non culpať infirm⁹
ieiuniũ ſoluens· a quo cibum
accipit paup eſuriẽs· nec eſcã
ſumendo polluitur qui elemo-
ſinam impciendo mũdatur· di
cente dño· Date elemoſinã et
ecce omnia munda ſunt vobis
In quo ope dilcĩſſimi etiã hij
qui ab epularũ delectatione ſe
continent· fructus ſibi habent
miſericordie cõpare· vt qui ha
bundãtius ſeminauerũt copi'
oſius metant Non enim vnq̃
agricole ſuo ſeges iſta metitur
aut incertã ſpem habet ope'
ris cultura pietatis Quicquid
hoc modo ſerentis manu ſpar
gitur· non eſtus vrit: non tor
rens trahit: non grando pro
ſternit: Incolumes ſemp ſunt
oẽs pietatis expenſe: nec ſolũ

integre manēt· ſed et modo au
gentur et qualitate mutantur
De terrenis celeſtia prodeunt·
de pūis magna gignuntur· et
tp̄ale bonū in p̄miū trāſit eter
nū· Quiſquis igitur diuicias
amas· quiſq3 multiplicari que
poſſides cōcupiſcis· in hec lu-
cra accendere· in hec rex tuarū
augmenta ſuſpira. de quibus
nichil fur accipit. nichil tinea
corrūpit· nichil rubigo conſu
mit Noli deſperare de fenore·
noli de accipiente diffidere· qd̄
vni horū feciſtis michi feciſtis
Quis dicat ītellige a apd̄ quē
opes tuas colloces· pſpicacibꝫ
fidei oculꝰ ſecurus agnoſce: nō
dubitet de receptione cui chri-
ſtus eſt debitor· non ſit anxia
libertas nec triſte ieiuniū hila
rem enim datorem diligit deꝰ
qui fidelis eſt in verbis ſuis· et
habundāter largita retribuit
qui benigne largiēda donauit

De eodem ſermo tercius

Ad exorandam dilectiſ
ſimi miſericordiā dei a
ad renouandum ſtatū
fragilitatis humane quātum
valeant religioſa ieiunia ſan-
ctorum prophetarum predica
tione ꝯgnoſcimus· qui diuine
iuſticie commotionem quā fre
quenter populus iſrahel me-
rito iniquitatis inciderat. non
niſi ieiunio proteſtātur poſſe
placari· vnde et iohel ꝓpheta
ammonet dicens Hec dicit do
minus deus nr̄. conuertimini
ad me in toto corde vrō· in ie
iunio et fletu et planctu· et di-
rumpite corda veſtra et nō veſ
timēta· et cōuertimini ad dn̄m
deum vr̄m· q2 miſericors eſt et
paciens et magn̄imis et mul-
tum miſericors Et iterū· ſancti
ficate ieiuniū· p̄dicate curatio
nem. congregate plebem· ſan
ctificate eccleſiam Que cohorta
cio dilcīſſimi nr̄is quoq3 ē am
plectenda tpibus quia huius
curationis remedia etiā nobis
ſunt neceſſaia p̄dicanda· ut in
obſeruātia ſanctificationis an
tique· qd̄ pdidit iudayca pre-
uaricacō· acquirat criſtiana de
uocio Diuinarū namq3 reuerē
cia ſanxionum inter quelibet
ſpōtanee obſeruātie ſtudia ha
bet ſemp preuilegiū ſuū: vt ſa
cracius ſit qd̄ publica lege cele
bratur· q̄3 qd̄ priuata inſtituci
one dependit· Exercitacio enī
ꝯtinentie quā ſibi ꝓprio q̄ſq3
indicit arbitrio· ad vtilitatē cu
iuſdā ptīet porcōis Ieiuniū ve
ro qd̄ vniuſa eccīa ſuſcipit ne-
minē a gn̄ali purificacōne ſeiū
git· Et tūc ſit potētiſſimꝰ dei po
pulꝰ qn̄ ī vnitatē ſcē obīe oīm
fideliū corda ꝯueniūt· et in caſ
tris milicie xp̄iane ſikis ex ōni
pte ꝑpatio et eadē ē vbiq3 muī
cio· fremat licet cruēti hoſtis p
uigil furor· a latebroſaſ ūdiq3

pretendat inſidias · neminem
tamen cape · neminem poterit
vulnerare ſi nullū īermem nul
lum deſidē · nullū inuenerit ab
ope pietatis exſortē Ad cuius
ergo īuicte pietatis potentiā di
lcīſſimi etiā hoc nos ſolēpne ie
iuniū ſepti menſis inuitat · vt
a curis ſecularibꝫ actibuſqꝫ ter
renis liberos ad dominū aīos
erigamus Et quia hanc inten
tionem ſemp neceſſariā nō om
nes poſſumus habere ꝑpetuā ·
ſepiuſqꝫ p humanā fragilita
tem a ſupnis recedimus · iſtis
ſaltem diebꝫ qui nobis ad ſa
luberrima ſunt rmedia ꝑſtitu
ti · mūdanis nos occupacōibꝫ
ſubtrahamus · et aliquid tem
poris qd ꝓſit ad bona eterna
furemur In multis enim ſicut
ſcriptū eſt offendimus omnes
Et licet cotidiano dei munere
a diuerſis contaminationibus
emūdemur · inherent tñ incau
tis aīs pleruinqꝫ macule craſ
ſiores · quas optet diligētiore
cura ablui et impēdio maiore
deleri · Pleniſſima autē pecca
torū obtinetur abolicio · qñ to
cius eccleſie vna eſt oratio · et
vna confeſſio Si enī duoꝝ vel
trium ſcōꝝ pio conſenſui omīa
que popoſcerit dominꝰ preſtā
da ꝓmittit · quicquid negabit
multoꝝ milium plebi vnā ob
ſeruantiam piter exequenti · et
p vnum ſpiritum concorditer

ſupplicanti Magnū eſt in con
ſpectu domini dilectiſſimi val
deqꝫ precioſū · cum totus criſti
populus hijſdem ſimul inſtat
officijs · ⁊ in vtroqꝫ ſexu omīs
gradus · omneſqꝫ ordines eo
dem coopantur affectu cū in de
clinādo malo · ac faciēdo bono
par cūctorū et vna ſubſtātia ē
cū in opibꝫ ſeruoꝝ ſuorū glori
ficatꝰ deus ⁊ totius pietatis au
ctori ī multaꝝ gratiaꝝ actione
benedicitꝰ Aluntꝰ eſurientes · ve
ſtiuntꝰ nudi · viſitantꝰ īfirmi · et
nēo qd ſuū eſt qrit · ſed qd alte
rius · dū ad releuandā alienā
miſeriā vnicuiqꝫ menſura ſua
ſufficit · et facile ē inueīre hila
rem largitorē · vbi modū ope
ris rō tempat facultatis · Per
hanc autē dei gratiā que opa
tur omnia in omnibus · omīs
fidelium fructꝰ · et cōmune fit
meritū Quoniā quidem poteſt
⁊ eorū par eſſe animus · quoꝝ
impar eſt cenſus et cū alter de
alterius letatꝰ largitate · cui eq
ri non potuit impendio equatꝰ
et affectu Nichil in tali popu
lo inornatū · nichilqꝫ diuerſū
eſt · vbi ad vnū pietatis vigo
rem omnia ſibi totius corpis
membra conſentiūt · nec de ſua
tenuitate confūditur qui de ali
orū opulentia gloriatꝰ · Decus
enī vniuerſitatis eſt excellētia
porcionis · et cū dei ſpū omēs
agimur · non ſolū illa noſtra

ſunt· que ipi gerimus· ſed etiā
illa de qbꝫ in alioꝝ actiōe gau
dem⁹ Amplectamur igr dilcīſ
ſimi beatā iſtā ſcīſſime vni
tatis ſoliditatē et ſolēpne ieiu
niū ꝯcordāte ꝓpoſito bone vo
lūtatis ieam⁹ Nichil a quoqꝫ
arduū· nichil aſpm qritur nec
aliqd nobꝫ qd vires nr̄as exce
dat īdicit· ā ī abſtinētia ā mīe
opibꝫ· Ipī ſe ↄſeāt vt ſacrifici
um mīe non cū triſtitia offera
tur nec inter dāpna numeret
Hoc pio īpendat opi· qd cor
iuſtificet· qd ↄſcia lauet· qd de
niqꝫ ⁊ accipiēti ꝓſit ⁊ dāti Felix
quidē eſt ille animus multūqꝫ
mirabilis· q facultatū defectio
nē bn̄faciēdi amore n̄ metuit·
et daturū ſibi erogāda nō dif
fidit a quo qd erogaret acce
pit: Sꝫ quia magnimitas iſta
paucoꝝ eſt plenū etiā pietatis
eſt· vt ſuorū curā quiſqꝫ nō de
ſerat· nos pfectioribꝫ nō pre
iudicantes· ea nos regula gnā
liter cohortamur vt mandatū
dei ſcd̄m menſurā veſtre poſſi
bilitatis opemini Hilarē enim
eſſe beniuolentiā decet· que ſic
ſuam tempet largitatē· vt de
illa et paupm refectio gaudeat
et domeſtica ſufficientia nō la
boret· Qui aūt miniſtrat ſemē
ſemināti· et panē ad māducā
dum pſtabit et multiplicabit
ſemē vr̄m· et augebit incremē
ta frugum iuſtitie vr̄e Quarta
igitur et ſexta feria ieiunemus
ſabbato vero apd btiſſimum
petrū apoſtolū pīter vigilias
celebrem⁹· cuius meritis ⁊ orō
nibus confidimus nobis miſe
ricordiā dei eſſe preſtandā· p·

De eodē ſermo

PRedicationē noſtram
dilectiſſimi familiaris
vobis adiuuat ↄſuetu
do· et ratio tpis cōmendat of
ficiū ſacerdotis ne aut oneroſū
videat aut arduū: qd et pcep
tum exigit legis: et deuocō te
pat voluntatis Que cū in vnū
grā dei auxiliāte ↄueniūt non
littera occidit ſꝫ ſpūs viuificat
Vbi āt ſpūs dei: ibi libertas· q
legē nō tiore exequit: ſꝫ amoē
Obia ei mollit ipiū: nec dura
ibi necitate ſeruit· vbi diligit
qd iubet: Cū gº dilciſſimi ad
quedā q etiā vetei teſtamto īſti
tuta ſūt cohortam: n̄ iudaice
vos obſeruātie iugo ſubdim⁹·
nec ↄſuetudīez vobꝫ ꝓpli carnal
indici⁹: Excellit ſup illoꝝ ieiu
nia ↄtinēcia rana: etſi qd nobꝫ
ā illis cōe eſt in tpibꝫ: nō ↄcor
dat ī moribꝫ: Hēant illi nudi
pedalia ſua et ī triſticia vultuū
oſt̄dāt ocioſa ieiuīa nos in nul
lo ad hitus nr̄i honeſtatē diſſi
miles nec a iuſtis ⁊ neceſſarijs
opibꝫ abſtinētes: edēdi licēciā
ſimplici pcitate cohibem⁹ vt ī
vſu ciboꝝ mod⁹ eligat: nō cre
atura dāpnetur Quāuis autē

vnuſquiſqȝ noſtrum liber ſit vo-
luntarijs cogitacōnibꝰ ꝓpriū
corpus afficere. ⁊ nūc modera
tius. nunc vero diſtrictius re-
pugnantes ſpiritui carnales
cōcupiſcentias edomare. q̄buſ
dam tamen diebꝰ ab omnibꝰ
optet pariter celebrari generale
ieiuniū Et nūc ē efficacior ſan-
ctiorqȝ deuotio qn̄ ī opibꝰ pie
tatis. totius eccleſie vnus ani
mus ⁊ vnus eſt ſenſus. publi
ca eni̅ p̄ferenda ſūt ꝓprijs. et
ibi intelligenda eſt p̄cipua ra
tio vtilitatis. vbi vigilat cura
cōis Teneāt igitur diligentiā
ſuā obſeruātie ſingulorum. et cō
tra nequicie ſpiritalis inſidias
implorato diuino ꝓtectionis
auxilio. celeſtia q̄ſqȝ arma ar
ripiat Sed eccleſiaſticus miles
etiam ſi ſpecialibꝰ p̄lijs poſſit
fortiter facere tutius tn̄ et feli-
cius dimicabit. ſi contra hoſtē
palam in acie ſteterit. vbi nō
ſuis tm̄ viribus certamē ineat
ſed ſub inuicti regis impio fra
ternis cōſociatꝰ agminibꝰ bellū
vniūſale ꝯficiat Maiore eni̅ diſ
crimine plures confligūt cum
hoſte q̄ꝫ ſinguli Nec facile pa
tet vulneri quē oppoſito ſcuto
fidei nō ſua tantū ſꝫ etiā aliorū
fortitudo defendit. vt vbi vna
eſt omniū cauſa. ſit vna victo
ria Quia igit̄ aduerſarius no
ſter īſidiari nobis diuerſa tēp
tationū arte non deſinit et hec

vna eſt verſuciarum eius intencō
vt r̄edemptos criſti ſanguine a
mandatis dei poſſit abducere
omni diligentia p̄cauendū eſt
vt nullis inimici iaculis vulne
remur Tela eni̅ ipſius nō ſūt
aſpera corporis ſenſibus. ſed mi
niū carni vt aīe noceant blan
diuntur Trahunt oculos ad
varias cupiditates vt de mun
di pulchritudine aut cōcupiſcē
tie accendantur faces. aut ſup
ſtitionū gignant̄ errores Inſi
dioſo eī ſōpno ⁊ mollibꝰ ictibꝰ
pulſatur auditus. vt animi ſo
liditas illecebroſa modulacōe
ſoluatur. et letaliū ꝯſuetudine
ſuauitatū īcauta et parum ſobria
corda capiantur Sed hos dia
boli dolos īefficaces et irritos
faciūt diuine p̄ſidia gratie et
euāgelice p̄cepta doctrine Qm̄
qui acceperūt ſpiritū ſanctū et
a quibus timor domini non de
pene formidine. ſed de dei cari
tate cōceptus eſt. illeſo fidei pe
de laqueos taliū conterūt cap
tionū. vt creaturarum omniū pul
chritudine ad laudē et gloriā
ſuam vtantur auctoris. eundē
qȝ diligāt ſup oīa p quē facta
ſūt omnia. In huius āmiracō
ne dilc̄iſſimi. omniū fideliū tē
dat affectio De hoc ſibi delec-
tationes nō corruptibiles. ſed
eternas ſapiens cōtinentia pe
tat. et ī amorem boni ſine quo
nullus eſt bonꝰ incōtaminata

caſtitas inardeſcat Ad hoc eñ
nobis tradita ſūt exercitia cri
ſtiāna· vt reſecata oī illicita vo
luptate· in ſcās et ſpiritales de
licias eſtuem9 Et cū ſemp opor
teat nos ſtudere v̓tutib9 · q̄dā
tñ dies ideo ſūt ad caſtigacōez
cōis obſeruantie conſecrati· vt
aīa que t̄reīs adhuc deſiderijs
implicaꝛ ꝯ curis ſecularib9 im
pediꝛ· ex interuallo ſaltim ad
diuina reſpiret· et quia porcō
diuini agri ē· dignos celeſtib9
horreis afferat fructus Ibi eñ
ē ſpes metendi vbi fuerit dili
gētia ſeminādi His dilc̄iſſimi
ad ꝓfectū veſtrū ꝓ tpis occaſi
one pſtrictis ieiuniū vobis ſep
timi menſis indicim9 · In quo
vos nō ſolū d̓ ciboꝝ abſtinētia
ſꝫ etiā de pietatis opib9 cōmo
nem9 · vt qd̓ vr̄is vſibus r̄ligi
oſa pcitate ſubtrabitis ī alimo
niā paupū et in cibos debiliū
trāſſeratis. oīb9 quidē indigē
tib9 gn̄ali beniuolentia ꝯſulen
tes · ſꝫ maxīe eorū mēores qui
ſūt de mēbris corpis criſti . et
vobis vnitate catholice fidei co
pulanꝛ· plus ei debemus nr̄is
ꝓ cōſorcio gr̄e · q̄ȝ alienis pro
cōione nature Abūdet ergo in
nob̄ dilc̄iſſimi benignitas xp̄i
ana. ꝯ ſic recurrētia āni tpa de
ſideātis vt plena ſint fructib9·
ita et corda vr̄a paſcēdis ſint
fecunda paupib9 Quib9 vtiqꝫ
potuit deus cuius ſunt omnia
neceſſariā conferre ſubſtantiā·
et tales eis tribuere facultates
vt in nullo veſtris largicōib9
indigerēt: ſed et illis et nobis
multa virtutū materia defuiſſꝫ
ſi nec illos ad paciencie coro
nam inopia exerceret· nec vos
ad mīe gloriā copia ꝓuocaret
Mirabiliter aūt prouidentia
diuina diſpoſuit· vt eēnt in ec
cleſia et ſancti paupes· et diui
tes boni qui inuicē ſibi ex ipſa
diuerſitate prodeſſent· cum ad
eterna et īcorrupta premia ꝓ
merēda· deo gr̄as agerēt acci
pientes et deo gr̄as agerēt lar
giētes Qm̄ ſicut ſcriptū ē· ꝯ pa
ciencia paupm nō pibit ī eter
num · et hilarē datorē diligit
deus Quarta igiꝛ ꝯ ſexta feria
ieiunem9· ſabbato vero apud
beatiſſimū petrū apl̄m vigili
as celebrem9 · ſpantes nos ita
ipſius orōnib9 adiuuādos· vt
deus miſericordiaꝝ ieiunij ſa
crificiō placatus exaudiat· p·

De eodem ſermo qn̄tus·

Sacramentū dilc̄iſſimi
in ſeptīo menſe ieiunij
ad cōmunis deuocōis
exercitia p̄dicam9 fidēter vos
pr̄inis cohortacōib9 incitātes·
vt qd̓ fuit añ iudaicū· vr̄a fiat
obſeruātia xp̄ianū· Eſt ei omi
tpi aptū ꝯ teſtamēto vtriqꝫ cō
ueniēs vt p caſtigacōez mētis
ꝯ corpis mīa diuina q̄raꝛ · qꝛ
nil ē efficacius ad exorādū deū

q̄ vt homo ipe ſe iudicet ⁊ nū
q̄ deſinet a venia poſtulanda·
qui ſe ſcit nunq̄ eſſe ſine culpa
Habet eni̅ hoc ī ſe generaliter
humana natura nō a creatore
inſitū· ſed a p̄uaricatore cōtra
ctum· ⁊ in poſteros generandi
lege trāſfuſum· vt de corrupti
bili corpe etiam qd animā cor
rumpe poſſit oriatur Hinc in
terior homo· ſi tamē iam in cri
ſto regeneratus et a vinculis
captiuitatis eſt erutus· aſſidu
os habet cū carne conflictus·
et dum cohibet concupiſcentē·
patitur r̄pugnantē In qua di
ſcordia non facile obtinetur tā
pfecta victoria· vt etiam q̄ ſūt
abrūpenda nō illigent· et que
ſūt interficienda nō vulnerent
Quamtūlibet ſapienter ⁊ pro
uide iudex animus ſuis exteri
oribꝫ preſit· inter ipſas tamē
curas atq̧ menſuras regende
carnis et alende nimis ei ſemꝑ
vicina temptacō eſt· Quis eni̅
ita ſe aut a voluptate corpis á
a dolore ſeiungit vt ad ipſam
mentem nō ptineat qd extrin
ſecus· aut blanditur aut cruci
at Indiuiſū eſt gaudiū· indiſ
creta triſtitia Nichil in homi-
nem iracūdia nō accēdit nich
il leticia nō r̄ſoluit· nichil egri
tudo non afficit Et q̄ illic decli
natio poteſt eſſe peccati· vbi
vna paſſio ē et regentis et ſub
diti· Merito dominus ꝓteſta
tur· q̄ ſpiritus quidē ꝓmptus
ē: caro aūt infirma Et ne vſq̧
ad inertē deſidiā deſpacōe du
camur que īpoſſibilia ſūt hoi
ex inbecillitate ꝓpria poſſibi-
lia ſpōdet ex virtute dīna An
guſta eni̅ et arta via ē· que du
cit ad vitā· et nemo in ea greſ
ſum inferret· nemo veſtigiū ꝓ
moueret niſi difficiles aditus
ipſe ſe criſtꝰ viam faciendo re
ſeraret· vt auctor itineris fiat
poſſibilitas ambulātis· quia
idem ⁊ introducit ad laborem
et ꝑducit ad requiē In quo er
go nobis ſpes eſt eterne vite· i
eodē eſt et forma pacientie Si
eni̅ ꝯpatimur et cōregnabimꝰ
qm̄ vt apoſtolus ait Qui ſe di
cit in criſto manere· debet ſicut
ille ābulauit et ipſe ambulare
Alioqn̄ falſe ꝓfeſſionis yma
gine vtimur· ſi cuius nomine
gloriamur eius inſtituta non
ſequimꝰ Que vtiq̧ nobis one
roſa nō eſſent et ab omnibus
nos piculis liberarent ſi nich
il aliud q̄ qd amādum iubet
amaremus Duo namq̧ amo
res ſunt ex quibꝫ omnes ꝓde-
unt voluntates ita diuerſe q̄li
tatibꝫ ſicut diuidunt auctoribꝫ
Racōnabilis eni̅ animus qui
ſine dilectione eſſe nō poteſt·
aut dei eſt amator aut mundi
In dilectione dei nulla nimia.
in dilectione aūt mūdi cuncta
ſūt noxia· Et ideo eternis boīs

inſeparabiliter inherendum · tē
poralibus vero tranſeunter v-
tendū eſt. vt pegrinātibꝫ nobꝫ
et ad patriā redire ꝓperātibꝫ
quicquid de proſperitatibꝫ mū
di huius occurrerit viaticū ſit
itineris · nō illecebra māſionis
Ideo btūſ apłus p̄dicat dicēs
tpus breue ē · reliquū ē vt qui
hn̄t vxores · tanq̄ non haben
tes ſint · et qui flent tanq̄ non
flentes · ⁊ qui gaudēt tanq̄ nō
gaudētes · et qui emūt tāq̄ nō
poſſidētes et q̄ vtunt̄ tanq̄ nō
vtant̄ · preterit eī figura huiꝰ
mundi Sed qđ de ſpē ꝺ copia
ꝺ varietate blandit̄ · nō facile
declinatur · niſi in ip̄a viſibiliū
pulchritudine creator pocius
q̄ creatura diligat̄ · Qui cū di
cit diliges dominū deū tuū ex
toto corde tuo et ex tota mente
tua · ex tota virtute tua · in nul
lo vos vult ab amoris ſui vin
culis relaxari · Et cū huic p̄cep
to ꝓximi quoq; copulat carita
tē · ymitationē nobꝫ ſue bonita
tis īdicit · vt qđ diligit diliga
mus · et qđ operatur opemur
Quāuis enī dei agricultura ſi-
mus. et dei edificacō · et neq; q̄
plantat ſit aliquid · neq; qui ri
gat · ſed qui incrementū dat de
us · in omnibꝫ tū̄ exigit noſtri
miniſterij ſeruitutē · ⁊ diſpenſa
tores nos ſuoꝝ vult eſſe dono
rum · vt qui fert dei ymaginē:
dei faciat volūtatē propter qđ

in oratione dominica ſacratiſſi
me dicimus · Adueniat regnū
tuū fiat volūtas tua ſicut in ce-
lo et in terra Quibꝫ verbis · q̄d
aliud poſtulamus · q̄ vt deus
quē nec dum ſibi ſubdidit ſub
dat · ⁊ ſic in celo angelos ita ⁊
in terra hoīes miſtros ſue faci
at volūtatis. Hoc aūt petētes
amamus deū · amamus et ꝓ-
ximū et nō diuerſa in nobis · ſꝫ
vna dilectio ē · qn̄ et ſeruū ſer-
uire et dn̄m cupimus imperaē
Hic igit̄ affectus dilectiſſimi ·
quo amor terrenus excluditur
bonoꝝ opū ꝯſuetudine robore
tur: qꝛ neceſſe eſt vt bonis acti
bus cōſcientia delectet̄ et liben
ter faciat · qđ feciſſe ſe gaude-
at Aſſumit̄ ergo ieiunnū: mul
tiplicat̄ largicō: iuſticia cuſto
dit̄: frequētat̄ orō: ſitq; vt ſin
guloꝝ deſideriū ſit vnū oīm vo
tum Nutrit paciētiam labor:
māſuetudo extiguit iram · beni
uolentia calcat īuidiā inmūde
cupiditates ſcīs deſiderijs ene-
cant̄: auaricia liberalitate de-
pellit̄: et onera diuiciaꝝ fiunt
inſtrumēta v̉tutū Sꝫ quia inſi
die diaboli etiā inter talia ſtu-
dia n̄ quieſcūt: rcīſſune ī q̄buſ
dā articulis tpm: vigoīs ē nr̄i
r̄pacō īſtituta: vt vbi de habū
dantia celi et vbertate agri p̄t
mēs pn̄ciū bonoꝝ auida gl̄ari
⁊ in āpla horrea fructibꝫ ꝯgre
gatis aīe ſue dicere: hēs multa

bona epulare· ibi quādam increpationem diuine vocis accipiat· audiatqꝫ dicentem Stulte hac nocte repoſcunt animā tuam a te· que autem ꝑparaſti cuius erunt. Hec ſollicitiſſima meditatio debet eſſe ſapientis· vt quoniam breues dies iſti⁊ vite· ⁊ incerta ſunt ſpacia· nūꝙ ſit mors improuiſa morituro· nec inordinatum incidat finem· qui ſe nouit eſſe mortalē Qđ itaqꝫ vt ſanctificationi corporū et reparationi ꝓſit animarum quarta igitur et ſexta feria ieiunem⁊· ſabbato autem apud beatum petrum apoſtolum vigilias celebremus eius orationibus adiuuādi vt ſanctorū deſideriorum conſequamur effectum· per eundem dominum noſtrum iheſum xp̄m qui cū patre et ſpū ſcō viuit et regnat deus p omīa ſecula ⁊c·

De ieiunio ſeptimi menſis ſermo ~~primus~~ ſextus.

DEuocōnem fideliū dilectiſſimi nichil ē in quo prouidētia diuina nō adiuuet· ſiquidem exercendis ad ſanctimoniā mentibus atqꝫ corporibus ipa quoqꝫ mundi elementa famulantur dum dierum ac menſium diſtincte variata reuolutio· quaſdam nobis paginas aperit preceptorum· vt qđ ſacra āmonent inſtituta hoc quodāmodo loquātur et tempora· vnde cum ſeptimum menſem nobis anni recurſus attulerit nō ignoro obſeruantiam veſtram ad celebrādum ſolempne ieiuniū ſpiritaliter incitari· quoniam experiendo didiciſtis· quantum hec ꝑparatio et exteiora hominū ⁊ interiora purificet· ut cum a licitis abſtinetur· facilius illicitis reſiſtatur· Continentie aūt racō dilectiſſimi non in ſola caſtigacōne corporis nec in diminutione tantū habetur eſcarū Maiora eñ virtutis iſtius bona· ad illam animi ptinent caſtitatem· que nō ſolum carnis concupiſcentias conterit· ſꝫ etiam mundane ſapientie vana cōtempnit· Dicente apoſtolo videte ne quis vos decipiat per phīam et inanem fallaciā· ſecundum traditionem hominū Cōtinendum ergo eſt a cibis ſed multomagis ab erroribus ieiunandū· vt mens nulli carnali dedita voluptati· nullius ſit captiua mendacij· qꝛ ſicut in preteritis· ita etiam in nr̄is diebus nō deſunt veritatis inimici qui intra catholicā eccleſiam mouere audeāt bella ciuilia· vt in cōſenſum impiorum dogmatū impitos quoſqꝫ ducentes ſibi glorient accreſcere quos a cr̄iſti corpore potuerīt ſepare Quid enim tam aduerſatur ꝓphetis· tam repūgnat

euangelijs. tam deniqꝫ eſt apo
ſtolicis rebelle doctrinis · qꝫ in
dño ihesu criſto ex maria vir-
gine genito. ⁊ ſempiterno p̄ri
intempaliter coeterno vnā ac
ſingularē p̄dicare naturā · q̃a
ſi hoīs tm̄ intelligēda ē vbi eſt
q̄ ſaluat deitas. Si tātūmō dei
vbi eſt que ſaluatur hūanitaſ
Fides autē catholica que oībꝫ
reſiſtit erroribꝫ · etiam ſiłꝫ iſtas
ī̄pietates refutat · dāpnans ne
ſtoriū diuina ab hoīe diuiden
tem. deteſtans euthicen ī diui
nis hūana vacuantē · qm̄ veri
dei filius deꝰ verus · vnitatem
et equalitatē hn̄s cum patre ⁊
cū ſancto ſpū idem verus hō eſ
ſe dignatus eſt · nō ↄceptu vir
ginis matris ſeiūctus a carne
nec ptu · ſic hūanitatē ſibi vni
ens · vt deus incōmutabiliter
ꝑmaneret · ſic deitatem homini
inpartiens vt eū glorificacōne
non cōſumeret ſ; augeret · Qui
enī eſt factus forma ſerui · for
ma dei eſſe non deſtitit nec al-
ter cum altero ſed vnus ī vtro
qꝫ ē · vt ex quo verbū effectū eſt
caro nullis diſpenſationū va-
rietatibus fides noſtra turbet
et ſiue ī miraculis v̓tutū ſiue in
cōtumelijs paſſionū et deū qui
homo eſt et hominē credamꝰ
eſſe qui deus eſt Hanc cōfeſſio
nē dilectiſſimi toto corde ꝑmē
tes. impia hereticoꝝ cōmenta
r̄ſpuite vt ieiunia vr̄a ⁊ elemo
ſine nulliꝰ erroris cōtagio pol
luantur Tunc enī et ſacrificij
mūda eſt oblacio · et miſericor
die ſancta largicio · quādo hij
qui iſta dependunt · q̄d operent
intelligunt Nam dicente dño
niſi manducaueritis carnē filij
hominis et biberitis ſanguinē
eius non habebitis vitā in vo
bis · ſic ſacre mēſe coīcare debe
tis. vt nichil prorſus de verita
te corporis criſti et ſanguinis
ambigatis · hoc enim ore ſumi
tur. qđ fide creditur Et fruſtra
ab illis amen reſpondetur · a q̃
bus contra id qđ accipitur di
ſputatur Dicente autem pro-
pheta · beatus qui intelligit ſu
per egenum et pauperem ille
circa pauperes veſtimentoꝝ et
ciborū laudabilis diſtributor
eſt qui ſe criſtum ī indigentibꝫ
et veſtire nouit et paſcere · quo
niam ipſe ait · Quam diu vni
feciſtis de his meis fratribus:
michi feciſtis · verus itaqꝫ deus
et verus homo vnus eſt criſtꝰ
diues in ſuis · pauper in no-
ſtris · dona accipiens : et dona
diffundens · particeps morta
lium: ⁊ viuificatio mortuorū ·
vt ī nomine criſti omne genu
flectatur celeſtium terreſtriū et
infernorū · vt oīs lingua ↄfite
atur · quia dn̄s ihesus criſtus
in gloria eſt dei patris viuens
et regnans cum ſancto ſpiritu
in ſecula ſeculorum: Amen

¶ De eodem ſermo ſeptimus·
APoſtolica inſtitucō di
lectiſſimi que dominū
ihesū criſtū ad hoc ve'
niſſe in hunc mundū nouerat
vt legem non ſolueret· ſed im
pleret· ita veteis teſtamenti de
creta diſtinxit· ut quedā ex eis
ſicut erant condita euangelice
eruditioni ꝓfutura decerpet· et
que dudū fuerant conſuetudi=
nis iudaice fierent obſeruātie
criſtiane Quamuis em̄ vaieta
tes hoſtiarum· differentie bap
tiſmatum· et ocia ſabbatorū:
cum ipſa carnis circumciſione
ceſſauerint· manent tamen ex
ipſis volumīb9 etiā apud nos
plurima precepta moralia Et
cum inde dicatur· diliges dn̄m
deum tuum ex toto corde tuo·
et diliges proximum tuum ſic
teipſum· criſto domino dicēte:
cognouimus· quoniā in hijs
duobus mandatis tota lex pē
det et prophete· tantaqz ē ſub
huius gemine caritatis edicto
vtriuſqz copula teſtamenti· vt
ſine iſtarum connexione virtu
tum nec lex quemq̄ꝫ inueniat
iuſtificaſſe nec gratia Ille quo
qz partes legaliū mandatorū
ex quibus quedā p̄cipiūtur ut
fiant· quedam interdicūtur vt
non fiant· antiq̄ auctoitatis re
tinent firmitatem Nec ideo eis
euangelica putanda eſt ad=
uerſa perfectio quia et virtutū
ſtudia ad voluntāria incitant
augmēta· et vlciones criminū
penitentie remedijs relaxātur
Dicit autem dn̄s· niſi habun
dauerit iuſtitia vr̄a pluſq̄ꝫ ſcri
barum et phariſeorum· nō in
trabitis in regnū celorū· Quō
vero habundabit iuſtitia· niſi
ſuperexaltet miſericordia Et q̄d
tam equū quidue tam dignū
eſt· q̄ꝫ vt creatuā ad ymaginē
et ſimilitudinem dei condita ſu
um imitetur autorem· qui rēpa
tionem ſanctificationemqz cre=
dentium in peccatorū remiſſio
ne conſtituit· vt remota ſeueri
tate vindicte· omniqz ceſſante
ſupplicio· reus innocentie red=
deretur· et finis criminū fieret
origo virtutum Qď igitur dile
ctiſſimi ex veteis p̄dicacōne do
ctrine ad purificationē anima
rum corpmqz noſtroꝝ ieiuniū
ſeptimi menſis aſſuīmus non
legalibus nos oneribus ſubi=
cimus· ſed vtilitatem continen
tie q̄ criſti euangelio ſeruit am
plectimur· quia et ī hoc poteſt
ſup ſcribas et phariſeos criſti
ana habundare iuſtitia· non
euacuando legem ſed intelligē
tiā refutando carnalē· Nec enī
talia noſtra debent eſſe ieiunia
qualia erant illoꝝ quibus yſa
ias propheta ſpiritu ſancto in
ſe loquente dicebat Neomeni
as veſtras et ſabbata et diem
magnū non ſuſtineo· ieiuniū

et ferias et dies feſtos veſtros
odit anima mea· vnde et dn̄s
ieiunādi formā diſcipulis tra
dens Cum ieiunatis ĩquit· no
lite fieri ſicut ypocrite triſtes·
Exterminãt eñ facies ſuaſ· vt
pareãt hoĩbꝯ ieiunãtes· Amē
dico vobis receperūt mercedē
ſuam Quā mercedem niſi lau-
dis hūane propter cuius cupi
ditatē· iuſticie ſpecies plerūqꝫ
ꝑtendiſ· et vbi nulla cura eſt
conſcientie· armaſ falſitas fa
me· ut iniquitas que ocultacō
ne arguitur· mendacīj opinio
ne letetur· Rationabile itaqꝫ
ſanctūqꝫ ieiuniū nulla laudis
oſtentacōniſqꝫ iactancia pollu
atur· nec bonū ſuū quiſq̄ fide-
liū de hūanis velit pendere iu-
dicijs· Diligenti deū ſufficit ei
placere quē diligit quia nulla
maior expetenda eſt remuneá
tio q̄ ipſa dilectio· ſic eñ cari-
tas ex deo ē· vt deus ipſe ſit ca
ritas· quod vtiqꝫ pius et caſtꝰ
animus ita gaudeat ĩplere vt
nullo extra ipſū cupiat delecta
ri· Veriſſimū namqꝫ eſt qđ ait
dn̄s· vbi erit theſaurus tuus
ibi erit et cor tuū Quis antē ē
theſaurꝰ hoĩs· niſi quedā fruc
tuū eius cōgregatio· laborūqꝫ
collectio Qđ eñ ſemĩauerit q̄s
hoc et metet· et quale cuiuſqꝫ
opus· talis eſt queſtus· et vbi
oblectacō fruendi conſtituitur
ibi cura cordis obſtringiſ· Sꝫ
cum multa ſint genera diuicia
rum· diſſimileſqꝫ materie gau
diorū: theſaurus cuiqꝫ eſt ſue
cupiditatis affectus q̄ ſi de ap
petitu eſt terrenorum non bea
tos facit ſui ꝑticipatione· ſed
miſeros Hij vero q̄ ea que ſur
ſum ſunt ſapiunt non que ſu-
per terram nec perituris inten
ti ſunt· ſed eternis: in hoc hn̄t
incorruptibiles reconditas fa
cultates: de quo dicit prophe
ta Theſaurus et ſalus noſtra
aduenit: ſapientia et diſciplīa
et pietas a domino Hij ſūt the
ſauri iuſticie per quos auxiliā
te dei gratia: etiam terrena bo
na in celeſtia traſferuntur dū
multi diuicijs aut iuſte ſibi re
lictis· aut aliter inquiſitis ad
inſtrumētum pietatis vtuntur
Cumqꝫ ad ſuſtentationē pau-
perum que poſſunt exuberare
diſtribuunt: congregāt ſibi ip
ſis inamiſſibiles facultates· vt
qđ abdiderūt ĩ elemoſinis nul
lis poſſit ſubiacere diſpendijs
⁊ digne ibi hēant cor vbi hn̄t
theſaurum ſuū: quia tales di-
uicias ſuas hťiſſimū eſt exerce
re vt creſcant et non timere vt
ꝑeant Operantes igꝛ dilcīſſimi
qđ bonū eſt ad oēs maxie aūt
ad domeſticos fidi ſeptim̄ menſem
ab ĩicio miſticū ꝓpter ſeptifor
mē ſpm̄ et ipo ſui ordinis nūo
cōſecratū: cōtinēcie fructibꝯ de-
putantes· quarta et ſexta feria

ſabbati ſolempniter ieiunem⁹
Sabbato autem ad beatū pe'
trū vigilias celebrem⁹ · cuius
nobis orationes ſuffragabun
tur et merita · vt quantumcum
qꝫ fidelibꝰ tribuit bonū velle tā
tū donet et poſſe · ꝑ dominum
noſtrū ihesum criſtum · qui cū
patre et ſpiritu ſancto viuit et
regnat per oīa ſecula ſeculoꝝ ·

De eodem ſermo octauus

OMnis dilectiſſimi di-
uinorum eruditio pre
ceptorum · hoc maxie
agit apud corda credentiū · vt
amor prau⁹ rcō amore ſupet ·
et delectacōne iuſtitie peccandi
cupiditas deſtruatur · dicente
ſcriptura poſt concupiſcentias
tuas ne eas · et a voluntate tua
auertere · Cum autē ſint ī ani
mis hominum multe bone cō-
cupiſcentie et laudabiles volū
tates · quid eſt qd᷑ iubet vt no
ſtris non conſentiamus affecti
bus · niſi ꝙ ab illa concupiſcē
cia prohibemur · et ab illa vo-
lūtate reuocamur · cuius ortuſ
ex nobis eſt · et ideo mala pro
nunciatur quia noſtra eſſe con
uincitur Ad diſtinctiones ig᷑
concupiſcētiarum que ſunt ex
deo · bene homini dictū eſt poſt
concupiſcentias tuas non eas
vt quas cognouerit proprias
ſciat eſſe vitandas : Merito
ergo dominus in oracōne quā
tradidit noluit nos ad deū di
cere · fiat voluntas noſtra ſed
fiat voluntas tua · hoc eſt non
illa quā caro īcitat · ſꝫ quā ſpi-
ritus ſanctus inſpirat Vn̄ aūt
hoc deſideriū ꝯceptū ſit · cui ſꝑ
debeat repugnari non difficul
ter intelligunt · qui ſe filios ad
eſſe nouerunt · et peccante hu-
mani generis patre · non dubi
tant in propagine viciatū eſſe
qd᷑ eſt in radice corruptū Quā
uis autem per gratiam domi-
ni noſtri ihesu criſti in nouam
creaturam tranſierimus ex ve
teri et ymagine nos terreni ho
minis celeſtis exuerit · donec
tamen corpus mortale geſta⁹
neceſſe ē ut cōtra carnis deſide-
ria dimicemus . bonum eſt enī
anime d᷑o ſubdite timere ne ca
dat · et habere qd᷑ vincat · qm̄
virtus īfirmitate ꝑficit : et qd᷑
nos exercet continentia hoc ꝑ
ducit ad gloriam Abſtinendū
itaqꝫ eſt dilectiſſimi ab hijs q̄
noxie blandiūtur : et lex pecca
ti que eſt in membris nr̄is dei
lege ſupanda eſt · vt licet per
omēs corporis ſenſus multe
inſidientur illecebre . anim⁹ ta
men cui ſūmū bonū et verum
gaudium deus eſt : īter caſtas
ſpiritaleſqꝫ delicias in ſapiētie
latitudine et ī veritatis luce ver
ſat : Si enim ſeipſum ſibi rati
onalis homo compet : omnes
qꝫ ſuorū actuum q̄litates vera
inſpectione diiudicet nunquid

in intimis ꝯſcientie ſue hoc de-
lectationis inueīet de iniquita
te cōmiſſa · qđ de equitate ſer-
uata: aut tantum ei iocundita
tis carnalis voluptas · quantū
ſpiritalis paiet appetitus: mich
il ꝓrſus de v̓tutū bonis attigit
michil de pietatis ſuauitate gu
ſtauit · q̃ magis vult ſordeſcē
in his que īmunda ſunt · q̄ in
his ſplendere que ſancta ſunt ·
Non ſinit ratio vt cordibꝫ nō
uſqꝫquaqꝫ captiuis ita placeat
ſaciata ira vt ꝯmiſſa vindicta ·
aut tantum generent gaudiū
mala queſita de alieno · quan-
tum bona extenſa de proprio ·
felicior eſt ſemper parca tēpe-
rancia q̄ profuſa luxuria · ma
iorqꝫ eſt lux humilibus q̄ ſu-
perbis · et ſublimior mens in-
ter prohibita atqꝫ ꝑmiſſa cer
cius habet ſperare celeſtia q̄ a
mare terrena Vt autē in hoc ꝑ
uectu animus religioſus excel
lat et vis ſue dominacōnis ob
tineat ſubigendo corpori · caſti
gacio eſt adhibenda ieiunij ·
Qđ licet generali noīe ad om
nem continentiam ꝑtinere vi-
deatur: proprie tamen ad edē-
di diminutionē refertur ut pro
ſit nunc voluntate non ſumere
qđ ab inicio contra vetitum no
uit vſurpaſſe · vt ſicut illic cō
cupiſcencia vulneri · ita hic ab
ſtinentia ſit ſaluti · Cui medici
ne dilectiſſimi cū tpus om̄e ſit
congruū · hoc tamen habemus
aptiſſimū · qđ et apoſtolicis ⁊
legalibus inſtitutis videmus
electū · vt ſicut in alijs anni di
ebus · ita in menſe ſeptimo ſpi
ritalibus nos purificationibꝫ
emundemus Conuenientibus
vero in vnum ꝓpoſitum tribꝫ
ſtudijs oracōe ſcilicet et elemo
ſina atqꝫ ieiunio p̄ſtabit nobis
a miſericordi deo et cohibicō cu
piditatū: et exaudicō precum ·
et remiſſio peccatorū · p dn̄m:

De eodem ſermo nonus ·

Scio quidē dilectiſſimi
plurimos veſtrum ita
ī hijs que ad obſeruā
ciā criſtianā ꝑtinent eſſe deuo
tos · vt noſtris cohortationibꝫ
non indigeāt admoneri · Qđ
enim dudum et tradicio decre
uit ⁊ conſuetudo firmauit · nec
erudicō ignorat · nec pietas p̄
termittit · Sꝫ quia ſacerdotalis
officij eſt erga omēs eccleſie fi-
lios curam habere communē
in id qđ et rudibus ꝓſit et do-
ctis quos ſimul diligimus pa
riter incitamus · vt ieiuniū qđ
nobis ſeptimi menſis recurſus
indicit · fide alacri per caſtiga-
tionem animi ⁊ corpis celebre
mus Quamuis enim diminu-
cio cibi · carnem proprie videa
tur afficere · michil tamē corpo
reis ſenſibꝫ vel cōceditur vel ne
gatur · qđ non ſicut ad ſeruien
tem ita ꝑtineat ad iubentem ·

Cum itaq3 vnuſquiſq3 homo
duplicem in ſe legē habeat cō-
tinentie· michilq3 actionum no
ſtrarū ad ſolum corpus· mul'
ta autē ad ſolum rferenda ſūt
animū prudenter debemus ad
uertere· q̄ꝑ indecens q̄q3 iniu-
ſtum ſit· ſi qd a ſupiore indici
tur ab inferiore negligitur· Vt
autem mens rōnalis ſalubri'
ter exteriora caſtiget· debet eti
am ꝑpria exercere ieiunia· q̄a
non ſolum carnis deſiderijs· ſ3
etiam animi cupiditatibꝰ cōue
nit repugnare· dicente ſcriptu
ra Poſt concupiſcentias tuas
non eas· et a voluntate tua a-
uertere Ieiunans ergo ab his
q̄ caro expetit· ieiunet etiam ⁊
ab his que male interior ſub-
ſtantia concupiſcit· Peſſimus
enim anime cibus eſt velle qd
non licet· et noxia cordis delec
tatio ē que aut turpi lucro pa
ſcitur aut ſupbia extollit aut
adulatione letatur Quamuis
enim his affectibꝰ motus q̄q3
corporis ſeruiant ad originem
tamen ſuam cuncta reſpiciunt
et ibi cenſet qualitas actionis
vbi inuenitur inicium volunta
tis· quā prauis deſiderijs reuo
care· optimum maximūq3 ie'
iunium eſt· quia tunc eſt eden
di abſtinentia fructuoſa· quā'
do exterior parcitas a tempe-
rantia interiore procedit Cele
braturi igitur dilectiſſimi verꝫ

et ſpūale ieiunium· qd et cor-
pus et animā ſui puritate ſan
ctificet· cordis noſtri ſecreta ri
memur· et quibꝰ rebus aut cō
triſtentur aut gaudeant· iuſto
diſcuciamꝰ examine· Ac ſi q̄s
amor vāe glorie· ſi qua radix
auaricie· ſi qd ineſt virus in-
uidie· nichil talium anima ſu-
mat eſcarum· ſed virtutum in
tenta delicijs celeſtes epulas t
rene preferat voluntati Agno
ſcat homo ſui generis dignita
tem· factumq3 ſe ad ymaginē
et ſimilitudinem ſui creatoris
ītelligat· nec ita de miſerijs q̄s
ꝑ peccatum illud maximum ⁊
cōe īcidit expaueſcat· vt nō ſe
ad miſericordiam ſui repatoris
attollat Ipſe enim dicit· ſanc
ti eſtote quia ego ſanctus ſum
hoc ē me eligite· et his que mi
chi diſplicent abſtinete· faci-
te qd amo· amate qd facio Et
cum videtur difficile eſſe quod
iubeo: ad iubentē recurrite: vt
vnde datur preceptum· preſte
tur auxiliū· nō negabo opem
quia tribui volūtatem Ieiuna
te ab aduerſis: abſtinete a cō'
trarijs Ego ſum cibus veſter ⁊
potus Nemo que mea ſunt in
efficaciter concupiſcat Qui enī
ad me tendit· ex mei ꝑticipa-
tione me querit His dilectiſſi
mi cohortacōibus quibꝰ nos
ad bona incōmutabilia: et ad
gaudia īuitat eterna· plene ſūt

omnes diuinarum pagine li-
terarum · et hoc nobiſcum agit
teſtamēti vtriuſqꝫ doctrina · vt
inhereamus veris et ꝯtineamꝰ
a vanis Non enī apphendi po
teſt qđ promittitur · niſi cuſto-
ditum fuerit qđ iubetur · Quid
aūt iuſtius ꝙ̄ vt homo cuius
fert ymaginē faciat volūtatē:
et per abſtinentiā cibi ieiunet
a lege peccati · Ideo enī ipſa cō
tinentie obſeruantia · quatuor
eſt aſſignata tpibꝫ · vt in idip
ſū tocius anni redeūte recurſu
ꝯgnoſcerēꝰ nos īdefinenter pu
rificationibus indigere · ſemp
qꝫ eſſe nitendū dum huius vi
te varietate iactamur · vt pecca
tum qđ fragilitate carnis et cu
piditatū pollucione ꝯtrahitur
ieiunijs atqꝫ elemoſinis deleat
Eſuriamus paululum dilectiſ
ſimi et aliquātulū quod iuuā-
dis poſſit prodeſſe pauperibꝫ
nr̄e conſuetudini ſubtrahamꝰ
Delectetur ꝯſciencia benignoꝝ
fructibꝫ largitatis · et gaudia
tribuēs quo es letificandus ac
cipies · Dilectio pximi dilectō
dei eſt · qui plenitudinem legis
et prophetarū in hac gemine
caritatis vnitate conſtituit · vt
nemo ambigeret deo ſe offerre
qđ homini contuliſſet · dicente
domino ſaluatore: cum de alē-
dis iuuandiſqꝫ paupibus lo-
queretur · Quod vni eorum fe
ciſtis michi feciſtis Quāta igr

et ſexta ſabbati ieiunemꝰ · ſab
bato vero apud beatum petrū
apoſtolum vigilias celebremꝰ
cuius nos meritis et orationi
bus credimus adiuuādos · vt
miſericordi deo ieiunio noſtro
et deuotione placeamus · Per
dominum iheſum criſtum qui
cum patre et ſpiritu ſancto · ꝛc̄

Lectio ſancti euangelij ſecū
dum matheum ·

In illo tempe · Videns iheſus
turbas · aſcendit in montem ·
Et cum ſediſſet acceſſerunt ad
eum diſcipuli eius Et reliqua ·

Omelia beati leonis pape

Predicante dilcīſſimi do
mino noſtro iheſu cri-
ſto euangelium regni
et diuerſos per totam galileā
curante languores · ī omnem
ſe ſyriam virtutum eius fama
diffuderat · et multe ex vniuer
ſa iudea turbe: ad celeſtem me
dicum confluebant · Quia enī
tarda eſt humane ignorantie
fides · ad credenda que non vi
det · et ſperanda que neſcit · op
tebat diuina erudicōne firmā
dos corporeis beneficijs atqꝫ
viſibilibus miraculis incitari
vt cuius tam benignam expe-
riebantur potentiam non am
bigerent ſalutarem eſſe doctri-
nam · Vt ergo exteriores mede
las dominus ad remedia inte
riora transferret et poſt ſani-
tates multoꝝ corpū curacōes

oparet animarum ſegregatus
a circumſtantibus turbis· ſeceſ
ſum vicini mōtis aſcendit ad
uocatis apoſtolis· quos ſubli
mioribus inſtitutis · ab edito
miſtice ſedis imbueret· et ex ip
ſa loci atqꝫ operis qualitate
ſignificans ſe eſſe qui moyſen
quondam ſuo fuiſſꝫ dignatus
alloquio Illic quidem terribili
ore iuſticia. hic autem ſacraci
ore clemētia. vt impleretur qđ
fuerat a ꝓpheta ieremia ꝓmiſ
ſum dicente Ecce dies veniunt
dicit dominus. et cōſummabo
ſuper domum iſrahel ⁊ ſuꝑ do
mum iuda teſtamentū nouū:
Poſt dies illos dicit dominꝰ·
dabo leges meas ī ſenſu ipſo-
rum ⁊ in corde ipſorū ſcribam
eas : Qui ergo locutus fuerat
moyſi· locutus eſt ⁊ apoſtolis
et ī cordibus diſcipulorum ve
lox ſcribentis verbi manus no
ui teſtamenti decreta condebat
nulla vt quōdam incircūfuſa
nubiū craſſitudine· neqꝫ ꝑ ter
ribiles ſonos atqꝫ fulgores po
pulo ab abſceſſu montis ab-
ſterrito · ſed patente ad aures
circūſtantiū tranquillitate col
loquij· vt per gracie lenitatē
remoueretur legis aſperitas·
et ſpiritus adopcōnis auferret
formidinem ſeruitutis : Qua-
lis igitur doctrina ſit chriſti ſa
cre ipſius ſententie proteſtan
tur· vt qui ad eternam beatitu
dinem peruenire deſiderant gra
dus feliciſſime aſcenſionis ag
noſcant. Beati inquit pauꝑes
ſpiritu· quoniam ipſorum eſt
regnum celorum : De quibus
pauperibus veitas loqueretur
forte eſſet ambiguū· ſi dicens
btī pauꝑes · nichil adderet de
intelligenda pauperum quali
tate· Et ſufficere videret ad ꝓ
merendum regnum celorum
ea ſola inopia· quā multi ſub
dura et graui neceſſitate paciū
tur· ſed cum ait· beati pauꝑes
ſpiritu· oſtendit eis r̄gnum ce
lorum tribuēdum quos humi
litas ꝯmendat animorū· ma-
gis q̄ꝫ indigentia facultatum·
Dubitari autē non poteſt. qđ
humilitatis iſtius bonū facili
us pauꝑes q̄ꝫ diuites aſſequā
tur dū et illis in tenuitate ami
ca eſt manſuetudo ⁊ iſtis in di
uicijs familiaris elacio Verū
tamen et in pleriſqꝫ diuitibus
inuenitur hic animus. qui ha
bundantia ſua non ad timorē
ſuperbie ſed ad opera benigni
tatis vtantur · idqꝫ pro lucris
maximis numerent : qđ ad re
leuandam miſeriam alieni la-
boris impenderit Omni gene
ri atqꝫ ordini hominum datur
in hac virtute conſortiū: quia
poſſunt eſſe propoſito pares
et impares cenſu Nec intereſt
quātum ſint a terrena faculta
te diſſimiles q̄ in ſpiritualibus

bonis inueniunt equales Be
ata igitur illa paupertas· que
rerum temporalium non capi
tur amore· nec mundi opibuſ
augeri appetit. ſed celeſtibꝫ bo
nis diteſcere concupiſcit Huiꝰ
nobis magnitune paupertatis
exēm primi poſt dn̄m apoſtoli
ꝓbuerūt· qui oīa ſua ſine dif-
ferentia relinquētes ad vocē ce
leſtis magiſtri a captuā piſciū
in piſcatoēs hoīm alacri ꝯuer
ſione mutati ſūt et multos ſui
ſimiles fidei ſue imitacione fe-
cerunt· Quoniam illis primiti
uis eccleſie vnū cor oīm et ani
ma eāt vna credentiū· qui vni
uerſis rebus ſuis poſſeſſionibꝫ
qꝫ diſtractis per deuotiſſimam
paupertatem bonis ditabanť
eternis· quia apoſtolica predi
catioue gaudebāt ſe nichil ha
bere de mundo et omnia poſſi
dere cū criſto Hinc beatus pe-
trus apoſtolus cum aſcendenſ
in templum a claudo elemoſi-
na peteretur· argentum inquit
et aurum nō eſt meum quod
āt habeo hoc tibi do· In nomi
ne iheſu chriſti nazareni ſurge
et ambula Quid hac hūilita-
te ſublimius: quid hac paup-
tate locuplecius: Non habet
preſidia pecunie ſed habet do-
na nature: Quem debilem edi
dit mater ex vtero· ſanum fe
cit petrus ex verbo· et q̄ yma
ginem ceſaris in nummo non
dedit ymaginem criſti in hoīe
reformauit Huius autem the
ſauri opibus nō ſolum ille ad
iutus et ſui greſſus eſt reddi
tus· ſed etiam quinqꝫ milia vi
rorum qui tunc ad exhortatio
nem apoſtoli ob eiuſdem cura
cionis miraculum crediderunt
Et ille paup qui non habebat
qđ petenti daret· tantam dedit
diuine gracie largitatē vt quē
admodū vnū hominē ſanauit
in pedibꝫ· ſic tot milia creden-
ciū ſanaret ī cordibꝫ· faceretqꝫ
eos ī criſto alacres· quos in iu
daica pfidia inuenerat claudi
cantes ¶ Poſt p̄dicationē hꝰ
feliciſſime pauptatis addidit
dn̄s dicens· Beati qui lugent
qm̄ ipſi ꝯſolabunť· Luctus iſ
dilectiſſimi cui ꝯſolacō eterna
ꝓmittitur nō eſt cū huius mū
di affectione coīs· nec beatum
quemq̄ faciūt iſta lamēta que
tocius hūani generis deplora
tione fundunť Alia rō eſt ſan
ctoꝝ gemituū· alia beataꝝ cau
ſa lacrimaꝝ· religioſa triſticia
aut alienū peccatū luget á ꝓ
priū· nō de hoc dolet qđ diuīa
iuſticia agiť: ſꝫ de eo meret qđ
hūana iniq̄tate cōmittitur Vbi
magꝰ plāgendus ē faciēs ma-
ligna q̄ paciēs· qꝛ iniuſtū ma
licia ſua dimergit ad penā· iuſ
tū aūt tolerācia ducit ad glaꝫ
¶ Deinde ait dn̄s· beati mites
qm̄ ipſi hereditate poſſidebūt

terram Mitibus atq; manſue
tis. humilibus atq; modeſtis
et ad omnium iniuriarum to-
lerantiam p̄paratis. poſſiden-
da terra promittitur. nec pra-
ua eſtimanda eſt hec aut vilis
hereditas tanq̄ a celeſti habi-
tatore diſcreta ſit. cum regnū
celorum non alij intelligantur
intrare Terra ergo promiſſa
mitibus et in poſſeſſionem dā-
da manſuetis caro ſanctorum
eſt. que ob humilitatis meritū
felici reſurrectione mutabitur.
⁊ immortalitatis gloia veſtiet
in nullo iam ſpiritui futura cō-
traria. ⁊ cū voluntate animi p
fecte vnitatis habitura conſen
ſum. tunc enim exterior homo
interioris hominis erit quieta
et īttemerata poſſeſſio. tūc mēs
videndo deo intenta. nullis
corporee infirmitatis impedie
tur obſtaculis. nec iam dici ne
ceſſe erit. corpus qđ corrumpi
tur aggrauat animam. et ter
rena inhabitacō deprimit ſen-
ſum multa cogitantem. quoni
am habitatori ſuo non r̄lucta
bitur terra. nec īmoderatū ali
qđ contra imperium ſui recto-
ris audebit. poſſidebunt enim
illam mites pace perpetua. et
nichili vnq̄ de eorum iure mi
nuet. cum corruptibile hoc in
duerit incorrupcōnem. et mor
tale hoc induerit īmortalitatē
vt piculū vertatur in premiū.

et quod fuit oneri: ſit honori.
¶ Poſt hec addit dominus et
dicit. beati qui eſuriūt et ſiciūt
iuſtitiam quoniam ipſi ſatura
buntur Nichil hec eſuricō cor
poreū. nichil expetit ſitis iſta
terrenum Si iuſtitie bono deſi
derat ſaturari. et in omnium
occultorum introducta ſecretū
ip̄i dn̄o optat īpleri. felix mēs
que hūc concupiſcit cibū et ad
talem eſtuat potum. quem vti
q; nō expeteret ſi nichil de eiꝰ
ſuauitate guſtaſſet. Audiens
aūt dicentem ſibi propheticū
ſpiritū Guſtate ⁊ videte q̄m ſu
auis eſt dominꝰ. accepit quā-
dam dulcedīs ſupne porcionē
et in amorem caſtiſſime volup
tatis exarſit. vt ſpretis omībꝰ
temporalibus ad edendam bi
bendamq; iuſtitiam toto accē-
deretur affectu. et illius primi
mandati apprehenderet verita
tem dicentis: Diliges dominū
deum tuū ex toto corde tuo et
ex tota mente tua. et ex tota v̄
tute tua. q̄m nichil ē aliud di-
ligere deum q̄ amare iuſtitiā.
¶ Deniq; ſicut illi dilectioni dei
et proximi cura ſubiungit. ita
et huic deſiderio iuſtitie virtus
miſericordie copulatur ⁊ dicit
Beati miſericordes q̄m ipſorū
miſerebitur deus: Agnoſce cri
ſtiane tue ſapientie dignitatē.
et qualium diſciplinaꝝ artibꝰ
ad que premia voceris ītellige

Miſericordie te miſericordia iu
ſtum vult eſſe iuſtitia · vt ī cre-
atura ſua creator appeat . et in
ſpeculo cordis humani per li-
neas ymitationis expreſſa dei
ymago ſplēdeat · Secura eſto
operantium fides · aderunt ti-
bi deſideria tua · et his q̄ amas
ſine fine pocieris Et quoniam
tibi p elemoſinā oīa mūda ſūt
ad eam quoqȝ beatitudinem q̄
conſequenter eſt promiſſa per
uenies · dicente domino · Bea
ti mundo corde quoniā ipſi de
um videbūt Magna felicitas
dilectiſſimi cui tantum premiū
preparatur Quid eſt ergo ha
bere cor mundum · niſi eis que
ſupradicte ſunt ſtudere virtuti
bus · Videre autē deum · quāte
ſit beatitudinis · que mens con
cipere : que lingua valeat ex-
plicare · Et tamē hoc conſeque
tur · cum transformabitur hu-
mana natura · vt non p ſpecu
lum neqȝ ī enigmate · ſed facie
ad faciem · ipſam quā nullus
hominum videre potuit : ſicuti
eſt videat deitatē . et qđ oculus
non vidit · nec auris audiuit ·
nec in cor hominis aſcendit · p
ineffabile gaudium eterne cō
tēplacōnis obtineat · Merito
hec beatitudo · cordis pmittit
puritati Splendorem enim veri
luminis ſordēs acies videre n̄
poterit · et qđ erit iocunditas
mentib9 nitidis hoc erit pena
maculoſis : Declinentur ergo
terrenarū caligines vanitatū
et ab omni ſqualore iniquita-
tis oculi tergantur interiores ·
vt ſeren9 intuitus tantum vi-
ſione dei paſcatur Ad hoc em̄
promerendū illud ītelligimuſ
ptinere qđ ſequitur . beati paci
fici quoniam filij dei vocabun-
tur Beatitudo iſta dilectiſſimi
non cuiuſlibet cōſenſionis aut
qualiſcumqȝ concordie eſt · ſed
illius de qua dicit apoſtolus :
pacem habete ad deum · Et de
qua dicit ppheta dauid · pax
multa diligentibus legem tuā
et non eſt illis ſcandalū · Hāc
pacem etiam artiſſima amicici
arum vincula et indiſcrete ſimi
tudines animorum nō veraci
ter ſibi vendicāt ſi non cum di
voluntate concordant : Extra
dignitatē pacis ſunt improba
rum parilitates cupiditatū · fe
dera ſcelerum : et pacta viciorū
Amor mundi dei amori nō cō
gruit : nec ad ſocietatem filiorū
dei pueīt qui ſe a carnali gene
ratione non diuidit Qui autē
ſemper mente cum deo ſūt ſol
liciti ſeruare vnitatem ſpiritus
ī vinculo pacis · nunq̄ ab eter
na lege diſſentiūt · fideli oracōe
dicentes Fiat voluntas tua ſic
in celo ⁊ in terra Hij ſunt paci
fici · hij bn̄ vnanimes ſcēqȝ cō
cordes vocādi eterno noīe filij
dei : coheredes autē criſti : quia

hoc merebitur dilectio dei ⁊ ꝓ
ximi · vt nullas iam aduerſita
tes ſentiat: nulla ſcãdala perti
meſcat ſed finito omnium tẽp
tationũ certamine · in tranquil
liſſima dei pace requieſcat per
dominum noſtrum iheſum cri
ſtum qui cum patre et ſpiritu
ſcõ viuit et regnat in ſecula ac̃

Idem contra euticen hereticũ

Sicut pitorũ dileciſſimi
prudentiumqꝫ medico
rum eſt paſſiones ĩfir
mitatis hũane remedijs preue
nire · ⁊ quemadmodum ſaluti
contraia declinentur oſtendere
ita paſtoralis officij eſt ne do'
minico gregi heretica maligni
tas noceat prouidere · et quali
ter luporum et latronum im'
probitas ſit cauenda mõſtra=
re · quia nunq̃ potuit heretica
impietas ſic latere vt nõ a ſan
ctis patribus noſtris · et ſemꝑ
deprehenſa ſit ⁊ iure dampna
ta: Sollicitudinẽ itaqꝫ noſtrã
quã dilectioni veſtre impendi'
mus latere non potuit · quoſ=
dam egiptios ꝑcipue negocia
tores ad vrbem veiſſe · ea que
alexandrie ſceleſte ab hereticis
ſũt admiſſa defendere · aſſeren
tes ſolam deitatis in chriſto fu
iſſe naturam · nec carnis hũa=
ne quã ſumpſit ex beata virgi
ne maria habuiſſe penitus ve
ritatem · que impietas et falſũ
hominem ⁊ deum dicit eſſe paſ
ſibilem Quod quo audeãt aĩo
quove cõſilio dubitare nõ poſ
ſumus Quia enim ipſi a verita
te euangelij receſſerunt · et mẽ
dacia diaboli ſũt ſecuti · alios
quoqꝫ volunt ſocios ſue perdi
tionis efficere · Et ideo paterna
vos ⁊ fraterna ſollicitudine cõ
monemus ut inimicos catholi
ce fidei hoſtes eccleſie · incarna
tionis dominice negatores · et
inſtituto a ſcĩs apoſtolis ſim=
bolo repugnantes · in nullum
recipiatis conſenſionis affectũ
dicente apoſtolo Hereticũ ho'
minem poſt vnam ⁊ ſecundam
correctionem deuita Sciens qꝛ
qui huiuſmodi eſt · ſubuerſus
eſt ⁊ delinquit proprio iudicio
condempnatus · propria enim
pertinacia perit. et ſua a xp̃o
diſcedit inſania · qui eam impi
etatem per quã ante ſe multoſ
ſcit piſſe ſectatur · et rligioſum
ſibi atqꝫ catholicũ putat id qđ
ſanctorum patrum iudicio · et
in fotini perfidia · et ĩ maĩchei
demencia · et in appollinaris
inſania · conſtat eſſe dampna
tũ vt adhuc quaſi noue et nec
dum dampnate in pĩcicẽ ani
marum ſuarũ conſenciãt pra=
uitati · qui incarnationis domi
nice denegant ſacramentum:
quaſi ad aliud tota lcõne euã
gelica doceam² · q̃ꝫ hoc vno di
uine miſericordie ſacramento
hũanũ genus in his q̃ credũt

eſſe ſaluatum · qđ vnigenitꝰ
dei filius equalis per omnia
patri · noſtre aſſumptione ſub
ſtantie · manēs qđ erat · digna
tus eſt eſſe quod non erat · ve-
rus ſcʒ hō · verꝰ deus · ꝗ abſqʒ
cuiuſqꝫ ſorde peccati · integrā
ſibi noſtram pfectamqʒ natu-
ram veritati et anime ꝛ carnis
vniuit : et ītra vterū beate vir
ginis matris · ſpūs ſancti vir-
tute conceptus · nec editionem
partus · nec primordia faſtidi
uit īfancie vt verbum dei prīs
humanā ſibi ineſſe ſubſtantiā
et deitatis potena · et carnis
infirmitate loquereť : de corpe
habens corpeas actiones · ſpi-
rituales de deitate vtutes · Hu
manū quippe ē eſurire ſitire et
dormire · humanū eſt metuere
flere triſtari · humanū demqʒ ē
crucifigi mori atqʒ ſepeliri Sʒ
diuinū eſt ſuper mare ambula
re · aquas in vina conuertere ·
mortuos ſuſcitare · mundū p-
pria morte tremefacere ꝛ cum
viuificata ſuper omnem celoꝝ
altitudinem carne conſcendere
vt qui hec credūt dubitare nō
poſſint ꝙd humanitati aſſcri-
bere · quid debeāt aſſignare dei
tati · quia in vtroqʒ vnus ē cri
ſtus · qui et deitatis ſue poten-
tiam non amiſit · et veritatem
pfecti hominis naſcendo ſuſce-
pit · Hos igitur dilectiſſimi de
quibꝰ loquimur tanꝗ venenū
mortiferum fugite execramini
declinate · et ab eoꝝ colloquijs
ſi increpati a vobis corrigi no
luerint abſtinete · ꝗa ſicut ſcrip
tum eſt : Sermo eorum ſerpit
vt cancer · Juſto enim iudicio
ab eccleſie vnitate reiectis · nul
la eſt tribuenda cōmunio quā
non noſtris odijs ſʒ ſuis ſceleri
bus pdiderunt · Vos igitur di
lecti deo et apoſtolico teſtimo-
nio comprobati quibꝰ apoſto
lus beatus paulus doctor gen
tium dicit · Quoniam fides no
ſtra annūciatur ī vniuerſo mū
do · Cuſtodite in vobis qđ tan
tum predicatorem agnoſcitis
ſenſiſſe de vobis Nemo veſtrū
efficiať huiꝰ laudis alienꝰ vt
quos p tot ſecula docente ſpiri
tu ſancto nulla hereſis viola-
uit · ne eutbiciane quidē impie
tatis poſſint maculare cōtagia
Confidimus autem ꝙ protec
tio dei corda veſtra · fidemqʒ cu
ſtodiat · vt cui hattenus fideli
ter obediſtis in eternum perſe
uerāte catholice fidei obſeruā-
tia placeatis · Per dominum
noſtrum ihesum chriſtum qui
cum patre et ſpiritu ſancto vi
uit et regnat per infinita ſecu-
la ſeculorum · Amen · : · ·

Explicīūt ſmões leonis pape

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x·rite
mm
0
1
2
3
4
5
6